

Asker
kommune

Statsbudsjettet 2025 Omstillingsprogrammet

Kommunestyret 15.10.24

A woman with long dark hair, wearing a dark sweater and blue jeans, stands in the center of a hallway. She is looking at a row of eight colorful doors set into a grey concrete wall. The doors are arranged in two rows of four. The top row has a green door, a magenta door, a yellow door, and a blue door. The bottom row has a red door, a pink door, a purple door, and a teal door. The woman is standing between the pink and purple doors, with her hand on her head, suggesting a state of indecision or stress. The text is overlaid on the image in a large, white, sans-serif font.

Krevende tider gjør det enda vanskeligere å ta avgjørelser

Dette er alvorlig, vil ramme mange og får konsekvenser

Kommuneloven

- Forsvarlig økonomiforvaltning – ivareta **økonomisk handleevne over tid**
- Budsjettet må være **realistisk** og i **balanse**
- Kommunen **har fire handlingsregler** for økonomistyring
- Mange kommuner (23) er på vei inn i **ROBEK – underlagt statlig kontroll**

Kommunebarometeret 2024 – Asker nr. 3

Basert på 155 nøkkeltall

Produktivitet
Effektivitet
Dekningsgrad
Kvalitet
Økonomistyring
Kontroll

Kilde: Kommunal Rapport

Omstilling handler først og fremst om **MENNESKER**

- Krever mye av oss alle
- Krever innsikt og kunnskap
- Krever god prioritering
- Kommunikasjon og medvirkning
- Konsekvens/forsvarlighet/risiko

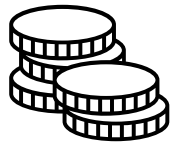
Svært krevende kommuneøkonomi, også inn i 2025

Bildet er fjernet grunnet manglende opphavsrett.

Økonomisk status 2024

- Undersøkelse gjennomført av KS viser at kommuner og fylkeskommuner ligger an til en **massiv budsjettsprek** på rundt **10 milliarder kroner i 2024**. I disse tallene er verken skattesvikten i år eller renteutgiftene lagt inn.
- Kommunen vil i snitt gå med et historisk **høyt underskudd i 2024 med 2 %**
- *«Vi vil om kort tid komme tilbake med hvordan regjeringen skal håndtere den krevende situasjonen for kommuneøkonomien i 2024»*
- *Erling Sande*

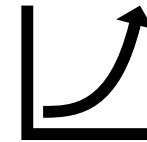
Endringer i rammene siden RNB i mai 2024

Økte pensjonskostnader på
2,5 mrd.

Reduserte skatteinntekter på
2,5 mrd. kroner

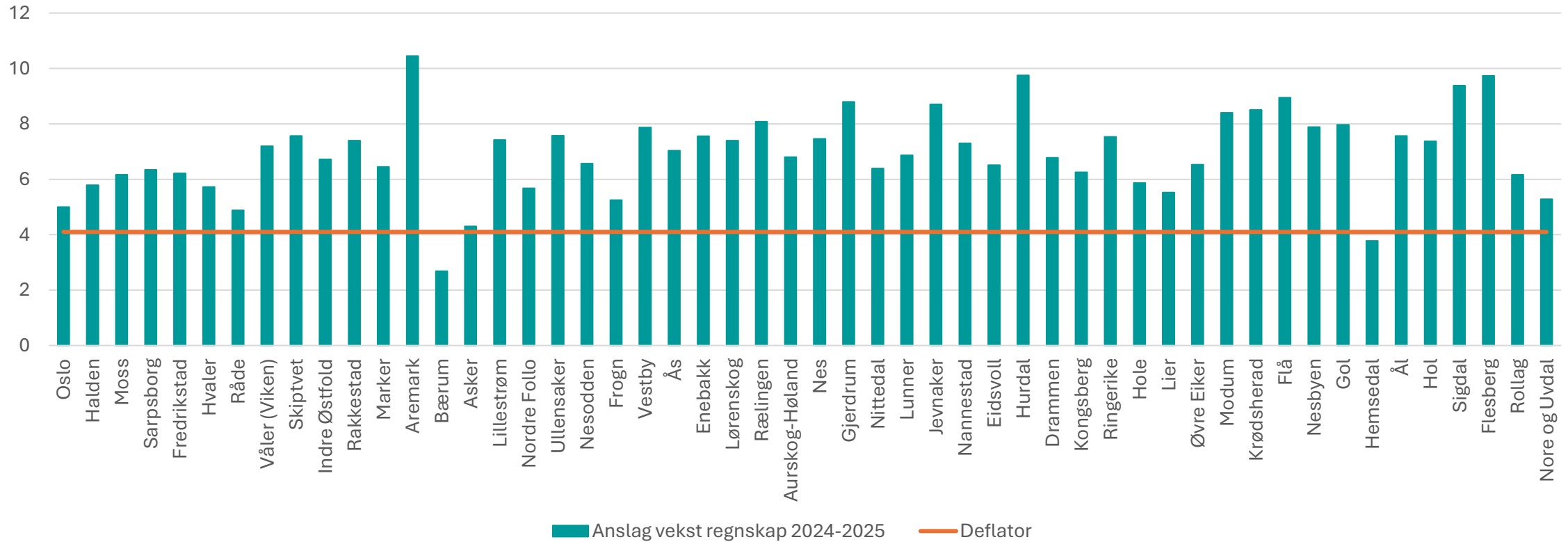
Økt kostnadsvekst fra
4,3 pst. til 4,4 pst (svekking på 0,5 mrd. kroner)

Anslag vekst regnskap 2024-2025

handlingsrom ?

Rammene i statsbudsjettet endrer ikke på vedtatt omstillingsprogram

2024: 120 mill. kroner

2025: 200 mill. kroner

2026: 150 mill. kroner

Totalt: 470 mill. kroner over 3 år

	2025	2026	2027	2028
Netto driftsresultat	0,2 %	1,4%	1,4 %	1,4%

Vi snur alle steiner – omstillingsprogrammet – 3 pakker

Omstillingsprogrammet består av følgende seks hovedstrategier:

- 🕒 **Befolkningsvekst** – sikre økte skatteinntekter
- 🕒 **Løpende effektivisering** – økt produktivitet og bemanningstilpasning
- 🕒 **Strukturelle tiltak** for bedre tjenester og utnyttelse av ressurser
- 🕒 **Endret tjenestetilbud** – kvalitet, omfang og struktur
- 🕒 **Økte inntekter** – gebyrer og brukerbetalinger
- 🕒 **Redusere og utsette investeringer** – redusere kapitalkostnader i driftsbudsjettet

200 millioner

3 pakker (35)

Utsette IP 14

Bundet fond

Partssamarbeid

- **PSU og AMU sin rolle** i omstillingsprosessene
- **Medbestemmelsesordningen**
- **Kommunikasjon** og informasjon til ansatte
- **Utvalgskrets, utvalgskriterier** knyttet til nedbemanning
- **Intern utlysning er førstevalg** - vakante stillinger før, under og etter omstillingsprosessen
- **Tilbud om annet passende arbeid** ved overtallighet
- Rammer og mulighet for **frivillige løsninger gjennom dialog**

Møte- og talerett i politiske møter

- Bakgrunn: kommuneloven § 13-4 og henvendelse fra **hovedtillitsvalgte som ønsker at det utarbeides retningslinjer for bruk av møte- og talerett i politiske møter**
- Forslag til retningslinjer er drøftet med hovedtillitsvalgte 7. oktober
- Endelig forslag skal behandles av Kommunestyret

§ 13-4. Møterett for ansattes representanter i folkevalgte organer

Representanter for de ansatte i kommunen eller fylkeskommunen har møte- og talerett i folkevalgte organer når de behandler saker som gjelder forholdet mellom de ansatte og kommunen og fylkeskommunen som arbeidsgiver. Hvis de ansatte er representert i styret for et kommunalt eller fylkeskommunalt foretak etter [kapittel 9](#), gjelder ikke bestemmelsen her.

Representanter for de ansatte har ikke rett til å delta i behandlingen av saker som gjelder arbeidsgivers forberedelser av forhandlinger med arbeidstakere, arbeidskonflikter, rettsvister med arbeidstakerorganisasjoner eller oppsigelse av tariffavtaler.

Politisk behandling

- Handlingsprogram/tilleggsinnstillingen **offentliggjøres den 22 oktober.**
- Handlingsprogrammet er koordinert med saker om skoler i oppvekst.
- **Hovedutvalgenes** innstilling den 29 og 31 november.
- **Formannskapet** innstilling den 3 desember.
- **Kommunestyret** sluttbehandling den 19 desember.

Asker
kommune

Asker
kommune

Velkommen til tematime!

Demografi

Kommunestyret

Asker rådhus 15. oktober 2024

Samfunnsfloker

Klima og natur
Ungt utenforskap
Demografi

Program for tematimen

Del 1 - Innledende om demografi

Del 2 - Eksempler på satsninger i Asker

Veslemøy Risnes Lerheim
rådgiver, Strategi og utredning

Dag Erik Johnsen
rådgiver, Strategi og utredning

Den demografiske utviklingen påvirker samfunnet vårt

Vi lever lenger - og blir flere eldre fremover.

Får lavere fødselskull og færre i yrkesaktiv alder.

Mange eldre holder seg friske, men vi må planlegge for økt behov for helse- og omsorgstjenester

Foto: Vibeke Glosli

Foto: Vibeke Glosli

Meld. St. 31

(2023–2024)

Melding til Stortinget

Perspektivmeldingen 2024

Perspektivmeldingen 2024

«Økt forventet levealder, flere eldre i forhold til sysselsatte og avtakende inntekter fra petroleumsvirksomheten **utfordrer bærekraften i offentlige finanser i årene fremover.**»

kilde: Perspektivmeldingen 2024, side 134

Meld. St. 31

(2023–2024)

Melding til Stortinget

Perspektivmeldingen 2024

Knapphet på kompetent arbeidskraft

- er en av tre hovedutfordring

Vi blir ikke flere
i yrkesaktiv
alder

Omsorgs-
oppgavene blir
flere

Behov for å
mobilisere mer
arbeidskraft

«Arbeidskraft er beregnet til å være den mest verdifulle
ressursen i nasjonalformuen»

kilde: Perspektivmeldingen 2024, side 58

- må løse i fellesskap

Helsepersonellkommisjonens utredning NOU 2023:4 Tid for handling

NOU Norges offentlige utredninger 2023: 4

Tid for handling

Personellet i en bærekraftig helse- og omsorgstjeneste

«Det er **behov for en holdningsendring i befolkningen, blant politikere og helsepersonellet, som bidrar til å dempe tilbudet av og etterspørselen etter helse- og omsorgstjenester.**

Alle må erkjenne at det også i Norge er **begrensede ressurser.**»

Forslag til handlingsprogram 2025-2028

Vi må ta inn over oss disse samfunnsmessige endringene når vi planlegger og utvikler politikk.

Vi må tenke nytt på tvers av sektorer.

Vi må legge til rette for egenmestring.

Vi må samarbeid og samskape bredt.

Temaplaner

- har strategier for å
møte endringene

m.fl.

Tall

Norge: 700 000 flere over 67 år de neste 40 årene kilde: Perspektivmeldingen 2024, side 9

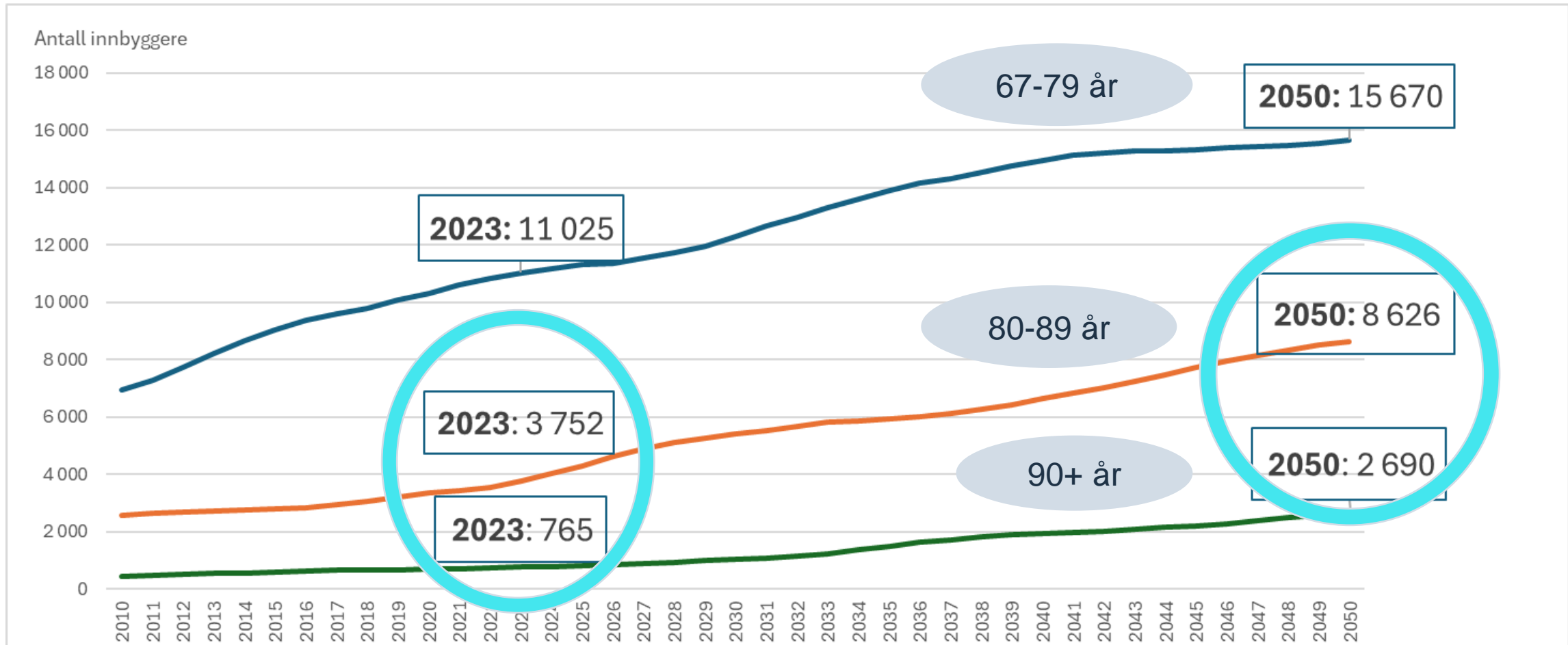
Asker:

- 80+ mer enn fordobles fram mot 2050
- 90+ mer enn tredobles fram mot 2050
- 80-89 åringer – vi er inne i en **sterk økning nå og fram mot 2030**

Over 80 år i 2023 ca. 4 500

Over 80 år i 2050 ca. 11 300

Mange muligheter

- nye generasjoner eldre
  - store ressurser
- mobilisering av ressurser
  - flere i arbeid (yngre/eldre)
  - frivillighet
  - samskaping
- nye næringer / innovasjon
  - bolig, tjenester osv.
- planlegge egen alderdom
- aldersvennlig samfunn
- velferdsteknologi

Den demografiske utviklingen medfører ...

Utfordringer

- færre yrkesaktive pr. pensjonist
- flere sektorer trenger mer arbeidskraft
- reduserte skatteinntekter
- økte offentlige utgifter
- flere med tjenestebehov
- press på helsetjenestene

«Utfordrer velferdsstaten»

Økt selvstendighet - bo lenger hjemme

Holdninger rundt aldring er i endring

- *som her på hjemmesiden til Kunnskapssenter for lengre arbeidsliv*

KRONIKK I DAGSAVISEN 11. APR 2024

På mitt dåpsbilde er mormor bare 57 år

Din egen fremtid vil ikke bli slik som du kanskje husker dine besteforeldre. Du vil være sterkere, raskere og smartere enn de ble.

HAR STUDERT 70-ÅRINGER SIDEN 70-TALLET 31. JAN 2024

70 er det nye 50

Dagens 70-åring er mer aktive og friske enn noen gang før. Det viser en svensk rapport som har studert 70-åring siden 70-tallet.

Den demografiske utviklingen krever at vi jobber sammen på nye måter.

Tverrsektorielt

- Bolig- og stedsutvikling
- Medborgerskap og frivillighet
- Helse- og omsorgstjenester
- HR og kommunikasjon
- Samferdsel og mobilitet
- m.m.

- **Videreutvikle tjenester**
- **Deltar** i nettverk (f.eks. Senter for et aldersvennlig Norge)
- **Deltar** i piloter, samskaping, innovasjon
- **Organiserer** i portefølje, program og prosjekter

og mye mer

Organisering

Portefølje for
aldersvennlig og
inkluderende
steds- og
boligutvikling

Program velferd

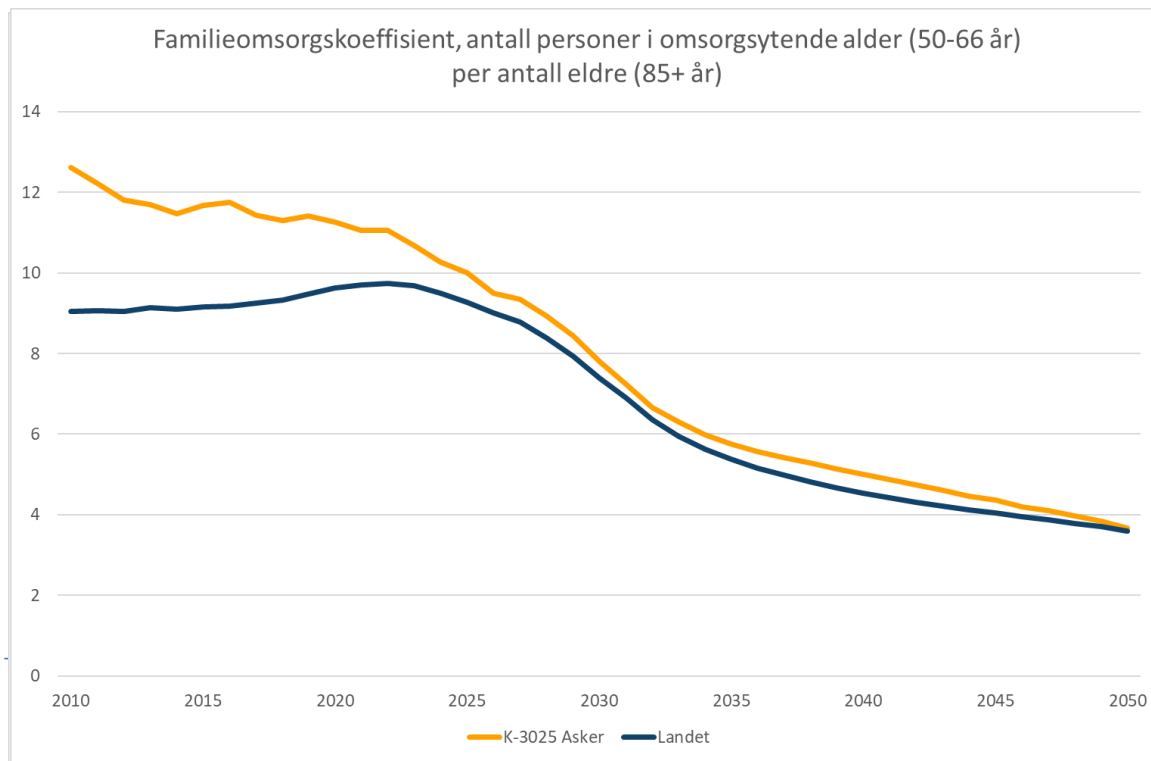
Frittstående prosjekter - eksempler

Posten-pilot

Stå lenger i
arbeid

Leve livet
treff

Demografisk endring

Vi blir mange flere eldre

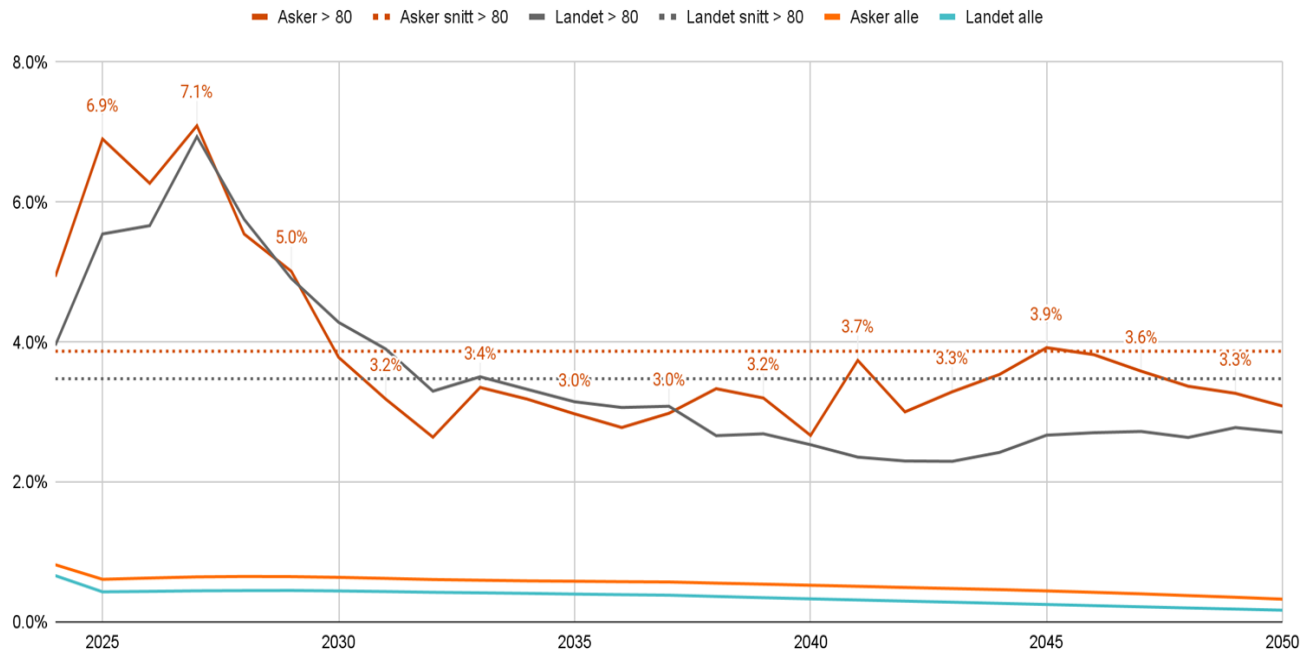
Yngre eldre og de eldste eldre er gruppene som øker mest i prosent.

Redusert aldersbæreevne

Redusert kapasitet blant pårørende

Den største bølgen har begynt å nå land

Demografiutviklingen = økende antall eldre

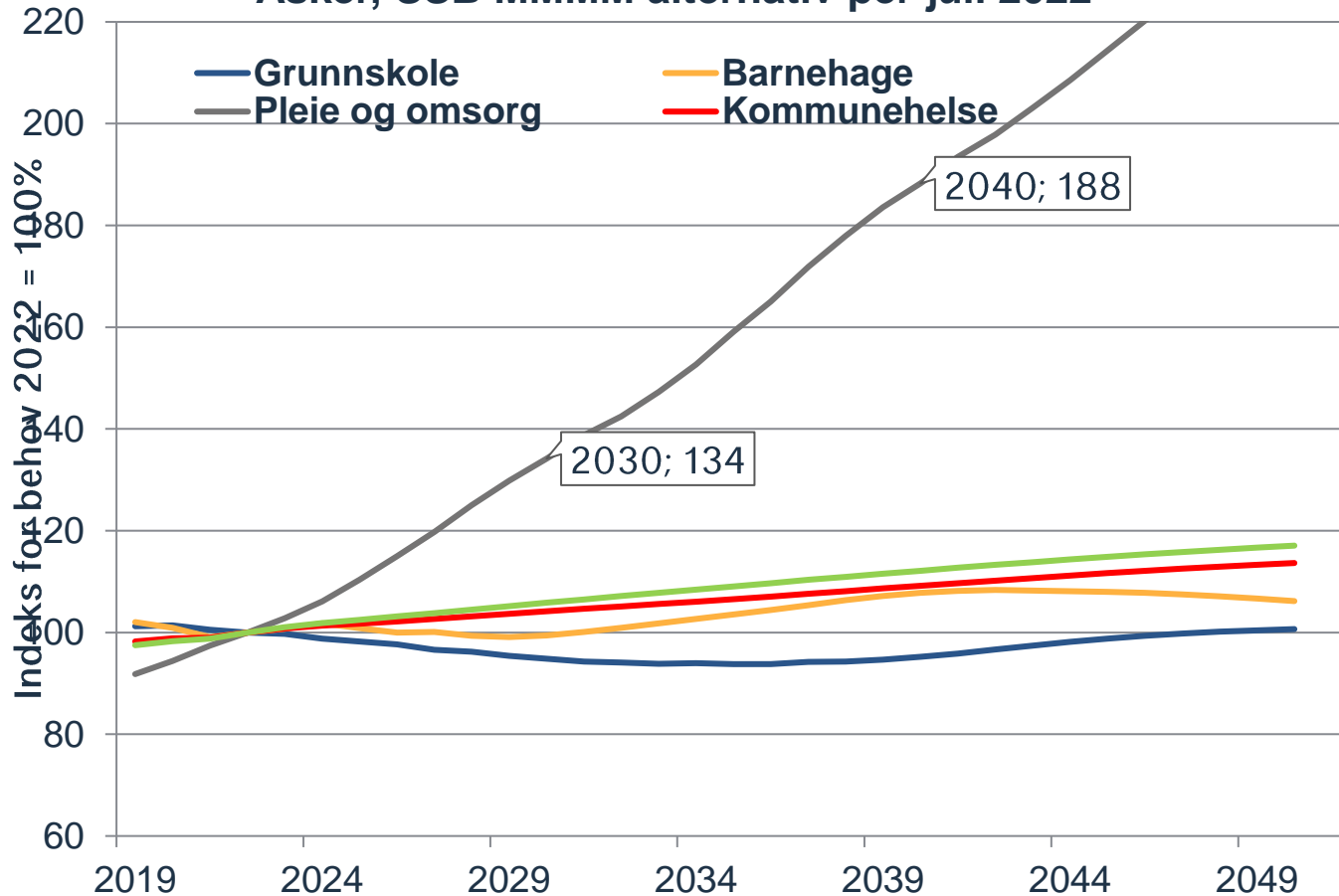

Årlig vekst i antallet innbyggere over 80 år

Varig endring i befolknings-sammensetningen

Økning i behovet for tjenester

Beregnet behov for tjenester. 2022 = 100 K-3025
Asker, SSB MMMM alternativ per juli 2022

Kilde: SSB, Grønt hefte (teknisk beregningsutvalg) og Agenda Kaupang

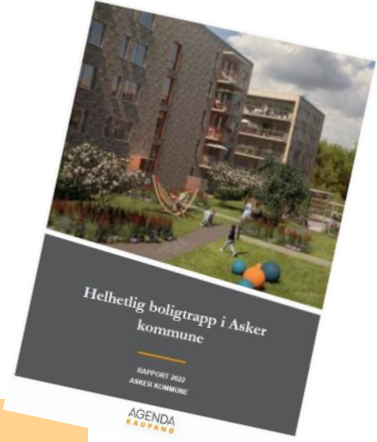
Forventet kostnadsøkning fra 2021:

34 prosent i 2030

88 prosent i 2040

Organisering og avgrensning

Kan ikke kjøpe oss ut av det, kan ikke bemanne oss ut av det, kan ikke delegeres til pårørende og frivillige

Portefølje

Steds- og boligutvikling

Ingen tidsavgrensning
Innovasjon og testing

Mål:

Aldersvennlige og inkluderende steder / 5 minutters tettsteder og helseknutepunkt
Flere egnede boliger for eldre og personer med nedsatt funksjonsevne
Mestring, mer sosial og fysisk aktivitet og økt selvstendighet
Bedre muligheter for god planlegging av egen alderdom

Program

Tjenesteutvikling velferd

Avgrenset tidsperiode
Gevinstorientert
Alt skal ned i linja

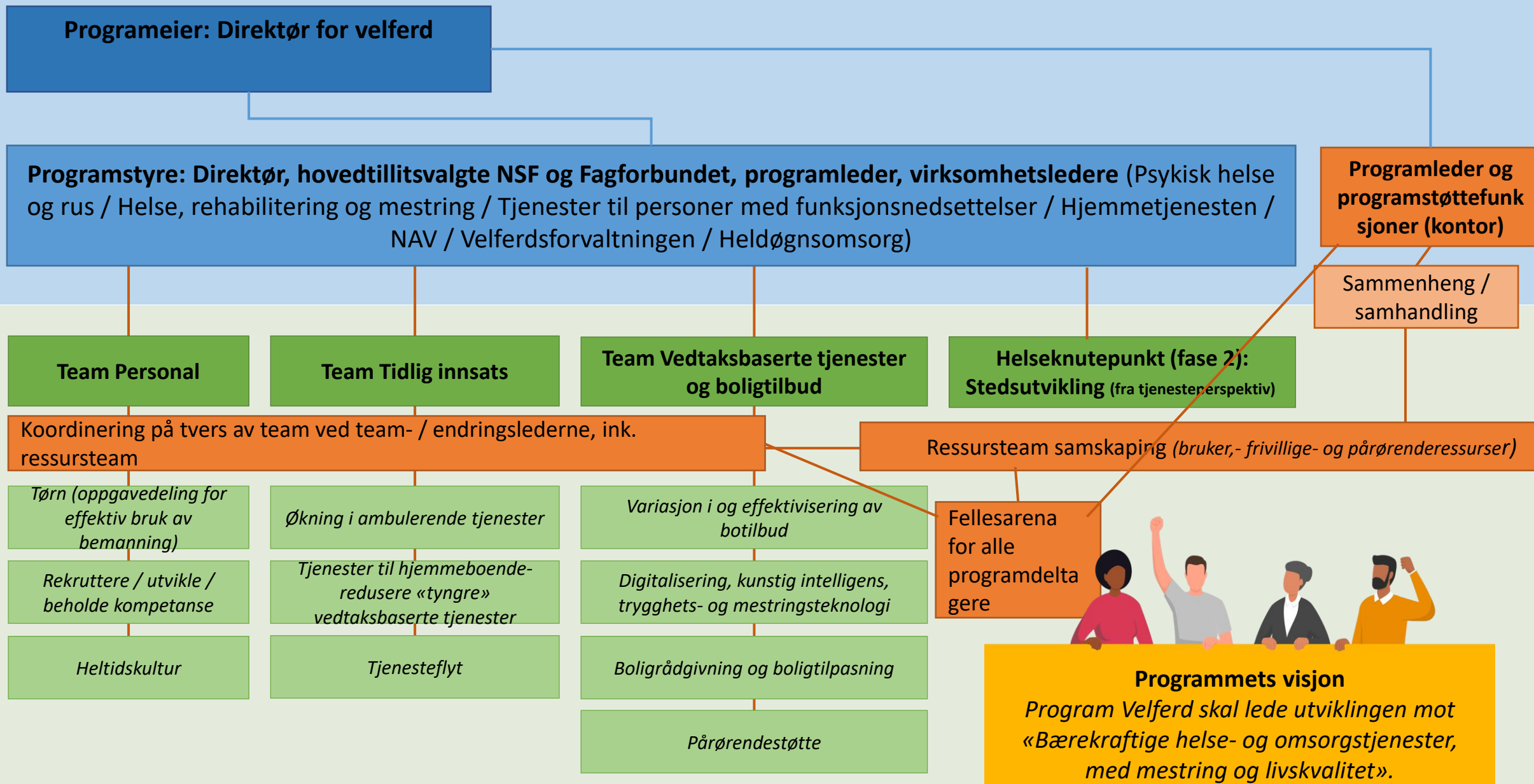
Mål:

Flere innen hovedmålgruppene skal leve gode liv i egne hjem
Mestring, mer sosial og fysisk aktivitet og økt selvstendighet
Bedre muligheter for god planlegging av egen alderdom

Boligutvikling + stedsutvikling + tjenesteutvikling
= sant

Program- og linjeledelse

Utviklingsområder med hovedleveranser

Gevinsteksempel

Hovedmål (oppsummert): Flere innen hovedmålgruppene mestrer livet i eget hjem (uten heldøgns- omsorg / stedlig bemanning)

Gevinst: Andel over 80 år uten tunge vedtaksbaserte tjenester økes

Måleindikator: Andelen over 80 år som ikke mottar tjenester på nivå 7 (hjemmesykepleie) eller høyere i Innsatstrappen
Baseline 2022: 69,05 % / Måltall 2026: 75 % / Siste måling: 73,6 % / **Måloppnåelse: 76 %**

Eksempler på satsninger

Eksempler!

Boligkonseptet
Landås Pluss

Digital hjemme-
oppfølging

Prosjekt Stå
lenger i arbeid

MÅL
inkluderende, aldersvennlig
samfunn
+
mestring og selvstendighet
+
bærekraftige tjenester

Planlegge litt
kampanjen

Leve livet treff

Posten pilot

ØNSKER DU Å BO
HJEMME LENG
MULIG?

Har du tenkt på hvordan du ønsker at livet ditt som pensjonist skal se ut? God planlegging kan være nøkkelen til det gode liv. vet du hva du kan se fram til.

Å møte endringene er et **felles ansvar** – og krever samarbeid **på tvers**.

Asker
kommune

Prosjekt – Stå lenger i arbeid

Asker, 15.10.24

Maria Grøan Bark, rådgiver HR - seksjonen

Prosjektets forankring

- Eies av HR
- Oppstart januar 2024
- Piloteres i velferd

Temaplan om
arbeidsgiverpolitikk, og
kommunens
livsfasepolitikk

Strategi i temaplan Leve
hele livet – i et
aldersvennlig Asker

Hva ønsker vi å oppnå?

Legge til rette for at flere seniorer står lenger i arbeid

Aktivt møte utfordringene og gripe mulighetsrommet

forsvinner fortsatt mange seniorer tidlig ut av arbeidslivet,

Eksempler på tiltak under arbeid

- Holdninger om senior i arbeidslivet – tema i lederopplæring?
- Ha et lengre perspektiv i medarbeidersamtalen?
- Pilot - studiedager?

Rapport ferdigstilles og legges frem for styringsgruppen 1.nov.

Samarbeidspartnere

Kunnskapssenter for lengre arbeidsliv (tidligere senter for seniorpolitikk)

SINTEF – forskningsprosjekt om fleksibilitet som virkemiddel for å få seniorer til å stå lenger i arbeid

Gevinster

- Økt tilgang på arbeidskraft i de kommunale tjenestene
- Bedre utnyttelse av kompetansen vi allerede har i kommunen
- Reduserer behov for rekruttering av nye ansatte
- Senior arbeidstakere opplever at deres kompetanse er ønsket
- Yngre arbeidstakere får flere erfarne kollegaer å støtte seg på

Asker
kommune

Asker
kommune

Boligprosjektet Landås Pluss

Anders Haavik, Selvaag bolig

LANDÅS PLUS

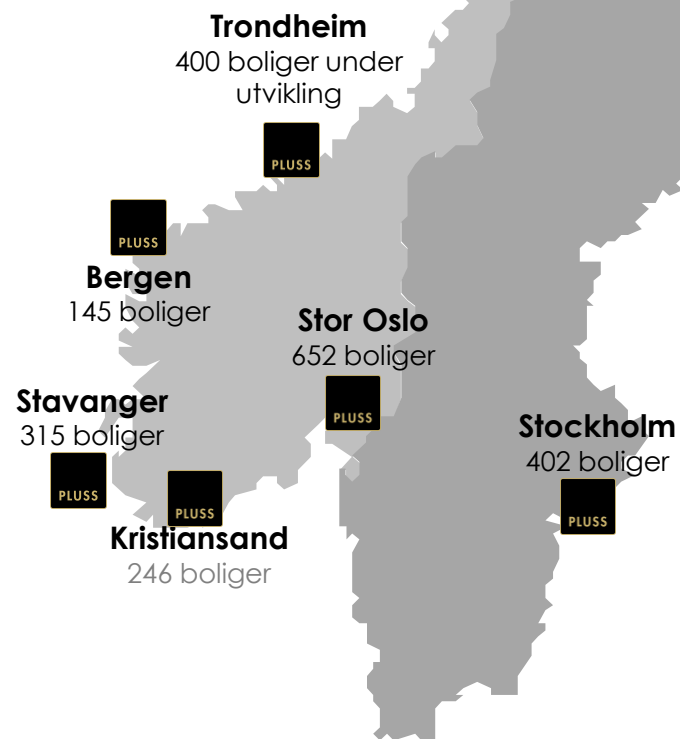
Livsstilekonsept for en enklere hverdag med trygghet, service og opplevelser

Med en Plussbolig® får du hotelservice med på kjøpet

Velprøvd konsept

- 2000 Plussboliger®
- 16 prosjekter siden 2004
  - Oslo, Asker, Drammen, Stavanger, Kristiansand, Trondheim og Bergen
  - Stockholm
- 20 ansatte vertskap
- Mer enn 1000 Plussboliger® under utvikling i Oslo, Trondheim og Stockholm

Boform for vår tid

- **FELLESSKAP:** I en Plussbolig er man del av et fellesskap, selv om man bor for seg selv
- **LIVSLØP:** Plussboliger er tilrettelagt for et lang liv, med livsløpsstandard og et bredt servicetilbud
- **MANGFOLD:** I Plussboliger har barn, voksne og gamle et fellesskap
- **LIVSKVALITET:** Samvær med gode naboer og følelsen av å være en del av et fellesskap gir livskvalitet
- **DELING:** Deling av funksjoner er arealeffektivt, og gjør at flere kan bo godt og sentralt
- **KLIMA:** Felles bruk av arealer krever mindre energi og gir lavere klimautslipp, både i bygging og drift

Naboskap

- Vertskapet legger til rette for rimelige og enkle serveringstilbud
- Ukentlig fellesmiddag, månedlige nabotreff og barnemiddager
- Vafler hver torsdag
- Festmiddager til høytider og sesonger
- Det inviteres til felles aktiviteter:
  - Temakvelder
  - Foredrag
  - Vinsmaking og matkurs
  - Mosjon og treningsopplegg
  - Reiser og utflukter
  - Kunst og kulturopplevelser

Et liv i en Plussbolig® en enklere hverdag

- Resepsjon med nøkkelservice
- Ferie og fraværsservice - tilsyn av din bolig ved reiser
  - vanne blomster, oppbevaring av post og aviser
- Enkle budtjenester, mottak av pakker og post
- Hente og levere til renseri, skomaker, apotek
- Gaveinnpakking til jul og spesielle anledninger
- Koordinere utleie av el-biler/el-sykler/gjesteleiligheter
- Informasjon og kommunikasjon. Nyhetsbrev hver uke
- Formidling av tjenester:
- Renhold i hjemmet, catering, bilpleie, vaktmester, håndverker, fysioterapi og praktisk bistand

VERTSKAP

PLUS

BOLIGER®

Asker
kommune

Digital hjemmeoppfølging

Eli Sofie Berg

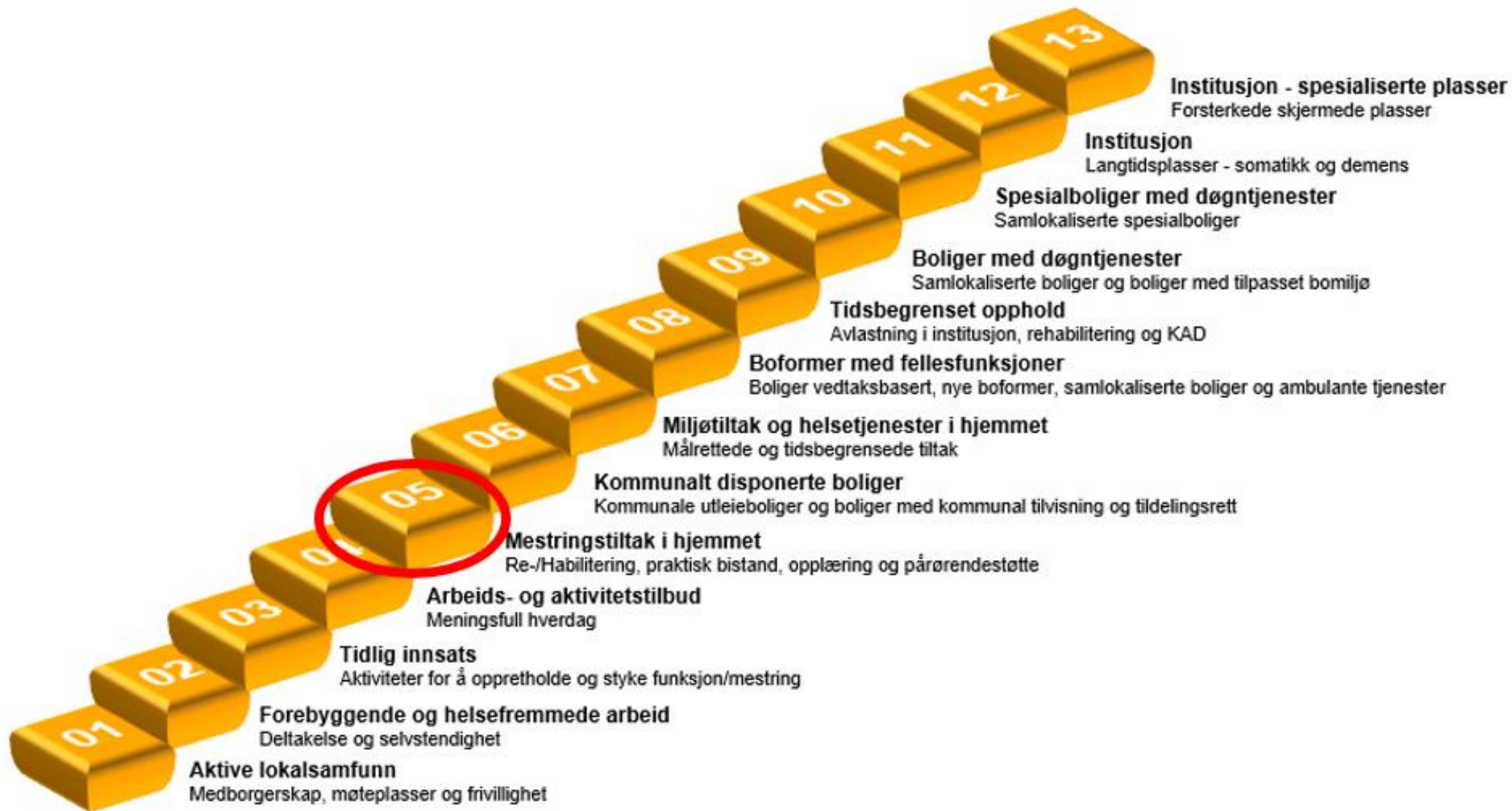
Prosjektet digital hjemmeoppfølging (DHO) har skapt et potensiale for å hente ut disse effekter

1.4. Formålet med DHO

Styrke og effektivisere tidlig innsats for planlegging og bistand for å bo i eget hjem gjennom implementering av TelluCare plattformen:

Dette skal bidra til effekter beskrevet i Programstyringsdokument Program Velferd 2022 – 2025.

- Den enkeltes evne og forutsetninger for å bo og leve et selvstendig liv i eget hjem er styrket
- Forebygget eskalering av helseutfordringer og funksjonsfall
- Bruker har fått økt forståelse for hva som kan forverre situasjonen og hva som kan føre til økt egenmestring
- Pårørende har styrkede forutsetninger for å mestre og å stå i omfattende omsorgsoppgaver over tid

Antall brukere fordelt:

Alder	Menn	Kvinner	Alle
0-17 år	0	0	0
18-49 år	1	5	6
50-66 år	4	6	10
67-74 år	4	2	6
75-79 år	4	8	12
80-84 år	4	4	8
85-89 år	5	3	8
90-200 år	0	1	1
Totalt	22	29	51
Snittalder	74	69	71

Askermagasinet 21.05.2024

[- Vil klare meg selv så lenge som mulig | Asker kommune](#)

- Vil klare meg selv så lenge som mulig

Per Bauer lever med lungesykdommen kols, og trenger jevnlige undersøkelser for å følge sykdomsutviklingen. Både han og kona synes ordningen med digital hjemmeoppfølging er en god trygghet.

Per og Anne-Berit Bauer opplever digital hjemmeoppfølging som en trygghet i hverdagen.
Foto: Marit Asheim

- Hver dag logger jeg meg inn i appen Dialogg, setter en enkel måler på fingeren, får opp noen tall inne i appen og trykker send, forklarer Per, og viser samtidig hvor enkelt det er.

- Da sendes målingene mine av oksygenopptak og puls direkte til kommunen.

Én gang i uka veier han seg i tillegg på en digital vekt, som automatisk sender vekta hans samme sted.

Effekter

Brukerundersøkelsene forteller oss at vi treffer på alle effektmålene

- Tryggere på egen helse.
- Får hjelp og støtte når de trenger
- Blir mer selvstendig i å ivareta egen helse
- Økt helsekompetanse
- Alle sier de ville takket ja til digital oppfølging igjen

Veien videre: Rekruttere flere brukere til tjenesten m.m.

Asker
kommune

"På dørterskelen» i Asker

- et samarbeid mellom Posten, KS og pilotkommuner
- ny kanal for informasjon til seniorer

Innbyggerdialog og frivillighet + flere i kommunen

- Hussjef på Borgen innbyggertorg
- Hussjef på Sætre innbyggertorg

Kommer med litt brev til deg.

Sammen med KS har vi i Posten pilotert
det vi kaller for dørterskeltjeneste

Innholdet i tjenesten

Kort ukentlig besøk

Post leveres på døra

Innbyggjerdialog

- info om lokale aktiviteter og arrangement
- relevant informasjon fra stat og kommuner

Mobilisere eldre som en

- ressursrekruttering til frivillighet

Piloter

Sætre

- 150 får besøk (75+)
- 350 får skrivet i postkasse (67-75 år)

Borgen

- 247 får skrivet i postkasse (67+)

Her er noen av aktivitetene i ditt nærområde 23. september til 29. september

Mandag 23. sept - 12:00-14:00- Leve livet-treff - Sætre

På dette treffet er temaet Vår digitale hverdag. Seniorett Asker holder et kort kurs i -Hvordan ha det moro med teknologien vi har, og de vil dele noen nyttige triks og råd til daglig bruk. Det blir enkel servering. Sted: Sætre innbyggertorg

Mandag 23. sept - 14:00-15:30 - Datahjelp med Seniorett - Sætre

En til en hjelp på PC, nettbrett og smarttelefon med veileder fra Seniorett Asker. Ingen påmelding, bar smarttelefon. Husk passord assistanse. Sted: Sætre innbyggertorg

Onsdag 25. sept - 17:00-20:00 - Sjakkkveld - Hurum

Hurum Sjakkklubb samles hver kveld. Sjakk for både barn og voksne. Har du spørsmål, kan du ta kontakt med klubbleder. Sted: Hurum innbyggertorg

Torsdag 26. sept - 18:00 - Hjemmetjenesten i Asker

Hjemmetjenesten i Asker kommer på besøk til de pårørende, der de vil dele erfaringer og tilbakemeldinger fra de pårørende. Sted: Sætre innbyggertorg

Torsdag 26. sept - 18:00-19:00 - Frivillige fra Hurum

Frivillige fra Hurum frivilligsanger i Målerhjemmet. På treffet kan det være åpen scene og allsang. Det blir servering i Målerhjemmet.

Flere aktiviteter?

Gå til nettsiden [hvaskjeriasker.no](https://www.hvaskjeriasker.no)

Nytt og nyttig

Digitalt abonnement

I forbindelse med at vi tester «På dørterskelen» vil Posten tilby et digitalt abonnement på dette informasjonsskrivet. Abonnementet er tiltenkt nærstående (stekt og venner) til deg som er med i testen, og vil vare så lenge testen i den aktuelle kommunen pågår.

Slik fungerer det:

- Scan QR-koden eller åpne nettadressen som står nederst på denne siden
- Fyll ut informasjon i skjemaet
- Klikk på "Send inn skjemaet"

Etter registreringen vil mottaker få informasjonsskrivet levert hver uke til sin digitale postkasse i Digipost. **Vi setter stor pris på at du hjelper oss med å skaffe testpersoner til det digitale abonnementet!**

Hilsen oss i "På dørterskelen"-teamet

Åpne kameraet på din mobiltelefon og pek det mot koden over, deretter klikker du på linken som dukker opp på skjermen. Du kan også skrive inn adressen <https://www.posten.no/dorterskelen/informasjonskriv>

Kontaktinformasjon Sætre innbyggertorg:

E-post: saetre.innbyggertorg@asker.kommune.no
Telefon: 94 84 87 31

Er det noe du savner?

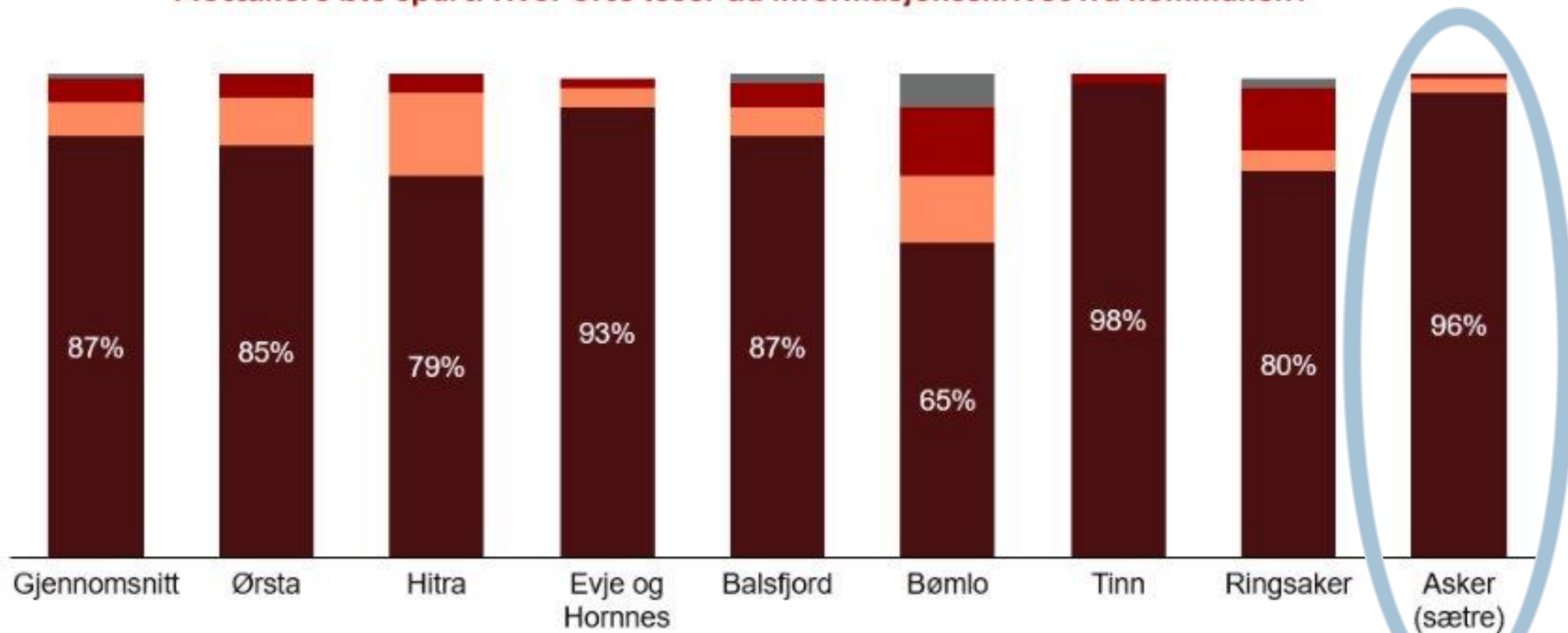
Ta kontakt på kommunetest@posten.no

Hva sier følgeforskning og effektmåling?

- åtte kommuner
- 5 000 mottakere

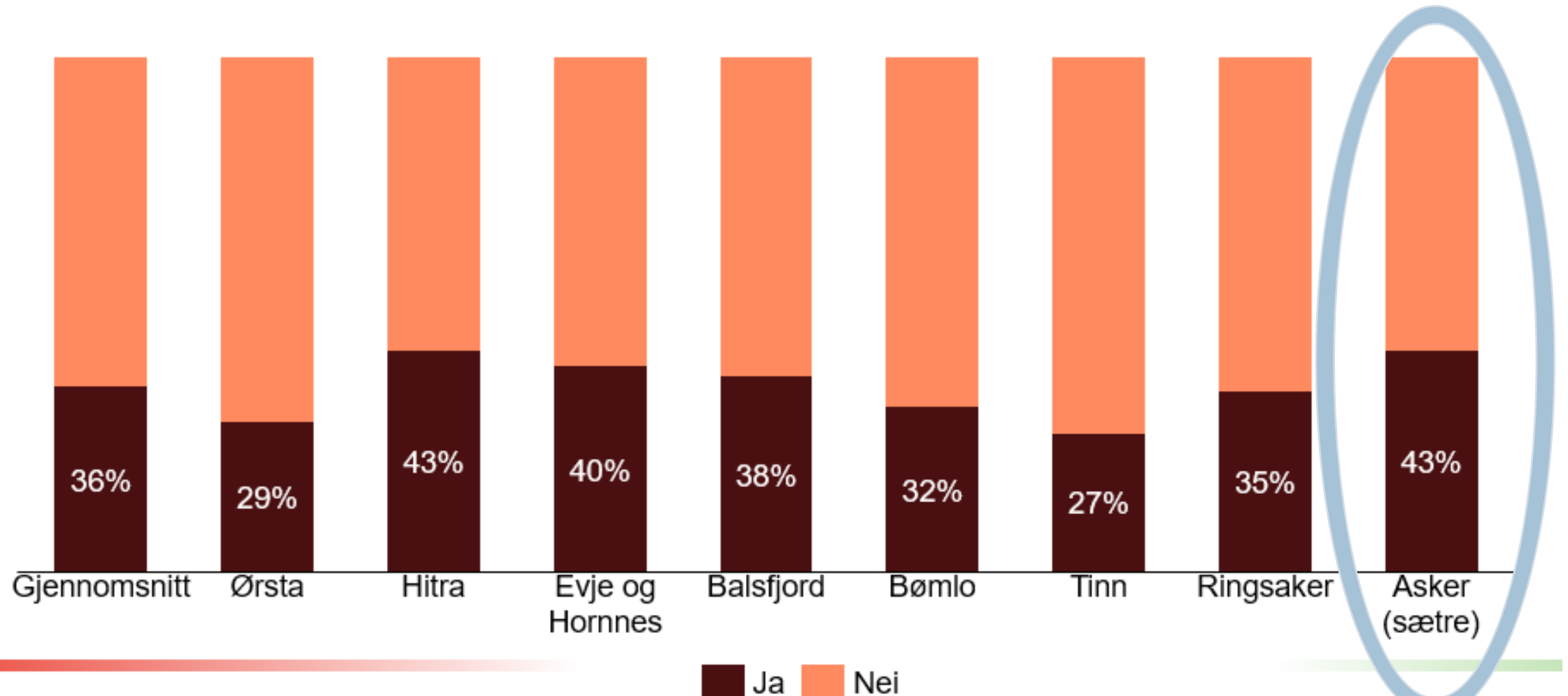
Svært høye lesertall

Mottakere ble spurt: Hvor ofte leser du informasjonsskrivet fra kommunen?

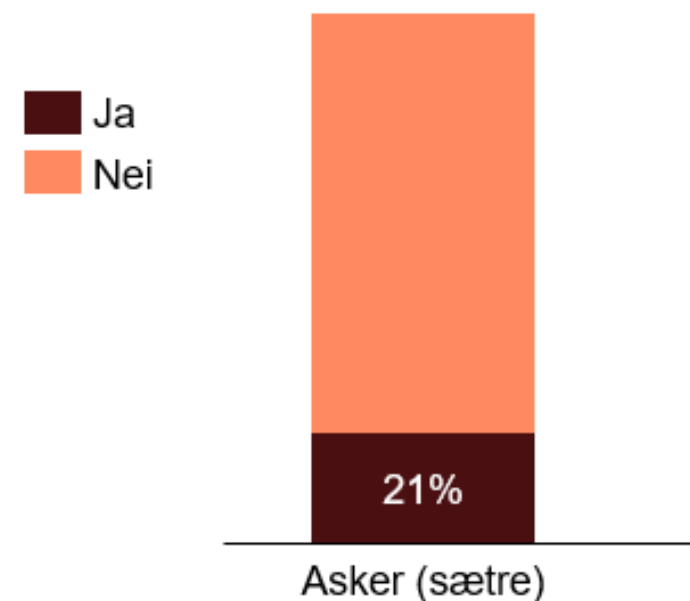

Gjennomsnitt: 35% deltatt på aktivitet

Mottakere ble spurt: Har du vært på noen aktiviteter eller arrangement fordi du har fått vite om det i infoskrivet fra kommunen?

Rekruttering til frivillighet

Metode: Konkret org.

Utvalg: 76

- Postbudet spør om innbyggere ønsker å bidra til et arrangement eller bli oppringt at frivilligsentralen

Veien videre - en nasjonal tjeneste?

Foto: Posten Bring

Telefon, PC og nettbrett

- Hva er en app
- Hvilke apper kan jeg slette?
- Hvor kan jeg hente apper? (sikkerhet)
- Hvilke apper er lure å ha (Hva skjer i Asker, EN-tur,
- Passord - eget passord for det som er viktig. (I-colud, Bank-Id)
- To-faktor autentisering - Facebook og G-mail
- Hvordan avsløre fake avsender?

Leve livet treff - en sosial møteplass

Maria Helene Hougen,
Seniorkoordinator på
innbyggertorgene,

15. oktober

Leve livet treff

- gratis, uformelle treff for eldre
  - er et lavterskel tilbud med helsefremmende foredrag
  - kommunen «holder» i det – men mange bidrar inn
  - vafler og iblant underholdning
-
- på fire innbyggertorg månedlig – nord, midt og sør i kommunen
    - 21 stk. møter opp gjennomsnittlig
    - de fleste er mellom 70 og 80 år

Foto: AdobeStock

Hvem bidrar inn?

- lokale lag og foreninger
- eldrerådet
- kommunens tjenester
- musikere
- frivillige

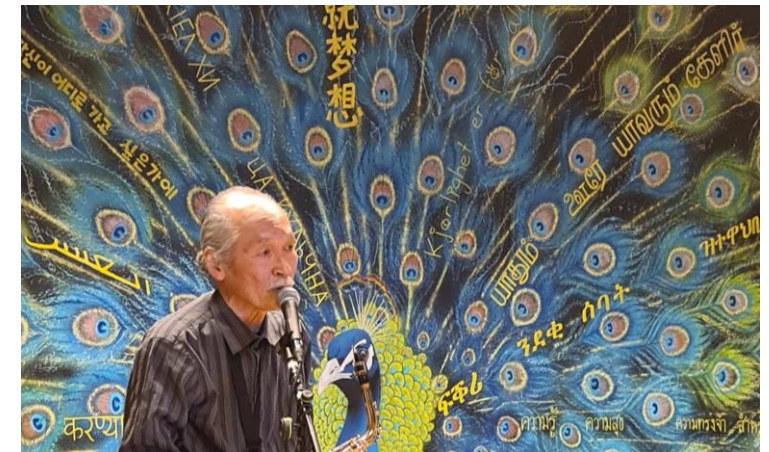

Foto: Camilla Rønning Offergaard og Maria Helene Hougen

Leve livet treff

Det er godt å møte andre likesinnede når vi blir eldre, og diskutere temaer som er viktige for oss! Vi ønsker å være glade, sunne og friske eldre som også kan bidra litt i fellesskapet for det gode liv. Dette kan Leve livet bidra til.

Kirsten Koht

Formål

- sosial møteplass i lokalsamfunnet
- få kunnskap om helsefremmende temaer
- arena for dialog med innbyggerne
- informasjon om aktiviteter og muligheter for å engasjere seg

Foto: Maria Helene Hougen

Innhold i treffene

- fysiske øvelser og hverdagsglede
  - fallforebyggende tiltak
  - fremtidsfullmakt, testament og vergemål
  - hørsel og hjelpemidler
-
- forebygge digitalt utenforskap (seniornett)
  - velferdsteknologi (ambassadør)
  - planlegge egen alderdom
  - hva som skjer i nærområdet ditt
  - kulturelle innslag (lokale artister m.m.)

Evalueringer viser:

"veldig fornøyd",
"har lært endel", "noen aha opplevelser",
"meget god informasjon", "kjempebra",
"god informasjon over muligheter for å få
hjelp", **"interessant og aktuelt",**
"interessant med nye kunnskaper",
"fint å bli orientert om lokal forening",
"veldig nyttig for meg",
"dette initiativet er kjempebra"

Avrunding av tematimen

Nasjonal kampanje – Planleggelitt.no

- handler om å planlegge egen alderdom

Nå på Askers nettsider!

Noen av de fineste øyeblikkene i livet er planlagt.

Hvorfor skulle det plutselig endre seg selv om du har levd en stund?

Besøk vår kampanjeside Planleggelitt.no

kilde: aldersvennlig.no

ØNSKER DU Å BO
HJEMME LENGST
MULIG?

Har du tenkt på hvordan du ønsker at livet ditt som pensjonist skal se ut? God planlegging kan være nøkkelen til det gode liv. Så vet du hva du kan se fram til.

HVA VIL DU FYLLE
TIDEN DIN MED?

Har du tenkt på hvordan du ønsker at livet ditt som pensjonist skal se ut? Jo tidligere du begynner å planlegge, jo større er sjansen for at du trives!

Møteinnkalling

Utvalg	Dato	Sted
Kommunestyret	15.10.2024 kl. 18:00	Asker rådhus

Merknad

Eventuelt forfall meldes snarest til:
Politisk.sekretariat@asker.kommune.no.
Varamedlemmer møter etter nærmere avtale med møtesekretær.

Tematime

- 16:00-17:00: De tre samfunnsflokene – del 3: demografi

Sakskart

Saker til behandling

56/24	24/15979-1	Godkjenning av protokoll kommunestyret 10. september 2024
57/24	24/01667-36	Sak fra kontrollutvalget - Budsjett for kontrollarbeidet 2025
58/24	24/13606-1	2. tertial rapport 2024 - økonomi
59/24	24/15309-1	2. tertial 2024 Finans- og gjeldsforvaltning
60/24	24/12253-1	Asker kommunes økonomireglement – revidering
61/24	24/13492-1	Asker kommunes finansreglement – revidering

62/24 24/13593-1 Reglement for delegering og innstilling

63/24 24/07095-1 Asker kommunes arbeid med å sikre kommunens innbyggere i tilfelle en internasjonal forsyningskrise - svar på verbalvedtak

---

64/24 24/16027-1 Ny overordnet beredskapsplan Asker kommune

65/24 23/11102-5 Detaljregulering for Billingstadsletta 31, gbnr. 39/454 mfl. - sluttbehandling

---

66/24 23/00518-20 Endelig behandling av endringer i forskrift om vedtekter for kommunale barnehager

---

67/24 24/02334-23 Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035

68/24 24/15679-1 Møter i folkevalgte organer - møtekalender 2025

Referatsaker

Asker, 26.09.2024
Lene W. Conradi
ordfører

Møteprotokoll

Kommunestyret

Dato	Tid	Sted
15.10.2024	18:00 – 22:30	Asker rådhus

Møtet ble ledet av Lene W. Conradi

Til stede:

Funksjon	Navn	Møtte for
Ordfører	Lene W. Conradi (H)	
Varaordfører	Monica Vee Bratlie (H)	
Varamedlem	Sigurd Dæhli (H)	Cecilie Lindgren (H)
Utvalgsmedlem	Håvard Vestgren (H)	
Utvalgsmedlem	Vanessa V. Nystedt (H)	
Utvalgsmedlem	Stig Wettre-Johnsen (H)	
Utvalgsmedlem	Thormod Rønning Kvam (H)	
Utvalgsmedlem	Lars Kristian Wear (H)	
Utvalgsmedlem	Marcus Riley Nafstad (H)	
Utvalgsmedlem	Line Johansen (H)	
Utvalgsmedlem	Heidi Merete Johansen (H)	
Utvalgsmedlem	Bente Stein Mathisen (H)	
Utvalgsmedlem	Cathrine Jensen (H)	
Utvalgsmedlem	Kay Arne Sørensen (H)	
Utvalgsmedlem	Trond Jerve (H)	
Utvalgsmedlem	Julius Kvello Mellgren (H)	
Utvalgsmedlem	Trond Ove Røed (H)	
Utvalgsmedlem	Anniken P. Elisenberg (H)	
Utvalgsmedlem	Kirsti Kierulf (H)	
Utvalgsmedlem	Turid Lohne Velund (H)	
Utvalgsmedlem	Waldemar R. Garntangen (H)	
Utvalgsmedlem	Kent Inge Stenberg Ryen (H)	
Utvalgsmedlem	Kåre Johnny Møllerhagen (H)	
Varamedlem	Åge Rasmussen (H)	Simen Sandelien (H)
Utvalgsmedlem	Per Modig Sletaune (H)	
Utvalgsmedlem	Kari Sofie Bjørnsen (H)	

Utvalgsmedlem Ivar Granum (A)
Utvalgsmedlem Marianne Riis Rasmussen (A)
Utvalgsmedlem Marie Østensen (A)
Utvalgsmedlem Jørn Nygren (A)
Utvalgsmedlem Ronnie M. A. G. Larsen (A)
Utvalgsmedlem Farah Ali (A)
Utvalgsmedlem Weronika Margol (A)
Utvalgsmedlem Tonje Lavik Pederssen (FrP)
Utvalgsmedlem Espen Hansen Aspås (FrP)
Utvalgsmedlem Rikke Sjølander (FrP)
Utvalgsmedlem Rikard Gaarder Knutsen (FrP)
Utvalgsmedlem Karin Ståhl Woldseth (FrP)
Utvalgsmedlem Elisabeth Holter-Schøyen (V)
Varamedlem Gunn-Torill H. Mathisen (V) Tobias Waage Bremnes (V)
Utvalgsmedlem Gro Buttingsrud (V)
Varamedlem Annemarie Abeler (V) Christian Skrede (V)
Utvalgsmedlem Hanne Lisa Matt (MDG)
Utvalgsmedlem Helge Haugen (MDG) Til kl. 22:00, tom sak 68/24
Utvalgsmedlem Paal Steine (MDG)
Utvalgsmedlem Sara L. S. Vatn (MDG)
Utvalgsmedlem Anne Høie Guettler (SV)
Utvalgsmedlem Une Borg Kjølseth (SV)
Utvalgsmedlem Anders Nordmo (SV)
Utvalgsmedlem Christin Gerner-Mathisen (INP)
Utvalgsmedlem Odd Sigurd Flock (INP)
Utvalgsmedlem Bård-Kjetil Dahl (R)
Utvalgsmedlem Oddvar Igland (Sp)
Utvalgsmedlem Harald Conrad Ødemark (Pp)
Utvalgsmedlem Eva Høili (KrF)

Forfall:

Utvalgsmedlem Cecilie Lindgren (H)
Utvalgsmedlem Simen Sandelien (H)
Utvalgsmedlem Tobias Waage Bremnes (V)
Utvalgsmedlem Christian Skrede (V)

Møtet ble satt med 55 medlemmer til stede.

Det var ingen merknader til innkallingen.

Fra administrasjonen møte:

Lars Bjerke	kommunedirektør
Kai Erik Lund	direktør for oppvekst
Aud Hansen	direktør for velferd
Ragnar Sand Fuglum	direktør for samfunnstjenester
Eli F. Aubert	direktør for samfunnsutvikling
Christer Best Gulbrandsen	direktør for medborgerskap
Randi Sandli	direktør for organisasjon, styring og utvikling
Trine Groven	protokollfører

Saksliste

Side

Saker til behandling

56/24	24/15979-1	Godkjenning av protokoll kommunestyret 10. september 2024	5
57/24	24/01667-36	Sak fra kontrollutvalget - Budsjett for kontrollarbeidet 2025	5
58/24	24/13606-1	2. tertial rapport 2024 - økonomi	6
59/24	24/15309-1	2. tertial 2024 Finans- og gjeldsforvaltning	10
60/24	24/12253-1	Asker kommunes økonomireglement – revidering	10
61/24	24/13492-1	Asker kommunes finansreglement – revidering	11
62/24	24/13593-1	Reglement for delegering og innstilling	12
63/24	24/07095-1	Asker kommunes arbeid med å sikre kommunens innbyggere i tilfelle en internasjonal forsyningskrise - svar på verbalvedtak	15
64/24	24/16027-1	Ny overordnet beredskapsplan Asker kommune	16
65/24	23/11102-5	Detaljregulering for Billingstadsletta 31, gbnr. 39/454 mfl. - sluttbehandling	16
66/24	23/00518-20	Endelig behandling av endringer i forskrift om vedtekter for kommunale barnehager	17
67/24	24/02334-23	Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035	18
68/24	24/15679-1	Møter i folkevalgte organer - møtekalender 2025	19

Referatsaker

Saker til behandling

56/24 Godkjenning av protokoll kommunestyret 10. september 2024

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Kommunestyret	15.10.2024	56/24

Ordførers forslag til vedtak:

1. Protokoll fra kommunestyrets møte 10. september 2024 godkjennes slik den foreligger.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Protokoll fra kommunestyrets møte 10. september 2024 godkjennes slik den foreligger.

[Lagre vedtak]

57/24 Sak fra kontrollutvalget - Budsjett for kontrollarbeidet 2025

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	08.10.2024	136/24
2 Kommunestyret	15.10.2024	57/24

Formannskapet har behandlet saken i møte 08.10.2024 sak 136/24

Innstilling

1. Etter innstilling fra kontrollutvalget bevilges kr. 5 872 000 som budsjetttramme for kontrollarbeidet 2025.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Etter innstilling fra kontrollutvalget bevilges kr. 5 872 000 som budsjetttramme for kontrollarbeidet 2025.

[Lagre vedtak]

58/24 2. tertial rapport 2024 - økonomi

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for oppvekst	24.09.2024	46/24
2 Utvalg for velferd	24.09.2024	29/24
3 Utvalg for medborgerskap	26.09.2024	35/24
4 Utvalg for samfunnstjenester	26.09.2024	34/24
5 Formannskapet	08.10.2024	137/24
6 Kommunestyret	15.10.2024	58/24

Formannskapet har behandlet saken i møte 08.10.2024 sak 137/24

Innstilling

- 1 Budsjettendringene vedtas i henhold til følgende tabeller

· Driftsbudsjettet:

Beløp i 1000	
Budsjettendring	2024
Sum Sentrale budsjettendringer	0

6-Medborgerskap	
Finansiering av vedlikehold av kirkene - reduserer investering tilsvarende	250
Sum 6-Medborgerskap	250
9-Tjenesteovergripende	
2. tertial - avsetning til fond avvikling stiftelser	28 128
2. tertial - avvikling stiftelser	-28 128
2. tertial - redusert bruk av disposisjonsfond til investeringer	70 000
2. tertial - redusert overføring til investeringer	-70 000
Bruk av disposisjonsfond	-250
Sum 9 - Tjenesteovergripende	-250
Sum totale budsjettendringer	0

Investeringsbudsjettet:

Beløp i 1000	Budsjettkostnad	Budsjettinntekt
Utstyr indre bane Velodrom	900	
Salg av boligfelt på Høn F-sak 112/24	19 300	-19 300
LED-belysning kommunale anlegg	679	-679
Avvikling stiftelsen Risenga bo- og omsorgssenter F-sak 3/24	64 764	-46 898
Avvikling Røyken boligstiftelse F-sak 49/24	59 189	-27 033
Eliminering av lån mellom Røyken boligstiftelse og Asker kommune F-sak 49/24	15 300	-15 300
Kirke – kirkelige investeringer	-250	
Sum	159 882	-109 210
Finansiering		
Økt merverdiavgiftskompensasjon		-316
Overtakelse lån Stiftelse Risenga bo- og omsorgssenter F-sak 3/24		-17 866
Overtakelse lån Røyken boligstiftelse F-sak 49/24		-32 156
Økt bruk av lån		-334
Sum	159 882	-159 882
Overføring av midler fra 2024 til 2025 i 1000 kr		
VAR - omlastestasjon Yggeset gjenvinningsstasjon	-23 000	
VAR - miljøtiltak Yggeset og Follestad gjenvinningsstasjoner	-17 000	

VAR - vann- og avløpsanlegg Slemmestad sentrum	-10 000	
Slemmestad - Vaterlandskvartalet	-19 000	
Områdeplan for fremtidig infrastruktur Slemmestad	-6 000	
Finansiering		
Redusert bruk av disposisjonsfond		70 000
Redusert merverdiavgiftskompensasjon		5 000
Sum	-75 000	75 000

2. For øvrig tas 2. tertialrapport til orientering.

Behandling

Tonje Lavik Pederssen (FrP) fremmet følgende endringsforslag:

Kommunedirektøren bes komme tilbake til kommunestyret knyttet til bevilgning til utstyr til indre bane i Velodromen i forbindelse med ordinær budsjettbehandling for 2025. De 900 000,- som er foreslått i 2. tertial trekkes ut.

Hanne Lisa Matt (MDG) tok opp følgende endringsforslag, tidligere fremmet i formannskapet:

Utstyr indre bane Velodrom - 900' – strykes.

Matts forslag fikk 13 stemmer (MDG,FrP,SV,R), og falt.

Pederssens forslag fikk 13 stemmer (FrP,MDG,SV,R), og falt.

Innstillingen ble deretter vedtatt, mot 5 stemmer (FrP).

Vedtak

1 Budsjettendringene vedtas i henhold til følgende tabeller

Driftsbudsjettet:

Beløp i 1000	
Budsjettendring	2024
Sum Sentrale budsjettendringer	0
6-Medborgerskap	
Finansiering av vedlikehold av kirkene - reduserer investering tilsvarende	250
Sum 6-Medborgerskap	250

9-Tjenesteovergripende	
2. tertial - avsetning til fond avvikling stiftelser	28 128
2. tertial - avvikling stiftelser	-28 128
2. tertial - redusert bruk av disposisjonsfond til investeringer	70 000
2. tertial - redusert overføring til investeringer	-70 000
Bruk av disposisjonsfond	-250
Sum 9 - Tjenesteovergripende	-250
Sum totale budsjettendringer	0

Investeringsbudsjettet:

Beløp i 1000	Budsjettkostnad	Budsjettinntekt
Utstyr indre bane Velodrom	900	
Salg av boligfelt på Høn F-sak 112/24	19 300	-19 300
LED-belysning kommunale anlegg	679	-679
Avvikling stiftelsen Risenga bo- og omsorgssenter F-sak 3/24	64 764	-46 898
Avvikling Røyken boligstiftelse F-sak 49/24	59 189	-27 033
Eliminering av lån mellom Røyken boligstiftelse og Asker kommune F-sak 49/24	15 300	-15 300
Kirke – kirkelige investeringer	-250	
Sum	159 882	-109 210
Finansiering		
Økt merverdiavgiftskompensasjon		-316
Overtakelse lån Stiftelse Risenga bo- og omsorgssenter F-sak 3/24		-17 866
Overtakelse lån Røyken boligstiftelse F-sak 49/24		-32 156
Økt bruk av lån		-334
Sum	159 882	-159 882
Overføring av midler fra 2024 til 2025 i 1000 kr		
VAR - omlastestasjon Yggeset gjenvinningsstasjon	-23 000	
VAR - miljøtiltak Yggeset og Follestad gjenvinningsstasjoner	-17 000	
VAR - vann- og avløpsanlegg Slemmestad sentrum	-10 000	
Slemmestad - Vaterlandskvartalet	-19 000	
Områdeplan for fremtidig infrastruktur Slemmestad	-6 000	

Finansiering		
Redusert bruk av disposisjonsfond		70 000
Redusert merverdiavgiftskompensasjon		5 000
Sum	-75 000	75 000

2. For øvrig tas 2. tertialrapport til orientering.

[Lagre vedtak]

59/24 2. tertial 2024 Finans- og gjeldsforvaltning

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	08.10.2024	138/24
2 Kommunestyret	15.10.2024	59/24

Formannskapet har behandlet saken i møte 08.10.2024 sak 138/24

Innstilling

1. Rapport 2. tertial 2024 Finans- og gjeldsforvaltning tas til orientering.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Rapport 2. tertial 2024 Finans- og gjeldsforvaltning tas til orientering.

[Lagre vedtak]

60/24 Asker kommunes økonomireglement – revidering

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
---------------------	-----------------	----------------

1 Formannskapet	17.09.2024	129/24
2 Kommunestyret	15.10.2024	60/24

Formannskapet har behandlet saken i møte 17.09.2024 sak 129/24

Innstilling

1. Revidert økonomireglement for Asker kommune vedtas slik det foreligger som vedlegg til saken.
2. Det reviderte reglementet trer i kraft straks det er vedtatt.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Revidert økonomireglement for Asker kommune vedtas slik det foreligger som vedlegg til saken.
2. Det reviderte reglementet trer i kraft straks det er vedtatt.

[Lagre vedtak]

61/24 Asker kommunes finansreglement – revidering

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	17.09.2024	130/24
2 Kommunestyret	15.10.2024	61/24

Formannskapet har behandlet saken i møte 17.09.2024 sak 130/24

Innstilling

1. Revidert finansreglement for Asker kommune vedtas slik det foreligger som vedlegg til saken.
2. Det reviderte reglementet trer i kraft straks det er vedtatt.

Behandling

Bård Kjetil Dahl (R) fremmet følgende forslag til tillegg i § 5a-1:

... som er ekskludert av SPU. Asker kommune skal heller ikke investere i land som okkuperer andre områder i strid med folkeretten, eller i selskap som bidrar til å understøtte og tilrettelegge for slik okkupasjon.

Dahls forslag fikk 12 stemmer (R,MDG,SV,A:Margol,Ali,Nygren,Østensen)

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Revidert finansreglement for Asker kommune vedtas slik det foreligger som vedlegg til saken.
2. Det reviderte reglementet trer i kraft straks det er vedtatt.

[Lagre vedtak]

62/24 Reglement for delegering og innstilling

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for oppvekst	24.09.2024	39/24
2 Utvalg for velferd	24.09.2024	27/24
3 Utvalg for medborgerskap	26.09.2024	30/24
4 Utvalg for samfunnstjenester	26.09.2024	33/24
5 Formannskapet	08.10.2024	139/24
6 Utvalg for plan og byggesak	09.10.2024	56/24
7 Kommunestyret	15.10.2024	62/24

Formannskapet har behandlet saken i møte 08.10.2024 sak 139/24

Innstilling

1. Kommunestyret vedtar revidert reglement for delegering og innstilling, slik dette framgår som vedlegg.
2. Kommunestyret vedtar fordeling av ansvar og vedtaksmyndighet mellom folkevalgte organer, slik dette framgår av vedlegg datert 11.09.2024.
3. Delegering av vedtaksmyndighet etter plan- og bygningsloven vedtas, slik dette fremgår av vedlegg datert 10.09.2024.
4. Endringene gjelder fra det tidspunkt de er vedtatt.

Behandling

Rikard G. Knutsen (FrP) tok opp følgende (*reviderte*) forslag, tidligere enstemmig vedtatt av utvalg for plan og byggesak:

Punkt 8.4., siste avsnitt endres til følgende:

«Ved vurderingen av om en klagesak har politisk interesse skal følgende kriterier vektlegges:

- Ny **eller gjenoppbygget** bolig i uregulert område
- **Tiltak som** krever dispensasjon fra nylig vedtatt arealplan
- **Tiltak i område** med særskilt vern; som strandsone, LNF-område eller naturområde
- **Tiltak** som omfatter samlet utbygging med fire eller flere hovedbruksenheter i strid med gjeldende regulering
- Saken er kontroversiell, med stor allmenn oppmerksomhet og interesse
- Saken er spesielt konfliktfull, med mange og sterke naboprotester i flere klageomganger
- **Saken gjelder dispensasjon fra veiopparbeidelse etter pbl § 18-1., og/eller vilkår om krav om opparbeidelse av fellesareal etter § 18-2.»**

Hanne Lisa Matt (MDG) tok opp følgende forslag, tidligere fremmet i hovedutvalg og formannskap:

Tillegg til punkt 1.5.:

Enkeltvedtak skal alltid offentliggjøres innen 14 dager

Endring i punkt 7.7.:

... fullmakt til å disponere inntil kr 20.000 ...

Nytt avsnitt under punkt 8.4.:

I saker der kommunedirektøren kommer til at det er juridisk mulig å gi dispensasjon i områder med særskilt vern, som strandsone, LNF-områder eller naturområder, skal saken sluttbehandles i utvalg for plan- og byggesak. Klage på slike dispensasjonsvedtak behandles av det organ/den som har fattet vedtaket.

Christin Gerner-Mathisen (INP) fremmet følgende forslag til nytt kulepunkt i punkt 8.4. siste avsnitt:

Tiltaket krever dispensasjon eller reguleringsendring fra materielle bestemmelser i eldre arealplan som har blitt innhentet av nyere lovverk, forskrift eller kommuneplan (uten overstyring). Med eldre arealplaner menes planer som er eldre enn 10 år.

Matts forslag om tillegg til punkt 1.5 fikk 8 stemmer (MDG,SV,R), og falt.

Matts forslag til endring i punkt 7.7. fikk 9 stemmer (MDG,SV,R,Sp), og falt.

Matts forslag til nytt avsnitt i punkt 8.4. fikk 15 stemmer (MDG,SV,R,A), og falt.

Gerner-Mathisens forslag til tillegg i punkt 8.4 fikk 2 stemmer (INP), og falt.

Innstillingen, med Knutsens forslag til endringer, ble deretter enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Kommunestyret vedtar revidert reglement for delegering og innstilling, slik dette framgår som vedlegg.

Punkt 8.4., siste avsnitt endres til følgende:

«Ved vurderingen av om en klagesak har politisk interesse skal følgende kriterier vektlegges:

- Ny eller gjenoppbygget bolig i uregulert område
- Tiltak som krever dispensasjon fra nylig vedtatt arealplan
- Tiltak i område med særskilt vern; som strandsone, LNF-område eller naturområde
- Tiltak som omfatter samlet utbygging med fire eller flere hovedbruksenheter i strid med gjeldende regulering
- Saken er kontroversiell, med stor allmenn oppmerksomhet og interesse
- Saken er spesielt konfliktfull, med mange og sterke naboprotester i flere klageomganger

- Saken gjelder dispensasjon fra veiopparbeidelse etter pbl § 18-1., og/eller vilkår om krav om opparbeidelse av fellesareal etter § 18-2.»
2. Kommunestyret vedtar fordeling av ansvar og vedtaksmyndighet mellom folkevalgte organer, slik dette framgår av vedlegg datert 11.09.2024.
  3. Delegering av vedtaksmyndighet etter plan- og bygningsloven vedtas, slik dette fremgår av vedlegg datert 10.09.2024.
  4. Endringene gjelder fra det tidspunkt de er vedtatt.

[Lagre vedtak]

63/24 Asker kommunes arbeid med å sikre kommunens innbyggere i tilfelle en internasjonal forsyningskrise - svar på verbalvedtak

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	08.10.2024	140/24
2 Kommunestyret	15.10.2024	63/24

Formannskapet har behandlet saken i møte 08.10.2024 sak 140/24

Innstilling

1. Redegjørelsen for myndighetenes beredskapsinnsats knyttet til forsyning og kommunens arbeid med egenberedskap tas til orientering.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Redegjørelsen for myndighetenes beredskapsinnsats knyttet til forsyning og kommunens arbeid med egenberedskap tas til orientering.

[Lagre vedtak]

64/24 Ny overordnet beredskapsplan Asker kommune

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	08.10.2024	141/24
2 Kommunestyret	15.10.2024	64/24

Formannskapet har behandlet saken i møte 08.10.2024 sak 141/24

Innstilling

1. Ny overordnet beredskapsplan for Asker kommune vedtas.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Ny overordnet beredskapsplan for Asker kommune vedtas.

[Lagre vedtak]

65/24 Detaljregulering for Billingstadsletta 31, gbnr. 39/454 mfl. - sluttbehandling

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for plan og byggesak	18.09.2024	44/24
2 Kommunestyret	15.10.2024	65/24

Utvalg for plan og byggesak har behandlet saken i møte 18.09.2024 sak 44/24

Innstilling

1. Detaljregulering for Billingstadsletta 31, gbnr. 39/454 mfl., plankart datert 06.02.2024 med tilhørende bestemmelser datert 26.06.2024 vedtas iht. plan- og bygningsloven § 12-12.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Detaljregulering for Billingstadsletta 31, gbnr. 39/454 mfl., plankart datert 06.02.2024 med tilhørende bestemmelser datert 26.06.2024 vedtas iht. plan- og bygningsloven § 12-12.

[Lagre vedtak]

66/24 Endelig behandling av endringer i forskrift om vedtekter for kommunale barnehager

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for oppvekst	24.09.2024	40/24
2 Kommunestyret	15.10.2024	66/24

Utvalg for oppvekst har behandlet saken i møte 24.09.2024 sak 40/24

Vedtak

1. Endringer i forskrift om vedtekter for kommunale barnehager i Asker kommune vedtas.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Endringer i forskrift om vedtekter for kommunale barnehager i Asker kommune vedtas.

[Lagre vedtak]

67/24 Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	19.09.2024	24/24
2 Ungdområdet	19.09.2024	29/24
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	19.09.2024	21/24
4 Utvalg for samfunnstjenester	26.09.2024	28/24
5 Utvalg for medborgerskap	26.09.2024	31/24
6 Kommunestyret	15.10.2024	67/24

Utvalg for samfunnstjenester har behandlet saken i møte 26.09.2024 sak 31/24

Innstilling

1. Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035 tas til orientering.
2. Handlingsplanen for friluftslivets ferdselsårers anleggsliste, med anslag for investeringer, følges opp i fremtidige handlingsprogram og årlig anleggsliste for spillemidler.
3. Handlingsplanen for friluftslivets ferdselsårers anleggsliste, med anslag for investeringer brukes som grunnlag for idrettslag, friluftslivsorganisasjoner og andre frivillige organisasjoners søknader om tiltak gjennom aktivitetspotten som følges opp i fremtidige handlingsprogram.
4. Der hvor det er interesse og mulighet for å benytte idrettslag eller andre frivillige organisasjoner skal disse gis mulighet for å rydde, drifte og vedlikeholde stier, løyper, idrettsanlegg, etc som egner seg for dette og hvor kommunen har budsjettert med drift og vedlikehold.

5. Kommunen fortsetter å ha dialog med grunneiere om forsøksvis å etablere alternativ sti/vei der tidligere etablerte ferdselsårer har gått gjennom gårdstun.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035 tas til orientering.
2. Handlingsplanen for friluftslivets ferdselsårers anleggsliste, med anslag for investeringer, følges opp i fremtidige handlingsprogram og årlig anleggsliste for spillemidler.
3. Handlingsplanen for friluftslivets ferdselsårers anleggsliste, med anslag for investeringer brukes som grunnlag for idrettslag, friluftslivsorganisasjoner og andre frivillige organisasjoners søknader om tiltak gjennom aktivitetspotten som følges opp i fremtidige handlingsprogram.
4. Der hvor det er interesse og mulighet for å benytte idrettslag eller andre frivillige organisasjoner skal disse gis mulighet for å rydde, drifte og vedlikeholde stier, løyper, idrettsanlegg, etc som egner seg for dette og hvor kommunen har budsjettert med drift og vedlikehold.
5. Kommunen fortsetter å ha dialog med grunneiere om forsøksvis å etablere alternativ sti/vei der tidligere etablerte ferdselsårer har gått gjennom gårdstun.

[Lagre vedtak]

68/24 Møter i folkevalgte organer - møtekalender 2025

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	08.10.2024	142/24
2 Kommunestyret	15.10.2024	68/24

Formannskapet har behandlet saken i møte 08.10.2024 sak 142/24

Innstilling

1. Kommunestyret avholder sine møter slik:

- 28. januar
- 4. mars
- 1. april
- 6. mai
- 10. juni
- 7. oktober
- 11. november
- 9. desember

Møtestart kl. 18:00. Møtene 10.6. og 9.12. starter kl. 09:00.

2. Formannskapet avholder sine møter slik:

7. januar	19. august
21. januar	2. september
4. februar	16. september
25. februar	14. oktober
11. mars	28. oktober
8. april	18. november
29. april	2. desember
13. mai	16. desember (res)
3. juni	
17. juni (res)	

Møtestart kl. 12:00. Møtene 13.5, 3.6 og 2.12. starter kl. 09:00.

3. Utvalg for plan og byggesak avholder sine møter slik:

22. januar	20. august
26. februar	17. september
12. mars	8. oktober
9. april	29. oktober
7. mai	3. desember
4. juni	17. desember (res)
11. juni (res)	

Møtestart kl. 17:00.

4. Utvalg for oppvekst og Utvalg for velferd avholder sine møter slik:

14. januar	23. september
11. februar	21. oktober
18. mars	25. november
23. april (<i>ons</i>)	
20. mai	

Møtestart kl. 17:00.

5. Utvalg for samfunnstjenester og Utvalg for medborgerskap avholder sine møter slik:

16. januar	25. september
13. februar	23. oktober
20. mars	27. november
24. april	
22. mai	

Møtestart kl. 17:00.

6. Kontrollutvalget og klageutvalget fastsetter selv sin møtekalender.

Behandling

Anders Nordmo (SV) fremmet følgende forslag:

1. Saken sendes tilbake, og ber om at Ordfører tar en ny runde med gruppelederne for å diskutere muligheten for å redusere antall møter med tanke på den økonomiske situasjonen Asker kommune står i.

2. Den kommunale middagen foreslått i 2025 tas ut av kalenderen.

Nordmos forslag, punkt 1, fikk 3 stemmer (SV), og falt.

Nordmos forslag, punkt 2, fikk 4 stemmer (SV,R), og falt.

Innstillingen ble deretter enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Kommunestyret avholder sine møter slik:

28. januar
4. mars
1. april

- 6. mai
- 10. juni
- 7. oktober
- 11. november
- 9. desember

Møtestart kl. 18:00. Møtene 10.6. og 9.12. starter kl. 09:00.

2. Formannskapet avholder sine møter slik:

7. januar	19. august
21. januar	2. september
4. februar	16. september
25. februar	14. oktober
11. mars	28. oktober
8. april	18. november
29. april	2. desember
13. mai	16. desember (res)
3. juni	
17. juni (res)	

Møtestart kl. 12:00. Møtene 13.5, 3.6 og 2.12. starter kl. 09:00.

3. Utvalg for plan og byggesak avholder sine møter slik:

22. januar	20. august
26. februar	17. september
12. mars	8. oktober
9. april	29. oktober
7. mai	3. desember
4. juni	17. desember (res)
11. juni (res)	

Møtestart kl. 17:00.

4. Utvalg for oppvekst og Utvalg for velferd avholder sine møter slik:

14. januar	23. september
11. februar	21. oktober
18. mars	25. november
23. april (ons)	
20. mai	

Møtestart kl. 17:00.

5. Utvalg for samfunnstjenester og Utvalg for medborgerskap avholder sine møter slik:

16. januar	25. september
13. februar	23. oktober
20. mars	27. november
24. april	
22. mai	

Møtestart kl. 17:00.

6. Kontrollutvalget og klageutvalget fastsetter selv sin møtekalender.

[Lagre vedtak]

Referatsaker

Saksnr.	Arkivsak	Tittel
R-5/24	24/17050	Referatsaker for kommunestyret 15. oktober 2024

1.	Kommunedirektør Lars Bjerke orienterte om den pågående prosessen med omstilling og nedbemanning, grunnet kommuneøkonomien (<i>presentasjon</i>).
2.	Ordfører orienterte om at Forsvarsdepartementet har kontaktet kommunen og orientert om en mulighetsstudie om etablering av et nytt industrianlegg for produksjon av sprengstoff. Formannskapet vil bli orientert om saken i møte 22.10.
3.	Ordfører oppmuntret alle til å melde seg som bøssebærer til årets TV-aksjon til inntekt for Barnekreftforeningen.

Saksframlegg

Arkivsak
24/15979-1

Saksbehandler
Julie Benedicte Bøye

Behandles av
Kommunestyret

Møtedato
15.10.2024

Godkjenning av protokoll kommunestyret 10. september 2024

Ordførers forslag til vedtak:

1. Protokoll fra kommunestyrets møte 10. september 2024 godkjennes slik den foreligger.

1. Konklusjon

Utkast til protokoll fra kommunestyret møte 10. september 2024 følger vedlagt.

Lene W. Conradi
ordfører

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Protokoll kommunestyret 10. september 2024

Saksprotokoll

Arivsak
24/15979

Saksbehandler
Julie Benedicte Bøye

Behandlet av
1 Kommunestyret

Møtedato   **Saksnr.**
15.10.2024   56/24

Godkjenning av protokoll kommunestyret 10. september 2024

Kommunestyret har behandlet saken i møte 15.10.2024 sak 56/24

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Protokoll fra kommunestyrets møte 10. september 2024 godkjennes slik den foreligger.

Møteprotokoll

Kommunestyret

Dato	Tid	Sted
10.09.2024	18:00 – 22:05	Asker rådhus

Møtet ble ledet av Lene W. Conradi.

Til stede:

Funksjon	Navn	Møtte for
Ordfører	Lene W. Conradi (H)	
Varaordfører	Monica Vee Bratlie (H)	
Utvalgsmedlem	Cecilie Lindgren (H)	
Utvalgsmedlem	Håvard Vestgren (H)	
Utvalgsmedlem	Vanessa V. Nystedt (H)	
Utvalgsmedlem	Stig Wettre-Johnsen (H)	Til stede etter kl. 19:00
Varamedlem	Aud Willum (H)	Til stede til kl. 19:00
Utvalgsmedlem	Thormod Rønning Kvam (H)	
Utvalgsmedlem	Lars Kristian Wear (H)	
Utvalgsmedlem	Marcus Riley Nafstad (H)	
Utvalgsmedlem	Line Johansen (H)	
Utvalgsmedlem	Heidi Merete Johansen (H)	
Utvalgsmedlem	Bente Stein Mathisen (H)	
Utvalgsmedlem	Cathrine Jensen (H)	
Utvalgsmedlem	Kay Arne Sørensen (H)	
Varamedlem	Åge Rasmussen (H)	Trond Jerve (H)
Utvalgsmedlem	Julius Kvello Mellgren (H)	
Utvalgsmedlem	Trond Ove Røed (H)	
Utvalgsmedlem	Anniken P. Elisenberg (H)	
Varamedlem	Sigurd Dæhli (H)	Kirsti Kierulf (H)
Utvalgsmedlem	Turid Lohne Velund (H)	
Utvalgsmedlem	Waldemar R. Garntangen (H)	
Utvalgsmedlem	Kent Inge Stenberg Ryen (H)	
Utvalgsmedlem	Kåre Johnny Møllerhagen (H)	
Utvalgsmedlem	Simen Sandelien (H)	
Utvalgsmedlem	Per Modig Sletaune (H)	

Utvalgsmedlem Kari Sofie Bjørnsen (H)
 Utvalgsmedlem Ivar Granum (A)
 Utvalgsmedlem Marianne Riis Rasmussen (A)
 Utvalgsmedlem Marie Østensen (A)
 Utvalgsmedlem Jørn Nygren (A)
 Utvalgsmedlem Ronnie M. A. G. Larsen (A)
 Utvalgsmedlem Farah Ali (A)
 Utvalgsmedlem Weronika Margol (A)
 Utvalgsmedlem Tonje Lavik Pederssen (FrP)
 Utvalgsmedlem Espen Hansen Aspås (FrP)
 Utvalgsmedlem Rikke Sjølander (FrP)
 Utvalgsmedlem Rikard Gaarder Knutsen (FrP)
 Utvalgsmedlem Karin Ståhl Woldseth (FrP)
 Utvalgsmedlem Elisabeth Holter-Schøyen (V)
 Utvalgsmedlem Tobias Waage Bremnes (V)
 Utvalgsmedlem Gro Buttingsrud (V)
 Varamedlem Annemarie Abeler (V) Christian Skrede (V)
 Utvalgsmedlem Hanne Lisa Matt (MDG)
 Utvalgsmedlem Helge Haugen (MDG)
 Utvalgsmedlem Paal Steine (MDG)
 Utvalgsmedlem Sara L. Skjælaaen Vatn (MDG)
 Utvalgsmedlem Anne Høie Guettler (SV)
 Varamedlem Une Borg Kjølseth (SV) Martin Berthelsen (SV)
 Utvalgsmedlem Anders Nordmo (SV)
 Varamedlem Karen Bekkåsen (INP) Christin Gerner-Mathisen (INP)
 Utvalgsmedlem Odd Sigurd Flock (INP)
 Utvalgsmedlem Bård-Kjetil Dahl (R)
 Utvalgsmedlem Oddvar Igland (Sp)
 Utvalgsmedlem Harald Conrad Ødemark (P)
 Utvalgsmedlem Eva Høili (KrF)

Forfall:

Utvalgsmedlem Trond Jerve (H)
 Utvalgsmedlem Kirsti Kierulf (H)
 Utvalgsmedlem Christian Skrede (V)
 Utvalgsmedlem Martin Berthelsen (SV)
 Utvalgsmedlem Christin Gerner-Mathisen (INP)

Møtet ble satt med 55 medlemmer til stede.

Det var ingen merknader til innkallingen.

Fra administrasjonen møte:

Lars Bjerke	kommunedirektør
Kai Erik Lund	direktør for oppvekst
Aud Hansen	direktør for velferd
Ragnar Sand Fuglum	direktør for samfunnstjenester
Eli F. Aubert	direktør for samfunnsutvikling
Christer Best Gulbrandsen	direktør for medborgerskap
Randi Sandli	direktør for organisasjon, styring og utvikling
Trine Groven	protokollfører

Saksliste

Side

Saker til behandling

43/24	24/14425-1	Godkjenning av protokoll kommunestyret 11. juni 2024	5
44/24	23/08854-5	Detaljregulering - Park og kyststi langs Tåjeodden og Kutangen inkludert utfylling i sjø, gbnr. 238/162, 238/434 m.fl. - sluttbehandling	5
45/24	22/16742-48	Temaplan Samferdsel og mobilitet - 2.gangsbehandling	6
46/24	22/02147-20	Temaplan for bærekraftig boligutvikling - 2.gangsbehandling	8
47/24	24/04315-34	Lokale forskrifter etter ny opplæringslov - forskrift om skoleregler, forskrift om permisjon fra skolen, forskrift om hovedmål	10
48/24	24/12099-1	Samarbeidsavtaler mellom Asker kommune og områdeforumene	11
49/24	24/06497-4	Alkoholpolitisk handlingsplan for Asker kommune 2024-2028	11
50/24	24/00198-2	Innbyggerforslag - forbud mot privat fyrverkeri i Asker	13
51/24	24/00505-16	Valg av medlemmer til Asker forliksråd - 2025-2028	14
52/24	24/11844-1	Søknad om fritak fra folkevalgte verv - Roger Olsen (A)	15
53/24	24/13035-1	Søknad om fritak fra folkevalgt verv - Eira Erlandsen-Sele (UR)	16
54/24	23/20042-4	Uttreden fra folkevalgt verv og nyvalg - Martin Berthelsen (SV)	17
55/24	24/14170-1	Uttreden fra folkevalgte verv og nyvalg - Simen Velle (FrP)	18

Referatsaker

Saker til behandling

43/24 Godkjenning av protokoll kommunestyret 11. juni 2024

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Kommunestyret	10.09.2024	43/24

Ordføreres forslag til vedtak:

1. Protokoll fra kommunestyrets møte 11. juni 2024 godkjennes slik den foreligger.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Protokoll fra kommunestyrets møte 11. juni 2024 godkjennes slik den foreligger.

[Lagre vedtak]

44/24 Detaljregulering - Park og kyststi langs Tåjeodden og Kutangen inkludert utfylling i sjø, gbnr. 238/162, 238/434 m.fl. - sluttbehandling

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for plan og byggesak	21.08.2024	37/24
2 Formannskapet	03.09.2024	117/24
3 Kommunestyret	10.09.2024	44/24

Formannskapet har behandlet saken i møte 03.09.2024 sak 117/24

Innstilling

1. Detaljregulering for park og kyststi på Tåjeodden og Kutangen med motfylling i sjø, gbnr: 238/162, 238/434, m.fl. med plankart datert 27.06.2024 og bestemmelser datert 18.04.2024 vedtas i henhold til plan- og bygningsloven § 12-12.

Behandling

Hanne Lisa Matt (MDG) fremmet følgende forslag til endring i planbestemmelsene:

- *Dersom det brukes sprengstein som motfylling i sjø skal massene renses og vaskes for forurensing som plast og nitrogen*
- *Skjøtselsplan skal være klar før arbeidet begynner*

Matts forslag fikk 9 stemmer (MDG,SV,R,Sp), og falt.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Detaljregulering for park og kyststi på Tåjeodden og Kutangen med motfylling i sjø, gbnr: 238/162, 238/434, m.fl. med plankart datert 27.06.2024 og bestemmelser datert 18.04.2024 vedtas i henhold til plan- og bygningsloven § 12-12.

[Lagre vedtak]

45/24 Temaplan Samferdsel og mobilitet - 2.gangsbehandling

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Ungdomsrådet	23.05.2024	22/24
2 Eldrerådet	23.05.2024	18/24
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	23.05.2024	15/24
4 Formannskapet	20.08.2024	107/24
5 Kommunestyret	10.09.2024	45/24

Formannskapet har behandlet saken i møte 20.08.2024 sak 107/24

Innstilling

1. Temaplan samferdsel og mobilitet 2024-2035, datert 30.04.2024, vedtas, med følgende innsatsområder og tilhørende strategier:
  1. Reduksjon av transportbehovet
  2. Aktiv og grønn mobilitet
  3. Kvalitet på kommunale veianlegg
  4. Kunnskap, samarbeid og innovative løsninger

Følgende endringer innarbeides i planen:

Endre siste setning i punkt 4, s. 34: **Sætre er neste destinasjon som kommunen nå setter trykk på/vil jobbe med fremover. Asker kommune er også positive til å tilrettelegge for ladepunkt for hurtigbåt i Sætre, om behov, dersom Frogn kommune ikke ønsker dette.**

Tillegg til punkt 4, s. 31 (uthevet skrift): Asker kommune skal påvirke og samarbeide med kollektivoperatører for å videreutvikle kollektivtilbudet. **Sonesystemet må blant annet bli mer rettferdig og det må satses på flere ruter, også direkteruter fra syd i kommunen til Asker stasjon, eller andre knutepunkt som for eksempel Slemmestad.**

2. Implementering av planen skjer gjennom:
  - Ordinær virksomhetsplanlegging
  - Årlig rullering av handlingsprogrammet – ved tiltak med økonomisk konsekvens
  - Egne saker – ved tiltak av prinsipiell karakter
  - Arealplaner
3. Rapportering på arbeidet skjer gjennom kommunens årsrapport.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Temaplan samferdsel og mobilitet 2024-2035, datert 30.04.2024, vedtas, med følgende innsatsområder og tilhørende strategier:
  1. Reduksjon av transportbehovet

2. Aktiv og grønn mobilitet
3. Kvalitet på kommunale veianlegg
4. Kunnskap, samarbeid og innovative løsninger

Følgende endringer innarbeides i planen:

Endre siste setning i punkt 4, s. 34: **Sætre er neste destinasjon som kommunen nå setter trykk på/vil jobbe med fremover. Asker kommune er også positive til å tilrettelegge for ladepunkt for hurtigbåt i Sætre, om behov, dersom Frogd kommune ikke ønsker dette.**

Tillegg til punkt 4, s. 31 (uthevet skrift): Asker kommune skal påvirke og samarbeide med kollektivoperatører for å videreutvikle kollektivtilbudet. **Sonesystemet må blant annet bli mer rettferdig og det må satses på flere ruter, også direkteruter fra syd i kommunen til Asker stasjon, eller andre knutepunkt som for eksempel Slemmestad.**

2. Implementering av planen skjer gjennom:
  - Ordinær virksomhetsplanlegging
  - Årlig rullering av handlingsprogrammet – ved tiltak med økonomisk konsekvens
  - Egne saker – ved tiltak av prinsipiell karakter
  - Arealplaner
3. Rapportering på arbeidet skjer gjennom kommunens årsrapport.

[Lagre vedtak]

46/24 Temaplan for bærekraftig boligutvikling - 2.gangsbehandling

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	23.05.2024	14/24
2 Ungdomsrådet	23.05.2024	23/24
3 Eldrerådet	23.05.2024	19/24
4 Formannskapet	20.08.2024	108/24
5 Kommunestyret	10.09.2024	46/24

Formannskapet har behandlet saken i møte 20.08.2024 sak 108/24

Innstilling

1. Temaplan for bærekraftig boligutvikling, datert 05.05.24 med følgende innsatsområder og tilhørende strategier, vedtas:
  - Gode og varierte boliger
  - Bærekraftige nabolag
  - Samarbeid og utvikling
  - Offensiv bruk av virkemidlene
2. Implementering av planen skjer gjennom:
  - Reguleringsplanlegging
  - Ordinær virksomhetsplanlegging
  - Årlig rullering av Handlingsprogrammet – ved tiltak med økonomisk konsekvens
  - Egne saker – ved tiltak av prinsipiell karakter
3. Rapportering på arbeid skjer gjennom kommunens årsrapport.

Behandling

Une Borg Kjølseth (SV) fremmet følgende forslag til tillegg i punkt 1:

Asker kommune skal være en aktiv pådriver i å utvikle et ikke-kommersielle boliger. Dette skal gjøres ovenfor myndigheter for å endre lovverket, men også i møte med utbyggere.

Kjølseths forslag fikk 14 stemmer (SV,R,A,MDG+Vatn), og falt.

Innstillingen ble deretter enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Temaplan for bærekraftig boligutvikling, datert 05.05.24 med følgende innsatsområder og tilhørende strategier, vedtas:
  - Gode og varierte boliger
  - Bærekraftige nabolag
  - Samarbeid og utvikling
  - Offensiv bruk av virkemidlene
2. Implementering av planen skjer gjennom:

- Reguleringsplanlegging
- Ordinær virksomhetsplanlegging
- Årlig rullering av Handlingsprogrammet – ved tiltak med økonomisk konsekvens
- Egne saker – ved tiltak av prinsipiell karakter

3. Rapportering på arbeid skjer gjennom kommunens årsrapport.

[Lagre vedtak]

47/24 Lokale forskrifter etter ny opplæringslov - forskrift om skoleregler, forskrift om permisjon fra skolen, forskrift om hovedmål

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Ungdomsrådet	22.08.2024	27/24
2 Utvalg for oppvekst	27.08.2024	37/24
3 Kommunestyret	10.09.2024	47/24

Utvalg for oppvekst har behandlet saken i møte 27.08.2024 sak 37/24

Innstilling

1. Forskrift om skoleregler, permisjon og hovedmål vedtas.

Behandling

Paal Steine (MDG) fremmet følgende forslag:

Underpunkt c i §6 Reaksjoner dersom elever bryter reglene:

- *Anmerkninger på ungdomstrinnet, fjernes.*

Steines forslag fikk 8 stemmer (MDG,SV,R), og falt.

Innstillingen ble deretter enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Forskrift om skoleregler, permisjon og hovedmål vedtas.

[Lagre vedtak]

48/24 Samarbeidsavtaler mellom Asker kommune og områdeforumene

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for medborgerskap	29.08.2024	28/24
2 Kommunestyret	10.09.2024	48/24

Utvalg for medborgerskap har behandlet saken i møte 29.08.2024 sak 28/24

Vedtak

Saken ble utsatt.

Behandling

Ordfører foreslo å trekke saken fra kartet. Dette ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

Saken trekkes.

[Lagre vedtak]

49/24 Alkoholpolitisk handlingsplan for Asker kommune 2024-2028

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	03.09.2024	118/24
2 Kommunestyret	10.09.2024	49/24

Formannskapet har behandlet saken i møte 03.09.2024 sak 118/24

Innstilling

1. Alkoholpolitisk handlingsplan for Asker kommune 2024-2028 vedtas slik den foreligger. Handlingsplanen følger vedlagt.
2. Med hjemmel i alkoholloven § 1-6 tredje ledd videreføres alle innvilgede bevillinger til salg, skjenking og tilvirkning for ny bevillingsperiode, gjeldende fra 1. oktober 2024.
3. Kommunedirektøren får fullmakt til å treffe vedtak etter alkoholloven i saker som ikke har prinsipiell betydning, så langt det ikke fremgår av lov eller vedtak at kommunestyret selv skal fatte vedtak i saken, eller kommunestyret er pålagt eller selv har vedtatt å legge myndigheten til et annet organ.

Behandling

Bård Kjetil Dahl (R) fremmet følgende endring i planen, under Hovedmål 2:

«Bevillingshaver eller dens stedfortreder skal ved skjenkekontroll kunne fremlegge dokumentasjon på at de ansatte er registrert i arbeidstakerregisteret og at de har lovlige arbeidskontrakter, samt at lønnsvilkårene er i samsvar med forskrift om allmenngjøring av tariffavtalen for overnattings-, serverings-, og cateringvirksomheter»

Dahls forslag fikk 5 stemmer (R,SV,MDG-Steine), og falt.

Innstillingen ble deretter enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Alkoholpolitisk handlingsplan for Asker kommune 2024-2028 vedtas slik den foreligger. Handlingsplanen følger vedlagt.
2. Med hjemmel i alkoholloven § 1-6 tredje ledd videreføres alle innvilgede bevillinger til salg, skjenking og tilvirkning for ny bevillingsperiode, gjeldende fra 1. oktober 2024.
3. Kommunedirektøren får fullmakt til å treffe vedtak etter alkoholloven i saker som ikke har prinsipiell betydning, så langt det ikke fremgår av lov eller vedtak at kommunestyret selv skal fatte vedtak i saken, eller kommunestyret er pålagt eller selv har vedtatt å legge myndigheten til et annet organ.

[Lagre vedtak]

50/24 Innbyggerforslag - forbud mot privat fyrverkeri i Asker

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	20.08.2024	109/24
2 Kommunestyret	10.09.2024	50/24

Formannskapet har behandlet saken i møte 20.08.2024 sak 109/24

Innstilling

1. Innbyggerforslag om forbud mot privat fyrverkeri i Asker tas ikke opp til realitetsbehandling.
2. For eventuelt å kunne minimere privat oppskyting av fyrverkeri, vil kommunen være positiv til frivillige arrangementer med felles fyrverkerioppskyting enkelte steder i Asker, etter modell eksempelvis fra Vollen.

Behandling

Hanne Lisa Matt (MDG) fremmet følgende tilleggsforslag:

Kommunestyret ber om at Asker kommune tar et initiativ overfor nasjonale myndigheter og Stortinget med mål om å jobbe for muligheter til å gi lovhjemmel til å forby fyrverkeri.

Intensjonsvedtak: Asker kommune vil bli den første kommunen som forbyr privat fyrverkeri, når det er lovlig mulig.

Innstillingens punkt 1 ble satt opp mot Matts forslag.
Matts forslag fikk 8 stemmer (MDG,SV,R), og falt.

Innstillingens punkt 2 ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Innbyggerforslag om forbud mot privat fyrverkeri i Asker tas ikke opp til realitetsbehandling.

2. For eventuelt å kunne minimere privat oppskyting av fyrverkeri, vil kommunen være positiv til frivillige arrangementer med felles fyrverkerioppskyting enkelte steder i Asker, etter modell eksempelvis fra Vollen.

[Lagre vedtak]

51/24 Valg av medlemmer til Asker forliksråd - 2025-2028

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	03.09.2024	119/24
2 Kommunestyret	10.09.2024	51/24

Formannskapet har behandlet saken i møte 03.09.2024 sak 119/24

Innstilling

1. Som medlemmer av Asker forliksråd velges:

1. Marianne Riis Rasmussen
2. Elisabeth Takle Bye
3. Jonny Nauste

2. Som forliksrådets leder velges:

Marianne Riis Rasmussen

3. Som varamedlemmer til forliksrådet velges:

1. Une Borg Kjølseth
2. Waldemar R. Garntangen
3. Tor Martin Møller

Varamedlemmene innkalles i den rekkefølgen de er valgt.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Som medlemmer av Asker forliksråd velges:

4. Marianne Riis Rasmussen
5. Elisabeth Takle Bye
6. Jonny Nauste

2. Som forliksrådets leder velges:

Marianne Riis Rasmussen

3. Som varamedlemmer til forliksrådet velges:

4. Une Borg Kjølseth
5. Waldemar R. Garntangen
6. Tor Martin Møller

Varamedlemmene innkalles i den rekkefølgen de er valgt.

[Lagre vedtak]

52/24 Søknad om fritak fra folkevalgte verv - Roger Olsen (A)

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	20.08.2024	110/24
2 Kommunestyret	10.09.2024	52/24

Formannskapet har behandlet saken i møte 20.08.2024 sak 110/24

Innstilling

1. Roger Olsen innvilges fritak fra sine folkevalgte verv ut perioden.
2. Som 2. varamedlem for Arbeiderpartiet til utvalg for samfunnstjenester velges:
Per Inge Alvarstein (A).

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Roger Olsen innvilges fritak fra sine folkevalgt verv ut perioden.
2. Som 2. varamedlem for Arbeiderpartiet til utvalg for samfunnstjenester velges:
Per Inge Alvarstein (A).

[Lagre vedtak]

53/24 Søknad om fritak fra folkevalgt verv - Eira Erlandsen-Sele (UR)

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	20.08.2024	111/24
2 Kommunestyret	10.09.2024	53/24

Formannskapet har behandlet saken i møte 20.08.2024 sak 111/24

Innstilling

1. Eira Erlandsen-Sele innvilges fritak fra sitt folkevalgte verv som medlem av Ungdomsrådet f.o.m. 11.09.2024 og ut perioden.
2. Fra samme dato velges
Elin Wie Flaig
som nytt fast medlem av Ungdomsrådet.
3. Fra samme dato velges
David Nathaniel Ask-Stokke
som nytt 6. varamedlem.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Eira Erlandsen-Sele innvilges fritak fra sitt folkevalgte verv som medlem av Ungdomsrådet f.o.m. 11.09.2024 og ut perioden.
2. Fra samme dato velges
Elin Wie Flaig
som nytt fast medlem av Ungdomsrådet.
3. Fra samme dato velges
David Nathaniel Ask-Stokke
som nytt 6. varamedlem.

[Lagre vedtak]

54/24 Uttreden fra folkevalgt verv og nyvalg - Martin Berthelsen (SV)

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	03.09.2024	120/24
2 Kommunestyret	10.09.2024	54/24

Formannskapet har behandlet saken i møte 03.09.2024 sak 120/24

Innstilling

1. Det tas til orientering at Martin Berthelsen (SV) trer endelig ut av sine folkevalgte verv i Asker kommune, på grunn av utflytting.
2. Une Borg Kjølseth (SV)
rykker opp som nytt fast medlem av kommunestyret for SV.

3. Une Borg Kjølseth (SV)

velges som nytt fast medlem i KS Fylkesmøte Akershus, for felleslisten MDG/SV/R/Sp.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Det tas til orientering at Martin Berthelsen (SV) trer endelig ut av sine folkevalgte verv i Asker kommune, på grunn av utflytting.

2. Une Borg Kjølseth (SV)

rykker opp som nytt fast medlem av kommunestyret for SV.

3. Une Borg Kjølseth (SV)

velges som nytt fast medlem i KS Fylkesmøte Akershus, for felleslisten MDG/SV/R/Sp.

[Lagre vedtak]

55/24 Uttreden fra folkevalgte verv og nyvalg - Simen Velle (FrP)

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	03.09.2024	126/24
2 Kommunestyret	10.09.2024	55/24

Formannskapet har behandlet saken i møte 03.09.2024 sak 126/24

Innstilling

1. Det tas til orientering at Simen Velle (FrP) trer endelig ut av sine folkevalgte verv i Asker kommune, på grunn av utflytting.

2. Alf Andreassen (FrP)

velges som nytt fast medlem i Utvalg for medborgerskap, for FrP.

3. Henning Rosenquist (FrP)

velges som nytt 2. varamedlem til Utvalg for medborgerskap, for FrP.

4. Per Johan Pederssen (FrP)

velges som nytt varamedlem til Utvalg for velferd, for FrP.

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Det tas til orientering at Simen Velle (FrP) trer endelig ut av sine folkevalgte verv i Asker kommune, på grunn av utflytting.

2. Alf Andreassen (FrP)

velges som nytt fast medlem i Utvalg for medborgerskap, for FrP.

3. Henning Rosenquist (FrP)

velges som nytt 2. varamedlem til Utvalg for medborgerskap, for FrP.

4. Per Johan Pederssen (FrP)

velges som nytt varamedlem til Utvalg for velferd, for FrP.

[Lagre vedtak]

Referatsaker

Saksnr.	Arkivsak	Tittel
R-4/24	24/15170-1	Referatsaker kommunestyret 10. september 2024

1.	Ordfører orienterte om brev datert 10.09.2024 til fylkesdirektør for finans og organisasjon, Akershus fylkeskommune, om lokalisering av nye Akershus fylkeshus i Asker sentrum.
2.	Ordfører orienterte om nyopprettet side på kommunens hjemmeside om håndtering av hatefulle ytringer, hets og trusler mot folkevalgte: Håndtering av hatefulle ytringer, hets og trusler Asker kommune
3.	Ordfører har mottatt og svart på følgende spørsmål: <ul style="list-style-type: none"> • Spørsmål fra Espen Hansen Aspås (FrP) om forurensning i Skånevannsbekken • Spørsmål fra Sara Vatn (MDG) om flatehogst i Kjekstadmarka • Spørsmål fra Bård Kjetil Dahl (R) om fullmakter fra formannskapet, til rettsaker <p><i>Lagt til av protokollfører:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Spørsmål fra Tonje Lavik Pederssen (FrP) om støtteordninger for skolekorps</i> • <i>Spørsmål fra Ivar Granum (A) om mattilbud ved Spikkestad omsorgsboliger i sommer</i> • <i>Spørsmål fra Oddvar Igland (Sp) om psykisk helseknutepunkt på Blakstad</i> • <i>Spørsmål fra Rikard Gaarder Knutsen (FrP) om innsikt i budsjettall</i> • <i>Spørsmål fra Tobias Waage Bremnes (V) om andelen barn i lavinntektsfamilier, og tiltak for å redusere antallet</i>
4.	Kommunedirektør Lars Bjerke orienterte om kommunens syn på Oslo kommunes nylig inngåtte avtale med Svelviksand AS om utvinning av sand på Verket, Klokkarstua.
5.	Kommunedirektøren orienterte om den pågående omstillingsprosessen (<i>presentasjon</i>)

Saksframlegg

Arkivsak
24/01667-36

Saksbehandler
Astrid Kristin Trøstheim

Behandles av
Formannskapet
Kommunestyret

Møtedato
08.10.2024
15.10.2024

Sak fra kontrollutvalget - Budsjett for kontrollarbeidet 2025

Ordførers forslag til vedtak:

1. Etter innstilling fra kontrollutvalget bevilges kr. 5 872 000 som budsjettramme for kontrollarbeidet 2025

1. Bakgrunn for saken

Kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen. Dette budsjettforslaget er delt inn i kontrollutvalgets egen virksomhet, sekretærfunksjonen og revisjonen.

Kostnadene til revisjon foreslås videreført med kr 4 300 000. Etter at kostnadene til regnskapsrevisjon er trukket fra vil det gi 2 300 timer til forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

Kontrollutvalget i Asker kommune behandlet sak 37/24 Budsjett for kontrollarbeidet 2025 i utvalgets møte 09.09.24. Kontrollutvalget fattet følgende enstemmige vedtak:

Kontrollutvalget anbefaler at kr 5 872 000 bevilges som budsjettramme for kontrollarbeidet 2025.

Kontrollutvalget	Budsjett 2025	Budsjett 2024
Godtgjørelser	840 000	800 000,-

Konferanser, bevertning mv.	150 000	150 000,-
Sum	990 000	950 000,-
Sekretærfunksjonen	582 000	553 000,-
Revisjonen	4 300 000	4 300 000,-
Totalt	5 872 000	5 803 000,-

2. Ordførers vurdering

Ordfører viser til kontrollutvalgets innstilling og legger saken fram for formannskapet og deretter kommunestyret til behandling.

Lene Conradi
ordfører

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Saksutskrift - Budsjett for kontrollarbeidet 2025

Saksprotokoll

Arivsak
24/01667

Saksbehandler
Astrid Kristin Trøstheim

Behandlet av
1 Formannskapet
2 Kommunestyret

Møtedato	Saksnr.
08.10.2024	136/24
15.10.2024	57/24

Sak fra kontrollutvalget - Budsjett for kontrollarbeidet 2025

Formannskapet har behandlet saken i møte 08.10.2024 sak 136/24

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Innstilling

1. Etter innstilling fra kontrollutvalget bevilges kr. 5 872 000 som budsjettramme for kontrollarbeidet 2025

Saksprotokoll

Arivsak
24/01667

Saksbehandler
Astrid Kristin Trøstheim

Behandlet av
1 Formannskapet
2 Kommunestyret

Møtedato	Saksnr.
08.10.2024	136/24
15.10.2024	57/24

Sak fra kontrollutvalget - Budsjett for kontrollarbeidet 2025

Kommunestyret har behandlet saken i møte 15.10.2024 sak 57/24

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Etter innstilling fra kontrollutvalget bevilges kr. 5 872 000 som budsjettramme for kontrollarbeidet 2025.

SAKSUTSKRIFT

Arkivsak-dok. 23/00450-1
Saksbehandler Kjell Nordengen

Budsjett for kontrollarbeidet 2025

Saksgang	Møtedato	Saknr
1 Kontrollutvalget i Asker kommune	09.09.2024	37/24

Kontrollutvalget i Asker kommune har behandlet saken i møte 09.09.2024 sak 37/24

Møtebehandling

Votering

Vedtaket var enstemmig

Vedtak

Kontrollutvalget anbefaler at kr 5 872 000 bevilges som budsjetttramme for kontrollarbeidet 2025.

BUDSJETT FOR KONTROLLARBEIDET 2025

Forslag til vedtak/innstilling:

Kontrollutvalget anbefaler at kr 5 872 000 bevilges som budsjetttramme for kontrollarbeidet 2025.

Saksframstilling:

Kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen. Dette budsjettforslaget er delt inn i kontrollutvalgets egen virksomhet, sekretærfunksjonen og revisjonen.

Kontrollutvalgets egen virksomhet

Denne posten omfatter møtegodtgjørelse, møteutgifter, kurs og reisegodtgjørelse.

Det er lagt til grunn at utvalget skal ha 10 møter i 2025.

Beregningsgrunnlaget (B) er 80 % av statsråds godtgjørelse. Beregningsgrunnlaget reguleres 1. januar hvert år, i samsvar med foregående års regulering av statsråds godtgjørelse. Per 1. mai 2024 var statsråds godtgjørelse kr. 1 671 256. Beregningsgrunnlaget blir 1 337 004, avrundes til 1 340 000.

Godtgjørelsen består av en fast og en variabel del. Den faste delen utgjør for leder 15 % av (B) og for medlemmer 5 % av (B). Den variable delen utgjør 0,15 % av (B) per møte.

Det tilstås også en fast godtgjørelse på 1 % av (B) som skal dekke utgifter til bredbånd, telefon, avis, hjemmekontor, PC-rekvisita o.l.

For folkevalgte som har en reiseavstand på over 10 km en vei tilstås dekning etter Statens reiseregulativ. Det er gjort et anslag når det gjelder kjøregodtgjørelse.

En beregning av samlede godtgjørelser, ut i fra ovenstående, utgjør om lag kr. 840 000.

Budsjettet til kurs, bevertning mv. foreslås videreført med kr. 150 000.

Sekretærfunksjonen

Representantskapet i Viken kontrollutvalgssekretariat IKS (Vikus) skal vedta en ramme for virksomheten, som etter planen skal behandles i representantskapet 26.09.2025. Foreløpig foreligger kun innstillingen fra styret. I forslaget er Vikus' totale budsjetttramme kr 11 452 000. Kommunenes samlede betaling for tjenesten utgjør kr 10 872 000. For Asker kommune sin del vil dette utgjøre kr 582 000

Dersom det skjer endringer i budsjettforslaget i forbindelse med representantskapsbehandlingen, vil sekretariatet informere om dette.

Revisjonen

Når det gjelder regnskapsrevisjonen er det en fast pris og en tilleggsavtale på 100 timer.

Både regnskapsrevisor og forvaltningsrevisor kan endre prisen hvert årsskifte, begrenset oppad til et beløp som tilsvarer økningen i konsumprisindeksen.

Kostnadene til revisjon foreslås videreført med kr 4 300 000. Etter at kostnadene til regnskapsrevisjon er trukket fra vil det gi 2 300 timer til forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

Forslag til budsjett for kontrollarbeidet 2025

Alle beløp er eks. mva. da kommuner får refundert disse.

Kontrollutvalget	Budsjett 2025	Budsjett 2024
Godtgjørelser	840 000	800 000,-
Konferanser, bevertning mv.	150 000	150 000,-
Sum	990 000	950 000,-
Sekretærfunksjonen	582 000	553 000,-
Revisjonen	4 300 000	4 300 000,-
Totalt	5 872 000	5 803 000,-

RETT UTSKRIFT
DATO 11.september 2024

Kjell Nordengen

Saksframlegg

Arkivsak
24/13606-1

Saksbehandler
Vibeke Hansen Smith

Behandles av

Utvalg for oppvekst
Utvalg for velferd
Utvalg for medborgerskap
Utvalg for samfunnstjenester
Formannskapet
Kommunestyret

Møtedato

24.09.2024
24.09.2024
26.09.2024
26.09.2024
08.10.2024
15.10.2024

2. tertial rapport 2024 - økonomi

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1 Budsjettdringene vedtas i henhold til følgende tabeller

· Driftsbudsjettet:

Beløp i 1000	
Budsjettendring	2024
Sum Sentrale budsjettendringer	0
6-Medborgerskap	
Finansiering av vedlikehold av kirkene - reduserer investering tilsvarende	250
Sum 6-Medborgerskap	250
9-Tjenesteovergripende	
2. tertial - avsetning til fond avvikling stiftelser	28 128
2. tertial - avvikling stiftelser	-28 128
2. tertial - redusert bruk av disposisjonsfond til investeringer	70 000
2. tertial - redusert overføring til investeringer	-70 000
Bruk av disposisjonsfond	-250
Sum 9 - Tjenesteovergripende	-250

Sum totale budsjettendringer	0
------------------------------	---

Investeringsbudsjettet:

Beløp i 1000	Budsjettkostnad	Budsjettinntekt
Utstyr indre bane Velodrom	900	
Salg av boligfelt på Høn F-sak 112/24	19 300	-19 300
LED-belysning kommunale anlegg	679	-679
Avvikling stiftelsen Risenga bo- og omsorgssenter F-sak 3/24	64 764	-46 898
Avvikling Røyken boligstiftelse F-sak 49/24	59 189	-27 033
Eliminering av lån mellom Røyken boligstiftelse og Asker kommune F-sak 49/24	15 300	-15 300
Kirke – kirkelige investeringer	-250	
Sum	159 882	-109 210
Finansiering		
Økt merverdiavgiftskompensasjon		-316
Overtakelse lån Stiftelse Risenga bo- og omsorgssenter F-sak 3/24		-17 866
Overtakelse lån Røyken boligstiftelse F-sak 49/24		-32 156
Økt bruk av lån		-334
Sum	159 882	-159 882
Overføring av midler fra 2024 til 2025 i 1000 kr		
VAR - omlastestasjon Yggeset gjenvinningsstasjon	-23 000	
VAR - miljøtiltak Yggeset og Follestad gjenvinningsstasjoner	-17 000	
VAR - vann- og avløpsanlegg Slemmestad sentrum	-10 000	
Slemmestad - Vaterlandskvartalet	-19 000	
Områdeplan for fremtidig infrastruktur Slemmestad	-6 000	
Finansiering		
Redusert bruk av disposisjonsfond		70 000
Redusert merverdiavgiftskompensasjon		5 000
Sum	-75 000	75 000

2. For øvrig tas 2. tertialrapport til orientering.

1. Sammendrag

Virksomhetene har jobbet godt med å tilpasse driftsutgiftene, og omstillings- og effektiviseringstiltak er i henhold til planen som innebærer en reduksjon i driftsbudsjettet på 120 mill. kroner. Tjenesteområdene rapporterer om budsjettavvik for året på 12 mill. kroner (0,1 %).

Den lave skatteinngangen hittil i år og det nye inntektssystemet som ble vedtatt i Stortinget i juni viser at Asker kommune står foran en krevende økonomisk situasjon i tiden som kommer. De frie inntektene, skatt og rammetilskudd, ligger 244 mill. kroner under budsjett. Beregninger fra Skatteetaten og KS viser et budsjettavvik for skatt og inntektsutjevning på mellom 200-250 mill. kroner for 2024.

Netto finans viser et positivt budsjettavvik på 108 mill. kroner per august. Avkastningen fra Energifondet er 192 mill. kroner per august. Basert på vårens prognoser fra pensjonsleverandørene ligger det også an til at vi har en budsjettreserve på pensjon på 50 mill. kroner for 2024. Pensjon og finans vil mest sannsynlig dekke opp for en andel av årets budsjettavvik på skatt.

2. Bakgrunn for saken

Kommunestyret har gjennom økonomireglementet vedtatt at økonomirapporteringen skal skje tertialvis. For å sikre god oppfølging av kommunens økonomi ble det K-sak 78/23 «Politisk årshjul for 2024» vedtatt å rapportere for februar, juli og oktober i tillegg til tertialrapporteringen.

3. Saksopplysninger

Tertialrapporten er en avviksrapport på økonomi og dekker følgende tema:

- Skatt og rammetilskudd
- Finans- og gjeldsforvaltning
- Forslag til budsjettendringer innenfor drifts- og investeringsbudsjettet
- Status og prognose innen det enkelte tjenesteområde. Herunder:
  - Status drift for tjenesteområdene med kommentarer til prognose for året
  - Status for gjennomføring av omstillings- og effektiviseringstiltak
  - Status investeringsprosjekter
- Sykefravær og årsverksutvikling
- Verbalvedtak
- Vedtaksrapportering

Årsprognosen på tjenesteområdene viser et samlet merforbruk på 12 mill. kroner. Dette til tross for at det i år er innarbeidet omstillinger for 120 mill. kroner. Inklusiv et forventet mindreforbruk på 50 mill. kroner i pensjon viser tjenesteområdene en samlet årsprognose på 38 mill. kroner i mindreforbruk.

De frie inntektene, skatt og rammetilskudd, ligger 204 mill. kroner under budsjett per august. Skatteinngangen viser en økning på 2,2 prosent sammenlignet med samme periode i fjor. Tilsvarende for kommunene samlet er det en økning på 3,8 prosent per juli, som er lavere enn anslått vekst i skatteinntekter i RNB 2024 på 4,7 prosent for kommunene. Korreksjonsoppgjøret som kommer i november, ser ut til å slå veldig negativt ut for Asker kommune og andre kommuner med historisk høye eierinntekter. Dette skyldes at endringsverdier fra finansdepartementet ikke har klart å fange opp forskjellene mellom kommunene. Basert på beregninger fra Skatteetaten og KS anslår kommunedirektøren en skattesvikt (skatt og inntektsutjevning) på mellom 200-250 mill. kroner.

Netto finans viser et positivt budsjettavvik på 108 mill. kroner per august. Energifondet har per august en avkastning på 192 mill. kroner. I prosent gir dette en avkastning på 11,6 prosent mot budsjettert årsavkastning på 5 prosent. Lånerenten ligger hittil 0,1 prosentpoeng under budsjettert lånerente.

Det er i Handlingsprogram 2024-2027 vedtatt et budsjett som gir et netto driftsresultat på 0,8 prosent. Teknisk beregningsutvalg anbefaler at kommunene har et netto driftsresultat på 1,75 prosent. Prognosen for 2024 er et negativt netto driftsresultat.

4. Kommunedirektørens vurdering

Asker kommune står i en krevende økonomisk situasjon med stor usikkerhet i tiden som kommer. Det viser både sviktende skatteinngang hittil i år og nytt inntektssystem for kommunene vedtatt av Stortinget i juni. Kommunedirektøren forventer en skattesvikt (skatt og inntektsutjevning) på mellom 200-250 mill. kroner for 2024.

Variasjonene i skatteinntektene har de siste årene, som følge av statlige endringer i skatteregler, vært større enn hva som har vært tilfelle tidligere. De siste årene har kommunen blant annet hatt merinntekter på slutten av året, som hovedsakelig gjaldt ekstraordinært utbytte i forbindelse med økning av utbytteskatten. De falt bort i 2023 og vil også utebli i 2024.

I tillegg til kostnadsøkningene som påvirkes av forhold som kommunene ikke selv kan styre som rentenivå, inflasjon og nivå på lønnsoppgjør, er det også en vekst i tjenester, blant annet sosialhjelp, brukerstyrt personlig assistanse (BPA) og barnehage.

Til tross for disse utfordringene viser rapportering fra virksomhetene at omstillingstiltakene for 2024 for en stor del er gjennomført. Omstillingsprogrammet som er igangsatt skal sikre en fremtidig økonomisk bærekraftig tjenesteproduksjon. Nytt inntektssystem betyr at vi fra 2025 og årene fremover vil få betydelig lavere inntekter, og ytterligere omstillingstiltak vil

bli foreslått iverksatt i tilleggsinnstillingen til handlingsprogrammet. Dette vil prege høsten 2024.

Finansavkastningen har gitt gode resultater hittil i år. Det er usikkerhet knyttet til utviklingen videre, men kommunedirektøren har lagt inn en årsprognose på 100 mill. kroner i merinntekt.

5. Konklusjon

Det er i Handlingsprogram 2024-2027 vedtatt et budsjett med et netto driftsresultat på 0,8 prosent. Prognosen for 2024 per august tilsier et negativt netto driftsresultat.

Avkastning på finans og pensjonsreserve vil kunne dekke opp for en andel av årets budsjettavvik på skatt.

Kommunen forbereder nå ytterligere kutt- og effektiviseringstiltak som følge av regjeringens forslag til endringer i inntektssystemet, som gir et årlig inntektstap på 256 millioner kroner for Asker kommune. Dette er svært urovekkende, alvorlig og vil få store konsekvenser for velferdstilbudet til kommunens mange brukere, innbyggere og føre til en mer krevende arbeidssituasjon for våre ansatte.

Det stilles store krav til økonomistyringen fremover.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

2. tertialrapport 2024 - økonomi
Vedtaksrapportering 2.tertial 2024

Saksprotokoll

Arivsak
24/13606

Saksbehandler
Vibeke Hansen Smith

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for oppvekst	24.09.2024	46/24
2 Utvalg for velferd	24.09.2024	29/24
3 Utvalg for medborgerskap	26.09.2024	35/24
4 Utvalg for samfunnstjenester	26.09.2024	34/24
5 Formannskapet	08.10.2024	
6 Kommunestyret	15.10.2024	

2. tertial rapport 2024 - økonomi

Utvalg for velferd har behandlet saken i møte 24.09.2024 sak 29/24

Behandling

Leder Cecilie Lindgren (H) innledet kort til saken.

Rådgiver økonomi Anne Lise Wibstad presentere saken og svare på spørsmål.

Innstillingen i 2 punkter ble enstemmig vedtatt

Vedtak

1 Budsjettendringene vedtas i henhold til følgende tabeller

· Driftsbudsjettet:

Beløp i 1000	
Budsjettendring	2024
Sum Sentrale budsjettendringer	0
6-Medborgerskap	
Finansiering av vedlikehold av kirkene - reduserer investering tilsvarende	250

Sum 6-Medborgerskap	250
9-Tjenesteovergripende	
2. tertial - avsetning til fond avvikling stiftelser	28 128
2. tertial - avvikling stiftelser	-28 128
2. tertial - redusert bruk av disposisjonsfond til investeringer	70 000
2. tertial - redusert overføring til investeringer	-70 000
Bruk av disposisjonsfond	-250
Sum 9 - Tjenesteovergripende	-250
Sum totale budsjettendringer	0

Investeringsbudsjettet:

Beløp i 1000	Budsjettkostnad	Budsjettinntekt
Utstyr indre bane Velodrom	900	
Salg av boligfelt på Høn F-sak 112/24	19 300	-19 300
LED-belysning kommunale anlegg	679	-679
Avvikling stiftelsen Risenga bo- og omsorgssenter F-sak 3/24	64 764	-46 898
Avvikling Røyken boligstiftelse F-sak 49/24	59 189	-27 033
Eliminering av lån mellom Røyken boligstiftelse og Asker kommune F-sak 49/24	15 300	-15 300
Kirke – kirkelige investeringer	-250	
Sum	159 882	-109 210
Finansiering		
Økt merverdiavgiftskompensasjon		-316
Overtakelse lån Stiftelse Risenga bo- og omsorgssenter F-sak 3/24		-17 866
Overtakelse lån Røyken boligstiftelse F-sak 49/24		-32 156
Økt bruk av lån		-334
Sum	159 882	-159 882
Overføring av midler fra 2024 til 2025 i 1000 kr		
VAR - omlastestasjon Yggeseth gjenvinningsstasjon	-23 000	
VAR - miljøtiltak Yggeseth og Follestad gjenvinningsstasjoner	-17 000	
VAR - vann- og avløpsanlegg Slemmestad sentrum	-10 000	
Slemmestad - Vaterlandskvartalet	-19 000	

Områdeplan for fremtidig infrastruktur Slemmestad	-6 000	
Finansiering		
Redusert bruk av disposisjonsfond		70 000
Redusert merverdiavgiftskompensasjon		5 000
Sum	-75 000	75 000

2. For øvrig tas 2. tertialrapport til orientering.

Saksprotokoll

Arivsak
24/13606

Saksbehandler
Vibeke Hansen Smith

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for oppvekst	24.09.2024	46/24
2 Utvalg for velferd	24.09.2024	29/24
3 Utvalg for medborgerskap	26.09.2024	35/24
4 Utvalg for samfunnstjenester	26.09.2024	34/24
5 Formannskapet	08.10.2024	
6 Kommunestyret	15.10.2024	

2. tertial rapport 2024 - økonomi

Utvalg for oppvekst har behandlet saken i møte 24.09.2024 sak 46/24

Behandling

Rådgiver Christine Gunnerud innledet til saken og svarte ut spørsmål (*presentasjon*).

Elisabeth Holter-Schøyen (V) fremmet følgende tilleggsforslag til vedtak på vegne av V, H, og Frp:

Utvalget registrerer at Oppvekst nå har en prognose på et merforbruk på 10 millioner, mens Velferd går i balanse.

Sett i lys av den risikoen som presenteres for barnevernet kommende periode, og sett i lys av tidligere vedtak i kommunestyret i sak 25/24, og vedtak fattet i utvalgsmøte 27.8. i sak 0035/24, gjentar vi vår bekymring for handlingsrommet til barnevernet.

Holter-Schøyens tilleggsforslag ble enstemmig vedtatt.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1 Budsjettendringene vedtas i henhold til følgende tabeller

Driftsbudsjettet:

Beløp i 1000	
Budsjettendring	2024
Sum Sentrale budsjettendringer	0
6-Medborgerskap	
Finansiering av vedlikehold av kirkene - reduserer investering tilsvarende	250
Sum 6-Medborgerskap	250
9-Tjenesteovergripende	
2. tertial - avsetning til fond avvikling stiftelser	28 128
2. tertial - avvikling stiftelser	-28 128
2. tertial - redusert bruk av disposisjonsfond til investeringer	70 000
2. tertial - redusert overføring til investeringer	-70 000
Bruk av disposisjonsfond	-250
Sum 9 - Tjenesteovergripende	-250
Sum totale budsjettendringer	0

Investeringsbudsjettet:

Beløp i 1000	Budsjettkostnad	Budsjettinntekt
Utstyr indre bane Velodrom	900	
Salg av boligfelt på Høn F-sak 112/24	19 300	-19 300
LED-belysning kommunale anlegg	679	-679
Avvikling stiftelsen Risenga bo- og omsorgssenter F-sak 3/24	64 764	-46 898
Avvikling Røyken boligstiftelse F-sak 49/24	59 189	-27 033
Eliminering av lån mellom Røyken boligstiftelse og Asker kommune F-sak 49/24	15 300	-15 300
Kirke – kirkelige investeringer	-250	
Sum	159 882	-109 210
Finansiering		
Økt merverdiavgiftskompensasjon		-316
Overtakelse lån Stiftelse Risenga bo- og omsorgssenter F-sak 3/24		-17 866
Overtakelse lån Røyken boligstiftelse F-sak 49/24		-32 156
Økt bruk av lån		-334

Sum	159 882	-159 882
Overføring av midler fra 2024 til 2025 i 1000 kr		
VAR - omlastestasjon Yggeset gjenvinningsstasjon	-23 000	
VAR - miljøtiltak Yggeset og Follestad gjenvinningsstasjoner	-17 000	
VAR - vann- og avløpsanlegg Slemmestad sentrum	-10 000	
Slemmestad - Vaterlandskvartalet	-19 000	
Områdeplan for fremtidig infrastruktur Slemmestad	-6 000	
Finansiering		
Redusert bruk av disposisjonsfond		70 000
Redusert merverdiavgiftskompensasjon		5 000
Sum	-75 000	75 000

- 2 Utvalget registrerer at Oppvekst nå har en prognose på et merforbruk på 10 millioner, mens Velferd går i balanse.

Sett i lys av den risikoen som presenteres for barnevernet kommende periode, og sett i lys av tidligere vedtak i kommunestyret i sak 25/24, og vedtak fattet i utvalgsmøte 27.8. i sak 0035/24, gjentar vi vår bekymring for handlingsrommet til barnevernet.

- 3 For øvrig tas 2. tertialrapport til orientering.

Saksprotokoll

Arivsak
24/13606

Saksbehandler
Vibeke Hansen Smith

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for oppvekst	24.09.2024	46/24
2 Utvalg for velferd	24.09.2024	29/24
3 Utvalg for medborgerskap	26.09.2024	35/24
4 Utvalg for samfunnstjenester	26.09.2024	34/24
5 Formannskapet	08.10.2024	137/24
6 Kommunestyret	15.10.2024	58/24

2. tertial rapport 2024 - økonomi

Utvalg for samfunnstjenester har behandlet saken i møte 26.09.2024 sak 34/24

Behandling

Direktør Ragnar Sand Fuglum innledet til saken og svarte ut spørsmål.

Espen Hansen Aspås (FrP) fremmet følgende alternative forslag:

1. Saken tas til orientering.

Hansen Aspås' forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Saken tas til orientering.

Saksprotokoll

Arivsak
24/13606

Saksbehandler
Vibeke Hansen Smith

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for oppvekst	24.09.2024	46/24
2 Utvalg for velferd	24.09.2024	29/24
3 Utvalg for medborgerskap	26.09.2024	35/24
4 Utvalg for samfunnstjenester	26.09.2024	34/24
5 Formannskapet	08.10.2024	137/24
6 Kommunestyret	15.10.2024	58/24

2. tertial rapport 2024 - økonomi

Utvalg for medborgerskap har behandlet saken i møte 26.09.2024 sak 35/24

Behandling

Direktør Christer Best Gulbrandsen presenterte saken og svarte på spørsmål.

Enstemmig vedtatt.

Vedtak

1 Budsjettdringene vedtas i henhold til følgende tabeller

· Driftsbudsjettet:

Beløp i 1000	
Budsjettendring	2024
Sum Sentrale budsjettendringer	0
6-Medborgerskap	
Finansiering av vedlikehold av kirkene - reduserer investering tilsvarende	250
Sum 6-Medborgerskap	250

9-Tjenesteovergripende	
2. tertial - avsetning til fond avvikling stiftelser	28 128
2. tertial - avvikling stiftelser	-28 128
2. tertial - redusert bruk av disposisjonsfond til investeringer	70 000
2. tertial - redusert overføring til investeringer	-70 000
Bruk av disposisjonsfond	-250
Sum 9 - Tjenesteovergripende	-250
Sum totale budsjettendringer	0

Investeringsbudsjettet:

Beløp i 1000	Budsjettkostnad	Budsjettinntekt
Utstyr indre bane Velodrom	900	
Salg av boligfelt på Høn F-sak 112/24	19 300	-19 300
LED-belysning kommunale anlegg	679	-679
Avvikling stiftelsen Risenga bo- og omsorgssenter F-sak 3/24	64 764	-46 898
Avvikling Røyken boligstiftelse F-sak 49/24	59 189	-27 033
Eliminering av lån mellom Røyken boligstiftelse og Asker kommune F-sak 49/24	15 300	-15 300
Kirke – kirkelige investeringer	-250	
Sum	159 882	-109 210
Finansiering		
Økt merverdiavgiftskompensasjon		-316
Overtakelse lån Stiftelse Risenga bo- og omsorgssenter F-sak 3/24		-17 866
Overtakelse lån Røyken boligstiftelse F-sak 49/24		-32 156
Økt bruk av lån		-334
Sum	159 882	-159 882
Overføring av midler fra 2024 til 2025 i 1000 kr		
VAR - omlastestasjon Yggeseth gjenvinningsstasjon	-23 000	
VAR - miljøtiltak Yggeseth og Follestad gjenvinningsstasjoner	-17 000	
VAR - vann- og avløpsanlegg Slemmestad sentrum	-10 000	
Slemmestad - Vaterlandskvartalet	-19 000	
Områdeplan for fremtidig infrastruktur Slemmestad	-6 000	
Finansiering		

Redusert bruk av disposisjonsfond		70 000
Redusert merverdiavgiftskompensasjon		5 000
Sum	-75 000	75 000

2. For øvrig tas 2. tertialrapport til orientering.

Saksprotokoll

Arivsak
24/13606

Saksbehandler
Vibeke Hansen Smith

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for oppvekst	24.09.2024	46/24
2 Utvalg for velferd	24.09.2024	29/24
3 Utvalg for medborgerskap	26.09.2024	35/24
4 Utvalg for samfunnstjenester	26.09.2024	34/24
5 Formannskapet	08.10.2024	137/24
6 Kommunestyret	15.10.2024	58/24

2. tertial rapport 2024 - økonomi

Formannskapet har behandlet saken i møte 08.10.2024 sak 137/24

Behandling

Hanne Lisa Matt (MDG) fremmet følgende forslag:

Utstyr indre bane Velodrom - 900' - strykes.

Matts forslag fikk 2 stemmer (MDG,SV), og falt.

Innstillingen ble deretter enstemmig vedtatt.

Innstilling

1 Budsjettendringene vedtas i henhold til følgende tabeller

· Driftsbudsjettet:

Beløp i 1000	
Budsjettendring	2024
Sum Sentrale budsjettendringer	0
6-Medborgerskap	
Finansiering av vedlikehold av kirkene - reduserer investering tilsvarende	250

Sum 6-Medborgerskap	250
9-Tjenesteovergripende	
2. tertial - avsetning til fond avvikling stiftelser	28 128
2. tertial - avvikling stiftelser	-28 128
2. tertial - redusert bruk av disposisjonsfond til investeringer	70 000
2. tertial - redusert overføring til investeringer	-70 000
Bruk av disposisjonsfond	-250
Sum 9 - Tjenesteovergripende	-250
Sum totale budsjettendringer	0

Investeringsbudsjettet:

Beløp i 1000	Budsjettkostnad	Budsjettinntekt
Utstyr indre bane Velodrom	900	
Salg av boligfelt på Høn F-sak 112/24	19 300	-19 300
LED-belysning kommunale anlegg	679	-679
Avvikling stiftelsen Risenga bo- og omsorgssenter F-sak 3/24	64 764	-46 898
Avvikling Røyken boligstiftelse F-sak 49/24	59 189	-27 033
Eliminering av lån mellom Røyken boligstiftelse og Asker kommune F-sak 49/24	15 300	-15 300
Kirke – kirkelige investeringer	-250	
Sum	159 882	-109 210
Finansiering		
Økt merverdiavgiftskompensasjon		-316
Overtakelse lån Stiftelse Risenga bo- og omsorgssenter F-sak 3/24		-17 866
Overtakelse lån Røyken boligstiftelse F-sak 49/24		-32 156
Økt bruk av lån		-334
Sum	159 882	-159 882
Overføring av midler fra 2024 til 2025 i 1000 kr		
VAR - omlastestasjon Yggeset gjenvinningsstasjon	-23 000	
VAR - miljøtiltak Yggeset og Follestad gjenvinningsstasjoner	-17 000	
VAR - vann- og avløpsanlegg Slemmestad sentrum	-10 000	
Slemmestad - Vaterlandskvartalet	-19 000	

Områdeplan for fremtidig infrastruktur Slemmestad	-6 000	
Finansiering		
Redusert bruk av disposisjonsfond		70 000
Redusert merverdiavgiftskompensasjon		5 000
Sum	-75 000	75 000

2. For øvrig tas 2. tertialrapport til orientering.

Saksprotokoll

Arivsak
24/13606

Saksbehandler
Vibeke Hansen Smith

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for oppvekst	24.09.2024	46/24
2 Utvalg for velferd	24.09.2024	29/24
3 Utvalg for medborgerskap	26.09.2024	35/24
4 Utvalg for samfunnstjenester	26.09.2024	34/24
5 Formannskapet	08.10.2024	137/24
6 Kommunestyret	15.10.2024	58/24

2. tertial rapport 2024 - økonomi

Kommunestyret har behandlet saken i møte 15.10.2024 sak 58/24

Behandling

Tonje Lavik Pederssen (FrP) fremmet følgende endringsforslag:

Kommunedirektøren bes komme tilbake til kommunestyret knyttet til bevilgning til utstyr til indre bane i Velodromen i forbindelse med ordinær budsjettbehandling for 2025. De 900 000,- som er foreslått i 2. tertial trekkes ut.

Hanne Lisa Matt (MDG) tok opp følgende endringsforslag, tidligere fremmet i formannskapet:

Utstyr indre bane Velodrom - 900' – strykes.

Matts forslag fikk 13 stemmer (MDG,FrP,SV,R), og falt.

Pederssens forslag fikk 13 stemmer (FrP,MDG,SV,R), og falt.

Innstillingen ble deretter vedtatt, mot 5 stemmer (FrP).

Vedtak

1 Budsjettendringene vedtas i henhold til følgende tabeller

.

Driftsbudsjettet:

Beløp i 1000	
Budsjettendring	2024
Sum Sentrale budsjettendringer	0
6-Medborgerskap	
Finansiering av vedlikehold av kirkene - reduserer investering tilsvarende	250
Sum 6-Medborgerskap	250
9-Tjenesteovergripende	
2. tertial - avsetning til fond avvikling stiftelser	28 128
2. tertial - avvikling stiftelser	-28 128
2. tertial - redusert bruk av disposisjonsfond til investeringer	70 000
2. tertial - redusert overføring til investeringer	-70 000
Bruk av disposisjonsfond	-250
Sum 9 - Tjenesteovergripende	-250
Sum totale budsjettendringer	0

Investeringsbudsjettet:

Beløp i 1000	Budsjettkostnad	Budsjettinntekt
Utstyr indre bane Velodrom	900	
Salg av boligfelt på Høn F-sak 112/24	19 300	-19 300
LED-belysning kommunale anlegg	679	-679
Avvikling stiftelsen Risenga bo- og omsorgssenter F-sak 3/24	64 764	-46 898
Avvikling Røyken boligstiftelse F-sak 49/24	59 189	-27 033
Eliminering av lån mellom Røyken boligstiftelse og Asker kommune F-sak 49/24	15 300	-15 300
Kirke – kirkelige investeringer	-250	
Sum	159 882	-109 210
Finansiering		
Økt merverdiavgiftskompensasjon		-316
Overtakelse lån Stiftelse Risenga bo- og omsorgssenter F-sak 3/24		-17 866
Overtakelse lån Røyken boligstiftelse F-sak 49/24		-32 156
Økt bruk av lån		-334
Sum	159 882	-159 882

Overføring av midler fra 2024 til 2025 i 1000 kr		
VAR - omlastestasjon Yggeset gjenvinningsstasjon	-23 000	
VAR - miljøtiltak Yggeset og Follestad gjenvinningsstasjoner	-17 000	
VAR - vann- og avløpsanlegg Slemmestad sentrum	-10 000	
Slemmestad - Vaterlandskvartalet	-19 000	
Områdeplan for fremtidig infrastruktur Slemmestad	-6 000	
Finansiering		
Redusert bruk av disposisjonsfond		70 000
Redusert merverdiavgiftskompensasjon		5 000
Sum	-75 000	75 000

2. For øvrig tas 2. tertialrapport til orientering.

Asker
kommune

2. tertialrapport 2024

Asker kommune

Kommunedirektørens innledning

Tertialrapporten er en avviksrapport på økonomi og dekker følgende tema:

- Skatt og rammetilskudd
- Finans- og gjeldsforvaltning
- Forslag til budsjettendringer innenfor drifts- og investeringsbudsjettet
- Status og prognose innen det enkelte tjenesteområde. Herunder:
  - Status drift for tjenesteområdene med kommentarer til prognose for året
  - Status for gjennomføring av omstillings- og effektiviseringstiltak
  - Status investeringsprosjekter
- Sykefravær og årsverksutvikling
- Verbalvedtak
- Vedtaksrapportering

Økonomisk oversikt

Asker kommune står i en krevende økonomisk situasjon med stor usikkerhet i tiden som kommer. Det viser både skatteinngangen hittil i år og nytt inntektssystem for kommunene vedtatt av Stortinget i juni. Kommunedirektøren forventer en skattesvikt (skatt og inntektsutjevning) på mellom 200-250 mill. kroner for 2024.

De siste årene har kommunen hatt merinntekter på slutten av året, som hovedsakelig gjaldt ekstraordinært utbytte i forbindelse med økning av utbytteskatten. De falt bort i 2023 og vil også utebli i 2024.

I tillegg til kostnadsøkningene som påvirkes av forhold som kommunene ikke selv kan styre som rentenivå, inflasjon og nivå på lønnsoppgjør, er det også en vekst i tjenester, blant annet sosialhjelp, brukerstyrt personlig assistanse (BPA) og barnehage.

Til tross for disse utfordringene viser rapportering fra virksomhetene at omstillingstiltakene for 2024 for en stor del er gjennomført. Omstillingsprogrammet som er igangsatt skal sikre en fremtidig økonomisk bærekraftig tjenesteproduksjon. Nytt inntektssystem betyr at vi fra 2025 og årene fremover vil få betydelig lavere inntekter, og ytterligere omstillingstiltak vil bli foreslått iverksatt i tilleggsinnstillingen til handlingsprogrammet. Dette vil prege høsten 2024.

Finansavkastningen har gitt gode resultater hittil i år. Det er stor usikkerhet knyttet til utviklingen videre, men kommunedirektøren har lagt inn en årsprognose på 100 mill. kroner i merinntekt.

Det er i Handlingsprogram 2024-2027 vedtatt et budsjett som gir et netto driftsresultat på 0,8 prosent. Teknisk beregningsutvalg anbefaler at kommunene har et netto driftsresultat på 1,75 prosent. Prognosen for 2024 er et negativt netto driftsresultat.

Status drift for kommunen (§5-4 Bevilgningsoversikter-drift)

Beløp i 1000

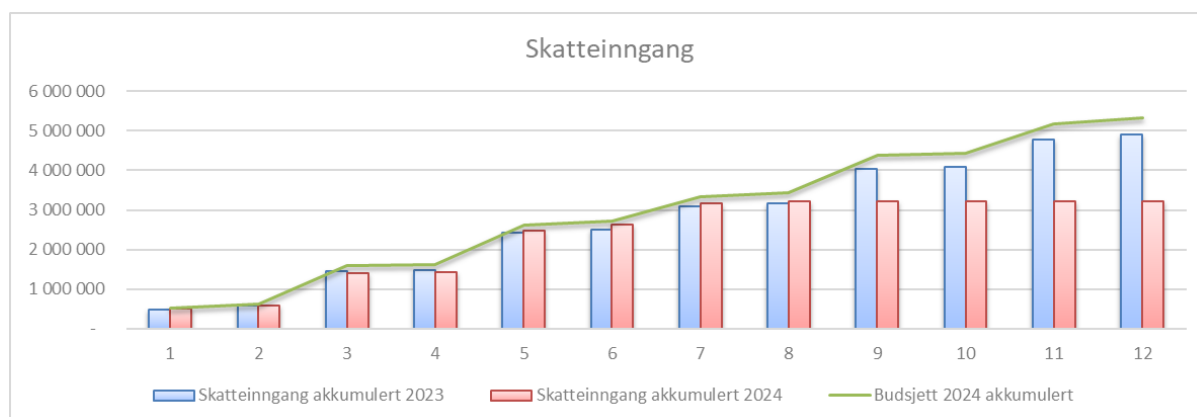
	Bud. hittil	Regn. hittil	Avvik hittil	Avvik hittil i %	Rev.bud. 2024	Årsprognose	Avvik prognose i kr
Rammetilskudd	-1 720 659	-1 680 873	-39 787	-2,3 %	-2 132 381	-2 132 381	0
Inntekts- og formuesskatt	-3 434 461	-3 230 395	-204 066	-5,9 %	-5 329 672	-5 129 672	-200 000
Andre generelle driftsinntekter	-151 026	-151 026	0		-271 827	-271 827	0
Sum generelle driftsinntekter	-5 306 146	-5 062 293	-243 853	-4,6 %	-7 733 881	-7 533 881	-200 000
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	4 732 738	4 719 924	12 814	0,3 %	7 007 070	6 969 070	38 000
Avskrivninger	466	0	466	100,0 %	572 107	572 107	0
Sum netto driftsutgifter	4 733 205	4 719 924	13 281	0,3 %	7 579 177	7 541 177	38 000
Brutto driftsresultat	-572 941	-342 370	-230 572	-40,2 %	-154 704	7 296	-162 000
Renteinntekter	-125 769	-125 983	214	0,2 %	-193 991	-193 991	0
Utbytter	-50 080	-21 530	-28 550	-57,0 %	-50 080	-30 277	-19 803
Gvinster og tap på finansielle omløpsmidler	-53 940	-190 362	136 422	252,9 %	-92 500	-192 500	100 000
Renteutgifter	338 349	338 411	-62	0,0 %	647 381	647 381	0
Avdrag på lån	182 873	182 873	0		400 000	400 000	0
Netto finansutgifter	291 434	183 409	108 025	37,1 %	710 810	630 613	80 197
Motpost avskrivninger	0	0	0		-572 107	-572 107	0
Netto driftsresultat	-281 508	-158 961	-122 547	-43,5 %	-16 001	65 802	-81 803
Disponering eller dekning av netto driftsresultat							
Overføring til investering	0	0	0		170 887	170 887	0
Avsetninger til bundne driftsfond	432	585	-154	-35,6 %	3 572	3 572	0
Bruk av bundne driftsfond	-35 165	-40 431	5 266	15,0 %	-39 705	-39 705	0
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0		76 903	76 903	0
Bruk av disposisjonsfond	-2 711	-2 711	0		-195 656	-195 656	0
Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	0	0	0		0	0	0
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-37 445	-42 557	5 112	13,7 %	16 001	16 001	0
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	-318 953	-201 518	-117 434	-36,8 %	0	81 803	-81 803

Skatt og rammetilskudd

Skatteinntektene hittil i år er 204 mill. kroner (5,9 prosent) lavere enn budsjett. Skatteinngangen viser en økning på 2,2 prosent sammenlignet med i fjor. Tilsvarende for kommunene samlet er det en økning på 3,8 prosent per juli, som er lavere enn anslått vekst i skatteinntekter i RNB 2024 på 4,7 prosent for kommunene. Skattesvikten rammer særlig Asker, Bærum og Oslo kommune.

Kommunens samlede frie inntekter (skatteinntekter og rammetilskudd) utgjør 4,9 mrd. kroner, som er 244 mill. kroner lavere enn budsjettet. Kommunedirektøren er bekymret for den lave skatteinngangen hittil i år og vil følge nøye med fremover. Basert på skattetallene hittil i år anslår kommunedirektøren en skattesvikt på mellom 200-250 mill. kroner.

Figuren under viser månedlige skatteinntanger hittil i år sammenlignet med fjoråret, og trendlinjen viser budsjett for 2024 (beløp i 1000 kroner).

Andre generelle driftsinntekter

Andre generelle driftsinntekter består av integreringstilskudd, særtilskudd knyttet til enslige mindreårige flyktninger, samt rentekompensasjonsordninger for formålsbygg. Prognose er budsjettbalance.

Bosetting av flyktninger

Asker kommune mottok en anmodning fra IMDi om å bosette 355 flyktninger i 2024, men vedtok i januar å bosette 255 flyktninger hvorav 22 er enslige mindreårige. Det ble i F-sak 13/24 besluttet at dersom regjeringen ikke kommer med tiltak som dekker kommunens utgifter fullt ut i RNB vil antall bosatte ikke oppjusteres. Regjeringens forslag til revidert nasjonalbudsjett ga ikke grunnlag for å øke måltallet for antall bosatte i 2024.

Tildelingen fra IMDI har vært jevn og stabil så langt i år og per uke 35 er det bosatt 162 flyktninger i Asker hvorav 13 er enslige mindreårige. Økt antall bosatte medfører økt integreringstilskudd fra staten. Integreringstilskuddet fordeles til virksomhetene som er berørt av økt bosetting.

Finans- og gjeldsforvaltning

Netto finans viser et positivt avvik på 108 mill. kroner i forhold til budsjett per august. Avviket skyldes positiv avkastning på Energifondet.

Avkastningen på Energifondet var positiv med 0,6 prosent i august. Måneden startet med et stort fall i det japanske aksjemarkedet som spredde seg til USA og Europa. Det tok kort tid før markedene roet seg og tok igjen det tapte.

Fondet har ved utgangen av august en avkastning på 11,6 prosent, tilsvarende 192 mill. kroner. Regnskapet viser imidlertid 182 mill. kroner, noe som skyldes etterslep på bokføring per august. Budsjettert årsavkastning på energifondet er 80 mill. kroner, tilsvarende 5,0 prosent. På grunn av den høye avkastningen hittil er prognosen 100 mill. kroner i merinntekt utover budsjett. Det vil alltid være stor usikkerhet rundt hva endelig avkastning for året vil bli.

Det er budsjettert med lånerente på innlån på 4,2 prosent i 2024. Rentekostnad hittil i år er på 4,1 prosent. Avdrag på lån er i henhold til budsjett.

Månedrapport August-2024

Utbytte fra Asker sin selskapsportefølje blir ca. 19,8 mill. kroner lavere enn budsjettert. Askerhalvøya Eiendom AS, Hurum Energi AS og Lindum Oredalen AS bidrar negativt, mens Vardar AS bidrar positivt.

Selskap	Budsjettert utbytte	Selskapenes vedtatte utbytte
Askerhalvøya Eiendom AS	9 000	7 814
Hurum Energi AS	12 500	2 075
Lindum Oredalen AS (LOAS) - Askers andel	8 900	0
Vardar AS - Askers andel	19 680	20 388
SUM	50 080	30 277

Status drift for tjenesteområdene (§5-4 Sum bevilgninger drift, netto)

Beløp i 1000

	Bud. hittil	Regn. hittil	Avvik hittil	Avvik hittil i %	Rev. bud. 2024	Årsprognose	Avvik prognose i kr
Organisasjon, styring og utvikling	287 232	274 588	12 644	4,4 %	415 151	410 151	5 000
Oppvekst	2 095 871	2 100 594	-4 723	-0,2 %	3 186 960	3 196 960	-10 000
Velferd	1 599 235	1 590 779	8 456	0,5 %	2 439 242	2 439 242	0
Samfunnstjenester	411 710	408 198	3 512	0,9 %	726 293	726 293	0
Samfunnsutvikling	43 688	45 713	-2 025	-4,6 %	66 517	73 517	-7 000
Medborgerskap	229 622	229 352	270	0,1 %	350 100	350 100	0
Tjenesteovergripende	28 724	28 370	354	1,2 %	-5 734	-55 734	50 000
Sum bevilgninger drift, netto	4 696 082	4 677 593	18 489	0,4 %	7 178 529	7 140 529	38 000
Herav:							
Avskrivinger	466	0	466	100,0 %	103 826	103 826	0
Netto renteutgifter og -inntekter	322	227	96	29,7 %	105 590	105 590	0
Overføring til investering	0	0	0		887	887	0
Avsetninger til bundne driftsfond	432	585	-154	-35,6 %	3 572	3 572	0
Bruk av bundne driftsfond	-35 165	-40 431	5 266	15,0 %	-39 705	-39 705	0
Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0		0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-2 711	-2 711	0		-2 711	-2 711	0
Korrigert sum bevilgninger drift, netto	4 732 738	4 719 924	12 814	0,3 %	7 007 070	6 969 070	38 000

Årsprognosen for tjenesteområdene viser 38 mill. kroner i mindreforbruk, herav 50 mill. kroner i mindreforbruk på pensjon. Årsak til avvik forklares under hvert tjenesteområde. Virksomhetene har jobbet godt med å tilpasse driftsutgiftene til vedtatte budsjetterammer og omstillings- og effektiviseringstiltak er i henhold til plan. Kommunen er inne i et omstillingsprogram for å kunne møte en strammere kommuneøkonomi i fremtiden. Det vises til K-sak 2/24 «Program for omstilling og effektivisering og prisstruktur i svømmehallene» for mer informasjon om kommunens omstillingsprogram.

Oppdaterte prognoser fra KLP antyder at pensjonsutgiftene vil ligge noe lavere enn budsjettert. Årsprognosen på pensjonsutgifter er derfor redusert med 50 mill. kroner, men det er stor usikkerhet knyttet til denne prognosen.

Kommunedirektøren legger rammestyring til grunn. Ved overskridelser innenfor tjenesteområdets budsjettramme, skal det søkes løsninger ved å omprioritere ressurser innenfor kommunedirektørens/direktørens myndighetsområde.

Samlet forslag til budsjettendringer

Beløp i 1000

Budsjettendring	2024
Sum Sentrale budsjettendringer	0
6-Medborgerskap	
Finansiering av vedlikehold av kirkene - reduserer investering tilsvarende	250
Sum 6-Medborgerskap	250
9-Tjenesteovergripende	
2. tertial - avsetning til fond avvikling stiftelser	28 128
2. tertial - avvikling stiftelser	-28 128
2. tertial - redusert bruk av disposisjonsfond til investeringer	70 000
2. tertial - redusert overføring til investeringer	-70 000
Bruk av disposisjonsfond	-250
Sum 9-Tjenesteovergripende	-250
Sum Budsjettendring	0
Sum totale budsjettendringer	0

Medborgerskap:

Kirke - kirkelige investeringer

Det trekkes ut 0,25 mill. kroner fra investeringsbudsjettet og driftsbudsjettet tilføres tilsvarende beløp for å videreføre ordningen med kirkevakt for å kunne holde oppsyn med bygningsmassen og på et tidligere tidspunkt avdekke nødvendig vedlikehold.

Tjenesteovergripende:

Redusert overføring til investeringer

Årsprognosene på investeringsprosjektene tilsier at det overføres midler fra år 2024 til 2025.

Finansieringen som reduseres som følge av dette, er bruk av disposisjonsfond. Dette gjøres teknisk i driftsbudsjettet og betyr at bruk av disposisjonsfond og overføring til investering reduseres med 70 mill. kroner.

Avvikling av stiftelser

I henhold til vedtak i F-sak 3/24 og F-sak 49/24 avvikles stiftelser, nærmere beskrevet under «forslag til budsjettendringer investeringer», og de økonomiske konsekvensene innarbeides.

Status investering og finansiering (§5-5 Bevilgningsoversikter-investering)

Beløp i 1000

	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Oppr. bud. 2024
Investeringer i varige driftsmidler	792 586	1 636 748	1 673 825
Tilskudd til andres investeringer	14 820	29 838	15 050
Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	1 827	0	0
Utlån av egne midler	26 472	33 114	5 000
Avdrag på lån	0	0	0

Månedrapport August-2024

	Regnskap 2024	Rev. bud. 2024	Oppr. bud. 2024
Sum investeringsutgifter	835 705	1 699 700	1 693 875
Kompensasjon for merverdiavgift	-111 428	-226 499	-217 865
Tilskudd fra andre	-87 782	-77 424	-81 840
Salg av varige driftsmidler	-5 496	-55 571	-50 000
Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0
Utdeling fra selskaper	0	0	0
Mottatte avdrag på utlån av egne midler	-7 506	0	0
Bruk av lån	0	-1 164 207	-1 174 170
Sum investeringsinntekter	-212 213	-1 523 700	-1 523 875
Videreutlån	144 339	300 000	300 000
Bruk av lån til videreutlån	0	-300 000	-300 000
Avdrag på lån til videreutlån	21 165	48 600	48 600
Mottatte avdrag på videreutlån	-31 215	-48 600	-48 600
Netto utgifter videreutlån	134 289	0	0
Overføring fra drift	0	-176 000	-170 000
Avsetninger til bundne investeringsfond	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0
Avsetninger til ubundet investeringsfond	0	0	0
Bruk av ubundet investeringsfond	0	0	0
Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	0	-176 000	-170 000
Fremført til inndekning i senere år (udekket)	757 781	0	0

Det rapporteres på investeringer på samme nivå som vedtatt i kommunestyret, i henhold til forskriftsskjema §5-5 bevilgningsoversikter-investering i handlingsprogrammet 2024-2027.

Forskriftsskjemaene viser regnskap 2. tertial, bevilgninger for året og hvordan disse er budsjettet finansiert.

Kostnader knyttet til investeringer føres fortløpende, mens finansieringen hovedsakelig føres i forbindelse med årsavslutningen. Investeringer i anleggsmidler ligger forholdsvis lavt i forhold til regulert budsjett hittil i år. Det er per 2. tertial investert for 793 mill. kroner i varige driftsmidler av et budsjett på 1,637 milliarder kroner.

Dette medfører av ulike årsaker at det blir overført midler fra 2025 til senere år i 2. tertialrapport. Foreslåtte overføringer vil bli innarbeidet i tilleggssinnstillingen til HP 2025-2028. Noen prosjekter har midler som ikke vil bli brukt fullt ut i 2024, dette gjelder også noen sekkeposter hvor periodiseringen av bevilgningen mellom år endres uten at det påvirker totalrammen til prosjektene.

Det foreslås å overføre 75 mill. kroner i 2. tertialrapport fra år 2024 til 2025.

Forslag til budsjettendringer investeringer

Endringer i 1000 kr	Budsjettkostnad	Budsjettinntekt
Utstyr indre bane Velodrom	900	
Salg av boligfelt på Høn F-sak 112/24	19 300	-19 300
LED-belysning kommunale anlegg	679	-679
Avvikling av stiftelsen Risenga bo- og omsorgssenter F-sak 3/24	64 764	-46 898
Oppløsning av Røyken boligstiftelse F-sak 49/24	59 189	-27 033
Eliminering av lån mellom Røyken boligstiftelse og Asker kommune F-sak 49/24	15 300	-15 300
Kirke – kirkelige investeringer	-250	
Finansiering		
Økt merverdiavgiftskompensasjon		-316
Økt bruk av lån		-334
Overtagelse lån fra stiftelsen Risenga bo- og omsorgssenter F-sak 3/24		-17 866
Overtagelse lån fra Røyken boligstiftelse F-sak 49/24		-32 156
Sum	159 882	-159 882
Overføring av midler fra 2024 til 2025 i 1000 kr		
VAR - omlastestasjon Yggeset gjenvinningsstasjon	-23 000	
VAR - miljøtiltak Yggeset og Follestad gjenvinningsstasjoner	-17 000	
VAR - vann- og avløpsanlegg Slemmestad sentrum	-10 000	
Slemmestad - Vaterlandskvartalet	-19 000	
Områdeplan for fremtidig infrastruktur Slemmestad	-6 000	
Finansiering		
Redusert merverdiavgiftskompensasjon		5 000

Redusert bruk av disposisjonsfond		70 000
Sum	-75 000	75 000

Utstyr indre bane Velodrom

Det tilføres prosjektet 0,9 mill. kroner til utstyr på indre bane i velodromen.

Salg av boligfelt på Høn F-sak 112/24

I henhold til vedtak i F-sak 112/24 dekkes utgiftene til erverv av Lerkeveien 100 og 102, meglerhonorar, advokatbistand og oppmåling av inntekter fra salg av boligfeltene H7, H8 og H10. De økonomiske konsekvensene innarbeides i 2. tertialrapport 2024.

LED-belysning kommunale anlegg

Det er mottatt ubudsjetterte spillemidler fra tidligere LED-lys prosjekter. Disse midlene tilføres sekkeposten for LED-belysning kommunale anlegg. Da vil det kunne utføres oppgradering av LED-lys på Holmen kunstgressbane i 2024.

Avvikling av stiftelsen Risenga bo- og omsorgssenter

I henhold til vedtak i F-sak 3/24 avvikles stiftelsen Risenga bo- og omsorgssenter og de økonomiske konsekvensene innarbeides.

Opplysning av Røyken boligstiftelse

I henhold til vedtak i F-sak 49/24 oppløses Røyken boligstiftelse og de økonomiske konsekvensene innarbeides.

Eliminering av lån mellom Røyken boligstiftelse og Asker kommune F-sak 49/24

I henhold til vedtak i F-sak 49/24 oppløses Røyken boligstiftelse og de økonomiske konsekvensene innarbeides.

Kirke - kirkelige investeringer

Det trekkes ut 0,25 mill. kroner fra investeringsbudsjettet og driftsbudsjettet tilføres tilsvarende beløp for å videreføre ordningen med kirkevakt for å kunne holde oppsyn med bygningsmassen og på et tidligere tidspunkt avdekke nødvendig vedlikehold

Finansiering av budsjettendringer

Budsjettendringene ovenfor medfører økt merverdiavgiftskompensasjon med 0,3 mill. kroner og økt bruk av lån med 0,6 mill. kroner. I tillegg overtas det lån på 50 mill. kroner fra Risenga bo- og omsorgssenter og Røyken boligstiftelse i forbindelse med avviklingene.

Overføring av midler fra 2024 til 2025

I henhold til veileder for budsjettering av investeringer og avslutning av investeringsregnskapet skal det være fokus på samlet årlig budsjett og regnskap og ikke års uavhengig prosjektfokus.

Kommunedirektøren vurderer investeringsbudsjettet og prosjektene med henhold til periodisering mellom år hvert tertial, for å hindre større avvik mellom budsjett og regnskap innenfor det enkelte år.

Bevilgningene som tas ut fra budsjett 2024 i 2. tertialrapport innarbeides i sin helhet i tilleggsinnstillingen til HP 2025-2028. På bakgrunn av innhentede årsprognoser foreslås det at 75 mill. kroner overføres fra 2024 til 2025. **Finansiering overføring av midler fra 2024 til 2025**

Månedrapport August-2024

Finansiering som tas ut av investeringsbudsjett 2024 er 5 mill. kroner i merverdiavgiftskompensasjon og redusert bruk av disposisjonsfond med 70 mill. kroner.

Kommunens tjenesteområder

Organisasjon, styring og utvikling

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Programområder	Rev. bud. hiå. 2024	Regnskap hiå. 2024	Avvik hiå.	Avvik i % hiå.	Rev. bud. 2024	Avvik prognose i kr	Prognose
10-Kommunedirektør	12 162	10 687	1 475	12,1 %	18 903	0	18 903
11-Direktør organisasjon, styring og utvikling	275 069	263 900	11 169	4,1 %	396 247	5 000	391 247
Sum	287 232	274 588	12 644	4,4 %	415 151	5 000	410 151

Kommentar til status økonomi

Årsprognose for tjenesteområdet er et mindreforbruk på 5 mill. kroner. Tjenesteområdet har iverksatt pålagte innsparinger for 2024 og også lagt til rette for ytterligere innsparinger i 2025. Avviket skyldes følgende:

- Stram styring av tjenesteområdets økonomi og oppfølging av ansettelsesstopp gjennom nedtrekk av årsverk
- Vakanser og refusjoner knyttet til ansatte i permisjon
- Det er ikke hensyntatt prognose for kontroll og revisjon da dette er et eget vedtatt budsjett.

Status økonomiplan tiltak

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Status	Risiko
Omstilling og effektivisering			
Omstilling og effektivisering - Organisasjon, styring og utvikling	-11 900	Ferdig	
Sum	-11 900		
Sum tiltak	-11 900		

Omstilling og effektivisering - Organisasjon, styring og utvikling

Innsparingstiltakene er innarbeidet i budsjettene. Reversering av opptrappingsplan for lærlinger er utført da det ikke er tilgang på nok kvalifiserte kandidater. Generell effektivisering er hensyntatt i planlegging og budsjettering og sikres gjennom god styring. Bemanningstilpasning er ferdigstilt.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Status framdrift	Årets budsjett				Rest bud. i år
		Oppr. bud.	Bud. just.	Rev. bud.	Regnskap hiå.	
Digital satsing i skolene	Iht. plan	17 000	983	17 983	16	17 967
IKT investeringer politisk	Iht. plan	0	80	80	0	80
IKT-investeringer	Iht. plan	30 000	8 512	38 512	16 196	22 315
Streamingutstyr politiske møter	Iht. plan	0	153	153	30	123
Sum øvrige prosjekter		0	165	165	0	165
Sum		47 000	9 893	56 893	16 243	40 650

Oppvekst

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Programområder	Rev. bud. hiå. 2024	Regnskap hiå. 2024	Avvik hiå.	Avvik i % hiå.	Rev. bud. 2024	Avvik prognose i kr	Prognose
21-Barn, familie og inkludering	484 080	487 168	-3 088	-0,6 %	739 671	-3 000	742 671
22-Barnehage	772 907	782 412	-9 504	-1,2 %	1 086 462	-7 000	1 093 462
24-Skole	838 884	831 014	7 869	0,9 %	1 360 827	0	1 360 827
Sum	2 095 871	2 100 594	-4 723	-0,2 %	3 186 960	-10 000	3 196 960

Kommentar til status økonomi

Årsprognosen for tjenesteområdet er et merforbruk på 10 mill. kroner og skyldes følgende:

Barn, familie og inkludering

Årsprognose for programområdet er et merforbruk på 3 mill. kroner. Barnevernstjenesten har en risiko knyttet til ekstraordinære kostnader som skyldes brudd på bistandsplikt fra Bufetat og ungdomsproblematikk knyttet til gjengriminalitet. I tillegg har det vært en markant økning i antall plasseringer i fosterhjem og statlige beredskapshjem i 2024 sammenlignet med fjoråret.

Barnehage

Årsprognosen er et merforbruk på 7 mill. kroner

- Per august er det et merforbruk på tilskuddsutbetalinger til private barnehager og det anslås å være et merforbruk på ca. 3 mill.kr. ved årets slutt. Antall barn ligger noe høyere enn i 2023.
- Det er en risiko knyttet til økte utgifter for barn som går i barnehage i andre kommuner, prognosen er ca. 4 mill.kr. merforbruk.
- Spesialpedagogisk tjeneste har en risiko for økte utgifter knyttet til antall vedtak om spesialpedagogisk hjelp utover høsten.

Skole

Styrer mot budsjettbalanse på årsbasis.

Status økonomiplan tiltak

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Status	Risiko
Omstilling og effektivisering			
Omstilling og effektivisering - Oppvekst	-36 500	I arbeid	
Sum	-36 500		
Sum tiltak	-36 500		

Omstilling og effektivisering - Oppvekst

Omstillings- og effektiviseringskravet for barn, familie og inkludering er tilpasset i driften ved blant annet avvikling av ordning med tomgangsleie på boliger til flyktninger, avvikling av innleide parkeringsplasser og omorganisering av helsestasjoner i Asker sør. De kommunale barnehagene og skolene tilpasser driften ved at omstillings- og effektiviseringskravet er innarbeidet i tildelingsmodellen. Bemanningsnormen i barnehagene og norm for lærertetthet i grunnskolen oppfylles.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Årets budsjett					
	Status framdrift	Oppr. bud.	Bud. just.	Rev. bud.	Regnskap hiå.	Rest bud. i år
Barnehage - erstatte Søndre Borgen barnehage	Iht. plan	75 000	32 320	107 320	64 303	43 017
Barnehage - utvidelse Føyka	Forsinket	26 000	44 760	70 760	44 711	26 049
Barnehage - utvidelse Røyken	Iht. plan	0	2 000	2 000	0	2 000
Hofstad skole - tiltak etter miljørettet helsevern	Iht. plan	0	8 000	8 000	2 260	5 740
Inventar og utstyr - Oppvekst	Iht. plan	2 500	1 893	4 393	1 185	3 208
Koordineringspott bygg - Oppvekst	Iht. plan	10 000	1 912	11 912	8 815	3 097
Skole - ny sentrumsskole med idrettshall	Iht. plan	2 000	-104	1 896	1 875	21
Skole - ny skole Sætre	Iht. plan	10 000	-2 043	7 957	4 529	3 427
Skole - ombygging Billingstad	Iht. plan	10 000	1 659	11 659	3 923	7 736
Skole - utvidelse Hvalstad	Iht. plan	180 000	-18 133	161 867	123 458	38 409
Skole - utvidelse Mellom-Nes	Forsinket	14 500	2 365	16 865	37	16 827
Sum øvrige prosjekter		0	8 430	8 430	329	8 101
Sum		330 000	83 058	413 058	255 425	157 633

Sammendrag status investeringer

Barnehage – utvidelse Føyka

Bygging av ny seks avdelings barnehage pågår. Prosjektet skal være klart til innflytting høsten 2025, forutsatt fremdrift som planlagt. Noe risiko knyttet til fremdrift og kostnader, spesielt på tilgrensende arealer i Føykaparken.

Barnehage – erstatte Søndre Borgen barnehage

Bygging av ny åtte avdelings barnehage ved Borgen skole pågår. Tilhørende aktivitetspark og videreføring av gang og sykkelvei er ferdigstilt. Planlagt ferdigstillelse er februar 2025. Det foreligger fortsatt noe risiko knyttet til kostnadene i prosjektet.

Ny sentrumsskole med idrettshall, barnehage, torg og nærsenter

Forberedelse for detaljregulering av skole, barnehage, torg og nærsenter pågår. Parallelloppdragene er ferdigstilt og resultatet vil bearbeides i egen mulighetsstudie som danner grunnlag for videre utvikling og detaljregulering av området. Ferdigstillelse av ny skole og barnehage er planlagt i 2030, men vil evt. justeres basert på revidert behov.

Skole – Nye Sætre barneskole

Anskaffelse av forprosjekt pågår, og første planforslag for detaljregulering er ferdigstilt. Forprosjektet tar hensyn til ny turnhall som er integrert i skoleprosjektet, samt lokasjon for ny Sætre ungdomsskole som også skal være på Grytnes. Utvikling av skolene gir behov for bedret mobilitet med gang- og sykkelveier og infrastruktur, og dette vil fremmes som egne saker som ikke omfattes av skoleprosjektets budsjett. Planlagt ferdigstillelse for barneskolen er 2027.

Skole - utvidelse Hvalstad

Arbeidet med Hvalstad skole pågår for fullt og store deler av grunnarbeidene samt støp av bunnplate er gjennomført. Prosjektet planlegges med innflytting vinteren 2026. Elevene busser til erstatningsskole i Johan Drengsruds vei frem til innflyttingen. Med en gjenstående byggetid på over ett år er det fortsatt risiko i prosjektet på kostnad og tid.

Velferd

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Programområder	Rev. bud. hiå. 2024	Regnskap hiå. 2024	Avvik hiå.	Avvik i % hiå.	Rev. bud. 2024	Avvik prognose i kr	Prognose
31-Forvaltning og tjenester til personer med funksjonsnedsettelse	432 313	415 538	16 774	3,9 %	610 704	0	610 704
32-NAV	132 703	137 282	-4 579	-3,5 %	203 159	0	203 159
33-Forebygging, hjemmetjenester og institusjon	875 956	879 532	-3 575	-0,4 %	1 396 457	0	1 396 457
34-Psykisk helse og rus	158 263	158 427	-164	-0,1 %	228 921	0	228 921
Sum	1 599 235	1 590 779	8 456	0,5 %	2 439 242	0	2 439 242

Kommentar til status økonomi

Årsprognose for tjenesteområdet er budsjettbalanse. Sosialhjelp og brukerstyrt personlig assistanse (BPA) ble styrket i 1. tertialrapport. Begge områdene viser fortsatt merforbruk og årsprognosen er derfor noe usikker.

Status økonomiplaniltak

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Status	Risiko
Omstilling og effektivisering			
Omstilling og effektivisering - Velferd	-43 900	Ferdig	
Sum	-43 900		
Sum tiltak	-43 900		

Omstilling og effektivisering - Velferd

Bemanningstilpasninger, blant annet i form av turnusendringer og nedbemanning/omstilling, er gjennomført.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Status framdrift	Årets budsjett				
		Oppr. bud.	Bud. just.	Rev. bud.	Regnskap hiå.	Rest bud. i år
Bråset bo- og omsorgssenter - varmeanlegg	Iht. plan	0	3 630	3 630	1 247	2 384
Eldre - sykehjem/boliger med heldøgns omsorg Kloppedalen	Forsinket	4 000	1 271	5 271	3 394	1 877
Eldre - Sykehjem/boliger med heldøgnsomsorg Vettre	Iht. plan	0	2 515	2 515	289	2 226
Eldre - Søndre Borgen sykehjem	Iht. plan	10 800	0	10 800	559	10 241
Kommunale utleieboliger	Iht. plan	0	-8 862	-8 862	373	-9 235
Koordineringspott bygg - Velferd	Iht. plan	4 000	1 483	5 483	3 706	1 778
Personer med funksjonsnedsettelse - omsorgsboliger - Nedre Sem låve	Ferdig	54 300	-30 736	23 564	9 567	13 996
Psykisk helse og rus - omsorgsboliger 2023	Iht. plan	26 675	-30 706	-4 031	7 293	-11 324
Velferdsteknologi - infrastruktur og utstyr	Forsinket	3 000	-2 010	990	0	990
Sum øvrige prosjekter		7 325	46 417	53 742	5 506	48 236
Sum		110 100	-16 998	93 102	31 933	61 169

Sammendrag status investeringer

Personer med funksjonsnedsettelse - omsorgsboliger - Nedre Sem låve

Prosjektet er i hovedsak ferdigstilt og overtatt, og består av seks boliger med base og et arbeidssenter.

Kloppedalen bo- og omsorgssenter og heldøgns plasser

Kloppedalen bo- og omsorgssenter omfatter ca. 100 heldøgns plasser i Heggedal med ferdigstillelse våren 2027. F-sak 42/24 forankrer omfang som danner grunnlag for utvikling, regulering og prosjektgjennomføring. Reguleringsprosess pågår, men er krevende gitt omfang og grensesnitt med andre reguleringsplaner. Konkurranses grunnlag for plan- og designkonkurranse utarbeides for utlysning høsten 2024. Parallelt med Kloppedalen bo- og omsorgssenter jobbes det videre med utvikling av heldøgns plasser på Vettre bo- og omsorgssenter med estimert omfang på ca. 75 plasser.

Samfunnstjenester

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Programområder	Rev. bud. hiå. 2024	Regnskap hiå. 2024	Avvik hiå.	Avvik i % hiå.	Rev. bud. 2024	Avvik prognose i kr	Prognose
40-Felles samfunnstjenester inklusive brann og redning	96 699	94 922	1 777	1,8 %	94 900	0	94 900
41-Eiendom	272 962	271 357	1 605	0,6 %	458 533	0	458 533
44-Vann og avløp	-62 728	-62 770	42	0,1 %	10 940	0	10 940
45-Miljø og samferdsel	104 777	104 689	89	0,1 %	161 920	0	161 920
Sum	411 710	408 198	3 512	0,9 %	726 293	0	726 293

Kommentar til status økonomi

Årsprognose for tjenesteområdet er balanse, men det er store usikkerheter knyttet til følgende områder:

Selvkost vann og vannmiljø

Etter flere år med subsidiering av selvkost vann og avløp styres det nå mot balanse. Virksomheten skal som følge av dette redusere kostnader med 17 mill. kroner i 2024 som ledd i å dempe gebyrveksten. Dette er et krevende oppdrag som vil kreve sterk styring og gjennomføring av tiltak som kan påvirke virksomhetens målsetninger i temaplanen, samt kvalitet på tjenestene som leveres til innbyggerne. Reduksjon i driftsbudsjettene over flere år, betyr at vedlikehold utsettes. Dette gir og vil fortsette å gi merkbare konsekvenser ved at det oppstår akutte situasjoner på anlegg hvor vedlikeholdsplaner ikke er fulgt. Eksempler på akutte hendelser er akutte utslipp og feil i styringssystemer av stasjonene. Havari har også medført at vedlikeholdsarbeid ikke kan utføres da det vil gå på akkord med HMS-krav.

Brøyting/strøing/feiing

Været i vinter gav også i år budsjettmessige utfordringer knyttet til brøyting/strøing/feiing av utearealer rundt formålsbyggene. Årets budsjett er oversteget i første halvår, og det arbeides med å dekke inn deler av merforbruket på 7,7 mill. kroner fra andre budsjettområder i virksomheten. For andre halvår er det inngått brøyting på fastprisavtale. Selv om fastprisavtalene prismessig vurderes å være gode, er likevel den totale årskostnaden 5 mill. kroner mer enn avsatte midler til vinterdrift. I F-sak 61/24 nye vinterkontrakter kommunale eiendommer ble det vedtatt at det søkes innarbeidet 2,5 mill. kroner i 2024 og helårsvirkning 5 mill. kroner i HP 2025-2028. Dette finner ikke kommunedirektøren rom for.

Energi

Det er brukt 73 prosent av avsatt budsjett til energi (59 prosent i 2023). Utgift ført per august inneholder kun strømavgifter som gjelder forbruk til og med juli. Strømprisen i år har vært høyere enn strømprisen tilsvarende periode i 2023. I henhold til Energinett har det vært en liten økning i forbruket i forhold til samme periode i 2023. Vi ser en klar sammenheng mellom utetemperatur og endring i strømforbruk. Økt totalforbruk kan også forklares ved tilbakestilling til normal ventilasjonstid i byggene og økt areal (Søndre Borgen helsehus). Noe av merforbruk relatert til strømavgifter for boliger blir dekket av økte inntekter på boliger.

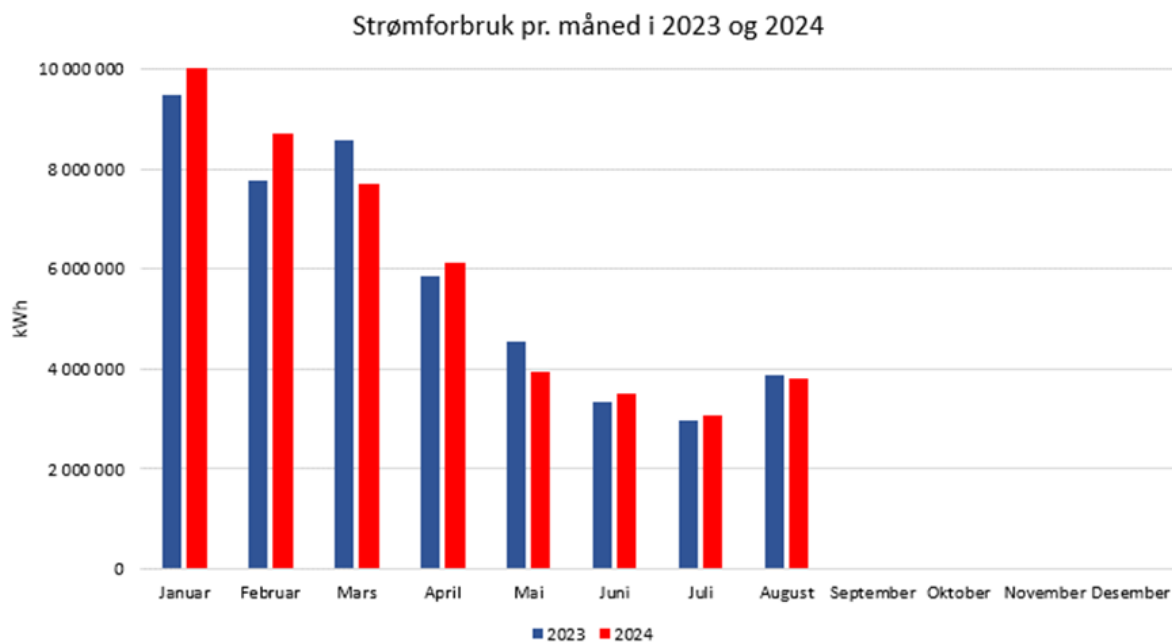
Strømkostnaden vil fortsatt være et usikkerhetsmoment. Per august er det brukt 13 mill. kroner mer enn samme periode i fjor. Dette er ikke hensyntatt i prognosen.

Månedssrapport August-2024

Tabell under viser forbruket i 2023 og 2024 per måned.

Tabell under viser porteføljepris i 2023 og 2024 pr måned.

Status økonomiplan tiltak

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Status	Risiko
Omstilling og effektivisering			
Omstilling og effektivisering - Samfunnstjenester	-13 000	I arbeid	
Sum	-13 000		
Sum tiltak	-13 000		

Omstilling og effektivisering - Samfunnstjenester

Virksomhetene tilpasser driften tilsvarende. Tiltak som gjennomføres er blant annet reduksjon av konsulent- og vikartjenester, opphør av tilskudd til private velleier og tilskudd til etablering av ladeinfrastruktur i boligsameier, redusert vedlikehold av bygningsmassen og avvikling av noen serviceavtaler. Gjennomføringen av tiltakene er i arbeid og risikoen vurderes som lav.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Årets budsjett					
	Status framdrift	Oppr. bud.	Bud. just.	Rev. Regnskap bud.	Rest hiå.	Rest bud. i år
Brannforebygging - formålsbygg	Iht. plan	6 000	2 226	8 226	1 378	6 849
Brannforebygging - kommunale boliger Røyken/Hurum	Iht. plan	5 400	38	5 438	3 564	1 874
Brannstasjon Hurum	Iht. plan	65 900	-843	65 057	27 073	37 985
Eiendom på Konglungen - gave	Forsinket	0	2 013	2 013	6	2 007
Eiendomsutvikling	Iht. plan	1 000	197	1 197	2 618	-1 421
Filtvet brygge	Forsinket	0	3 790	3 790	0	3 790
Fredtunveien 31 og 33 - omsorgsboliger	Iht. plan	0	16 000	16 000	631	15 369
Gamle Borgenvei 4-6 - bruksendring trossamfunn	Forsinket	0	2 700	2 700	178	2 522
Gamle Røyken rådhus - rehabilitering av ytterkledning	Forsinket	9 300	2 000	11 300	0	11 300
Hurtigbåtkai Slemmestad	Iht. plan	40 000	3 244	43 244	29 528	13 716
Idrett - mellomromsprosjekt Risenga	Iht. plan	7 000	13 403	20 403	7 942	12 461
Klimatiltak	Forsinket	625	1 212	1 837	0	1 837
Klimatiltak - ENØK	Iht. plan	4 000	-850	3 150	2 836	314
Klimatiltak - mobilitet formålsbygg	Iht. plan	1 500	-146	1 354	170	1 184
Klimatiltak - mobilitet rettet mot Askersamfunnet	Forsinket	1 000	2 000	3 000	0	3 000
Kommunale brygger	Forsinket	0	2 600	2 600	152	2 448
Koordineringspott - administrasjonsbygg	Iht. plan	1 000	1 445	2 445	1 449	996
Koordineringspott - flomtiltak/klimatilpasning	Forsinket	17 500	-13 452	4 048	12	4 035
Kulturhuset Hovtun - kjøp og strakstiltak	Iht. plan	0	3 687	3 687	517	3 170
Mellom-Nes skole - Kjøp av Nesveien 12 og 14	Iht. plan	0	26 000	26 000	42	25 958
Områdeplan for fremtidig infrastruktur Slemmestad	Iht. plan	41 000	-32 535	8 465	2 077	6 388
Områdeutvikling - Risenga infrastruktur	Ferdig	0	-2 653	-2 653	217	-2 870
Områdeutvikling Høn-Landås	Iht. plan	12 600	364	12 964	0	12 964
Samferdsel - gang- og sykkelbro Nesøya	Forsinket	0	750	750	366	385
Samferdsel - oppfølging av sykkelstrategi inkl. FutureBike/bygg	Forsinket	15 000	-9 983	5 017	890	4 127
Samferdsel - oppgradering veilysanlegg	Iht. plan	2 000	1 039	3 039	4 602	-1 563
Samferdsel - oppgradering velveier	Iht. plan	0	935	935	29	906
Samferdsel - parkering	Iht. plan	500	-93	407	5	402
Samferdsel - Terrasseveien trafiksikringstiltak	Forsinket	0	-2 503	-2 503	436	-2 939
Samferdsel - trafiksikringstiltak	Forsinket	10 000	2 449	12 449	491	11 958
Samferdsel - utbedring kommunale veier	Iht. plan	11 000	-1 321	9 679	1 024	8 656
Slemmestad - Vaterlandskvartalet	Iht. plan	108 000	-21 328	86 672	33 623	53 049
Spikkestad sentrum - vann, avløp og vei i Teglverksveien	Forsinket	0	-11 115	-11 115	5 999	-17 114
Stasjoner for tømming av kloakk fra fritidsbåter	Forsinket	3 000	0	3 000	0	3 000
Tettstedsutvikling	Iht. plan	3 000	433	3 433	85	3 348
Tilfluksrom kat 2 tilfluksrom i kommunale bygg	Forsinket	0	4 455	4 455	1 416	3 038
Tofte brannstasjon - pålegg utbedringer	Forsinket	0	2 500	2 500	0	2 500
Turveier og friområder	Iht. plan	3 000	-20	2 980	2 225	755
VAR - harmonisering av renovasjonsordning - avfallsbeholdere	Forsinket	0	10 524	10 524	0	10 524
VAR - miljøtiltak Yggeset og Follestad gjenvinningsstasjoner	Forsinket	17 000	5 172	22 172	3 363	18 809
VAR - omlastestasjon Yggeset gjenvinningsstasjon	Forsinket	80 000	-6 322	73 678	21 010	52 668
VAR - rehabilitering vann- og avløpsanlegg	Forsinket	232 000	-80 533	151 467	101 832	49 635
VAR - utbygging vann- og avløpsanlegg	Forsinket	193 850	-137 367	56 483	16 851	39 631
VAR - vann- og avløpsanlegg Slemmestad sentrum	Forsinket	50 000	20 032	70 032	31 037	38 995
Vassdragsanlegg (dammer)	Iht. plan	3 000	495	3 495	2 228	1 268
Sum øvrige prosjekter		5 250	18 052	23 302	51 131	-27 830
Sum		950 425	-171 307	779 118	359 034	420 084

Sammendrag status investeringer

Brannstasjon Hurum

Kontrakt er inngått og forberedende arbeider startet. Planlagt ferdigstilling av brannstasjonen er medio 2025, men mindre forsinkelser kan forekomme.

Hurtigbåtkai Slemmestad

Det bygges pirkai for nye elektriske hurtigbåter. Kommunens del av prosjektet ferdigstilles senhøsten 2024. Det er imidlertid forsinkelser med levering og montering av batteribyttesystem.

Områdeplan for fremtidig infrastruktur Slemmestad

Områdeplanen for Slemmestad krever betydelige investeringer. Det er vedtatt at nødvendige tiltak skal gjennomføres for å oppfylle kommunens forpliktelser i "Utbyggingsavtale for Slemmestad sentrum - områdeplan". Finansiering av tiltakene sikres gjennom politiske saker og handlingsprogrammet. I tillegg kommer privat finansiering i henhold til utbyggingsavtale.

Samferdsel - kommunale veier

Prosjektet kommunale veier - Gleinåsen vil gå utover rammene til denne sekkeposten på grunn av uforutsatte hendelser. I tillegg har det vært akutte hendelser knyttet til Grimsrudveien og Hyggenveien. Samferdsel har mindreforbruk på prosjektene sykkelstrategi og trafikksikkerhet og vil midlertidig dekke inn overskridelsen via disse sekkepostene. Dette medfører at det vil være mindre midler tilgjengelig til disse formålene.

Slemmestad – Vaterlandskvartalet

Det er vedtatt totalt 377,3 mill. kroner inkludert prisstigning, for å kunne gjennomføre de fleste tiltakene som kommunen har ansvar for innenfor detaljreguleringen for Vaterlandskvartalet. Entreprise for bygging av infrastruktur pågår nå. Forventet ferdigstilling av størstedelen av arbeidene er i løpet av 2026/2027. Det hefter risiko ved fremdrift og økonomi som følge av at en del av overflatearbeidene ikke vil kunne fullføres før tilstøtende boligprosjekt har ferdigstilt store deler av sine arbeider med blant annet kjeller.

Samferdsel – gang- og sykkelbro Nesøya

Prosjektet ble utsatt i tre år i HP 2023-2026 med ferdigstilling 2027. Det er per i dag en del usikkerhet i prosjektet knyttet til fremdrift og økonomi. Ferdigstilling 2027 forutsetter at planleggingsarbeidene re-startes i første kvartal 2025. Ny politisk sak for prosjektet legges frem.

VAR - omlastestasjon Yggeset gjenvinningsstasjon

Samspillfase med entreprenør er gjennomført. Prosjektet skal muliggjøre forsvarlig og forskriftsmessig komprimering/omlastning av avfall. Planlagt ferdigstilling var våren 2025 forutsatt avklaringer knyttet til krav i kommuneplan og rammetillatelse, men her blir det både forsinkelse og merforbruk grunnet tidsbruk for høringsprosess og forsinket rammetillatelse. Forsinkelse og kostnadsøkning detaljeres i tilleggsinnstillingen.

Samfunnsutvikling

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Programområder	Rev. bud. hiå. 2024	Regnskap hiå. 2024	Avvik hiå.	Avvik i % hiå.	Rev. bud. 2024	Avvik prognose i kr	Prognose
51-Strategi, næring og analyse	31 801	29 627	2 174	6,8 %	50 571	-500	51 071
52-Samfunnsplanlegging	16 632	19 568	-2 937	-17,7 %	26 237	0	26 237
53-Byggesak	-4 744	-3 483	-1 261	-26,6 %	-10 291	-6 500	-3 791
Sum	43 688	45 713	-2 025	-4,6 %	66 517	-7 000	73 517

Kommentar til status økonomi

Årsprognose for tjenesteområdet er et merforbruk på 7 mill. kroner. Det skyldes følgende forhold:

- Ny gebyrforskrift trådte i kraft 1.1.2024. Søknader sendt inn før dette behandles etter gammel forskrift. Dette gir en forsinkelse i effekten av den nye forskriften med 100 prosent selvkost.
- Utstedt tvangsmulkt i 2023 ble omgjort av statsforvalter i 2024. Dette ble en inntekt for 2023, men en kostnad for 2024 og utgjør 0,5 mill. kroner.
- På grunn av mindre saksbehandlingsressurser ved sykefravær, har det hittil vært fristoverskridelser med tilhørende tap av gebyrer på ca. 1,1 mill. kroner.
- Innsynskrav og veiledning krever mye ressurser som kunne blitt håndtert gjennom gode digitale løsninger. I dag koster det kommunen flere årverk. Det arbeides godt og vår leverandør for selvbetjeningsløsninger mener det blir klart i løpet av 2024.

Status økonomiplantiltak

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Status	Risiko
Omstilling og effektivisering			
Omstilling og effektivisering - Samfunnsutvikling	-4 800	I arbeid	
Sum	-4 800		
Sum tiltak	-4 800		

Omstilling og effektivisering - Samfunnsutvikling

Omstillings- og effektiviseringstiltakene er innarbeidet i budsjettene og gjennomføres gjennom god styring. Det er middels risiko knyttet til omstillingstiltak av personell på grunn av manglende kapasitet hos mottakende enhet.

Medborgerskap

Status økonomi i rammeområdet

Beløp i 1000

Programområder	Rev. bud. hiå. 2024	Regnskap hiå. 2024	Avvik hiå.	Avvik i % hiå.	Rev. bud. 2024	Avvik prognose i kr	Prognose
61-Innbyggerdialog og frivillighet	28 365	27 482	883	3,1 %	45 905	0	45 905
62-Bibliotekene	20 160	20 149	11	0,1 %	34 795	0	34 795
63-Kulturskolen	24 908	24 325	583	2,3 %	38 153	0	38 153
64-Kulturliv og kirke	105 126	104 061	1 065	1,0 %	140 877	0	140 877
65-Idrett og friluft	51 062	53 335	-2 272	-4,4 %	90 370	0	90 370
Sum	229 622	229 352	270	0,1 %	350 100	0	350 100

Kommentar til status økonomi

Tjenesteområdet styrer mot balanse men det er usikkerhet knyttet til følgende forhold:

- Driftsmodell for Holmen svømmehall er forsinket. Det vil komme politisk sak høsten 2024.
- Usikkert om man klarer å innfri innsparingskravet knyttet til tilsynsvaktene.
- Finansiering av gratis svømming for 2. og 10. trinn.

Status økonomiplan tiltak

Beløp i 1000

Tiltak	Vedtatt budsjett	Status	Risiko
Omstilling og effektivisering			
Omstilling og effektivisering - Medborgerskap	-10 900	I arbeid	
Sum	-10 900		
Sum tiltak	-10 900		

Omstilling og effektivisering - Medborgerskap

Omstillings- og effektiviseringstiltakene er innarbeidet i budsjettene og hensyntatt for den planlagte driften. Det er liten risiko til de fleste tiltak da det håndteres gjennom god styring og kontroll. Tiltak knyttet til tilsynsvaktordning og spesielt driftsmodell for Holmen svømmehall har middels risiko for å klare budsjettet effekt for 2024.

Status investeringsprosjekter

Beløp i 1000

Investering	Status framdrift	Årets budsjett				Rest bud. i år
		Oppr. bud.	Bud. just.	Rev. bud.	Regnskap hiå.	
Bibliotek - erstatte hyllesystem	Iht. plan	4 300	0	4 300	0	4 300
Digitale låsesystemer for tilgjengeliggjøring av lokaler for utleie	Forsinket	2 000	6 000	8 000	633	7 367
Idrett - inventar og utstyr	Iht. plan	1 000	600	1 600	480	1 120
Idrett - ny idrettshall Nesbru videregående skole	Iht. plan	80 000	39 520	119 520	49 236	70 284
Idrett - ny idrettshall Røyken videregående skole	Iht. plan	116 000	-10 333	105 667	85 497	20 170
Idrett - rehabilitering Holmen ishall	Iht. plan	0	9 353	9 353	2 838	6 515
Idrett - temaplan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv	Iht. plan	3 500	2 191	5 691	208	5 483
Kirke - istandsettelse/rehabilitering Hurum kirke	Iht. plan	4 000	2 642	6 642	6 500	142
Kirke - kirkelige investeringer	Iht. plan	3 500	-2 289	1 211	0	1 211
Kirke - rehabilitering inkl. nytt sprinkleranlegg Holmsbu kirke	Iht. plan	4 800	1 875	6 675	4 000	2 675
Kirke - rehabilitering Røyken kirke	Iht. plan	2 000	6 340	8 340	2 000	6 340
Kirke - Røyken kirke avløp	Forsinket	0	4 400	4 400	500	3 900
Kirke - tiltak gravferd	Iht. plan	750	900	1 650	1 650	0
Koordineringspott anlegg for friluftaktivitet	Iht. plan	250	250	500	0	500
Koordineringspott idrettsbygg	Iht. plan	4 000	7 305	11 305	3 543	7 761
Koordineringspott kulturarenaer	Iht. plan	2 000	462	2 462	913	1 549
Koordineringspott kulturminnebygg	Iht. plan	3 500	2 202	5 702	3 487	2 214
Kultur - Holmsbu kunstmuseum	Iht. plan	6 000	0	6 000	0	6 000
Kultur - inventar til kulturlokaler	Iht. plan	1 500	99	1 599	0	1 599
Kultur - kunst i offentlig rom	Iht. plan	500	1 057	1 557	339	1 218
Kulturskolen - instrumenter og utstyr	Iht. plan	500	-26	474	268	206
LED-belysning kommunale anlegg	Forsinket	250	250	500	0	500
Spikkestad kirke og kultursenter Teglen - lekkasje	Iht. plan	10 000	13 275	23 275	3 519	19 756
Tofte innbyggertorg - antikvarisk rehabilitering av samfunnshuset	Forsinket	0	1 185	1 185	0	1 185
Sum øvrige prosjekter		6 000	13 921	19 921	1 214	18 707
Sum		256 350	101 179	357 529	166 826	190 703

Sammendrag status investeringer

Idrett – ny idrettshall Nesbru videregående skole

Store deler av byggearbeidene er gjennomført og prosjektet er på plan for ferdigstillelse ved årsskifte 2024/2025. Prosjektet ligger noe under budsjett.

Idrett – ny idrettshall Røyken videregående skole

Store deler av byggearbeidene er gjennomført og prosjektet er på plan for ferdigstillelse oktober 2024. Prosjektet ligger noe under budsjett.

Sykefravær og årsverksutvikling

Sykefravær

Tjenesteområde	1. kvartal 2023	2. kvartal 2023	1. kvartal 2024	2. kvartal 2024
Organisasjon, styring og utvikling	6,8 %	5,1 %	6,8 %	6,3 %
Oppvekst	9,8 %	8,0 %	10,8 %	9,2 %
Velferd	11,4 %	10,0 %	12,5 %	11,8 %
Samfunnstjenester	8,7 %	6,8 %	7,4 %	6,6 %
Samfunnsutvikling	12,1 %	10,0 %	10,1 %	7,7 %
Medborgerskap	7,1 %	6,7 %	7,8 %	6,1 %
Total	10,1 %	8,4 %	10,7 %	9,6 %

Det registrerte sykefraværet i 2. kvartal 2024 er 9,6 %. Sykefraværet er 1,2 prosentpoeng høyere enn i 2. kvartal i fjor, og 1,1 prosentpoeng lavere enn i 1. kvartal 2024. Sykefraværet har økt i både organisasjon, styring og utvikling, oppvekst og velferd, mens vi ser en liten nedgang i de øvrige tjenesteområdene. Sammenlignet med 2. kvartal i fjor er det langtidsfraværet som har økt, mens korttidsfraværet er på omtrent samme nivå.

Årsverk

Årsverk	31.08.2023		01.01.2024		30.04.2024		31.08.2024	
	Antall årsverk	Antall ansatte	Antall årsverk	Antall ansatte	Antall årsverk	Antall ansatte	Antall årsverk	Antall ansatte
Organisasjon, styring og utvikling	230	234	232	234	234	236	226	228
Oppvekst	2 552	2 837	2 557	2 839	2 550	2 831	2 573	2 847
Velferd	1 958	2 602	1 909	2 538	1 904	2 526	1 844	2 441
Samfunnstjenester	449	473	449	470	442	460	449	467
Samfunnsutvikling	124	129	119	123	115	119	121	125
Medborgerskap	275	386	276	391	279	394	270	378
Totalsum	5 588	6 661	5 542	6 595	5 524	6 566	5 483	6 486

Måned rapport August-2024

Tallene inkluderer alle ansatte med et fast forpliktende arbeidsforhold, dvs. de med en på forhånd fastsatt arbeidstid (både faste og midlertidige). Ansatte i hel ulønnet permisjon og fødselspermisjon er ikke tatt med. Der er vikarer inkludert. Lærlinger og timelønnede ekstravakter er ikke med i tallgrunnlaget.

Status verbal vedtak

2. tertialrapport 2024 – status for oppfølging av verbalvedtak

Mulig forsering av enkelte effektiviseringstiltak

Kommunestyret behandlet i juni 2024 sak om strategiske mål og økonomiske rammer for Handlingsprogram 2025-2028 (sak 31/24).

Stortinget vedtok i juni 2024 nytt inntektssystem for kommunene. Det nye inntektssystemet medfører at Asker kommunes inntekter blir varig redusert, og innebærer at kommunen må forsterke omstillingsprogrammet og tilpasse seg nye rammebetingelser allerede fra 2025.

Kommunedirektøren vil i løpet av høsten 2024 legge frem sak om revidering av økonomireglementet og kommunens handlingsregler.

Evaluering og gjennomgang av områder innenfor medborgerskap

Lokalisering av frivilligsentraler og innbyggertorg er per i dag ikke samordnet. I tillegg er lokalisering av de ikke-kommunale frivilligsentralene gjort ut fra andre hensyn enn kommunens planer for tettstedsstruktur. Ordningen med områdeforum ble vedtatt av kommunestyret i juni 2023, og er nå under etablering. Det vil ta noe tid før kommunen har fått erfaring med hvordan ordningen med områdeforum fungerer.

Som en del av prosessen med omstilling og effektivisering, er det gjort et arbeid for å se nærmere på sammenhengen mellom innbyggertorgene, frivilligsentralene og områdeforaene. Arbeidet vil bli presentert i forbindelse med tilleggsinnstillingen til kommunedirektørens forslag til Handlingsprogram 2025-2028, som legges frem i oktober 2024.

KPI og gjennomgang innenfor plan- og byggesaksbehandlingen

Kommunedirektøren har lagt frem sak om effektivisering og service i kommunens byggesaksbehandling. Denne ble behandlet i utvalg for plan og byggesak 21. august 2024 (sak 42/24) og i formannskapet 3. september 2024 (sak 123/24).

Saken viser til at Asker kommune har vedtatt ny gebyrforskrift, innført et nytt saksbehandlingssystem og gjort en rekke tiltak for å få kortere saksbehandlingstid og bedre service. I tillegg kommer konkrete tiltak som planvask, digitale løsninger, verdistrømsanalyse og gjennomgang av tidsbruk. Saken viser at tiltakene i sum fører til kortere saksbehandlingstid og en mer effektiv byggesaksbehandling. Det er fortsatt utfordringer knyttet til innsynsbegjæringer, overgang til digital innsendelse og ufullstendige søknader.

Bruk av teknologi og kunstig intelligens i kommunen

Digitalisering og smart bruk av teknologi er avgjørende for å bedre ressursutnyttelsen i de ulike sektorene i Asker kommune. I løpet av 2023 ble kunstig intelligens (KI) en sentral del av dette fremtidsbildet. Kunstig intelligens inngår i arbeidet med å implementere temaplan for digitalisering og smart bruk av teknologi. Kommunen har etablert prosjektet KI-løftet for å vurdere muligheter, utfordringer og konkrete prosjekter knyttet til bruk av kunstig intelligens i Asker kommune.

Kommunedirektøren vil høsten 2024 legge frem sak for formannskapet om bruk av teknologi og kunstig intelligens i Asker kommune. Saken vil inkludere en gjennomgang av aktuelle teknologier, områder hvor Asker allerede har tatt i bruk løsninger, nye områder under utvikling og fremtidige satsingsområder. I tillegg vil saken omhandle offentlig samarbeid både nasjonalt og felleskommunalt, samt samarbeid med privat næringsliv.

Forsterket innsats for Oslofjorden

Kommunestyret har vedtatt temaplan for vann og vannmiljø, temaplan for naturmangfold og temaplan for handling mot klimaendringene. Oppfølgingen av disse temaplanene er viktig for Asker kommunes innsats for å redde Oslofjorden.

Formannskapet behandlet i juni sak om helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden – oppfølging 2024 (sak 86/24). Saken redegjorde for kommunens oppfølging og organisering av arbeidet med helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden og oppfølging av tiltakskort i tiltaksplanen. Videre ga saken en oversikt over utslipp av nitrogen fra ulike kilder i Asker, konkrete prosjekter og tilskuddsordninger.

Formannskapet vedtok å be kommunedirektøren fremlegge sak som utreder muligheten for å etablere to nye hummerfredningssoner i kommunen, samt å utrede muligheten for å etablere marine nyttehager på utvalgte strender i Asker. Kommunedirektøren vil legge frem sak om hummerfredningssoner i løpet av 1. kvartal 2025 og sak om marine nyttehager i løpet av 4. kvartal 2025.

Løpende barnehageopptak

Kommunestyret behandlet i juni sak om løpende barnehageopptak i Askerbarnehagene (sak 38/24). Saken redegjorde for ulike modeller for barnehageopptak, inkludert kostnadsberegning. Det ble vedtatt å videreføre gjeldende regler for barnehageopptak. I tillegg ble det vedtatt at ordfører og kommunedirektør følger opp temaet overfor nasjonale myndigheter for å gjøre det økonomisk mulig for kommuner å innføre rullerende barnehageopptak.

Asker kommune er en del av ASSS-nettverket som består av de 12 største kommunene i landet. Kommunedirektøren vil ta opp spørsmålet om løpende barnehageopptak i dette nettverket, og diskutere hvordan kommunene samlet kan henvende seg til nasjonale myndigheter.

Beredskap

Kommunedirektøren vil i oktober 2024 legge frem sak for formannskapet og kommunestyret om Asker kommunes arbeid for å sikre innbyggerne i tilfelle en internasjonal forsyningskrise, med vekt på beredskapshager og skogen som beredskapslager.

Saken vil redegjøre for Asker kommunes langsiktige og systematiske arbeid for å møte ulike beredskapsutfordringer. Beredskapsarbeidet tar utgangspunkt i risiko- og sårbarhetsanalysen for Asker og Bærum kommuner som kartlegger hvilke scenarier som kan ramme kommunene og hvordan disse skal håndteres.

Muligheter for flere elevplasser i kulturskolen

Hver uke får rundt 2200 elever undervisning i kulturskolen, individuelt eller i grupper. Til sammen har kulturskolen i Asker tilbud ved 25 ulike undervisningssteder. I 2025 skal det blant annet jobbes videre med å utvikle kulturskolens gruppetilbud, noe som kan gi plass til flere barn og redusere ventelistene innenfor dagens rammer.

Verbalvedtaket om muligheter for flere elevplasser i kulturskolen ble besvart muntlig av kommunedirektøren i hovedutvalg for medborgerskap 29. august 2024.

Helsestasjon for eldre

Temaplan Leve hele livet – i et aldersvennlig Asker ble vedtatt av kommunestyret i mars 2022. Temaplanen skal bidra til utvikling av et aldersvennlig samfunn som legger til rette for aktiv aldring.

Kommunestyret behandlet i juni sak om utredning om mulig etablering av helsestasjon for eldre (sak 39/24). Saken viser til eksempler fra andre kommuner og hvilke tjenester Asker kommune allerede har til eldre hjemmeboende. Det ble vedtatt at det på det nåværende tidspunkt ikke opprettes en ny generell helsestasjon for eldre. I stedet vil Asker kommune vurdere og teste ut hvordan rådgivningstilbudet rettet mot eldre kan styrkes ut fra behovene og kommunens ressursituasjon. Asker kommune vil i tillegg følge med på utviklingen av forebyggende tilbud og gode ideer i andre kommuner.

Formueskatt

Asker kommune engasjerte Stolp Kommunekompetanse til å utarbeide et notat om mulige økonomiske virkninger dersom satsen på formueskatt settes ned ved et vedtak av Asker kommune.

Notatet om redusert formueskatt ble lagt frem for kommunestyret i forbindelse med 1. tertialrapport 2024, som ble behandlet i juni (sak 25/24). Notatet ble tatt til orientering. Det ble vedtatt å ikke gjennomføre en videre utredning av effektene ved å redusere eller fjerne den kommunale andelen av formueskatten.

Omstilling og effektivisering

Asker kommune har i flere år hatt stort fokus på omstilling og effektivisering for å sikre en bærekraftig økonomi, og alle tjenesteområder arbeider kontinuerlig med dette. Arbeidet med omstilling og effektivisering må forsterkes vesentlig i årene fremover som en følge av Stortingets vedtatte endringer i inntektssystemet for kommunene.

Asker kommune har mye erfaring med ulike driftsmodeller, inkludert konkurranseutsetting. Kommunedirektøren vil i løpet av 4. kvartal 2024 legge frem sak for berørte hovedutvalg, formannskapet og kommunestyret om ulike former for konkurranseutsetting, inkludert status, omfang og effekter.

Heltidsprosjektet må styrkes

Heltidskultur er viktig for at Asker kommune skal kunne rekruttere kompetanse, løse samfunnsoppdraget og være en attraktiv arbeidsgiver. Handlingsplan for heltidskultur legger grunnlaget for kommunens arbeid på dette området, og det er etablert et eget heltidsprosjekt for å sikre god gjennomføring.

Formannskapet behandlet i februar 2024 sak om styrking av heltidskulturarbeidet i Asker kommune (sak 31/24). Det ble vedtatt å utarbeide et revidert mandat for heltidskulturarbeidet, og at temaet heltidskultur skal settes på agendaen på alle møter i Partssammensatt utvalg (PSU). Det ble videre vedtatt å utarbeide et årshjul med hovedaktiviteter for heltidskulturprosjektet, og at det hvert år skal utarbeides en årsrapport som legges frem for PSU. Politisk forhandlingsutvalg skal ha en forberedende og koordinerende rolle i heltidsarbeidet.

Politisk ordliste

Klarspråk er lovpålagt og et viktig virkemiddel for å fremme demokrati og rettssikkerhet. Klarspråk er i tillegg viktig for å skape tillit, forståelse og god kommunikasjon.

Asker kommune har i flere år jobbet systematisk med klarspråk, og har blant annet en egen språkprofil, skriveprinsipper og verktøykasse som skal bidra til at kommunen kommuniserer på et klart og korrekt språk. Kommunen gjennomfører også jevnlig kurs og opplæring av ansatte i klarspråk.

Det kan likevel av og til være vanskelig å forstå tekster i ulike dokumenter. Kommunen har derfor utarbeidet ordlister og ordforklaringsfunksjoner som ligger tilgjengelig på Asker kommunes nettsider. De viktigste av disse er:

- Liste over mye brukte [ord og uttrykk i politikken](#).
- Oversikt over ord og uttrykk i [plan- og byggesaker](#).
- Ordforklaringsfunksjon innenfor området [vann og vannmiljø](#). Tilsvarende ordforklaringer vil bli benyttet på alle nettsider der det er aktuelt fremover.

Det finnes i tillegg flere ordlister på statlig nivå som forklarer ord og uttrykk innenfor ulike fagområder.

Vedtaksrapportering 2.tertial 2024

Nedenfor følger rapportering på oppfølging av vedtak fattet av politiske organer i 2.tertial 2024, som kommunedirektøren har ansvar for å følge opp.

Nytt av året, er nye definisjoner på status, samt at alle vedtak har fått en kort kommentar om årsak/status/beskrivelse for å imøtekomme ønsket fra de folkevalgte om en mer utfyllende rapportering. Dette var også en anbefaling fra Deloitte i forbindelse med forvaltningsrevisjonen av saksforberedelse og vedtaksoppfølging i Asker kommune i 2023.

Rapporteringen omfatter vedtak knyttet til saker som er sluttbehandlet i kommunestyret, formannskapet, utvalg for oppvekst, utvalg for velferd, utvalg for samfunnstjenester og utvalg for medborgerskap.

Det rapporteres kun på temaplaner til sluttbehandling i kommunestyret.

Saker til høring i ulike råd og utvalg rapporteres kun ved sluttbehandling i kommunestyret.

Vedtak knyttet til saker som er sluttbehandlet i plan- og bygningsutvalget og klageutvalget, og som er rettet mot utbyggere eller enkeltpersoner, følges opp av utvalgene selv- og eller tiltakshavere.

Følgende definisjoner er lagt til grunn:

Ikke påbegynt:

- Arbeidet med vedtaket er ikke påbegynt/forsinket

Under arbeid:

- Arbeidet med vedtaket er under arbeid, men ikke avsluttet

Avsluttet:

- Vedtaket er avsluttet og iverksatt

Vedlegg:

Vedtaksrapport 2.tertial 2024

Dato	Utvalg	Saksnr.	Sakstittel	Status (ikke påbegynt/under arbeid/avsluttet)	Kommentar - obligatorisk
30.04.24	FSK	60/24	Parkering Dikemark idrettsanlegg, finansiering	Avsluttet	Prosjektet er igangsatt og ferdigstilles i løpet av 2025
07.05.24	KOM	17/24	Lovpålagte medvirkningsråd - årsmeldinger for 2023	Avsluttet	Årsmeldingene ble tatt til orientering
07.05.24	KOM	18/24	Asker og Bærum Vannverk IKS - Endring av selskapsavtalen	Avsluttet	Endret avtale vedtatt
07.05.24	KOM	20/24	Tilstandsrapport for barneverntjenesten i Asker kommune 2023	Avsluttet	Rapporten ble vedtatt og er under implementering
07.05.24	KOM	21/24	Plan for forebygging av omsorgssvikt og adferdsproblemer	Avsluttet	Planen ble vedtatt og er under implementering
07.05.24	KOM	19/24	Detaljregulering for Linlandveien - sluttbehandling	Avsluttet	Reguleringsplanen iverksettes i tråd med vedtaket
21.05.24	FSK	66/24	Drammen havn AS - Innkalling til generalforsamling 13. juni 2024	Avsluttet	Generalforsamling er avholdt i henhold til innkalling
21.05.24	FSK	67/24	E134 Haukelivegen AS - Innkalling til generalforsamling 5. juni 2024	Avsluttet	Generalforsamling er avholdt i henhold til innkalling
21.05.24	FSK	68/24	Jobbhuset AS - Innkalling til generalforsamling 19. juni 2024	Avsluttet	Generalforsamling er avholdt i henhold til innkalling
21.05.24	FSK	69/24	RE Gründerhus AS - Innkalling til generalforsamling 2024	Avsluttet	Generalforsamling er avholdt i henhold til innkalling
21.05.24	FSK	70/24	Vardar AS - Innkalling til generalforsamling 12. juni 2024	Avsluttet	Generalforsamling er avholdt i henhold til innkalling
21.05.24	FSK	71/24	Matavfall - Mulig overtagelse av Romerike Biogassanlegg etter innspill fra VEAS	Avsluttet	Enighet med de andre eierkommunene er ikke oppnådd
28.05.24	VF	18/24	Høring - Inkorporering av CRPD i norsk lov	Avsluttet	Høringsuttalelse er avgitt
28.05.24	VF	19/24	Orientering om tilbud og deltagelse på fritidsaktiviteter for personer med nedsatt funksjonsevne	Avsluttet	Saken ble tatt til orientering
28.05.24	OV	27/24	Tilstandsrapport Barnehager 2023	Avsluttet	Rapporten ble tatt til orientering

28.05.24	OV	29/24	Referater fra møter i samarbeidsutvalget ved grunnskolene i Asker skoleåret 2023/2024	Avsluttet	Referatene ble tatt til orientering
30.05.24	MB	19/24	Status og videre arbeid med utlånsordninger i Asker kommune	Avsluttet	Status om utlånsordning ble tatt til orientering
30.05.24	MB	20/24	Demenskor i Asker - frivillighet og kommunalt samarbeid	Under arbeid	Demenskor videreført ut 2024. Videre prosess avklares i HP 2025-2028
30.05.24	MB	21/24	Prioriteringer og tiltak for museer, samlinger og lokalhistorie i Asker kommune	Avsluttet	Handlingsplanen er under implementering
30.05.24	ST	18/24	Forvaltningsplan for gås 2024 - 2033 - Asker kommune	Avsluttet	Planen er under implementering
30.05.24	ST	20/24	Mulighetsstudie Høyemyrdammen – valg av alternativ for utbedring (konsept)	Avsluttet	Prosjektet er igangsatt og under implementering
04.06.24	FSK	83/24	Asker kommunale pensjonskasse - orientering om årsberetning og årsregnskap for 2023	Avsluttet	Saken ble tatt til orientering
04.06.24	FSK	84/24	Høring: Strategiske føringer for Osloregionen IPR 2025-2028	Avsluttet	Høringsuttalelse er avgitt
04.06.24	FSK	85/24	Forslag om å søke medlemskap - Verdens helseorganisasjons globale nettverk for aldersvennlige byer og lokalsamfunn	Avsluttet	Saken ble tatt til orientering og er under oppfølging
04.06.24	FSK	86/24	Helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden - oppfølging 2024	Avsluttet	Årlig rapportering. Saker om hummerfredningssoner og nyttehager fremlegges i 2025
04.06.24	FSK	87/24	NOU 2024:2 «I samspill med naturen — Naturrisiko for næringer, sektorer og samfunn i Norge» - Asker kommunes høringsuttalelse	Avsluttet	Høringsuttalelse er avgitt
04.06.24	FSK	88/24	Kommuneplan for Asker 2023-2035 - arealdelen. Endelig behandling av innsigelsene, korrigeringer av plandokumentene og spørsmålet om byggegrenser langs vassdrag i LNF-områder.	Avsluttet	Saken følges opp. Det legges frem forslag til nye bestemmelser

04.06.24	FSK	91/24	Asker og Bærum brann og redning IKS - ABBR - Innkalling til representantskapsmøte 3-2024	Avsluttet	Representantskapsmøtet er avholdt i henhold til innkalling. Videre dialog med ABBR om budsjett og bevilgning
04.06.24	FSK	82/24	Uttreden folkevalgte verv og nyvalg - Bjarte Gatland Reve (H)	Avsluttet	Saken er vedtatt
11.06.24	KOM	23/24	Sak fra kontrollutvalget - Plan for forvaltningsrevisjoner 2024 - 2028	Avsluttet	Saken ble vedtatt
11.06.24	KOM	24/24	Sak fra kontrollutvalget - Plan for eierskapskontroll 2024 - 2028	Avsluttet	Saken ble vedtatt
11.06.24	KOM	25/24	1. tertial rapport 2024 - økonomi	Avsluttet	Saken ble vedtatt
11.06.24	KOM	26/24	1. tertial 2024 Finans- og gjeldsforvaltning	Avsluttet	Saken ble vedtatt
11.06.24	KOM	27/24	Årsrapport 2023 Asker kommune	Avsluttet	Saken ble tatt til orientering
11.06.24	KOM	28/24	Årsregnskap og årsberetning 2023 for Asker kommune	Avsluttet	Saken ble tatt til orientering
11.06.24	KOM	29/24	Årsrapport 2023 finans- og gjeldsforvaltning	Avsluttet	Saken ble tatt til orientering
11.06.24	KOM	30/24	Klageutvalgets årsmelding for 2023	Avsluttet	Saken ble tatt til orientering
11.06.24	KOM	31/24	Strategiske mål og økonomiske rammer for handlingsprogrammet 2025-2028	Avsluttet	Saken ble vedtatt. Vedtak pkt. 2 om befolkningsvekst ble endret
11.06.24	KOM	32/24	355/39 m.fl. - Detaljregulering for Engene	Avsluttet	Planen iverksettes i tråd med vedtaket
11.06.24	KOM	33/24	301/1 Detaljregulering for Sætrebakken felt B1 - Sluttbehandling	Avsluttet	Planen iverksettes i tråd med vedtaket
11.06.24	KOM	34/24	Steinverdi AS - Invitasjon til å delta i selskap innen sirkulær økonomi og markedssystem for massehåndtering	Avsluttet	Saken ble vedtatt stilt i bero inntil videre
11.06.24	KOM	35/24	Lokal forskrift - Skolerute Asker kommune 2025/2026 og 2026/2027	Avsluttet	Saken ble vedtatt med to endringer: 1) 8.september (Stortingsvalg) beholdes som skoledag 2) Juleferie fra og med mandag 22. desember til og med fredag 2. januar

11.06.24	KOM	36/24	Vedtekter, tilbudsmodeller og betalingsordninger for SFO - sluttbehandling	Avsluttet	Saken ble vedtatt
11.06.24	KOM	37/24	Tilstandsrapport for grunnskole i Asker kommune 2023	Avsluttet	Saken ble tatt til orientering
11.06.24	KOM	38/24	Verbalvedtak 2024 sak om løpende barnehageopptak	Avsluttet	Saken ble vedtatt. Ordfører og kommunedirektør følger opp temaet overfor nasjonale myndigheter
11.06.24	KOM	39/24	Utredning om mulig etablering av «helsestasjon» for eldre	Avsluttet	Saken ble vedtatt
11.06.24	KOM	40/24	Forslag til mindre endring i lokal forskrift om fartsgrenser for fritidsfartøy i kommunens sjøområde - Holmenfjorden	Avsluttet	Saken ble vedtatt. Ny evaluering kommer i 2025. Skilting pågår
11.06.24	KOM	41/24	Valg av meddommere og skjønnsmedlemmer 2025 - 2028	Avsluttet	Saken ble vedtatt
11.06.24	KOM	42/24	Uttreden folkevalgte verv og nyvalg - Thomas Hatten (A)	Avsluttet	Saken ble vedtatt
18.6.24	FSK	93/24	Samarbeidsavtale om områderegulering mellom Asker kommune og Vestre viken	Avsluttet	Samarbeidsavtalen ble vedtatt. Områdeutvikling på Blakstad skal blant annet inkludere et psykisk helsetilbud
18.06.24	FSK	95/24	Høring - Regional planstrategi for Akershus 2024-2028	Avsluttet	Høringsuttalelse er avgitt
18.06.24	FSK	96/24	Høring - Nye statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet	Avsluttet	Høringsuttalelse er avgitt
18.06.24	FSK	97/24	Høring - Forslag til reviderte statlige planretningslinjer for klima og energi	Avsluttet	Høringsuttalelse er avgitt
18.06.24	FSK	99/24	Asker Produkt AS - Innkalling til generalforsamling 25. juni 2024	Avsluttet	Generalforsamling er avholdt i henhold til innkalling
18.06.24	FSK	101/24	Hurum Energi AS - Innkalling til generalforsamling 25. juni 2024	Avsluttet	Generalforsamling er avholdt i henhold til innkalling
18.06.24	FSK	102/24	Lindum Oredalen AS - Innkalling til generalforsamling 19. juni 2024	Avsluttet	Generalforsamling er avholdt i henhold til innkalling

18.06.24	FSK	104/24	Røyken Eiendom AS - REAS - Innkalling til generalforsamling 25. juni 2024	Avsluttet	Generalforsamling er avholdt i henhold til innkalling
18.06.24	FSK	105/24	Føyka/Elvely - Kirkeveien rettslige skritt	Under arbeid	Saken ble vedtatt og er under oppfølging
20.08.24	FSK	112/24	Salg av boligfelt H7, H8 og H10 på Høn	Avsluttet	Saken ble vedtatt og kontrakt er inngått
20.08.24	FSK	113/24	Søknader på forskuttering av spillemidler 2024	Avsluttet	Saken er vedtatt
20.08.24	FSK	114/24	IL ROS - Søknad om kommunal lånegaranti 2024, til rehabilitering av Spikkestad kunstgressbane	Avsluttet	Saken er vedtatt
20.08.24	FSK	115/24	Del av Teglverksveien gis nytt veinavn - veikode 31350	Avsluttet	Saken er vedtatt. Det nye veinavnet er Kartonggata
27.08.24	VF	25/24	Forslag til kandidater til pris "Beste aldersvennlige tiltak i Asker"	Avsluttet	Saken ble vedtatt
27.08.24	OV	35/24	Oppfølging av kommunestyrevedtak i sak 25/24, 11.06.24 - 1. tertial rapport 2024 – økonomi	Avsluttet	Saken ble vedtatt

Politisk tilleggsnotat

Vår referanse
24/13606-7

Vår saksbehandler
Lars Amund Toftegaard

Dato
14.10.2024

Til: Ordfører

Fra: Kommunedirektør

Tilleggsnotat lagt til 14.10.24 - Investeringsmidler indre bane velodromen

Bakgrunn

Det ble stilt et spørsmål om behovet for kr. 900 000 til investeringer i utstyr til indre bane i Velodromen.

Asker kommune leier og disponerer blant annet en håndballflate + halvsirkel som omtales som indre bane i Velodromen. På indre bane er det tilrettelagt for aktiviteter som basketball, håndball, badminton og volleyball. I tillegg er det montert gulvfester til turnapparater. Halvsirkelen (areal utover håndballflaten) er vurdert som egnet til basistrening.

På hallflaten leier NTG-U treningstid på dagtid i ukedagene, og idrettene i Asker har fått tildelt treningstid på ettermiddag, kveld, og i helger. Det er et mål om å tilrettelegge og fylle indre bane med mest mulig aktivitet, til glede for innbyggerne våre og andre. Dette forutsetter at nødvendig fast og flyttbart utstyr er på plass. I tillegg gir dette viktige inntekter til selskapet som kommunen er medier i.

Investeringsbehov knyttet til indre bane i Velodromen

Indre bane i Velodromen leies ut av NCK AS. til Asker kommune uten utstyr til aktivitet. Det vil si at Asker kommune må investere i nødvendig utstyr til de aktivitetene som banen er planlagt og merket for og som naturlig gjennomføres der. Eksempler på dette er basketkurver, håndballmål, nett og stenger til volleyball, turn og badminton, osv. I tillegg kommer et utplukk av utstyr fra liste som er «retningsgivende for inventar og utstyr til en idrettshall i Asker kommune» som ble politisk vedtatt 16.06.2015, samt annet aktivitetsutstyr som er velegnet og

etterspørres til bruk av både skole og idretten – eksempelvis på halvsirkelen på indre bane.

Utover dette har vi overtatt lagerplass «as is», det vil si et helt åpent rom på ca. 100 kvm. Vi har måttet gjøre tilpasninger ved å investere i låsbare lagerbur for å skille idrettens utstyr, skolens utstyr, og utstyr til fellesskapet.

Under vises de investeringer som er tatt høyde for og delvis gjennomført så langt (vi bor oss fortsatt inn i indre bane med tanke på aktivitet og utstyrsbehov):

Investeringer
Basketkurver
Mobile basketkurver barn
Volleyballstolper
Volleyballnett
Håndballmål
Gulvanker håndballmål
Badmintonstolper
Badmintonnett
EVA gulv/matte til halvsirkel
Innredning lager
Transporttraller og lignende
Annet utstyr som er retningsgivende for inventar- og utstyrsliste til idrettshall: <ul style="list-style-type: none">
– 2 «tjukkas matter»
– 6-8 tynnere gym. matter
– 3-4 lave gymbenker
– 1 springbrett, mykt – og 1springbrett noe stivere
– Trampett/liten trampoline
– Kasse
– Bukk

Virksomhet idrett og friluftsliv har tett dialog med klubbene i Asker og skolen NTG-U, som benytter den kommunale idrettshallen, eller ønsker å benytte, indre bane i Velodromen, for å påse at vi kun investerer i det utstyret som det er faktisk behov for. Vi har også et tett og godt samarbeid med driftsselskapet NCK.

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Politisk tilleggsnotat

Vår referanse
24/13606-8

Vår saksbehandler
Inger-Lise Gjesdal

Dato
14.10.2024

Til: Ordfører

Fra: Kommunedirektør

Tilleggsnotat lagt til 14.10.24 – Spørsmål om Røyken boligstiftelse

I sak om 2. tertialrapport 2024 ble det stilt spørsmål fra Rikard Knutsen (FrP) om opphevelsen av Røyken boligstiftelse; beløp for verdifastsettelse og overtakelse av gjeld.

Kommunedirektøren besvarer spørsmålet i form av et tilleggsnotat, som følger saken til kommunestyret behandling av saken 15.10.

Notat [Opphevelse av kommunale boligstiftelser](#) drøfter hvordan eiendeler, rettigheter og forpliktelser som kommunene overtar ved en slik oppheving skal regnskapsføres.

Opphevelse av kommunale boligstiftelser innebærer at kommunen får overført stiftelsens eiendeler, rettigheter og forpliktelser. Kommunen overtar boligene som følge av opphevelsen og tilknyttet gjeld. Kommunen betaler ikke vederlag for dette.

Vederlagsfri overtakelse av anleggsmidler regnskapsføres som kjøp av anleggsmidler og inntektsføres som en overføringsinntekt i investeringsregnskapet. Anleggsmidlene aktiveres i kommunens balanseregnskap og avskrives over utnyttbar levetid. Når kommunen overtar gjeld vil dette redusere overføringsinntekten og skal inntektsføres i investeringsregnskapet som bruk av lån. Overtakelse av lån regnskapsføres som låneopptak og klassifiseres som langsiktig gjeld i balansen.

I tillegg til å overta boliger med tilhørende gjeld, overtar kommunen også andre eiendeler og forpliktelser. Dette er bankinnskudd, fordringer, kortsiktig gjeld etc. Slike poster er knyttet til driften i stiftelsen. Dette er poster som inntektsføres i kommunens driftsregnskap.

Egenkapitalpostene på til sammen 102 mill. kroner gjenspeiler verdiene som overføres fra stiftelsene. De fordeler seg slik:

	Røyken boligstiftelse	Risenga Bo og omsorgs.	Sum
Investeringsinntekt (verdi som ikke er lånefinansiert)	27 033 052	46 898 288	73 931 340
Inntekt i drift	16 366 045	11 762 231	28 128 276
SUM (tilsvarende egenkapitalen i stiftelsene)	43 399 097	58 660 519	102 059 616

Oversikt over saldobalanse fra stiftelsene hvor det er fargekodet hvilke balansekontanter som inngår i de ulike budsjettsummene i investering og driftsbudsjettet er satt opp under:

Saldobalanse Røyken Boligstiftelse			Føring Asker kommune	
Konto	Kontonavn	Saldo		
1236	Bygninger IB	63 332 521		
1238	Innsk. borettsleilighet	1 736 597		
1244	Boligtilskudd fra Husbanken	-3 111 839		
1245	Int.avskrivning boligtilskudd	-2 767 161		
1299	Andeler og aksjer	5 200		
1392	Egenkapitaltilskudd pensjon	-6 670		
1500	Kundefordringer	-		
1720	Betalt leie i hht FV RK	-		
1741	Brannvern tiltak	0		
1742	Forskuddsbetaling skade	1 742 106		
1743	Forskuddsbetalt forsikring	-		
1920	DNB, 7177.05.58780	16 000 688		
1923	Sameie Tettskauen 1503.25.50656	213 347		
1950	DNB, skattekonto	232		
2000	Grunnkapital	-353 225		
2050	Overskuddsfond	-44 036 587		
2240	Pantelån	-15 288 730		
2241	Husbanklån	-16 866 866		
2400	Leverandørgjeld	-1 247 935		
2640	Forskuddstrekk	-		
2770	Skyldig arbeidsgiveravgift	-23		
2780	Påløpt arbeidsg. avgift på påløpt lønn	-0		
2930	Skyldig lønn	-		
2940	Avsetning Feriepenger	-		
2950	Påløpt renter Husbanken	-86 931		
2951	Påløpte renter Kommunalbanken	-152 888		
2960	Annen påløpt kostnad	-0		
2966	Forskudd Asker kommune	-102 550		
	Periodens resultat	-990 714		
			Investeringsregnskapet	
			Utgifter	59 188 648
			Sum investeringsutgifter	59 188 648
			Investeringsinntekter	
			Inntekter overføring AM	-59 188 648
			Inntekter overføring LG	32 155 596
			Sum investeringsinntekter (overføring)	-27 033 052
			Bruk av lån	-32 155 596
			Sum investering	-
			Driftsregnskapet	
			Inntekter overføring fra andre bank	-16 214 267
			Inntekter overføring OM	-1 742 106
			Inntekter overføring KG	1 590 327
			Avsetning til fond	16 366 045
			Sum drift	-0
			Investeringsinntekt + avsetning til fond + periodens resultat = egenkapitalkontoer	
				Hvor 15288730 er lån til Asker kommune
				Differanse mellom verdien på anlegg minus overført lån

Saldobalanse RIsenga Bo og omsorg.			Føring Asker kommune	
Konto	Kontonavn	Utgående saldo		
1155	Akk.avskr.eiendom	-71 994 022	Investeringsregnskapet	
1160	Boligeiendommer inkl. tomt	136 458 470	Utgifter	64 764 098
1230	Adgangskontroll	69 353		
1231	Akk.avskr.	-23 125	Sum investeringsutgifter	64 764 098
1250	Varmeskap	115 545		
1251	Avskrivning Varmeskap	-84 744	Investeringsinntekter	
1252	Varmeanlegg	1 449 583		
1253	Akk.avskr.	-1 449 582		
1255	Diverse eiendler kunst	222 620		
1570	Andre kortsiktige fordringer	-	Inntekter overføring AM	-64 764 098
1799	Andre forskuddsbet kostnader	105 535	Inntekter overføring LG	17 865 810
				Differanse mellom verdien på anlegg minus overført lån
1925	Bankinnskudd	5 194 814	Sum investeringsinntekter (overføring)	-46 898 288
1929	DNB 2260 07 60681	5 436 574	Bruk av lån	-17 865 810
1930	DnB Skattetrekk 15942062793	229		
1931	Plasseringskonto	1 086 327	Sum investering	0
1933	Fastrente	149		
1940	Høyrenteplassering	523 250	Driftsregnskapet	
2030	Grunnkapital	-500 000	Inntekter overføring fra andre bank	-12 241 343
2070	Annen	-57 378 381	Inntekter overføring OM	-105 535
2230	Kommunalbanken	-9 533 310	Inntekter overføring KG	584 646
2231	Kommunalbanken	-8 332 500	Avsetning til fond	11 762 231
2400	Leverandører	8 782	Driftsregnskapet	0
2740	Oppgjør	-315 415		Summen av inntekter i drift
2770	Skyldig	0		
2931	Skyldig	-		
2950	Påløpne	-278 013		
		782 139	Investeringsinntekt + avsetning til fond + periodens resultat = egenkapitalkontoer	

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Saksframlegg

Arkivsak
24/15309-1

Saksbehandler
Harald Evensen

Behandles av
Formannskapet
Kommunestyret

Møtedato
08.10.2024
15.10.2024

2. tertial 2024 Finans- og gjeldsforvaltning

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Rapport 2. tertial 2024 Finans- og gjeldsforvaltning tas til orientering.

1. Sammendrag

I tråd med kommuneloven, forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning og Asker kommunes eget finansreglement rapporterer kommunedirektøren til kommunestyret om finansforvaltningen.

Internkontroll er i henhold til kommunens rutiner. Gabler AS kontrollerer månedlig at kommunen er innenfor vedtatt finansreglement. Pr. 31.8.24 er det ingen avvik fra reglementet.

Det har så langt i 2024 vært store svingninger i markedets inflasjonsforventninger. De første månedene av året var preget av usikkerhet om inflasjonen var under kontroll og langt mindre tro på raske rentekutt enn ved slutten av 2023. Gjennom sommeren har markedet endret syn. Ved utgangen av august prises det nå inn et stort antall rentekutt i USA i inneværende år og videre i 2025. Flere sentralbanker, blant annet den svenske sentralbanken, har allerede gjennomført en eller flere rentenedsettelse. Markedet priser nå inn en sannsynlighet for et første rentekutt fra Norges Bank i slutten av 2024.

Energifondets avkastning ved utgangen av august 2024 er positiv med 11,6 prosent, tilsvarende 192 mill. kroner. Fondets referanseindeks økte i samme periode med

11,5 prosent. Sammenligninger med referanseindeksen må gjøres over lang tid. Budsjettert avkastning for 2024 er 5 prosent, tilsvarende 80 mill. kroner. Dersom årets uvanlig gode avkastning fortsetter i 3. tertial, vil avkastningen for året bli i underkant av 300 mill. kroner.

1. Bakgrunn for saken

Kommunedirektøren skal rapportere til kommunestyret om status for kommunens finans- og gjeldsforvaltning etter hvert tertial. Rapporten for tredje tertial legges fram som årsrapport og viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av siste år.

Finansrapporten gir en gjennomgang av kommunens finansielle stilling innenfor områdene likviditet, gjelds- og renteportefølje og forvaltningen av langsiktige finansielle aktiva gjennom energifondet.

Rapporten skal opplyse om eventuelle avvik mellom kravene i finansreglementet og den faktiske forvaltningen, og hvordan eventuelle avvik er håndtert.

Saken har ikke vært behandlet tidligere.

2. Saksopplysninger

Likviditet

Asker kommune hadde pr. 31.8.2024 0,7 mrd. kroner i bankinnskudd og 0,2 mrd. kroner i likviditetsfond. Samlet nivå på likviditeten er redusert med 0,5 mrd. kroner sammenlignet med utgangen av 2. tertial 2023. Høye pensjonspremier, økte rentekostnader og investeringer som delvis finansieres av disposisjonsfondet er årsaken til den svakere likviditeten.

Gjelds- og rentebytteporteføljen

Asker kommunes låneportefølje er ved utgangen av 2. tertial 11,6 mrd. kroner, en økning på 0,9 mrd. kroner siden årsslutt 2023. Kommunens rentekostnader økte betydelig i 2023 som følge av økt rentenivå og økningen har fortsatt i 2024. Gjennomsnittlig rentekostnad på gjelden var 4,1 prosent ved utgangen av 2. tertial 2024, opp fra 3,4 prosent i 2023.

Lånevolumet må sees i sammenheng med finansielle eiendeler som utgjør 2,7 mrd. kroner ved utgangen av 2. tertial 2024. Brutto gjeld pr. innbygger er 116.000 kroner pr. 31.8.24. Gjeld fratrukket finansielle eiendeler er 89.000 kroner pr. innbygger. Da er tilgjengelig likviditet og verdien av Energifondet trukket fra brutto gjeld.

Av gjelden med renterisiko har 48,7 prosent fastrente pr. 31.8.24. Gjennomsnittlig rentebindingstid i porteføljen er 2,6 år.

Langsiktige finansielle aktiva: Energifondet

Pr. 31.8.24 er bokført verdi av kommunens Energifond 1.822 mill. kroner. Avkastningen ved utgangen av 2. tertial 2024 var positiv med 11,6 prosent, tilsvarende 192 mill. kroner. Fondets sammensatte referanseindeks økte i samme periode med 11,5 prosent. Sammenligninger med referanseindeksen må gjøres over lang tid. Budsjettert avkastning for 2024 er 5 prosent, tilsvarende 80 mill. kroner. Det ble i juni i år tatt ut 50 mill. kroner fra Energifondet til bruk til vedtatte investeringer. Dersom årets uvanlig gode avkastning fortsetter i 3. tertial, vil avkastningen for året bli i underkant av 300 mill. kroner. Det må understrekes at det er stor usikkerhet ved dette anslaget. Ingen vet hva avkastningen i finansmarkedene blir i framtiden.

Det har så langt i år vært veldig god avkastning i de viktigste aksjemarkedene. Det var tegn til uro i starten av august med et brått fall i det japanske aksjemarkedet og negativ utvikling i USA og Europa. I løpet av måneden hentet imidlertid aksjemarkedene seg inn. De største teknologiselskapene har fortsatt å være hoveddrivkraften bak børsoppgangen i USA, men mange andre sektorer og regioner har også gjort det bra.

Energifondet har en diversifisert portefølje som i stor grad reflekterer utviklingen i de globale aksje- og obligasjonsmarkedene, og dette reflekteres i de uvanlig gode avkastningstallene så langt i 2024.

3. Kommunedirektørens vurdering

Rapporten viser at det pr. 31. august 2024 ikke er noen avvik mot kommunes finansreglement og gir en oversikt over kommunens finansielle status ved utgangen av 2. tertial 2024.

4. Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler å ta rapporten til orientering.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

2. tertial 2024 finans- og gjeldsforvaltning
Asker kommune_Tertialrapport_Aktiva_2024_08_31
Asker_kommune_Tertialrapport_Gjeld_2024_08_31

Saksprotokoll

Arivsak
24/15309

Saksbehandler
Harald Evensen

Behandlet av
1 Formannskapet
2 Kommunestyret

Møtedato	Saksnr.
08.10.2024	138/24
15.10.2024	59/24

2. tertial 2024 Finans- og gjeldsforvaltning

Formannskapet har behandlet saken i møte 08.10.2024 sak 138/24

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Innstilling

1. Rapport 2. tertial 2024 Finans- og gjeldsforvaltning tas til orientering.

Saksprotokoll

Arivsak
24/15309

Saksbehandler
Harald Evensen

Behandlet av
1 Formannskapet
2 Kommunestyret

Møtedato	Saksnr.
08.10.2024	138/24
15.10.2024	59/24

2. tertial 2024 Finans- og gjeldsforvaltning

Kommunestyret har behandlet saken i møte 15.10.2024 sak 59/24

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Rapport 2. tertial 2024 Finans- og gjeldsforvaltning tas til orientering.

2. tertial 2024
Finans- og gjeldsforvaltning

Innhold

Finansrapporteringen	3
Markedskommentar	3
Likvide midler	4
Gjelds- og renteportefølje	4
Fordeling lånegjeld på långiver/kredittinstrument	4
Gjeld pr. innbygger	4
Aktiviteter	5
Enkeltlån som andel av samlet låneportefølje	5
Rentebinding	5
Forfall rentebindinger	6
Finansieringsforfall	6
Oversikt lån pr. 31.08.2024	7
Finansielle garantier	8
Langsiktige finansielle aktiva: Energifondet	9
Fondets sammensetning	9
Avkastning	9
Avkastning pr. aktivaklasse.....	10
Porteføljens fordeling mellom aktivaklasser pr. 31.08.2024.....	10
Porteføljen	11
Historisk avkastning Energifondet	12
Stresstest av porteføljen	12
Finanstilsynets stresstest.....	12
Asker kommunes stresstest.....	13
Bufferfond	13
Etiske retningslinjer	14
Løpende oppfølging av etiske retningslinjer	15
Avvik og internkontroll	15
Endring av reglement for finans- og gjeldsforvaltning	15

Finansrapporteringen

Kommunedirektøren skal hvert tertial legge fram rapporter for kommunestyret som viser status for kommunens finansforvaltning.

I tillegg skal kommunedirektøren etter årets utgang legge fram årsrapport for kommunestyret som viser status ved årets slutt. Rapporten skal beskrive eventuelle avvik mellom faktisk forvaltning og kravene i finansreglementet.

Dersom kommunedirektøren mener det er grunn til å endre finansreglementet, skal dette framgå av rapporteringen.

Markedskommentar

Det har så langt i 2024 vært store svingninger i markedets inflasjonsforventninger. De første månedene av året var preget av usikkerhet om inflasjonen var under kontroll og langt mindre tro på raske rentekutt enn ved slutten av 2023. Gjennom sommeren har markedet endret syn. Ved utgangen av august prises det nå inn et stort antall rentekutt i USA i inneværende år og videre i 2025. Flere sentralbanker, blant annet den svenske sentralbanken, har allerede gjennomført en eller flere rentenedsettelsler.

Norges Bank har enn så lenge holdt renten uendret på 4,5 prosent. En svak norsk krone sammen med høye lønnsoppgjør gjør det vanskeligere for Norges Bank å senke renten like raskt som andre sentralbanker. Fortsetter utviklingen med rentekutt i utlandet, kan Norges Bank foreta et første rentekutt mot slutten av 2024.

De fleste av verdens viktigste aksjemarkeder har så langt i år hatt en positiv utvikling. I starten av august var det store fall i det japanske aksjemarkedet, og det spredde seg til USA og Europa. Markedet snudde raskt opp igjen, og ved utgangen av august viste de fleste markedene en positiv utvikling måneden sett under ett.

Økningen i lange renter i starten av året førte til fall i de rentesensitive delene av obligasjonsmarkedet. Gjennom sommeren har lange renter falt i tråd med forventningene til lavere inflasjon, og det har bidratt til positiv avkastning i obligasjonsmarkedet i Norge, Europa og USA.

Likvide midler

Asker kommunes likvide midler består av bankinnskudd i norske banker og plasseringer i likviditetsfond. Det er viktig å merke seg at beløpene svinger mye gjennom året og at tabellen kun gir et øyeblikksbilde.

Økte pensjonspremier, høyere rentekostnader og store investeringer delvis finansiert av midler fra disposisjonsfondet har redusert kommunens tilgjengelige likvide midler de siste to årene.

Kommunen har gode betingelser på bankinnskudd og det reduserer kostnadene ved å holde likviditet. Det gjøres løpende vurderinger av hvor stor andel av de likvide midlene som plasseres i likviditetsfond.

Tall i 1 000 kroner	31.08.2024	31.12.2023
Bankinnskudd	685 600	1 061 400
Likviditetsfond	229 100	219 800
Sum likvide midler	914 700	1 281 200

Gjelds- og renteportefølje

Fordeling lånegjeld på långiver/kredittinstrument:

Type lån Tall i 1 000 kroner	31.08.2024	31.12.2023
Obligasjonslån	1 900 000	1 500 000
Sertifikatlån	1 518 900	1 518 900
Kommunalbanken	5 498 500	5 543 800
KLP	592 100	352 300
Husbanken	2 058 100	1 780 500
Sum lån	11 567 600	10 695 400

Gjennomsnittlig lånerente så langt i 2024 er 4,1 prosent. Budsjettert lånerente for 2024 er 4,2 prosent. I 2023 var gjennomsnittlig lånerente 3,4 prosent.

Gjeld pr. innbygger

Tall i 1 000 kroner	Bokført	Pr. innbygger
Total gjeld	11 567 600	116
<i>Gjeld knyttet til VAR</i>	<i>2 328 300</i>	<i>23</i>
<i>Startlån</i>	<i>2 058 100</i>	<i>21</i>
<hr/>		
Totale finansielle eiendeler	2 737 000	27
<i>Energifondet</i>	<i>1 822 300</i>	<i>18</i>
<i>Likviditet</i>	<i>914 700</i>	<i>9</i>
<hr/>		
Gjeld fratrukket finansielle eiendeler	8 830 600	89

Tabellen er basert på 99.657 innbyggere.

Aktiviteter

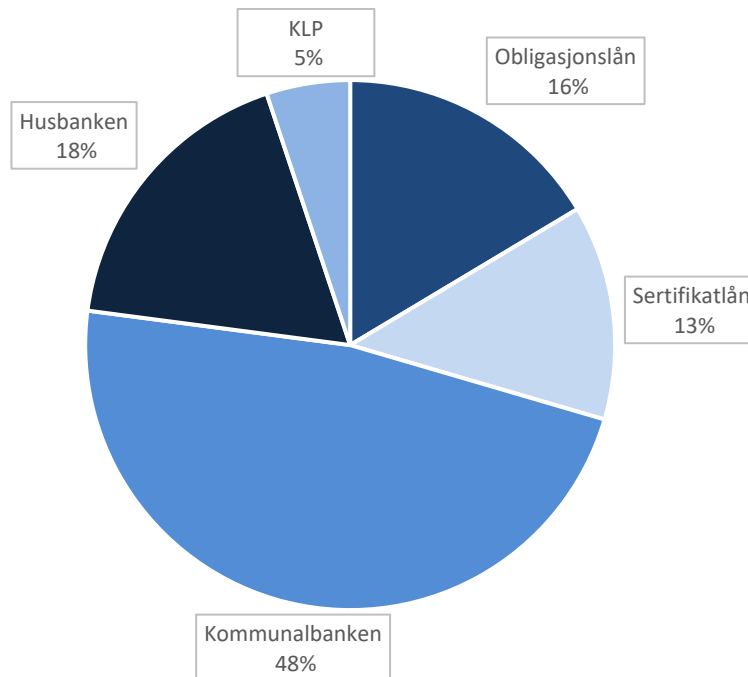
1. tertial:

- Nytt låneopptak 500 mill. kroner
- Refinansiering av lån 500 mill. kroner
- Refinansiering av lån 500 mill. kroner
- Låneopptak 300 mill. kroner i Husbanken. Videreformidling av startlån.

2. tertial:

- Nytt låneopptak 250 mill. kroner
- Refinansiering av lån 400 mill. kroner
- Overtakelse av lån fra Stiftelsen Risenga bo- og omsorgssenter 17 mill. kroner

Grafisk fremstilling av fordeling lånegjeld på utstedere/kredittinstrument

Enkeltlån som andel av samlet låneportefølje

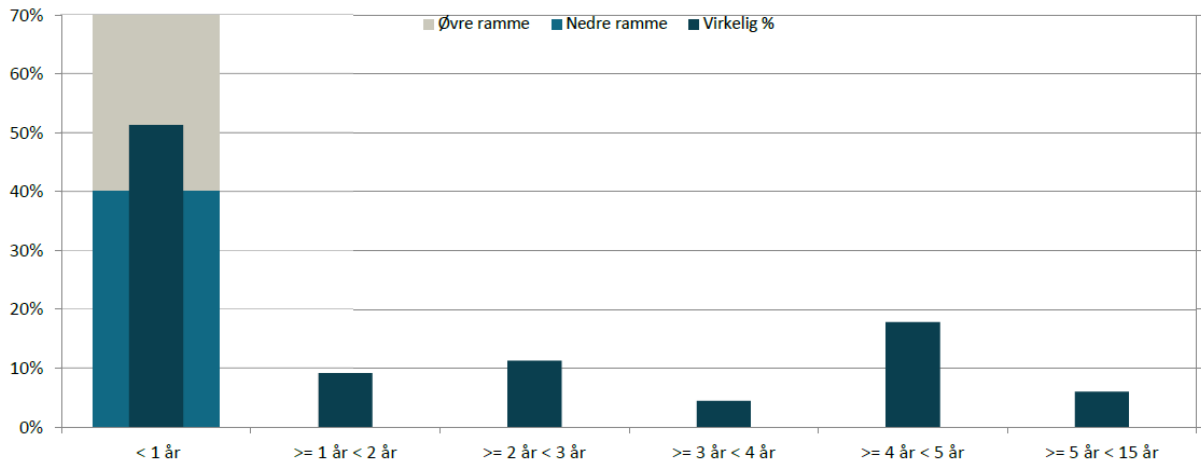
Kommunen har ingen lån som overstiger finansreglementets bestemmelser hva angår størrelse på enkeltlån. Reglementet tillater at et enkelt lån utgjør inntil 20 prosent av samlet låneportefølje. Største enkeltlån pr. 31.08.2024 utgjør 5,0 prosent.

Rentebinding

Andelen lån med flytende rente er 51,3 prosent og andelen lån med fastrente er 48,7 prosent av totalt lånevolum med renterisiko ved utgangen av august 2024. Inkludert i andelen lån med flytende rente er fastrentelån med forfall de neste 12 månedene. Kommunen jobber aktivt med å styre andelen fast og flytende rente. Det gjøres ved å ta opp lån med fast eller flytende rente og gjennom bruk av rentebytteavtaler. Gjennomsnittlig rentebindingstiden i porteføljen er 2,6 år pr. 31.08.2024.

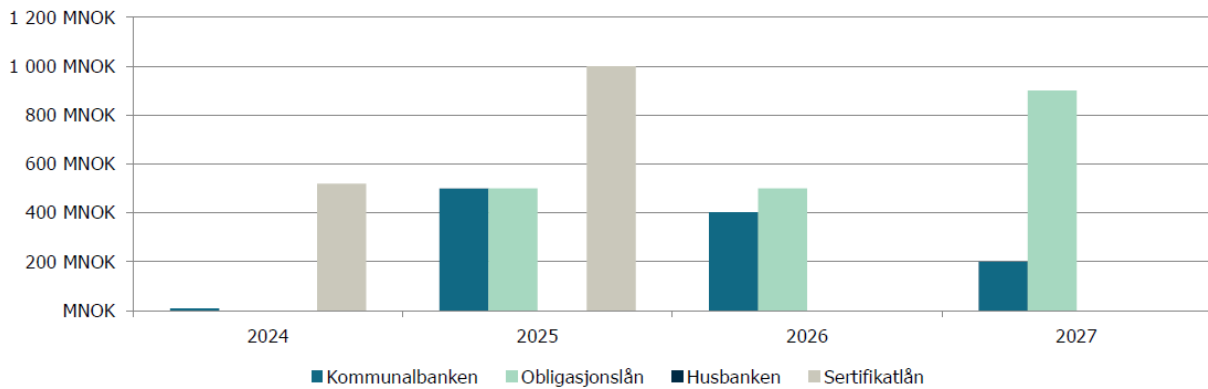
Forfall rentebindinger

Grafen viser fordelingen av forfall på rentebindinger.

Finansieringsforfall

Figuren nedenfor viser finansieringsforfall for kommunes lån frem til 2027. Låneforfallene er spredd ut i tid i tråd med reglementets krav om å redusere refinansieringsrisikoen. Gjennomsnittlig løpetid til forfall pr. 31.08.2024 er 13,7 år.

Grafen viser fordelingen av lån fordelt på forfallstidspunkt i perioden 2024-27.

2. tertial finans- og gjeldsforvaltning 2024

Oversikt lån pr. 31.08.2024

Långiver	ISIN	Hovedstol	Forfallsdato
Sertifikatlån	NO0013161919	500 000 000	14.02.2025
Sertifikatlån	NO0013214114	500 000 000	10.04.2025
Sertifikatlån	NO0013027961	300 000 000	27.09.2024
Sertifikatlån	NO0013100685	218 885 000	13.12.2024
Obligasjonslån	NO0010941115	500 000 000	26.02.2026
Obligasjonslån	NO0012866658	500 000 000	14.03.2025
Obligasjonslån	NO0013133892	500 000 000	19.01.2027
Obligasjonslån	NO0013265256	400 000 000	23.03.2027
Kommunalbanken	20160657	340 757 580	21.12.2056
Kommunalbanken	20070093	185 900 000	12.03.2037
Kommunalbanken	20200205	124 250 000	30.09.2059
Kommunalbanken	20200064	166 183 330	05.01.2054
Kommunalbanken	20200048	397 839 854	18.02.2039
Kommunalbanken	20200202	229 409 170	13.02.2045
Kommunalbanken	20200394	500 000 000	23.09.2025
Kommunalbanken	20200499	306 600 000	22.11.2060
Kommunalbanken	20210369	500 000 000	30.10.2028
Kommunalbanken	20220009	500 000 000	17.01.2029
Kommunalbanken	20220043	200 000 000	25.02.2027
Kommunalbanken	20220179	213 976 200	04.05.2043
Kommunalbanken	20220180	13 000 070	03.12.2043
Kommunalbanken	20220185	189 216 930	05.01.2054
Kommunalbanken	20230016	400 000 000	01.02.2028
Kommunalbanken	20230083	334 334 890	03.10.2039
Kommunalbanken	20230112	480 000 000	04.05.2048
Kommunalbanken	20230278	400 000 000	28.08.2026
Kommunalbanken	20240154	8 666 650	08.06.2029
Kommunalbanken	20240155	8 332 500	10.09.2024
KLP	8317.53.52042	199 556 439	03.11.2049
KLP	8317.55.48508	41 771 428	06.06.2058
KLP	8317.60.19622	100 800 000	17.07.2045
KLP	8317.64.39214	250 000 000	07.08.2049
Husbanken	HUS-11515670-1	121 912 155	01.12.2037
Husbanken	HUS-11510126-10	7 427 165	01.12.2049
Husbanken	HUS-11516530-10	33 665 834	20.05.2041
Husbanken	HUS-11516530-40	23 140 228	20.11.2036
Husbanken	HUS-11520635-10	17 435 827	20.05.2042
Husbanken	HUS-11520635-20	17 148 365	20.11.2042
Husbanken	HUS-11520635-30	16 954 857	20.08.2042
Husbanken	HUS-11534778-40	5 666 270	01.05.2047
Husbanken	HUS-11537567-10	24 637 919	01.05.2047
Husbanken	HUS-11544871-1	401 798 306	01.11.2046
Husbanken	HUS-11545138-10	143 409 842	01.04.2052
Husbanken	HUS-11545931-10	294 342 645	01.04.2053
Husbanken	HUS-11547222-10	300 000 000	01.04.2054
Husbanken	HUS-11544872-1	580 356 332	01.11.2063
Husbanken	HUS-11544777-1	1 994 158	01.05.2056
Husbanken	HUS-11544779-2	6 541 040	01.05.2056
Husbanken	HUS-11544780-1	1 464 849	01.05.2056
Husbanken	HUS-11544781-1	1 313 373	01.05.2056
Husbanken	HUS-11544783-1	1 280 328	01.11.2053
Husbanken	HUS-11544784-1	33 057 144	01.08.2054
Husbanken	HUS-11544785-1	1 129 835	01.08.2055
Husbanken	HUS-11544786-1	1 315 888	01.08.2055
Husbanken	HUS-11544787-1	1 364 092	01.08.2055
Husbanken	HUS-11544782-1	20 755 297	01.05.2059
SUM		11 567 591 790	

Tabellen viser en oversikt over samtlige lån for Asker kommune pr. 31.08.2024

Finansielle garantier

Asker kommune kan i henhold til reglement for finans og gjeldsforvaltning § 3-4 stille lånegarantier for å finansiere investeringer som skjer i regi av ikke-kommersielle selskap, foretak, lag og foreninger. Vedtak om å stille garanti besluttes av formannskapet og godkjennes av Statsforvalteren dersom beløpet overstiger 7 mill. kroner. Rammen pr. år er 50 mill. kroner.

Kommunen har så langt i 2024 gitt en ny selvskyldnergaranti for IL ROS lån i KLP-banken. Garantiansvaret er begrenset til 4,2 mill. kroner.

Asker kommune har akseptert at Nesøya IL kan få avdragsfrihet for et avdrag på et lån i Kommunalbanken hvor Asker kommune har gitt selvskyldnergaranti. Lånets løpetid er ikke endret og administrasjonen tolker det slik at aksepten er innenfor det opprinnelige vedtaket i formannskapet.

Ved utgangen av 2023 hadde Asker kommune utestående selvskyldnergarantier for 435,1 mill. kroner og simple garantier for 22,1 mill. kroner.

Langsiktige finansielle aktiva: Energifondet

I 1999 solgte Asker kommune aksjene i Energiselskapet Asker og Bærum AS. Salgsinntekten var 790 mill. kr. og utgjør grunnkapitalen i Energifondet.

Fondets sammensetning

Disponering	Beløp
Energifondet – Grunnkapital	789 975 915
Energifondet – Realverdifond	542 281 005
Energifondet – Bufferfond	490 033 324

Pr. 31.08.2024 var verdien av kommunens Energifond 1.822 mill. kroner. Fondets avkastning så langt i år er 192 mill. kroner. Det ble i juni i år tatt ut 50 mill. kroner fra Energifondet til bruk i vedtatte investeringer. Bufferfondets størrelse i tabellen over er korrigert for verdiøkningen hittil i år og uttaket av midler.

Realverdifondet skal sikre at den opprinnelige kjøpekraften til Energifondet opprettholdes ved at verdien inflasjonsjusteres ved utløpet av hvert år.

Handlingsrommet til å benytte midler fra Energifondet til investeringer i årene som kommer avhenger av avkastningen på fondets plasseringer og inflasjonsutviklingen.

Finansreglementet slår fast at avkastning skal brukes til følgende formål:

1. Opprettholde realverdien av Energifondet ved at det avsettes til Energifondet-realverdikapital et beløp tilsvarende Energifondet pr. 31.12. året før, justert med SSBs konsumprisindeks (KPI).
2. Eventuell meravkastning utover dette avsettes som bufferkapital, dersom beregnet stresstest viser at kommunens bufferkapital ikke er tilstrekkelig til å ta høyde for vedtatte parametere for slik stresstesting. Bufferfondet skal minimum være 15 % av fondets størrelse.
3. Eventuell meravkastning utover dette avsettes til vedtatte investeringer.

Avkastning

Energifondets avkastning ved utgangen av august 2024 er positiv med 11,6 prosent, tilsvarende 192 mill. kroner. Fondets referanseindeks økte i samme periode med 11,5 prosent. Sammenligninger med referanseindeksen må gjøres over lang tid. Budsjettert avkastning for 2024 er 5 prosent, tilsvarende 80 mill. kroner. Dersom årets uvanlig gode avkastning fortsetter i 3. tertial, vil avkastningen for året bli i underkant av 300 mill. kroner. Det må understrekes at det er stor usikkerhet ved dette anslaget. Ingen vet hva avkastningen i finansmarkedene blir i framtiden.

Det har så langt i år vært veldig god avkastning i de viktigste aksjemarkedene. Det var tegn til uro i starten av august med et brått fall i det japanske aksjemarkedet og negativ utvikling i USA og Europa. I løpet av måneden hentet imidlertid aksjemarkedene seg inn. De største teknologiselskapene har fortsatt å være hoveddrivkraften bak børsoppgangen i USA, men mange andre sektorer og regioner har også gjort det bra.

Aktivaklassene globale aksjer, norske/nordiske aksjer og aksjer i framvoksende markeder er alle opp mellom 14 og 22 prosent så langt i år og er hovedårsaken til den uvanlig gode avkastningen.

Obligasjonsfond utgjør halvparten av energifondets investeringer. De lange rentene steg mye de første månedene i år, men har nå falt som følge av økt tro på lavere inflasjon og

2. tertial finans- og gjeldsforvaltning 2024

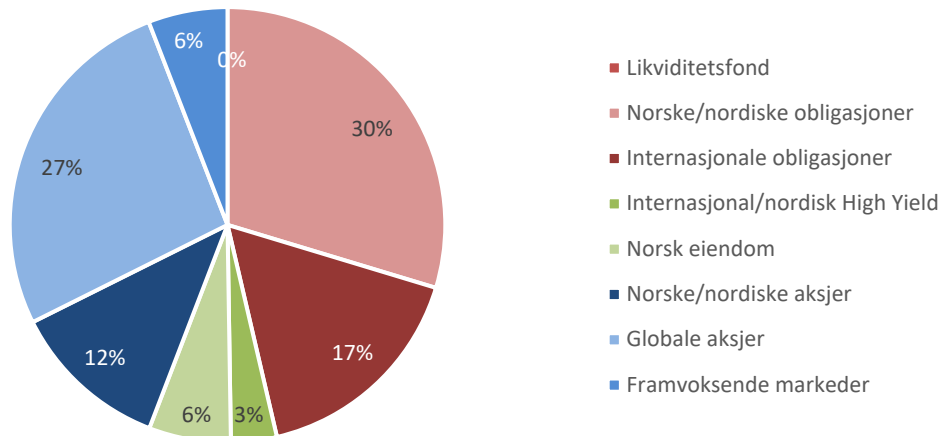
uro rundt veksten i økonomiene framover. Lavere renter og lånemarginer gir positiv avkastning for obligasjonsfondene. Obligasjonsfondene i Energifondet har oppnådd en avkastning i intervallet fra tre til ni prosent så langt i 2024.

Energifondet har en diversifisert portefølje som i stor grad reflekterer utviklingen i de globale aksje- og obligasjonsmarkedene, og dette reflekteres i de uvanlig gode avkastningstallene så langt i 2024.

Avkastning pr. aktivaklasse

Aktivaklasse	31.08.2024	2023
Pengemarked	-5 350	2 093 035
Norske/nordiske obligasjoner	23 693 877	28 413 436
Norske anleggsobligasjoner	-	-13 262
Internasjonale obligasjoner	15 298 959	25 904 618
Internasjonal/nordisk High Yield	5 099 948	4 885 836
Norsk eiendom	18 993 986	11 891 365
Norske/nordiske aksjer	40 060 443	30 712 456
Globale aksjer	74 947 691	72 988 066
Fremvoksende markeder	14 391 496	11 314 879
Totalt	192 481 051	188 190 429

Porteføljens fordeling mellom aktivaklasser pr. 31.08.2024

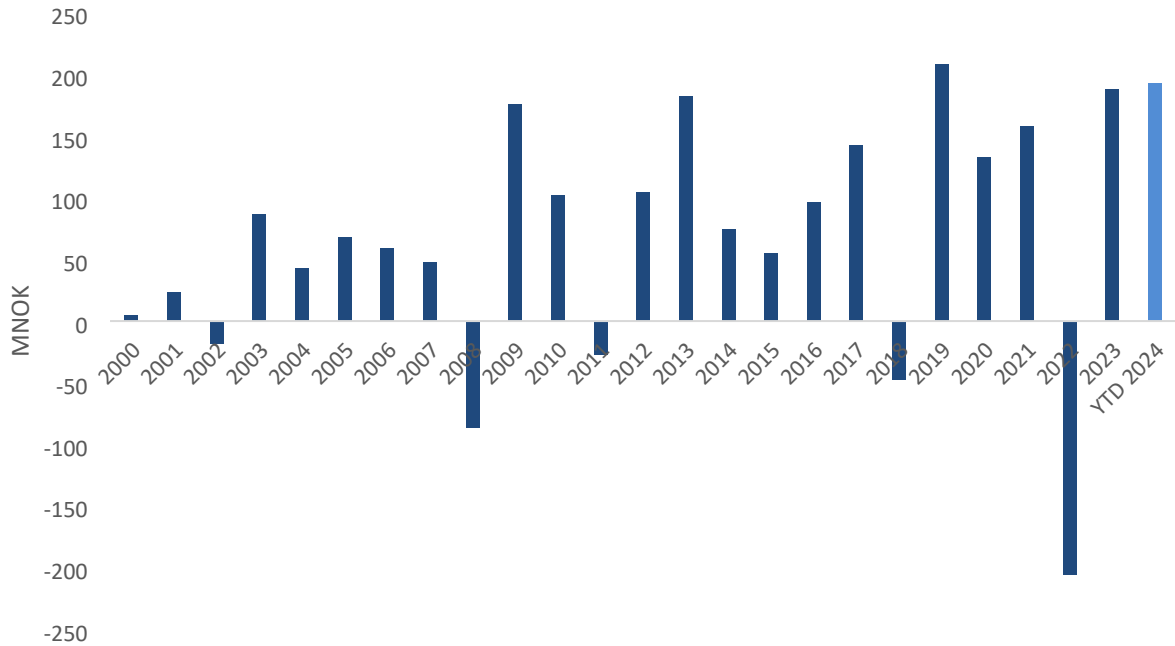

Porteføljen**BEHOLDNING**

	31 AUG, 2024	31 AUG, 2024
Fremvoksende markeder	5.9%	NOK107,548,826
DNB Global Emerging Markets Ind...	5.9%	NOK107,548,826
Globale aksjer	26.5%	NOK483,025,269
KLP AksjeGlobal Indeks S 100	14.8%	NOK270,486,040
Nordea Stabile Aksjer H2N	4.4%	NOK79,745,413
Odin Global A	0.0%	NOK0
Odin Global I	7.3%	NOK132,793,816
Internasjonal/Nordisk High Yield	3.4%	NOK61,238,814
Alfred Berg Nordic High Yield (Acc...	3.4%	NOK61,238,814
Internasjonale obligasjoner	16.7%	NOK303,461,803
DNB Global Credit E	3.1%	NOK57,188,596
Nordea Europeisk Kredittobligasjon	5.7%	NOK104,395,284
Odin Kreditt	7.8%	NOK141,877,923
Norsk eiendom	6.1%	NOK110,644,194
Odin Eiendom	2.9%	NOK52,854,402
Olav Thon Eiendomsselskap ASA	3.2%	NOK57,789,792
Norske/Nordiske aksjer	11.8%	NOK215,729,864
Arctic Nordic Eq.	4.7%	NOK86,397,984
Fondsfinans Norden	0.0%	NOK0
Fondsfinans Norden D	7.1%	NOK129,331,881
Norske/Nordiske obligasjoner	29.7%	NOK540,509,514
DNB Kredittobligasjon F	9.9%	NOK181,081,633
DNB Obligasjon Norden F	9.9%	NOK179,776,000
Nordea Obligasjon Stars Fund	9.9%	NOK179,651,881
Pengemarked	0.0%	NOK131,959
Midler til investering - ASK	0.0%	NOK131,959
Total	100.0%	NOK1,822,290,244

Tabellen viser porteføljen fordelt på plasseringer innenfor aktivaklassene.

Historisk avkastning Energifondet

Grafen viser avkastning pr. år fra og med 2000. Det har vært fire år med negativ og 19 år med positiv avkastning i perioden.

Stresstest av porteføljen

Finanstilsynets stresstest

Etter Finanstilsynets stresstest er det totale tapspotensialet, hensyntatt korrelasjonseffekt, 311 mill. kroner pr. 31.8.24.

Aktivklasser	Stressparametre	MNOK	Durasjon (år)	Markedsrisiko (MNOK)
Gjeldsporteføljen	2 %	7 181	2,6	74
Renter Norge/utland	1,5 %	905	3,1	41
Kredittrisiko	Matrise	905	3,9	45
Aksjer Norge	20 %	216		43
Aksjer utland	20 %	591		118
Eiendom	12 %	111		13
Valuta	12 %	511		61
Samlet tapspotensial				395
Tapspotensial hensyntatt korrelasjonseffekt				311

Asker kommunes stresstest

Etter Asker kommunes stresstest er tapspotensialet 376 mill. kroner pr. 31.8.24. Denne stresstesten tar ikke hensyn til eventuelle korrelasjonseffekter mellom aktivaklassene.

Stresstest (tall i MNOK)	Allokering	Endelig strategi
Verdiendring som følge av 2 % skift i rentekurven (gjeld)	-74	-74
Verdiendring som følge av 2 % skift i rentekurven	-56	-51
Verdiendring som følge av 20 % fall i globale og EM-aksjer	-118	-109
Verdiendring som følge av 30 % fall i norske aksjer	-65	-55
Verdiendring som følge av 12 % fall i eiendom	-13	-22
Verdiendring som følge av 10 % styrking av NOK	-51	-55
Verdiendring totalporteføljen	-376	-365
Verdiendring totalporteføljen	-21 %	-20 %

Bufferfond

Bufferfondet er pr. 31.08.2024 på 490 mill. kroner. Det betyr at bufferfondet er utnyttet med 63 prosent i henhold til Finanstilsynets stresstest og er innenfor det som er definert som akseptabel risikosituasjon. Sett opp mot kommunens egen stresstest, er bufferfondet utnyttet med 77 prosent.

Samlet tapspotensial med korrelasjon		311
Bufferkapital		490
Risikokapitalutnyttelse		63 %
Tiltak		
Tiltak bør iverksettes for å redusere risiko	>125 % av bufferkapital	
Akseptabel risikosituasjon	>100 % av bufferkapital	
Tilfredsstillende risikosituasjon	<100 % av bufferkapital	63 %

Etiske retningslinjer

Asker kommunes investeringsstrategi ivaretar hensynet til sosiale rettigheter, miljø og etiske forretningsprinsipper, i samsvar med Global Compact FNs PRI¹ som er:

1. Vi innarbeider ESG-temaer i investeringsanalyser og beslutningsprosesser.
2. Vi er aktive eiere og innarbeide ESG-temaer i vår eierskapsutøvelse.
3. Vi arbeider for tilfredsstillende rapportering av ESG-temaer fra selskaper vi er investert i.
4. Vi fremmer aksept for, og implementering av, prinsippene i finansmarkedet.
5. Vi samarbeide for å forbedre effektiviteten i implementering av prinsippene.
6. Vi rapportere på våre aktiviteter og fremgang i implementering av prinsippene.

Asker kommune følger også statens pensjonsfond utland sine retningslinjer for ansvarlig forvaltning som har følgende fokusområder:

- Barns rettigheter
- Klimaendringer
- Vannforvaltning
- Menneskerettigheter
- Skatt og åpenhet
- Antikorrupsjon
- Bærekraftig bruk av havet
- Biologisk mangfold og økosystemer
- Forvaltning av humankapital

For mer informasjon se: <http://www.nbim.no/no/ansvarlighet/>

---

¹ Principles for Responsible Investments

Løpende oppfølging av etiske retningslinjer

Asker kommune har jevnlig møter med forvalterne hvor selskapene i porteføljen blir gjennomgått med fokus på kriteriene ovenfor.

Asker har i tillegg avtale med Gabler som kontrollerer at investeringene ikke er i brudd med vedtatte retningslinjer.

- DNB følger FNs prinsipper for ansvarlig investeringer (signerte 2006)
- ODIN følger FNs prinsipper for ansvarlig investeringer (signerte 2012)
- Danske følger FNs prinsipper for ansvarlig investeringer (signerte 2010)
- Arctic følger FNs prinsipper for ansvarlig investeringer (signerte 2016)
- Fondsfinans følger FNs prinsipper for ansvarlig investeringer (signerte 2018)
- Alfred Berg følger FNs prinsipper for ansvarlig investeringer (signerte 2006)
- Olav Thon Eiendomsselskap ASA følger statlig samt egne retningslinjer for bærekraftig utvikling og samfunnsansvar.
- Globale aksjefond i porteføljen som følger Oljefondets ekskluderingsliste:
  - DNB Global EM Indeks
  - KLP AksjeGlobal Indeks
  - Odin Global
  - Nordea Stabile Aksjer

Pr 31.08.2024 er alle investeringer kommunen har gjort innenfor finansreglementets retningslinjer.

Avvik og internkontroll

Internkontroll er i henhold til kommunens rutiner og det er ingen påviste avvik pr. 31.08.2024. Gabler AS kontrollerer månedlig at Asker kommune er innenfor vedtatte måltall.

Endring av reglement for finans- og gjeldsforvaltning

Det ble i kommunestyret 6. mai 2020 vedtatt reglement for finans- og gjeldsforvaltning (sak0023/20). Et revidert reglement kommer til behandling i kommunestyret i oktober 2024.

Kommunedirektøren skal foreslå endringer dersom det er påkrevd gjennom lov eller forskrift eller ved endringer i rammebetingelsene.

Tertialrapport

31-12-2023 - 31-08-2024

Asker kommune

Gabler Investments AS
www.gabler.no

Innholdsfortegnelse

Markedsgrafer	3
Porteføljesammendrag	10
Oppsummering	11
Mandatoppfølging	12
Etikk	15
Absolutt avkastning	16
Aktivaallokering mot strategi	18
Risikosituasjon	19
Beholdning	22
Historikk	24

Hvilken korreksjon?

- **Aksjemarkedet hentet seg inn i august etter korreksjonen i sommer**
- **Sikre obligasjoner fortsatte å stige i verdi**
- **Den norske kronen styrket seg tre prosent i august**

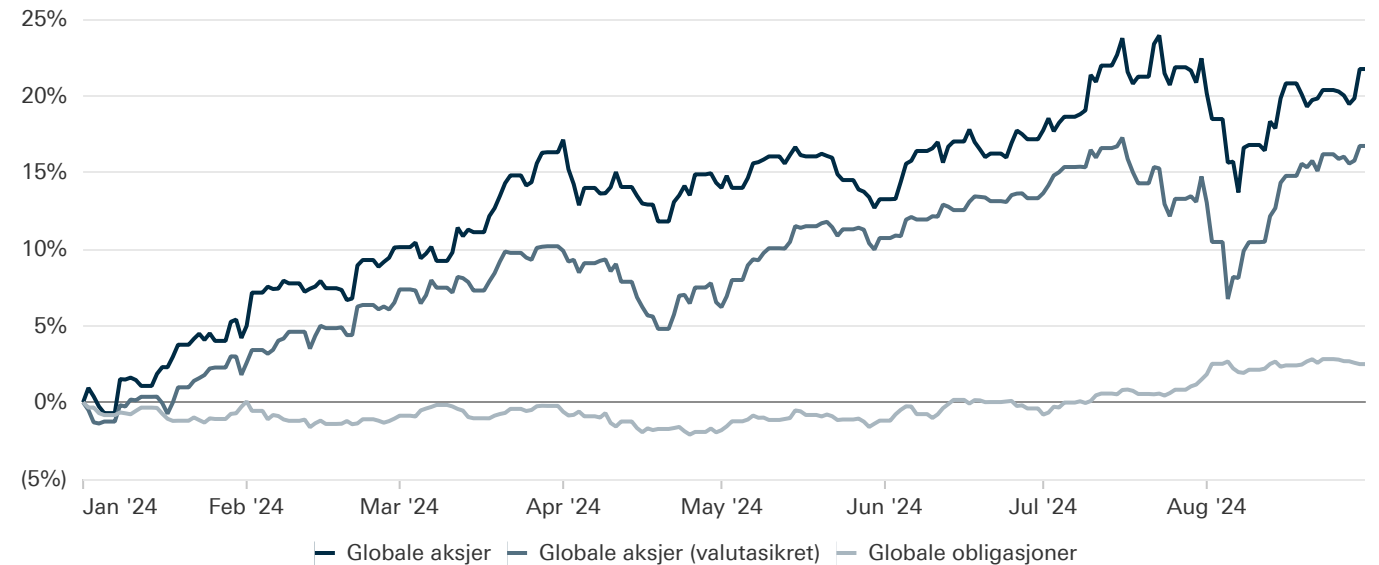
Globale aksjer falt 7-8 prosent midt i sommerferien. Korreksjonen var imidlertid av det korte slaget. Ved utgangen av august hadde verdens aksjemarkeder reversert hele fallet og notert seg for nye kursrekorder målt i dollar, se figur 1. Det betyr at de som koplet helt av i sommer, ikke har merket noe til kursfallet som bekymret en del i juli og august.

En styrking av kronen på tre prosent mot dollar i august bidrar til at de globale børsverdiene er noe lavere målt i kroner ved inngangen til september enn de var i juli og august. Hittil i år har imidlertid avkastningen vært uvanlig god i balanserte porteføljer. Globale aksjer er opp litt over 20 prosent hittil i år, mens sikre obligasjoner har steget 2-3 prosent i verdi.

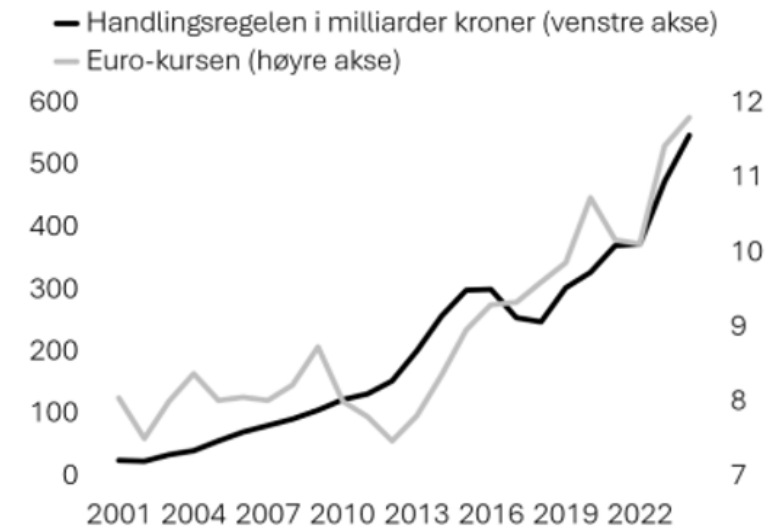
I juli skrev vi at «[d]et gjenstår å se om oppgangen i mindre aksjer var et blaff eller om underskogen i aksjemarkedet begynner å røre på seg etter flere år med sterkest avkastning i de aller største selskapene på børs». Det er for tidlig å flagge et trendbrudd, men i juli og august er det småselskaper med lav markedsverdi i forhold til bokført egenkapital som har gjort det aller best (ikke vist her). Både størrelse (småselskaper) og verdi (lav markedsverdi i forhold til bokført egenkapital) er anerkjente avkastningsfaktorer, men de to faktorene har glimret med sitt fravær i mange år. Derfor knytter det seg spenning til om små, lavt prisede selskaper vil gjøre et comeback eller om de aller største teknologiselskapene fortsatt vil dominere avkastningen i de globale børsindeksene.

Den svake kronen har naturligvis vært et samtaleemne når mange nordmenn tilbringer ferien utenlands. I denne sammenheng har vi påpekt at den svake kronen gjør budsjettprosessene enklere i Stortinget. Handlingsregelen, som sier hvor mye statsbudsjettet kan bruke av oljefondet målt i kroner, øker etter som kronen svekker seg. Dette er illustrert i figur 2. Figuren er på langt nær et bevis for at handlingsregelen forklarer kronesvekkelsen. Det er likevel på sin plass å holde øynene åpne for at den svake kronen slår direkte ut i det budsjettpolitiske handlingsrommet. En sterkere krone gjør hverdagen litt mer vrien for politikere som drømmer om enda større budsjetter.

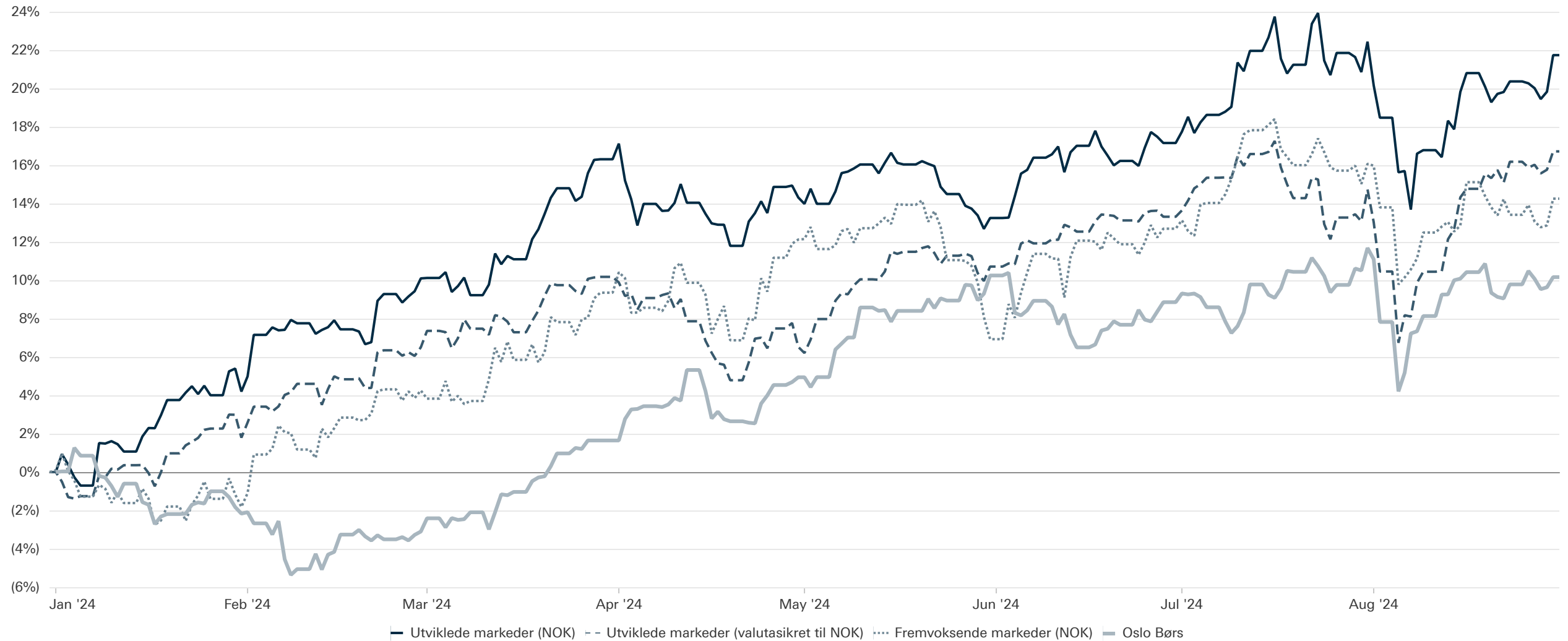
Figur 1: Globale aksjer og obligasjoner i 2024

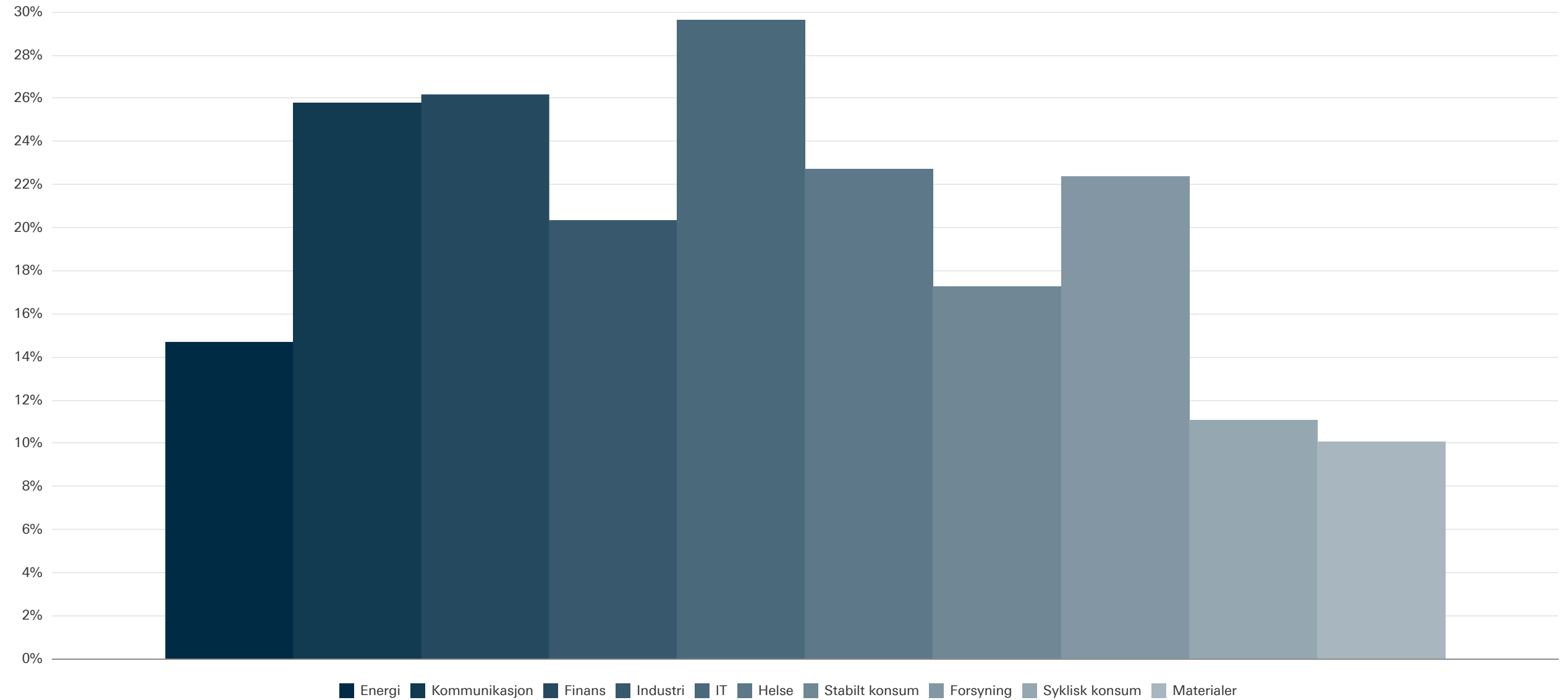
Figur 2: Svakere krone gir budsjettpolitisk handlingsrom

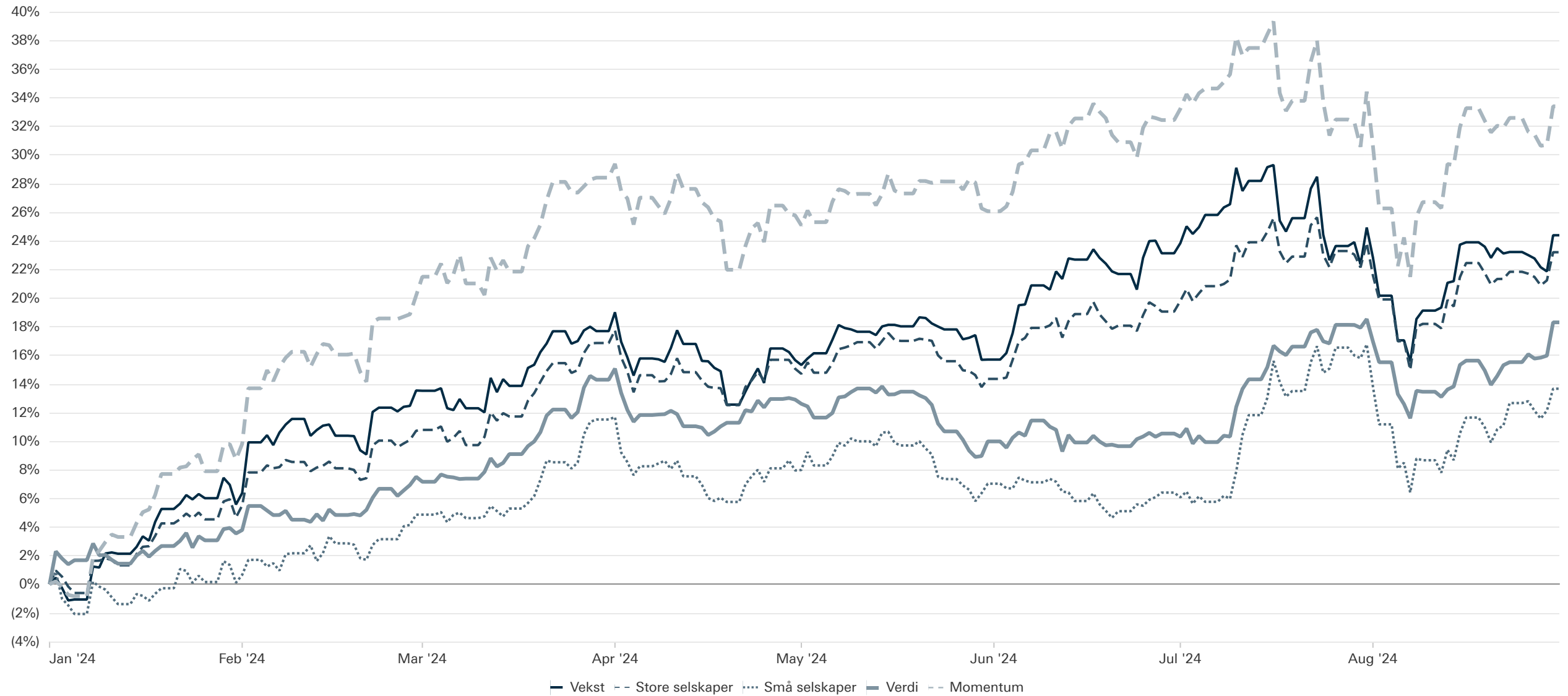
Avkastning i aksjemarkeder hittil i år

Sektoravkastning hittil i år (aksjer i utviklende markeder, NOK)

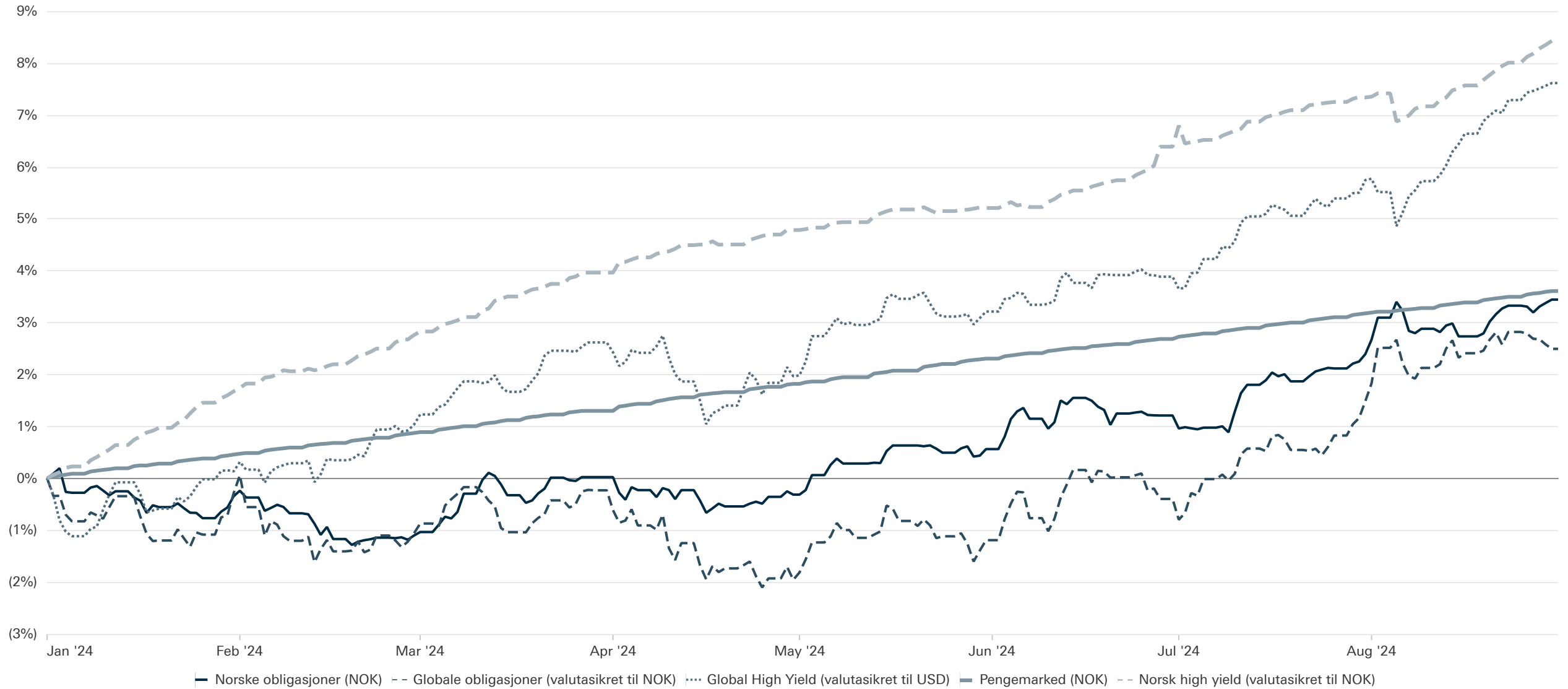

Faktoravkastning hittil i år (aksjer i utviklende markeder, NOK)

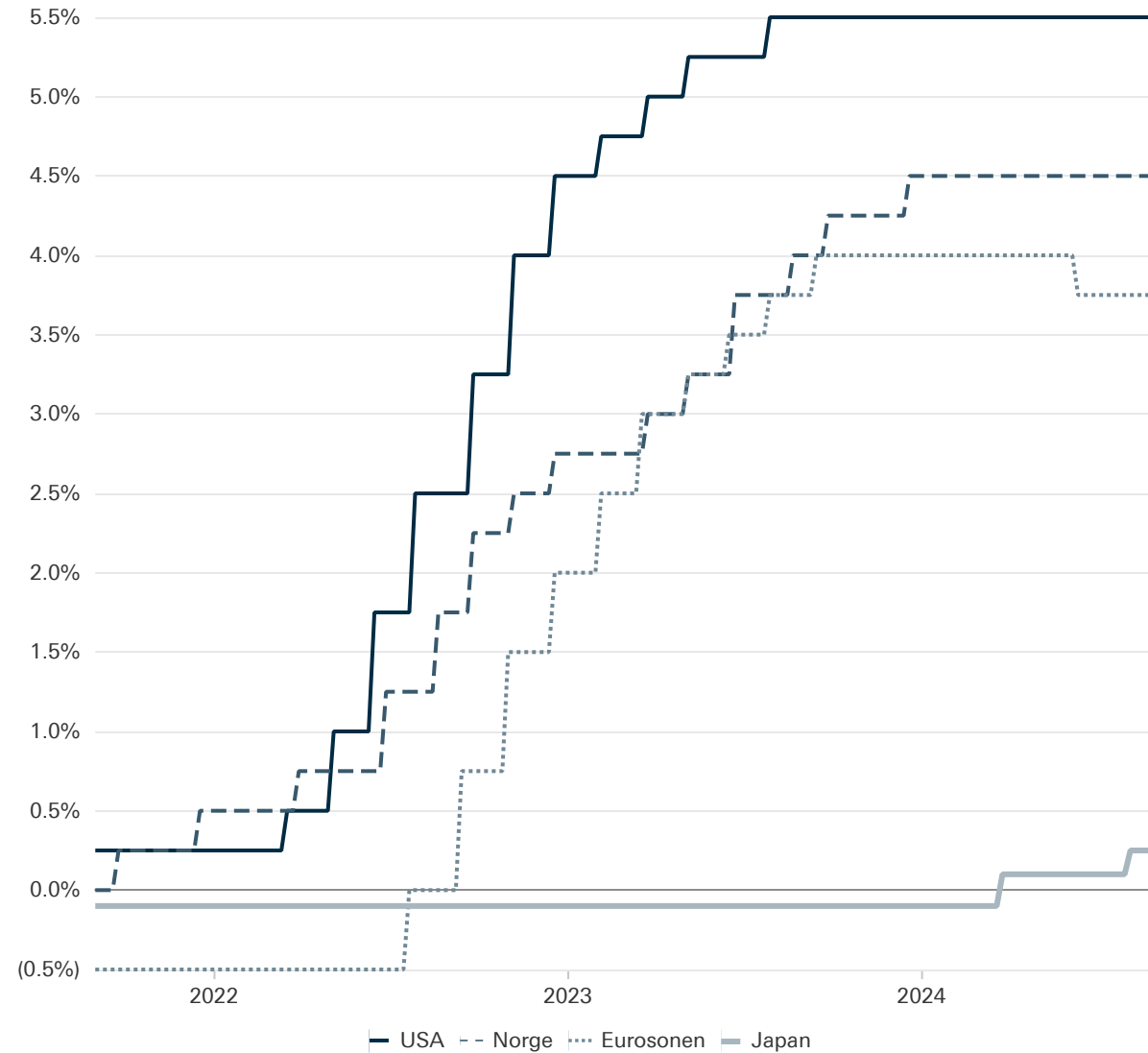

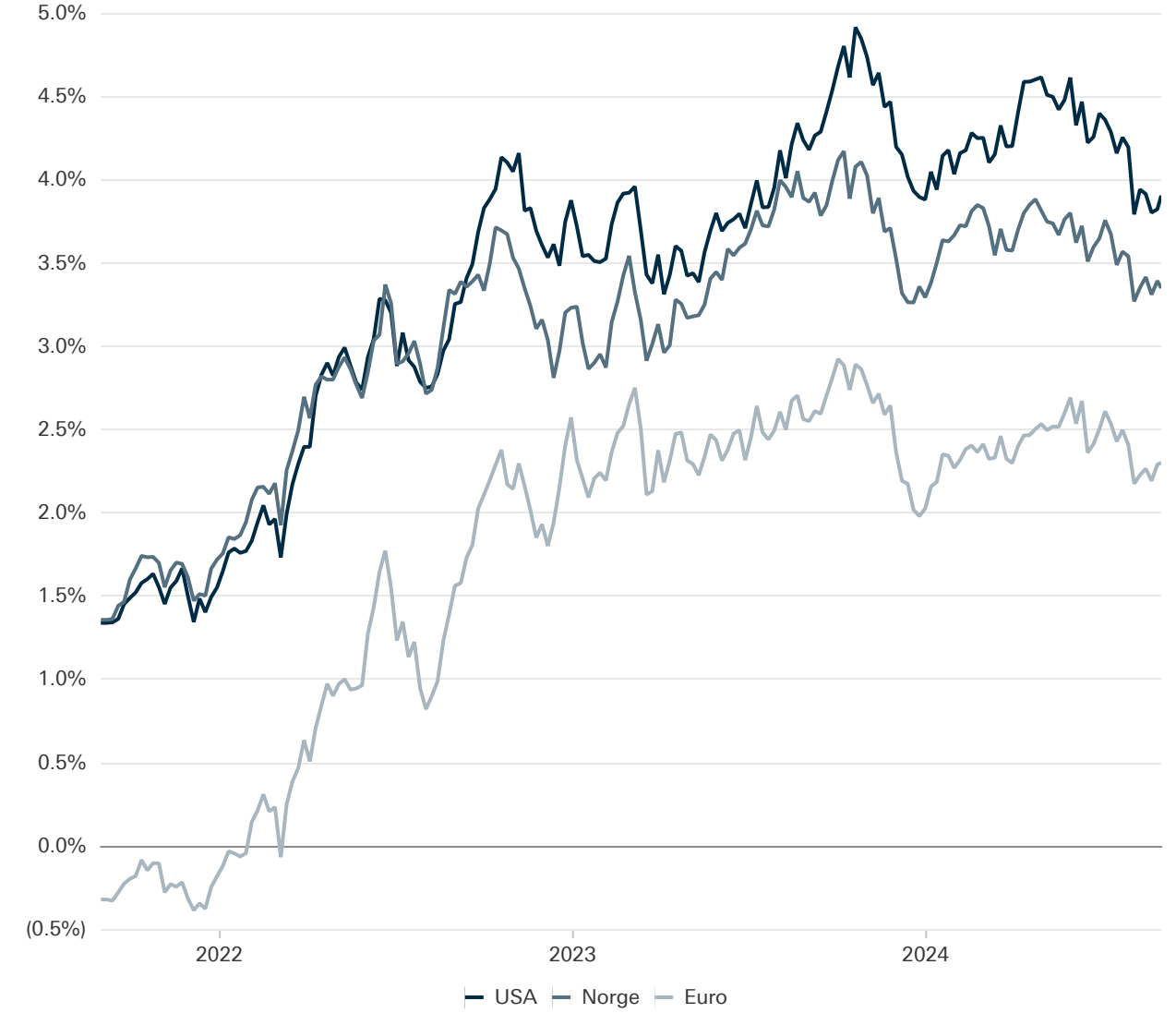
Avkastning i rentemarkeder hittil i år

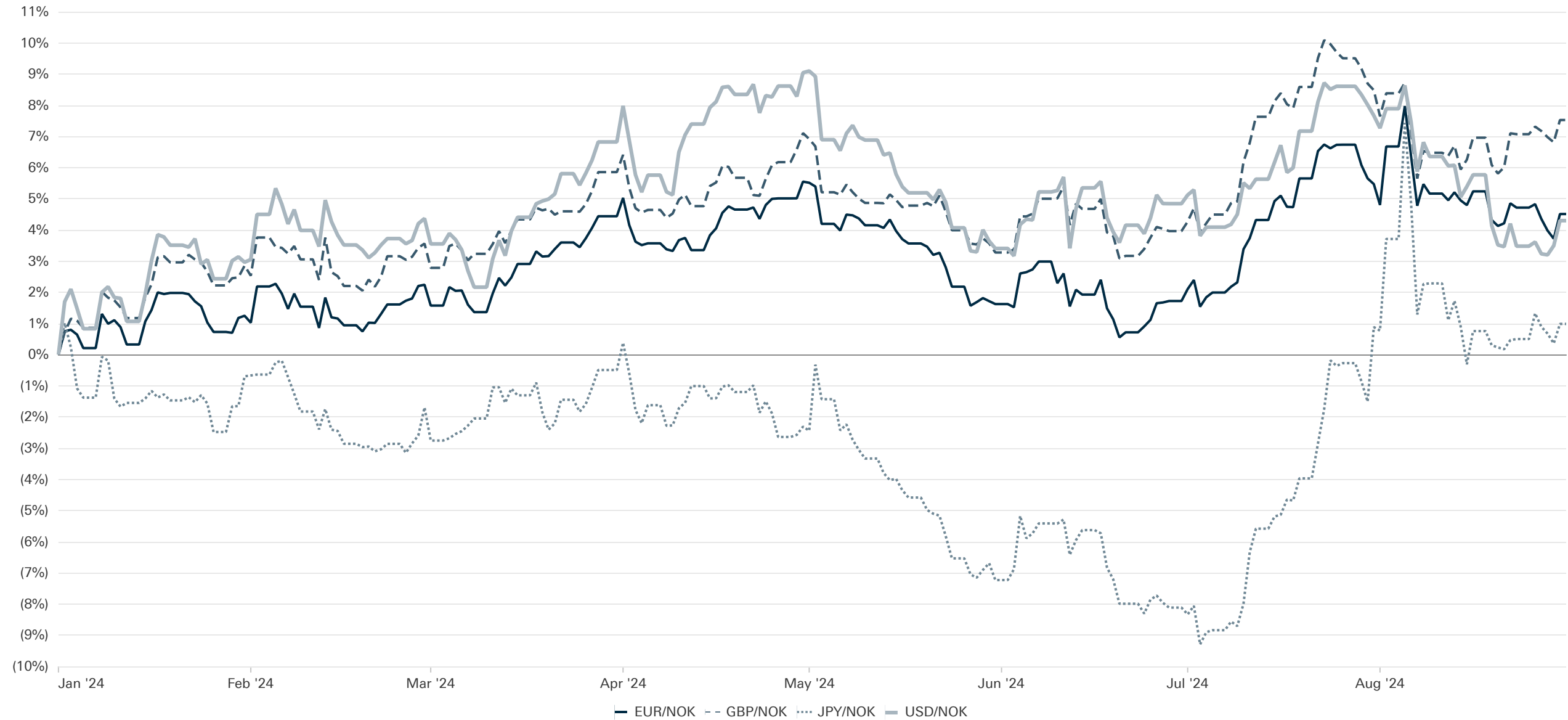
Utvalgte styringsrenter siste 3 år

Utvalgte 10-års statsrenter siste 3 år

Endring NOK hittil i år

Porteføljesammendrag

31-08-2024

Oppsummering

Oppstillingen i tabellen nedenfor viser utviklingen i porteføljen for perioden 31-12-2023 til 31-08-2024.

Inngående balanse per 31-12-2023 var NOK1,679,809,195. Porteføljen har hatt en tidsvektet avkastning på 11.6% i perioden, tilsvarende NOK192,481,051. Netto kontantstrøm i perioden utgjorde (NOK50,000,002). Dette inkluderer innskudd, uttak og netto kontantstrømeffekt av Gablers honorarer (påløpt og betalt). Utgående balanse per 31-08-2024 var NOK1,822,290,244, hvilket tilsvarer en endring på NOK142,481,049.

Samlet sett har porteføljen hatt en avkastning på 40.1% de siste fem årene, tilsvarende NOK549,670,958. Dette gir en årlig avkastning på 7.0%.

Med vennlig hilsen,
Ølver Haveland
Investeringsrådgiver

Oppstilling for perioden

Inngående balanse	NOK1,679,809,195
Avkastning	NOK192,481,051
Gablers honorar (avkastningseffekt)	NOK0
Netto kontantstrøm	(NOK50,000,002)
Utgående balanse	NOK1,822,290,244

AVKASTNING (%)

i perioden

11.6%

AVKASTNING (NOK)

i perioden

NOK192,481,051

AVKASTNING (%)

siste fem år (annualisert)

7.0%

AVKASTNING (NOK)

siste fem år

NOK549,670,958

BESTE FOND

i perioden

Olav Thon Eiendomsselskap ASA 26.1%

Mandatoppfølging

Pengemarked inneholder bankkonto i Danske bank.

Porteføljen av **Norske/Nordiske obligasjoner** består av fondene DNB Kredittobligasjon, DNB Obligasjon Norden og Nordea Obligasjon Stars Fund. Aggregatet har hittil i år gitt en avkastning på 4.6%, mot indekssavkastning på 3.4%.

DNB Kredittobligasjon har levert en avkastning på 4.6%, mot indekssavkastning på 3.4%.

DNB Obligasjon Norden har levert en avkastning på 4.9%, mot indekssavkastning på 3.4% .

Nordea Obligasjon Stars Fund har levert en avkastning på 4.3%, mot indekssavkastning på 3.4%.

Internasjonale obligasjoner består av DNB Global Credit, Nordea Europeisk Kredittobligasjon og Odin Kreditt.

Internasjonale obligasjoner har hittil i år gitt en samlet avkastning på 5.3%, mot indekssavkastning på 2.8%.

DNB Global Credit E har levert en avkastning på 3.5%, mot indekssavkastning på 2.8%.

Nordea Europeiske Kredittobligasjon har levert en avkastning på 3.4%.

Odin Kreditt har i år levert en avkastning på 7.5%, mot indekssavkastning på 2.8%.

PENGEMARKED	PORTEFØLJE	INDEKS
Midler til investering - ASK	(5.9%)	2.9%

NORSKE/NORDISKE OBLIGASJONER	PORTEFØLJE	INDEKS
DNB Kredittobligasjon F	4.6%	3.4%
DNB Obligasjon Norden F	4.9%	3.3%
Nordea Obligasjon Stars Fund	4.3%	3.4%

INTERNASJONALE OBLIGASJONER	PORTEFØLJE	INDEKS
DNB Global Credit E	3.5%	2.8%
Nordea Europeisk Kredittobligasjon	3.4%	-
Odin Kreditt	7.5%	2.8%

Mandatoppfølging

Internasjonal/Nordisk High Yield blir forvaltet gjennom fondet Alfred Berg Nordic HY. Alfred Berg HY har hittil i år levert en avkastning på 9.1%, mot indeksavkastning på 8.4%.

Norsk eiendom forvaltes gjennom Odin Eiendom og Olav Thon Eiendomsselskap ASA. Odin Eiendom har gitt en avkastning på 13.2%, mot indeksavkastning på 13.2%. Olav Thon Eiendomsselskap ASA har hittil i år gitt en avkastning på 26.1% , mot indeksavkastning på 26.0%.

Fremvoksende marked blir forvaltet gjennom DNB Global Emerging Markets Indeks. DNB Global EM Indeks har levert en avkastning på 14.3%, mot indeksavkastning på 14.3%.

INTERNASJONAL/NORDISK HIGH YIELD	PORTEFØLJE	INDEKS
Alfred Berg Nordic High Yield (Acc. Tax.) C H2NOK	9.1%	8.4%

NORSK EIENDOM	PORTEFØLJE	INDEKS
Odin Eiendom	13.2%	13.2%
Olav Thon Eiendomsselskap ASA	26.1%	26.0%

FREMVOKSENDE MARKEDER	PORTEFØLJE	INDEKS
DNB Global Emerging Markets Indeks F	14.3%	14.3%

Mandatoppfølging

Norske/Nordiske aksjer er forvaltet gjennom fondene Arctic Nordic Eq. og Fondsfinans Norden. Aggregatet har gitt en samlet avkastning på 22.8% , mot indeksavkastning på 19.5%.

Arctic Nordic Eq. har levert en avkastning på 20.6%, mot indeksavkastning på 19.5%.

Fondsfinans Norden har levert en avkastning på 24.4% hittil i år.

NORSKE/NORDISKE AKSJER	PORTEFØLJE	INDEKS
Arctic Nordic Eq.	20.6%	19.5%
Fondsfinans Norden	24.4%	19.5%

Den globale aksjeporteføljen forvaltes i fondene KLP AksjeGlobal Indeks, Nordea Stabile Aksjer og Odin Global. Aktivaklassen har gitt en samlet avkastning på 17.3%, mot indeksavkastning på 20.8%.

KLP AksjeGlobal Indeks har levert en avkastning på 21.8%, mot indeksavkastning på 21.7%.

Nordea Stabile Aksjer har levert en avkastning på 8.6%, mot indeksavkastning på 16.7%.

Odin Global har levert en avkastning på 16,3 %, mot indeksavkastning på 21,7 %.

GLOBALE AKSJER	PORTEFØLJE	INDEKS
KLP AksjeGlobal Indeks S 100	21.8%	21.7%
Nordea Stabile Aksjer H2N	8.6%	16.7%
Odin Global	16.3%	21.7%

Etikk

Asker kommune skal investere i fond som følger Statens Pensjonsfond Utlands etiske retningslinjer eller FN-støttede 'Principles for Responsible Investments' (PRI) for ansvarlige investeringer

Disse retningslinjene innebærer blant annet at selskapet som produserer inhumane våpen skal utelukkes. Videre skal selskapet utelukkes dersom det er åpenbar og uakseptabel risiko for at kommunen gjennom sine investeringer medvirker til;

Grove eller systematiske krenkelser av menneskerettigheter, eksempelvis tortur, frihetsberøvelse, tvangsarbeid og barnarbeid.

Alvorlig krenkelse av individers rettigheter i krig eller konfliktsituasjoner, alvorlig miljøskade, grov korrupsjon og andre brudd på grunnleggende etiske normer.

Det er ikke bare deler, men hele porteføljen til kommunen skal ha fokus på ansvarlige investeringer og bærekraft. Dersom kommunen blir gjort oppmerksom på at det hos en forvalter er plassering i selskaper med uakseptabel etisk profil, skal dette tas opp til diskusjon med den aktuelle forvalter med sikte på at investeringen opphører, eller at kommunen trekker seg ut av produktet hos forvalteren.

FNs PRI: Prinsipper for ansvarlig investering	
1.	Vi innarbeider ESG-temaer i investeringsanalyser og beslutningsprosesser.
2.	Vi er aktive eiere og innarbeide ESG-temaer i vår eierskapsutøvelse.
3.	Vi arbeider for tilfredsstillende rapportering av ESG-temaer fra selskaper vi er investert i.
4.	Vi fremmer aksept for, og implementering av, prinsippene i finansmarkedet.
5.	Vi samarbeide for å forbedre effektiviteten i implementering av prinsippene.
6.	Vi rapportere på våre aktiviteter og fremgang i implementering av prinsippene.

Forvalter gjennomgang: Etikk

- DNB følger FNs prinsipper for ansvarlig investeringer (signerte 2006)
- ODIN følger FNs prinsipper for ansvarlig investeringer (signerte 2012)
- Arctic følger FNs prinsipper for ansvarlig investeringer (signerte 2016)
- Fondsfinans følger FNs prinsipper for ansvarlig investeringer (signerte 2018)
- KLP følger FNs prinsipper for ansvarlig investeringer (signerte 2004)
- Olav Thon Eiendomsselskap ASA følger statlige, samt egne retningslinjer for bærekraftig utvikling og samfunnsansvar.
- Globale aksjefond i porteføljen som følger Oljefondets ekskluderingsliste; DNB Global EM, Odin Global og Nordea Stabile Aksjer

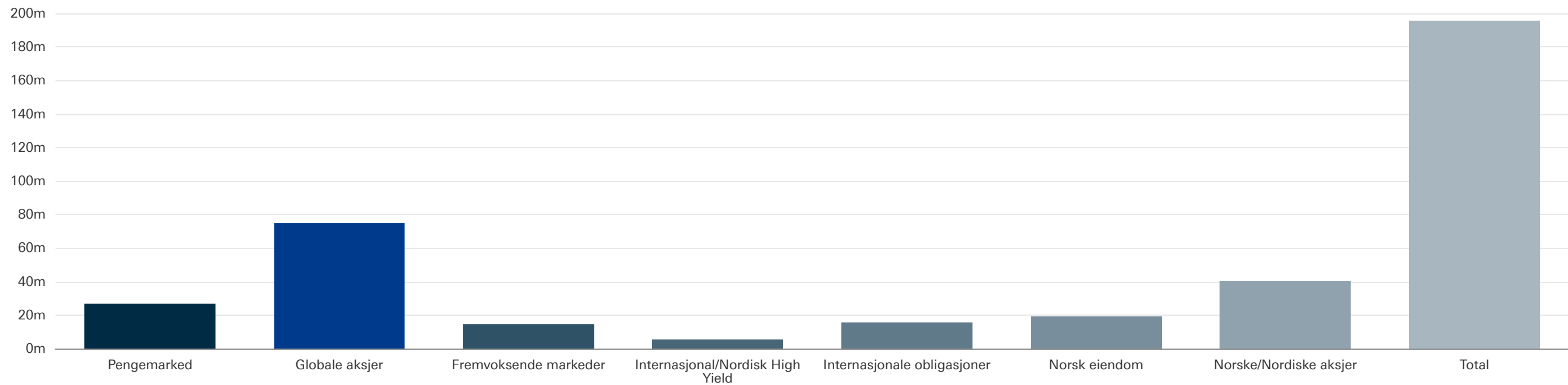
Absolutt avkastning: Oppstilling hittil i år

Inngående balanse	NOK1,679,809,195
Avkastning	NOK192,481,051
Netto kontantstrøm	(NOK50,000,002)
Utgående balanse	NOK1,822,290,244

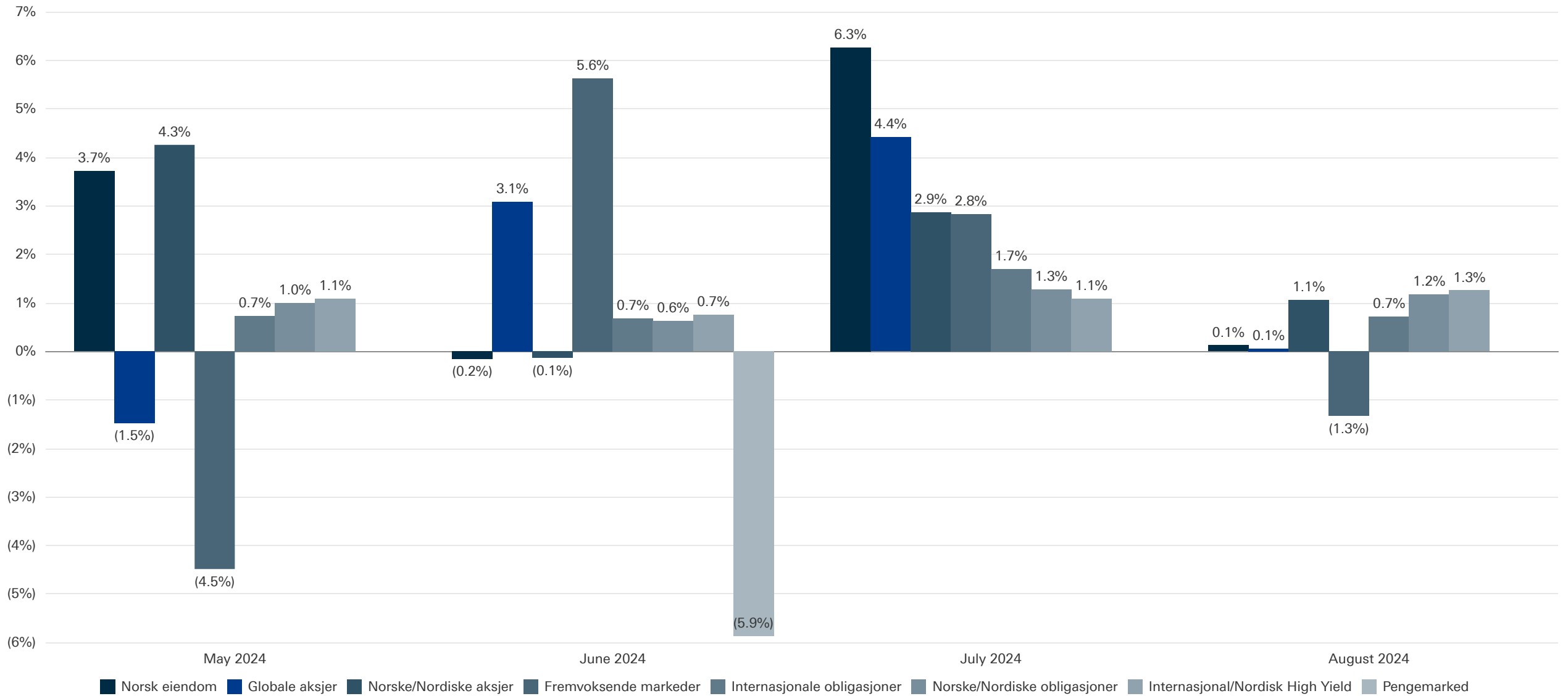
Oppstillingen i tabellen til venstre viser utviklingen i porteføljen for perioden 31-12-2023 til 31-08-2024.

Inngående balanse per 31-12-2023 var NOK1,679,809,195. Porteføljen har hatt en tidsvektet avkastning på 11.6% i perioden, tilsvarende NOK192,481,051. Netto kontantstrøm i perioden utgjorde (NOK50,000,002). Utgående balanse per 31-08-2024 var NOK1,822,290,244, hvilket tilsvarer en endring på NOK142,481,049.

Avkastning per aktivaklasse, MNOK

Avkastning totalporteføljen og aktivaklasser

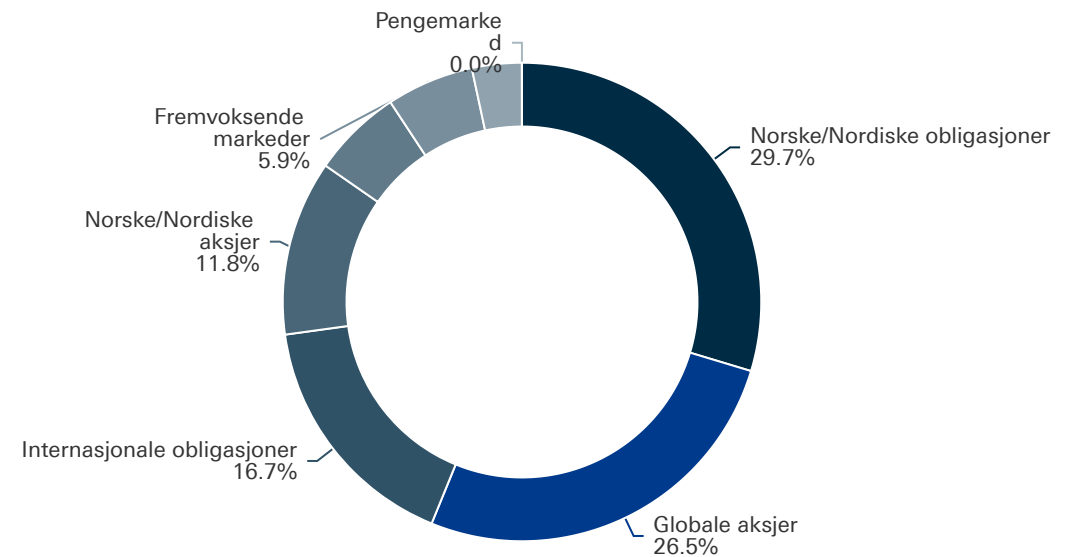

Aktivaallokering mot strategi

	VERDI	VEKT	STRATEGI	AVVIK	MIN	MAKS	BRUDD
Fremvoksende markeder	NOK107,548,826	5.9%	5.0%	0.9%	0.0%	10.0%	Nei
Globale aksjer	NOK483,025,269	26.5%	25.0%	1.5%	15.0%	30.0%	Nei
Internasjonal/Nordisk High Yield	NOK61,238,814	3.4%	5.0%	(1.6%)	0.0%	7.0%	Nei
Internasjonale obligasjoner	NOK303,461,803	16.7%	20.0%	(3.3%)	10.0%	30.0%	Nei
Norsk eiendom	NOK110,644,194	6.1%	10.0%	(3.9%)	5.0%	15.0%	Nei
Norske/Nordiske aksjer	NOK215,729,864	11.8%	10.0%	1.8%	5.0%	15.0%	Nei
Norske/Nordiske obligasjoner	NOK540,509,514	29.7%	20.0%	9.7%	10.0%	40.0%	Nei
Pengemarked	NOK131,959	0.0%	5.0%	(5.0%)	0.0%	10.0%	Nei
Total	NOK1,822,290,244	100.0%	100.0%				

Kommunen ligger innenfor de strategiske rammene for alle aktivaklasser per 31-08-2024.

ALLOKERING PER AKTIVAKLASSE

Risiko: Stressing av porteføljen

Stresstest (tall i MNOK)	Allokering	Strategi
Verdiendring som følge av 2 % skift i rentekurven (gjeldsporteføljen)	-73,7	-73,7
Verdiendring som følge av 2 % skift i rentekurven	-55,6	-51,3
Verdiendring som følge av 20 % fall i globale og EM aksjer	-118,1	-109,3
Verdiendring som følge av 30 % fall i norske aksjer	-64,7	-54,7
Verdiendring som følge av 12 % fall i eiendom	-13,3	-21,9
Verdiendring som følge av 10 % styrking av norske kroner	-51,1	-54,7
Verdiendring totalporteføljen	-376,5	-365,5
Verdiendring totalporteføljen (i %)	-20,7 %	-20,1 %

Totalt verdifall som følge av en stresstest med de definerte parameterne gitt dagens allokering er på MNOK 376,5.

Dersom porteføljen hadde vært allokert ihht. strategi ville verdifallet vært på MNOK 365,5.

Stresstesten tar ikke hensyn til eventuelle korrelasjonseffekter mellom aktivaklassene.

Risiko: Stressing av porteføljen med FTs stresstest

Stresstest				
Aktivklasser	Stressparametre	MNOK	Durasjon	Markedsrisiko
Gjeldsporteføljen	2,0 %	7 181,2	2,6	73,7
Renter Norge/Utland	1,5 %	905,2	3,1	40,7
Kredittrisiko	Matrise	905,2	3,9	45,3
Aksjer Norge	20,0 %	215,7		43,1
Aksjer Utland	20,0 %	590,6		118,1
Eiendom	12,0 %	110,6		13,3
Valuta	12,0 %	510,8		61,3
Samlet tapspotensial				395,5
Tapspotensial hensyntatt korrelasjonseffekt*				311,2

Ved å bruke Finanstilsynets stresstest på aktivaportefølje blir det totalt tapspotensialet, hensyntatt korrelasjonseffekt, MNOK 311,2.

Risiko: Bufferkapitalutnyttelse

Samlet tapspotensial med korrelasjon	311,2
Bufferkapital	490,0
Risikokapitalutnyttelse	63,5 %

Tiltak	Risikonivå	Gjeldende situasjon
Tiltak bør iverksettes for å redusere risiko	> 125 % av bufferkapital	
Akseptabel risikosituasjon	> 100 % av bufferkapital	
Tilfredsstillende risikosituasjon	< 100 % av bufferkapital	63,5 %

Tapspotensialet fra markedsrisiko fra Finanstilsynets stresstest delt på bufferkapital per 31-08-2024, gir en bufferkapitalutnyttelse på MNOK 63,5 %.

Beholdning

	31 AUG, 2024	31 AUG, 2024	INN/UT	HONORAR	AVKASTNING	31 DEC, 2023
Fremvoksende markeder	5.9%	NOK107,548,826	(NOK10,000,000)	NOK0	NOK14,391,496	NOK103,157,330
DNB Global Emerging Markets I...	5.9%	NOK107,548,826	(NOK10,000,000)	NOK0	NOK14,391,496	NOK103,157,330
Globale aksjer	26.5%	NOK483,025,269	(NOK35,541,904)	NOK0	NOK74,947,691	NOK443,619,482
KLP AksjeGlobal Indeks S 100	14.8%	NOK270,486,040	NOK0	NOK0	NOK48,463,014	NOK222,023,026
Nordea Stabile Aksjer H2N	4.4%	NOK79,745,413	(NOK23,541,904)	NOK0	NOK6,782,541	NOK96,504,775
Odin Global	7.3%	NOK132,793,816	(NOK12,000,000)	NOK0	NOK19,702,135	NOK125,091,680
Internasjonal/Nordisk High Yield	3.4%	NOK61,238,814	NOK0	NOK0	NOK5,099,948	NOK56,138,866
Alfred Berg Nordic High Yield (A...	3.4%	NOK61,238,814	NOK0	NOK0	NOK5,099,948	NOK56,138,866
Internasjonale obligasjoner	16.7%	NOK303,461,803	NOK0	NOK0	NOK15,298,959	NOK288,162,844
DNB Global Credit E	3.1%	NOK57,188,596	NOK0	NOK0	NOK1,920,343	NOK55,268,253
Nordea Europeisk Kredittobligas...	5.7%	NOK104,395,284	NOK0	NOK0	NOK3,463,402	NOK100,931,882
Odin Kreditt	7.8%	NOK141,877,923	NOK0	NOK0	NOK9,915,214	NOK131,962,709
Norsk eiendom	6.1%	NOK110,644,194	(NOK4,578,722)	NOK0	NOK18,993,986	NOK96,228,930
Odin Eiendom	2.9%	NOK52,854,402	NOK0	NOK0	NOK6,175,166	NOK46,679,237
Olav Thon Eiendomsselskap ASA	3.2%	NOK57,789,792	(NOK4,578,722)	NOK0	NOK12,818,821	NOK49,549,693
Norske/Nordiske aksjer	11.8%	NOK215,729,864	NOK300,000	NOK0	NOK40,060,443	NOK175,369,422
Arctic Nordic Eq.	4.7%	NOK86,397,984	NOK0	NOK0	NOK14,735,121	NOK71,662,863
Fondsfinans Norden	7.1%	NOK129,331,881	NOK300,000	NOK0	NOK25,325,322	NOK103,706,559
Norske/Nordiske obligasjoner	29.7%	NOK540,509,514	NOK0	NOK0	NOK23,693,877	NOK516,815,637
DNB Kredittobligasjon F	9.9%	NOK181,081,633	NOK0	NOK0	NOK8,017,410	NOK173,064,223
DNB Obligasjon Norden F	9.9%	NOK179,776,000	NOK0	NOK0	NOK8,335,453	NOK171,440,547
Nordea Obligasjon Stars Fund	9.9%	NOK179,651,881	NOK0	NOK0	NOK7,341,015	NOK172,310,866
Pengemarked	0.0%	NOK131,959	(NOK179,376)	NOK0	(NOK5,350)	NOK316,686
Midler til investering - ASK	0.0%	NOK131,959	(NOK179,376)	NOK0	(NOK5,350)	NOK316,686
Total	100.0%	NOK1,822,290,244	(NOK50,000,002)	NOK0	NOK192,481,051	NOK1,679,809,195

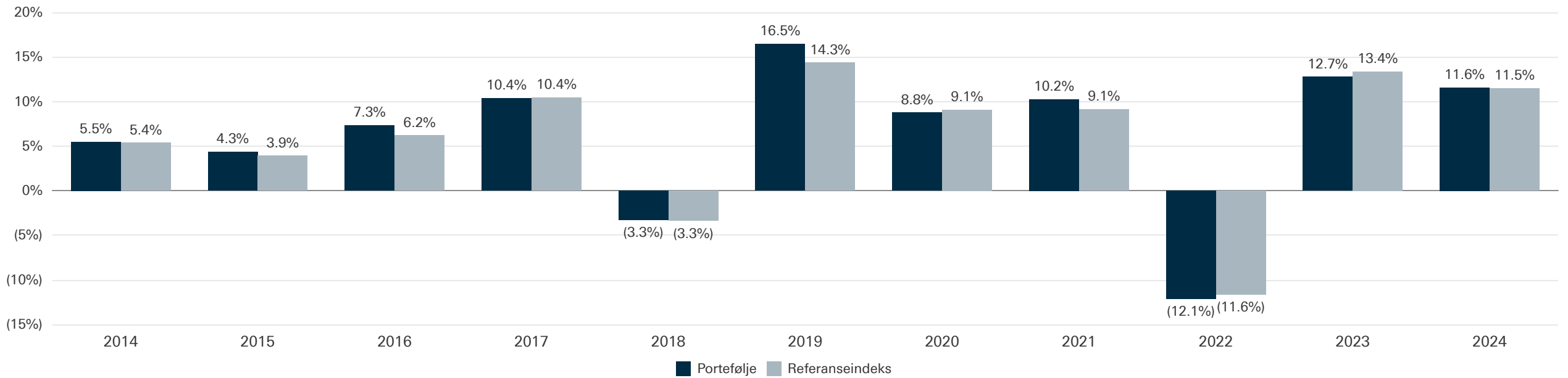
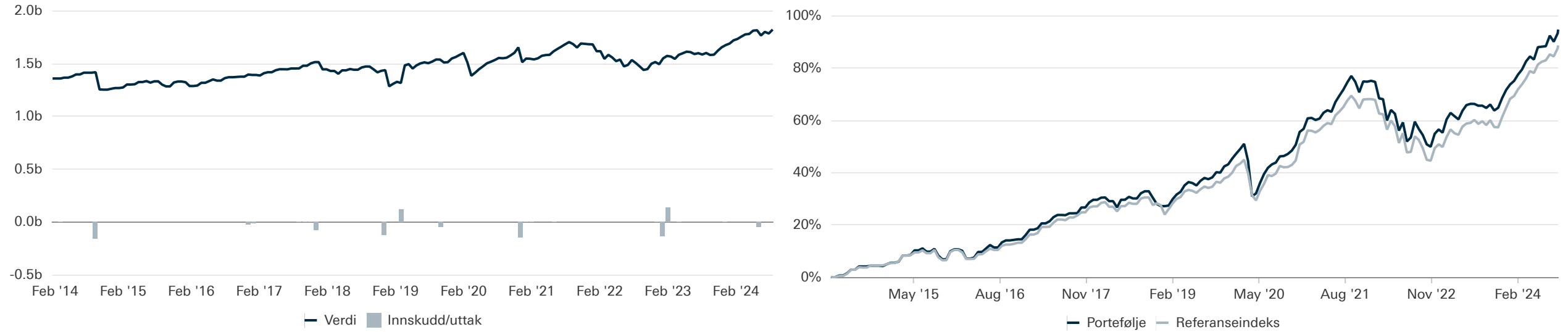
Overskuddslikviditet per 31-08-2024

Verdi per 31.08.2024	
Bankinskudd Danske Bank	685 600 000
Pengemarkedsfond	229 100 000
SUM	914 700 000

Disponering per 31-08-2024

Disponering	Beløp
Energifond - grunnkapital	789 975 915
Energifond - realverdifond	542 281 005
Energifond - bufferfond	490 033 324
SUM	1 822 290 244

Historikk

DISCLAIMER

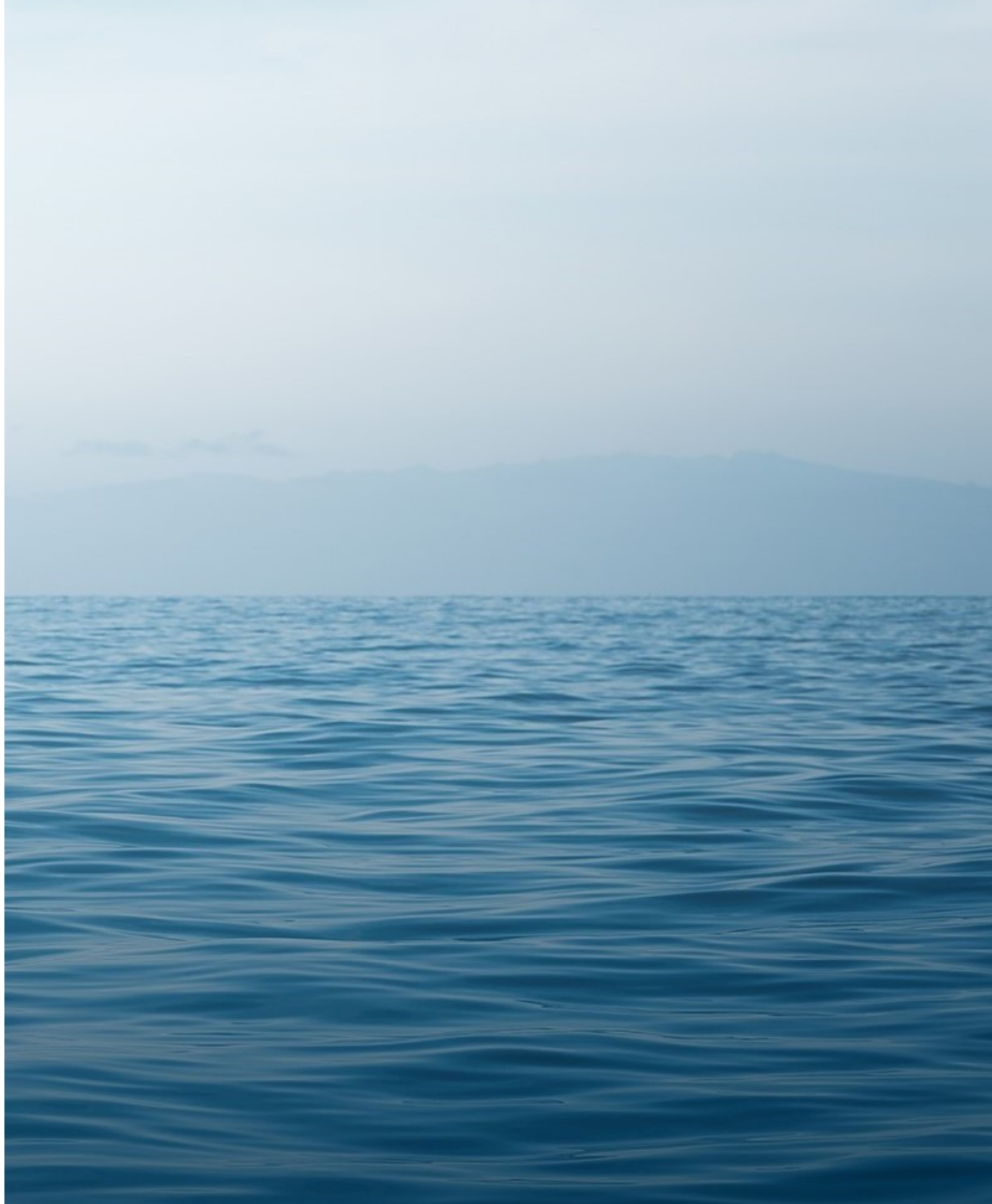
Markedsrapporten skal ikke forstås som et tilbud eller anbefaling om kjøp eller salg av finansielle instrumenter. Gabler Investments AS påtar seg intet ansvar for verken direkte eller indirekte tap eller utgifter som skyldes forståelsen av og/eller bruken av denne rapporten.

Grafer og tall i denne rapporten baserer seg på kilder Gabler Investments AS vurderer som pålitelige. Gabler Investments AS garanterer ikke at informasjonen i analysen er presis eller fullstendig.

Gabler er ansvarlig for korrekt avstemming av finansielle instrumenter som utgjør en del av grunnlaget det skal beregnes honorar av for ytelse av investeringstjenester. Gabler er imidlertid ikke ansvarlig for korrekt avstemming av finansielle instrumenter hvor kunden har enten selv eller ved hjelp av andre har formidlet data til Gabler som grunnlag for yting av rapporteringstjenester på disse instrumentene. Der markedsverdien ikke er tilgjengelig vil foretaket beregne markedsverdi etter beste evne. For øvrig vises det til selskapets alminnelige forretningsvilkår.

GABLER

gabler.no

ASKER KOMMUNE

Gjeldsrapport 2. tertial 2024

GJELDSPORTEFØLJEN

---

2. tertial 2024

GABLER

Nøkkeltall

- Per 31.08.2024 var kommunens lånevolum 11 567,6.
- Porteføljen bestod per utgangen av tertialet av 53 lån.
- Kommunen har 10 derivatavtaler med Nordea, DNB og Danske med et samlet volum på MNOK 1 596,0. Derivatavtalene har en samlet markedsverdi på MNOK -2,8. Dersom kommunen ønsker å innløse disse vil kommunen få en gevinst på MNOK 2,8.
- Andel lånevolum med flytende rente var 51,3 %.
- Rentekostanden hittil i år er 4,1 %, budsjettetert rentekostand for 2024 er 4,3 % Gjennomsnittlig løpetid til forfall var 13,67. Porteføljen hadde en rentedurasjon på 2,58 år ved utgangen av tertialet.
- En forenklet stresstest (renten stiger med 2 prosentpoeng) viser at økt rentekostande over en periode på 12 måneder hadde blitt MNOK 73,7.

	31.08.2024
Lån (L)	11 567,6
Gjeld med renterisiko**	7 181,2
Antall lån	53
Swapvolum	1 596,0
Finansielle instrumenters andel av total gjeld	13,8 %
Påløpte renter hittil i år	307,2
Periodens rentekostnad (inneværende år)	4,1 %
Gjennomsnittlig rente på rapporteringstidpunkt	5,1 %
Gjenværende løpetid til forfall (gj.snitt)	13,67
40 % > Andel lån med just.av rente innenfor 12 måneder < 70 %***	51,3 %
Finansieringsforfall innenfor 12 måneder < 40%	17,5 %
Største lånegiver	Kommunalbanken
Største lånegivers andel av total gjeld	47,5 %
Enkeltlån < 20 %	5,0 %
Gjn. rentebindingstid (durasjon) i gjeldsporteføljen (normal 3 år, min 0 år, maks 6 år)***	2,58
Løpetid for en enkelt rentebytteavtale > 10 år	7,35
Tapspotensial (renten stiger med 2 %-poeng)***	73,7
Markedsverdi av gjeldsporteføljen	11 460,8
Urealisert gevinst (+)/tap (-) (mer-/mindreverdi)	106,8

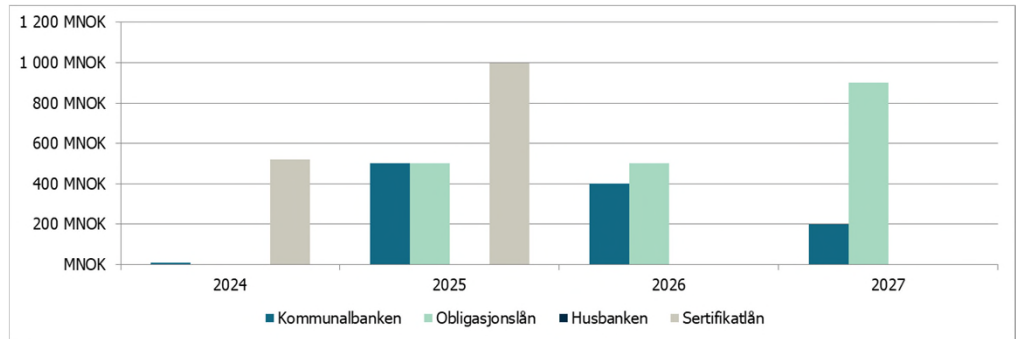
*Tall i millioner kroner

**Total gjeld fratrukket startlån og VAR lån

***Utregningen er basert på gjeld med renterisiko

Finansieringsforfall

- Diagrammet viser finansieringsforfall for Asker kommunes lån frem til 2027.
- Låneforfallene er spredd ut i tid i tråd med finansreglementets krav om å redusere refinansieringsrisikoen ved å spre tidspunkt for forfall.

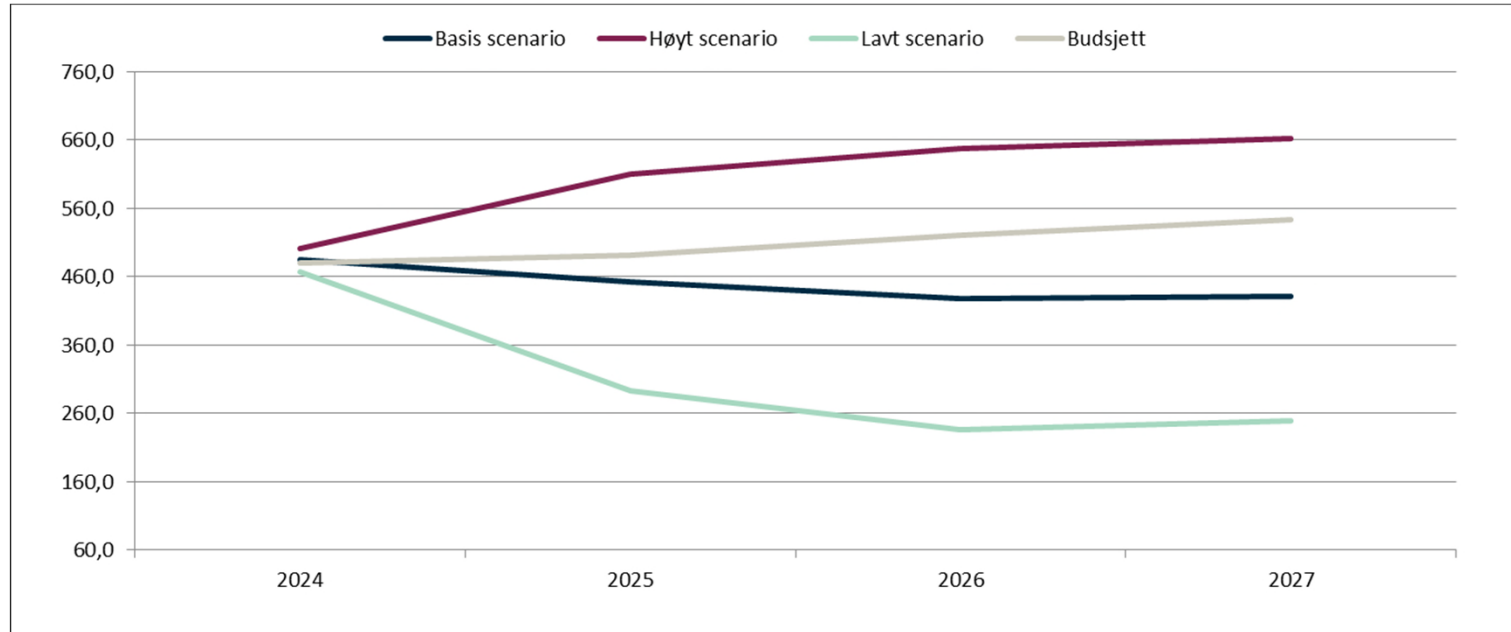
Budsjetterte rentekostnader

- Tabellen viser kommunes budsjetterte rentekostnader for perioden 2024-2027 sammenstilt med renteprognoser for samme periode. Det er tatt utgangspunkt i avledede fremtidige renter fra rentekurven per 31.08, samt budsjetterte avdrag og låneopptak, for å utarbeide en prognose over kommunens rentekostnader frem til 2027.
- Det er utledet prognoser for tre ulike rentescenario, hvor basis scenario er det mest sannsynlige utfallet.
- Ut i fra dette ser vi at budsjetterte rentekostnader ligger under prognosene for basis rentekostnader for 2024 og over for 2025-2027. Se også grafisk fremstilling neste slide.

	2024	2025	2026	2027
Basis scenario	485,7	451,9	428,9	431,8
Budsjett	480,4	491,2	520,6	543,8
Høyt scenario	501,8	610,2	647,5	663,0
Lavt scenario	467,9	292,9	235,7	248,9

Budsjetterte rentekostnader 2024-2027

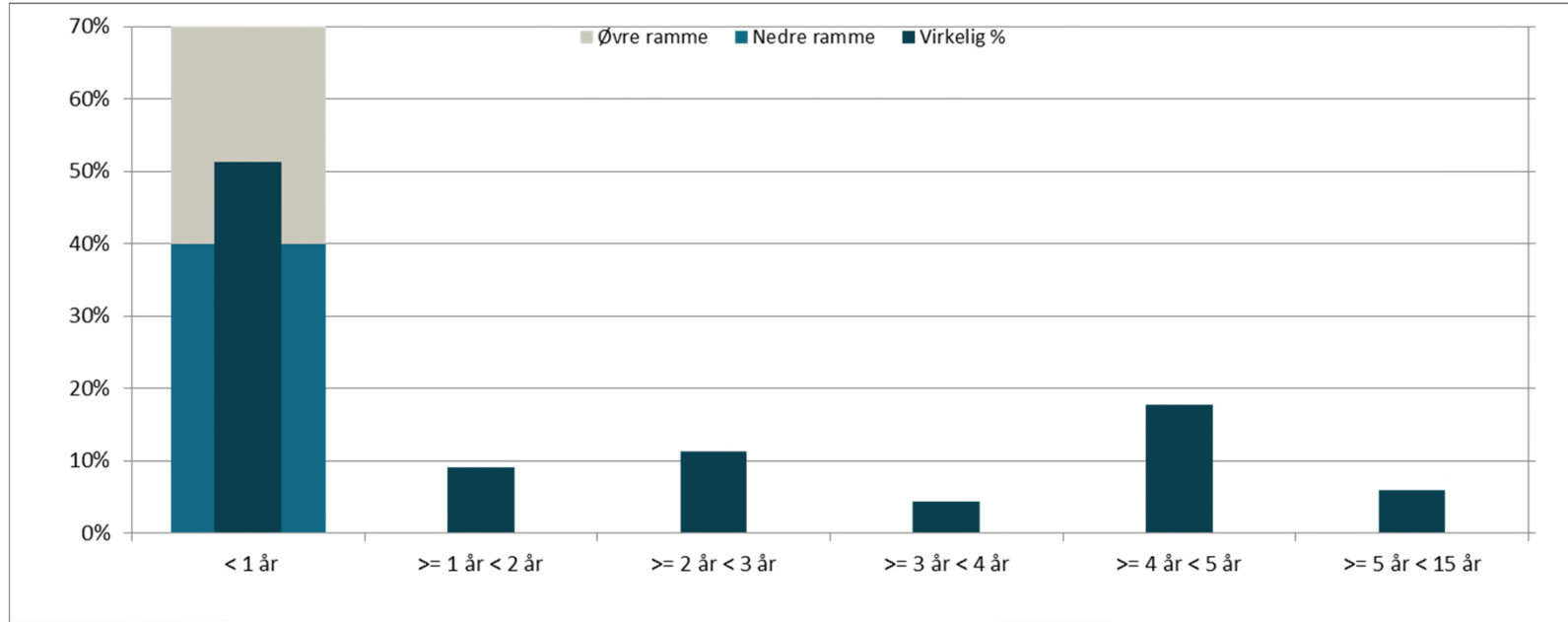

Rentebindingsforfall

- Tabellen viser at renteforfallsstrukturen ligger innenfor rammene satt i strategien.
- Andelen flytende lån er 51,3 %, som er innenfor rammen på 40 % - 70 %.
- Andelen fastrente er 48,7 %, som er innenfor rammen på 30 %- 60 %
- Søylediagrammet på neste slide viser oversikt renteforfallsstruktur for gjeldsporteføljen, samt referanseporteføljens renteforfallsstruktur.

Fra	Til	Virkelig	Virkelig %	Strategi %	Finansreglement
31.08.2024	31.08.2025	3 684,3	51,3%	40% - 70%	OK
31.08.2025	31.08.2026	658,5	9,2%	30% - 60%	OK
31.08.2026	31.08.2027	810,0	11,3%		
31.08.2027	31.08.2028	317,5	4,4%		
31.08.2028	31.08.2029	1 280,0	17,8%		
31.08.2029	31.08.2039	430,9	6,0%		
	Total volum:	7 181,2	100,0%		

Rentebindingsforfall

Aktiviteter hittil i år

Långiver	ID	Dato	Beløp	Rente	Forfall	Kommentar
Obligasjonslån	NO0013133892	19.01.2024	500 000 000	5,17 %	19.01.2027	Opptak nytt lån
Sertifikatlån	NO0013161919	16.02.2024	500 000 000	4,85 %	14.02.2025	Refinansiering sertifikatlån
Husbanken	HUS-11547222-10	01.03.2024	300 000 000	pt	01.04.2054	Opptak nytt startlån
Sertifikatlån	NO0013214114	19.04.2024	500 000 000	4,91 %	10.04.2025	Refinansiering
Sertifikatlån	NO0013265256	21.06.2024	400 000 000	NIBOR 3M + 0,39%	21.06.2027	Forfall MNOK 500, MNOK 400 refinansiert og MNOK 100 nedbetalt
Kommunalbanken	20240154	10.06.2024	8 666 650	pt	08.06.2029	Opptak nytt lån
Kommunalbanken	20240155	10.06.2024	8 332 500	pt	12.03.2029	Opptak nytt lån
Nordea	510156-582431	01.07.2024	240 500 000		01.07.2024	Forfall rentebytteavtale
KLP	8317.64.39214	07.08.2024	250 000 000	NIBOR 3M + 0,42%	07.08.2049	Opptak nytt lån
DNB	2014101507653/170561	15.08.2024	31 250 000		15.08.2024	Forfall rentebytteavtale

Finansreglement

Krav i finansreglement	Gjeldsporteføljen per 31.08.2024
Et enkelt lån kan ikke utgjøre mer enn 20 % av kommunens samlede låneportefølje.	Det største enkeltlånet i porteføljen var på 5,0 % av samlet låneportefølje ved utgangen av august.
Minimum 30 % av låneporteføljen med renterisiko skal ha fast rente. Minimum 40 % av låneporteføljen med renterisiko skal ha flytende rente.	48,7 % av låneporteføljen hadde fast rente og 51,3 % av låneporteføljen hadde flytende rente ved utgangen av august.
Lån med forfall inntil 12 måneder frem i tid kan maksimalt utgjøre 40 % av den samlede låneporteføljen.	Lån med finansieringsforfall 12 måneder frem i tid utgjorde 17,5 % ved utgangen av august.
Rentebytteavtaler skal ha maks forfall 10 år frem i tid.	Ingen av kommunens 10 rentebytteavtaler har forfall lenger enn 10 år frem i tid.
I en normalsituasjon og som en benchmark skal låneporteføljen med renterisiko ha en gjennomsnittlig rentebindingstid på 3 år og maksimal gjennomsnittlig rentebindingstid skal være 6 år.	Durasjon på gjeldsporteføljen var på 2,58 per 31.08.2024.

MARKEDSUTSIKTER

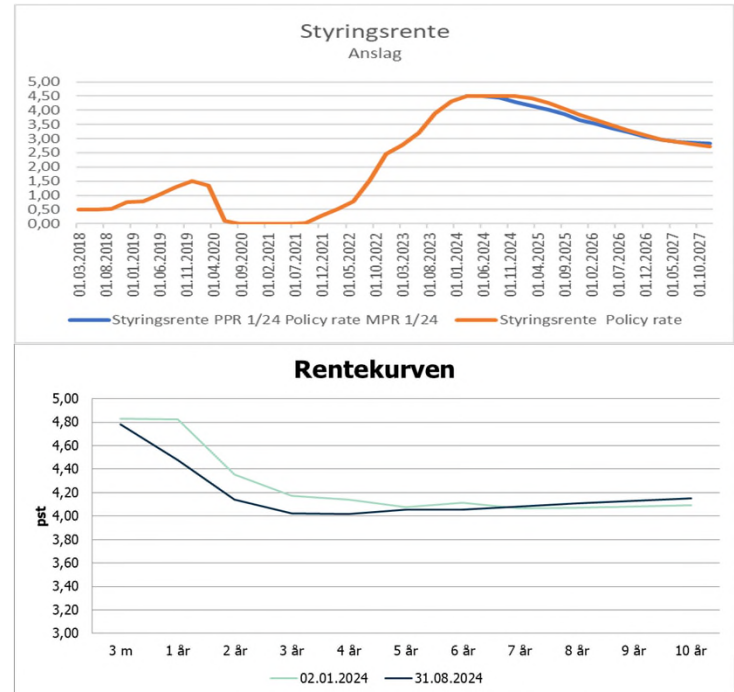

Andre tertial 2024

GABLER

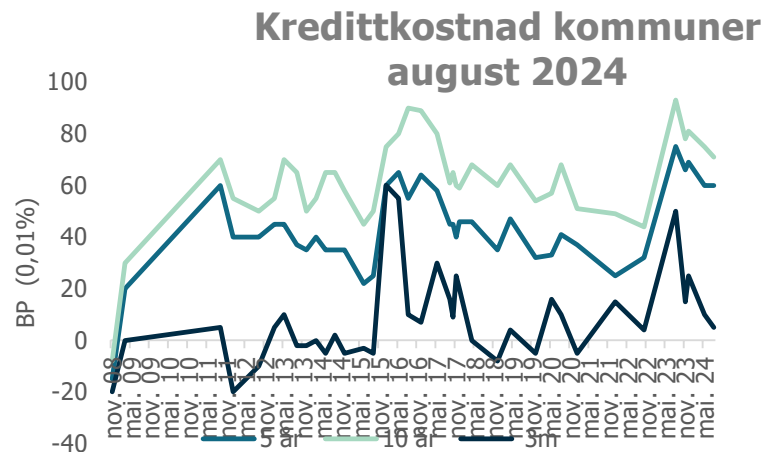
Styringsrenten forentes ikke satt ned i 2024

- I 2022 ble styringsrenten satt opp 7 ganger. Styringsrenten er nå 4,5 %.
- Markedsaktørene forventer primo september at NIBOR 3 i desember vil være 4,45 % sammenliknet med 5,0 % for et år siden.
- Kjerneinflasjonen er fortsatt høyere enn hos våre handelspartnere og ble notert til 3,3 % for perioden juli 23-juli 24.
- Verdien av kronen har falt siden pandemien. Siden pandemien har verdien svekket seg om lag 9 %.

Lavere innlånskostnader som følge av fall i renter for alle løpetider og kredittpremier.

31.08.2024			
Løpetid	NIBOR	Kredittpremie	Fundingkurve
3 m	4,73	5	4,78
1 år	4,30	18	4,48
2 år	3,85	29	4,14
3 år	3,63	39	4,02
4 år	3,54	48	4,02
5 år	3,49	56	4,05
6 år	3,48	58	4,06
7 år	3,47	61	4,08
8 år	3,48	63	4,11
9 år	3,48	65	4,13
10 år	3,48	67	4,15

Kronestyrkelse fremover?

Fallende økonomisk vekst bekymrer. Økt tilbud av olje i markedet, presser oljeprisen ned.

Fortsatt svak krone særlig mot svenske kroner, britiske pund og euro. Et resultat av lavere renter og høyere inflasjon i Norge enn omverdenen?

Valuta	5/12 17	22/5 18	30/11 18	19/8 19	1/9 21	9/11 22	8/9 23	29/8 24
USD/NOK	8,53	8,07	8,55	9,00	8,70	10,25	10,69	10,48
GBP/NOK	10,85	10,82	10,92	10,93	11,95	11,78	13,36	13,84
EUR/NOK	9,69	9,50	9,74	10,00	10,27	10,25	11,46	11,70
SEK/NOK	94,69	92,80	94,15	93,10	100,8	94,35	96,50	103

Fremtidsutsikter september 2024

- Fortsatt høyere inflasjon i Norge enn hos våre handelspartnere.
- Større usikkerhet om rentebanen til styringsrenten. Trolig vil det ikke komme rentesenkninger av betydning i 2024 og rentenivå vil fortsatt være høyt
- Tidligst i desember i år, mest trolig i mars 2025. Det er sterk vilje hos sentralbanken til å bekjempe inflasjon
- Svakere økonomiske indikatorer, men ingen tydelige fall ennå. Finansielle markeder vil trolig svinge mer i siste kvartal sammenliknet med hva man har sett tidligere i år

Saksframlegg

Arkivsak
24/12253-1

Saksbehandler
Inger-Lise Gjesdal

Behandles av
Formannskapet
Kommunestyret

Møtedato
17.09.2024
15.10.2024

Asker kommunes økonomireglement – revidering

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Revidert økonomireglement for Asker kommune vedtas slik det foreligger som vedlegg til saken.
2. Det reviderte reglementet trer i kraft straks det er vedtatt.

1. Sammendrag

Kommunestyret skal selv vedta regler for økonomiforvaltningen (økonomireglement). Dette følger av kommuneloven § 14-2 om kommunestyrets plikter, bokstav d). Reglementet skal vedtas minst én gang i hver kommunestyreperiode.

Kommunedirektøren legger i denne saken frem revidert utkast til økonomireglement for Asker kommune. Det reviderte økonomireglementet samsvarer i stor grad med eksisterende reglement. Det foreslås mindre justeringer i reglementet. Endringer av betydning er gjort i følgende kapitler:

- Kapittel 2. Økonomiske handlingsregler
- Kapittel 3.5 Disponeringsfullmakt og anvisningsfullmakt
- Kapittel 7. Intern kontroll

En spor endrings-versjon av finansreglementet er vedlagt saken.

2. Bakgrunn for saken

Utgangspunktet for reglementet er rammer og retningslinjer som følger av:

- [Lov om kommuner og fylkeskommuner \(kommuneloven\) av 22. juni 2018](#)
- [Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv, i kraft fra 01.01.2020](#)
- [Forskrift om rapportering fra kommuner og fylkeskommuner, fastsatt av Kommunal- og regionaldepartementet, i kraft fra 1.1.2020](#)

Kommunelovens § 14-2 inneholder bestemmelser for kommunenes økonomiforvaltning og - styring. Det er blant annet fastsatt krav om økonomireglement og finansielle måltall som styringsverktøy.

Reglementet dekker kommunens totale økonomiforvaltning, og gjelder til kommunestyret vedtar nytt reglement. Dagens økonomireglement for Asker kommune ble [vedtatt av kommunestyret tirsdag 3. mars 2020](#).

3. Saksopplysninger

Økonomireglementet skal ivareta kommunelovens grunnleggende krav til økonomiforvaltning, og bidra til at kommunen forvalter økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid.

Det reviderte reglementet innebærer få materielle endringer sammenlignet med dagens reglement. De viktigste endringene som foreslås er:

Reviderte handlingsregler

Kommuner skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid. Som et ledd i dette må alle kommuner vedta finansielle måltall. Måltallene skal være et verktøy for langsiktig styring av kommunens økonomi. Med bakgrunn i at nytt inntektssystem for kommunene gir Asker kommune endrede økonomiske rammer fra 2025 foreslår kommunedirektøren noen justeringer av kommunens vedtatte handlingsregler:

	Ikke ønsket resultat	Laveste aksepterte resultat	Ønsket resultat
UT: Netto driftsresultat	<1,75 %	1,75 – 3 %	>3 %
NY: Netto driftsresultat*	<1 %	1 - 2 %	>2 %
Disposisjonsfond*	< 5 %	5 - 10 %	> 10 %
NY: Disposisjonsfond uten energifondet*	< 2 %	2-5 %	> 5 %

Gjeld*	> 100 %	100 - 80 %	< 80 %
UT: Verdibevarende vedlikehold	< 100 kr/m ²	100-140 kr/m ²	>140 kr/m ²

*i prosent av driftsinntektene

- Netto driftsresultat: Netto driftsresultat er det mest sentrale måltallet. Teknisk beregningsutvalg har anbefalt et gjennomsnittsmål for kommunesektoren på 1,75 prosent. Asker kommune har i vedtatt handlingsregel et mål om et netto driftsresultat på 3 prosent. Dette er høyere enn hva andre sammenlignbare kommuner har. Med endrede inntektsrammer fra 2025 mener kommunedirektøren at målet på 3 prosent er et for krevende mål. Kommunedirektøren foreslår å justere grenseverdiene fra 3 til 2 prosent for å nå grønt nivå på denne handlingsregelen.
- Disposisjonsfond: Kommunedirektøren foreslår å opprettholde målet om at disposisjonsfond i prosent av driftsinntektene skal utgjør 10 prosent. Kommunedirektøren anbefaler en ny handlingsregel for hvor stort det generelle disposisjonsfondet uten energifondet (bufferfond og realverdifond) skal være. Målet er at disposisjonsfondet uten energifond skal utgjør 5 % av driftsinntektene. Dette vil være kommunens frie egenkapital som kan benyttes til egenfinansiering av investeringer eller som buffer mot svingninger i driften.
- Gjeld: Kommunedirektøren foreslår at handlingsregel for gjeld i prosent av driftsinntekter opprettholdes slik den er vedtatt.
- Verdibevarende vedlikehold: Kommunedirektøren foreslår å ta ut handlingsregelen for verdibevarende vedlikehold i denne revideringen av økonomireglementet. Kommunedirektøren vil i forbindelse med arbeidet med omstilling for 2025 utrede en reduksjon i budsjett som er avsatt til verdibevarende vedlikehold. Ny handlingsregel for verdibevarende vedlikehold bør innarbeides i neste revidering av økonomireglementet, da med utgangspunkt i kommunens nye økonomiske rammer og muligheter.

Intern kontroll

ISO 9001-sertifiseringen har siden 2007 bidratt til at Asker kommune har fått etablert en god struktur for det overordnede arbeidet med kvalitetsledelse og internkontroll. Etter kommune-sammenslåingen i 2020 ble hele den nye kommunen sertifisert etter ISO 9001. Det er få andre kommuner som har valgt tilsvarende tilnærming med full sertifisering. Noen kommuner har valgt å sertifisere noen av tjenesteleveransene sine. Asker kommune gjennomgikk en resertifisering høsten 2022. Kommunedirektøren anbefaler å se på alternative måter å jobbe på, med kvalitet- og forbedringsarbeidet i kommunekommeorganisasjonen. Et klart mål er fortsatt at kvalitet i tjenesteleveransene skal kjennetegne kommunen.

4. Kommunedirektørens vurdering

Kommuneloven, forskrifter, revidert økonomireglement og delegeringsreglementet legger til grunn en tydelig ansvarsfordeling mellom politikk og administrasjon i arbeidet med kommunens økonomistyring.

5. Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler at det reviderte økonomireglementet vedtas slik det foreligger.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Revidert økonomireglement spor endringer
Revidert økonomireglement

Saksprotokoll

Arivsak
24/12253

Saksbehandler
Inger-Lise Gjesdal

Behandlet av
1 Formannskapet
2 Kommunestyret

Møtedato	Saksnr.
17.09.2024	129/24
15.10.2024	

Asker kommunes økonomireglement – revidering

Formannskapet har behandlet saken i møte 17.09.2024 sak 129/24

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Innstilling

1. Revidert økonomireglement for Asker kommune vedtas slik det foreligger som vedlegg til saken.
2. Det reviderte reglementet trer i kraft straks det er vedtatt.

Saksprotokoll

Arivsak
24/12253

Saksbehandler
Inger-Lise Gjesdal

Behandlet av
1 Formannskapet
2 Kommunestyret

Møtedato	Saksnr.
17.09.2024	129/24
15.10.2024	60/24

Asker kommunes økonomireglement – revidering

Kommunestyret har behandlet saken i møte 15.10.2024 sak 60/24

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Revidert økonomireglement for Asker kommune vedtas slik det foreligger som vedlegg til saken.
2. Det reviderte reglementet trer i kraft straks det er vedtatt.

Asker
kommune

Økonomireglement for Asker kommune

Vedtatt av kommunestyret

Senere endret av kommunestyret

Erstatter/endrer reglement
vedtatt av kommunestyret

03.03.2020 - sak 10/20

Økonomireglement for Asker kommune

Kapittel 1	Reglementets virkeområde	4
§ 1-1	Formålet med reglementet	4
§ 1-2	Generelle rammer for kommunens økonomiforvaltning	4
§ 1-3	Overordnede prinsipper	4
Kapittel 2	Økonomiske handlingsregler	4
Kapittel 3	Budsjett og budsjettfullmakter	5
§ 3-1	Handlingsprogrammet – rammer, mål og strategier	5
§ 3-2	Kommunestyrets budsjettfullmakt	5
§ 3-3	Endringer i vedtatt driftsbudsjett – budsjettjusteringer	6
§ 3-4	Endringer i vedtatt investeringsbudsjett – pågående prosjekter	7
§ 3-5	Disponeringsfullmakt og anvisningsmyndighet	7
§ 3-6	Beslutninger som gjelder fast eiendom	7
Kapittel 4	Økonomirapportering	8
§ 4-1	Tertialrapportering	8
§ 4-2	Fagsystemer for regnskap, budsjett og økonomistyring	8
§ 4-3	Nasjonal rapportering – KOSTRA	8
Kapittel 5	Årsregnskap og årsberetning	8
§ 5-1	Årsregnskap og bokføring	8
§ 5-2	Årsberetning	9
Kapittel 6	Avsetning til og bruk av fond	9
§ 6-1	Disposisjonsfond	9
§ 6-2	Bundne driftsfond/øremerkede midler	10
§ 6-3	Ubundet investeringsfond	10
Kapittel 7	Inntekter og gebyrer	10
§ 7-1	Kommunale betalingstjenester/gebyrer	10
§ 7-2	Prising av ikke-lovpålagte tjenester	11
Kapittel 8	Internkontroll	11
§ 8-1	Internkontroll – kommunedirektørens overordnede ansvar	11
§ 8-2	Internkontroll – ledelse og styring	11
§ 8-3	Internkontroll – kvalitetsledelsessystem	12
§ 8-4	Internkontroll – ekstern og intern varsling	12
§ 8-5	Internkontroll – rapportering	12
Kapittel 9	Etikk og antikorrupsjon	13
§ 9-1	Forebygging av korrupsjon og økonomiske misligheter	13
§ 9-2	Samfunnsansvar og bærekraft	13
Kapittel 10	Ikrafttredden	13
Kapittel 1	Reglementets virkeområde	3
§ 1-1	Formålet med reglementet	3
§ 1-2	Generelle rammer for kommunens økonomiforvaltning	3
§ 1-3	Overordnede prinsipper	3
Kapittel 2	Budsjett og budsjettfullmakter	3
§ 2-1	Handlingsprogrammet – rammer, mål og strategier	3
§ 2-2	Kommunestyrets budsjettfullmakt	4
§ 2-3	Endringer i vedtatt driftsbudsjett – budsjettjusteringer	5
§ 2-4	Endringer i vedtatt investeringsbudsjett – pågående prosjekter	5
§ 2-5	Disponeringsfullmakt og anvisningsmyndighet	5
§ 2-6	Beslutninger som gjelder fast eiendom	6

formaterte: Ikke Utheving

formaterte: Ikke Utheving

formaterte: Standardskrift for avsnitt

formaterte: Standardskrift for avsnitt

formaterte: Standardskrift for avsnitt

formaterte: Standardskrift for avsnitt

formaterte: Standardskrift for avsnitt

formaterte: Standardskrift for avsnitt

formaterte: Standardskrift for avsnitt

formaterte: Standardskrift for avsnitt

formaterte: Standardskrift for avsnitt

formaterte: Standardskrift for avsnitt

formaterte: Standardskrift for avsnitt

Økonomireglement for Asker kommune

Kapittel 3 — Økonomirapportering	6
§ 3-1 — Tertialrapportering	6
§ 3-2 — Fagsystemer for regnskap, budsjett og økonomistyring	6
§ 3-3 — Nasjonal rapportering — KOSTRA	7
Kapittel 4 — Årsregnskap og årsberetning	7
§ 4-1 — Årsregnskap og bokføring	7
§ 4-2 — Årsberetning	7
Kapittel 5 — Avsetning til og bruk av fond	8
§ 5-1 — Disposisjonsfond	8
§ 5-2 — Bundne driftsfond/øremerkede midler	8
§ 5-3 — Ubundet investeringsfond	8
Kapittel 6 — Inntekter og gebyrer	9
§ 6-1 — Kommunale betalingstjenester/gebyrer	9
§ 6-2 — Prising av ikke-lovpålagte tjenester	9
Kapittel 7 — Internkontroll	9
§ 7-1 — Internkontroll — kommunedirektørens overordnede ansvar	9
§ 7-2 — Internkontroll — ledelse og styring	10
§ 7-3 — Internkontroll — kvalitetsledelsessystem	10
§ 7-4 — Internkontroll — ekstern og intern varsling	10
§ 7-5 — Internkontroll — rapportering	11
Kapittel 8 — Etikk og antikorrupsjon	11
§ 8-1 — Forebygging av korrupsjon og økonomiske misligheter	11
§ 8-2 — Samfunnsansvar og bærekraft	11
Kapittel 9 — Ikrafttreden	11

formaterte: Standardskrift for avsnitt

formaterte: Standardskrift for avsnitt

formaterte: Standardskrift for avsnitt

formaterte: Standardskrift for avsnitt

formaterte: Standardskrift for avsnitt

formaterte: Standardskrift for avsnitt

formaterte: Standardskrift for avsnitt

formaterte: Standardskrift for avsnitt

formaterte: Standardskrift for avsnitt

formaterte: Standardskrift for avsnitt

formaterte: Standardskrift for avsnitt

formaterte: Standardskrift for avsnitt

formaterte: Standardskrift for avsnitt

formaterte: Standardskrift for avsnitt

formaterte: Standardskrift for avsnitt

formaterte: Standardskrift for avsnitt

formaterte: Standardskrift for avsnitt

formaterte: Standardskrift for avsnitt

formaterte: Standardskrift for avsnitt

formaterte: Standardskrift for avsnitt

formaterte: Standardskrift for avsnitt

formaterte: Standardskrift for avsnitt

formaterte: Standardskrift for avsnitt

formaterte: Standardskrift for avsnitt

formaterte: Standardskrift for avsnitt

Økonomireglement for Asker kommune

Kapittel 1 Reglementets virkeområde

§ 1-1 Formålet med reglementet

Reglementet skal ivareta kommunelovens grunnleggende krav til økonomiforvaltningen, og bidra til at kommunen forvalter økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid.

Asker kommune skal utarbeide samordnede og realistiske planer for egen virksomhet og økonomi og for lokalsamfunnets utvikling, jf. kommuneloven § 14-1 andre ledd.

Reglementet dekker kommunens totale økonomiforvaltning, og gjelder til kommunestyret vedtar nytt reglement. Reglementet skal vedtas minst én gang i hver kommunestyreperiode.

Reglementet er utarbeidet i henhold til bestemmelsene i kommuneloven § 14-2 bokstav d).

Reglementet utfyller bestemmelser gitt i Finansreglement for Asker kommune, utarbeidet i henhold til bestemmelsene i kommuneloven § 14-2 bokstav e).

§ 1-2 Generelle rammer for kommunens økonomiforvaltning

Asker kommunes skal forvalte sin økonomi på en forsvarlig og effektiv måte, og på den måten legge til rette for en best mulig utnyttelse av kommunens samlede ressurser. De folkevalgte skal sikres pålitelig og tilstrekkelig styringsinformasjon som grunnlag for sine beslutningsprosesser.

Asker kommune har nulltoleranse for korrupsjon og økonomiske misligheter. Innbyggerne skal være trygg på at kommunen ivaretar fellesskapets beste, basert på demokratiske prosesser, rettfærdig utøvelse av lokal myndighet og pålitelig forvaltning av kommunens ressurser.

§ 1-3 Overordnede prinsipper

- Asker kommune skal ha en robust og bærekraftig økonomiforvaltning
- Økonomiforvaltningen skal ha et langsiktig perspektiv, som grunnlag for stabilitet og forutsigbarhet når det gjelder kommunens økonomiske handlingsrom
- God økonomistyring skal sikre kvaliteten i tjenestetilbudet til kommunens innbyggere
- Grundige analyser skal sikre kostnadseffektiv tjenesteproduksjon
- Etablerte kontrollrutiner skal redusere risikoen for avvik fra fastsatte mål og rammer
- Gjennomgående internkontroll skal sikre etterlevelse av lover og forskrifter
- Åpenhet og refleksjon skal bidra til etisk forsvarlige holdninger og handlinger

Kapittel 2 Økonomiske handlingsregler

Kommuneloven understreker at kommunestyret skal forvalte kommunens økonomi slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid, blant annet gjennom å vedta og styre etter finansielle måltall for utvikling av økonomien. For å sikre et godt økonomisk handlingsrom vedtas følgende finansielle måltall for Asker kommune:

	Ikke ønsket resultat	Laveste aksepterte resultat	Ønsket resultat	formaterte: Skrift: (Standard) Arial, 10 pkt
				Formatert tabell
<u>UT: Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene</u>	<1,75 %	1,75 - 3 %	>3 %	formaterte: Skrift: (Standard) Arial, 10 pkt
<u>NY: Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene</u>	<1%	1 - 2 %	>2 %	formaterte: Skrift: (Standard) Arial, 10 pkt, Gjennomstreking
				formaterte: Skrift: (Standard) Arial, 10 pkt

Økonomireglement for Asker kommune

<u>Disposisjonsfond i prosent av driftsinntektene</u>	< 5 %	5 - 10 %	> 10 %	formaterte: Skrift: (Standard) Arial, 10 pkt
<u>NY: Disposisjonsfond uten energifondet</u>	< 2 %	2 - 5 %	> 5 %	formaterte: Skrift: (Standard) Arial, 10 pkt
<u>Gjeld i prosent av driftsinntektene</u>	> 100 %	100 - 80 %	< 80 %	formaterte: Skrift: (Standard) Arial, 10 pkt
<u>UT: Verdibevarende vedlikehold</u>	< 100 kr/m ²	100-140 kr/m ²	>140 kr/m ²	formaterte: Skrift: (Standard) Arial, 10 pkt
				formaterte: Gjennomstreking
				formaterte: Skrift: (Standard) Arial, 10 pkt, Gjennomstreking

^ **Kapittel 32 Budsjet og budsjettfullmakter**

§ 32-1 Handlingsprogrammet – rammer, mål og strategier

Handlingsprogrammet skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Handlingsprogrammet gir grunnlaget for kommunens prioriteringer av ressurser, planleggings- og samarbeidsoppgaver, og konkretiserer tiltak innenfor kommunens økonomiske rammer.

Handlingsprogrammet har et 4-årig perspektiv. Det rulleres årlig, og vedtas før årsskiftet.

Handlingsprogrammet utgjør kommuneplanens handlingsdel etter plan- og bygningsloven § 11-1 fjerde ledd.

Kommunens økonomiplan innarbeides i handlingsprogrammet, jf. kommuneloven § 14-4 femte ledd. Økonomiplanen skal vise kommunens prioriteringer og de målene og premissene økonomiplanen bygger på.

Bindende årsbudsjett for det første året i kommende 4-årsperiode innarbeides også i handlingsprogrammet. Kommunestyrets bevilgninger i årsbudsjettet er basert på rammebudsjetteringsprinsippet og knyttet til fastsetting av de samlede økonomiske rammer for kommunen i budsjettåret.

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal settes opp i balanse og være realistisk, fullstendig og oversiktlig. All bruk av midler i årsbudsjettet skal ha dekning i årets tilgang på midler. Investeringene skal over tid ha en egenfinansiering som ivaretar kommunens økonomiske handleevne.

Utviklingen i kommunens økonomi og utviklingen i gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelse skal framgå av handlingsprogrammet. ~~Det skal vedtas konkrete måltall for:~~

- Netto driftsresultat
- Disposisjonsfond i prosent av driftsinntekter
- Gjeldsgrad (netto lånegjeld i prosent av driftsinntekter)
- Grad av egenfinansiering av investeringer (handlingsregelen)

Handlingsprogrammet er styrende for tjenesteområdenes planer og virksomheter så snart det er vedtatt av kommunestyret.

§ 32-2 Kommunestyrets budsjettfullmakt

Kommunestyret vedtar selv økonomiplan og årsbudsjett, som skal utarbeides i samsvar med bestemmelsene i kommuneloven § 14-4 med tilhørende forskrifter.

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal deles inn i en driftsdel og en investeringsdel.

formaterte: Skrift: (Standard) Arial, 10 pkt

formaterte: Skrift: (Standard) Arial, 10 pkt

formaterte: Skrift: (Standard) Arial, 10 pkt

formaterte: Skrift: (Standard) Arial, 10 pkt

formaterte: Skrift: (Standard) Arial, 10 pkt

formaterte: Gjennomstreking

formaterte: Skrift: (Standard) Arial, 10 pkt, Gjennomstreking

formaterte: Skrift: Asker Sans, 12 pkt

Formatert: Normal

formaterte: Utheving

Formatert: Normal, Ingen punktmerking eller nummerering

Økonomireglement for Asker kommune

Kommunestyret fordeler bevilgningene i årsbudsjettets driftsdel som rammebevilgninger på følgende budsjettområder:

- Tjenesteområdet [Administrasjon og ledelse](#) [Organisasjon, styring og utvikling](#)
- Tjenesteområdet Oppvekst
- Tjenesteområdet Velferd
- Tjenesteområdet Samfunnstjenester
- Tjenesteområdet Samfunnsutvikling
- Tjenesteområdet Medborgerskap
- Tjenesteovergripende

Kommunestyrets vedtatte rammebevilgning for hvert av budsjettområdene er en nettobevilgning; dvs. differansen mellom brutto utgifter og brutto inntekter. Kommunedirektøren har fullmakt til å fordele vedtatt budsjettamme for budsjettområde «tjenesteovergripende» på de øvrige tjenesteområdene.

Kommunestyret vedtar investeringsbudsjettet fordelt på hvert av tjenesteområdene, basert på en samlet oversikt over budsjettet kostnadsramme for alle prosjekter med kostnadsramme over 20 mill. kroner, eller prosjekter som er planlagt gjennomført over mer enn ett budsjettår. Investeringsprosjekter budsjetteres inklusive merverdiavgift.

Kommunestyrets vedtatte investeringsbudsjett er å anse som en bruttobevilgning; dvs. ramme for brutto kostnader for investeringer i budsjettåret.

Alle midler i investeringsbudsjettet er å anse som frie midler som benyttes til felles finansiering av alle investeringer. Eventuelle tilskudd reservert til særskilte formål i henhold til lov, forskrift eller avtale er å anse som delfinansiering av det prosjektet tilskuddet gjelder.

§ 32-3 Endringer i vedtatt driftsbudsjett – budsjettjusteringer

Kommunestyrets bindende beslutninger om rammebevilgninger per tjenesteområde i årsbudsjettet kan bare endres av kommunestyret selv, med de unntak kommunestyret selv har vedtatt.

Budsjettjusteringer skal fortrinnsvis skje i forbindelse med tertialrapporteringer til kommunestyret.

Hovedutvalget for hvert av tjenesteområdene oppvekst, velferd, samfunnstjenester og medborgerskap kan gjøre endringer innenfor sitt tjenesteområde, i forbindelse med tertialrapporteringen. Formannskapet kan på samme måte gjøre endringer innenfor tjenesteområdene administrasjon og ledelse samt samfunnsutvikling. Hovedutvalgene og formannskapets endringer må være innenfor kommunestyrets bindende rammebevilgning for hele tjenesteområdet. Budsjettjusteringer skal rapporteres til kommunestyret.

Kommunedirektøren har anledning til å foreta budsjett-tekniske endringer i driftsbudsjettet, samt endringer som ikke er av prinsipiell betydning. Kommunedirektøren kan omfordele fra driftsbudsjettet til investeringsbudsjettet for å finansiere kjøp av maskiner, utstyr og andre mindre investeringer.

Dersom det i løpet av året skjer endringer i forutsetningene for budsjettet, skal kommunedirektøren så langt som mulig, og uten at det er i strid med kommunestyrets mål og resultatkrav, finne dekning innenfor samme tjenesteområde. Dersom de endrede forutsetningene er av en slik karakter at kommunedirektøren ikke kan finne slik dekning, må forslag om inndekning fremmes for ansvarlig utvalg, og deretter kommunestyret.

Dersom nye tiltak fremmes for kommunestyret utenom den ordinære budsjettbehandlingen, skal tiltaket være forsvarlig utredet med oversikt over økonomiske konsekvenser, med forslag til budsjettdekning. Det skal også redegjøres for eventuelle økonomiske konsekvenser utover innværende budsjettår.

Kommunestyret skal endre årsbudsjettet når det er nødvendig for å oppfylle kommunelovens krav om realisme og balanse. Årsbudsjettet kan ikke endres etter årsslutt.

Økonomireglement for Asker kommune

§ 32-4 Endringer i vedtatt investeringsbudsjett – pågående prosjekter

Investeringsbudsjettet er ettårig.

Endringer i investeringsbudsjettet og årsavslutningen av investeringsregnskapet skal følge retningslinjer i veileder til budsjetteringer av investeringer og avslutning av investeringsregnskapet. Ved overgang fra ett budsjettår til neste, videreføres arbeidet ved allerede igangsatte prosjekter med bevilgning i investeringsbudsjettet, i påvente av ny bevilgning. Slik videreføring begrenses kostnadmessig til det beløp som gjenstår ubrukt for vedkommende prosjekt per 31.12.

§ 32-5 Disponeringsfullmakt og anvisningsmyndighet

Med «disponeringsfullmakt» menes fullmakt til å disponere de bevilgninger som er ført opp i kommunes årsbudsjett. Med «anvisningsmyndighet» menes fullmakt til å anviser et beløp til utbetaling; dvs. å gå god for at en disposisjon som belaster kommunens budsjett er innenfor disponibel ramme.

Kommunedirektøren har fullmakt til å disponere og fordele vedtatt rammebevilgning for hvert av tjenesteområdene i driftsbudsjettet til virksomheter og formål innen dette tjenesteområdet. Dette gjelder så langt kommunestyret, formannskapet og hovedutvalg ikke har besluttet noe annet.

Kommunedirektøren har anvisningsfullmakt for alle formål og alle tjenesteområder, unntatt formannskapets disposisjonskonto. Kommunedirektøren kan avskrive/tapsføre krav som anses uerholdige og har fullmakt til å ta avgjørelse i gjeldsordningssaker.

Kommunedirektøren kan kun videredelegere sin disponeringsfullmakt og anvisningsfullmakt til ledere og andre som er underlagt egen instruksjonsmyndighet. Budsjettansvar og anvisningsfullmakt skal følge samme stilling.

Det skal til enhver tid foreligge et reglement for attestasjon og anvisning. Reglementet revideres ved behov og skal vedtas av kommunedirektøren.

Kommunedirektøren skal utarbeide eget attestasjons- og anvisningsreglement.

formaterte: Utheving

§ 32-6 Beslutninger som gjelder fast eiendom

Kommunestyret tar avgjørelser i følgende saker som gjelder fast eiendom:

- Utferdigelse av rammer og retningslinjer for inngåelse av kontrakter om erverv, avhending, bortfeste, utleie, makeskifte, stiftelse av panterettigheter, servitutter, bruksrettigheter mv. vedrørende kommunens faste eiendommer samt kontrahering av bygg/anlegg.
- Beslutninger om enkeltkontrakter som oppregnet foran, som ligger utenfor vedtatt budsjett og øvrige rammer og retningslinjer som kommunestyret har trukket opp.

Formannskapet tar avgjørelser i følgende saker:

- Inngåelse av enkeltkontrakter som oppregnet foran, der den økonomiske uttelling for kommunen ved kontrakten overstiger 20 mill. kroner ekskl. mva.
- Inngåelse av enkeltkontrakter om avhending eller makeskifte av kommunal eiendom der eiendommen er taksert til/markedsvurdert til mer enn 20 mill. kroner.
- Kontrakter som medfører at kommunen bindes utover det enkelte budsjettår
- Saker kommunedirektøren vurderer å være av prinsipiell betydning

Kommunedirektøren kan ta beslutninger i øvrige saker vedrørende fast eiendom.

Økonomireglement for Asker kommune

Kapittel 43 Økonomirapportering

§ 43-1 Tertialrapportering

Kommunedirektøren skal rapportere til kommunestyret om utviklingen i inntekter og utgifter, sammenholdt med årsbudsjettet. Hvis utviklingen tilsier vesentlige avvik, skal kommunedirektøren foreslå endringer i årsbudsjettet, jf. kommuneloven § 14-5 tredje ledd.

Det rapporteres for hvert tertial; 1. og 2. tertialrapport. Tertialrapportene skal gi en helhetlig oversikt over den økonomiske status, inklusive prognose for budsjettåret. Rapportene skal inneholde oppstillinger som viser vedtatt og justert budsjett, samt regnskap hittil i året. Det skal rapporteres både på driftsbudsjettet og investeringsbudsjettet. For større investeringsprosjekter utarbeides særskilte rapporter som legges frem sammen med tertialrapporten.

I de tilfeller det er vesentlige avvik, skal det fremmes forslag om korrigerende tiltak. Tiltakene skal beskrive eventuelle konsekvensene for tjenestetilbudet til innbyggerne, samt økonomiske konsekvenser for kommunen.

§ 43-2 Fagsystemer for regnskap, budsjett og økonomistyring

Kommunedirektørens ansvar for løpende rapportering innebærer at administrasjonen skal ha kontroll på:

- eksisterende og mulige budsjettoverskridelser, og årsaken til disse
- merinntekter og mindreforbruk som vil innebære en innsparing i forhold til budsjett
- eventuelle feilbudsjetteringer mellom drifts- og investeringsbudsjett
- eventuelle feilføringer i regnskapet
- andre forhold som avviker fra budsjettforutsetningene

Kommunens fagsystemer for regnskap, budsjett og økonomistyring skal ha hensiktsmessig funksjonalitet. Det må være lagt til rette for at virksomheter, økonomiavdeling og administrativ ledelse til enhver tid kan følge utviklingen i regnskap mot budsjett, slik at eventuelle avvik oppdages så tidlig som mulig og korrigerende tiltak iverksettes så raskt som mulig.

Administrasjonen skal til enhver tid holde oversikt over og ha beskrivelse av hvordan forsystemer genererer økonomiske transaksjoner som påvirker økonomisk rapportering.

§ 43-3 Nasjonal rapportering – KOSTRA

Kommunens regnskap skal rapporteres til SSB hvert kvartal.

Årsregnskapet skal rapporteres så snart regnskapet er avlagt.

Kapittel 54 Årsregnskap og årsberetning

§ 54-1 Årsregnskap og bokføring

Kommunen skal utarbeide følgende årsregnskap, jf. kommuneloven § 14-6:

- a) regnskap for kommunekassen
- b) regnskap for hvert kommunalt foretak
- c) regnskap for annen virksomhet som er en del av kommunen som rettssubjekt, og som skal ha eget regnskap i henhold til lov og forskrift
- d) samlet regnskap for kommunen som juridisk enhet

Årsregnskapet skal utarbeides i samsvar med bestemmelser gitt i forskrift for økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv, vedtatt av

Økonomireglement for Asker kommune

Kommunal – og moderniseringsdepartementet 07.06.2019, med senere endringer. [Forskrift for økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner](#)

Årsregnskapet skal bestå av et driftsregnskap og et investeringsregnskap. Driftsregnskapet og investeringsregnskapet skal deles inn og stilles opp på samme måte som årsbudsjettet. Det er regnskapsreglene som avgjør hvorvidt inntekter og utgifter føres i drifts- eller investeringsregnskapet. Årsregnskapene skal også bestå av balanseregnskap og noteopplysninger.

Dersom årsregnskapet viser et regnskapsmessig merforbruk (underskudd), skal kommunedirektøren gjennomføre strykninger i et så stort omfang som nødvendig. Regnskapet skal ikke avlegges før alle strykningmuligheter i henhold til lov og forskrift er gjennomført, slik at det regnskapsmessige merforbruket blir så lavt som mulig.

Dersom årets driftsregnskap viser et mindreforbruk (overskudd), skal eventuelt udekket merforbruk fra tidligere år dekket inn, før årsregnskapet legges fram for kommunestyret.

Årsregnskapene skal føres i samsvar med god kommunal regnskapsskikk.

Årsregnskapet skal avlegges senest 22. februar.

Kontrollutvalget skal påse at kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte.

§ 54-2 Årsberetning

Kommunen skal utarbeide årsberetning for kommunens samlede virksomhet. Det skal også utarbeides en egen årsberetning for hvert kommunalt foretak, jf. kommuneloven § 14-7. Årsberetningene skal redegjøre for:

- forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen og stillingen, og om den økonomiske utviklingen og stillingen ivaretar den økonomiske handleevnen over tid
- vesentlige beløpsmessige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet, og vesentlige avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene
- virksomhetens måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for kommunen eller innbyggerne
- tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard
- den faktiske tilstanden når det gjelder kjønnslikestilling
- likestillingstiltak som er iverksatt, og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestillings- og diskrimineringslovens formål om likestilling uavhengig av kjønn, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk

Årsberetningene skal avgis senest 31. mars.

Kontrollutvalget skal uttale seg, før kommunestyret behandler årsberetningen.

Kapittel 65 Avsetning til og bruk av fond

§ 56-1 Disposisjonsfond

Kommunen kan avsette midler til disposisjonsfond for bruk i senere år. Det kan kun avsettes til disposisjonsfond i driftsregnskapet. Disposisjonsfond disponeres fritt av kommunestyret. (Dette gjelder likevel ikke dersom strykingsreglene, eller regler om tidligere års merforbruk kommer til anvendelse).

Netto avsetninger til og bruk av disposisjonsfond skal fremgå av driftsbudsjettet i samsvar med reglene i kommuneloven § 5-4 *Bevilgningsoversikter - drift*.

Økonomireglement for Asker kommune

Dersom årets driftsregnskap viser merforbruk, også etter strykninger er gjennomført, skal merforbruket dekkes av disposisjonsfondet gjennom direkte overføring, før kommunestyret behandler årsregnskapet.

Bruk av disposisjonsfond til oppdekking av investeringer skal føres over driftsregnskapet som bruk av fond og deretter som overføring fra drift til investering. Kommunestyrets avsetninger til disposisjonsfond med sikte på bruk til visse formål er ikke å anse som øremerkede midler.

§ 65-2 Bundne driftsfond/øremerkede midler

Øremerkede midler tilflyter kommunen fra eksterne kilder (tilskudd, gaver o.l.) og kan ikke disponeres fritt. Ubrukte midler ved årsskiftet skal avsettes til bundne driftsfond. Ubrukte midler fra selvkostrådene inngår også i bundne driftsfond.

Kommunedirektøren har fullmakt til å avsette til og bruke av bundne driftsfond, i tråd med formål og vilkår definert av eksterne kilder, herunder statlige øremerkede tilskudd til tiltak. Netto avsetninger til og bruk av bundne driftsfond skal fremgå av driftsbudsjettet.

§ 65-3 Ubundet investeringsfond

Kommunen kan avsette frie inntekter i investeringsregnskapet til ubundet investeringsfond. Det er kommunestyret selv som vedtar avsetning til og bruk av ubundet investeringsfond. Avsetning til ubundet investeringsfond regnskapsføres i samsvar med budsjettert avsetning.

Det følger av formuesbevaringsprinsippet at ubundet investeringsfond kun kan brukes til investeringer. Frie midler i driftsregnskapet skal ikke bindes til framtidige investeringsformål gjennom avsetninger til ubundet investeringsfond.

Kapittel 76 Inntekter og gebyrer

§ 76-1 Kommunale betalingstjenester/gebyrer

Med kommunal betalingstjeneste menes gebyr/pris/avgift/egenandel og lignende som kreves for en lovpålagt kommunal serviceytelse. For flere lovpålagte tjenester er det hjemlet i særlov at kommunestyret selv må vedta gebyrregulativet.

Flere kommunale betalingstjenester har selvkost som øvre grense for hva som lovlig kan kreves i gebyr. Andre kommunale betalingstjenester er regulert av staten i form av vedtatte maksimal- eller minimumssatser, eller som påbudte satser.

Kommunestyret fastsetter selv nivået for lovpålagte betalingstjenester, herunder:

- avfallsgebyr (*lov om vern mot forurensning og avfall*)
- feiegebyr og avgift for tilsyn med fyringsanlegg (*brann- og eksplosjonsvernloven*)
- årsavgift for vann og kloakk (*lov om kommunale vann- og kloakkavgifter*)
- behandlingsgebyrer (*plan- og bygningsloven*)
- avgifter ved kart- og delingsforretning (*matrikkellova*)
- seksjoneringsgebyr (*seksjoneringsloven*)
- avgifter ved bruk av gravkapell, kremasjon og feste av grav (*gravferdsloven*)
- foreldrebetaling for opphold i barnehage (*barnehageloven*)
- foreldrebetaling for skolefritidsordning (SFO) (*opplæringslova*)
- elevavgift med musikk- og kulturskolen (*opplæringslova*)
- purregebyr og straffegebyr for utlån av bøker (*folkebibliotekloven*)
- anløpsavgift for fartøy som anløper havn i kommunen (*havneloven*)
- parkeringsgebyr og tilleggsavgift (*vegtrafikkloven*)
- behandlings- og forringelsesgebyrer for gravning på kommunal vei (*veglova*)
- fellingsavgifter mm (*viltloven*)

Økonomireglement for Asker kommune

- egenandel for behovsprøvde tjenester (*helse- og omsorgstjenesteloven*)
- bevillingsgebyrer for kommunal salgs- og skjenkebevilling (*alkoholloven*)

Endringer i nivået på kommunale betalingstjenester skal vurderes i forbindelse med den årlige behandlingen av årsbudsjettet, og inngå i oversikt over generelle driftsinntekter i driftsbudsjettet.

Kommunedirektøren har fullmakt til å treffe enkeltvedtak i gebyrsaker, herunder vedtak om hvorvidt det på skjønnsmessig grunnlag kan kreves lavere gebyr i enkeltsaker. Forvaltningslovens regler gjelder i slike saker, herunder reglene om klage.

§ 76-2 Prising av ikke-lovpålagte tjenester

Kommunestyret skal selv vedta prinsipper for prisfastsettelsen av ikke-lovpålagte tjenester når kommunen fordeler tjenesten til brukere, og/eller tjenesten er helt eller delvis subsidiert med kommunale midler. Dette gjelder blant annet:

- utleie og bortfeste av kommunale eiendommer
- baneleie for idrettshaller og idrettsanlegg
- billettpriser i kommunale anlegg

Kapittel 87 Internkontroll

§ 87-1 Internkontroll – kommunedirektørens overordnede ansvar

Kommunen skal ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges. Kommunedirektøren har det overordnede ansvaret for internkontroll med hele kommunen, jf. kommuneloven § 25-1. Kommunedirektøren overordnede internkontroll skal være gjennomgripende, og gå på tvers av alle tjenesteområder.

Vedtatte reglementer og retningslinjer inngår i kommunedirektørens overordnede internkontroll. [Delegering og fullmakter til ulike ledernivå fremkommer av kommunedirektørens delegeringsreglement.](#)

Kommunedirektøren kan gjennomføre kontrollaktiviteter på utvalgte områder ut fra risiko og vesentlighetsanalyser eller ved særskilte hendelser.

§ 87-2 Internkontroll – ledelse og styring

[God internkontroll er et ledelsesansvar.](#) Internkontroll inngår som et viktig element i ledelse og styring, og skal sikre:

- målrettet og effektiv drift
- pålitelig styringsinformasjon
- betryggende formuesforvaltning
- etterlevelse av lover og forskrifter
- innbyggernes rettigheter og likebehandling
- kontinuerlig forbedring
- forebygging, oppdagelse og håndtering av avvik
- forebygging, oppdagelse og håndtering av korrupsjon og misligheter

Internkontrollen skal være risikobasert og målrettet. Det skal gjennomføres risiko- og sårbarhetsanalyser på [flere nivå](#) [virksomhetsnivå](#) både knyttet til [måloppnåelse](#), tjenesteproduksjonen og gjennomgripende temaer som berører alle deler av organisasjonen. ROS-analyser og tiltak skal dokumenteres.

[Kommunedirektørens delegeringsreglement gir føringer for ansvar og myndighet på ulike ledernivå.](#) Virksomhetsledere er gjennom kommunedirektørens delegering ansvarlig for internkontroll for egen virksomhet. Internkontrollen skal være systematisk og tilpasset virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold.

Økonomireglement for Asker kommune

~~Ansvaret for internkontroll skal nedfelles i skriftlige lederavtaler. Lederavtalene inngår i kommunedirektørens overordnede internkontroll.~~

Skriftlige virksomhetsplaner for alle virksomheter, med ~~krav om periodisk rapportering og~~ beskrivelse av tiltak og rapportering, inngår i kommunedirektørens overordnede internkontroll.

§ 87-3 Internkontroll – kvalitetsledelsessystem

Asker kommune skal jobbe strukturert og systematisk med å levere god kvalitet i tjenestene. En forutsetning for dette er å ha orden i eget hus som sikrer at vi etterlever lover og forskrifter, samtidig som vi hele tiden skal jobbe med kontinuerlig forbedring. Som hjelp i dette arbeider har kommunen et kvalitetsystem med støtte for prosess og rutine dokumentasjon, avvikshåndtering og risikovurderinger. Arbeidet med kvalitet i kommunen baserer seg på ISO 9001:2015 Ledelsessystem for kvalitet. Viktige elementer i standarden er

- Risikobasert tilnærming
- Kontinuerlig forbedring og avvikshåndtering
- Tydelige roller og ansvar
- Tydelige prosesser og rutiner
- Evaluering og revisjoner
- Kvalitetssystemet inngår i kommunedirektørens overordnede internkontroll.

~~Asker kommune skal være sertifiseres etter ISO Standard 9001:2015. Standarden er et prosessorientert kvalitetssystem, og legger vekt på løpende forbedringer og brukertilfredshet. Den er tilpasset alle virksomhetsprosesser som påvirker kvalitet. Viktige elementer i standarden er:~~

- ~~Ledelsessystem for kvalitet~~
- ~~Ledelsens ansvar~~
- ~~Ressursstyring~~
- ~~Måling, analyse og forbedring~~
- ~~Skriftlige prosesser med tydelig ansvarsdeling~~

~~ISO-sertifisering innebærer at det gjennomføres periodiske og systematiske revisjoner med kommunens kvalitetsledelsessystemer og rutiner.~~

~~ISO-sertifisering etter ISO 9001:2015 inngår i kommunedirektørens overordnede internkontroll.~~

§ 87-4 Internkontroll – ekstern og intern varsling

Kommunen ønsker at ansatte, innbyggere og andre melder fra om kritikkverdige forhold.

Kommunen har intern varslingsordning og –rutiner for kommunens ansatte som tilfredsstillende regelverk i Arbeidsmiljølovens bestemmelser.

I tillegg har kommunen ekstern varslingsordning der innbyggere og andre kan varsle om korrupsjon, økonomiske misligheter, brudd på etisk reglement og andre kritikkverdige forhold.

Varslingsordningene inngår i kommunedirektørens overordnede internkontroll.

§ 87-5 Internkontroll – rapportering

Kommunedirektøren skal rapportere til kommunestyret om internkontroll og om resultater fra statlige tilsyn minst én gang i året, jf. kommuneloven § 25-2.

formaterte: Ikke Utheving

Økonomireglement for Asker kommune

Kapittel ~~98~~ Etikk og antikorrupsjon

§ ~~98-1~~ Forebygging av korrupsjon og økonomiske misligheter

Holdninger og handlinger som innebærer maktmisbruk, vennetjenester, misligheter, kameraderi eller korrupsjon, er ødeleggende for kommunens omdømme og innbyggernes tillit. Asker kommune har derfor nulltoleranse for korrupsjon og økonomiske misligheter.

Korrupsjon- og mislighetsforebyggende arbeid involverer både folkevalgte, ledere, medarbeidere og tillitsvalgte.

Arbeidet med å sikre høy etisk standard krever kontinuerlig oppmerksomhet. Korrupsjons- og mislighetsforebyggende arbeid må foregå både på tvers av og innen virksomheter og fagområder.

Kommunedirektøren skal utarbeide egne reglementer og rutiner som er egnet til å forhindre korrupsjon og økonomiske misligheter.

Reglementer og rutiner skal innrettes slik at det blir mulig å:

- forebygge korrupsjon og misligheter
- oppdage korrupsjon og misligheter
- håndtere (reagere og sanksjonere) ved korrupsjons- og mislighetstilfeller

Lov om offentlige anskaffelser med tilhørende forskrifter, og kommunens egen [plattform for bærekraftige anskaffelser](#) ~~+ anskaffelsesreglement~~ skal følges for alle innkjøp/anskaffelser. ~~Kommunedirektøren skal utarbeide nytt anskaffelsesreglement.~~

Forvaltningslovens habilitetsbestemmelser og kommunens etiske retningslinjer skal følges. [Etiske retningslinjer 2020](#)

§ ~~98-2~~ Samfunnsansvar og bærekraft

Velfungerende, ansvarlige og åpne prosesser på alle områder i kommunen, og åpne, inkluderende, medbestemmende og representative beslutningsprosesser sikrer bærekraft og redusert korrupsjon, jf. FNS bærekraftsmål nr. 16.

Asker kommunes arbeid med etikk og antikorrupsjon skal være forankret i ISO-standard 26000 «Samfunnsansvar», og andre relevante anerkjente fagstandarder gitt av KS og Transparency International (TI).

Kapittel ~~109~~ Ikrafttredden

Reglementet trer i kraft straks det er vedtatt.

Reglementet kan endres av kommunestyret selv.

Asker
kommune

Økonomireglement for Asker kommune

Vedtatt av kommunestyret

Senere endret av kommunestyret

Erstatter/endrer reglement
vedtatt av kommunestyret

03.03.2020 - sak 10/20

Økonomireglement for Asker kommune

Kapittel 1	Reglementets virkeområde	3
§ 1-1	Formålet med reglementet	3
§ 1-2	Generelle rammer for kommunens økonomiforvaltning	3
§ 1-3	Overordnede prinsipper	3
Kapittel 2	Økonomiske handlingsregler.....	3
Kapittel 3	Budsjett og budsjettfullmakter.....	4
§ 3-1	Handlingsprogrammet – rammer, mål og strategier	4
§ 3-2	Kommunestyrets budsjettfullmakt.....	4
§ 3-3	Endringer i vedtatt driftsbudsjett – budsjettjusteringer	5
§ 3-4	Endringer i vedtatt investeringsbudsjett – pågående prosjekter	5
§ 3-5	Disponeringsfullmakt og anvisningsmyndighet	6
§ 3-6	Beslutninger som gjelder fast eiendom	6
Kapittel 4	Økonomirapportering	6
§ 4-1	Tertialrapportering	6
§ 4-2	Fagsystemer for regnskap, budsjett og økonomistyring.....	7
§ 4-3	Nasjonal rapportering – KOSTRA.....	7
Kapittel 5	Årsregnskap og årsberetning	7
§ 5-1	Årsregnskap og bokføring	7
§ 5-2	Årsberetning	8
Kapittel 6	Avsetning til og bruk av fond.....	8
§ 6-1	Disposisjonsfond.....	8
§ 6-2	Bundne driftsfond/øremerkede midler	8
§ 6-3	Ubundet investeringsfond	9
Kapittel 7	Inntekter og gebyrer	9
§ 7-1	Kommunale betalingstjenester/gebyrer	9
§ 7-2	Prising av ikke-lovpålagte tjenester.....	9
Kapittel 8	Internkontroll	10
§ 8-1	Internkontroll – kommunedirektørens overordnede ansvar	10
§ 8-2	Internkontroll – ledelse og styring	10
§ 8-3	Internkontroll – kvalitetsledelsessystem	10
§ 8-4	Internkontroll – ekstern og intern varsling	11
§ 8-5	Internkontroll – rapportering.....	11
Kapittel 9	Etikk og antikorrupsjon	11
§ 9-1	Forebygging av korrupsjon og økonomiske misligheter	11
§ 9-2	Samfunnsansvar og bærekraft	11
Kapittel 10	Ikkrafttreden.....	12

Økonomireglement for Asker kommune

Kapittel 1 Reglementets virkeområde

§ 1-1 Formålet med reglementet

Reglementet skal ivareta kommunelovens grunnleggende krav til økonomiforvaltningen, og bidra til at kommunen forvalter økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid.

Asker kommune skal utarbeide samordnede og realistiske planer for egen virksomhet og økonomi og for lokalsamfunnets utvikling, jf. kommuneloven § 14-1 andre ledd.

Reglementet dekker kommunens totale økonomiforvaltning, og gjelder til kommunestyret vedtar nytt reglement. Reglementet skal vedtas minst én gang i hver kommunestyreperiode.

Reglementet er utarbeidet i henhold til bestemmelsene i kommuneloven § 14-2 bokstav d).

Reglementet utfyller bestemmelser gitt i Finansreglement for Asker kommune, utarbeidet i henhold til bestemmelsene i kommuneloven § 14-2 bokstav e).

§ 1-2 Generelle rammer for kommunens økonomiforvaltning

Asker kommunes skal forvalte sin økonomi på en forsvarlig og effektiv måte, og på den måten legge til rette for en best mulig utnyttelse av kommunens samlede ressurser. De folkevalgte skal sikres pålitelig og tilstrekkelig styringsinformasjon som grunnlag for sine beslutningsprosesser.

Asker kommune har nulltoleranse for korrupsjon og økonomiske misligheter. Innbyggerne skal være trygg på at kommunen ivaretar fellesskapets beste, basert på demokratiske prosesser, rettferdig utøvelse av lokal myndighet og pålitelig forvaltning av kommunens ressurser.

§ 1-3 Overordnede prinsipper

- Asker kommune skal ha en robust og bærekraftig økonomiforvaltning
- Økonomiforvaltningen skal ha et langsiktig perspektiv, som grunnlag for stabilitet og forutsigbarhet når det gjelder kommunens økonomiske handlingsrom
- God økonomistyring skal sikre kvaliteten i tjenestetilbudet til kommunens innbyggere
- Grundige analyser skal sikre kostnadseffektiv tjenesteproduksjon
- Etablerte kontrollrutiner skal redusere risikoen for avvik fra fastsatte mål og rammer
- Gjennomgående internkontroll skal sikre etterlevelse av lover og forskrifter
- Åpenhet og refleksjon skal bidra til etisk forsvarlige holdninger og handlinger

Kapittel 2 Økonomiske handlingsregler

Kommuneloven understreker at kommunestyret skal forvalte kommunens økonomi slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid, blant annet gjennom å vedta og styre etter finansielle måltall for utvikling av økonomien. For å sikre et godt økonomisk handlingsrom vedtas følgende finansielle måltall for Asker kommune:

	Ikke ønsket resultat	Laveste aksepterte resultat	Ønsket resultat
Netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene	<1%	1 - 2 %	>2 %
Disposisjonsfond i prosent av driftsinntektene	< 5 %	5 - 10 %	> 10 %

Økonomireglement for Asker kommune

Disposisjonsfond i prosent av driftsinntektene uten energifondet	< 2 %	2 - 5 %	> 5 %
Gjeld i prosent av driftsinntektene	> 100 %	100 - 80 %	< 80 %

Kapittel 3 Budsjettt og budsjettfullmakter

§ 3-1 Handlingsprogrammet – rammer, mål og strategier

Handlingsprogrammet skal ta stilling til langsiktige utfordringer, mål og strategier for kommunesamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Handlingsprogrammet gir grunnlaget for kommunens prioriteringer av ressurser, planleggings- og samarbeidsoppgaver, og konkretiserer tiltak innenfor kommunens økonomiske rammer.

Handlingsprogrammet har et 4-årig perspektiv. Det rulleres årlig, og vedtas før årsskiftet.

Handlingsprogrammet utgjør kommuneplanens handlingsdel etter plan- og bygningsloven § 11-1 fjerde ledd.

Kommunens økonomiplan innarbeides i handlingsprogrammet, jf. kommuneloven § 14-4 femte ledd. Økonomiplanen skal vise kommunens prioriteringer og de målene og premissene økonomiplanen bygger på.

Bindende årsbudsjett for det første året i kommende 4-årsperiode innarbeides også i handlingsprogrammet. Kommunestyrets bevilgninger i årsbudsjettet er basert på rammebudsjetteringsprinsippet og knyttet til fastsetting av de samlede økonomiske rammer for kommunen i budsjettåret.

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal settes opp i balanse og være realistisk, fullstendig og oversiktlig. All bruk av midler i årsbudsjettet skal ha dekning i årets tilgang på midler. Investeringene skal over tid ha en egenfinansiering som ivaretar kommunens økonomiske handleevne.

Utviklingen i kommunens økonomi og utviklingen i gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser skal framgå av handlingsprogrammet.

Handlingsprogrammet er styrende for tjenesteområdenes planer og virksomheter så snart det er vedtatt av kommunestyret.

§ 3-2 Kommunestyrets budsjettfullmakt

Kommunestyret vedtar selv økonomiplan og årsbudsjett, som skal utarbeides i samsvar med bestemmelsene i kommuneloven § 14-4 med tilhørende forskrifter.

Økonomiplanen og årsbudsjettet skal deles inn i en driftsdel og en investeringsdel.

Kommunestyret fordeler bevilgningene i årsbudsjettets driftsdel som rammebevilgninger på følgende budsjettområder:

- Tjenesteområdet Organisasjon, styring og utvikling
- Tjenesteområdet Oppvekst
- Tjenesteområdet Velferd
- Tjenesteområdet Samfunnstjenester
- Tjenesteområdet Samfunnsutvikling
- Tjenesteområdet Medborgerskap

Økonomireglement for Asker kommune

- Tjenesteovergripende

Kommunestyrets vedtatte rammebevilgning for hvert av budsjettområdene er en nettobevilgning; dvs. differansen mellom brutto utgifter og brutto inntekter. Kommunedirektøren har fullmakt til å fordele vedtatt budsjettamme for budsjettområde «tjenesteovergripende» på de øvrige tjenesteområdene.

Kommunestyret vedtar investeringsbudsjettet fordelt på hvert av tjenesteområdene, basert på en samlet oversikt over budsjettet kostnadsramme for alle prosjekter med kostnadsramme over 20 mill. kroner, eller prosjekter som er planlagt gjennomført over mer enn ett budsjettår. Investeringsprosjekter budsjetteres inklusive merverdiavgift.

Kommunestyrets vedtatte investeringsbudsjett er å anse som en bruttobevilgning; dvs. ramme for brutto kostnader for investeringer i budsjettåret.

Alle midler i investeringsbudsjettet er å anse som frie midler som benyttes til felles finansiering av alle investeringer. Eventuelle tilskudd reservert til særskilte formål i henhold til lov, forskrift eller avtale er å anse som delfinansieringen av det prosjektet tilskuddet gjelder.

§ 3-3 Endringer i vedtatt driftsbudsjett – budsjettjusteringer

Kommunestyrets bindende beslutninger om rammebevilgninger per tjenesteområde i årsbudsjettet kan bare endres av kommunestyret selv, med de unntak kommunestyret selv har vedtatt.

Budsjettjusteringer skal fortrinnsvis skje i forbindelse med tertialrapporteringer til kommunestyret.

Hovedutvalget for hvert av tjenesteområdene oppvekst, velferd, samfunnstjenester og medborgerskap kan gjøre endringer innenfor sitt tjenesteområde, i forbindelse med tertialrapporteringen. Formannskapet kan på samme måte gjøre endringer innenfor tjenesteområdene administrasjon og ledelse samt samfunnsutvikling. Hovedutvalgene og formannskapets endringer må være innenfor kommunestyrets bindende rammebevilgning for hele tjenesteområdet. Budsjettjusteringer skal rapporteres til kommunestyret.

Kommunedirektøren har anledning til å foreta budsjett-tekniske endringer i driftsbudsjettet, samt endringer som ikke er av prinsipiell betydning. Kommunedirektøren kan omfordele fra driftsbudsjettet til investeringsbudsjettet for å finansiere kjøp av maskiner, utstyr og andre mindre investeringer.

Dersom det i løpet av året skjer endringer i forutsetningene for budsjettet, skal kommunedirektøren så langt som mulig, og uten at det er i strid med kommunestyrets mål og resultatkrav, finne dekning innenfor samme tjenesteområde. Dersom de endrede forutsetningene er av en slik karakter at kommunedirektøren ikke kan finne slik dekning, må forslag om inndekning fremmes for ansvarlig utvalg, og deretter kommunestyret.

Dersom nye tiltak fremmes for kommunestyret utenom den ordinære budsjettbehandlingen, skal tiltaket være forsvarlig utredet med oversikt over økonomiske konsekvenser, med forslag til budsjettdekning. Det skal også redegjøres for eventuelle økonomiske konsekvenser utover innværende budsjettår.

Kommunestyret skal endre årsbudsjettet når det er nødvendig for å oppfylle kommunelovens krav om realisme og balanse. Årsbudsjettet kan ikke endres etter årsslutt.

§ 3-4 Endringer i vedtatt investeringsbudsjett – pågående prosjekter

Investeringsbudsjettet er ettårig.

Endringer i investeringsbudsjettet og årsavslutningen av investeringsregnskapet skal følge retningslinjer i veileder til budsjetteringer av investeringer og avslutning av investeringsregnskapet. Ved overgang fra ett budsjettår til neste, videreføres arbeidet ved allerede igangsatte prosjekter med bevilgning i investeringsbudsjettet, i påvente av ny bevilgning. Slik videreføring begrenses kostnadsmessig til det beløp som gjenstår ubrukt for vedkommende prosjekt per 31.12.

§ 3-5 Disponeringsfullmakt og anvisningsmyndighet

Med «disponeringsfullmakt» menes fullmakt til å disponere de bevilgninger som er ført opp i kommunes årsbudsjett. Med «anvisningsmyndighet» menes fullmakt til å anvisne et beløp til utbetaling; dvs. å gå god for at en disposisjon som belaster kommunens budsjett er innenfor disponibel ramme.

Kommunedirektøren har fullmakt til å disponere og fordele vedtatt rammebevilgning for hvert av tjenesteområdene i driftsbudsjettet til virksomheter og formål innen dette tjenesteområdet. Dette gjelder så langt kommunestyret, formannskapet og hovedutvalg ikke har besluttet noe annet.

Kommunedirektøren har anvisningsfullmakt for alle formål og alle tjenesteområder, unntatt formannskapets disposisjonskonto. Kommunedirektøren kan avskrive/tapsføre krav som anses uerholdige og har fullmakt til å ta avgjørelse i gjeldsordningssaker.

Kommunedirektøren kan kun videre delegere sin disponeringsfullmakt og anvisningsfullmakt til ledere og andre som er underlagt egen instruksjonsmyndighet. Budsjettansvar og anvisningsfullmakt skal følge samme stilling.

Det skal til enhver tid foreligge et reglement for attestasjon og anvisning. Reglementet revideres ved behov og skal vedtas av kommunedirektøren.

§ 3-6 Beslutninger som gjelder fast eiendom

Kommunestyret tar avgjørelser i følgende saker som gjelder fast eiendom:

- Utferdigelse av rammer og retningslinjer for inngåelse av kontrakter om erverv, avhending, bortfeste, utleie, makeskifte, stiftelse av panterettigheter, servitutter, bruksrettigheter mv. vedrørende kommunens faste eiendommer samt kontrahering av bygg/anlegg.
- Beslutninger om enkeltkontrakter som oppregnet foran, som ligger utenfor vedtatt budsjett og øvrige rammer og retningslinjer som kommunestyret har trukket opp.

Formannskapet tar avgjørelser i følgende saker:

- Inngåelse av enkeltkontrakter som oppregnet foran, der den økonomiske uttelling for kommunen ved kontrakten overstiger 20 mill. kroner ekskl. mva.
- Inngåelse av enkeltkontrakter om avhending eller makeskifte av kommunal eiendom der eiendommen er taksert til/markedsvurdert til mer enn 20 mill. kroner.
- Kontrakter som medfører at kommunen bindes utover det enkelte budsjettår
- Saker kommunedirektøren vurderer å være av prinsipiell betydning

Kommunedirektøren kan ta beslutninger i øvrige saker vedrørende fast eiendom.

Kapittel 4 Økonomirapportering

§ 4-1 Tertialrapportering

Kommunedirektøren skal rapportere til kommunestyret om utviklingen i inntekter og utgifter, sammenholdt med årsbudsjettet. Hvis utviklingen tilsier vesentlige avvik, skal kommunedirektøren foreslå endringer i årsbudsjettet, jf. kommuneloven § 14-5 tredje ledd.

Det rapporteres for hvert tertial; 1. og 2. tertialrapport. Tertialrapportene skal gi en helhetlig oversikt over den økonomiske status, inklusive prognose for budsjettåret. Rapportene skal inneholde oppstillinger som viser vedtatt og justert budsjett, samt regnskap hittil i året. Det skal rapporteres både på driftsbudsjettet og investeringsbudsjettet. For større investeringsprosjekter utarbeides særskilte rapporter som legges frem sammen med tertialrapporten.

I de tilfeller det er vesentlige avvik, skal det fremmes forslag om korrigerende tiltak. Tiltakene skal beskrive eventuelle konsekvensene for tjenestetilbudet til innbyggerne, samt økonomiske konsekvenser for kommunen.

§ 4-2 Fagsystemer for regnskap, budsjett og økonomistyring

Kommunedirektørens ansvar for løpende rapportering innebærer at administrasjonen skal ha kontroll på:

- eksisterende og mulige budsjettoverskridelser, og årsaken til disse
- merinntekter og mindreforbruk som vil innebære en innsparing i forhold til budsjett
- eventuelle feilbudsjetteringer mellom drifts- og investeringsbudsjett
- eventuelle feilføringer i regnskapet
- andre forhold som avviker fra budsjettforutsetningene

Kommunens fagsystemer for regnskap, budsjett og økonomistyring skal ha hensiktsmessig funksjonalitet. Det må være lagt til rette for at virksomheter, økonomiavdeling og administrativ ledelse til enhver tid kan følge utviklingen i regnskap mot budsjett, slik at eventuelle avvik oppdages så tidlig som mulig og korrigerende tiltak iverksettes så raskt som mulig.

Administrasjonen skal til enhver tid holde oversikt over og ha beskrivelse av hvordan forsystemer genererer økonomiske transaksjoner som påvirker økonomisk rapportering.

§ 4-3 Nasjonal rapportering – KOSTRA

Kommunens regnskap skal rapporteres til SSB hvert kvartal.

Årsregnskapet skal rapporteres så snart regnskapet er avlagt.

Kapittel 5 Årsregnskap og årsberetning

§ 5-1 Årsregnskap og bokføring

Kommunen skal utarbeide følgende årsregnskap, jf. kommuneloven § 14-6:

- a) regnskap for kommunekassen
- b) regnskap for hvert kommunalt foretak
- c) regnskap for annen virksomhet som er en del av kommunen som rettssubjekt, og som skal ha eget regnskap i henhold til lov og forskrift
- d) samlet regnskap for kommunen som juridisk enhet

Årsregnskapet skal utarbeides i samsvar med bestemmelser gitt i forskrift for økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv, vedtatt av Kommunal – og moderniseringsdepartementet 07.06.2019, med senere endringer. [Forskrift for økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner](#)

Årsregnskapet skal bestå av et driftsregnskap og et investeringsregnskap. Driftsregnskapet og investeringsregnskapet skal deles inn og stilles opp på samme måte som årsbudsjettet. Det er regnskapsreglene som avgjør hvorvidt inntekter og utgifter føres i drifts- eller investeringsregnskapet. Årsregnskapene skal også bestå av balanseregnskap og noteopplysninger.

Dersom årsregnskapet viser et regnskapsmessig merforbruk (underskudd), skal kommunedirektøren gjennomføre strykninger i et så stort omfang som nødvendig. Regnskapet skal ikke avlegges før alle strykingsmuligheter i henhold til lov og forskrift er gjennomført, slik at det regnskapsmessige merforbruket blir så lavt som mulig.

Dersom årets driftsregnskap viser et mindreforbruk (overskudd), skal eventuelt udekket merforbruk fra tidligere år dekkes inn, før årsregnskapet legges fram for kommunestyret.

Årsregnskapene skal føres i samsvar med god kommunal regnskapskikk.

Årsregnskapet skal avlegges senest 22. februar.

Økonomireglement for Asker kommune

Kontrollutvalget skal påse at kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte.

§ 5-2 Årsberetning

Kommunen skal utarbeide årsberetning for kommunens samlede virksomhet. Det skal også utarbeides en egen årsberetning for hvert kommunalt foretak, jf. kommuneloven § 14-7.

Årsberetningene skal redegjøre for:

- a) forhold som er viktige for å bedømme den økonomiske utviklingen og stillingen, og om den økonomiske utviklingen og stillingen ivaretar den økonomiske handleevnen over tid
- b) vesentlige beløpsmessige avvik mellom årsbudsjettet og årsregnskapet, og vesentlige avvik fra kommunestyrets premisser for bruken av bevilgningene
- c) virksomhetens måloppnåelse og andre ikke-økonomiske forhold som er av vesentlig betydning for kommunen eller innbyggerne
- d) tiltak som er iverksatt og tiltak som planlegges iverksatt for å sikre en høy etisk standard
- e) den faktiske tilstanden når det gjelder kjønnslikestilling
- f) likestillingstiltak som er iverksatt, og tiltak som planlegges iverksatt for å fremme likestillings- og diskrimineringslovens formål om likestilling uavhengig av kjønn, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk

Årsberetningene skal avgis senest 31. mars.

Kontrollutvalget skal uttale seg, før kommunestyret behandler årsberetningen.

Kapittel 6 Avsetning til og bruk av fond

§ 6-1 Disposisjonsfond

Kommunen kan avsette midler til disposisjonsfond for bruk i senere år. Det kan kun avsettes til disposisjonsfond i driftsregnskapet. Disposisjonsfond disponeres fritt av kommunestyret. (Dette gjelder likevel ikke dersom strykingsreglene, eller regler om tidligere års merforbruk kommer til anvendelse).

Netto avsetninger til og bruk av disposisjonsfond skal fremgå av driftsbudsjettet i samsvar med reglene i kommuneloven § 5-4 *Bevilgningsoversikter - drift*.

Dersom årets driftsregnskap viser merforbruk, også etter strykninger er gjennomført, skal merforbruket dekkes av disposisjonsfondet gjennom direkte overføring, før kommunestyret behandler årsregnskapet.

Bruk av disposisjonsfond til oppdekking av investeringer skal føres over driftsregnskapet som bruk av fond og deretter som overføring fra drift til investering.

Kommunestyrets avsetninger til disposisjonsfond med sikte på bruk til visse formål er ikke å anse som øremerkede midler.

§ 6-2 Bundne driftsfond/øremerkede midler

Øremerkede midler tilflyter kommunen fra eksterne kilder (tilskudd, gaver o.l.) og kan ikke disponeres fritt. Ubrukte midler ved årsskiftet skal avsettes til bundne driftsfond.

Ubrukte midler fra selvkostområdene inngår også i bundne driftsfond.

Kommunedirektøren har fullmakt til å avsette til og bruke av bundne driftsfond, i tråd med formål og vilkår definert av ekstern kilde, herunder statlige øremerkede tilskudd til tiltak. Netto avsetninger til og bruk av bundne driftsfond skal fremgå av driftsbudsjettet.

§ 6-3 Ubundet investeringsfond

Kommunen kan avsette frie inntekter i investeringsregnskapet til ubundet investeringsfond. Det er kommunestyret selv som vedtar avsetning til og bruk av ubundet investeringsfond. Avsetning til ubundet investeringsfond regnskapsføres i samsvar med budsjettert avsetning.

Det følger av formuesbevaringsprinsippet at ubundet investeringsfond kun kan brukes til investeringer. Frie midler i driftsregnskapet skal ikke bindes til framtidige investeringsformål gjennom avsetninger til ubundet investeringsfond.

Kapittel 7 Inntekter og gebyrer

§ 7-1 Kommunale betalingstjenester/gebyrer

Med kommunal betalingstjeneste menes gebyr/pris/avgift/egenandel og lignende som kreves for en lovpålagt kommunal serviceytelse. For flere lovpålagte tjenester er det hjemlet i særlov at kommunestyret selv må vedta gebyrregulativet.

Flere kommunale betalingstjenester har selvkost som øvre grense for hva som lovlig kan kreves i gebyr. Andre kommunale betalingstjenester er regulert av staten i form av vedtatte maksimal- eller minimumssatser, eller som påbudte satser.

Kommunestyret fastsetter selv nivået for lovpålagte betalingstjenester, herunder:

- avfallsgebyr (*lov om vern mot forurensning og avfall*)
- feiegebyr og avgift for tilsyn med fyringsanlegg (*brann- og eksplosjonsvernloven*)
- årsavgift for vann og kloakk (*lov om kommunale vass- og kloakkavgifter*)
- behandlingsgebyrer (*plan- og bygningsloven*)
- avgifter ved kart- og delingsforretning (*matrikkellova*)
- seksjoneringsgebyr (*seksjoneringsloven*)
- avgifter ved bruk av gravkapell, kremasjon og feste av grav (*gravferdsloven*)
- foreldrebetaling for opphold i barnehage (*barnehageloven*)
- foreldrebetaling for skolefritidsordning (SFO) (*opplæringslova*)
- elevavgift med musikk- og kulturskolen (*opplæringslova*)
- purregebyr og straffegebyr for utlån av bøker (*folkebibliotekloven*)
- anløpsavgift for fartøy som anløper havn i kommunen (*havneloven*)
- parkeringsgebyr og tilleggsavgift (*vegtrafikkloven*)
- behandlings- og forringelsesgebyrer for graving på kommunal vei (*veglova*)
- fellingsavgifter mm (*viltloven*)
- egenandel for behovsprøvde tjenester (*helse- og omsorgstjenesteloven*)
- bevillingsgebyrer for kommunal salgs- og skjenkebevilling (*alkoholloven*)

Endringer i nivået på kommunale betalingstjenester skal vurderes i forbindelse med den årlige behandlingen av årsbudsjettet, og inngå i oversikt over generelle driftsinntekter i driftsbudsjettet.

Kommunedirektøren har fullmakt til å treffe enkeltvedtak i gebyrsaker, herunder vedtak om hvorvidt det på skjønnsmessig grunnlag kan kreves lavere gebyr i enkeltsaker. Forvaltningslovens regler gjelder i slike saker, herunder reglene om klage.

§ 7-2 Prising av ikke-lovpålagte tjenester

Kommunestyret skal selv vedta prinsipper for prisfastsettelsen av ikke-lovpålagte tjenester når kommunen fordeler tjenesten til brukere, og/eller tjenesten er helt eller delvis subsidiert med kommunale midler. Dette gjelder blant annet:

- utleie og bortfeste av kommunale eiendommer
- baneleie for idrettshaller og idrettsanlegg
- billettpriser i kommunale anlegg

Kapittel 8 Internkontroll

§ 8-1 Internkontroll – kommunedirektørens overordnede ansvar

Kommunen skal ha internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges. Kommunedirektøren har det overordnede ansvaret for internkontroll med hele kommunen, jf. kommuneloven § 25-1. Kommunedirektøren overordnede internkontroll skal være gjennomgripende, og gå på tvers av alle tjenesteområder.

Vedtatte reglementer og retningslinjer inngår i kommunedirektørens overordnede internkontroll. Delegering og fullmakter til ulike ledernivå fremkommer av kommunedirektørens delegeringsreglement.

Kommunedirektøren kan gjennomføre kontrollaktiviteter på utvalgte områder ut fra risiko og vesentlighetsanalyser eller ved særskilte hendelser.

§ 8-2 Internkontroll – ledelse og styring

God internkontroll er et ledelsesansvar. Internkontroll inngår som et viktig element i ledelse og styring, og skal sikre:

- målrettet og effektiv drift
- pålitelig styringsinformasjon
- betryggende formuesforvaltning
- etterlevelse av lover og forskrifter
- innbyggernes rettigheter og likebehandling
- kontinuerlig forbedring
- forebygging, oppdagelse og håndtering av avvik
- forebygging, oppdagelse og håndtering av korrupsjon og misligheter

Internkontrollen skal være risikobasert og målrettet. Det skal gjennomføres risiko- og sårbarhetsanalyser på flere nivå både knyttet til måloppnåelse, tjenesteproduksjonen og gjennomgripende temaer som berører alle deler av organisasjonen. ROS-analyser og tiltak skal dokumenteres.

Kommunedirektørens delegeringsreglement gir føringer for ansvar og myndighet på ulike ledernivå. Virksomhetsledere er gjennom kommunedirektørens delegering ansvarlig for internkontroll for egen virksomhet. Internkontrollen skal være systematisk og tilpasset virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold.

Skriftlige virksomhetsplaner for alle virksomheter, med beskrivelse av tiltak og rapportering, inngår i kommunedirektørens overordnede internkontroll.

§ 8-3 Internkontroll – kvalitetsledelsessystem

Asker kommune skal jobbe strukturert og systematisk med å levere god kvalitet i tjenestene. En forutsetning for dette er å ha orden i eget hus som sikrer at vi etterlever lover og forskrifter, samtidig som vi hele tiden skal jobbe med kontinuerlig forbedring

Som hjelp i dette arbeider har kommunen et kvalitetssystem med støtte for prosess og rutine dokumentasjon, avvikshåndtering og risikovurderinger. Arbeidet med kvalitet i kommunen baserer seg på ISO 9001:2015 Ledelsessystem for kvalitet. Viktige elementer i standarden er

- Risikobasert tilnærming
- Kontinuerlig forbedring og avvikshåndtering
- Tydelige roller og ansvar
- Tydelige prosesser og rutiner
- Evaluering og revisjoner
- Kvalitetssystemet inngår i kommunedirektørens overordnede internkontroll.

§ 8-4 Internkontroll – ekstern og intern varsling

Kommunen ønsker at ansatte, innbyggere og andre melder fra om kritikkverdige forhold.

Kommunen har intern varslingsordning og –rutiner for kommunens ansatte som tilfredsstillende regelverk i Arbeidsmiljølovens bestemmelser.

I tillegg har kommunen ekstern varslingsordning der innbyggere og andre kan varsle om korrupsjon, økonomiske misligheter, brudd på etisk reglement og andre kritikkverdige forhold.

Varslingsordningene inngår i kommunedirektørens overordnede internkontroll.

§ 8-5 Internkontroll – rapportering

Kommunedirektøren skal rapportere til kommunestyret om internkontroll og om resultater fra statlige tilsyn minst én gang i året, jf. kommuneloven § 25-2.

Kapittel 9 Etikk og antikorrupsjon

§ 9-1 Forebygging av korrupsjon og økonomiske misligheter

Holdninger og handlinger som innebærer maktmisbruk, vennetjenester, misligheter, kameraderi eller korrupsjon, er ødeleggende for kommunens omdømme og innbyggernes tillit. Asker kommune har derfor nulltoleranse for korrupsjon og økonomiske misligheter.

Korrupsjon- og mislighetsforebyggende arbeid involverer både folkevalgte, ledere, medarbeidere og tillitsvalgte.

Arbeidet med å sikre høy etisk standard krever kontinuerlig oppmerksomhet. Korrupsjons- og mislighetsforebyggende arbeid må foregå både på tvers av og innen virksomheter og fagområder.

Kommunedirektøren skal utarbeide egne reglementer og rutiner som er egnet til å forhindre korrupsjon og økonomiske misligheter.

Reglementer og rutiner skal innrettes slik at det blir mulig å:

- forebygge korrupsjon og misligheter
- oppdage korrupsjon og misligheter
- håndtere (reagere og sanksjonere) ved korrupsjons- og mislighetstilfeller

Lov om offentlige anskaffelser med tilhørende forskrifter, og kommunens egen plattform for bærekraftige anskaffelser skal følges for alle innkjøp/anskaffelser.

Forvaltningslovens habilitetsbestemmelser og kommunens etiske retningslinjer skal følges. [Etiske retningslinjer 2020](#)

§ 9-2 Samfunnsansvar og bærekraft

Velfungerende, ansvarlige og åpne prosesser på alle områder i kommunen, og åpne, inkluderende, medbestemmende og representative beslutningsprosesser sikrer bærekraft og redusert korrupsjon, jf. FNS bærekraftsmål nr. 16.

Asker kommunes arbeid med etikk og antikorrupsjon skal være forankret i ISO-standard 26000 «Samfunnsansvar», og andre relevante anerkjente fagstandarder gitt av KS og Transparency International (TI).

Kapittel 10   Ikrafttreden

Reglementet trer i kraft straks det er vedtatt.

Reglementet kan endres av kommunestyret selv.

Saksframlegg

Arkivsak
24/13492-1

Saksbehandler
Harald Evensen

Behandles av
Formannskapet
Kommunestyret

Møtedato
17.09.2024
15.10.2024

Asker kommunes finansreglement – revidering

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Revidert finansreglement for Asker kommune vedtas slik det foreligger som vedlegg til saken.
2. Det reviderte reglementet trer i kraft straks det er vedtatt.

1. Sammendrag

Kommunestyret skal selv vedta regler for finans- og gjeldsforvaltningen i kommunen (finansreglement). Dette følger av kommuneloven § 14-2 om kommunestyrets plikter, bokstav e). Kommunelovens § 14-13 om finans- og gjeldsforvaltning inneholder nærmere bestemmelser om krav til finansreglementet og finans- og gjeldsforvaltningen. I tillegg gir § 6 i forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner utfyllende krav til innholdet i finansreglementet.

Finansreglementet skal inneholde bestemmelser som regulerer hvilken finansiell risiko kommunen tar i finans- og gjeldsforvaltningen. Reglementet skal sikre at løpende betalingsforpliktelser kan innfris ved forfall, og det skal inneholde bestemmelser om hvilke avkastningskrav som skal ligge til grunn for finansforvaltningen.

Det reviderte finansreglementet samsvarer i stor grad med eksisterende reglement. Det er gjort presiseringer og språket er forenklet på noen punkter. I tillegg er det gjort

nødvendige oppdateringer av enkelte definisjoner. Endringene av betydning er gjort i følgende kapitler:

- Kapittel 2 – likviditet og trekkrettigheter
- Kapittel 3 – rentebindingstid
- Kapittel 4 – forvaltning av energifondet
- Kapittel 8 – håndtering av eventuelle avvik

En spor endrings-versjon av finansreglementet er vedlagt saken.

Revisjonsselskapet KPMG har foretatt en uavhengig kontroll av forslaget til nytt finansreglement og kontrollert at det er satt opp i overensstemmelse med relevante lover og forskrifter. Deres bekreftelse ligger vedlagt saken.

2. Bakgrunn for saken

Etter kommuneloven skal finansreglementet inneholde bestemmelser som hindrer kommunen eller fylkeskommunen i å ta en vesentlig finansiell risiko i finans- og gjeldsforvaltningen, og som sikrer at løpende betalingsforpliktelser kan innfris ved forfall.

I forskriftens § 7 og kommunens nåværende finansreglement § 9-3 står det at en uavhengig instans skal kvalitetssikre finansreglementet før det vedtas av kommunestyret. Det er nå fire år siden nåværende reglement ble vedtatt, og det foreslås i denne saken enkelte endringer i regelverket.

I arbeidet med oppdatering av finansreglementet har kommunedirektøren gjennomgått tilsvarende regelverk for Bærum og Trondheim kommune. Disse kommunene har som Asker midler til langsiktig forvaltning etter salg av energiselskaper. Asker kommunes regelverk har store likheter med de nevnte regelverkene og er tilpasset vår situasjon.

Det er gjennomført møter med Gabler, DNB og Kommunalbanken for å få innspill til forvaltningen av kommunens midler i energifondet og styring av gjeldsporteføljen.

3. Saksopplysninger

De viktigste endringene som foreslås er:

Kapittel 2

- § 2-2 (3) Trekkrettigheter foreslås økt fra maksimalt kr. 250 mill. til maksimalt kr. 500 mill. Bakgrunnen for endringen er at kommunens likviditet de siste årene er svakere, og at det i enkelte perioder gjennom året kan være nødvendig å benytte trekkrettigheter for å komme over midlertidige

likviditetskneiker. Trekkrettighetene har vært uendret på dagens nivå i lang tid til tross for stor gjeldsvekst og større låneforfall.

- § 2-3 Reglene for plassering av likviditet i bank foreslås strammet inn og forenklet.

Kapittel 3

- § 3-3 (4) Gjennomsnittlig rentebindingstid foreslås til minimum to og maksimum seks år. Dette er en tydeliggjøring av gjeldende regelverk. Dagens regelverk kan tolkes til at rentebindingstiden skal være minimum null og maksimum seks år. Presiseringen fører ikke til noen forskjell i hvordan rentebindingstiden håndteres i praksis.

Kapittel 4

- § 4-5 Aktiva allokering. Den overordnede fordelingen mellom aksjer og obligasjoner foreslås uendret.

Innenfor aktivaklassen aksjer (egenkapitalinstrumenter) foreslås det endringer som gir en ytterligere diversifisering av plasseringene mellom land og selskaper. Det foreslås å øke andelen av fondets midler som plasseres i internasjonale aksjefond. Allokeringen til eiendomsaksjer foreslås fjernet. Endringen legger forvaltningen enda nærmere oljefondets (Statens pensjonsfond utland) tilnærming og reduserer land- og selskapsspesifikk risiko i aksjeporteføljen.

Innenfor aktivaklassen obligasjoner (renteinstrumenter) foreslås det å øke andelen obligasjoner i norske og nordiske obligasjonsfond. Andelen obligasjoner i internasjonale obligasjonsfond foreslås redusert. Internasjonale obligasjonsfond har gjennomgående høyere rentedurasjon enn norske og nordiske fond. Det gir større svingninger i verdi.

Kapittel 8

- § 8-1 Håndtering av eventuelle avvik. Her foreslås beløpsgrensen på kr. 100 mill. fjernet og erstattet med en mer generell ordlyd som sier at særlig alvorlige avvik skal rapporteres til formannskapet uten ugrunnet opphold.

4. Kommunedirektørens vurdering

Kommunedirektøren mener det reviderte finansreglementet gir et solid rammeverk for kommunens forvaltning av kortsiktig likviditet, langsiktige forvaltning gjennom energifondet og gjeldsforvaltning. Nåværende finansreglement har fungert godt gjennom til dels turbulente tider i finansmarkedene etter vedtakstidspunktet i april

2020. Det reviderte reglementet innebærer få materielle endringer sammenlignet med dagens reglement, og er et godt styringsverktøy for kommunens finansforvaltning i årene som kommer.

5. Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler at det reviderte finansreglementet vedtas slik det foreligger.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Finansreglement Asker 2024 - spor endringer
Finansreglement Asker 2024
Asker - ISAE 3000 - Finansreglement

Saksprotokoll

Arivsak
24/13492

Saksbehandler
Harald Evensen

Behandlet av
1 Formannskapet
2 Kommunestyret

Møtedato	Saksnr.
17.09.2024	130/24
15.10.2024	

Asker kommunes finansreglement – revidering

Formannskapet har behandlet saken i møte 17.09.2024 sak 130/24

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Innstilling

1. Revidert finansreglement for Asker kommune vedtas slik det foreligger som vedlegg til saken.
2. Det reviderte reglementet trer i kraft straks det er vedtatt.

Saksprotokoll

Arivsak
24/13492

Saksbehandler
Harald Evensen

Behandlet av
1 Formannskapet
2 Kommunestyret

Møtedato	Saksnr.
17.09.2024	130/24
15.10.2024	61/24

Asker kommunes finansreglement – revidering

Kommunestyret har behandlet saken i møte 15.10.2024 sak 61/24

Behandling

Bård Kjetil Dahl (R) fremmet følgende forslag til tillegg i § 5a-1:

... som er ekskludert av SPU. Asker kommune skal heller ikke investere i land som okkuperer andre områder i strid med folkeretten, eller i selskap som bidrar til å understøtte og tilrettelegge for slik okkupasjon.

Dahls forslag fikk 12 stemmer (R,MDG,SV,A:Margol,Ali,Nygren,Østensen)

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Revidert finansreglement for Asker kommune vedtas slik det foreligger som vedlegg til saken.
2. Det reviderte reglementet trer i kraft straks det er vedtatt.

Asker
kommune

Finansreglement for Asker kommune

Vedtatt av kommunestyret

xx06.x05.20240 - sak xxxx0023/240

~~Senere endret av kommunestyret~~

Erstatter/endrer reglement
vedtatt av kommunestyret

06.0512.202016 - sak 0023137/2016

Finansreglement for Asker kommune

Kapittel 1	Reglementets virkeområde	4
§ 1-1	Formålet med reglementet	4
§ 1-2	Generelle rammer for kommunens finans- og gjeldsforvaltning	4
§ 1-3	Overordnede prinsipper	4
Kapittel 2	Avkastningsmål, rammer og begrensninger som gjelder finansforvaltningen av midler som skal forvaltes med lav risiko og høy likviditet (kortsiktig likviditet)	5
§ 2-1	Rammer for kommunens likviditetsstyring	5
§ 2-2	Regler for plassering av driftslikviditet	5
§ 2-3	Regler ved plassering av overskuddslikviditet – Bank	5
§ 2-4	Regler ved plassering av overskuddslikviditet – Rentefond	5
Kapittel 3	Retningslinjer for forvaltning av gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler ..	6
§ 3-1	Rammer for kommunens låneopptak	6
§ 3-2	Regler og fullmakter for låneopptak	6
§ 3-3	Regler for rentebinding og rentesikring	7
§ 3-4	Rammer for kommunale garantier	7
Kapittel 4	Avkastningsmål, rammer og retningslinjer for forvaltning av midler med lang tidshorisont	8
§ 4-1	Definisjon av kommunens midler med lang tidshorisont (langsiktige finansielle aktiva)	8
§ 4-2	Rammer for forvaltning av Energifondet	8
§ 4-3	Mål for avkastning av Energifondet	9
§ 4-4	Kredittkvalitet	9
§ 4-5	Strategi for aktivaallokering	9
§ 4-6	Regler ved plassering av Energifondet – Likviditetsfond	10
§ 4-7	Regler ved plassering av Energifondet – Norske / Nordisk obligasjonsfond	11
§ 4-8	Regler ved plassering av Energifondet – Internasjonale obligasjonsfond	11
§ 4-9	Regler ved plassering av Energifondet – High yield	11
§ 4-10	Regler ved plassering av Energifondet – Aksjer	12
§ 4-11	Regler for sikring av valutarisiko	12
Kapittel 5	Etiske retningslinjer	12
§ 5-1	Etiske forretningsprinsipper	12
Kapittel 6	Rapportering til kommunestyret	13
§ 6-1	Rapportering om finansforvaltningen	13
Kapittel 7	Internkontroll	13
§ 7-1	Administrative rutiner for internkontroll	13
§ 7-2	Regler for internkontroll	13
Kapittel 8	Avvik og vurdering/kvalitetssikring av finansiell risiko	14
§ 8-1	Håndtering av eventuelle avvik	14
§ 8-2	Risikovurderinger	14
Kapittel 9	Bruk av ekstern kompetanse	14
§ 9-1	Retningslinjer for innhenting av ekstern kompetanse	14
§ 9-2	Hovedbankforbindelse	14
§ 9-3	Ekstern kvalitetssikring av finansreglementet	15
§ 9-4	Eksterne kapitalforvaltere	15
Kapittel 10	Ikrafttredden	15
Kapittel 1	Reglementets virkeområde	4
§ 1-1	Formålet med reglementet	4
§ 1-2	Generelle rammer for kommunens finans- og gjeldsforvaltning	4

Finansreglement for Asker kommune

§ 1-3	Overordnede prinsipper	4
Kapittel 2	Avkastningsmål, rammer og begrensninger som gjelder finansforvaltningen av midler som skal forvaltes med lav risiko og høy likviditet (kortsiktig likviditet)	5
§ 2-1	Rammer for kommunens likviditetsstyring	5
§ 2-2	Regler for plassering av driftslikviditet	5
§ 2-3	Regler ved plassering av overskuddslikviditet – Bank	5
§ 2-4	Regler ved plassering av overskuddslikviditet – Rentefond	5
Kapittel 3	Retningslinjer for forvaltning av gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler ..	6
§ 3-1	Rammer for kommunens låneopptak.....	6
§ 3-2	Regler og fullmakter for låneopptak	6
§ 3-3	Regler for rentebinding og rentesikring	7
§ 3-4	Rammer for kommunale garantier	7
Kapittel 4	Avkastningsmål, rammer og retningslinjer for forvaltning av midler med lang tidshorisont	8
§ 4-1	Definisjon av kommunens midler med lang tidshorisont (langsiktige finansielle aktiva)	8
§ 4-2	Rammer for forvaltning av Energifondet	8
§ 4-3	Mål for avkastning av Energifondet.....	9
§ 4-4	Kredittkvalitet	9
§ 4-5	Strategi for aktivaallokering	9
§ 4-6	Regler ved plassering av Energifondet – Likviditetsfond	10
§ 4-7	Regler ved plassering av Energifondet – Norske / Nordisk obligasjonsfond	11
§ 4-8	Regler ved plassering av Energifondet – Internasjonale obligasjonsfond	11
§ 4-9	Regler ved plassering av Energifondet – High yield.....	11
§ 4-10	Regler ved plassering av Energifondet – Aksjer	12
§ 4-11	Regler for sikring av valutarisiko	12
Kapittel 5	Etiske retningslinjer	12
§ 5-1	Etiske forretningsprinsipper	12
Kapittel 6	Rapportering til kommunestyret.....	13
§ 6-1	Rapportering om finansforvaltningen	13
Kapittel 7	Internkontroll	13
§ 7-1	Administrative rutiner for internkontroll	13
§ 7-2	Regler for internkontroll.....	13
Kapittel 8	Avvik og vurdering/kvalitetssikring av finansiell risiko	14
§ 8-1	Håndtering av eventuelle avvik	14
§ 8-2	Risikovurderinger	14
Kapittel 9	Bruk av ekstern kompetanse	14
§ 9-1	Retningslinjer for innhenting av ekstern kompetanse	14
§ 9-2	Hovedbankforbindelse	14
§ 9-3	Ekstern kvalitetssikring av finansreglementet	15
§ 9-4	Eksterne kapitalforvaltere	15
Kapittel 10	Ikrafttreden	15

Kapittel 1 Reglementets virkeområde

§ 1-1 Formålet med reglementet

Reglementet skal ivareta kommunelovens grunnleggende krav til økonomiforvaltningen, og bidra til at kommunen forvalter økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid.

Finansreglementet er utarbeidet i samsvar med:

- Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) av 22. juni 2018, § 14-1, § 14-2 bokstav e) og §§ 14-13 til 14-19
- Forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner av 18. november 2019

Asker kommune skal forvalte finansielle midler og gjeld på en måte som ikke innebærer vesentlig finansiell risiko, blant annet slik at betalingsforpliktelser kan innfris ved forfall, ~~jf. kommuneloven § 14-1 tredje ledd.~~

Reglementet dekker kommunens totale finans- og gjeldsforvaltning, og gjelder til kommunestyret vedtar nytt reglement.

~~Reglementet er utarbeidet i henhold til bestemmelsene i kommuneloven § 14-2 bokstav e).~~

Reglementet utfyller bestemmelser gitt i Økonomireglementet for Asker kommune, utarbeidet i henhold til bestemmelsene i kommuneloven § 14-2 bokstav d).

§ 1-1.1 Avgrensninger fra finans- og gjeldsreglementets virkeområde

Reglementet omfatter ikke investeringer i selskaper der kommunens eierskap har et bredere samfunnsmessig perspektiv eller der kommunen har skilt ut virksomhet i selskaper.

Reglementet omfatter ikke pensjonsmidler, pensjonsforpliktelser, og bundne midler knyttet til skadeforsikring.

§ 1-2 Generelle rammer for kommunens finans- og gjeldsforvaltning

Asker kommunes finansielle posisjoner skal forvaltes som en helhet hvor en søker å oppnå lavest mulig netto finansutgifter over tid, samtidig som det sikres størst mulig forutsigbarhet i kommunens finansielle stilling.

Asker kommune kan ikke pådra seg finansiell risiko utover rammene som er vedtatt i dette reglementet eller benytte finansielle instrumenter i ~~sin~~ finansforvaltningen som ikke er eksplisitt nevnt. Prinsipielle spørsmål som gjelder finans- og gjeldsforvaltningen skal fremlegges for kommunestyret.

§ 1-3 Overordnede prinsipper

- Asker kommune skal til enhver tid ha tilstrekkelig likviditet (inkludert trekkrettigheter) til å dekke kommunens forpliktninger til løpende betalingsforpliktelser.
- Likviditetsplasseringer ~~Plassert~~ overskuddslikviditet skal over tid gi en god og konkurransedyktig avkastning innenfor definerte krav til likviditet og risiko, ~~hensyntatt tidsperspektiv på plasseringene~~
- Lånte midler skal over tid gi lavest mulig total kostnad innenfor definerte krav til refinansieringsrisiko og renterisiko, hensyntatt behov for forutsigbarhet i lånekostnadene.
- Forvaltning av langsiktige finansielle aktiva (Energifondet) skal søke å gi en god langsiktig avkastning til akseptabel risiko.
- ~~For å kunne utnytte risikomandatet fullt ut skal det benyttes en porteføljevurdering. Risikovektene innenfor hver investeringskategori er absolutte men det er anledning til å benytte enkelte fond med andre grenser så lenge man er innenfor grensene for hvert mandat.~~

- Alle fond skal være UCITS-fond¹

Kapittel 2 Avkastningsmål, rammer og begrensninger som gjelder finansforvaltningen av midler som skal forvaltes med lav risiko og høy likviditet (kortsiktig likviditet)

§ 2-1 Rammer for kommunens likviditetsstyring

Kommunens likvide midler består av ~~de til enhver tid~~ innestående midler på kommunens bankkonti, trekkrettigheter og plasseringer av overskuddslikviditet i henhold til dette reglement~~et~~.

~~Forventet~~ ~~Avkastningen~~ på kortsiktige likviditets~~plasseringer~~ skal minimum være rentebetingelsene kommunen har på ~~driftskonto i hovedbank sin hovedbankavtale~~.

Det skal ikke være valutarisiko ved plassering av ~~ledig~~ likviditet og midler beregnet til driftsformål. Alle plasseringer skal gjøres i norske kroner (NOK), eller være sikret til norske kroner (NOK).

Ledig likviditet utover ~~den~~ likviditeten som må være tilgjengelig til å dekke kommunens løpende forpliktelser de nærmeste 30 dagene (driftslikviditeten), anses som overskuddslikviditet som kan plasseres ~~på slik måte~~ som angitt i reglementets §§ 2-3 og 2-4.

Plassering av likvide midler på annen måte enn som bankinnskudd skal kun finne sted dersom den løpende 6 måneders prognosen for utviklingen av kommunens likviditetsposisjon tillater det, og tilfredsstillende avkastning kan oppnås.

§ 2-2 Regler for plassering av driftslikviditet

- (1) Driftslikviditeten skal være plassert som innskudd i kommunens hovedbank
- (2) Hovedbanken skal minimum ha ~~offisiell nasjonal~~ kredittrating A
- (3) Trekkrettigheter skal ikke overstige ~~500250~~ mill. kr.

§ 2-3 Regler ved plassering av overskuddslikviditet – Bank

- ~~(4)~~(1) Overskuddslikviditet kan plasseres som innskudd i bank
- ~~(5)~~ — ~~Inntil 100 mill. kr. i bank med minimum kredittrating på BBB+ og med~~ forvaltningskapital over ~~NOK-10 mrd. kr.~~
- ~~(6)~~(2) ~~40 mill. på BBB med forvaltningskapital over NOK 5 mrd.~~
- ~~(7)~~(3) ~~Innskudd på innskudd overntil 1400 mill. kr. kan plasseres i bank med minimum~~ kredittrating ~~kredittrating A og forvaltningskapital over 50 mrd. kr.~~
- ~~(8)~~(4) ~~Innskudd i andre banker enn hovedbank skal maksimalt være på over 400 mill. kr. pr. bank skal enten plasseres i kommunens hovedbank, eller i annen bank med minimum~~ kredittrating ~~AA~~
- ~~(9)~~(5) Bankinnskudd skal ha maksimalt 6 måneders tidsbinding

§ 2-4 Regler ved plassering av overskuddslikviditet – Rentefond

- (1) ~~Kommunen kan plassere overskuddslikviditet i fond som oppfyller kriteriene for likviditetsfond, likviditetsfond med lav risiko og internasjonale likviditetsfond i henhold til den til enhver tid gjeldende Verdipapirfondenes forening bransjestandard for informasjon og klassifisering av rentefond. Det tillates investeringer i fond som oppfyller kriteriene for Pengemarkedsfond og Pengemarkedsfond med lav risiko iht. den til enhver tid gjeldende Verdipapirfondenes forenings bransjestandard for informasjon og klassifisering av rentefond.~~

¹ Lov om verdipapirfond av 25.11.2011

~~(2) Kommunens eierandel eierandel skal ikke overstige 15 % av forvaltningskapitalen i det enkelte fondets forvaltningskapital.~~

~~(2)~~

Kapittel 3 Retningslinjer for forvaltning av gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler

§ 3-1 Rammer for kommunens låneopptak

Kommunen kan bare ta opp lån innenfor de rammene som kommunestyret ~~selv~~ har vedtatt.

Forvaltning av kommunens innlån skal skje i samsvar med dette reglementet, og i tråd med bestemmelsene i kommunelovens § 14-14 til § 14-18 om låneopptak og avdragem vilkår for å ta opp lån.

Kommunen kan blant annet ta opp lån for å finansiere egne investeringer, dekke likviditetsbehov, refinansiere eksisterende gjeld og lån til videre utlån, eller for å dekke eventuelt likviditetsbehov, jf. kommuneloven § 14-15. Lån kan også tas opp for å refinansiere eksisterende gjeld.

~~Kommunen kan ta opp lån til andres investeringer og ta opp lån for å innfri garantiansvar i samsvar med reglene i kommuneloven § 14-16.~~

~~Kommunen kan ta opp lån til videre utlån i samsvar med reglene i kommuneloven § 14-17.~~

Kommunens lån skal avdras årlig med et beløp som minst tilsvare avdrag beregnet etter reglene i kommuneloven § 14-18.

Styring av låneporteføljen skal skje innenfor rammene gitt av finansreglementets § 3-2 og § 3-3. Låneporteføljen skal ha ved å optimalisere låneopptak og rentebindingsperiode ut fra oppfatninger om framtidig renteutvikling, og innenfor et akseptabelt risikonivå gitt et overordnet ønske om forutsigbarhet og stabilitet i lånekostnadene.

~~Låneporteføljen skal bestå av færrest mulig lån. Refinansieringsrisikoen skal reduseres ved å spre tidspunkt for forfall.~~

Asker kommune kan kun ta opp lån i norske kroner (NOK).

For å oppnå ønsket rentebinding, kan kommunen ta i bruk rentesikringsinstrumenter som framtidige renteavtaler (FRA) og rentebytteavtaler (SWAP). Rentesikringsinstrumentene kan brukes til benyttes i den hensikt å endre renteesponeringen påfor kommunens lånegjeld. Det skal kun benyttes større banker med bred dokumentert erfaring innenfor finansielle derivater som motpart ved slike kontrakter. Hensikten bak hver derivatkontrakt skal dokumenteres, og kontrakten skal knyttes til underliggende lån eller låneporteføljen.

§ 3-2 Regler og fullmakter for låneopptak

- (1) Det kan tas opp direkte lån i offentlige og private finansinstitusjoner, samt i livselskaper
- (2) Det kan legges ut lån i sertifikat- og obligasjonsmarkedet
- (3) Lån kan tas opp som åpne serier (rammelån) og uten avdrag (bulletlån)
- (4) Et enkelt lån kan ikke utgjøre mer enn 20 % av kommunens samlede låneportefølje
- (5) Lån med forfall (eventuelt långivers rett til å trekke lånet tilbake) inntil 12 måneder frem i tid skal maksimalt utgjøre 40 % av den samlede låneporteføljen

Finansreglement for Asker kommune

§ 3-3 Regler for rentebinding og rentesikring

Asker ~~k~~Kommune skal ~~rentesikre deler av gjelden ha rentesikring~~. Ved beregning av nivå på rentesikring skal man trekke fra den del av gjelden som er selvfinansierende (startlån og VAR-lån).

Forklarende eksempel	
Total lånegjeld	5 000 000
- Startlån	700 000
- VAR beregningsgrunnlag	900 000
Sum selvfinansierende	1 600 000
Sum gjeld med renterisiko	3 400 000
Sikringsgrad av gjeld med renterisiko	30 % - 60 %

- (1) Minimum 30 % ~~og maksimalt 60 %~~ av låneporteføljen med renterisiko skal ha fast rente. ~~(gjenværende rentebinding over 12 måneder). Minimum 40 % av låneporteføljen med renterisiko skal ha flytende rente (rentebinding kortere enn ett år).~~
- (2) Lån med flytende rente, lån med fast rente, framtidige renteavtaler (FRA) og rentebytteavtaler kan benyttes i rentestyringen.
- (3) Rentebytteavtaler skal ha ~~ikke ha maks~~-forfall ~~mer enn~~ 10 år frem i tid. Inngåelse av FRA og rentebytteavtaler skal knyttes til underliggende gjeld. Det sikres gode kontrollrutiner ved at utøvende og kontrollerende enhet skal være adskilt.
- ~~(4) I en normalsituasjon og som en benchmark skal L~~låneporteføljen med renterisiko.
- ~~(4) Ha skal ha~~ en gjennomsnittlig rentebindingstid på ~~minimum 23~~ år og ~~maksimal gjennomsnittlig rentebindingstid maksimalt skal være~~ 6 år.
- (5) Det kan i tillegg inngås sikringsavtaler med en vektet gjenværende rentebinding på maksimalt 5 år (VAR-swap) på inntil bokført verdi av anleggsmidlene innenfor VAR-området (avskrivningsgrunnlaget) per 31.12. En sikring innenfor VAR-området skal ikke overstige 50% av bokførte verdier.

§ 3-4 Rammer for kommunale garantier

Asker kommune kan gi kommunale lånegarantier for å finansiere investeringer som skjer i regi av ikke-kommersielle selskap, foretak, lag og foreninger. Det kan ikke stilles garanti for andres næringsvirksomhet.

Alle søknader om kommunal garanti skal vurderes opp mot bestemmelsene i kommunelovens § 14-19 ~~og forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner § 2-§ 4.~~

- 1) Selvskyldnerkausjon kan gis for lån som skal finansiere investering som tilrettelegger for aktivitet for barn og unge. Garantiavtale skal være inngått med låntaker før kommunen inngår avtale om selvskyldnerkausjon med långiver
- 2) Selvskyldnerkausjon skal normalt ikke gis når søknad gjelder:
  - Låneopptak for å legge til rette for aktivitet som i all hovedsak er rettet mot voksne
  - Låneopptak som gjelder næringsvirksomhet
- 3) Sempel kausjon kan gis der, eller i den grad, betingelsene for å gi selvskyldnerkausjon ikke er tilstede
- 4) Ved kommunal långivergaranti som selvskyldnerkausjon skal vis mulig kommunen regresskrav pantesikres med best mulig prioritet, eventuelt kan negativ pantsettelseserklæring være aktuelt.
- 5) Krav til søknad om kommunal garanti (der det er tilgjengelig historikk):
  - a) Søknadsbrev om kommunal garanti, med kort sammendrag av søknaden og opplysninger om hva som skal finansieres

Finansreglement for Asker kommune

- b) Tilbud om finansiering, lånebeskrivelse – betingelser og avdragsstruktur
- c) Styrebeslutningen eller fullmakt gitt fra styret som bekrefter vedtak om søknad
- d) Utskrift fra Brønnøysundregisteret ikke eldre enn tre måneder
- e) Opplysninger om vedtekter, daglig leder, styre, adresse, bankforbindelse
- f) Siste årsberetning og regnskapsoversikt 2-3 siste år
  - Kommentarer til balansen, verdier og eiendeler, kortsiktig gjeld
  - Kommentarer til resultat og risiko
- g) Vurdering av driften, kommentert med fokus på inntekter og risiko
- h) Banklikviditet, dokumentert med bankutskrift
- i) Eventuell ekstern kredittvurdering; opplysning om eventuelle betalingsanmerkninger
- j) Budsjett for virksomheten
- k) Likvidtetsprognose 1-5 år
- l) Analyse av økonomien ved en renteheving på 3 prosentpoeng%

Formannskapet har fullmakt til å innvilge kommunale garantier, innenfor en årlig ramme på 50 mill. kr. Kommunedirektøren skal redegjøre for risikoen ved å stille kommunal garanti i det enkelte tilfelle, og gi sin anbefaling, gitt krav om lav risiko for tap for kommunen.

Kapittel 4 Avkastningsmål, rammer og retningslinjer for forvaltning av midler med lang tidshorisont

§ 4-1 Definisjon av kommunens midler med lang tidshorisont (langsiktige finansielle aktiva)

Asker kommunes langsiktige finansielle aktiva består av Energifondet. Midlene i Energifondet er tredelt, hvor grunnkapitalen er klassifisert som ubundet investeringsfond, mens realverdi- og bufferfondet inngår i kommunens disposisjonsfond.:

Energifondet – grunnkapital

Ca. 790 mill. kr som Asker kommune fikk som oppgjør ~~for da den solgte~~ kommunens aksjer i Energiselskapet Asker og Bærum AS i perioden 1999-2002

Energifondet – realverdifondetkapital

Akkumulerte avsetninger gjort for å bevare realverdien av Energifondet.

Energifondet - bufferfondet

Akkumulerte avsetninger utover verdien av grunnkapitalen og realverdifondet. Bufferfondet skjermer kommunens øvrige tjenesteproduksjon for svingningene i avkastningen på Energifondet fra år til år.

§ 4-2 Rammer for forvaltning av Energifondet

For forvaltningen av Energifondet skal kommunen ha en rullerende investeringshorisont på 10 år. Samtidig skal en søke å oppnå en tilfredsstillende årlig ~~bokført~~ avkastning.

For å oppfylle formålet for forvaltningen skal midlene til enhver tid forvaltes etter kriteriene:

- a) Likviditet
- b) Avkastning
- c) Sikkerhet
- d) Risikospredning

Finansreglement for Asker kommune

Investeringene skal ~~hovedsakelig~~ skje i verdipapirer gjennom plasseringer i verdipapirfond med rimelig god omsetning og andre papirer med tilsvarende god likviditet.

For å oppnå avkastning må det tolereres en viss risiko i investeringsporteføljen. Uten å bære risiko er det ikke mulig å oppnå en tilfredsstillende avkastning det fastsatte avkastningsmålet

§ 4-3 Mål for avkastning av Energifondet

Energifondets forventede avkastning fastsettes årlig av kommunestyret i forbindelse med vedtakelsen av handlingsprogrammet.

Avkastningen skal benyttes til, i prioritert rekkefølge:

- I. Opprettholde realverdien av Energifondet. Den samlede verdien av grunnkapitalen og realverdifondet pr. 31.12 året før inflasjonsjusteres med SSBs konsumprisindeks (KPI). Verdiendringen legges til realverdifondet. Opprettholde realverdien av Energifondet ved at det avsettes til Energifondet realverdikapital et beløp tilsvarende Energifondet per 31.12. året før, justert med SSBs konsumprisindeks (KPI)
- II. Eventuell meravkastning utover dette avsettes til bufferfondet.
- II. ~~Eventuell meravkastning utover dette avsettes som bufferkapital, dersom beregnet stresstest viser at kommunens bufferkapital ikke er tilstrekkelig til å ta høyde for vedtatte parametere for slik stresstesting~~
- III. Dersom stresstesten viser at bufferfondet har tilstrekkelig størrelse, kan Eeventuell meravkastning utover dette avsettes til vedtatte investeringer

Dersom det et år ikke er tilstrekkelig ~~real~~avkastning til å opprettholde realverdien av Energifondet (pkt. I), skal det likevel avsettes til ~~Energifondet~~realverdifondetkapital ved at midler fra bufferfondetkapital benyttes til avsetningen.

Kommunestyret selv kan bestemme at midler fra bufferfondetkapital også kan benyttes til investeringer dersom det viser seg at avkastningen beregnet til vedtatte investeringer (pkt III) blir lavere enn budsjettet. Bufferfondetkapitalen bør ~~likevel~~ ikke på noe tidspunkt være lavere enn 15 % av Energifondet.

§ 4-4 Kredittkvalitet

I de tilfeller der det ikke foreligger offisiell rating er kravet at forvaltningsselskapet selv vurderer kredittkvaliteten til rentepapiret eller utsteder slik at sikkerheten tilfredsstiller kravene i § 4-6, § 4-7 og § 4-8.

For § 4-9, aktivaklassen high yield, gjelder andre regler hvor hele eller deler av porteføljen kan ha kredittkvalitet lavere enn investment grade.

Det er i dette reglement henvist til rating med bokstaver fra Credit Rating Agencies (CRA)². Der det ikke foreligger offisiell rating (CRA), følges Verdipapirfondenes Forenings (VFF) ~~sine~~ krav til vurdering av kredittkvalitet.

§ 4-5 Strategi for aktiva-allokering

Plassering av Energifondets midler i markedet skal fordeles på hovedgrupper av finansielle eiendeler (aktiva-klasser) ~~til delporteføljer etteri henhold til~~ følgende valgte strategi:

² Standard & Poor, Moody's og Fitch

Finansreglement for Asker kommune

Aktivaklasser	Min	Strategi	Maks
Renteinstrumenter	45 %	50 %	55 %
<u>Likviditetsfond</u> ~~Pengemarked~~ / bankinnskudd	0 %	~~0~~ 5 %	10 %
Norske / Nordisk obligasjoner	10 %	~~3~~ 20 %	40 %
~~Norske anleggsobligasjoner~~	~~0~~ %	~~0~~ %	~~40~~ %
Internasjonale obligasjoner	0 %	~~15~~ 20 %	30 %
Internasjonal / Nordisk High Yield	0 %	5 %	7 %
Egenkapitalinstrumenter	45 %	50 %	55 %
~~Eiendom~~	~~5~~ %	~~10~~ %	~~15~~ %
Norske / Nordiske aksjer	5 %	10 %	15 %
Globale aksjer	~~30~~ 15 %	~~35~~ 25 %	~~45~~ 30 %
Fremvoksende markeder	0 %	5 %	10 %

Allokeringen er et langsiktig mål. Aksjer i enkeltelskaper som kommunen eier skal selges innen utløpet av 2025 hvis markedsforholdene tillater det. Aksjene inngikk tidligere i aktivaklassen Eiendom. Aksjene er fram til salget reklassifisert under Norske/Nordiske aksjer. Anleggsobligasjoner skal fases ut over flere år, og den strategiske allokeringen justeres årlig slik at anleggsobligasjoner tas ned med en andel tett opp til den faktiske andel i forhold til forfallsstruktur. Det vil årlig bli justering av forvaltermandatet tilpasset andelen gjenværende anleggsobligasjoner.

Referanseindekser	
Likviditet	<u>NBP NORMFRN / ST1XNOVGOVD3M</u>
~~Norske anleggsobligasjoner~~	~~Seg selv~~
Norske/ Nordisk obligasjoner	<u>NBP NO-RM12—RM3-Duration-3-NOK-UH</u>
Internasjonale obligasjoner	<u>Bloomberg Global Aggregate Total Return (NOK) Barclays Global Aggregate Corporate Bond Index (NOK)</u>
~~Norsk eiendom~~	~~Seg selv~~
<u>Internasjonal High Yield</u>	<u>NBP Nordic HY Aggregeted Index NOK</u>
Norske aksjer	OSEFX
Nordiske aksjer	VINX Nordic
Globale aksjer	MSCI World Net Return
Fremvoksende markeder	MSCI -EM Net Return
<u>Internasjonal High Yield</u>	<u>BofA ML Developed Markets High Yield Constrained Index (hedged NOK)</u>

Kommunens delporteføljer skal rebalanseres dersom vekten mellom renteinstrumenter og egenkapitalinstrumenter avviker mer enn 5 prosentpoeng fra strategisk vekt på hhv 50/50 %.

§ 4-6 Regler ved plassering av Energifondet – Likviditets~~Pengemarkeds~~fond³

(1) Det kan investeres i fond som oppfyller kriteriene for likviditetsfond, likviditetsfond med lav risiko og internasjonale likviditetsfond i henhold til den til enhver tid gjeldende Verdipapirfondenes forenings bransjestandard for informasjon og klassifisering av rentefond. Det tillates investeringer i fond som oppfyller kriteriene for

³ Bransjestandard for Verdipapirfondenes Forening www.VFF.no

~~Pengemarkedsønd iht. den til enhver tid gjeldende Verdipapirfondenes forenings bransjestandard for informasjon og klassifisering av rentefond.~~

- ~~(3) Kommunens eierandel skal ikke overstige 15 % av forvaltningskapitalen i det enkelte fond.~~
- ~~(4) Kommunens eierandel skal ikke overstige 15 % av fondets forvaltningskapital~~
- ~~(2)~~

§ 4-7 Regler ved plassering av Energifondet – Norske / Nordisk obligasjonsfond

- (1) Fondene kan kun investere i norske og nordiske rentepapirer, dvs. papirer denominert eller valutasikret til norske kroner, uavhengig av hvilke jurisdiksjoner utsteder er underlagt og hvilke nasjonale markeder papirene omsettes i.
- (2) Fondet må plassere minst 90 % av forvaltningskapitalen i papirer der utstederen eller papiret selv har en rating på minimum BBB- (Investment Grade).
- (3) Ved investering i ansvarlige lån, maksimalt 20 % av porteføljen, skal utsteder ha en rating på minimum BBB+.
- (4) Kommunens eierandel skal ikke overstige 15 % av ~~fondets~~ forvaltningskapitalen i det enkelte fond.

§ 4-8 Regler ved plassering av Energifondet – Internasjonale obligasjonsfond⁴

Obligasjonsfond som kan investere i rentepapirer denominert i utenlandsk valuta, klassifiseres i gruppen «Internasjonale obligasjonsfond». I tillegg gjelder følgende krav for å bli klassifisert i denne gruppen:

- (1) Fondets plasseringer må være 95-105 % valutasikret i forhold til fondets denomineringsvaluta
- (2) Fondet må plassere 90 % av forvaltningskapitalen i papirer der utstederen eller papiret selv har en rating på minimum BBB- (Investment Grade). Ved investering i ansvarlige lån skal papiret ha en rating på minimum BBB-.
- (3) Kommunens eierandel skal ikke overstige 15 % av ~~fondets~~ forvaltningskapitalen i det enkelte fond.

§ 4-9 Regler ved plassering av Energifondet – High yield

- (1) High yield-obligasjoner skal være internasjonale eller nordiske fond fra kvalitetsforvaltere.
- (2) Fondet skal hovedsakelig ha papirer tett opp mot investment grade.
- (3) Kommunes eierandel skal ikke overstige 15 % av ~~fondets~~ forvaltningskapitalen i det enkelte fond.

~~§ 4-10 Regler ved plassering av Energifondet – Norske anleggsobligasjoner~~

- ~~(1) Anleggsobligasjonsporteføljen fases ut ved at forfalte obligasjoner reinvesteres i obligasjonsfond~~

§ 4-11 Regler ved plassering av Energifondet – Eiendom

Aktivklassen eiendom skal plasseres i en eller flere av klassene nedenfor:

- ~~(1) Børsnoterte nordiske eiendomsaksjer gjennom aksjefond eller enkeltaksjer~~

~~Eiendomsinvesteringer gjøres via velrennomerte selskaper og solid historikk~~

⁴ Bransjestandard for Verdipapirfondenes Forening www.VFF.no

§ 4-102 Regler ved plassering av Energifondet – Aksjer

- (1) Plasseringene skal gjøres i fond.
- (2) Aksjefondene kan være aktivt forvaltet.
- (3) Kommunens eierandel skal ikke overstige 15 % av ~~fondets~~ forvaltningskapitalen i det enkelte fond.

§ 4-113 Regler for sikring av valutarisiko

Utenlandske aksjefond skal normalt ikke valutasikres, men kan helt eller delvis sikres som en del av forvaltningen ved spesielle markedssituasjoner. Utenlandske rentefond skal valutasikres.

Kapittel 5 Etske retningslinjer

§ 5-1 Etske forretningsprinsipper

Asker kommunes investeringsstrategi skal ivareta hensynet til sosiale rettigheter, miljø og etiske forretningsprinsipper, i samsvar med FNs prinsipper for ansvarlige investeringer (UN PRI). FNs prinsipper for ansvarlige investeringer er:

1. Vi skal innarbeide ESG*-temaer i investeringsanalyser og beslutningsprosesser
2. Vi skal være aktive eiere og innarbeide ESG-temaer i vår eierskapsutøvelse
3. Vi skal arbeide for tilfredsstillende rapportering av ESG-temaer fra selskaper vi er investert i
4. Vi skal fremme aksept for, og implementering av, prinsippene i finansmarkedet
5. Vi skal samarbeide for å forbedre effektiviteten i implementering av prinsippene
6. Vi skal rapportere på våre aktiviteter og fremgang i implementering av prinsippene

*Environmental, Social, Governance

Asker kommune forventer at eksterne kapitalforvaltere har signert på FNs prinsipper for ansvarlige investeringer, og at etterlevelse rapporteres.

De etiske retningslinjene som til enhver tid er gjeldende for Statens Pensjonsfond Utland (SPU) skal også være retningsgivende for Asker kommunes finansforvaltning. Asker kommune skal ikke være investert i selskaper som er ekskludert av SPU.

SPUs etiske retningslinjer er fastsatt av finansdepartementet og inneholder kriterier for produktbasert (§2) og atferdsbasert (§3) observasjon og utelukkelse av selskaper. Disse går ut på å unngå selskaper som fremstiller visse typer våpen, baserer sin virksomhet på kull, eller produserer tobakk. Fondet skal heller ikke være investert i selskaper som gjennom sin virksomhet bidrar til brudd på grunnleggende etiske normer.

Asker kommune presiserer at det er de etiske retningslinjene og ikke porteføljemessige hensyn som er retningsgivende for finansforvaltningen. SPUs beslutning om utfasing av selskaper som er rene oljeprodusenter er et eksempel på en porteføljemessig tilpasning av SPU og derav ikke ekskludert på grunn av etiske hensyn.

Asker kommune skal ikke selv gjennomføre egne analyser for å sikre at kriteriene i henhold til FNs PRI er oppfylt, men forventer at engasjerte forvaltermiljøer er innforstått med og etterlever våre retningslinjer i sin forvaltning. Dersom et fond Asker er investert i viser seg å være i brudd med overnevnte retningslinjer forventer vi å bli informert så snart som mulig og at aktuell forvalter selger posisjonen innen rimelig tid. Hvis ikke vil Asker ~~kk~~ kommune selge seg ut av det aktuelle fondet.

Kapittel 6 Rapportering til kommunestyret

§ 6-1 Rapportering om finansforvaltningen

Kommunedirektøren skal rapportere til kommunestyret om status for kommunens finans- og gjeldsforvaltning per tertial.

Tredje tertialrapport legges frem som årsrapport som viser utviklingen gjennom året, og status ved utgangen av året.

Rapportene om finans- og gjeldsforvaltningen til kommunestyret skal inneholde en beskrivelse og vurdering av kommunens finansielle risiko og avkastning, sammenholdt med målene og kravene i finansreglementet. Rapportene skal også inneholde en beskrivelse og vurdering av eventuelle vesentlige endringer i markedet og i kommunens finansielle risiko. Rapportene skal også opplyse om eventuelle avvik mellom kravene i finansreglementet og den faktiske forvaltningen, og hvordan avvikene er håndtert.

Rapportene skal ~~etter~~inneholde forskriftens § 8 inneholde følgende informasjon:

- a) Vise hvordan de finansielle midlene er sammensatt og markedsverdien av dem, både samlet og for hver gruppe av midler
- b) Vise hvordan de finansielle forpliktelsene er sammensatt og verdien av dem, både samlet og for hver gruppe av forpliktelser
- c) opplyse om de finansielle forpliktelsenes løpetid, og om verdien av lån som forfaller og må refinansieres innen 12 måneder
- d) opplyse om aktuelle markedsrenter og kommunens eller fylkeskommunens egne rentebetingelser.
- e) opplyse om forhold som kommunestyret eller fylkestinget har stilt krav om at det skal opplyses om.

Dersom kommunedirektøren mener det er grunn til å endre finansreglementet, skal dette fremgå av rapporteringen.

Kapittel 7 Internkontroll

§ 7-1 Administrative rutiner for internkontroll

Kommunedirektøren skal sørge for at Asker kommune har kunnskap om finansforvaltning som til enhver tid er tilstrekkelig for at kommunen kan utøve ~~sin~~sin-finans- og gjeldsforvaltning~~en~~en i tråd med reglementet.

Kommunedirektøren skal sørge for det etableres administrative rutiner som sikrer at finansforvaltningen utøves i tråd med kommunens finansreglement, gjeldende lover og forskrifter, og at finansforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll.

§ 7-2 Regler for internkontroll

Kommunedirektøren skal ha administrative rutiner for følgende forhold:

- (1) Prosedyrer og retningslinjer for vurdering av alle typer av finansiell risiko i finansielle avtaler før avtaleinngåelse
- (2) Prosedyrer og retningslinjer for forsvarlig og betryggende saksutredning før avtaler inngås

Finansreglement for Asker kommune

- (3) Prosedyrer og retningslinjer for overvåking og vurdering av utviklingen av den finansielle risikoen kommunen er utsatt for, og forholdet til tillatt risikonivå og krav til risikospredning fastsatt i reglementet
- (4) Prosedyrer og retningslinjer for ~~likviditetsstyring~~ ~~cash-management og kontohold~~
- (5) Prosedyrer og retningslinjer for dokumentasjon av derivat-kontrakter
- (6) Prosedyrer og retningslinjer for å avdekke avvik fra finansreglementet

Kapittel 8 Avvik og vurdering/kvalitetssikring av finansiell risiko

§ 8-1 Håndtering av eventuelle avvik

Planlagt fravikelse av finansreglementet skal ikke forekomme. Dersom finansforvaltningen skal innrettes på en annen måte enn det reglementet tilsier, krever dette at kommunestyret endrer reglementet.

Ved konstatering av avvik mellom faktisk finansforvaltning og finansreglementets rammer, skal avviket umiddelbart lukkes. ~~Særlig alvorlige avvik skal rapporteres til formannskapet uten ugrunnet opphold. Øvrige avvik rapporteres ved neste ordinære finansrapportering til kommunestyret. Avviket slik det har fremstått, og eventuelt økonomisk konsekvens av avviket dersom dette er større enn 100 mill kr, skal uten ugrunnet opphold rapporteres til formannskapet. Dersom avviket er mindre enn 100 mill kr, kan rapportering utestå til neste ordinære finansrapportering til kommunestyret.~~

Dersom ~~real~~avkastningen avviker fra det budsjetterte, og kommunedirektøren forventer at dette ikke kan rettes opp i løpet av budsjettåret, skal kommunedirektøren melde dette til kommunestyret, som må foreta endringer i budsjettet.

§ 8-2 Risikovurderinger

Det skal ved hver rapportering til kommunestyret gjøres følgende atskilte stresstester:

- (1) Finanstilsynets stresstest
- (2) Asker ~~k~~Kommunes stresstest:
  - a) + 2 prosentpoeng parallelt skift i rentekurven
  - b) - 30 prosentpoeng verdiendring på norske aksjer
  - c) - 20 prosentpoeng verdiendring på utenlandske aksjer

Stresstestens samlede verdifall skal oppgis, og kommunedirektøren skal kommentere kommunens evne til å bære det potensielle tapet. Dersom kommunedirektørens vurdering er at det potensielle tapet er for stort i forhold til kommunens risikobærende evne, skal kommunedirektøren legge fram forslag til endring i reglementet og sammensetningen av den risikobærende porteføljen.

Kapittel 9 Bruk av ekstern kompetanse

§ 9-1 Retningslinjer for innhenting av ekstern kompetanse

Aktiviteten i kommunens finansforvaltning skal konkurranseutsettes i henhold til lov om offentlige anskaffelser.

§ 9-2 Hovedbankforbindelse

Kommunen skal inngå rammeavtaler for å ivareta det løpende behov for banktjenester. Ved valg av hovedbankforbindelse stilles det krav om minimum ~~offisiell~~internasjonal kreditt-rating A. Det kan gjøres avtale om trekkrettigheter med hovedbankforbindelsen.

§ 9-3 Ekstern kvalitetssikring av finansreglementet

Uavhengig kompetanse skal minimum hvert 4 år vurdere om kommunens finansreglement legger rammer for en finansforvaltning som er i tråd med kommunelovens regler og reglene i Forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner. I tillegg skal uavhengig kompetanse vurdere de administrative rutinene for internkontroll. Med uavhengig menes miljø, selskap eller person som står fritt fra den kommunale administrasjonen og de/den kommunen kjøper forvaltningstjenester fra.

Kvalitetssikring av finansreglementet skal finne sted ved hver endring av reglementet, og før kommunestyret vedtar nytt eller endret finansreglement.

Kommunedirektøren pålegges ansvar for at slike eksterne vurderinger innhentes.

§ 9-4 Eksterne kapitalforvaltere

Asker ~~k~~Kommune skal selv inneha god kompetanse om kapitalforvaltning. Kommunen skal også benytte eksterne tjenester og kunnskap via fondsforvaltere ~~eller mandater (aktiv, diskresjonær forvaltning)~~. Valgte kapitalforvaltere skal inneha nødvendig tillatelser og konsesjoner til å utføre sin virksomhet, og være underlagt tilsyn av Finanstilsynet eller annet tilsvarende organ.

Asker kommunes kapital skal ikke utgjøre mer enn 10 % av forvalterens totale forvaltede kapital.

Følgende utvalgsriterier skal legges til grunn for beslutning om valg av forvalter(e):

- a) Historiske prestasjoner av aktuell portefølje relativt til andre plasseringer med lignende målsetting
- b) Organisasjon, eierforhold og finansiell styrke
- c) Ansvarlige forvalteres kompetanse og erfaring
- d) Forvaltningsressurser innen det aktuelle plasseringsområdet
- e) Arbeidsmåte, investeringsfilosofi og investeringsmetodikk
- f) Etisk tilnærming til forvaltningen jfr. § 5-1
- g) Risikohåndtering og intern kontroll
- h) Administrasjon og rapportering
- i) Pris

Energifondet kan kjøpe ekstern rådgiving til innkjøp av investeringsprodukter/fond. Dersom rådgiving kjøpes, skal rådgiver være uavhengig av produktleverandører, og ha konsesjon til å drive investeringsrådgiving. Valg av rådgiver og oppdrag skal følge samme retningslinjer som valg av aktiv forvalter.

Dersom rådgiveren eller forvalteren ikke har klart å nå tilfredsstillende avkastningskrav, eller har et betydelig avvik sammenliknet med referanseindeksen, skal kommunedirektøren foreta en vurdering av forvaltningen og vurdere et bytte.

Kapittel 10 Ikrafttreden

Reglementet trer i kraft umiddelbart det er vedtatt politisk.

Reglementet kan endres av kommunestyret selv. ~~Uavhengig kvalitetssikring skal også foretas ved endringer i reglementet.~~

Asker
kommune

Finansreglement for Asker kommune

Vedtatt av kommunestyret

xx.x.2024 - sak xxxx/24

**Erstatter/endrer reglement
vedtatt av kommunestyret**

06.05.2020 - sak 0023/20

Finansreglement for Asker kommune

Kapittel 1	Reglementets virkeområde	4
§ 1-1	Formålet med reglementet	4
§ 1-2	Generelle rammer for kommunens finans- og gjeldsforvaltning	4
§ 1-3	Overordnede prinsipper	4
Kapittel 2	Avkastningsmål, rammer og begrensninger som gjelder finansforvaltningen av midler som skal forvaltes med lav risiko og høy likviditet (kortsiktig likviditet)	5
§ 2-1	Rammer for kommunens likviditetsstyring	5
§ 2-2	Regler for plassering av driftslikviditet	5
§ 2-3	Regler ved plassering av overskuddslikviditet – Bank	5
§ 2-4	Regler ved plassering av overskuddslikviditet – Rentefond	5
Kapittel 3	Retningslinjer for forvaltning av gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler ..	5
§ 3-1	Rammer for kommunens låneopptak	5
§ 3-2	Regler og fullmakter for låneopptak	6
§ 3-3	Regler for rentebinding og rentesikring	6
§ 3-4	Rammer for kommunale garantier	7
Kapittel 4	Avkastningsmål, rammer og retningslinjer for forvaltning av midler med lang tidshorisont	8
§ 4-1	Definisjon av kommunens midler med lang tidshorisont (langsiktige finansielle aktiva)	8
§ 4-2	Rammer for forvaltning av Energifondet	8
§ 4-3	Mål for avkastning av Energifondet	8
§ 4-4	Kredittkvalitet	9
§ 4-5	Strategi for aktivaallokering	9
§ 4-6	Regler ved plassering av Energifondet – Likviditetsfond	10
§ 4-7	Regler ved plassering av Energifondet – Norske / Nordisk obligasjonsfond	10
§ 4-8	Regler ved plassering av Energifondet – Internasjonale obligasjonsfond	10
§ 4-9	Regler ved plassering av Energifondet – High yield	10
§ 4-10	Regler ved plassering av Energifondet – Aksjer	10
§ 4-11	Regler for sikring av valutarisiko	11
Kapittel 5	Etiske retningslinjer	11
§ 5-1	Etiske forretningsprinsipper	11
Kapittel 6	Rapportering til kommunestyret	11
§ 6-1	Rapportering om finansforvaltningen	11
Kapittel 7	Internkontroll	12
§ 7-1	Administrative rutiner for internkontroll	12
§ 7-2	Regler for internkontroll	12
Kapittel 8	Avvik og vurdering/kvalitetssikring av finansiell risiko	13
§ 8-1	Håndtering av eventuelle avvik	13
§ 8-2	Risikovurderinger	13
Kapittel 9	Bruk av ekstern kompetanse	13
§ 9-1	Retningslinjer for innhenting av ekstern kompetanse	13
§ 9-2	Hovedbankforbindelse	13
§ 9-3	Ekstern kvalitetssikring av finansreglementet	13
§ 9-4	Eksterne kapitalforvaltere	14
Kapittel 10	Ikrafttredden	14
Kapittel 1	Reglementets virkeområde	4
§ 1-1	Formålet med reglementet	4
§ 1-2	Generelle rammer for kommunens finans- og gjeldsforvaltning	4

Finansreglement for Asker kommune

§ 1-3	Overordnede prinsipper	4
Kapittel 2	Avkastningsmål, rammer og begrensninger som gjelder finansforvaltningen av midler som skal forvaltes med lav risiko og høy likviditet (kortsiktig likviditet)	5
§ 2-1	Rammer for kommunens likviditetsstyring	5
§ 2-2	Regler for plassering av driftslikviditet	5
§ 2-3	Regler ved plassering av overskuddslikviditet – Bank	5
§ 2-4	Regler ved plassering av overskuddslikviditet – Rentefond	5
Kapittel 3	Retningslinjer for forvaltning av gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler ..	5
§ 3-1	Rammer for kommunens låneopptak.....	5
§ 3-2	Regler og fullmakter for låneopptak	6
§ 3-3	Regler for rentebinding og rentesikring	6
§ 3-4	Rammer for kommunale garantier	7
Kapittel 4	Avkastningsmål, rammer og retningslinjer for forvaltning av midler med lang tidshorisont	8
§ 4-1	Definisjon av kommunens midler med lang tidshorisont (langsiktige finansielle aktiva)	8
§ 4-2	Rammer for forvaltning av Energifondet	8
§ 4-3	Mål for avkastning av Energifondet.....	8
§ 4-4	Kredittkvalitet	9
§ 4-5	Strategi for aktivaallokering	9
§ 4-6	Regler ved plassering av Energifondet – Likviditetsfond	10
§ 4-7	Regler ved plassering av Energifondet – Norske / Nordisk obligasjonsfond	10
§ 4-8	Regler ved plassering av Energifondet – Internasjonale obligasjonsfond	10
§ 4-9	Regler ved plassering av Energifondet – High yield.....	10
§ 4-10	Regler ved plassering av Energifondet – Aksjer	10
§ 4-11	Regler for sikring av valutarisiko	11
Kapittel 5	Etiske retningslinjer	11
§ 5-1	Etiske forretningsprinsipper	11
Kapittel 6	Rapportering til kommunestyret.....	11
§ 6-1	Rapportering om finansforvaltningen	11
Kapittel 7	Internkontroll	12
§ 7-1	Administrative rutiner for internkontroll	12
§ 7-2	Regler for internkontroll.....	12
Kapittel 8	Avvik og vurdering/kvalitetssikring av finansiell risiko	13
§ 8-1	Håndtering av eventuelle avvik	13
§ 8-2	Risikovurderinger	13
Kapittel 9	Bruk av ekstern kompetanse	13
§ 9-1	Retningslinjer for innhenting av ekstern kompetanse	13
§ 9-2	Hovedbankforbindelse	13
§ 9-3	Ekstern kvalitetssikring av finansreglementet	13
§ 9-4	Eksterne kapitalforvaltere	14
Kapittel 10	Ikrafttreden	14

Kapittel 1 Reglementets virkeområde

§ 1-1 Formålet med reglementet

Reglementet skal ivareta kommunelovens grunnleggende krav til økonomiforvaltningen, og bidra til at kommunen forvalter økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid.

Finansreglementet er utarbeidet i samsvar med:

- Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) av 22. juni 2018, § 14-1, § 14-2 bokstav e) og §§ 14-13 til 14-19
- Forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner av 18. november 2019

Asker kommune skal forvalte finansielle midler og gjeld på en måte som ikke innebærer vesentlig finansiell risiko, blant annet slik at betalingsforpliktelser kan innfris ved forfall.

Reglementet dekker kommunens totale finans- og gjeldsforvaltning, og gjelder til kommunestyret vedtar nytt reglement.

Reglementet utfyller bestemmelser gitt i Økonomireglementet for Asker kommune, utarbeidet i henhold til bestemmelsene i kommuneloven § 14-2 bokstav d).

§ 1-1.1 Avgrensninger fra finans- og gjeldsreglementets virkeområde

Reglementet omfatter ikke investeringer i selskaper der kommunens eierskap har et bredere samfunnmessig perspektiv eller der kommunen har skilt ut virksomhet i selskaper.

Reglementet omfatter ikke pensjonsmidler, pensjonsforpliktelser og bundne midler knyttet til skadeforsikring.

§ 1-2 Generelle rammer for kommunens finans- og gjeldsforvaltning

Asker kommunes finansielle posisjoner skal forvaltes som en helhet hvor en søker å oppnå lavest mulig netto finansutgifter over tid, samtidig som det sikres størst mulig forutsigbarhet i kommunens finansielle stilling.

Asker kommune kan ikke pådra seg finansiell risiko utover rammene som er vedtatt i dette reglementet eller benytte finansielle instrumenter i finansforvaltningen som ikke er eksplisitt nevnt. Prinsipielle spørsmål som gjelder finans- og gjeldsforvaltningen skal fremlegges for kommunestyret.

§ 1-3 Overordnede prinsipper

- Asker kommune skal til enhver tid ha tilstrekkelig likviditet (inkludert trekkrettigheter) til å dekke kommunens løpende betalingsforpliktelser.
- Likviditetsplasseringer skal over tid gi en konkurransedyktig avkastning innenfor definerte krav til likviditet og risiko.
- Lånte midler skal over tid gi lavest mulig total kostnad innenfor definerte krav til refinansieringsrisiko og renterisiko, hensyntatt behov for forutsigbarhet i lånekostnadene.
- Forvaltning av langsiktige finansielle aktiva (Energifondet) skal søke å gi en god langsiktig avkastning til akseptabel risiko.
- Alle fond skal være UCITS-fond¹

---

¹ Lov om verdipapirfond av 25.11.2011

Kapittel 2 Avkastningsmål, rammer og begrensninger som gjelder finansforvaltningen av midler som skal forvaltes med lav risiko og høy likviditet (kortsiktig likviditet)

§ 2-1 Rammer for kommunens likviditetsstyring

Kommunens likvide midler består av innestående midler på kommunens bankkonti, trekkrettigheter og plasseringer av overskuddslikviditet i henhold til dette reglementet.

Forventet avkastning på kortsiktige likviditetsplasseringer skal minimum være rentebetingelsene kommunen har på driftskonto i hovedbank.

Det skal ikke være valutarisiko ved plassering av likviditet og midler beregnet til driftsformål. Alle plasseringer skal gjøres i norske kroner (NOK), eller være sikret til norske kroner (NOK).

Ledig likviditet utover likviditeten som må være tilgjengelig til å dekke kommunens løpende forpliktelser de nærmeste 30 dagene (driftslikviditeten), anses som overskuddslikviditet som kan plasseres som angitt i reglementets §§ 2-3 og 2-4.

Plassering av likvide midler på annen måte enn som bankinnskudd skal kun finne sted dersom den løpende 6 måneders prognosen for utviklingen av kommunens likviditetsposisjon tillater det, og tilfredsstillende avkastning kan oppnås.

§ 2-2 Regler for plassering av driftslikviditet

- (1) Driftslikviditeten skal være plassert som innskudd i kommunens hovedbank
- (2) Hovedbanken skal minimum ha offisiell kredittrating A
- (3) Trekkrettigheter skal ikke overstige 500 mill. kr.

§ 2-3 Regler ved plassering av overskuddslikviditet – Bank

- (1) Overskuddslikviditet kan plasseres som innskudd i bank
- (2) Inntil 100 mill. kr. i bank med minimum kredittrating BBB+ og forvaltningskapital over 10 mrd. kr.
- (3) Innskudd over 100 mill. kr. i bank med minimum kredittrating A og forvaltningskapital over 50 mrd. kr.
- (4) Innskudd i andre banker enn hovedbank skal maksimalt være på 400 mill. kr. pr. bank
- (5) Bankinnskudd skal ha maksimalt 6 måneders tidsbinding

§ 2-4 Regler ved plassering av overskuddslikviditet – Rentefond

- (1) Kommunen kan plassere overskuddslikviditet i fond som oppfyller kriteriene for likviditetsfond, likviditetsfond med lav risiko og internasjonale likviditetsfond i henhold til den til enhver tid gjeldende Verdipapirfondenes forening bransjestandard for informasjon og klassifisering av rentefond.
- (2) Kommunens eierandel skal ikke overstige 15 % av forvaltningskapitalen i det enkelte fond.

Kapittel 3 Retningslinjer for forvaltning av gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler

§ 3-1 Rammer for kommunens låneopptak

Kommunen kan bare ta opp lån innenfor de rammene som kommunestyret har vedtatt.

Forvaltning av kommunens innlån skal skje i samsvar med dette reglementet, og i tråd med bestemmelsene i kommunelovens § 14-14 til § 14-18 om låneopptak og avdrag.

Kommunen kan blant annet ta opp lån for å finansiere egne investeringer, dekke likviditetsbehov, refinansiere eksisterende gjeld og lån til videre utlån.

Finansreglement for Asker kommune

Kommunens lån skal avdras årlig med et beløp som minst tilsvarer avdrag beregnet etter reglene i kommuneloven § 14-18.

Styring av låneporteføljen skal skje innenfor rammene gitt av finansreglementets § 3-2 og § 3-3. Låneporteføljen skal ha et akseptabelt risikonivå gitt et overordnet ønske om forutsigbarhet og stabilitet i lånekostnadene.

Refinansieringsrisikoen skal reduseres ved å spre tidspunkt for forfall.

Asker kommune kan kun ta opp lån i norske kroner (NOK).

For å oppnå ønsket rentebinding, kan kommunen ta i bruk rentesikringsinstrumenter som framtidige renteavtaler (FRA) og rentebytteavtaler (SWAP). Rentesikringsinstrumentene kan brukes til å endre renteeksponeringen på kommunens lånegjeld. Det skal kun benyttes større banker med bred dokumentert erfaring innenfor finansielle derivater som motpart ved slike kontrakter. Hensikten bak hver derivatkontrakt skal dokumenteres, og kontrakten skal knyttes til underliggende lån eller låneporteføljen.

§ 3-2 Regler og fullmakter for låneoptak

- (1) Det kan tas opp direkte lån i offentlige og private finansinstitusjoner, samt i livselskaper
- (2) Det kan legges ut lån i sertifikat- og obligasjonsmarkedet
- (3) Lån kan tas opp som åpne serier (rammelån) og uten avdrag (bulletlån)
- (4) Et enkelt lån kan ikke utgjøre mer enn 20 % av kommunens samlede låneportefølje
- (5) Lån med forfall (eventuelt långivers rett til å trekke lånet tilbake) inntil 12 måneder frem i tid skal maksimalt utgjøre 40 % av den samlede låneporteføljen

§ 3-3 Regler for rentebinding og rentesikring

Asker kommune skal rentesikre deler av gjelden. Ved beregning av nivå på rentesikring skal man trekke fra den del av gjelden som er selvfinansierende (startlån og VAR-lån).

Forklarende eksempel	
Total lånegjeld	5 000 000
- Startlån	700 000
- VAR beregningsgrunnlag	900 000
Sum selvfinansierende	1 600 000
Sum gjeld med renterisiko	3 400 000
Sikringsgrad av gjeld med renterisiko	30 % - 60 %

- (1) Minimum 30 % og maksimalt 60 % av låneporteføljen med renterisiko skal ha fast rente (gjenværende rentebinding over 12 måneder).
- (2) Lån med flytende rente, lån med fast rente, framtidige renteavtaler (FRA) og rentebytteavtaler kan benyttes i rentestyringen.
- (3) Rentebytteavtaler skal ha ikke ha forfall mer enn 10 år frem i tid. Inngåelse av FRA og rentebytteavtaler skal knyttes til underliggende gjeld. Det sikres gode kontrollrutiner ved at utøvende og kontrollerende enhet skal være adskilt.
- (4) Låneporteføljen med renterisiko skal ha en gjennomsnittlig rentebindingstid på minimum 2 år og maksimalt 6 år.
- (5) Det kan i tillegg inngås sikringsavtaler med en vektet gjenværende rentebinding på maksimalt 5 år (VAR-swap) på inntil bokført verdi av anleggsmidlene innenfor VAR-området (avskrivningsgrunnlaget) per 31.12. En sikring innenfor VAR-området skal ikke overstige 50% av bokførte verdier.

§ 3-4 Rammer for kommunale garantier

Asker kommune kan gi kommunale lånegarantier for å finansiere investeringer som skjer i regi av ikke-kommersielle selskap, foretak, lag og foreninger. Det kan ikke stilles garanti for andres næringsvirksomhet.

Alle søknader om kommunal garanti skal vurderes opp mot bestemmelsene i kommunelovens § 14-19 og forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner § 2-§ 4.

- 1) Selvskyldnerkausjon kan gis for lån som skal finansiere investering som tilrettelegger for aktivitet for barn og unge. Garantiavtale skal være inngått med låntaker før kommunen inngår avtale om selvskyldnerkausjon med långiver
- 2) Selvskyldnerkausjon skal normalt ikke gis når søknad gjelder:
  - Låneopptak for å legge til rette for aktivitet som i all hovedsak er rettet mot voksne
  - Låneopptak som gjelder næringsvirksomhet
- 3) Sempel kausjon kan gis der, eller i den grad, betingelsene for å gi selvskyldnerkausjon ikke er tilstede
- 4) Ved kommunal långivergaranti som selvskyldnerkausjon skal vis mulig kommunen regresskrav pantsikres med best mulig prioritet, eventuelt kan negativ pantsettelseserklæring være aktuelt.
- 5) Krav til søknad om kommunal garanti (der det er tilgjengelig historikk):
  - a) Søknadsbrev om kommunal garanti med kort sammendrag av søknaden og opplysninger om hva som skal finansieres
  - b) Tilbud om finansiering, lånebeskrivelse – betingelser og avdragsstruktur
  - c) Styrebeslutningen eller fullmakt gitt fra styret som bekrefter vedtak om søknad
  - d) Utskrift fra Brønnøysundregisteret ikke eldre enn tre måneder
  - e) Opplysninger om vedtekter, daglig leder, styre, adresse, bankforbindelse
  - f) Siste årsberetning og regnskapsoversikt 2-3 siste år
    - Kommentarer til balansen, verdier og eiendeler, kortsiktig gjeld
    - Kommentarer til resultat og risiko
  - g) Vurdering av driften, kommentert med fokus på inntekter og risiko
  - h) Banklikviditet, dokumentert med bankutskrift
  - i) Eventuell ekstern kredittvurdering; opplysning om eventuelle betalingsanmerkninger
  - j) Budsjett for virksomheten
  - k) Likvidtetsprognose 1-5 år
  - l) Analyse av økonomien ved en renteheving på 3 prosentpoeng

Formannskapet har fullmakt til å innvilge kommunale garantier, innenfor en årlig ramme på 50 mill. kr. Kommunedirektøren skal redegjøre for risikoen ved å stille kommunal garanti i det enkelte tilfelle, og gi sin anbefaling, gitt krav om lav risiko for tap for kommunen.

Kapittel 4 Avkastningsmål, rammer og retningslinjer for forvaltning av midler med lang tidshorisont

§ 4-1 Definisjon av kommunens midler med lang tidshorisont (langsiktige finansielle aktiva)

Asker kommunes langsiktige finansielle aktiva består av Energifondet. Midlene i Energifondet er tredelt, hvor grunnkapitalen er klassifisert som ubundet investeringsfond, mens realverdi- og bufferfondet inngår i kommunens disposisjonsfond.

Energifondet – grunnkapital

790 mill. kr som Asker kommune fikk som oppgjør for kommunens aksjer i Energiselskapet Asker og Bærum AS i perioden 1999-2002

Energifondet – realverdifondet

Akkumulerte avsetninger gjort for å bevare realverdien av Energifondet.

Energifondet - bufferfondet

Akkumulerte avsetninger utover verdien av grunnkapitalen og realverdifondet. Bufferfondet skjermer kommunens øvrige tjenesteproduksjon for svingningene i avkastningen på Energifondet fra år til år.

§ 4-2 Rammer for forvaltning av Energifondet

For forvaltningen av Energifondet skal kommunen ha en rullerende investeringshorisont på 10 år. Samtidig skal en søke å oppnå en tilfredsstillende årlig avkastning.

For å oppfylle formålet for forvaltningen skal midlene til enhver tid forvaltes etter kriteriene:

- a) Likviditet
- b) Avkastning
- c) Sikkerhet
- d) Risikospredning

Investeringene skal skje i verdipapirer gjennom plasseringer i verdipapirfond.

For å oppnå avkastning må det tolereres en viss risiko i investeringsporteføljen. Uten å bære risiko er det ikke mulig å oppnå en tilfredsstillende avkastning.

§ 4-3 Mål for avkastning av Energifondet

Energifondets forventede avkastning fastsettes årlig av kommunestyret i forbindelse med vedtakelsen av handlingsprogrammet.

Avkastningen skal benyttes til, i prioritert rekkefølge:

- I. Opprettholde realverdien av Energifondet. Den samlede verdien av grunnkapitalen og realverdifondet pr. 31.12 året før inflasjonsjusteres med SSBs konsumprisindeks (KPI). Verdiendringen legges til realverdifondet.
- II. Eventuell meravkastning utover dette avsettes til bufferfondet.
- III. Dersom stresstesten viser at bufferfondet har tilstrekkelig størrelse, kan eventuell meravkastning avsettes til vedtatte investeringer

Dersom det et år ikke er tilstrekkelig avkastning til å opprettholde realverdien av Energifondet (pkt. I), skal det likevel avsettes til realverdifondet ved at midler fra bufferfondet benyttes til avsetningen.

Kommunestyret selv kan bestemme at midler fra bufferfondet også kan benyttes til investeringer dersom det viser seg at avkastningen beregnet til vedtatte investeringer (pkt III) blir lavere enn budsjettert. Bufferfondet bør ikke på noe tidspunkt være lavere enn 15 % av Energifondet.

§ 4-4 Kredittkvalitet

I de tilfeller der det ikke foreligger offisiell rating er kravet at forvaltningsselskapet selv vurderer kredittkvaliteten til rentepapiret eller utsteder slik at sikkerheten tilfredsstillende kravene i § 4-6, § 4-7 og § 4-8.

For § 4-9, aktivklassen high yield, gjelder andre regler hvor hele eller deler av porteføljen kan ha kredittkvalitet lavere enn investment grade.

Det er i dette reglement henvisning til rating med bokstaver fra Credit Rating Agencies (CRA)². Der det ikke foreligger offisiell rating (CRA), følges Verdipapirfondenes Forenings (VFF) krav til vurdering av kredittkvalitet.

§ 4-5 Strategi for aktivaallokering

Plassering av Energifondets midler i markedet skal fordeles på hovedgrupper av aktivklasser etter følgende strategi:

Aktivklasser	Min	Strategi	Maks
Renteinstrumenter	45 %	50 %	55 %
Likviditetsfond / bankinnskudd	0 %	0 %	10 %
Norske / Nordisk obligasjoner	10 %	30 %	40 %
Internasjonale obligasjoner	0 %	15 %	30 %
Internasjonal / Nordisk High Yield	0 %	5 %	7 %
Egenkapitalinstrumenter	45 %	50 %	55 %
Norske / Nordiske aksjer	5 %	10 %	15 %
Globale aksjer	30%	35 %	45 %
Fremvoksende markeder	0 %	5 %	10 %

Allokeringen er et langsiktig mål. Aksjer i enkeltstående selskaper som kommunen eier skal selges innen utløpet av 2025 hvis markedsforholdene tillater det. Aksjene inngikk tidligere i aktivklassen Eiendom. Aksjene er fram til salget reklassifisert under Norske/Nordiske aksjer.

Referanseindekser	
Likviditet	NOVGOVD3M
Norske/ Nordisk obligasjoner	NBP NORM123D3
Internasjonale obligasjoner	Bloomberg Global Aggregate Total Return (NOK)
Internasjonal High Yield	NBP Nordic HY Aggregeted Index NOK
Norske aksjer	OSEFX
Nordiske aksjer	VINX Nordic
Globale aksjer	MSCI World Net Return
Fremvoksende markeder	MSCI EM Net Return

² Standard & Poor, Moody's og Fitch

Finansreglement for Asker kommune

Kommunens delporteføljer skal rebalanseres dersom vektingen mellom renteinstrumenter og egenkapitalinstrumenter avviker mer enn 5 prosentpoeng fra strategisk vekt på hhv 50/50 %.

§ 4-6 Regler ved plassering av Energifondet – Likviditetsfond³

- (1) Det kan investeres i fond som oppfyller kriteriene for likviditetsfond, likviditetsfond med lav risiko og internasjonale likviditetsfond i henhold til den til enhver tid gjeldende Verdipapirfondenes forenings bransjestandard for informasjon og klassifisering av rentefond.
- (2) Kommunens eierandel skal ikke overstige 15 % av forvaltningskapitalen i det enkelte fond.

§ 4-7 Regler ved plassering av Energifondet – Norske / Nordisk obligasjonsfond

- (1) Fondene kan kun investere i norske og nordiske rentepapirer, dvs. papirer denominert eller valutasikret til norske kroner, uavhengig av hvilke jurisdiksjoner utsteder er underlagt og hvilke nasjonale markeder papirene omsettes i.
- (2) Fondet må plassere minst 90 % av forvaltningskapitalen i papirer der utstederen eller papiret selv har en rating på minimum BBB- (Investment Grade).
- (3) Ved investering i ansvarlige lån, maksimalt 20 % av porteføljen, skal utsteder ha en rating på minimum BBB+.
- (4) Kommunens eierandel skal ikke overstige 15 % av forvaltningskapitalen i det enkelte fond.

§ 4-8 Regler ved plassering av Energifondet – Internasjonale obligasjonsfond⁴

Obligasjonsfond som kan investere i rentepapirer denominert i utenlandsk valuta, klassifiseres i gruppen «Internasjonale obligasjonsfond». I tillegg gjelder følgende krav for å bli klassifisert i denne gruppen:

- (1) Fondets plasseringer må være 95-105 % valutasikret i forhold til fondets denomineringsvaluta
- (2) Fondet må plassere 90 % av forvaltningskapitalen i papirer der utstederen eller papiret selv har en rating på minimum BBB- (Investment Grade). Ved investering i ansvarlige lån skal papiret ha en rating på minimum BBB-.
- (3) Kommunens eierandel skal ikke overstige 15 % av forvaltningskapitalen i det enkelte fond.

§ 4-9 Regler ved plassering av Energifondet – High yield

- (1) High yield-obligasjoner skal være internasjonale eller nordiske fond fra kvalitetsforvaltere.
- (2) Fondet skal hovedsakelig ha papirer tett opp mot investment grade.
- (3) Kommunes eierandel skal ikke overstige 15 % av forvaltningskapitalen i det enkelte fond.

§ 4-10 Regler ved plassering av Energifondet – Aksjer

- (1) Plasseringene skal gjøres i fond.
- (2) Aksjefondene kan være aktivt forvaltet.
- (3) Kommunens eierandel skal ikke overstige 15 % av forvaltningskapitalen i det enkelte fond.

³ Bransjestandard for Verdipapirfondenes Forening www.VFF.no

⁴ Bransjestandard for Verdipapirfondenes Forening www.VFF.no

§ 4-11 Regler for sikring av valutarisiko

Utenlandske aksjefond skal normalt ikke valutasikres, men kan helt eller delvis sikres som en del av forvaltningen ved spesielle markedssituasjoner. Utenlandske rentefond skal valutasikres.

Kapittel 5 Etsiske retningslinjer

§ 5-1 Etsiske forretningsprinsipper

Asker kommunes investeringsstrategi skal ivareta hensynet til sosiale rettigheter, miljø og etiske forretningsprinsipper, i samsvar med FNs prinsipper for ansvarlige investeringer (UN PRI). FNs prinsipper for ansvarlige investeringer er:

1. Vi skal innarbeide ESG*-temaer i investeringsanalyser og beslutningsprosesser
2. Vi skal være aktive eiere og innarbeide ESG-temaer i vår eierskapsutøvelse
3. Vi skal arbeide for tilfredsstillende rapportering av ESG-temaer fra selskaper vi er investert i
4. Vi skal fremme aksept for, og implementering av, prinsippene i finansmarkedet
5. Vi skal samarbeide for å forbedre effektiviteten i implementering av prinsippene
6. Vi skal rapportere på våre aktiviteter og fremgang i implementering av prinsippene

*Environmental, Social, Governance

Asker kommune forventer at eksterne kapitalforvaltere har signert på FNs prinsipper for ansvarlige investeringer, og at etterlevelse rapporteres.

De etiske retningslinjene som til enhver tid er gjeldende for Statens Pensjonsfond Utland (SPU) skal også være retningsgivende for Asker kommunes finansforvaltning. Asker kommune skal ikke være investert i selskaper som er ekskludert av SPU.

SPUs etiske retningslinjer er fastsatt av finansdepartementet og inneholder kriterier for produktbasert (§2) og atferdsbasert (§3) observasjon og utelukkelse av selskaper. Disse går ut på å unngå selskaper som fremstiller visse typer våpen, baserer sin virksomhet på kull, eller produserer tobakk. Fondet skal heller ikke være investert i selskaper som gjennom sin virksomhet bidrar til brudd på grunnleggende etiske normer.

Asker kommune presiserer at det er de etiske retningslinjene og ikke porteføljemessige hensyn som er retningsgivende for finansforvaltningen. SPUs beslutning om utfasing av selskaper som er rene oljeprodusenter er et eksempel på en porteføljemessig tilpasning av SPU og derav ikke ekskludert på grunn av etiske hensyn.

Asker kommune skal ikke selv gjennomføre egne analyser for å sikre at kriteriene i henhold til FNs PRI er oppfylt, men forventer at engasjerte forvaltermiljøer er innforstått med og etterlever våre retningslinjer i sin forvaltning. Dersom et fond Asker er investert i viser seg å være i brudd med overnevnte retningslinjer forventer vi å bli informert så snart som mulig og at aktuell forvalter selger posisjonen innen rimelig tid. Hvis ikke vil Asker kommune selge seg ut av det aktuelle fondet.

Kapittel 6 Rapportering til kommunestyret

§ 6-1 Rapportering om finansforvaltningen

Kommunedirektøren skal rapportere til kommunestyret om status for kommunens finans- og gjeldsforvaltning per tertial.

Tredje tertialrapport legges frem som årsrapport som viser utviklingen gjennom året og status ved utgangen av året.

Finansreglement for Asker kommune

Rapportene om finans- og gjeldsforvaltningen til kommunestyret skal inneholde en beskrivelse og vurdering av kommunens finansielle risiko og avkastning, sammenholdt med målene og kravene i finansreglementet. Rapportene skal også inneholde en beskrivelse og vurdering av eventuelle vesentlige endringer i markedet og i kommunens finansielle risiko. Rapportene skal også opplyse om eventuelle avvik mellom kravene i finansreglementet og den faktiske forvaltningen, og hvordan avvikene er håndtert.

Rapportene skal etter forskriftens § 8 inneholde følgende informasjon:

- a) Vise hvordan de finansielle midlene er sammensatt og markedsverdien av dem, både samlet og for hver gruppe av midler
- b) Vise hvordan de finansielle forpliktelsene er sammensatt og verdien av dem, både samlet og for hver gruppe av forpliktelser
- c) opplyse om de finansielle forpliktelsesenes løpetid, og om verdien av lån som forfaller og må refinansieres innen 12 måneder
- d) opplyse om aktuelle markedsrenter og kommunens eller fylkeskommunens egne rentebetingelser.
- e) opplyse om forhold som kommunestyret eller fylkestinget har stilt krav om at det skal opplyses om.

Dersom kommunedirektøren mener det er grunn til å endre finansreglementet, skal dette fremgå av rapporteringen.

Kapittel 7 Internkontroll

§ 7-1 Administrative rutiner for internkontroll

Kommunedirektøren skal sørge for at Asker kommune har kunnskap om finansforvaltning som til enhver tid er tilstrekkelig for at kommunen kan utøve finans- og gjeldsforvaltningen i tråd med reglementet.

Kommunedirektøren skal sørge for det etableres administrative rutiner som sikrer at finansforvaltningen utøves i tråd med kommunens finansreglement, gjeldende lover og forskrifter, og at finansforvaltningen er gjenstand for betryggende kontroll.

§ 7-2 Regler for internkontroll

Kommunedirektøren skal ha administrative rutiner for følgende forhold:

- (1) Prosedyrer og retningslinjer for vurdering av alle typer av finansiell risiko i finansielle avtaler før avtaleinngåelse
- (2) Prosedyrer og retningslinjer for forsvarlig og betryggende saksutredning før avtaler inngås
- (3) Prosedyrer og retningslinjer for overvåking og vurdering av utviklingen av den finansielle risikoen kommunen er utsatt for, og forholdet til tillatt risikonivå og krav til risikospredning fastsatt i reglementet
- (4) Prosedyrer og retningslinjer for likviditetsstyring
- (5) Prosedyrer og retningslinjer for dokumentasjon av derivat-kontrakter
- (6) Prosedyrer og retningslinjer for å avdekke avvik fra finansreglementet

Kapittel 8 Avvik og vurdering/kvalitetssikring av finansiell risiko

§ 8-1 Håndtering av eventuelle avvik

Planlagt fravikelse av finansreglementet skal ikke forekomme. Dersom finansforvaltningen skal innrettes på en annen måte enn det reglementet tilsier, krever dette at kommunestyret endrer reglementet.

Ved konstatering av avvik mellom faktisk finansforvaltning og finansreglementets rammer, skal avviket umiddelbart lukkes. Særlig alvorlige avvik skal rapporteres til formannskapet uten ugrunnet opphold. Øvrige avvik rapporteres ved neste ordinære finansrapportering til kommunestyret.

Dersom avkastningen avviker fra det budsjettet, og kommunedirektøren forventer at dette ikke kan rettes opp i løpet av budsjettåret, skal kommunedirektøren melde dette til kommunestyret, som må foreta endringer i budsjettet.

§ 8-2 Risikovurderinger

Det skal ved hver rapportering til kommunestyret gjøres følgende atskilte stresstester:

- (1) Finanstilsynets stresstest
- (2) Asker kommunes stresstest:
  - a) + 2 prosentpoeng parallelt skift i rentekurven
  - b) - 30 prosentpoeng verdiendring på norske aksjer
  - c) - 20 prosentpoeng verdiendring på utenlandske aksjer

Stresstestens samlede verdifall skal oppgis, og kommunedirektøren skal kommentere kommunens evne til å bære det potensielle tapet. Dersom kommunedirektørens vurdering er at det potensielle tapet er for stort i forhold til kommunens risikobærende evne, skal kommunedirektøren legge fram forslag til endring i reglementet og sammensetningen av den risikobærende porteføljen.

Kapittel 9 Bruk av ekstern kompetanse

§ 9-1 Retningslinjer for innhenting av ekstern kompetanse

Aktiviteten i kommunens finansforvaltning skal konkurranseutsettes i henhold til lov om offentlige anskaffelser.

§ 9-2 Hovedbankforbindelse

Kommunen skal inngå rammeavtaler for å ivareta det løpende behov for banktjenester. Ved valg av hovedbankforbindelse stilles det krav om minimum offisiell kredittrating A. Det kan gjøres avtale om trekkrettigheter med hovedbankforbindelsen.

§ 9-3 Ekstern kvalitetssikring av finansreglementet

Uavhengig kompetanse skal minimum hvert 4 år vurdere om kommunens finansreglement legger rammer for en finansforvaltning som er i tråd med kommunelovens regler og reglene i Forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner. I tillegg skal uavhengig kompetanse vurdere de administrative rutinene for internkontroll. Med uavhengig menes miljø, selskap eller person som står fritt fra den kommunale administrasjonen og de/den kommunen kjøper forvaltningstjenester fra.

Kvalitetssikring av finansreglementet skal finne sted ved hver endring av reglementet, og før kommunestyret vedtar nytt eller endret finansreglement.

Finansreglement for Asker kommune

Kommunedirektøren pålegges ansvar for at slike eksterne vurderinger innhentes.

§ 9-4 Eksterne kapitalforvaltere

Asker kommune skal selv inneha god kompetanse om kapitalforvaltning. Kommunen skal også benytte eksterne tjenester og kunnskap via fondsforvaltere.. Valgte kapitalforvaltere skal inneha nødvendig tillatelser og konsesjoner til å utføre sin virksomhet og være underlagt tilsyn av Finanstilsynet eller annet tilsvarende organ.

Asker kommunes kapital skal ikke utgjøre mer enn 10 % av forvalterens totale forvaltede kapital.

Følgende utvalgsriterier skal legges til grunn for beslutning om valg av forvalter(e):

- a) Historiske prestasjoner av aktuell portefølje relativt til andre plasseringer med lignende målsetting
- b) Organisasjon, eierforhold og finansiell styrke
- c) Ansvarlige forvalteres kompetanse og erfaring
- d) Forvaltningsressurser innen det aktuelle plasseringsområdet
- e) Arbeidsmåte, investeringsfilosofi og investeringsmetodikk
- f) Etisk tilnærming til forvaltningen jfr. § 5-1
- g) Risikohåndtering og intern kontroll
- h) Administrasjon og rapportering
- i) Pris

Energifondet kan kjøpe ekstern rådgiving til innkjøp av investeringsprodukter/fond. Dersom rådgiving kjøpes, skal rådgiver være uavhengig av produktleverandører, og ha konsesjon til å drive investeringsrådgiving. Valg av rådgiver og oppdrag skal følge samme retningslinjer som valg av aktiv forvalter.

Dersom rådgiveren eller forvalteren ikke har klart å nå tilfredsstillende avkastningskrav, eller har et betydelig avvik sammenliknet med referanseindeksen, skal kommunedirektøren foreta en vurdering av forvaltningen og vurdere et bytte.

Kapittel 10 Ikrafttreden

Reglementet trer i kraft umiddelbart det er vedtatt politisk.

Reglementet kan endres av kommunestyret selv.

Til Asker kommune - kommunestyret

Uavhengig uttalelse vedrørende reglement for finans- og gjeldsforvaltning

Vi har kontrollert om Asker kommune har utarbeidet et reglement for finans- og gjeldsforvaltning (oppdatert for 2024), som legger opp til en forvaltning som er i samsvar med Lov om kommuner og fylkeskommuner §14-1 tredje ledd og som oppfyller kravene i §14-13 første ledd og tilhørende forskrift.

Ledelsens ansvar

Ledelsen er ansvarlig for reglementet for finans- og gjeldsforvaltningen og for at det er utarbeidet i overensstemmelse med kommuneloven og forskrift. Ansvaret omfatter å utforme, implementere og vedlikeholde en internkontroll og økonomiforvaltning som ivaretar lov og forskrift.

Vår uavhengighet og kvalitetsstyring

Vi har overholdt kravene om uavhengighet og etikk i henhold til International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av the International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har oppfylt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene.

Vi anvender internasjonal standard for kvalitetsstyring (ISQM) 1 Kvalitetsstyring for revisjonsforetak som utfører revisjon og forenklet revisorkontroll av regnskaper samt andre attestasjonsoppdrag og beslektede tjenester, og opprettholder et omfattende system for kvalitetskontroll inkludert dokumenterte retningslinjer og prosedyrer vedrørende etterlevelse av etiske krav, faglige standarder og gjeldende lovmessige og regulatoriske krav.

Våre oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om informasjonen om saksforholdet basert på innhentede bevis. Vi har utført attestasjonsoppdraget med moderat grad av sikkerhet i samsvar med internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 Revidert – «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», utstedt av the International Auditing and Assurance Standards Board (IAASB). Denne standarden krever at vi planlegger og utfører attestasjonsoppdraget for å oppnå en moderat grad av sikkerhet for at informasjonen om saksforholdet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

Etter vår mening er innhentet bevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er saksforholdet i det alt vesentlige utarbeidet i overensstemmelse med Lov om kommuner og fylkeskommuner §14-1 tredje ledd og som oppfyller kravene i §14-13 første ledd og tilhørende forskrift.

Drammen, 27. august 2024
KPMG AS

Thore Kleppen
Statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

Offices in:

PENNEO

Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo™ - sikker digital signatur". De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Kleppen, Thore

Partner

På vegne av: KPMG AS

Serienummer: no_bankid:9578-5994-4-522899

IP: 80.232.xxx.xxx

2024-08-28 14:32:35 UTC

Penneo Dokumentnøkkel: NI0M1H-WB6AU-KPPB5-H8KZL-8FBKJ-4XJBA

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com>. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validator>

Saksframlegg

Arkivsak
24/13593-1

Saksbehandler
Trine Beate Groven

Behandles av

Utvalg for oppvekst
Utvalg for velferd
Utvalg for medborgerskap
Utvalg for samfunnstjenester
Formannskapet
Utvalg for plan og byggesak
Kommunestyret

Møtedato

24.09.2024
24.09.2024
26.09.2024
26.09.2024
08.10.2024
09.10.2024
15.10.2024

Reglement for delegering og innstilling

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Kommunestyret vedtar revidert reglement for delegering og innstilling, slik dette framgår som vedlegg.
2. Kommunestyret vedtar fordeling av ansvar og vedtaksmyndighet mellom folkevalgte organer, slik dette framgår av vedlegg datert 11.09.2024.
3. Delegering av vedtaksmyndighet etter plan- og bygningsloven vedtas, slik dette fremgår av vedlegg datert 10.09.2024.
4. Endringene gjelder fra det tidspunkt de er vedtatt.

1. Sammendrag

Kommunedirektøren legger i denne saken fram forslag til revidert reglement for delegering og innstilling. Kommunestyret må fastsette slikt reglement minst én gang i hver kommunestyreperiode.

Formålet med å delegere myndighet er å overføre beslutningsmyndighet, med klar og tydelig ansvarsfordeling og klare kompetanselinjer. Dette sikrer rettsikkerhet for den enkelte, samt rasjonell og effektiv saksbehandling for kommunen.

Delegeringsreglementet avklarer oppgavefordelingen og ansvars- og myndighetsfordelingen mellom folkevalgte organer, og forholdet til administrasjonen. Dette politiske styringsdokumentet gjelder forholdet mellom kommunestyret som øverste organ i kommunen, og andre organer kommunen er pålagt å ha etter kommuneloven (f.eks. formannskap, ordfører, kommunedirektør), samt folkevalgte organer kommunestyret selv velger å opprette (f.eks. hovedutvalgene).

Det framlagte forslaget er i det alt vesentlige basert på det delegeringsreglementet som gjaldt i forrige valgperiode, med de endringene kommunestyret selv vedtok i juni 2023.

Reglementet er basert på prinsippet om maksimal delegering. Dette innebærer at myndighet delegeres til laveste nivå innenfor rammen av lov og forskrift, så fremt kommunestyret ikke beslutter noe annet.

2. Bakgrunn for saken

Kommunestyret må selv fastsette reglement for hvordan vedtaksmyndighet og innstillingsrett skal delegeres. Delegeringsreglementet skal i henhold til kommuneloven § 5-14 vedtas av kommunestyret for hver valgperiode; innen 31. desember året etter at kommunestyret ble konstituert.

Delegeringsreglementet skal legge til rette for at kommunen er organisert på en effektiv og hensiktsmessig måte, i forhold til de sakene kommunen som organisasjonen skal håndtere. Store kommuner har en omfattende saksmengde som tilsier at kommunestyret nødvendigvis må delegere store deler av sin myndighet til andre, herunder kommunedirektøren.

Kommunestyret har i utgangspunktet vid adgang til å delegere formell, lovhjemlet myndighet kommunen er tillagt i lov og forskrift til andre folkevalgte/kommunale organer. Delegeringsreglement/delegeringsvedtak er nødvendig for at disse organene skal få såkalt «personell kompetanse», slik at vedtakene de treffer på delegert fullmakt blir gyldige og bindende. Manglende personell kompetanse er vanligvis en saksbehandlingsfeil. Dette er særlig viktig å unngå når det gjelder offentlig myndighetsutøvelse.

Kommunen opptrer i mange saker som privat, autonomt rettssubjekt på ulike områder; som arbeidsgiver, som eiendomsbesitter, som finansforvalter, som innkjøper/kunde osv. På disse områdene står kommunestyret, med få unntak, helt fritt til å bestemme hvordan fullmakter skal fordeles. Også innenfor disse

privatrettslige/formuerettslige områdene er det viktig med klar og tydelig ansvarsfordeling, slik det er i alle store bedrifter. Kommunen kan bli bundet av beslutninger, selv om den som har inngått en avtale egentlig ikke er bemyndiget til å opptre på vegne av kommunen. Slik overskridelse av personell kompetanse i privatrettslige forhold kan også føre til at kommunen blir erstatningsansvarlig overfor tredjemann.

Gjeldende delegeringsreglement i Asker kommune ble vedtatt av konstituerende kommunestyre 15. oktober 2019. Som helt ny kommune var det den gang nødvendig å vedta delegeringsreglementet allerede i forbindelse med konstitueringen, for å sikre klarhet i fordeling av makt, myndighet og ansvar mellom de ulike organene i den nye kommunen. Reglementet ble revidert i forbindelse med kommunestyrets behandling av sak om politisk struktur og organisering i juni 2023 (sak 30/23).

Asker kommune har, som mange andre kommuner, tatt i bruk Kommuneforlagets digitale løsning KF Delegeringsreglement. KF Delegeringsreglement inneholder alle lovparagrafer som gir kommunen myndighet eller plikter. Ca. 150 lover og over 1000 paragrafer styrer kommunenes daglige virksomhet, og dette holdes kontinuerlig oppdatert. Hver kommune tilpasser løsningen til sin virksomhet og sitt organisasjonskart. Asker kommune har lagt inn over 3500 delegeringer i systemet (hver bestemmelse kan være både delegert og videredelegert).

KF Delegeringsreglement viser hvilken myndighet og hvilket ansvar de enkelte folkevalgte organer har fått tildelt av kommunestyret, og om denne myndigheten eventuelt er videredelegert til kommunedirektøren. Kommunedirektøren utarbeider selv sitt delegeringsreglement, der myndighet og ansvar videredelegeres til underliggende ledernivå.

Lenke til KF Delegering:

[Delegeringsreglement | Asker kommune \(kf.no\)](#)

3. Saksopplysninger

Myndighet som kan eller bør delegeres

Det fremlagte delegeringsreglementet er i utgangspunktet tilnærmet likt gjeldende reglement. Reglementet er basert på at kommunestyret delegerer «mest mulig» ansvar til henholdsvis formannskapet og hovedutvalgene, slik at disse organene får reell mulighet til å påvirke og ta beslutninger innenfor sine områder. Samtidig gir kommunestyret kommunedirektøren en «generalfullmakt». Denne fullmakten er i henhold til kommuneloven begrenset til saker som ikke er av «prinsipiell betydning». Saker av prinsipiell betydning skal alltid behandles av et folkevalgt organ.

Kommuneloven inneholder enkelte skranker/delegeringssperrer for hva kommunestyret lovlig kan delegerer fra seg. Tilsvarende kan det være skranker i plan- og bygningsloven eller i annen særlovgivning som begrenser hva kommunestyret har adgang til å delegerer. I tillegg til slike lovregulerte delegeringssperrer, kan det være enkelte typer saker man mener alltid er prinsipielle eller politisk interessante, slik at myndigheten ikke bør delegeres, selv om lovgivningen ikke er til hinder for det. Dette er nærmere omtalt i reglementets kapittel 3.

Delegering av vedtaksmyndighet etter plan- og bygningsloven

En viktig del av delegeringsreglementet gjelder vedtaksmyndighet etter plan- og bygningsloven. Dette ble grundig gjennomgått, både i forbindelse med kommunesammenslåingen i 2020, og i forbindelse med at kommunestyret evaluerte politisk struktur for inneværende periode, jf. sak 30/23, behandlet av kommunestyret i møte 13.06.2023. I sak 72/23, behandlet av det nye kommunestyret i møte 14.11.2023, ble delegering etter plan- og bygningsloven behandlet særskilt.

En samlet oversikt over fordeling av vedtaksmyndighet etter plan- og bygningsloven mellom kommunestyret, formannskapet, utvalg for plan og byggesak og kommunedirektøren fremgår i eget vedlegg til saken. Enkelte bestemmelser i loven er delegert både til utvalg for plan og byggesak og til kommunedirektøren (§§ 12-9, 12-11, 12-14). Det fremgår av oversikten i hvilke saker kommunedirektøren kan behandle saken administrativt, uten å legge saken fram for utvalg for plan- og byggesak. Også dispensasjonsbestemmelsen § 19-2 er delegert til både utvalg for plan og byggesak og kommunedirektøren. Dette er nødvendig for at kommunedirektøren skal ha mulighet til effektiv saksbehandling av en stor mengde mindre dispensasjoner uten prinsipiell betydning.

I delegeringsreglementet punkt 4.3 er det nedfelt en delegeringssperre som innebærer at den myndigheten etter plan- og bygningsloven som er lagt til formannskapet ikke kan videredelegeres.

Det fremgår av delegeringsreglementet at kommunedirektøren er underinstans etter forvaltningsloven § 33 for alle klagesaker som gjelder enkeltvedtak, også enkeltvedtak etter plan- og bygningsloven. Unntaket er saker av spesiell politisk interesse. Dette er nærmere spesifisert i reglementets punkt 8.4.

Delegering av myndighet etter annen særlovgivning

Når det gjelder annen særlovgivning, er kommunedirektørens forslag å videreføre gjeldende reglement. All myndighet og ansvar fordeles på de fire hovedutvalgene oppvekst, velferd, samfunnstjenester og medborgerskap. Utvalgenes ansvarsområder er nedfelt i delegeringsreglementets pkt. 6.2, 6.3, 6.4 og 6.5. De samme ansvarsområdene er nedfelt i reglementet for

hovedutvalgene, slik dette er vedtatt av kommunestyret. Formannskapetets ansvarsområder følger av delegeringsreglementets pkt. 4.1

Kommunedirektøren legger fram oppdatert forslag til hvilke konkrete særlover og bestemmelser kommunestyret selv skal forholde seg til, og hvilke de delegerer til formannskapet og hovedutvalgene. Dette framgår samlet i eget vedlegg. Forslaget er basert på utvalgenes vedtatte ansvarsområder, samt de føringer som ble gitt i forbindelse med at kommunestyret i juni 2023 vedtok politisk struktur for inneværende periode. Alle lovbestemmelsene er videredelegert til kommunedirektøren, så sant kommunestyret ikke beslutter noe annet for den enkelte bestemmelse.

Ordførers myndighet

Reglementets kapittel 7 inneholder bestemmelser om ordførers myndighet. Mye av dette er lovregulert. Ordføreren i alle kommuner har stor frihet til selv å forme sin rolle og velge hvilke arbeidsoppgaver han eller hun ønsker å prioritere, i tillegg til de få obligatoriske oppgavene som følger av loven. Askers ordfører har mange representative oppgaver, på vegne av kommunen. Det er derfor en svært liten del av ordførers virke som er nedfelt i reglementet.

Kommunedirektørens myndighet i ikke-prinsipielle saker

Delegering av myndighet til kommunedirektøren skal bidra til:

- en hensiktsmessig og effektiv arbeidsdeling mellom folkevalgte og administrasjonen
- å gi de politiske beslutningsorganene mulighet til å fokusere på saker som utvikler askersamfunnet
- å gi administrasjonen nødvendig handlingsrom til å utvikle og effektivisere kommunen som organisasjon, innenfor vedtatte rammer og vedtak
- å gi innbyggere rask og effektiv saksbehandling i sin sak, basert på fagkompetanse og prinsipper for god forvaltningsskikk, herunder likebehandling og forutsigbarhet.

I reglementets pkt. 8.2 er det inntatt en «generalfullmakt» til kommunedirektør. Kommunedirektøren kan treffe vedtak og ta beslutninger i alle saker som ikke eksplisitt er lagt til et folkevalgt organ. Dette gjelder likevel bare «saker som ikke har prinsipiell betydning», jf. kommuneloven § 13-1 sjette ledd.

Forståelse og praktisering av hva som er saker av prinsipiell betydning er en viktig forutsetning for godt samarbeidsklima mellom folkevalgte og administrasjonen i. Dette må vurderes konkret ut fra sakens karakter og mulige konsekvenser/virkninger, og ut fra i hvilken utstrekning viktige relevante og

skjønnsmessige sider er klarlagt gjennom vedtak i folkevalgte organ, instruksjer eller tidligere praksis.¹

Beslutninger som treffes innenfor gjeldende politiske strategier og føringer er sjelden prinsipielle. Dersom de faktiske forholdene gir grunnlag for å behandle en sak på samme måte som en tidligere sak, gir dette saken et ikke-prinsipielt utgangspunkt.

Det at et mindretall er uenig i avgjørelsen, og ønsker en kursomlegging, medfører ikke i seg selv at saken må anses å være av «prinsipiell betydning», så lenge det ikke er intrådt nye omstendigheter som innebærer at det er en nærliggende mulighet for at det vil være mulig å oppnå flertall for en slik omlegging.¹

4. Kommunedirektørens vurdering

Bestemmelsen i kommuneloven § 5-14 er en minimumsregel som stiller krav om at delegeringsreglementet blir behandlet og vedtatt for hver valgperiode.

Grunnen til av kommunestyret pålegges å vedta et delegeringsreglement minst én gang i hver periode er å fremme bevisstgjøringen hos sentrale folkevalgte i kommunen om hvordan funksjonsfordelingen mellom de forskjellige nivåene skal være.²

Det er viktig at oversikten over delegeringsvedtak – og det konkrete innholdet i disse – til enhver tid holdes oppdatert, og kommuniseres også utad. Dette bidrar blant annet til å minske risikoen for å bli bundet av legitimasjonsvirkninger ved kompetanseoverskridelser. KF Delegeringsreglement er et viktig verktøy for å oppnå blant annet dette. Løsningen inneholder alle lover som styrer kommuners kommunale virksomhet. Lovparagrafene holdes kontinuerlig oppdatert av Kommuneforlaget, og løsningen er tilgjengelig på nett.

Deloitte gjennomførte høsten 2022 en forvaltningsrevisjon om fullmakter og delegering i Asker kommune, på oppdrag fra Kontrollutvalget. Deloitte konkluderte i revisjonsrapporten fra oktober 2022 med at Asker kommune har etablert et system for å sikre en tydelig delegering av roller, ansvar og oppgaver mellom kommunens ledernivåer, med utgangspunkt i den myndighet kommuneadministrasjonen har fått delegert fra kommunestyret som kommunens øverste organ. Kommunestyret behandlet revisjonsrapporten i sitt møte 13.12.2022, sak 108/22.

---

¹ Forarbeidene til kommuneloven av 1992, NOU 1990:13 s. 370

² Bernt/Overå – Kommuneloven 2018 med kommentarer s. 97

5. Konklusjon

Kommunedirektøren forutsetter at kommunestyret vedtar delegeringsreglementet med vedlegg, med oversikt over hvilken vedtaksmyndighet som delegeres til andre folkevalgte organer og til kommunedirektøren, i samsvar med kravet i kommuneloven § 5-14.

Endringene i delegeringsreglementet gjelder fra den dagen det er vedtatt av kommunestyret. Kommunestyret kan når som helst vedta endringer i det fastsatte reglementet.

Det er ikke noe krav at all delegering er samlet i dette reglementet. Kommunestyret kan også gjøre delegeringsvedtak i enkeltsaker.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Revidert delegeringsreglement 2024 - med spor endringer

Delegeringsreglement for Asker kommune 11.09.2024

Delegering etter plan- og bygningsloven - samlet oversikt datert 10.09.2024

Saksprotokoll

Arivsak
24/13593

Saksbehandler
Trine Beate Groven

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for oppvekst	24.09.2024	39/24
2 Utvalg for velferd	24.09.2024	27/24
3 Utvalg for medborgerskap	26.09.2024	30/24
4 Utvalg for samfunnstjenester	26.09.2024	33/24
5 Formannskapet	08.10.2024	
6 Utvalg for plan og byggesak	09.10.2024	
7 Kommunestyret	15.10.2024	

Reglement for delegering og innstilling

Utvalg for velferd har behandlet saken i møte 24.09.2024 sak 27/24

Behandling

Leder Cecilie Lindgren (H) innledet kort til saken. Kommunalsjef Cathrine Retvedt var til stede og svarte på spørsmål.

Innstilling i 4 punkter ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Kommunestyret vedtar revidert reglement for delegering og innstilling, slik dette framgår som vedlegg.
2. Kommunestyret vedtar fordeling av ansvar og vedtaksmyndighet mellom folkevalgte organer, slik dette framgår av vedlegg datert 11.09.2024.
3. Delegering av vedtaksmyndighet etter plan- og bygningsloven vedtas, slik dette fremgår av vedlegg datert 10.09.2024.
4. Endringene gjelder fra det tidspunkt de er vedtatt.

Saksprotokoll

Arivsak
24/13593

Saksbehandler
Trine Beate Groven

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for oppvekst	24.09.2024	39/24
2 Utvalg for velferd	24.09.2024	27/24
3 Utvalg for medborgerskap	26.09.2024	30/24
4 Utvalg for samfunnstjenester	26.09.2024	33/24
5 Formannskapet	08.10.2024	
6 Utvalg for plan og byggesak	09.10.2024	
7 Kommunestyret	15.10.2024	

Reglement for delegering og innstilling

Utvalg for oppvekst har behandlet saken i møte 24.09.2024 sak 39/24

Behandling

Direktør Kai Erik Lund innledet til saken og svarte ut spørsmål.

Paal Steine (MDG) fremmet følgende tilleggsforslag:

Tillegg til punkt 1.5.

- Enkeltvedtak skal alltid offentliggjøres innen 14 dager.

Endring i punkt 7.7.

- Ordfører har fullmakt til å disponere inntil kr 20.000 kr fra formannskapets dispensasjonskontor til enkelttiltak, uten forutgående godkjenning av formannskapet. Tildeling/bruk av beløp over kr 5000 skal refereres for formannskapet i påfølgende møte.

Til kapittel 8.4.

1. Ordlyden "av prinsipiell karakter" skal beholdes og ikke omgjøres til "av politisk interesse"

2. Nytt avsnitt/tillegg under 8.4.

I saker der kommunedirektøren kommer til at det er juridisk mulig å gi dispensasjon i områder med særskilt vern, som strandsone, LNF-områder eller naturområder skal saken sluttbehandles i utvalg for plan- og byggesak.

Klage på slike dispensasjonsvedtak behandles av det organ/den som har fattet vedtaket.

Kommunedirektørens innstilling fikk 9 stemmer (A, V, H, Frp) og ble vedtatt.

Steines tilleggsforslag fikk 2 stemmer (MDG og SV) og falt.

Vedtak

1. Kommunestyret vedtar revidert reglement for delegering og innstilling, slik dette framgår som vedlegg.
2. Kommunestyret vedtar fordeling av ansvar og vedtaksmyndighet mellom folkevalgte organer, slik dette framgår av vedlegg datert 11.09.2024.
3. Delegering av vedtaksmyndighet etter plan- og bygningsloven vedtas, slik dette fremgår av vedlegg datert 10.09.2024.
4. Endringene gjelder fra det tidspunkt de er vedtatt.

Saksprotokoll

Arivsak
24/13593

Saksbehandler
Trine Beate Groven

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for oppvekst	24.09.2024	39/24
2 Utvalg for velferd	24.09.2024	27/24
3 Utvalg for medborgerskap	26.09.2024	30/24
4 Utvalg for samfunnstjenester	26.09.2024	33/24
5 Formannskapet	08.10.2024	139/24
6 Utvalg for plan og byggesak	09.10.2024	56/24
7 Kommunestyret	15.10.2024	62/24

Reglement for delegering og innstilling

Utvalg for medborgerskap har behandlet saken i møte 26.09.2024 sak 30/24

Behandling

Direktør Christer Best Gulbrandsen presenterte saken og svarte på spørsmål.

Innstillingen i 4 punkter ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Kommunestyret vedtar revidert reglement for delegering og innstilling, slik dette framgår som vedlegg.
2. Kommunestyret vedtar fordeling av ansvar og vedtaksmyndighet mellom folkevalgte organer, slik dette framgår av vedlegg datert 11.09.2024.
3. Delegering av vedtaksmyndighet etter plan- og bygningsloven vedtas, slik dette fremgår av vedlegg datert 10.09.2024.

4. Endringene gjelder fra det tidspunkt de er vedtatt.

Saksprotokoll

Arivsak
24/13593

Saksbehandler
Trine Beate Groven

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for oppvekst	24.09.2024	39/24
2 Utvalg for velferd	24.09.2024	27/24
3 Utvalg for medborgerskap	26.09.2024	30/24
4 Utvalg for samfunnstjenester	26.09.2024	33/24
5 Formannskapet	08.10.2024	139/24
6 Utvalg for plan og byggesak	09.10.2024	56/24
7 Kommunestyret	15.10.2024	62/24

Reglement for delegering og innstilling

Utvalg for samfunnstjenester har behandlet saken i møte 26.09.2024 sak 33/24

Behandling

Direktør Ragnar Sand Fuglum innledet og svarte ut spørsmål.

Sara Vatn (MDG) fremmet følgende forslag:

Tillegg til punkt 1.5.

Enkeltvedtak skal alltid offentliggjøres innen 14 dager.

Endring i punkt 7.7.

Ordfører har fullmakt til å disponere inntil kr 20.000 kr fra formannskapets dispensasjonskontor til enkelttiltak, uten forutgående godkjenning av formannskapet. Tildeling/bruk av beløp over kr 5000 skal refereres for formannskapet i påfølgende møte.

Til kapittel 8.4.

1. Ordlyden “av prinsipiell karakter” skal beholdes og ikke omgjøres til “av politisk interesse”

2. Nytt avsnitt/tillegg under 8.4.

I saker der kommunedirektøren kommer til at det er juridisk mulig å gi dispensasjon i områder med særskilt vern, som strandsone, LNF-områder eller naturområder skal saken sluttbehandles i utvalg for plan- og byggesak.

Klage på slike dispensasjonsvedtak behandles av det organ/den som har fattet vedtaket.

Vatns forslag fikk 1 stemme (MDG) og falt.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Kommunestyret vedtar revidert reglement for delegering og innstilling, slik dette framgår som vedlegg.
2. Kommunestyret vedtar fordeling av ansvar og vedtaksmyndighet mellom folkevalgte organer, slik dette framgår av vedlegg datert 11.09.2024.
3. Delegering av vedtaksmyndighet etter plan- og bygningsloven vedtas, slik dette fremgår av vedlegg datert 10.09.2024.
4. Endringene gjelder fra det tidspunkt de er vedtatt.

Saksprotokoll

Arivsak
24/13593

Saksbehandler
Trine Beate Groven

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for oppvekst	24.09.2024	39/24
2 Utvalg for velferd	24.09.2024	27/24
3 Utvalg for medborgerskap	26.09.2024	30/24
4 Utvalg for samfunnstjenester	26.09.2024	33/24
5 Formannskapet	08.10.2024	139/24
6 Utvalg for plan og byggesak	09.10.2024	56/24
7 Kommunestyret	15.10.2024	62/24

Reglement for delegering og innstilling

Formannskapet har behandlet saken i møte 08.10.2024 sak 139/24

Behandling

Hanne Lisa Matt (MDG) fremmet forslag om å utsette behandlingen av saken. Forslaget fikk 2 stemmer (MDG,SV), og falt.

Matt tok opp følgende tilleggsforslag, tidligere fremmet i hovedutvalg:

Tillegg til punkt 1.5

- *Enkeltvedtak skal alltid offentliggjøres innen 14 dager.*

Endring i punkt 7.7

- Ordfører har fullmakt til å disponere inntil *kr 20.000* fra formannskapets disposisjonskonto til enkelttiltak, ...

Matts forslag fikk 2 stemmer (MDG,SV), og falt.

Matt fremmet også følgende forslag til oversendelse:

Ordlyden "av prinsipiell karakter" skal beholdes og ikke omgjøres til "av politisk interesse".

Nytt avsnitt/tillegg under 8.4.

I saker der kommunedirektøren kommer til at det er juridisk mulig å gi dispensasjon i områder med særskilt vern, som strandsone, LNF-områder eller naturområder skal saken sluttbehandles i utvalg for plan- og byggesak. Klage på slike dispensasjonsvedtak behandles av det organ/den som har fattet vedtaket.

Forslaget ble enstemmig vedtatt oversendt Utvalg for plan og byggesak, uten realitetsbehandling.

Innstilling

1. Kommunestyret vedtar revidert reglement for delegering og innstilling, slik dette framgår som vedlegg.
2. Kommunestyret vedtar fordeling av ansvar og vedtaksmyndighet mellom folkevalgte organer, slik dette framgår av vedlegg datert 11.09.2024.
3. Delegering av vedtaksmyndighet etter plan- og bygningsloven vedtas, slik dette fremgår av vedlegg datert 10.09.2024.
4. Endringene gjelder fra det tidspunkt de er vedtatt.

Saksprotokoll

Arivsak
24/13593

Saksbehandler
Trine Beate Groven

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for oppvekst	24.09.2024	39/24
2 Utvalg for velferd	24.09.2024	27/24
3 Utvalg for medborgerskap	26.09.2024	30/24
4 Utvalg for samfunnstjenester	26.09.2024	33/24
5 Formannskapet	08.10.2024	139/24
6 Utvalg for plan og byggesak	09.10.2024	56/24
7 Kommunestyret	15.10.2024	62/24

Reglement for delegering og innstilling

Utvalg for plan og byggesak har behandlet saken i møte 09.10.2024 sak 56/24

Behandling

Knutsen (FrP) fremmet på vegne av H, FrP og V, følgende forslag til endringer i punkt 8.4 i delegeringsreglementet (endringene er uthevet):

«8.4 Kommunedirektørs myndighet etter plan- og bygningsloven

Kommunedirektør har myndighet til å treffe enkeltvedtak etter plan- og bygningsloven i enkeltsaker som ikke er av prinsipiell betydning, så langt det ikke framgår av lov eller vedtak at kommunestyret selv skal fatte vedtak i saken, eller kommunestyret har vedtatt å legge myndigheten til et annet organ.

Oversikt over hvilke særbestemmelser i plan- og bygningsloven kommunedirektør har vedtaksmyndighet for vedtas særskilt, og skal fremgå av KF Delegering.

Kommunedirektør er underinstans etter forvaltningsloven § 33 ved saksforberedelse av alle klagesaker etter plan- og bygningsloven.

Klagesaker som har politisk interesse, skal legges fram for utvalg for plan og byggesak.

Ved vurderingen av om en klagesak har politisk interesse skal følgende kriterier vektlegges:

- Ny **eller gjenoppbygget bolig** i uregulert område
- Tiltak som krever dispensasjon fra nylig vedtatt arealplan
- Tiltak i områder med særskilt vern; som strandsone, LNF-område eller naturområde
- Tiltak som omfatter samlet utbygging med fire eller flere hovedbruksenheter i strid med gjeldende regulering
- Saker **av kontroversiell karakter**, med stor allmenn oppmerksomhet og interesse
- **Saker som er spesielt konfliktfylte**, med mange og sterke naboprotester i flere klageomganger
- **Saker på søknad om dispensasjon fra veiopparbeidelse etter pbl 18-1., og vilkår om krav om opparbeidelse av fellesareal etter § 18-2.** «

Haugen (MDG) fremmet følgende forslag:

«I saker der kommunedirektøren kommer til at det er juridisk mulig å gi dispensasjon i områder med særskilt vern, som strandsone, LNF-områder eller naturområder skal saken sluttbehandles i utvalg for plan- og byggesak. Klage på slike dispensasjonsvedtak behandles av det organ/den som har fattet vedtaket.»

Forslag fremmet av Haugen fikk to (MDG, AP) stemmer og falt.

Forslag fremmet av Knutsen, til endringer i punkt 8.4 ble enstemmig vedtatt.

Kommunedirektørens innstilling med vedtatte endringer i punkt 8.4 ble enstemmig vedtatt.

Innstilling/Vedtak

1. Kommunestyret vedtar revidert reglement for delegering og innstilling, slik dette framgår som vedlegg og med de vedtatte endringer i punkt 8.4 fremmet i forslag fra Knutsen (endringene er uthevet).
2. Kommunestyret vedtar fordeling av ansvar og vedtaksmyndighet mellom folkevalgte organer, slik dette framgår av vedlegg datert 11.09.2024.

3. Delegering av vedtaksmyndighet etter plan- og bygningsloven vedtas, slik dette fremgår av vedlegg datert 10.09.2024.
4. Endringene gjelder fra det tidspunkt de er vedtatt.

Saksprotokoll

Arivsak
24/13593

Saksbehandler
Trine Beate Groven

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for oppvekst	24.09.2024	39/24
2 Utvalg for velferd	24.09.2024	27/24
3 Utvalg for medborgerskap	26.09.2024	30/24
4 Utvalg for samfunnstjenester	26.09.2024	33/24
5 Formannskapet	08.10.2024	139/24
6 Utvalg for plan og byggesak	09.10.2024	56/24
7 Kommunestyret	15.10.2024	62/24

Reglement for delegering og innstilling

Kommunestyret har behandlet saken i møte 15.10.2024 sak 62/24

Behandling

Rikard G. Knutsen (FrP) tok opp følgende (*reviderte*) forslag, tidligere enstemmig vedtatt av utvalg for plan og byggesak:

Punkt 8.4., siste avsnitt endres til følgende:

«Ved vurderingen av om en klagesak har politisk interesse skal følgende kriterier vektlegges:

- Ny **eller gjenoppbygget** bolig i uregulert område
- **Tiltak som** krever dispensasjon fra nylig vedtatt arealplan
- **Tiltak i område** med særskilt vern; som strandsone, LNF-område eller naturområde
- **Tiltak** som omfatter samlet utbygging med fire eller flere hovedbruksenheter i strid med gjeldende regulering
- Saken er kontroversiell, med stor allmenn oppmerksomhet og interesse
- Saken er spesielt konfliktfull, med mange og sterke naboprotester i flere klageomganger

- **Saken gjelder dispensasjon fra veiopparbeidelse etter pbl § 18-1., og/eller vilkår om krav om opparbeidelse av fellesareal etter § 18-2.»**

Hanne Lisa Matt (MDG) tok opp følgende forslag, tidligere fremmet i hovedutvalg og formannskap:

Tillegg til punkt 1.5.:

Enkeltvedtak skal alltid offentliggjøres innen 14 dager

Endring i punkt 7.7.:

... fullmakt til å disponere inntil kr 20.000 ...

Nytt avsnitt under punkt 8.4.:

I saker der kommunedirektøren kommer til at det er juridisk mulig å gi dispensasjon i områder med særskilt vern, som strandsoner, LNF-områder eller naturområder, skal saken sluttbehandles i utvalg for plan- og byggesak. Klage på slike dispensasjonsvedtak behandles av det organ/den som har fattet vedtaket.

Christin Gerner-Mathisen (INP) fremmet følgende forslag til nytt kulepunkt i punkt 8.4. siste avsnitt:

Tiltaket krever dispensasjon eller reguleringsendring fra materielle bestemmelser i eldre arealplan som har blitt innhentet av nyere lovverk, forskrift eller kommuneplan (uten overstyring). Med eldre arealplaner menes planer som er eldre enn 10 år.

Matts forslag om tillegg til punkt 1.5 fikk 8 stemmer (MDG,SV,R), og falt.

Matts forslag til endring i punkt 7.7. fikk 9 stemmer (MDG,SV,R,Sp), og falt.

Matts forslag til nytt avsnitt i punkt 8.4. fikk 15 stemmer (MDG,SV,R,A), og falt.

Gerner-Mathisens forslag til tillegg i punkt 8.4 fikk 2 stemmer (INP), og falt.

Innstillingen, med Knutsens forslag til endringer, ble deretter enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Kommunestyret vedtar revidert reglement for delegering og innstilling, slik dette framgår som vedlegg.

Punkt 8.4., siste avsnitt endres til følgende:

«Ved vurderingen av om en klagesak har politisk interesse skal følgende kriterier vektlegges:

- Ny eller gjenoppbygget bolig i uregulert område
  - Tiltak som krever dispensasjon fra nylig vedtatt arealplan
  - Tiltak i område med særskilt vern; som strandsone, LNF-område eller naturområde
  - Tiltak som omfatter samlet utbygging med fire eller flere hovedbruksenheter i strid med gjeldende regulering
  - Saken er kontroversiell, med stor allmenn oppmerksomhet og interesse
  - Saken er spesielt konflikthfull, med mange og sterke naboprotester i flere klageomganger
  - Saken gjelder dispensasjon fra veiopparbeidelse etter pbl § 18-1., og/eller vilkår om krav om opparbeidelse av fellesareal etter § 18-2.»
2. Kommunestyret vedtar fordeling av ansvar og vedtaksmyndighet mellom folkevalgte organer, slik dette framgår av vedlegg datert 11.09.2024.
  3. Delegering av vedtaksmyndighet etter plan- og bygningsloven vedtas, slik dette fremgår av vedlegg datert 10.09.2024.
  4. Endringene gjelder fra det tidspunkt de er vedtatt.

Asker
kommune

Reglement for delegering og innstilling

Vedtatt av kommunestyret

15. oktober 2019 – sak 19/14

Senere endret av kommunestyret

13. juni 2023 – sak 23/30

---

1 Generelle bestemmelser om delegering

- 1.1 Formål og virkeområde
- 1.2 Krav til utøvelse av delegert myndighet
- 1.3 Videredelegering
- 1.4 Tilbakekalling av delegert myndighet og omgjøringsrett
- 1.5 Rapportering og internkontroll

2 Kommunestyrets myndighet

- 2.1 Kommunestyret som kommunens øverste organ
- 2.2 Kommunestyrets ansvar for økonomiforvaltning
- 2.3 Kommunestyrets arbeidsgiveransvar
- 2.4 Kommunestyrets ansvar for eierstyring
- 2.5 Kommunestyrets delegering til andre rettssubjekt

3 Kommunestyret «selv» - delegeringssperrer

- 3.1 Kommuneloven - delegeringssperrer
- 3.2 Plan- og bygningsloven - delegeringssperrer
- 3.3 Annen særlovgivning - delegeringssperrer

4 Formannskapetets myndighet

- 4.1 Formannskapetets ansvar og myndighet
- 4.2 Formannskapetets rolle i økonomiforvaltningen
- 4.3 Formannskapetets myndighet etter plan- og bygningsloven
- 4.4 Formannskapetets rolle i eierstyring
- 4.5 Formannskapetets vedtaksmyndighet i rettssaker
- 4.6 Delegering av myndighet til formannskapet – hastesaker

5 Kontrollutvalgets myndighet

- 5.1 Kontrollutvalgets ansvar og myndighet
- 5.2 Delegering av myndighet til kontrollutvalget

6 Hovedutvalgenes myndighet

- 6.1 Generelle regler om hovedutvalgenes ansvar og myndighet
- 6.2 Utvalg for oppvekst - ansvarsområde
- 6.3 Utvalg for velferd - ansvarsområde
- 6.4 Utvalg for samfunnstjenester - ansvarsområde
- 6.5 Utvalg for medborgerskap - ansvarsområde
- 6.6 Utvalg for plan og byggesak - ansvarsområde

7 Ordførers myndighet

- 7.1 Ordførers myndighet og oppgaver etter kommuneloven
- 7.2 Delegering av myndighet til ordfører - sommerfullmakt
- 7.3 Delegering av myndighet til ordfører - hastesaker
- 7.4 Delegering av myndighet til ordfører - kommunedirektørens inhabilitet
- 7.5 Ordførers rolle i eierstyring

7.6 Ordfører som rettslig representant og stedfortreder

7.7 Formannskapetets disposisjonskonto

7.8 Ordførers innstillingsrett

8 Kommunedirektørs myndighet

8.1 Kommunedirektørs ansvar og myndighet

8.2 Kommunedirektørs generalfullmakt

8.3 Kommunedirektørs personalfullmakt

8.4 Kommunedirektørs myndighet etter plan- og bygningsloven

8.5 Kommunedirektør som rettslig representant

8.6 Kommunedirektørs innstillingsrett

Ikrafttreden

1 Generelle bestemmelser om delegering

1.1 Formål og virkeområde

Delegering vil si å overføre til andre den myndighet en selv har, slik at denne kan opptre på vegne av kommunen og ta beslutninger på kommunens vegne. Videredelegering er å delegere tildelt myndighet, eller deler av den, videre til andre.

Med myndighet menes både kompetanse gitt kommuner i lover og forskrifter (offentlig myndighetsutøvelse etter kommunelov og særlov) og kompetanse kommunen innehar som selvstendig rettssubjekt (økonomiske og administrative fullmakter).

Innstilling vil si å komme med forslag til vedtak i en sak som legges frem for dem som har vedtaksmyndighet.

Formålet med prinsippene i reglementet er å sikre klarhet, med tydelig fordeling av makt, myndighet og ansvar i kommunen, gi grunnlag for god virksomhetsstyring og internkontroll samt sikre en forsvarlig, rasjonell og effektiv forvaltning av kommunen. All delegering av vedtaksmyndighet og innstillingsrett skal være tydelig, og basert på åpenhet og tillit.

1.2 Krav til utøvelse av delegert myndighet

All myndighet skal utøves i henhold til gjeldende lover og forskrifter, samt være i samsvar med politiske vedtak og øvrige administrative retningslinjer og instruksjer.

Den som delegerer myndighet har ansvar for hvordan den man gir myndighet anvender den delegerte myndigheten. Den som delegerer har derfor tilsyns- og kontrollansvar, og kan gi instruksjoner med hensyn til utøvelsen av den delegerte vedtaksmyndigheten.

1.3 Videredelegering

Delegert myndighet kan delegeres videre, helt eller delvis, hvis ikke noe annet følger av lov, forskrift eller vedtatt delegeringssperre.

1.4 Tilbakekalling av delegert myndighet og omgjøringsrett

Delegering av myndighet innebærer ikke frasingelse av myndighet.

Det organ/den som har delegert myndighet til andre, kan trekke myndigheten tilbake. Dette gjelder også for enkeltsaker.

Det organ/den som har delegert myndighet, kan av eget tiltak omgjøre vedtak fattet av den som har fått delegert vedtaksmyndighet, men kun innenfor de rammer som gis i forvaltningsloven § 35.

1.5 Rapportering og internkontroll

Vedtak fattet i henhold til delegert myndighet skal rapporteres til det organ/den som har delegert myndigheten, innen de tidsfrister og i den form som denne fastsetter. Rapporteringen skal sikre at det organ/den som har delegert myndigheten fra seg har betryggende kontroll.

2 Kommunestyrets myndighet

2.1 Kommunestyret som kommunens øverste organ

Kommunestyret er det øverste organet i kommunen, jf. kommuneloven § 5-3 første ledd.

Kommunestyret treffer vedtak på vegne av kommunen hvis ikke noe annet følger av lov, jf. kommuneloven § 5-3 andre ledd.

Kommunestyret kan delegere sin myndighet til å treffe vedtak til andre folkevalgte organer, til ordfører eller til kommunedirektør innenfor rammen av kommuneloven eller annen lov, jf. kommuneloven § 5-3 tredje ledd.

2.2 Kommunestyrets ansvar for økonomiforvaltning

Kommunen skal forvalte økonomien slik at den økonomiske handleevnen blir ivaretatt over tid, jf. kommuneloven § 14-1 første avsnitt.

Kommunestyret skal i følge kommuneloven § 14-2 selv vedta:

- a) økonomiplanen og årsbudsjettet
- b) årsregnskapene og årsberetningene
- c) finansielle måltall for utviklingen av kommunens økonomi
- d) regler for økonomiforvaltningen (økonomireglementet)
- e) regler for finans- og gjeldsforvaltningen (finansreglementet)

2.3 Kommunestyrets arbeidsgiveransvar

Kommunestyret har det overordnede arbeidsgiveransvaret i kommunen.

Kommunestyret skal selv ansette en kommunedirektør, jf. kommuneloven § 13-1 første ledd.

Kommunedirektør skal ha det løpende personalansvaret for alle ansatte.

Med hjemmel i kommuneloven § 5-15 vedtar kommunestyret at KS gis fullmakt til å inngå og si opp tariffavtaler, samt å gi eller motta kollektiv arbeidsoppsigelse på Asker kommunes vegne.

2.4 Kommunestyrets ansvar for eierstyring

Kommunestyret skal i følge kommuneloven § 26-1 selv vedta eierskapsmelding som skal inneholde:

- a) kommunens prinsipper for eierstyring
- b) en oversikt over selskaper, kommunale foretak og andre virksomheter som kommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i
- c) kommunens formål med sine eierinteresser eller tilsvarende interesser i virksomheten nevnt i bokstav b

2.5 Kommunestyrets delegering til andre rettssubjekt

Kommunestyret kan delegere vedtaksmyndighet til andre rettssubjekter. For saker som gjelder lovpålagte oppgaver, kan myndighet delegeres så langt lovgivningen åpner for det, jf. kommuneloven 5-4 første ledd. For ikke-lovpålagte oppgaver, kan myndighet delegeres hvis saken ikke har prinsipiell karakter, jf. kommuneloven § 5-4 andre ledd.

Delegering av vedtaksmyndighet til andre rettssubjekter i saker som gjelder lovpålagte oppgaver skal vedtas særskilt av kommunestyret i hvert enkelt tilfelle.

3 Kommunestyret «selv» - delegeringssperrer

3.1 Kommuneloven - delegeringssperrer

Kommuneloven har flere delegeringssperrer (begrensninger) som innebærer at kommunestyret ikke kan delegere sin myndighet til andre; det må selv utøve myndigheten og treffe vedtak i saken, for eksempel:

- vedta kommunevåpen
- opprette utvalg for kommunale formål
- opprette lovpålagte råd
- velge ordfører
- vedta regler for delegering og innstilling
- vedta regler for saksbehandling i folkevalgte organer
- vedta regler for godtgjøring og pensjon til folkevalgte
- ansette kommunedirektør
- velge revisjonsordning
- velge sekretariatsbistand til kontrollutvalget
- vedta årsberetning og regnskap for foregående år
- vedta økonomiplan og årsbudsjett for kommende år
- vedta regler for økonomiforvaltning og finans- og gjeldsforvaltning
- vedta finansielle måltall for utviklingen av kommunens økonomi
- ta stilling til innbyggerforslag
- bestemme om det skal avholdes rådgivende lokale folkeavstemninger
- etablere kommunale oppgavefelleskap, vertskommunesamarbeid, interkommunale politiske råd
- vedta eierskapsmelding

3.2 Plan- og bygningsloven - delegeringssperrer

Plan- og bygningsloven har delegeringssperrer som innebærer at kommunestyret ikke kan delegerere myndighet til andre; det må selv utøve myndigheten og treffe vedtak i saken, for eksempel:

- vedta kommunal planstrategi
- vedta kommuneplanen (samfunnsdel og arealdel), kommunedelplaner (for områder, temaer eller virksomheter) og reguleringsplaner
- foreta ekspropriasjon for å
  - sikre kommunen grunnarealer til ny tettbebyggelse
  - sikre grunnarealer til vann- og avløpsanlegg
- fatte vedtak om forutsetning for bruk av utbyggingsavtaler
- vedta utbedringsprogram for tettbebygde strøk

I tillegg til/uavhengig av de til enhver tid lovpålagte delegeringssperrer, vedtar kommunestyret at kommunestyret selv skal treffe vedtak i følgende saker etter plan- og bygningsloven:

- vedta særskilt ordning for å ivareta barn og unges interesser i planleggingen etter plan- og bygningsloven
- vedta hvorvidt planforberedelse skal overføres til statlig eller regional myndighet
- vedta organisering av eventuelt pålagt interkommunalt samarbeid
- vedta kommuneplanens rullerende handlingsdel
- fastsette planprogram for kommuneplan
- vedta ekspropriasjon til gjennomføring av reguleringsplan

3.3 Annen særlovgivning - delegeringssperrer

Annen særlovgivning har delegeringssperrer som innebærer at kommunestyret ikke kan delegerere sin myndighet til andre; det må selv utøve myndigheten og treffe vedtak i saken, for eksempel:

- oppnevne valgstyre (*valgloven*)
- oppnevne vigslere (*ekteskapsloven*)
- velge ~~lagrettemedlemmer og~~ meddommere (*domstolloven*)
- oppnevne medlemmer til forliksrådet (*domstolloven*)
- velge jordskiftemeddommere (*jordskifteloven*)
- foreslå skjønnsmedlemmer (*skjønnsprosessloven*)
- vedta eventuell eiendomsskatt (*tilleggslov til eidegdomsskattelova*)
- behandle helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse (*sivilbeskyttelsesloven*)

Kommunestyret kan beslutte at det selv ønsker å beholde vedtaksmyndigheten for enkelte typer av saker, selv om det etter lov og forskrift er anledning til å delegerere myndigheten til andre.

Oversikt over særlover kommunestyret vil beholde vedtaksmyndighet for selv vedtas særskilt, og skal fremgå av KF Delegering.

Kommunestyret skal selv fastsette lokale forskrifter for Asker kommune; dvs vedtak som gjelder rettigheter eller plikter til et ubestemt antall eller en ubestemt krets av personer, jf. forvaltningsloven § 2 c). Dette gjelder uavhengig av om dette er uttrykkelig forutsatt i lov eller sentral forskrift.

4 Formannskapetets myndighet

4.1 Formannskapetets ansvar og myndighet

Kommunestyret gir formannskapet ansvaret for følgende formål/virksomheter:

- økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning
- kommuneplan, kommunedelplaner og reguleringsplaner
- investeringer, herunder oppfølging av framdrift i vedtatte investeringer
- politisk styring
- administrasjon
- arbeidsgiverrollen
- finansforvaltning
- eierstyring av selskaper/foretak
- innovasjon og IT/digitalisering
- plan, byggesak og oppmåling
- utbyggingsavtaler
- ekspropriasjon
- areal, samferdsel og tettstedsutvikling
- klima og miljø
- samfunnsikkerhet og beredskap
- næringsutvikling, herunder skjenke-, salgs- og serveringsbevilling
- samfunnsmedisin

Formannskapet gis myndighet til å treffe vedtak i alle saker, så langt det ikke framgår av lov eller kommunestyrets vedtak at kommunestyret selv skal fatte vedtak i saken, eller kommunestyret er pålagt ved lov eller selv har vedtatt å legge myndigheten til et annet organ, jf. kommuneloven § 5-6 siste ledd.

Oversikt over hvilke særlover formannskapet har vedtaksmyndighet for vedtas særskilt, og skal fremgå av KF Delegering.

Vedtak må fattes i samsvar med bestemmelsene i kommuneloven, i samsvar med rammer og retningslinjer kommunestyret har vedtatt og i tråd med alminnelige forvaltningsrettslige prinsipper.

Formannskapet kan uttale seg i alle saker som har betydning for oppgaver og virksomhet innen sitt virksomhetsområde, herunder avgi høringsuttalelser.

I saker formannskapet ikke kan avgjøre selv, innstiller formannskapet til kommunestyret.

4.2 Formannskapets rolle i økonomiforvaltningen

I henhold til kommuneloven § 5-6 femte ledd er det formannskapet som innstiller til vedtak om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning som nevnt i kommuneloven § 14-3 og til skattevedtak.

Formannskapets rolle i økonomiforvaltningen for øvrig fremgår av Asker kommunes økonomireglement, vedtatt av kommunestyret.

4.3 Formannskapets myndighet etter plan- og bygningsloven

Kommunestyret vedtar at formannskapet innstiller til vedtak om kommuneplan, kommunedelplaner, reguleringsplaner (områderegulering og større detaljreguleringer av prinsipiell karakter), jf. plan- og bygningsloven § 3-3 andre ledd.

Reguleringsplanen anses som prinsipiell dersom ett eller flere av følgende kriterier foreligger:

- Forslaget er i strid med områderegulering eller kommuneplan
- Forslaget berører område med særskilt vern, som strandsone, LNF-område eller naturområde
- Forslaget omfatter større samferdselsanlegg, større boligområder eller større næringsarealer

Utvalg for plan og byggesak innstiller til vedtak om øvrige reguleringsplaner (detaljreguleringer som ikke anses å være av prinsipiell karakter).

Formannskapets innstillingsrett overfor kommunestyret i saker som gjelder kommunedelplaner for temaer eller virksomhetsområder som angår kommuneplanens samfunnsdel er begrenset av den innstillingsretten som er lagt til hovedutvalgene.

Oversikt over hvilke særbestemmelser i plan- og bygningsloven formannskapet har vedtaksmyndighet for vedtas særskilt, og skal fremgå av KF Delegering.

Formannskapets vedtaksmyndighet etter plan- og bygningsloven kan ikke videredelegeres.

4.4 Formannskapets rolle i eierstyring

Formannskapets rolle og ansvar i eierstyring av selskaper og foretak der kommunen har eierinteresser reguleres i Asker kommunes eierskapsmelding, vedtatt av kommunestyret, jf. kommuneloven § 26-1.

4.5 Formannskapets vedtaksmyndighet i rettssaker

Kommunestyret tildeler formannskapet myndighet til, i prinsipielle saker, å:

- Beslutte saksanlegg
- Beslutte bruk av rettsmidler, herunder anke

- Forlike rettstvister i og utenfor rettergang

Dersom utsettelse i påvente av avgjørelse fra formannskapet medfører fare for rettstap for kommunen, gis kommunedirektør myndighet til å treffe beslutning om saksanlegg, bruk av rettsmidler og forlik. Formannskapet skal så raskt som mulig ta stilling til om beslutningen opprettholdes.

4.6 Delegering av myndighet til formannskapet – hastesaker

Med hjemmel i kommuneloven § 11-8 første ledd vedtar kommunestyret:

Formannskapet kan treffe vedtak i saker som skulle vært avgjort av kommunestyret, når det er nødvendig å treffe et vedtak så raskt at det ikke er tid til å innkalle kommunestyret.

Melding om vedtak som fattes i medhold av denne bestemmelsen legges fram i det neste møtet i kommunestyret.

5 Kontrollutvalgets myndighet

5.1 Kontrollutvalgets ansvar og myndighet

Kontrollutvalgets ansvar og myndighet er gitt i kommuneloven § 23-2 med tilhørende forskrifter.

5.2 Delegering av myndighet til kontrollutvalget

Kommunestyret gir kontrollutvalget myndighet til å gjøre endringer i plan for forvaltningsrevisjoner som er vedtatt av kommunestyret, jf. kommuneloven § 23-3.

Kommunestyret gir kontrollutvalget myndighet til å gjøre endringer i plan for eierskapskontroller som er vedtatt av kommunestyret, jf. kommuneloven § 23-4.

6 Hovedutvalgenes myndighet

6.1 Generelle regler om hovedutvalgenes ansvar og myndighet

Kommunestyret kan delegerer myndighet til utvalg kommunestyret selv har opprettet, jf. kommuneloven § 5-7.

Kommunestyret gir hovedutvalgene vedtaksmyndighet innenfor sine ansvarsområder. Vedtak må fattes i samsvar med bestemmelsene i kommuneloven, i samsvar med rammer og retningslinjer kommunestyret har vedtatt (herunder budsjettvedtak) og i tråd med alminnelige forvaltningsrettslige prinsipper.

I saker utvalgene ikke kan avgjøre selv, innstiller utvalgene til kommunestyret. Utvalg for plan og byggesak innstiller til formannskapet. Innstillingsrett for Utvalg for plan og byggesak følger av reglementets punkt 4.3.

I saker som berører ansvarsområdet til flere hovedutvalg, eller til både formannskap og et hovedutvalg, skal saken som hovedregel bare behandles av ett folkevalgt organ. Ordfører avgjør i tilfelle hvilket.

6.2 Utvalg for oppvekst - ansvarsområde

Utvalg for oppvekst har ansvaret for følgende formål/virksomheter:

- grunnskoleopplæring
- barnehager
- barnevern
- voksenopplæring
- inkludering/integrering
- helse- og omsorgstilbud til barn og unge med særlige behov

Kommunestyret vedtar at utvalget har innstillingsrett overfor kommunestyret i saker innenfor egne ansvarsområder som gjelder kommunedelplaner for temaer eller virksomhetsområder som angår kommuneplanens samfunnsdel, jf. plan- og bygningslovens §§ 11-2 og 11-3.

Oversikt over hvilke særlover utvalget har vedtaksmyndighet for vedtas særskilt, og skal fremgå av KF Delegering.

6.3 Utvalg for velferd - ansvarsområde

Utvalg for velferd har ansvaret for følgende formål/virksomheter:

- institusjoner og hjemmetjenester
- kommunehelsetjenester
- psykisk helse og rus
- sosialtjenester og boligtildeling
- arbeid og aktivitet

Kommunestyret vedtar at utvalget har innstillingsrett overfor kommunestyret i saker innenfor egne ansvarsområder som gjelder kommunedelplaner for temaer eller virksomhetsområder som angår kommuneplanens samfunnsdel, jf. plan- og bygningslovens §§ 11-2 og 11-3.

Oversikt over hvilke særlover utvalget har vedtaksmyndighet for vedtas særskilt, og skal fremgå av KF Delegering.

6.4 Utvalg for samfunnstjenester - ansvarsområde

Utvalg for samfunnstjenester har ansvaret for følgende formål/virksomheter:

- forvaltning av kommunale veier, parker og friluftsområder
- vann og avløp
- renovasjon
- brann og ulykkesvern
- landbruk, herunder skogbruk og viltforvaltning
- eiendomsforvaltning, herunder Enøk-tiltak

Kommunestyret vedtar at utvalget har innstillingsrett overfor kommunestyret i saker innenfor egne ansvarsområder som gjelder kommunedelplaner for temaer eller virksomhetsområder som angår kommuneplanens samfunnsdel, jf. plan- og bygningslovens §§ 11-2 og 11-3.

Oversikt over hvilke særlover utvalget har vedtaksmyndighet for vedtas særskilt, og skal fremgå av KF Delegering.

6.5 Utvalg for medborgerskap - ansvarsområde

Utvalg for medborgerskap har ansvaret for følgende formål/virksomheter:

- idrett og friluftsliv
- kultur og kulturminner
- kirken og andre trossamfunn
- folkehelse
- innbyggertorg
- frivillighet

Kommunestyret vedtar at utvalget har innstillingsrett overfor kommunestyret i saker innenfor egne ansvarsområder som gjelder kommunedelplaner for temaer eller virksomhetsområder som angår kommuneplanens samfunnsdel, jf. plan- og bygningslovens §§ 11-2 og 11-3.

Oversikt over hvilke særlover utvalget har vedtaksmyndighet for vedtas særskilt, og skal fremgå av KF Delegering.

6.6 Utvalg for plan og byggesak - ansvarsområde

Utvalg for plan og byggesak har ansvaret for følgende formål:

- myndighetsutøvelse/vedtak etter plan- og bygningsloven

Oversikt over hvilke særbestemmelser i plan- og bygningsloven utvalget har vedtaksmyndighet for vedtas særskilt, og skal fremgå av KF Delegering.

Utvalget er underinstans etter forvaltningsloven § 33 ved saksforberedelse av klagesaker i saker der denne myndigheten ikke er lagt til kommunedirektør.

7 Ordførers myndighet

7.1 Ordførers myndighet og oppgaver etter kommuneloven

Ordførers myndighet og oppgaver følger av kommuneloven § 6-1.

Ordfører er møteleder i kommunestyret og formannskapet.

Ordfører har møte-, tale- og forslagsrett i alle kommunale folkevalgte organer. I kontrollutvalget har ordfører møte- og talerett. Ordfører har bare stemmerett i organer der han eller hun er valgt medlem.

Ordfører kan la et annet medlem av kommunestyret representere seg i de organene som han eller hun ikke er medlem av.

7.2 Delegering av myndighet til ordfører - sommerfullmakt

Med hjemmel i kommuneloven § 6-1 fjerde ledd punkt a) vedtar kommunestyret:

I det tidsrom i løpet av sommerferien formannskapet ikke har møter, gis ordfører myndighet til å treffe vedtak i saker som ikke har prinsipiell betydning.

Melding om vedtak truffet i medhold av denne bestemmelsen legges fram i det neste møtet i formannskapet.

7.3 Delegering av myndighet til ordfører - hastesaker

Med hjemmel i kommuneloven § 11-8 første ledd vedtar kommunestyret:

Ordfører gis myndighet til å treffe vedtak i saker som skulle ha vært avgjort av formannskapet eller et hovedutvalg, når det er nødvendig å treffe vedtak så raskt at det ikke er tid til å innkalle det organet som skulle ha avgjort saken.

Melding om vedtak truffet i medhold av denne bestemmelsen legges fram i det neste møtet i det organet som skulle ha avgjort saken.

7.4 Delegering av myndighet til ordfører - kommunedirektørens inhabilitet

Kommunestyret vedtar at ordfører kan fatte vedtak i saker som er delegert til kommunedirektør når han eller hun selv er inhabil.

Kommunestyret vedtar at ordfører kan innstille i saker som skal til politisk behandling når kommunedirektør selv er inhabil.

7.5 Ordførers rolle i eierstyring

Ordførers rolle og ansvar i eierstyring av selskaper og foretak der kommunen har eierinteresser reguleres i Asker kommunes eierskapsmelding, vedtatt av kommunestyret, jf. kommuneloven § 26-1.

7.6 Ordfører som rettslig representant og stedfortreder

Ordfører er rettslig representant for kommunen og underskriver på kommunens vegne hvis myndigheten ikke er tildelt andre, jf. kommuneloven § 6-1.

Som rettslig representant er ordfører kommunens stedfortreder, og kan motta forkynnelser på vegne av kommunen, jf. domstoloven § 191 og tvisteloven § 2-5.

Ordfører som kommunens stedfortreder kan møte på kommunens vegne i alle rettsstaver der kommunen er part, jf. tvisteloven § 2-3.

Ordfører kan delegere adgangen til å opptre som stedfortreder til ansatte i kommunen, jf. tvisteloven § 2-5 (2).

7.7 Formannskapets disposisjonskonto

~~Ordfører tildeles disponeringsfullmakt for formannskapets disposisjonskonto. Formannskapet skal holdes orientert om ordførers disposisjoner. Ordfører har fullmakt til å disponere inntil kr 50 000 fra formannskapets disposisjonskonto til enkelttiltak, uten forutgående godkjenning av formannskapet.~~

~~Tildeling/bruk av beløp over kr 5 000 skal refereres for formannskapet i påfølgende møter.¹~~

7.8 Ordførers innstillingsrett

Ordfører har innstillingsrett i alle saker som angår politisk struktur, folkevalgte organers virksomhet, folkevalgtes arbeidsvilkår, kommunedirektørens arbeidsvilkår og ellers der sakens karakter tilsier det.

8 Kommunedirektørs myndighet

8.1 Kommunedirektørs ansvar og myndighet

Kommunedirektør skal lede den samlede kommunale administrasjonen, innenfor de instruks, retningslinjer eller pålegg kommunestyret gir, jf. kommuneloven § 13-1 andre ledd.

---

¹ Vedtatt av formannskapet 04.02.2020

Kommunedirektør skal påse at saker som legges fram for folkevalgte organer er forsvarlig utredet. Utredningen skal gi et faktisk og rettslig grunnlag for å treffe vedtak, jf. kommuneloven § 13-1 tredje ledd.

Kommunedirektør skal påse at vedtak som treffes av folkevalgte organer blir iverksatt uten ugrunnet opphold, jf. kommuneloven § 13-1 fjerde ledd.

Kommunedirektør er ansvarlig for internkontroll med administrasjonens virksomhet, for å sikre at lover og forskrifter følges, jf. kommuneloven § 25-1.

Kommunedirektør skal rapportere til kommunestyret om internkontroll og resultatene fra statlig tilsyn én gang i året, jf. kommuneloven § 25-2.

8.2 Kommunedirektørs generalfullmakt

Med hjemmel i kommuneloven § 13-1 sjette ledd vedtar kommunestyret:

Kommunedirektør har myndighet til å treffe vedtak i saker som ikke har prinsipiell betydning, så langt det ikke framgår av lov eller vedtak at kommunestyret selv skal fatte vedtak i saken, eller kommunestyret er pålagt ved lov eller selv har vedtatt å legge myndigheten til et annet organ.

Dersom kommunedirektør vurderer at en sak er av prinsipiell betydning, skal den legges fram for formannskap eller hovedutvalg til avgjørelse.

Hva som er av prinsipiell betydning må fastsettes ikke bare ut fra vedtakets karakter og konsekvenser, men også ut fra en vurdering av i hvilken utstrekning de viktige skjønnsmessige sider av den aktuelle avgjørelsen må anses klarlagt gjennom politiske vedtak, instruks eller tidligere praksis.

Oversikt over hvilke særlover kommunedirektør har fått delegert vedtaksmyndighet for skal fremgå av KF Delegering.

Kommunedirektørs videredelegering skal fremgå av KF Delegering.

Kommunedirektør er underinstans etter forvaltningsloven § 33 ved saksforberedelse av klagesak som gjelder enkeltvedtak truffet av kommunedirektør selv, eller noen denne har videredelegert vedtaksmyndighet til. For vedtak etter plan- og bygningsloven gjelder særlige regler.

8.3 Kommunedirektørs personalfullmakt

Kommunedirektør har det løpende personalansvaret for den enkelte, inkludert ansettelse, oppsigelse, suspensjon, avskjed og andre tjenstlige reaksjoner, hvis ikke noe annet følger av lov, jf. kommuneloven § 13-1 siste ledd.

Kommunedirektør beslutter antall og type stillinger innenfor alle tjenesteområder, innenfor vedtatt budsjett.

Kommunestyret vedtar at kommunedirektør har fullmakt til å gjennomføre forhandlinger vedrørende ansattes lønns- og arbeidsvilkår, innenfor de rammer og retningslinjer kommunestyret og formannskapet har gitt.

8.4 Kommunedirektørs myndighet etter plan- og bygningsloven

Kommunedirektør har myndighet til å treffe enkeltvedtak etter plan- og bygningsloven i enkeltsaker som ikke er av prinsipiell betydning, så langt det ikke framgår av lov eller vedtak at kommunestyret selv skal fatte vedtak i saken, eller kommunestyret har vedtatt å legge myndigheten til et annet organ.

Oversikt over hvilke særbestemmelser i plan- og bygningsloven kommunedirektør har vedtaksmyndighet for vedtas særskilt, og skal fremgå av KF Delegering.

Kommunedirektør er underinstans etter forvaltningsloven § 33 ved saksforberedelse av alle klagesaker etter plan- og bygningsloven.

Klagesaker ~~av prinsipiell karakter av politisk interesse~~ skal legges fram for utvalg for plan og byggesak.

Ved vurderingen av om en klagesak ~~er prinsipiell har politisk interesse~~ skal følgende kriterier vektlegges:

- Ny bolig i uregulert område
- Tiltaket krever dispensasjon fra nylig vedtatt arealplan
- Tiltaket er i område med særskilt vern; som strandsone, LNF-område eller naturområde
- Tiltaket omfatter samlet utbygging med fire eller flere hovedbruksenheter i strid med gjeldende regulering
- Saken er kontroversiell, med stor allmenn oppmerksomhet og interesse
- Saken er spesielt konfliktfull, med mange og sterke naboprotester i flere klageomganger

8.5 Kommunedirektør som rettslig representant

Kommunestyret vedtar at kommunedirektør kan underskrive på kommunens vegne i alle saker som i det vesentlige gjelder formuesverdier eller personalsaker, herunder:

- Avtaler
- Søknader
- Gjeldsbrev
- Skjøter

Eventuelle grenseverdier for kommunedirektørens fullmakt til å inngå enkeltkontrakter fremgår av økonomireglementet, vedtatt av kommunestyret.

Kommunestyret tildeler kommunedirektør myndighet til å:

- Beslutte saksanlegg, herunder ta ut stevning, forliksklage og begjære midlertidig sikring
- Beslutte bruk av rettsmidler, herunder anke

Myndigheten er begrenset til å gjelde saker som ikke er av prinsipiell betydning.

I alle saker har kommunedirektør myndighet til å:

- Følge opp saker for forliksråd og domstolene der kommunen er part
- Frafalle krav om sakskostnader
- Ta stilling til resultatet av konfliktrådsbehandling
- Ta stilling til forelegg utferdiget mot kommunen

8.6 Kommunedirektørs innstillingsrett

Kommunedirektør har innstillingsrett til formannskapet og hovedutvalgene, der det ikke framgår at innstilling skal gis av andre.

Kommunedirektørs innstillingsrett kan ikke videredelegeres.

Ikrafttreden

Dette reglementet trer i kraft 15. oktober 2019.

Reglementet kan endres av kommunestyret selv.

Delegeringsreglement for Asker kommune

Innhold

Kommunestyret.....	2
Formannskapet.....	16
Utvalg for plan og byggesak	40
Utvalg for oppvekst	49
Utvalg for medborgerskap.....	68
Utvalg for samfunnstjenester	71
Utvalg for velferd.....	83
Kontrollutvalget	90
Valgstyret.....	91
Ordfører	95
Bærum kommune	96
Asker og Bærum brann og redning IKS.....	97

Kommunestyret

Kommunestyret

Alkoholloven

§ 1-6. Bevillingsperioden

- Kommunestyret

§ 1-7a. Kommunens skjønnsutøvelse ved behandling av søknad om bevilling for salg eller skjenking m.v.

- Kommunestyret

§ 1-7d. Kommunal alkoholpolitisk handlingsplan

- Kommunestyret

§ 3-3 Fastsettelse av antall salgsbevillinger for AS Vinmonopolet

- Kommunestyret

§ 4-4. Tidsinnskrenkninger for skjenking av alkoholholdige drikker

- Kommunestyret

§ 4-5. Ambulerende skjenkebevilling

- Kommunestyret

§ 7-1. Bevillingsgebyrene

- Kommunestyret
-

Barnehageloven

§ 5 Felles samarbeidsutvalg for barnehage og skole

- Kommunestyret

§ 7 Barnehageeierens ansvar

- Kommunestyret
-

Barnevernsloven

§ 15-11 Kommunens økonomiske ansvar

- Kommunestyret

§ 15-13 Forsøk for å utvikle samarbeidsformer

- Kommunestyret
-

Brann- og eksplosjonsvernloven

§ 7 Tiltak ved store arrangementer

- Kommunestyret

§ 9 Etablering og drift av brannvesen

- Kommunestyret

§ 13 Særskilte brannobjekter

- Kommunestyret

§ 28 Gebyr m.m.

- Kommunestyret

Brukerromsloven

§ 3 Etablering av brukerromsordning og krav om godkjenning

- Kommunestyret

Domstolloven

§ 57

- Kommunestyret

§ 59

- Kommunestyret

§ 66

- Kommunestyret

§ 66a

- Kommunestyret

§ 68

- Kommunestyret

Eierseksjonsloven

§ 15 Gebyrer for kommunens behandling av søknaden om seksjonering

- Kommunestyret

Eigedomsskattelova

§ 2

- Kommunestyret

§ 3

- Kommunestyret

§ 7

- Kommunestyret

§ 8 A-3 Verdsetjing

- Kommunestyret

§ 10

- Kommunestyret

§ 11

- Kommunestyret

§ 12

- Kommunestyret

§ 20

- Kommunestyret

§ 25

- Kommunestyret

§ 27

- Kommunestyret

Ekteskapsloven

§ 12 Vigslere

- Kommunestyret

Fjellova

§ 3

- Kommunestyret

§ 4

- Kommunestyret

§ 5

- Kommunestyret

§ 7

- Kommunestyret

Folkehelsesloven

§ 6 Mål og planlegging

- Kommunestyret

Forpaktingslova

§ 11 Skjønn ved tiltreding og fråtreding

- Kommunestyret

Forskrift om forvaltning av hjortevilt

§ 5 Åpning av jakt på elg, hjort og rådyr

- Kommunestyret

§ 6 Fastsettelse av minsteareal for elg, hjort og rådyr

- Kommunestyret

Forsøk i offentlig forvaltning

§ 5 Gjennomføring m.v. av forsøk

- Kommunestyret

Forurensningsforskriften

§ 2-12 Gebyr

- Kommunestyret

§ 4-7 Lokale forskrifter med forbud mot planering

- Kommunestyret

§ 12-6 Lokal forskrift

- Kommunestyret

§ 15-6 Lokal forskrift

- Kommunestyret

§ 16-4 Årsgebyr

- Kommunestyret

§ 16-5 Ulike gebyrsatser

- Kommunestyret

§ 41-6 Tvangsmulkt

- Kommunestyret

Forurensningsloven

§ 9 Forskrifter om forurensning

- Kommunestyret

§ 30 Kommunal innsamling av husholdningsavfall m.v.

- Kommunestyret

§ 34 Avfallsgebyr

- Kommunestyret

§ 36 Avfall langs offentlige veier m.v.

- Kommunestyret

§ 52a Gebyrer

- Kommunestyret

§ 52b Internkontroll

- Kommunestyret

§ 52c EMAS-ordningen

- Kommunestyret

§ 80 Overtredelsesgebyr

- Kommunestyret

§ 83 Delegasjon av myndighet lagt til kommunen eller fylkeskommunen

- Kommunestyret

Friluftsløven

§ 2 Ferdsel i utmark

- Kommunestyret

§ 3a Ferdsele på vei eller sti i innmark

- Kommunestyret

§ 15 Regulering av ferdsel på visse friluftsområde

- Kommunestyret

§ 16 Sperring av særlig utsatt område

- Kommunestyret

Havne- og farvannsloven

§ 5 Midlertidig begrensning av fartøyers opphold i havn

- Kommunestyret

§ 7 Regulering av ferdsel

- Kommunestyret

§ 8 Regulering av ferdsel med fritidsfartøy

- Kommunestyret

§ 9 Regulering av bruk av kommunens sjøområde

- Kommunestyret

§ 33 Saksbehandlingsgebyr

- Kommunestyret

§ 36 Farvannsavgift

- Kommunestyret

Helse- og omsorgstjenesteloven

§ 5-6 Brukerrom

- Kommunestyret

§ 6-1 Plikt til å inngå samarbeidsavtale

- Kommunestyret

§ 6-5 Endring og oppsigelse av avtaler

- Kommunestyret

Hundeloven

§ 6 Sikring av hund ved båndtvang m.m.

- Kommunestyret

§ 9 Unntak fra sikringsreglene

- Kommunestyret

§ 11 Ro og orden mv.

- Kommunestyret

§ 12 Antall hunder i en husholdning eller på en eiendom

- Kommunestyret

Inndelingslova

§ 4 Vedtak om samanslåing

- Kommunestyret

§ 5 Vedtak om deling

- Kommunestyret

§ 8 Initiativrett

- Kommunestyret

§ 9 Saksutgreiing

- Kommunestyret

§ 10 Innbyggjarhøyring

- Kommunestyret

§ 12 Skatteplikt o.a.

- Kommunestyret

§ 26 Fellesnemnd

- Kommunestyret

Interkommunale selskaper

§ 4 Selskapsavtale

- Kommunestyret

§ 6 Representantskapet og dets sammensetning

- Kommunestyret

§ 30 Uttreden

- Kommunestyret

§ 32 Oppløsning

- Kommunestyret

Jordskiftelova

§ 2-5 Utval av jordskiftemeddommarar

- Kommunestyret

Kommuneloven

§ 3-2 Kommunevåpen og kommuneflagg

- Kommunestyret

§ 5-4 Kommunestyrets og fylkestingets adgang til å delegere vedtaksmyndighet til andre rettssubjekter

- Kommunestyret

§ 5-5 Kommunestyrets og fylkestingets sammensetning

- Kommunestyret

§ 5-6 Formannskap og fylkesutvalg

- Kommunestyret

§ 5-7 Utvalg

- Kommunestyret

§ 5-8 Direkte valg til kommunedelsutvalg

- Kommunestyret

§ 5-9 Kommunestyre- og fylkestingskomiteer

- Kommunestyret

§ 5-10 Styre for institusjon

- Kommunestyret

§ 5-11 Partssammensatte utvalg (administrasjonsutvalg)

- Kommunestyret

§ 5-12 Eldreråd, råd for personer med funksjonsnedsettelse og ungdomsråd eller annet medvirkningsorgan for ungdom

- Kommunestyret

§ 5-14 Reglement for delegering og innstilling

- Kommunestyret

§ 5-15 Overdragelse av tariffavtalemyndighet

- Kommunestyret

§ 6-1 Ordførerens myndighet og oppgaver

- Kommunestyret

§ 6-2 Valg av ordfører og varaordfører

- Kommunestyret

§ 7-1 Konstituerende møte i kommunestyret og fylkestinget

- Kommunestyret

§ 7-3 Utelukket fra valg

- Kommunestyret

§ 7-7 Avtalevalg

- Kommunestyret

§ 7-9 Uttreden og fritak

- Kommunestyret

§ 7-10 Opprykk, nyvalg og suppleringsvalg

- Kommunestyret

§ 7-11 Settemedlemmer

- Kommunestyret

§ 7-12 Suspensjon o.l.

- Kommunestyret

§ 8-3 Dekning av utgifter og økonomisk tap

- Kommunestyret

§ 8-4 Arbeidsgodtgjøring

- Kommunestyret

§ 8-5 Godtgjøring ved frikjøp

- Kommunestyret

§ 8-6 Ettergodtgjøring

- Kommunestyret

§ 8-7 Pensjonsordning

- Kommunestyret

§ 8-10 Permisjoner

- Kommunestyret

§ 9-1 Opprettelse av kommunale eller fylkeskommunale foretak

- Kommunestyret

§ 9-3 Vedtekter

- Kommunestyret

§ 9-5 Styrets sammensetning

- Kommunestyret

§ 9-7 Valgperiode for styremedlemmene

- Kommunestyret

§ 10-1 Innføring og oppheving av parlamentarisk styreform

- Kommunestyret

§ 11-5 Møteoffentlighet

- Kommunestyret

§ 11-7 Fjernmøter

- Kommunestyret

§ 11-8 Hastesaker

- Kommunestyret

§ 11-11 Fritak av personlige grunner

- Kommunestyret

§ 11-12 Reglement for saksbehandling

- Kommunestyret

§ 12-1 Innbyggerforslag

- Kommunestyret

§ 12-2 Folkeavstemninger

- Kommunestyret

§ 13-1 Kommunedirektør. Myndighet og oppgaver

- Kommunestyret

§ 13-2 Åremål og ombud

- Kommunestyret

§ 13-4 Møterett for ansattes representanter i folkevalgte organer

- Kommunestyret

§ 13-5 Pensjonsordning for ansatte

- Kommunestyret

§ 14-2 Kommunestyrets og fylkestingets plikter

- Kommunestyret

§ 14-5 Årsbudsjettets bindende virkning. Budsjettstyring

- Kommunestyret

§ 14-11 Inndekning av merforbruk i kommunekassen og fylkeskommunekassen

- Kommunestyret

§ 14-13 Finans- og gjeldsforvaltning

- Kommunestyret

§ 14-15 Lån til egne investeringer. Driftskreditt

- Kommunestyret

§ 18-1 Interkommunalt politisk råd

- Kommunestyret

§ 18-3 Representantskap

- Kommunestyret

§ 18-4 Samarbeidsavtale

- Kommunestyret

§ 19-1 Kommunalt oppgavefelleskap

- Kommunestyret

§ 19-4 Samarbeidsavtale

- Kommunestyret

§ 20-2 Administrativt vertskommunesamarbeid

- Kommunestyret

§ 20-4 Samarbeidsavtale

- Kommunestyret

§ 20-6 Klagebehandling i et vertskommunesamarbeid med felles, folkevalgt nemnd

- Kommunestyret

§ 20-8 Oppløsning og uttreden

- Kommunestyret

§ 22-1 Kommunestyrets og fylkestingets kontrollansvar

- Kommunestyret

§ 23-1 Kontrollutvalget

- Kommunestyret

§ 23-3 Forvaltningsrevisjon

- Kommunestyret

§ 23-4 Eierskapskontroll

- Kommunestyret

§ 23-7 Sekretariatet

- Kommunestyret

§ 24-1 Valg av revisor

- Kommunestyret

§ 26-1 Eierskapsmelding

- Kommunestyret

§ 28-4 Kommunens og fylkeskommunens orienteringsplikt og plikt til å vedta en tiltaksplan

- Kommunestyret

§ 29-2 Vedtak om betalingsinnstilling. Oppnevning av tilsynsnemnd

- Kommunestyret

Kulturlova

§ 4 Fylkeskommunens og kommunens oppgaver

- Kommunestyret

Markaloven

§ 7 Unntak for tiltak i kommunale eller statlige planer

- Kommunestyret

§ 9 Tilrettelegging for ferdsel, stier og løyper

- Kommunestyret

§ 15 Dispensasjon

- Kommunestyret

Matrikkellova

§ 32 Offentlege gebyr og betaling for matrikelopplysningar

- Kommunestyret

Motorferdselloven

§ 5 Tillatelser etter vedtak

- Kommunestyret

NAV-loven

§ 14. Samarbeid og oppgavedeling

- Kommunestyret

Opplæringsforskrifta

§ 2-4 Redusert foreldrebetaling for skolefritidsordninga på grunn av låg inntekt

- Kommunestyret

§ 3-1 Kven som har rett til å røyste om skifte av hovudmål

- Kommunestyret

§ 3-2 Organisering av røystinga om skifte av hovudmål

- Kommunestyret

§ 9-6 Samtale om utvikling

- Kommunestyret

Opplæringslova

§ 1-6 Fag- og timefordeling og tilbudsstruktur

- Kommunestyret

§ 10-7 Skolereglar

- Kommunestyret

§ 14-1 Skolerute og lengda på skoleåret

- Kommunestyret

§ 15-2 Hovudmål på kvar skole

- Kommunestyret

§ 20-3 Ordensreglar for opplæringa for vaksne

- Kommunestyret

§ 20-4 Bortvising av vaksne deltakara

- Kommunestyret

§ 29-3 Forsøksverksemd

- Kommunestyret

Partiloven

§ 10 Overordnede prinsipper for offentlig støtte

- Kommunestyret

Plan- og bygningsloven

§ 1-8 Forbud mot tiltak mv. langs sjø og vassdrag

- Kommunestyret

§ 3-3 Kommunens planoppgaver og planleggingsmyndighet

- Kommunestyret

§ 3-7 Overføring av planforberedelse til statlig eller regional myndighet

- Kommunestyret

§ 9-2 Organisering

- Kommunestyret

§ 10-1 Kommunal planstrategi

- Kommunestyret

§ 11-1 Kommuneplan

- Kommunestyret

§ 11-4 Revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og kommunedelplan og rullering av handlingsdel

- Kommunestyret

§ 11-12 Oppstart av arbeid med kommuneplan

- Kommunestyret

§ 11-13 Utarbeiding av planprogram

- Kommunestyret

§ 11-15 Vedtak av kommuneplan

- Kommunestyret

§ 11-16 Innsigelse og vedtak av departementet

- Kommunestyret

§ 12-12 Vedtak av reguleringsplan

- Kommunestyret

§ 16-2 Ekspropriasjon til gjennomføring av reguleringsplan

- Kommunestyret

§ 16-3 Ekspropriasjon uavhengig av reguleringsplan

- Kommunestyret

§ 16-4 Ekspropriasjon til vann- og avløpsanlegg mv.

- Kommunestyret

§ 17-2 Forutsetning for bruk av utbyggingsavtaler

- Kommunestyret

§ 33-1 Gebyr

- Kommunestyret

Politi-loven

§ 14 Politivedtekter

- Kommunestyret

Serveringsloven

§ 15 Åpningstider

- Kommunestyret

Sivilbeskyttelsesloven

§ 15 Kommunal beredskapsplikt - beredskapsplan for kommunen

- Kommunestyret

Skatteloven

§ 1-2 Hvem som pålegger skatt

- Kommunestyret

§ 15-3 Kommunale og fylkeskommunale skattevedtak

- Kommunestyret

Skjønnsprosessloven

§ 14

- Kommunestyret

Tobakksskadeloven

§ 7 Avgifter

- Kommunestyret

Valgloven

§ 4-5 Valgstyre

- Kommunestyret

§ 9-1 Når velgerne kan stemme

- Kommunestyret

§ 9-2 Stemmekretser

- Kommunestyret

§ 15-3 Godkjenning av kommunestyrevalget

- Kommunestyret

§ 19-2 Nytt valgoppgjør til fylkestinget eller kommunestyret

- Kommunestyret

Vass- og avløpsanleggsloven

§ 5 Lokale forskrifter

- Kommunestyret

Veglova

§ 5

- Kommunestyret

§ 6

- Kommunestyret

§ 7

- Kommunestyret

Vegtrafikkloven

§ 7 Særlige forbud mot trafikk.

- Kommunestyret

§ 8 Vilkårsparkering til allmennheten mv.

- Kommunestyret

§ 13 Krav til kjøretøyer og bruk av kjøretøyer.

- Kommunestyret

Formannskapet

Alkoholforskriften

§ 5-2

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 5-3

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 5-5

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 5-6

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 6-1

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 6-2

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 6-3

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 7-3

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 9-1

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 9-2

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 9-3

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 9-4

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 9-6

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 9-7

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 9-8

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 10-2

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 10-4

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 10-5

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 10-6

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 11-2

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 13-3 Føring av registeret

- Kommunestyret > Formannskapet

Alkoholloven

§ 1-6. Bevillingsperioden

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 1-7 Bevilling for salg og skjenking

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 1-7a. Kommunens skjønnsutøvelse ved behandling av søknad om bevilling for salg eller skjenking m.v.

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 1-7c. Styrer og stedfortreder

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 1-7d. Kommunal alkoholpolitisk handlingsplan

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 1-7e Krav ved bevilling etter § 4-2 tredje ledd

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 1-7f Krav ved bevilling etter § 3-1b og § 3-1c første ledd annet punktum

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 1-7g Salg og skjenking i samme lokale

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 1-8. Inndragning av salgs- og skjenkebevillinger

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 1-9. Kontroll med salgs- og skjenkebevillinger

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 1-10. Overdragelse, død og konkurs

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 1-14. Opplysninger til statistiske formål mv

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 3-1 Retten til salg av alkoholholdige drikker

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 3-1b Salg av alkoholholdig drikk tilvirket i egen virksomhet

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 3-1c Salgsbevilling for samme lokale som er gitt skjenkebevilling

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 3-3 Fastsettelse av antall salgsbevillinger for AS Vinmonopolet

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 3-4a Tidsinnskrenkninger for salg av alkoholholdig drikk etter §§ 3-1b og 3-1c

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 3-7 Tidsinnskrenkninger for salg og utlevering av alkoholholdig drikk med høyst 4,7 volumprosent alkohol

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 4-2. Omfanget av bevillingen

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 4-4. Tidsinnskrenkninger for skjenking av alkoholholdige drikker

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 4-5. Ambulerende skjenkebevilling

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 5-3 Skjenkebevilling til Forsvarets messer for militært tilsatte m.v.

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 6-4. Innhenting av uttalelser

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 6-5 Opplysningsplikt

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 7-1. Bevillingsgebyrene

- Kommunestyret > Formannskapet

Boligsosialloven

§ 3 Ansvarlig kommune

- Kommunestyret > Formannskapet

Burettslagslova

§ 4-2 Juridiske personar o.a. som kan eige andelar utan omsyn til vedtektene

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 4-3 Juridiske personar o.a. som kan eige andelar etter vedtektene

- Kommunestyret > Formannskapet

Domstolloven

§ 25

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 27

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 57

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 58

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 66

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 66a

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 67

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 68

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 69

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 73

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 74

- Kommunestyret > Formannskapet

Eigedomsskattelova

§ 8 A-4 Kontorjustering

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 8C-1 Verdsetjing av bustader ved bruk av formuesgrunnlag

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 23

- Kommunestyret > Formannskapet

Forurensningsforskriften

§ 1-2 Virkeområde

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 1-5 Kontroll av nedgravde oljetanker

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 1-8 Nedgravde oljetanker som ikke er i bruk

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 1-9 Meldeplikt

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 1-10 Tilsyn, registrering og krav til kontrollør

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 1-11 Dispensasjon

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 1-12 Kommunens myndighet i særlige tilfeller

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 1-14 Overgangsbestemmelser

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 2-6 Krav til tiltaksplan

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 2-7 Krav til faglige kvalifikasjoner

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 2-8 Godkjenning av tiltaksplan

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 2-9 Gjennomføring av tiltak, rapportering m.m.

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 2-11 Tilsyn og kontroll

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 2-12 Gebyr

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 4-4 Søknad, tillatelse mv.

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 4-7 Lokale forskrifter med forbud mot planering

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 4-8 Tilsyn, pålegg og rapportering

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 4-9 Unntak

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 5-12 Ansvar for kartlegging av utendørs støyforhold

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 5-14 Handlingsplaner

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 5-15 Kostnadsdekning

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 5-18 Rapportering og offentliggjøring

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 7-3 Kommunens myndighet

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 7-4 Kommunens ansvar

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 7-12 Alarmterskler

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 7-14 Krav til måling og beregning av lokal luftkvalitet

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 7-16 Krav om tiltaksutredning

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 7-23 Informasjon til offentligheten

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 7-24 Rapportering

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 7-26 Tvangsmulkt

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 11-4 Kommunale saksbehandlings- og kontrollgebyrer

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 11-5 Rapportering og statusrapport

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 12-2 Forurensningsmyndighet

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 12-5 Behandling av søknad

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 12-6 Lokal forskrift

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 12-14 Endring og omgjøring av tillatelse

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 12-15 Klage

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 12-16 Forholdet til eksisterende utslipp

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 13-2 Forurensningsmyndighet

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 13-5 Behandling av søknad

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 13-8 Utslipp til mindre følsomt område

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 13-17 Endring og omgjøring av tillatelse

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 13-18 Forholdet til eksisterende utslipp

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 15-2 Forurensningsmyndighet

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 15-5 Behandling av søknad

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 15-6 Lokal forskrift

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 15-8 Endring og omgjøring av tillatelse

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 15-9 Klage

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 15A-2 Forurensningsmyndighet

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 15A-4 Påslipp til offentlig avløpsnett

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 15A-7 Forholdet til eksisterende utslipp

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 16-1 Rammen for gebyrene

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 16-3 Engangsgebyr for tilknytning

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 16-4 Årsgebyr

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 16-5 Ulike gebyrsatser

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 20-5 Etablering og drift av mottaksordninger

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 20-6 Avfallsplaner og rapportering

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 23-2 Strengere eller lempeligere krav ved forskrift

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 31-3 Krav om tillatelse

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 31-6 Utslippsmålinger

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 31-11 Unntak ved stans i levering av brensel

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 31-12 Driftsforstyrrelse eller svikt i renseutstyr

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 32-5 Forebygging og kontroll av utslipp til luft

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 36-2 Innhold i søknad om tillatelse

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 36-5 Plikt til å varsle og rett til å avgi uttalelse før vedtak treffes

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 36-6 Forhåndsvarsel til sakens parter

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 36-7 Forhåndsvarsel til andre enn sakens parter

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 36-8 Forhåndsvarsel til allmennheten («høring»)

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 36-9 Unntak fra forhåndsvarsel

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 36-10 Grunnleggende prinsipper ved behandling av søknad om tillatelser

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 36-12 Geologisk lagring av karbondioksid

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 36-13 Miljøstandarder

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 36-14 Dispensasjon for utprøving av ny teknikk

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 36-15 Utslippsgrenseverdier og tilsvarende vilkår, herunder tekniske tiltak

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 36-16 Saksbehandlingstid

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 36-17 Vedtaket

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 36-18 Underretning om vedtaket

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 36-19 Periodisk vurdering av tillatelsen

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 36-20 Informasjon om utslippsdata

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 36-21 Tilstandsrapport

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 36-22 Tiltak ved nedleggelse av virksomheten

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 36-23 Planer, programmer og gjennomføring

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 41-2 Opplysningsplikt

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 41-6 Tvangsmulkt

- Kommunestyret > Formannskapet

Forurensningsloven

§ 2 Retningslinjer

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 7 Plikt til å unngå forurensning

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 9 Forskrifter om forurensning

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 11 Særsilt tillatelse til forurensende tiltak

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 18 Endring og omgjøring av tillatelse

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 20 Nedleggelse og driftsstans

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 22 Krav til utførelse av avløpsanlegg

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 23 Rett og plikt til tilknytning til eksisterende avløpsanlegg

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 24 Drift og vedlikehold av avløpsanlegg

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 25 Utgifter til anlegg, drift og vedlikehold av avløpsanlegg

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 26 Kommunal tømning av slam fra slamavskillere (septiktanker), privet m.v.

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 29 Krav til anlegg for behandling av avfall

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 30 Kommunal innsamling av husholdningsavfall m.v.

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 31 Håndtering av spesialavfall

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 34 Avfallsgebyr

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 35 Avfall i samband med utsalgssteder, turistanlegg, utfartssteder m.v.

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 37 Pålegg om å rydde opp i avfall o.l. eller betale for opprydding

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 43 Kommunal og statlig beredskap

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 44 Kommunale og interkommunale beredskapsplaner

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 46 Aksjoner mot akutt forurensning

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 47 Bistandsplikt

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 48 Forurensningsmyndighetens oppgaver

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 49 Opplysningsplikt

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 50 Rett til gransking

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 51 Pålegg om undersøkelse

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 51a. Registrering av forurensning i eller på fast eiendom

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 52 Godkjenning av laboratorier og analysemetoder

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 52a Gebyrer

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 58 Gjenopprettingserstatning til allmennheten ved skade som rammer utøvelse av allemannsretter utenfor næring m.v.

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 73 Tvangsmulkt ved forhold i strid med loven

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 74 Umiddelbar gjennomføring ved forurensningsmyndigheten

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 75 Bruk av annen manns eiendom for å bekjempe forurensning og avfallsproblemer og vederlag for bistand

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 76 Betaling av utgifter for tiltak mot forurensninger og avfallsproblemer

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 77 Begrenset adgang til å kreve utgifter dekket før tiltak er truffet

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 78 Straffansvar for forurensning

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 79 Straffansvar for ulovlig håndtering av avfall

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 80 Overtredelsesgebyr

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 84 Anmodning om å gjennomføre tiltak mot betydelige miljøskader eller overhengende fare for slike

- Kommunestyret > Formannskapet

Friluftsløven

§ 22 Friluftslivsorganenes arbeidsoppgaver

- Kommunestyret > Formannskapet

Havne- og farvannsloven

§ 4 Delegering av kommunens myndighet og klageinstans

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 6 Ansvar for fremkommelighet

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 14 Tiltak som krever tillatelse

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 15 Pålegg om undersøkelse før vedtak kan treffes

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 16 Vilkår for og bortfall av tillatelse

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 17 Forbud mot å volde fare eller ulempe

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 18 Gjennomføring av tiltak på vegne av den ansvarlige og refusjon av utgifter

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 19 Bruk av en tredjepersons eiendom ved gjennomføring av tiltak

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 27 Mottaksplikt

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 29 Vederlag for havnetjenester og bruk av havneinfrastruktur

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 30 Sikring av havner og havneanlegg

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 31 Beredskap i havner og havneanlegg

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 32 Forvaltning av kapital i kommunalt eide havner

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 40 Sikring av krav

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 42 Pålegg om retting og stansing

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 43 Forelegg om plikt til å etterkomme pålegg eller forbud

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 44 Tvangsfullbyrdelse

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 45 Tvangsmulkt

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 46 Endring og tilbakekall av tillatelse

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 47 Tap av retten til farledsbevis

- Kommunestyret > Formannskapet

Helligdagsfredloven

§ 5 Salg fra faste utsalgssteder

- Kommunestyret > Formannskapet

Helseberedskapsloven

§ 2-2 Planlegging og krav til beredskapsforberedelser og beredskapsarbeid

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 2-3 Varsel og rapportering

- Kommunestyret > Formannskapet

Inndelingslova

§ 4 Vedtak om samanslåing

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 5 Vedtak om deling

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 8 Initiativrett

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 9 Saksutgreiing

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 10 Innbyggjarhøyring

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 11 Utgifter

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 12 Skatteplikt o.a.

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 16 Interkommunalt samarbeid

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 19 Grensejusteringar

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 22 Garantier

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 23 Skjønnsnemnd og overskjønnsnemnd

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 26 Fellesnemnd

- Kommunestyret > Formannskapet

Jordskiftelova

§ 1-5 Kven som kan reise sak

- Kommunestyret > Formannskapet

Kommuneloven

§ 6-1 Ordførerens myndighet og oppgaver

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 7-10 Opprykk, nyvalg og suppleringsvalg

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 14-3 Behandling av økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 14-16 Lån til andres investeringer. Lån til innfrielse av kausjoner

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 14-19 Garantier

- Kommunestyret > Formannskapet

Lakse- og innlandsfiskeloven

§ 34 Regler for fangst av innlandsfisk

- Kommunestyret > Formannskapet

Luftfartsloven

§ 7-6 Når konsesjon kan gis

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 7-13 Utarbeidelse av plan etter § 7-12

- Kommunestyret > Formannskapet

Markaloven

§ 6 Kommunale og statlige planer

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 7 Unntak for tiltak i kommunale eller statlige planer

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 8 Gjennomgang av planer som gjelder innenfor Markagrensen

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 9 Tilrettelegging for ferdsel, stier og løyper

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 14 Søknad om tiltak

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 15 Dispensasjon

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 17 Tilsyn og kontroll

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 18 Retting og avbøtende tiltak

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 19 Tvangsmulkt

- Kommunestyret > Formannskapet

Matrikkellova

§ 5 Matrikkeleiningar

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 5a Matrikkelstyresmaktene

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 6 Krav om oppmålingsforretning før matrikkelføring

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 7 Krav om klarlagd grense før tinglysing av heimelsovergang (Ikke i kraft)

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 9 Kven som kan krevje matrikulering

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 14 Registrering av jordsameige

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 16 Grensejustering

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 17 Klarlegging av eksisterande grense, punktfeste og stadbundne rettar

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 18 Samanslåing av eksisterande matrikkeleiningar

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 19 Referanse til avtale om grenser m.m.

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 20 Fastsetjing av samla fast eigedom

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 21 Fastsetjing av offisiell adresse

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 22 Generelt om føring av matrikkelen

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 23 Tildeling av matrikkelnummer

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 24 Tinglysing og utferding av matrikelbrev m.m.

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 25 Matrikkelføring av opplysningar om bygningar, adresser, eigarseksjonar, kommunale pålegg o.a.

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 26 Retting av opplysningar i matrikkelen og sletting av matrikkeleining

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 27 Komplettering av opplysningane i matrikkelen

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 29 Innsyn i matrikkelen

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 31 Bruk av matrikkelnemningar i offentleg saksbehandling, bruk av kart saman med matrikkelen, o.a.

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 32 Offentlege gebyr og betaling for matrikelopplysningar

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 33 Oppmålingsforretning

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 35 Rekvisisjon og fullføring av oppmålingsforretning

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 39 Geodetisk grunnlag

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 42 Fjerning av merke og signal

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 44 Ekspropriasjon

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 48 Tvangsmulkt

- Kommunestyret > Formannskapet

Mineralloven

§ 12 Prøveuttak

- Kommunestyret > Formannskapet

Naturmangfoldloven

§ 7 Prinsipper for offentlig beslutningstaking i §§8 til 12

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 18 Annet uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk etter vurdering av myndighetene

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 41 Saksbehandling

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 43 Høring av forslag til verneforskrift

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 47 Skjøtsel av verneområder

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 48 Dispensasjon fra vernevedtak

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 53 Utvelgingens generelle betydning

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 54 Meldeplikt for skogbrukstiltak

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 55 Meldeplikt for jordbrukstiltak

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 56 Kunngjøring og klage

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 68 Miljøvedtaksregister

- Kommunestyret > Formannskapet

Naturskadeloven

§ 20

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 21

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 22

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 23

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 24

- Kommunestyret > Formannskapet

NAV-loven

§ 8. Gjensidig bistand mellom Arbeids- og velferdsetaten og sosialtjenesten

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 13. Felles lokale kontorer

- Kommunestyret > Formannskapet

Næringsberedskapsloven

§ 5 Offentlige myndigheters ansvar ved krisehåndtering (ansvarsprinsippet)

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 10 Umiddelbar iverksettelse av særskilte tiltak

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 11 Lokale og regionale myndigheters oppgaver

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 17 Kompensasjon til næringsdrivende

- Kommunestyret > Formannskapet

Personopplysningsloven

Personvernforordningen Artikkel 4. Definisjoner

- Kommunestyret > Formannskapet

Personvernforordningen Artikkel 5. Prinsipper for behandling av personopplysninger

- Kommunestyret > Formannskapet

Personvernforordningen Artikkel 7. Vilkår for samtykke

- Kommunestyret > Formannskapet

Personvernforordningen Artikkel 8. Vilkår for barns samtykke i forbindelse med informasjonssamfunnstjenester

- Kommunestyret > Formannskapet

Personvernforordningen Artikkel 11. Behandling som ikke krever identifikasjon

- Kommunestyret > Formannskapet

Personvernforordningen Artikkel 12. Klar og tydelig informasjon, kommunikasjon og nærmere regler om utøvelse av den registrertes rettigheter

- Kommunestyret > Formannskapet

Personvernforordningen Artikkel 13. Informasjon som skal gis ved innsamling av personopplysninger fra den registrerte

- Kommunestyret > Formannskapet

Personvernforordningen Artikkel 14. Informasjon som skal gis dersom personopplysninger ikke er blitt samlet inn fra den registrerte

- Kommunestyret > Formannskapet

Personvernforordningen Artikkel 15. Den registrertes rett til innsyn

- Kommunestyret > Formannskapet

Personvernforordningen Artikkel 16. Rett til retting

- Kommunestyret > Formannskapet

Personvernforordningen Artikkel 17. Rett til sletting («rett til å bli glemt»)

- Kommunestyret > Formannskapet

Personvernforordningen Artikkel 18. Rett til begrensning av behandling

- Kommunestyret > Formannskapet

Personvernforordningen Artikkel 19. Underretningsplikt i forbindelse med retting eller sletting av personopplysninger eller begrensning av behandling

- Kommunestyret > Formannskapet

Personvernforordningen Artikkel 20. Rett til dataportabilitet

- Kommunestyret > Formannskapet

Personvernforordningen Artikkel 21. Rett til å protestere

- Kommunestyret > Formannskapet

Personvernforordningen Artikkel 22. Automatiserte individuelle avgjørelser, herunder profilering

- Kommunestyret > Formannskapet

Personvernforordningen Artikkel 24. Den behandlingsansvarliges ansvar

- Kommunestyret > Formannskapet

Personvernforordningen Artikkel 25. Innebygd personvern og personvern som standardinnstilling

- Kommunestyret > Formannskapet

Personvernforordningen Artikkel 26. Felles behandlingsansvarlige

- Kommunestyret > Formannskapet

Personvernforordningen Artikkel 28. Databehandler

- Kommunestyret > Formannskapet

Personvernforordningen Artikkel 29. Behandling som utføres for den behandlingsansvarlige eller databehandleren

- Kommunestyret > Formannskapet

Personvernforordningen Artikkel 30. Protokoller over behandlingsaktiviteter

- Kommunestyret > Formannskapet

Personvernforordningen Artikkel 31. Samarbeid med tilsynsmyndigheten

- Kommunestyret > Formannskapet

Personvernforordningen Artikkel 32. Sikkerhet ved behandlingen

- Kommunestyret > Formannskapet

Personvernforordningen Artikkel 33. Melding til tilsynsmyndigheten om brudd på personopplysningssikkerheten

- Kommunestyret > Formannskapet

Personvernforordningen Artikkel 34. Underretning av den registrerte om brudd på personopplysningssikkerheten

- Kommunestyret > Formannskapet

Personvernforordningen Artikkel 35. Vurdering av personvernkonsekvenser

- Kommunestyret > Formannskapet

Personvernforordningen Artikkel 36. Forhåndsdrøftinger

- Kommunestyret > Formannskapet

Personvernforordningen Artikkel 37. Utpeking av et personvernombud

- Kommunestyret > Formannskapet

Personvernforordningen Artikkel 38 Personvernombudets stilling

- Kommunestyret > Formannskapet

Personvernforordningen Artikkel 58. Myndighet

- Kommunestyret > Formannskapet

Personvernforordningen Artikkel 82. Rett til erstatning og erstatningsansvar

- Kommunestyret > Formannskapet

Personvernforordningen Artikkel 86. Behandling og allmennhetens innsyn i offentlige dokumenter

- Kommunestyret > Formannskapet

Plan- og bygningsloven

§ 5-4 Myndighet til å fremme innsigelse til planforslag

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 5-6 Mekling og avgjørelse av departementet

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 5-7 Søksmål om gyldigheten av innsigelse og departementets avgjørelse

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 8-4 Vedtak av regional plan

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 11-13 Utarbeiding av planprogram

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 11-14 Høring av planforslag

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 16-5 Grunneiers og festers rett til ekspropriasjon til offentlig veg, avløps- og overvannsanlegg og fellesareal samt parkbelte i industriområde

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 16-6 Tomtearronding

- Kommunestyret > Formannskapet

Serveringsloven

§ 3 Bevilling

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 5 Krav om etablererprøve

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 8 Krav til søknaden

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 9 Innhenting av uttalelser

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 10 Behandlingsfrist

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 11 Opplysnings- og meldeplikt

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 13 Kontroll

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 15 Åpningstider

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 18 Suspensjon av bevilling

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 19 Tilbakekall av serveringsbevilling

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 22 Overdragelse av serveringssted

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 24 Bortfall av bevilling ved død

- Kommunestyret > Formannskapet

Sikkerhetsloven

§ 4-1 Sikkerhetsstyring

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 4-2 Vurdering av risiko

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 4-3 Plikt til å gjennomføre sikkerhetstiltak og øvelser

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 4-4 Krav til dokumentasjon

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 4-5 Varslingsplikt

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 5-2 Beskyttelse av skjermingsverdig informasjon

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 5-3 Sikkerhetsgradert informasjon

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 6-2 Beskyttelse av skjermingsverdige informasjonssystemer

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 6-4 Overvåking av skjermingsverdige informasjonssystemer

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 6-5 Inntrengingstesting av skjermingsverdige informasjonssystemer

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 6-6 Kommunikasjons- og innholdskontroll av informasjonssystemer

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 7-3 Beskyttelse av objekter og infrastruktur

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 7-4 Testing av sikkerhetstiltak

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 7-6 Eiendommer av sikkerhetsmessig betydning

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 9-2 Sikkerhetsavtale med leverandør

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 9-4 Varslingsplikt og myndighet til å fatte vedtak ved anskaffelser til skjermingsverdig informasjonssystem, objekt og infrastruktur

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 10-1 Meldeplikt ved erverv av virksomhet

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 10-2 Behandling av melding om erverv av virksomhet

- Kommunestyret > Formannskapet

Skjønnsprosessloven

§ 4

- Kommunestyret > Formannskapet

Smittevernloven

§ 4-1 Møteforbud, stenging av virksomhet, begrensning i kommunikasjon, isolering og smittesanering

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 4-4 Transport av smittefarlig materiale

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 4-6 Gravferd og transport av lik

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 4-7 Forskrifter om helsetjenesteassosierte infeksjoner

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 4-9 Plikt for helsepersonell til å gjennomgå opplæring, følge faglige retningslinjer og gjennomføre tiltak

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 4-10 Informasjonsplikt og bistandsplikt for andre myndigheter

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 7-1 Kommunen

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 7-2 Kommunelegen

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 7-11 Forskrifter om organisering, samarbeid, oppgaver, utgiftsfordeling og smittevernberedskap

- Kommunestyret > Formannskapet

Stadnamnlova

§ 4 Reglar om skrivemåten

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 5 Særskilde reglar om gardsnamn og bruksnamn

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 7 Avgjerder

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 8 Kunngjering og høyring

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 10 Gjenopning

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 12 Klage

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 14 Stadnamnregister

- Kommunestyret > Formannskapet

Stiftelsesloven

§ 55b Vedtak om opphevelse. Melding til Stiftelsesregisteret

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 55c Rapport om opphevelsen

- Kommunestyret > Formannskapet

Tobakksskadeloven

§ 29 Tilsyn med tobakksforbudene

- Kommunestyret > Formannskapet

Twisteloven

§ 6-7 Prosessfullmektiger og medhjelpere

- Kommunestyret > Formannskapet

§ 1-4 a Tvister mellom stat og kommune eller fylkeskommune om gyldigheten av statlig organs avgjørelse

- Kommunestyret > Formannskapet

Utvalg for plan og byggesak

Plan- og bygningsloven

§ 1-1 Lovens formål

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 1-4 Plan- og bygningsmyndighetenes oppgaver og andre myndigheters plikter overfor plan- og bygningsmyndighetene

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 1-9 Forholdet til forvaltningsloven og klage

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 2-1 Kart og stedfestet informasjon

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 2-2 Kommunalt planregister

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 3-1 Oppgaver og hensyn i planlegging etter loven

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 3-2 Ansvar og bistand i planleggingen

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 3-6 Felles planleggingsoppgaver

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 4-1 Planprogram

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 4-2 Planbeskrivelse og konsekvensutredning

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 4-3 Samfunnssikkerhet og risiko- og sårbarhetsanalyse

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 5-1 Medvirkning

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 5-2 Høring og offentlig ettersyn

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 5-3 Regionalt planforum

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 6-4 Statlig arealplan

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 7-1 Regional planstrategi

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 7-2 Behandling og virkning av regional planstrategi

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 8-3 Utarbeiding av regional plan

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 8-5 Regional planbestemmelse

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 9-1 Interkommunalt plansamarbeid

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 9-3 Planprosess og planinnhold

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 9-4 Overføring til regional plan

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 9-5 Uenighet

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 9-6 Gjennomføring og endring

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 9-7 Plansamarbeid mellom regioner og kommuner

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 11-2 Kommuneplanens samfunnsdel

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 11-3 Virkningen av kommuneplanens samfunnsdel

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 11-5 Kommuneplanens arealdel

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 11-7 Arealformål i kommuneplanens arealdel

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 11-8 Hensynssoner

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 11-9 Generelle bestemmelser til kommuneplanens arealdel

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 11-10 Bestemmelser til arealformål etter § 11-7 nr. 1, 2, 3 og 4

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 11-11 Bestemmelser til arealformål etter § 11-7 nr. 5 og 6

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 11-17 Endring og oppheving av kommuneplanens arealdel

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 12-1 Reguleringsplan

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 12-2 Områderegulering

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 12-3 Detaljregulering

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 12-4 Rettsvirkning av reguleringsplan

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 12-5 Arealformål i reguleringsplan

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 12-6 Hensynssoner i reguleringsplan

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 12-7 Bestemmelser i reguleringsplan

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 12-8 Oppstart av reguleringsplanarbeid

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 12-9 Behandling av planprogram for planer med vesentlige virkninger

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 12-10 Behandling av reguleringsplanforslag

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 12-11 Behandling av private reguleringsplanforslag

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 12-12 Vedtak av reguleringsplan

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 12-13 Innsigelse og vedtak av departementet

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 12-14 Endring og oppheving av reguleringsplan

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 12-15 Felles behandling av reguleringsplanforslag og byggesøknad

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 13-1 Midlertidig forbud mot tiltak

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 13-2 Varighet og frist

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 13-3 Fristforlengelse

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 14-2 Utarbeiding og behandling av utredningsprogram og konsekvensutredning

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 14-3 Hensyntaken til konsekvensutredningen ved vedtak i saken

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 14-4 Konsekvensutredninger ved grenseoverskridende virkninger

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 14-5 Kostnader

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 14-6 Forskrift

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 15-1 Grunneierens rett til å kreve innløsning ved kommuneplanens arealdel

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 15-2 Grunneierens rett til å kreve innløsning ved reguleringsplan

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 15-3 Erstatning for tap ved reguleringsplan

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 16-7 Tidspunkt for ekspropriasjon

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 16-8 Forsøkstakst

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 16-9 Utvidelse av ekspropriasjon

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 16-10 Erstatningstomt, midlertidig husrom

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 16-11 Statens og fylkets overtakelse av eiendom

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 17-4 Saksbehandling og offentlighet

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 18-1 Krav til opparbeidelse av veg, hovedledning for vann og avløpsvann samt hovedanlegg for overvann

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 18-2 Krav til opparbeidelse av fellesareal og av parkbelte i industriområde

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 18-4 Refusjonsenheten

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 18-6 Refusjonspliktig areal

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 18-7 Fordelingsfaktorene

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 18-8 Godkjenning av planer og foreløpig beregning av refusjon

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 18-9 Fastsetting av refusjon

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 19-1 Søknad om dispensasjon

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 19-2 Dispensasjonsvedtaket

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 19-3 Midlertidig dispensasjon

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 19-4 Dispensasjonsmyndigheten

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 20-1 Tiltak som omfattes av byggesaksbestemmelsene

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 20-2 Søknadsplikt

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 20-3 Søknadspliktige tiltak med krav om ansvarlige foretak

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 20-4 Søknadspliktige tiltak som kan forestås av tiltakshaver

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 20-5 Tiltak som er unntatt fra søknadsplikt

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 20-6 Unntak fra søknadsplikt for visse tiltak som behandles etter andre lover

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 20-8 Unntak fra krav i loven for visse skjermingsverdige objekter

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 20-9 Midlertidige unntak fra loven

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 21-1 Forhåndskonferanse

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 21-2 Søknad om tillatelse

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 21-3 Nabovarsel

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 21-4 Behandling av søknaden i kommunen

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 21-5 Den kommunale bygningsmyndighetens samordningsplikt

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 21-6 Privatrettslige forhold

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 21-7 Tidsfrister med særskilte virkninger

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 21-8 Andre tidsfrister

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 21-9 Bortfall av tillatelse

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 21-10 Sluttkontroll og ferdigattest

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 23-1 Ansvar i byggesaker

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 23-3 Krav til ansvarlig foretak. Omfang og varighet av ansvaret

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 24-1 Kvalitetssikring og kontroll med prosjektering og utførelse

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 24-2 Gjennomføring av kontroll

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 25-1 Tilsynsplikt

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 25-2 Gjennomføring av tilsynet

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 25-3 Tilsyn fra overordnet myndighet

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 25-4 Tilsyn med eksisterende byggverk og arealer

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 26-1 Opprettelse og endring av eiendom

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 27-1 Vannforsyning

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 27-2 Avløp

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 27-3 Tilknytning til eksisterende private anlegg

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 27-4 Atkomst

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 27-5 Fjernvarmeanlegg

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 28-1 Byggegrunn, miljøforhold mv.

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 28-2 Sikringstiltak ved byggearbeid mv.

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 28-3 Tiltak på nabogrunn

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 28-4 Sikring ved gjerde

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 28-5 Orden på og bruk av ubebygde areal. Sikringstiltak ved byggverk mv.

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 28-6 Sikring av basseng, brønn og dam

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 28-7 Den ubebygde del av tomta. Fellesareal

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 28-10 Håndtering av overvann

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 29-2 Visuelle kvaliteter

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 29-4 Byggverkets plassering, høyde og avstand fra nabogrense

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 29-6 Tekniske installasjoner og anlegg

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 29-7 Krav til produkter til byggverk

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 29-7a Tilsyn med produkter til byggverk

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 29-7b Tvangsmulkt

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 29-7c Overtredelsesgebyr

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 29-9 Heis, rulletrapp og rullende fortau. Sikkerhetskontroll

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 30-2 Byggverk og virksomhet som kan medføre fare eller særlig ulempe

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 30-3 Skilt- og reklameinnretninger

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 30-4 Andre varige konstruksjoner eller anlegg. Vesentlige terrenginngrep mv.

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 31-1 Plikt til å holde byggverk og installasjoner i forsvarlig stand

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 31-2 Krav som skal være oppfylt ved tiltak på eksisterende byggverk

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 31-3 Tiltak på eksisterende byggverk som er eller brukes i strid med en senere vedtatt plan

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 31-4 Kommunens adgang til å gi helt eller delvis unntak fra krav

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 31-5 Kommunens adgang til å avslå søknad om riving inntil det foreligger igangsettingstillatelse for nytt tiltak

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 31-6 Plikt til å frakoble vann- og avløpsledninger

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 31-7 Pålegg om tiltak for å avverge fare for skade eller vesentlig ulempe

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 31-8 Pålegg om øyeblikkelig sikring

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 31-14 Pålegg om tiltak mot overvann på bebygd eiendom

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 32-1 Plikt til å forfølge ulovligheter

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 32-2 Forhåndsvarsel

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 32-3 Pålegg om retting og pålegg om stans

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 32-4 Pålegg om stans og opphør med øyeblikkelig virkning

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 32-5 Tvangsmulkt

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 32-6 Forelegg om plikt til å etterkomme pålegg eller forbud

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 32-7 Tvangsfullbyrdelse

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 32-8 Overtredelsesgebyr

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 32-8a Overtredelsesgebyr for brudd på reglene om konsekvensutredninger

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 32-10 Samordning av sanksjoner

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

§ 33-2 Undersøkelse på fast eiendom

- Kommunestyret > Utvalg for plan og byggesak

Utvalg for oppvekst

Barnehageloven

§ 2 Barnehagens innhold

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 5 Felles samarbeidsutvalg for barnehage og skole

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 7b Krav til samlet barnehageanlegg

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 8 Krav til vedtekter

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 10 Barnehagemyndighetens ansvar

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 14 Godkjenning

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 15 Familiebarnehager

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 16 Rett til plass i barnehage

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 17 Samordnet opptaksprosess i kommunen

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 18 Prioritet ved opptak

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 20 Foreldrebetaling

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 24 Styrer

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 25 Pedagogisk bemanning

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 26 Grunnbemanning

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 28 Krav om norskferdigheter for personer med utenlandske yrkeskvalifikasjoner som styrer eller pedagogisk leder

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 29 Forbud mot bruk av klesplagg som helt eller delvis dekker ansiktet

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 30 Politiattest

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 31 Rett til spesialpedagogisk hjelp

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 32 Samarbeid med barnets foreldre

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 33 Pedagogisk-psykologisk tjeneste

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 34 Sakkyndig vurdering

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 35 Vedtak om spesialpedagogisk hjelp

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 36 Rett til skyss for barn med rett til spesialpedagogisk hjelp

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 37 Barn med nedsatt funksjonsevne

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 38 Rett til tegnspråkopplæring

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 39 Barn med behov for alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK)

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 40 Oppfyllelse av enkeltvedtak som er kjent ugyldig

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 45 Opplysninger til den kommunale helse- og omsorgstjenesten og sosialtjenesten

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 46 Opplysningsplikt til barnevernet

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 47 Innhenting av opplysninger fra Folkeregisteret

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

Barneombudsloven

§ 4 Adgang til institusjoner og opplysningsplikt m.v.

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

Barnevernsloven

§ 1-2 Lovens virkeområde

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 1-4 Barnets rett til medvirkning

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 1-5 Barns rett til omsorg og rett til familieliv

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 1-6 Barns rett til nødvendige barnevernstiltak

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 1-7 Krav om forsvarlighet

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 1-8 Barns kulturelle, språklige og religiøse bakgrunn

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 1-9 Samarbeid med barn, familie og nettverk

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 1-10 Tidlig innsats

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 2-1 Barnevernstjenestens gjennomgang av bekymringsmeldinger

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 2-2 Barnevernstjenestens rett og plikt til å gjennomføre undersøkelser

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 2-3 Utredning i senter for foreldre og barn

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 2-4 Oppfølging av gravid rusmiddelavhengig etter melding fra kommunen

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 2-5 Avslutning av undersøkelser

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 3-1 Frivillig hjelpetiltak

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 3-2 Fosterhjem og barnevernsinstitusjon som frivillig hjelpetiltak

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 3-3 Frivillig opphold i fosterhjem eller barnevernsinstitusjon i en annen stat enn der barnet har sitt vanlige bosted

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 3-4 Pålegg om hjelpetiltak

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 3-5 Foreldrestøttende hjelpetiltak uten barnets samtykke

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 3-6 Hjelpetiltak til ungdom over 18 år

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 3-7 Vedtak om medisinsk undersøkelse og behandling

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 4-1 Akuttvedtak om hjelpetiltak dersom barn er uten omsorg

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 5-1 Vedtak om omsorgsovertakelse

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 5-2 Iverksetting av vedtak om omsorgsovertakelse

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 5-3 Valg av plasseringssted etter vedtak om omsorgsovertakelse

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 5-4 Ansvar for barnet etter vedtak om omsorgsovertakelse

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 5-5 Barnevernstjenestens adgang til å flytte barnet etter vedtak om omsorgsovertakelse

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 5-8 Vedtak om fratakelse av foreldreansvar

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 5-9 Oppheving av vedtak om fratakelse av foreldreansvar

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 5-11 Besøkskontakt etter adopsjon

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 6-1 Vedtak om opphold i barnevernsinstitusjon etter samtykke

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 6-2 Vedtak om plassering i barnevernsinstitusjon uten samtykke

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 6-3 Plassering i fosterhjem med særlige forutsetninger eller i institusjoner med hjem

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 6-4 Vedtak om informasjon til fornærmede eller etterlatte utsatt for et alvorlig lovbrudd

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 6-6 Vedtak om plassering i institusjon når det er fare for at barnet kan utnyttes til menneskehandel

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 7-1 Rett til samvær og kontakt

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 7-2 Vedtak om samvær og kontakt med foreldre

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 7-3 Vedtak om samvær og kontakt med andre enn foreldre

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 7-5 Samvær og kontakt med søsken og andre nærstående

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 7-6 Barnevernstjenestens plan for gjennomføring av samvær og kontakt

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 8-1 Oppfølging av barn og foreldre etter vedtak om hjelpetiltak

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 8-2 Oppfølging av barn og foreldre etter akuttvedtak

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 8-3 Oppfølging av barn og foreldre etter vedtak om omsorgsovertakelse

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 8-4 Oppfølging av barn og foreldre etter vedtak etter §§ 6-1 og 6-2 om opphold i barnevernsinstitusjon

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 8-5 Oppfølging etter vedtak om hjelpetiltak til ungdom over 18 år

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 8-6 Oppfølging etter vedtak om opphold i institusjon når det er fare for menneskehandel

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 9-4 Fosterhjem i barnets familie og nære nettverk

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 9-5 Valg og godkjenning av fosterhjem

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 9-6 Oppfølging av barn i fosterhjem og oppfølging av fosterfamilien

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 9-7 Fosterhjemsavtale

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 9-10 Tilsyn med barn i fosterhjem

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 10-10 Rusmiddeltesting

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 10-12 Tilbakeføring ved rømming

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 10-19 Barnevernstjenestens plikt til å følge opp barn på barnevernsinstitusjon

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 11-8 Bolig for enslige mindreårige flyktninger og asylsøkere

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 12-2 Foreldres partsrettigheter og barnevernstjenestens plikt til å gi informasjon om vedtak

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 12-4 Barnevernets journalplikt

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 12-5 Krav til begrunnelse av vedtak

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 12-6 Partenes rett til dokumentinnsyn og unntak fra innsyn for å beskytte barnet

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 12-7 Bruk av sakkyndige

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 13-2 Plikt til å melde fra til barnevernstjenesten

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 13-3 Tilbakemelding fra barnevernstjenesten

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 13-4 Pålegg om å gi opplysninger

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 13-5 Barnevernets opplysningsplikt

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 13-6 Behandling av personopplysninger

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 14-6 Partenes rett til dokumentinnsyn

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 14-8 Innledning av sak for nemnda

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 15-1 Kommunens ansvar for å forebygge omsorgssvikt

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 15-2 Kommunens overordnede ansvar for barnevernstjenesten

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 15-3 Barnevernstjenestens organisering og oppgaver

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 15-4 Stedlig ansvarsområde

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 15-5 Ansvar for å reise sak

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 15-6 Krav til kompetanse for barnevernstjenestens personell m.m.

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 15-7 Bistand fra private tjenesteytere

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 15-8 Samarbeid og samordning

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 15-9 Rett til individuell plan

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 15-10 Barnevernstjenestens ansvar for oppfølging av barn i fengsel

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 15-12 Kommunens adgang til å kreve oppfostringsbidrag fra foreldre

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 16-5 Barne-, ungdoms- og familieetatens økonomiske ansvar og rett til å kreve kommunal egenandel

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

Integreringsloven

§ 3 Kommunens ansvar

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 5 Plikt til å delta i opplæring i mottak

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 6 Kompetansekartlegging før bosetting i en kommune

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 7 Andre integreringsfremmende tiltak før bosetting i en kommune

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 8 Målgruppe for introduksjonsprogrammet

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 9 Oppholdstillatelser som gir rett og plikt til deltagelse i introduksjonsprogrammet

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 10 Kompetansekartlegging etter bosetting i en kommune

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 12 Ansvar for introduksjonsprogrammet

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 13 Slutt mål og varighet av introduksjonsprogrammet

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 14 Innholdet i og omfanget av introduksjonsprogrammet

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 15 Integreringsplan

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 16 Integreringskontrakt

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 17 Fravær og permisjoner

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 18 Stans av introduksjonsprogrammet

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 19 Rett til introduksjonsstønning

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 21 Reduksjon i stønning på grunn av fravær

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 22 Samordning med andre offentlige ytelser

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 23 Egne midler

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 24 Utbetaling

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 25 Trekk i og tilbakebetaling av stønning

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 26 Målgruppe for opplæring i norsk og samfunnskunnskap

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 29 Fritak fra plikt til deltagelse i opplæring i norsk og samfunnskunnskap

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 30 Ansvar for opplæring i norsk og samfunnskunnskap

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 31 Krav til opplæring i norsk

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 32 Varighet og omfang av opplæring i norsk

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 33 Krav til opplæring i samfunnskunnskap

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 34 Norskplan

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 35 Fravær og permisjoner

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 36 Stans av opplæringen

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 37 Prøver

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 37c Introduksjonsprogram

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 37d Opplæring i norsk

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 38 Forsøk

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 39 Kompetansekrav for lærere

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 40 Forbud mot bruk av klesplagg som helt eller delvis dekker ansiktet

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 41 Behandling av personopplysninger

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 42 Innhenting og utveksling av personopplysninger

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 43 Personregister og plikt til å registrere opplysninger

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 44 Pålegg om å utlevere personopplysninger

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 50 Samarbeid og samordning

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

Krisesenterlova

§ 2 Krav til krisesentertilbudet

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 3 Individuell tilrettelegging av tilbud

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 4 Samarbeid og samordning

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

Opplæringsforskrifta

§ 1-1 Læreplanverket

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 1-2 Opplæring i og på samisk

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 1-3 Opplæring i og på norsk teiknspråk

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 1-4 Opplæring i punktskrift m.m.

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 1-5 Forsterka opplæring i norsk

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 1-6 Tid til eksamen og eksamensførebuing

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 1-7 Fysisk aktivitet på 5. til 7. trinn

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 1-8 Valfag på 8. til 10. trinn

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 1-9 Opplæring i framandspråk, fordjuping, eller arbeidslivsfag på 8. til 10. trinn

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 1-10 Fritak frå opplæring i framandspråk, fordjuping eller arbeidslivsfag på 8. til 10. trinn

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 1-11 Fritak frå skriveopplæring i eitt av dei norske skriftspråka

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 1-12 Forsering av fag

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 2-1 Tilbod om leksehjelp

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 2-2 Gratis skolefritidsordning for elevar på 1. til 3. trinn

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 2-3 Gratis skolefritidsordning for elevar med særlege behov på 5. til 7. trinn

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 2-5 Behandling av søknader om redusert foreldrebetaling for skolefritidsordninga

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 4-1 Kven som har rett til vidaregåande opplæring

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 4-21 Fortrinnsrett til eit særleg utdanningsprogram ved inntak til vidaregåande trinn 1

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 9-1 Formålet med og grunnlaget for vurdering i fag

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 9-2 Formålet med og grunnlaget for vurdering i orden og i oppførsel

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 9-3 Karakterar i fag

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 9-4 Karakterar i orden og i oppførsel

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 9-6 Samtale om utvikling

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 9-9 System for føring av karakterar og fråvær

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 9-11 Undervegsvurdering i fag

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 9-16 Standpunktkarakterar i fag

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 9-18 Fellesreglar om fritak frå vurdering med karakter

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 9-20 Fritak frå vurdering med karakter for elevar som får innføringsopplæring

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 9-21 Fritak frå vurdering med karakter i eitt av dei norske skriftspråka

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 9-23 Fritak frå vurdering med karakter i kroppsøving

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 9-25 Om eksamen

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 9-26 Ansvaret for eksamen

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 9-32 Førebuingsdel

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 9-33 Sensur av eksamenssvar

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 9-34 Særskild tilrettelegging av eksamen

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 9-39 Bortvising frå eksamen

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 9-41 Annullering av eksamen når elevar ikkje får standpunktkarakter i faget

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 9-42 Annullering av eksamen på grunn av juks eller forsøk på juks

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 9-44 Føring av fråvær i grunnskolen

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 11-2 Skolebibliotek

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 12-1 Krav til pedagogisk utdanning for å bli tilsett i lærarstilling

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 12-2 Krav for å bli tilsett i lærarstilling på 1. til 4. trinn

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 12-3 Krav for å bli tilsett i lærarstilling på 5. til 7. trinn

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 12-4 Krav om relevant kompetanse i undervisningsfaga for 1. til 7. trinn

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 12-5 Krav for å bli tilsett i lærarstilling på 8. til 10. trinn

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 12-6 Krav om relevant kompetanse i undervisningsfaga for 8. til 10. trinn

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 12-10 Krav for å bli tilsett i stilling som morsmålslærer

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 12-11 Krav for å bli tilsett på bakgrunn av utanlandske lærarkvalifikasjonar

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 12-12 Godkjenning av utanlandske lærarkvalifikasjonar

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 12-13 Tidlegare godkjend lærarutdanning og overgangsordningar

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 12-15 Politiattest ved tilsetjing

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 12-19 Forholdet mellom talet på lærarar og talet på elevar

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 14-1 Opplæringa i den førebuande og vidaregåande opplæringa for vaksne

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 15-4 Varsling om at karakteren kan falle bort

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 15-5 Realkompetansevurdering

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 15-7 Dispensasjon frå reglane om individuell vurdering

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 15-8 Undervegsvurdering i fag og modular

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 15-9 Midtvegsvurdering i fag og modular

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 15-12 Modulvurdering i førebuande opplæring for vaksne

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 15-13 Realkompetansevurdering som sluttvurdering

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 15-14 Fellesreglar om fritak frå vurdering med karakter

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 15-15 Fritak frå vurdering med karakter og eksamen for deltakarar i førebuande opplæring for vaksne med individuelt tilrettelagd opplæring

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 15-16 Fritak frå vurdering med karakter i eitt av dei norske skriftspråka

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 15-17 Om eksamen

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 15-22 Førebuingsdel og sensur av eksamenssvar

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 15-23 Særskild tilrettelegging av eksamen

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 15-25 Bortvising og annullering av eksamen

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 16-4 Klage på fastsetjing av modulkarakter

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 16-5 Klage på gjennomføringa av realkompetansevurdering

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 17-1 Krav for å bli tilsett i lærarstilling i førebuande eller vidaregåande opplæring for vaksne

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 18-1 Krav til forsikringa

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 18-2 Kva forsikringa skal gjelde

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 18-3 Når og kvar forsikringa skal gjelde

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 18-4 Erstatning ved varig medisinsk invaliditet eller ved død

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 18-5 Tilbakebetaling av utgifter til behandling

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 18-6 Avgrensingar i forsikringsdekninga

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 19-1 Rapportering frå kommunen til Utdanningsdirektoratet

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 19-3 Nasjonale undersøkingar om skole- og læringsmiljøet til elevane

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 19-5 Nasjonale prøver

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 19-6 Kartlegging

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 20-2 Styrt tilgang til personopplysningar

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 21-2 Økonomisk ansvar for elevar som får grunnskoleopplæring utanfor bustadkommunen

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 21-3 Økonomisk ansvar for grunnskoleopplæringa til elevar som blir plasserte i fosterheim eller i institusjon utanfor bustadkommunen

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 21-4 Tvilstilfelle

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 23-3 Eksamen

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 23-6 Innføringstakt for modulstrukturerte læreplanar i den førebuaende og vidaregåande opplæringa for vaksne

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 23-7 Overgangsordning for deltakarar i forsøk med førebuaende vaksenopplæring og modulstrukturert fag- og yrkesopplæring for vaksne

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 23-8 Overgangsordning for deltakarar i opplæringa for vaksne som følgjer Læreplanverket for Kunnskapsløftet 2020

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

Opplæringslova

§ 2-1 Rett til grunnskoleopplæring

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 2-2 Plikt til grunnskoleopplæring

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 2-3 Innhald, vurdering og dokumentasjon i grunnskoleopplæringa

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 2-4 Utsett og tidleg skolestart

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 2-6 Kva grunnskole eleven skal gå på

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 2-7 Straffansvar for brot på opplæringsplikta

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 3-1 Bokmål og nynorsk for elevane i grunnskolen

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 3-2 Opplæring i og på samisk i grunnskolen

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 3-4 Opplæring i og på norsk teiknspråk i grunnskolen

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 3-5 Opplæring i punktskrift i grunnskolen

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 3-6 Særskild språkopplæring i grunnskolen

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 3-7 Innføringsopplæring for elevar i grunnskolen som har budd kort tid i Noreg

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 4-1 Rett til skyss til og frå skolen for elevar i grunnskolen

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 4-2 Reisefølgje for og tilsyn med elevar i grunnskolen

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 4-3 Krav om forsvarleg skyss og rett til losji der skyss ikkje er forsvarleg

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 4-4 Leksehjelp

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 4-5 Skolefritidsordning

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 4-6 Skoletur med overnatting

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 4-7 Overgangen frå barnehagen til skolen

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 9-5 Overgangen frå grunnskolen til den vidaregåande opplæringa

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 9-7 Tilbod om meir grunnskoleopplæring

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 10-3 Samarbeid med foreldra

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 10-4 Skoledemokratiet

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 10-5 Organiseringa av skoledemokratiet

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 10-6 Elevane si plikt til å delta og kommunen og fylkeskommunen si oppfølgingsplikt

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 10-8 Informasjon til elevane og foreldra

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 11-1 Tilpassa opplæring

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 11-2 Tilfredsstillande utbytte av opplæringa

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 11-3 Intensiv opplæring på 1. til 4. trinn

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 11-4 Personleg assistanse

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 11-5 Fysisk tilrettelegging og tekniske hjelpemiddel

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 11-6 Individuelt tilrettelagd opplæring

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 11-7 Vedtak om individuelt tilrettelagd opplæring og krav om sakkunnig vurdering

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 11-10 Individuell opplæringsplan

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 11-12 Alternativ og supplerande kommunikasjon (ASK)

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 11-13 Pedagogisk-psykologisk teneste

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 12-3 Nulltoleranse og førebyggjande arbeid

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 12-4 Plikt til å sikre eit trygt og godt psykososialt skolemiljø (aktivitetsplikt og dokumentasjonsplikt)

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 12-5 Skjerpa plikt til å melde frå dersom ein som arbeider på skolen, krenkjer ein elev

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 12-7 Det fysiske miljøet

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 13-2 Pålagt skolebyte

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 13-3 Førebygging

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 14-2 Inndeling av elevar i klassar og grupper

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 14-4 Fjernundervisning

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 14-6 Fritak frå aktivitetar i opplæringa på grunn av livssyn

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 15-3 Krav til rettskriving og krav til skriftspråk i læremiddel

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 15-4 Ordlistar, ordbøker og skriveprogram

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 15-5 Skolebibliotek

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 16-1 Rådgiving om utdannings- og yrkesval

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 16-2 Rådgiving om sosiale og personlege forhold

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 17-3 Krav for å bli tilsett i lærarstilling

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 17-4 Krav om relevant kompetanse i undervisningsfag

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 17-6 Fagleg ansvar for opplæringa og bruk av anna personale i opplæringa enn dei som er tilsett i lærarstilling

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 17-8 Fagleg og pedagogisk utvikling

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 17-12 Skolefagleg kompetanse og kvalitetsutvikling

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 18-2 Rett til førebuande opplæring for vaksne

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 18-8 Realkompetansevurdering

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 18-11 Plikt til oppmøte og aktiv deltaking i opplæringa for vaksne

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 19-1 Innhald, vurdering og dokumentasjon i opplæringa for vaksne

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 19-2 Organisering av opplæringa for vaksne

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 19-5 Tilpassa opplæring og individuell tilrettelegging for vaksne deltakarar

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 19-6 Opplæring for å utvikle eller halde ved like grunnleggjande ferdigheiter i den førebuande opplæringa for vaksne

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 22-5 Privat grunnskoleopplæring i heimen

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 24-1 Samarbeid og samordning

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 24-2 Opplysninger til den kommunale helse- og omsorgstenesta og sosialtenesta

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 27-1 Forbud mot reklame i skolen

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 28-7 Ansvar for skyss, reisefølgje, tilsyn og losji

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 28-8 Ulykkesforsikring

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

Privatskolelova

§ 2-1 Godkjenning av skolar

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 3-3 Skolegangen

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 3-5 Særskild språkopplæring for elevar frå språklege minoritetar

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 3-6. Spesialundervisning og pedagogisk-psykologisk teneste

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 3-7 Skyss m.m.

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 3-8 Helsetilsyn

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 3-14 Opplæring av elevar med behov for alternativ og supplerande kommunikasjon (ASK)

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

§ 5-1 Styret

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

Voksenopplæringsloven

§ 6 Modell for statstilskudd til studieforbund

- Kommunestyret > Utvalg for oppvekst

Utvalg for medborgerskap

Film- og videogramlova

§ 2 Kommunal løyveordning

- Kommunestyret > Utvalg for medborgerskap

Folkebibliotekloven

§ 1 Målsetting

- Kommunestyret > Utvalg for medborgerskap

§ 3 Lånesamarbeid, registrering mv.

- Kommunestyret > Utvalg for medborgerskap

§ 4 Generelt

- Kommunestyret > Utvalg for medborgerskap

§ 5 Kompetanse

- Kommunestyret > Utvalg for medborgerskap

Folkehelseloven

§ 4 Kommunens ansvar for folkehelsearbeid

- Kommunestyret > Utvalg for medborgerskap

§ 5 Oversikt over helsetilstand og påvirkningsfaktorer i kommunen

- Kommunestyret > Utvalg for medborgerskap

§ 6 Mål og planlegging

- Kommunestyret > Utvalg for medborgerskap

§ 7 Folkehelseiltak

- Kommunestyret > Utvalg for medborgerskap

§ 9 Kommunens oppgaver og delegering av myndighet

- Kommunestyret > Utvalg for medborgerskap

§ 10 Meldeplikt og godkjenning

- Kommunestyret > Utvalg for medborgerskap

§ 11 Helsekonsekvensutredning

- Kommunestyret > Utvalg for medborgerskap

§ 12 Opplysningsplikt

- Kommunestyret > Utvalg for medborgerskap

§ 13 Gransking

- Kommunestyret > Utvalg for medborgerskap

§ 14 Retting

- Kommunestyret > Utvalg for medborgerskap

§ 15 Tvangsmulkt

- Kommunestyret > Utvalg for medborgerskap

§ 16 Stansing

- Kommunestyret > Utvalg for medborgerskap

§ 26 Samarbeid mellom kommuner

- Kommunestyret > Utvalg for medborgerskap

§ 27 Samfunnsmedisinsk kompetanse

- Kommunestyret > Utvalg for medborgerskap

§ 28 Beredskap

- Kommunestyret > Utvalg for medborgerskap

§ 30 Internkontroll

- Kommunestyret > Utvalg for medborgerskap

Friluftsløven

§ 22 Friluftslivsorganenes arbeidsoppgaver

- Kommunestyret > Utvalg for medborgerskap

§ 40 Stansing og fjerning av ulovlig byggverk m.v.

- Kommunestyret > Utvalg for medborgerskap

Gravplassloven

§ 2 Krav til gravplasser

- Kommunestyret > Utvalg for medborgerskap

§ 3 Gravplassmyndigheten og kommunens ansvar

- Kommunestyret > Utvalg for medborgerskap

§ 6 Rett til grav

- Kommunestyret > Utvalg for medborgerskap

§ 9 Hvem som sørger for gravferden

- Kommunestyret > Utvalg for medborgerskap

§ 21 Vedtekter og avgifter

- Kommunestyret > Utvalg for medborgerskap

§ 23 Forvaltningsansvar

- Kommunestyret > Utvalg for medborgerskap

Kulturlova

§ 4 Fylkeskommunens og kommunens oppgaver

- Kommunestyret > Utvalg for medborgerskap

§ 5 Felles oppgaver

- Kommunestyret > Utvalg for medborgerskap

Kulturminneloven

§ 12 Eiendomsretten til løse kulturminner

- Kommunestyret > Utvalg for medborgerskap

§ 22 Regler for saksbehandling

- Kommunestyret > Utvalg for medborgerskap

§ 25 Meldeplikt for offentlige organer

- Kommunestyret > Utvalg for medborgerskap

Opplæringslova

§ 26-1 Kulturskole

- Kommunestyret > Utvalg for medborgerskap

Statsbidrag til skytebaner

§ 2

- Kommunestyret > Utvalg for medborgerskap

Utvalg for samfunnstjenester

Beitelova

§ 12

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 13

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 14

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

Brann- og eksplosjonsvernloven

§ 7 Tiltak ved store arrangementer

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 8 Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 9 Etablering og drift av brannvesen

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 10 Dokumentasjon og rapportering

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 11 Brannvesenets oppgaver

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 13 Særskilte brannobjekter

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 14 Ytterligere sikringstiltak og beredskap

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 15 Samarbeid mellom kommuner

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 16 Nødalarmeringssentral

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 17 Tjenesteplikt i brannvesenet

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 28 Gebyr m.m.

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 29 Erstatning for deltakelse i brannvesenets rednings- og slokkearbeid

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 30 Kompensasjon og utgiftfordeling mellom kommuner

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 31 Sentral tilsynsmyndighet

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 32 Lokal tilsynsmyndighet

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 33 Tilsynsmyndighetens rett til å kreve opplysninger

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 34 Tilsynsmyndighetens rett til adgang m.m.

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 35 Tilsynsmyndighetens rett til å innhente prøver

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 36 Tilsynsmyndighetens plikt til å avgi rapport etter tilsyn

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 37 Pålegg og forbud mot bruk

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 39 Tvangsmulkt

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 40 Tvangsgjennomføring

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 43 Utfyllende forskrifter

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

Bygdeallmenningsloven

§ 8-4 (felles fiskeområde)

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 8-6 (bortleie)

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 4-2 (stemmerettens innhold, stemmegivning og fullmakt til å avgi stemme)

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 7-2 (utvidet adgang til jakt og fangst)

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 7-5 (bortleie)

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

Forpaktingslova

§ 4 Forpaktingsavtale skal leggest fram for kommunen

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 6 Forpaktingsavgifta

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 7 Forpaktningstida

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 11 Skjønn ved tiltreding og fråtreding

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 17 Godtgjersle for jordbruksforbetringar

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

Forskrift om forvaltning av hjortevilt

§ 3 Mål for forvaltning av elg, hjort og rådyr

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 4 Interkommunalt samarbeid

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 5 Åpning av jakt på elg, hjort og rådyr

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 6 Fastsettelse av minsteareal for elg, hjort og rådyr

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 7 Fravik fra minstearealet

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 11 Godkjenning og endring av vald

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 14 Godkjenning og endring av bestandsplanområde for elg og hjort

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 16 Godkjenning og endring av bestandsplan for elg og hjort

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 18 Fellingstillatelse for elg og hjort

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 20 Fellingstillatelse for rådyr

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 32 Rapportering

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 33 Bruk av Hjorteviltregisteret

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 34 Mislighold av rapporteringsplikt

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 37 Dispensasjon

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

Forurensningsloven

§ 36 Avfall langs offentlige veger m.v.

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

Friluftsløven

§ 2 Ferdsel i utmark

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 3a Ferdsel på vei eller sti i innmark

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 14 Avgift for adgang til friluftsområde

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 15 Regulering av ferdsel på visse friluftsområde

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 16 Sperring av særlig utsatt område

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 18 Krav om innløsning av særlig utsatt område

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 20 Uttalelse om tvilsspørsmål

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 24 Forholdet til forvaltningsloven, herunder om kunngjøring og klage

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 35 Tiltak og inngrepsløyve for å lette ferdsel i utmark

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

Geodataløven

§ 4 Deltakende virksomheter

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 5 Offentlige geodatatjenester

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 6 Deling av geodata

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 8 Harmonisering, samvirksomhetsevne og dokumentasjon av data og tjenester (metadata)

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

Hundeløven

§ 6 Sikring av hund ved båndtvang m.m.

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 9 Unntak fra sikringsreglene

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 11 Ro og orden mv.

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 12 Antall hunder i en husholdning eller på en eiendom

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

Husleieloven

§ 11-1. Boliger til vanskeligstilte på boligmarkedet

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 11-2 Elev- og studentboliger

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 11-3 Tjenestebolig

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

Jordlova

§ 3 Handsaming av landbrukssaker

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 6 Arbeidsoppgåver

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 8 Driveplikt

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 8a. Fritak frå driveplikt

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 9 Bruk av dyrka og dyrkbar jord

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 11 Drift av jordbruksareal, nydyrking og driftsvegar

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 12 Deling

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 18 Føresegner om tilskot

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 19 Tilsyn

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

Kommunal forkjøpsrett til leiegårder

§ 2

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 3

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 5

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 7

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

Konsesjonsloven

§ 2 Virkemiddel

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 5 Unntak på grunnlag av erververens stilling

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 7 Nedsatt konsesjonsgrense for bebygd eiendom

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 9 Særlige forhold for landbrukseiendommer

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 9a Priskontroll ved erverv av landbrukseiendom

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 10 Særlige forhold ved avgjørelser av saker etter forskrift om nedsatt konsesjonsgrense

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 11 Vilkår for konsesjon

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 13 Frist for søknad om konsesjon

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 14 Forskrift om saksbehandlingen

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 16 Overtredelse av konsesjonsvilkår

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 17 Kontroll med at vilkår overholdes m.m.

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 18 Frist til å ordne forholdet når konsesjon ikke er gitt

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 20 Forbud mot forringelse av eiendommen

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

Lakse- og innlandsfiskloven

§ 7 Regulering av utbygging og annen virksomhet

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 7a Nasjonale laksevasdrag og nasjonale laksefjorder

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 23 Fiske på kommunal grunn

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 25 Organisering av fiskeforvaltningen i vassdrag

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 25a Driftsplanlegging

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 27 Pålegg om salg av fiskekort

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 28 Pålegg om fiskekulturiltak

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 30 Fiskeravgift

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 31 Tvist om grenser m.m.

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 34 Regler for fangst av innlandsfisk

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 36 Fiske i friløpet, tilstopping.

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 42 Kontroll, oppsyn og overvåking

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 47 Utkasting og administrativ inndragning

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

Motorferdselloven

§ 4 Tillatelser med hjemmel direkte i loven

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 4a Forskrift om bruk av motorkjøretøyer i utmark og på islagte vassdrag

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 5 Tillatelser etter vedtak

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 6 Tillatelser etter søknad når særlige grunner foreligger

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

Odelslova

§ 30 Når stat eller kommune har tatt over odelsjord

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 32 Oreigning, oreigningsliknande tilfelle og makeskifte

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 54 Deling av eigedom

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

Produktkontrolloven

§ 4 Myndighet for Kongen

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

Sikkerhetsloven

§ 7-6 Eiendommer av sikkerhetsmessig betydning

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

Skogbrukslova

§ 5 Skogregistrering og skogbruksplan

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 6 Forynging og stell av skog

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 7 Vegbygging i skog

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 8 Hogst og måling

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 9 Førebyggjande tiltak

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 10 Tiltak etter skade på skog

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 11 Meldeplikt

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 12 Vernskog

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 15 Bruk av skogfondet

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 16 Renter av skogfondsmiddel

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 19 Tilskot

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 20 Tilsyn, kontroll og rapportering

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 23 Tvangsmulkt

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

Vassdragsreguleringsloven

§ 12 Offentliggjøring av søknad og innsigelse

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 13 Utgifter til nødvendig bistand

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 14 Konesjonsavgifter

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

Vass- og avløpsanleggsloven

§ 1 Kommunalt eigarskap til vass- og avløpsanlegg

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 2 Kommunalt løyve til privat vass- og avløpsanlegg

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 3 Kommunale vass- og avløpsgebyr

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 5 Lokale forskrifter

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

Veglova

§ 4

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 5

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 6

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 7

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 8

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 9

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 14

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 15

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 17

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 18

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 20

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 26

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 27

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 29

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 30

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 31

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 32

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 33

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 34

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 36

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 37

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 38

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 40

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 41

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 42

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 43

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 44

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 48

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 50

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 51

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 52

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 56

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 57

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

Vegtrafikkloven

§ 5 Skiltregler m.m.

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 7 Særlige forbud mot trafikk.

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 8 Vilkårsparkering til allmennheten mv.

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 13 Krav til kjøretøyer og bruk av kjøretøyer.

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 31a Gebyr for parkeringsovertredelser og visse andre overtredelser.

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 38 Panterett og inndriving m.m.

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 43b Behandling av personopplysninger

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

Viltloven

§ 7 (forbud mot vilt i fangenskap)

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 16 (fellingstillatelse på hjortevilt og bever - minsteareal)

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 20 (bruk av våpen under jakt)

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 23 (bruk av hund under jakt)

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 24 (fangst)

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 26 (fullmakt for Kongen til å gi forskrifter)

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 29 (retten til jakt i sameiestrekning)

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 36 (almenhetens jaktadgang)

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 37 (sammenslåing til felles viltområde)

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 38 (sammenslåing for å oppnå minsteareal for storviltjakt)

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 39 (obligatorisk jegerprøve)

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 40 (kontroll med betalt jegeravgift)

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 48 (viltfondets og kommunens eiendomsrett)

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 50 (plikt til å opplyse om jaktutbytte)

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

§ 51 (skuddpremier)

- Kommunestyret > Utvalg for samfunnstjenester

Utvalg for velferd

Brukerromsloven

§ 3 Etablering av brukerromsordning og krav om godkjenning

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 5 Behandling av helseopplysninger

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

Bustøttelova

§ 14 Tilskot til etablering i egen bustad for vanskelegstilte på bustadmarknaden

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 15 Tilskot til tilpassing av bustad for personar med behov for tilpassa bustad

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

Helse- og omsorgstjenesteloven

§ 3-1 Kommunens overordnede ansvar for helse- og omsorgstjenester

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 3-2 a Kommunens ansvar for tilbud om opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 3-2 Kommunens ansvar for helse- og omsorgstjenester

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 3-3 Helsefremmende og forebyggende arbeid

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 3-4 Kommunens plikt til samarbeid og samordning

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 3-5 Kommunens ansvar for øyeblikkelig hjelp

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 3-6 Kommunens ansvar overfor pårørende

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 3-8 Brukerstyrt personlig assistanse

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 3-9 a Helse- og omsorgstjenester for barn plassert utenfor hjemmet etter barnevernloven

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 3-9 Helse- og omsorgstjenester for innsatte i fengsler i kriminalomsorgen

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 3-10 Pasienters og brukeres innflytelse og samarbeid med frivillige organisasjoner

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 4-1 Forsvarlighet

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 4-2 a.Om informasjon

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 4-2 Kvalitetsforbedring og pasient- og brukersikkerhet

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 5-1 Transport av behandlingspersonell

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 5-2 Beredskapsarbeid

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 5-3 Plikt til bistand ved ulykker og andre akutte situasjoner

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 5-4 Krav om politiattest

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 5-5 Kommunelege - medisinskfaglig rådgivning

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 5-6 Brukerrom

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 5-7 Registrering av meldinger

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 5-8 Meldingsplikt til kommuneadministrasjonen

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 5-10 Journal- og informasjonssystemer

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 6-1 Plikt til å inngå samarbeidsavtale

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 6-5 Endring og oppsigelse av avtaler

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 7-1 Individuell plan

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 7-2 Koordinator

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 7-3 Koordinerende enhet

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 8-1 Undervisning og praktisk opplæring

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 8-2 Videre- og etterutdanning

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 8-3 Forskning

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 9-1 Formål

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 9-3 Rett til medvirkning og informasjon

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 9-4 Krav til forebygging

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 9-5 Vilkår for bruk av tvang og makt

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 9-7 Kommunens saksbehandling

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 9-9 Krav til gjennomføring og evaluering

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 9-11 Klage

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 10-1 Kommunens plikt til å vurdere bruk av tvang etter melding fra pårørende

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 10-2 Tilbakehold i institusjon uten eget samtykke

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 10-3 Tilbakeholdelse av gravide rusmiddelavhengige

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 10-6 Innledning til sak etter §§ 10-2 og 10-3

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 10-7 Overprøving i tingretten

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 10-8 Ansvar for å reise tvangssak

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 11-1 Kommunens ansvar for utgifter

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 11-2 Vederlag for helse- og omsorgstjeneste

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 11-4 Kommunalt finansieringsansvar for utskrivningsklare pasienter

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 12-3a Varsel til Statens helsetilsyn om alvorlige hendelser

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 12-6 Oppfyllelse av enkeltvedtak som er kjent ugyldig

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 13-2 Eldre forskrifter mv.

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

Helsepersonelloven

§ 10 Informasjon til pasienter m.v.

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 16 Organisering av virksomhet som yter helse- og omsorgstjenester

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 25 b Opplysninger for å yte helsehjelp til en annen pasient

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 26 Opplysninger til virksomhetens ledelse og til administrative systemer

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 32 Opplysninger til den kommunale helse- og omsorgstjenesten

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 33 Opplysningsplikt til barnevernet

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 36 Melding om dødsfall

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 39 Plikt til å føre journal

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 41 Plikt til å gi pasienter innsyn i journal

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

Opplæringslova

§ 9-4 Oppfølgingstjeneste for dei som ikkje er i vidaregåande opplæring eller arbeid

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

Pasient- og brukerrettighetsloven

§ 2-1 e Rett til opphold i sykehjem eller tilsvarende bolig særskilt tilrettelagt for heldøgns tjenester

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 2-1 Rett til nødvendig hjelp fra kommunens helse- og omsorgstjeneste

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 2-8 Tiltak ved særlig tyngende omsorgsoppgaver

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 4-6 a Bruk av varslings- og lokaliseringsteknologi

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 7-7 Forvaltningslovens anvendelse

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 7-8 Oppfyllelse av enkeltvedtak som er kjent ugyldig

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

Psykisk helsevernloven

§ 3-1 Legeundersøkelse

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 3-6 Varslings- og bistandsplikt for offentlig myndighet

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 4-1 Individuell plan

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

Sosialtjenesteloven

§ 3 Kommunens ansvar

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 4 Krav til forsvarlighet

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 5 Internkontroll

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 6 Opplæring av kommunens personell

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 7 Kommunens økonomiske ansvar

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 12 Informasjon og generell forebyggende virksomhet

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 13 Samarbeid med andre offentlige organer og tjenesteytere og samordning

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 14 Samarbeid med frivillige organisasjoner

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 15 Boliger til vanskeligstilte

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 16 Beredskapsplan, hjelpeplikt og gjensidig bistand

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 17 Opplysning, råd og veiledning

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 18 Stønad til livsopphold

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 19 Stønad i særlige tilfeller

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 20 a Bruk av vilkår for personer under 30 år

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 20 Bruk av vilkår

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 21 Stønadsformer

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 22 Utbetaling av stønad

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 23 Følgen av at det er gitt uriktige opplysninger

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 25 Refusjon i underholdsbidrag

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 26 Refusjon i ytelser fra folketrygden m.m.

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 27 Midlertidig botilbud

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 28 Rett til individuell plan

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 31 Iverksetting av programmet

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 32 Programmets varighet

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 33 Individuell plan for deltakere i kvalifiseringsprogram

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 34 Avbrudd i og avslutning av program

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 36 Reduksjon i kvalifiseringsstønad ved fravær

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 37 Samordning mellom kvalifiseringsstønad og arbeidsinntekt mv.

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 38 Samordning mellom kvalifiseringsstønad og andre offentlige ytelser

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 39 Utbetaling av kvalifiseringsstønad

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 40 Trekk i framtidige utbetalinger m.m.

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 42 Plikt til å rådføre seg med tjenestemottaker

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 43 Innhenting av opplysninger

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 46 Folkevalgt organs sammensetning i enkeltsaker

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 49 a Oppfyllelse av enkeltvedtak som er kjent ugyldig

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

§ 49 Avgjørelse av tvister

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

Spesialisthelsetjenesteloven

§ 2-1b Beredskapsplan

- Kommunestyret > Utvalg for velferd

Kontrollutvalget

Kommuneloven

§ 23-3 Forvaltningsrevisjon

- Kommunestyret > Kontrollutvalget

§ 23-4 Eierskapskontroll

- Kommunestyret > Kontrollutvalget

§ 23-6 Innsyn og undersøkelser i selskaper o.l.

- Kommunestyret > Kontrollutvalget

Valgstyret

Valgloven

§ 2-4 Tilgang til folkeregisteret

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 2-7 Utlegging av manntallet til offentlig ettersyn

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 2-8 Retting av manntallet

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 2-9 Melding om endringer i manntallet

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 2-11 Forskrift

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 3-4 Ombudsplikt

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 5-7 Frist for å levere listeforslaget

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 5-8 Tilbakekalling av listeforslaget

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 5-9 Hvem som har ansvaret for å godkjenne listeforslaget

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 5-10 Valgmyndighetenes behandling av listeforslagene

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 5-12 Kunngjøring av valglister

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 5-13 Trykking av stemmesedler

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 5-14 Forskrift

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 6-1 Kunngjøring av når og hvor velgerne kan stemme

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 6-2 Hvem som har ansvaret for stemmingen i et valglokale

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 6-3 Antallet valgmedarbeidere ved stemming som ikke foregår i et valglokale

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 6-5 Valgurner

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 6-6 Ordensregler

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 6-7 Universell utforming

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 6-8 Rett til veiledning og assistanse

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 6-9 Hemmelig stemming

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 6-11 Legitimasjon

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 6-12 Stemming utenfor valglokalet

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 6-13 Oppbevaring og transport av valgmateriell

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 6-14 Forskrift

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 7-1 Når velgerne kan forhåndsstemme

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 7-2 Hvor velgerne kan forhåndsstemme

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 7-4 Elektronisk manntall

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 7-5 Hvordan velgerne kan forhåndsstemme i egen kommune

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 7-6 Hvordan velgerne kan forhåndsstemme utenfor egen kommune

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 7-8 Hvordan velgerne kan forhåndsstemme før den ordinære forhåndsstemmingen (tidligstemming)

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 8-5 Brevstemming

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 9-1 Når velgerne kan stemme

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 9-2 Stemmekretser

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 9-3 Hvor velgerne kan stemme

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 9-4 Bruk av elektronisk manntall eller papirmanntall

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 9-5 Hvordan velgerne kan stemme i valglokaler med elektronisk manntall

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 9-6 Hvordan velgerne kan stemme i valglokaler med papirmanntall

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 10-2 Godkjenning av stemmegivninger hvis stemmeseddelen er lagt i en stemmeseddelkonvolutt

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 10-3 Godkjenning av stemmesedler

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 10-4 Hvem som har ansvaret for godkjenning av stemmesedler som er lagt i stemmeseddelkonvolutt, og av stemmesedler som det er tvil om skal godkjennes

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 10-5 Prinsipper for opptelling av stemmesedler

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 10-7 Hvem som har ansvaret for den første opptelling

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 10-8 Gjennomføring av første opptelling

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 10-10 Hvem som har ansvaret for den andre opptellingen

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 10-11 Gjennomføring av andre opptelling

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 10-12 Kontroll ved den andre opptellingen og registrering av personstemmer

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 10-13 Oversending av materiell til distriktsvalgstyret og fylkesvalgstyret

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 10-15 Protokoll

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 10-16 Forskrift

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 13-1 Fordelingen av mandatene ved kommunestyrevalg

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 13-2 Kåring av de valgte representantene ved kommunestyrevalg

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 13-3 Informasjon til de valgte kommunestyrerepresentantene

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 13-4 Kunngjøring og oversendelse av protokoll ved kommunestyrevalg

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 14-1 Når det skal holdes flertallsvalg

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 16-8 Saksbehandlingen i det organet som klagen settes frem for

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 16-9 Klagebehandlingen i riksvalegstyret

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 17-4 Forskrift

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 19-2 Nytt valgoppgjør til fylkestinget eller kommunestyret

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 20-1 Elektronisk valg gjennomføringssystem

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 20-2 Forskrift

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 21-6 Opplysninger til valgstatistikk

- Kommunestyret > Valgstyret

§ 21-7 Valgobservasjon

- Kommunestyret > Valgstyret

Ordfører

Domstolloven

§ 191

- Kommunestyret > Ordfører

Ekteskapsloven

§ 12 Vigslere

- Kommunestyret > Ordfører

Kommuneloven

§ 7-1 Konstituerende møte i kommunestyret og fylkestinget

- Kommunestyret > Ordfører

Twisteloven

§ 2-5 Stedfortreder for upersonlige rettssubjekter

- Kommunestyret > Ordfører

Valgloven

§ 19-2 Nytt valgoppgjør til fylkestinget eller kommunestyret

- Kommunestyret > Ordfører

Bærum kommune

Helse- og omsorgstjenesteloven

§ 3-2 Kommunens ansvar for helse- og omsorgstjenester

- Kommunestyret > Bærum kommune

Krisesenterlova

§ 2 Krav til krisesentertilbudet

- Kommunestyret > Bærum kommune

§ 3 Individuell tilrettelegging av tilbud

- Kommunestyret > Bærum kommune

§ 4 Samarbeid og samordning

- Kommunestyret > Bærum kommune

Asker og Bærum brann og redning IKS

Brann- og eksplosjonsvernloven

§ 7 Tiltak ved store arrangementer

- Kommunestyret > Asker og Bærum brann og redning IKS

§ 8 Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid

- Kommunestyret > Asker og Bærum brann og redning IKS

§ 9 Etablering og drift av brannvesen

- Kommunestyret > Asker og Bærum brann og redning IKS

§ 10 Dokumentasjon og rapportering

- Kommunestyret > Asker og Bærum brann og redning IKS

§ 11 Brannvesenets oppgaver

- Kommunestyret > Asker og Bærum brann og redning IKS

§ 13 Særskilte brannobjekter

- Kommunestyret > Asker og Bærum brann og redning IKS

§ 14 Ytterligere sikringstiltak og beredskap

- Kommunestyret > Asker og Bærum brann og redning IKS

§ 15 Samarbeid mellom kommuner

- Kommunestyret > Asker og Bærum brann og redning IKS

§ 16 Nødalarmeringssentral

- Kommunestyret > Asker og Bærum brann og redning IKS

§ 17 Tjenesteplikt i brannvesenet

- Kommunestyret > Asker og Bærum brann og redning IKS

§ 18c Kommunenes ansvar for opplæring av deltidspersonell i brann- og redningsvesenet

- Kommunestyret > Asker og Bærum brann og redning IKS

§ 29 Erstatning for deltakelse i brannvesenets rednings- og slokkearbeid

- Kommunestyret > Asker og Bærum brann og redning IKS

§ 30 Kompensasjon og utgiftsfordeling mellom kommuner

- Kommunestyret > Asker og Bærum brann og redning IKS

§ 31 Sentral tilsynsmyndighet

- Kommunestyret > Asker og Bærum brann og redning IKS

§ 32 Lokal tilsynsmyndighet

- Kommunestyret > Asker og Bærum brann og redning IKS

§ 33 Tilsynsmyndighetens rett til å kreve opplysninger

- Kommunestyret > Asker og Bærum brann og redning IKS

§ 34 Tilsynsmyndighetens rett til adgang m.m.

- Kommunestyret > Asker og Bærum brann og redning IKS

§ 35 Tilsynsmyndighetens rett til å innhente prøver

- Kommunestyret > Asker og Bærum brann og redning IKS

§ 36 Tilsynsmyndighetens plikt til å avgi rapport etter tilsyn

- Kommunestyret > Asker og Bærum brann og redning IKS

§ 37 Pålegg og forbud mot bruk

- Kommunestyret > Asker og Bærum brann og redning IKS

§ 39 Tvangsmulkt

- Kommunestyret > Asker og Bærum brann og redning IKS

§ 40 Tvangsgjennomføring

- Kommunestyret > Asker og Bærum brann og redning IKS

§ 43 Utfyllende forskrifter

- Kommunestyret > Asker og Bærum brann og redning IKS

Delegering etter plan- og bygningsloven - samlet oversikt

1.1 Delegeringssperrer vedtatt av kommunestyret

Kommunestyret skal sely treffe vedtak i følgende saker etter plan- og bygningsloven:

- § 3-3 Vedta særskilt ordning for å ivareta barn og unges interesser i planleggingen etter plan- og bygningsloven
- § 3-7 Vedta hvorvidt planforberedelse skal overføres til statlig eller regional myndighet
- § 9-2 Vedta organisering av eventuelt pålagt interkommunalt samarbeid
- § 11-1 Vedta kommuneplanens rullerende handlingsdel
- § 11-13 Fastsette planprogram for kommuneplan

1.2 Delegering av vedtaksmyndighet til formannskapet

Formannskapet har fullmakt til å treffe avgjørelser etter følgende bestemmelser i plan- og bygningsloven:

- § 5-4 Vedta hvorvidt kommunen skal fremme innsigelse til andres planforslag
- § 5-6 Treffe vedtak ifm. mekling ved innsigelse til andre planforslag
- § 8-4 Vedta hvorvidt kommunen skal bringe en vedtatt regional plan inn for Departementet
- § 11-13 Vedta forslag til planprogram for kommuneplan utlagt til offentlig ettersyn
- § 11-14 Vedta forslag til kommuneplan og kommunedelplan utlagt til offentlig ettersyn
- § 16-5 Godkjenne ekspropriasjon til fordel for grunneier
- § 16-6 Godkjenne ekspropriasjon for erverv av mindre stykker ubebygde grunn for at tomt skal få en mer hensiktsmessig grense eller form

1.3 Delegering av vedtaksmyndighet til utvalg for plan og byggesak

Utvalg for plan og byggesak har fullmakt til å treffe avgjørelser etter følgende bestemmelser i plan- og bygningsloven:

- § 12-8 Avgjøre om kommunedirektørens beslutning om at privat planinitiativ ikke skal fremmes, skal opprettholdes
- § 12-8 Avgjøre uenighet på vesentlige punkter i oppstartsmøtet som forslagsstiller etter § 12-8 kan kreve forelagt kommunestyret til vurdering
- § 12-9 Fastsette planprogram for reguleringsplaner; både områderegulering og detaljregulering
- § 12-9 Avgjøre om kommunedirektørens beslutning om ikke å fastsette planprogram skal opprettholdes
- § 12-10 Vedta forslag til reguleringsplan utlagt til offentlig ettersyn
- § 12-11 Vedta privat forslag til reguleringsplan utlagt til offentlig ettersyn

UTKAST 10.09.2024

- § 12-11 Avgjøre om kommunedirektørens beslutning om ikke å fremme eller vedta privat forslag til endring av reguleringsplan skal opprettholdes
- § 12-12 Vedta mindre reguleringsplaner når planen er i samsvar med rammer i kommuneplanens arealdel og det er mindre enn fire år siden den ble vedtatt av kommunestyret
- § 12-12 Behandle klager over kommunestyrets endelige vedtatte reguleringsplan
- § 12-14 Treffe vedtak om endringer i reguleringsplan når endringene i liten grad vil påvirke gjennomføringen av planen for øvrig, ikke går utover hoveddrammene i planen, og heller ikke berører hensynet til viktige natur- og friluftsområder
- § 12-14 Treffe vedtak om å oppheve reguleringsplan som i det vesentlige er i strid med overordnet plan
- § 13-1 Vedta midlertidig forbud mot tiltak
- § 13-3 Vedta fristforlengelse for midlertidig forbud mot tiltak
- § 18-7 Vedta fordelingsfaktor for opparbeidelse og refusjon
- § 19-2 Vedta dispensasjon fra bestemmelsene fastsatt i eller i medhold av plan- og bygningsloven

1.4 Delegering av vedtaksmyndighet til kommunedirektør

- § 12-9 Utarbeide forslag til planprogram for planer med vesentlige virkninger og sende disse på høring, etter å ha varslet utvalg for plan og byggesak
- § 12-11 Legge private reguleringsforslag ut på offentlig ettersyn (1. gangsbehandling), forutsatt at forslaget er i samsvar med overordnet vedtatt plan
- § 12-14 Treffe vedtak om endringer i reguleringsplan når endringene i liten grad vil påvirke gjennomføringen av planen for øvrig, ikke går utover hoveddrammene i planen, og heller ikke berører hensynet til viktige natur- og friluftinteresser
- § 19-2 Vedta dispensasjon fra bestemmelser fastsatt i eller i medhold av plan- og bygningsloven

Saksframlegg

Arkivsak
24/07095-1

Saksbehandler
Elizabeth Lie

Behandles av
Formannskapet
Kommunestyret

Møtedato
08.10.2024
15.10.2024

Forsyning og egenberedskap - svar på verbalvedtak

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Redegjørelsen for myndighetenes beredskapsinnsats knyttet til forsyning og kommunens arbeid med egenberedskap tas til orientering.

1. Sammendrag

I forbindelse med behandling av Økonomi- og handlingsplan for 2025-2028 ble det vedtatt et verbalvedtak som ba om en redegjørelse for hva Asker kommune gjør i tilfelle internasjonal forsyningskrise, og hvordan beredskapshager og skogen som beredskapslager kan benyttes.

Asker kommune arbeider langsiktig og systematisk for å møte ulike beredskapsutfordringer. Det er utarbeidet en risiko- og sårbarhetsanalyse for Asker og Bærum kommuner som kartlegger hvilke scenarier som kan ramme kommunene og hvordan disse skal håndteres. Internasjonal forsyningskrise er ikke blant disse, men når det gjelder matforsyning har kommunen blant annet flere skolehager som utdanner barn og unge til å dyrke egen mat og bidra til bærekraftig forvaltning av ressursene.

Kommunen kan gjennom planlegging sikre innbyggerne mot flom, ras og skred. I tillegg bidrar kommunen aktivt inn i arbeidet med Egenberedskapsuka, slik at innbyggerne kan få kunnskap om hvordan å bygge opp et beredskapslager med mat, drikke og andre viktige artikler privat. Dette arbeidet vil styrkes fremover. Kommunedirektøren mener at det ikke er behov for å ta i bruk kommunal grunn til matproduksjon eller bruke skogen som beredskapslager med det første, men vedlagt saken er flere oversikter knyttet til arealer som kan utredes for denne bruken dersom situasjonen skulle kreve det. Kommunedirektøren vil vurdere å ta forsyningskrise inn som et av scenariene i utarbeidelse av neste risiko- og sårbarhetsanalyse.

2. Bakgrunn for saken

Ved behandling av økonomi- og handlingsplan for 2025-2028 ble det vedtatt et verbalvedtak som tok opp problemstillinger knyttet til en mulig internasjonal forsyningskrise, bruken av beredskapshager og potensialet for skogen som beredskapslager.¹ Kommunedirektøren vil i denne saken redegjøre for hvordan beredskapsarbeidet er innrettet, kommunens arbeid i tilfelle det skulle oppstå en krise knyttet til matsikkerhet og forsyning, samt hvilke tiltak som er satt i gang - og eventuelt kan utvikles – når det gjelder hager/grøntområder som beredskap og knyttet til skogen som beredskapslager.² Vedlagt saken er oversikter over arealer som etterspurt i verbalvedtaket.

2.1 Samfunnssikkerhet og beredskap generelt

Begrepet beredskap er definert som planlegging og forberedelser av tiltak for å begrense eller håndtere kriser eller andre uønskede hendelser på best mulig måte. Kommunen er i en krise når det oppstår en situasjon som truer eller kan true liv og helse, materielle verdier og/eller kommunens troverdighet. En krise kan være en hendelse, større ulykke eller katastrofe som går ut over det omfang kommunen normalt er i stand til å håndtere.

Hensikten med samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet i kommunen er å redusere risiko for kriser og sørge for at kriser som likevel oppstår, håndteres på best mulig måte. Samfunnssikkerhet kan beskrives som den evne samfunnet har til å opprettholde viktige samfunnsfunksjoner og ivareta borgernes liv, helse og grunnleggende behov under ulike former for påkjenninger.

Samfunnssikkerhetsbegrepet brukes bredt og dekker sikkerhet innenfor hele spekteret av utfordringer, fra begrensede hendelser via større krisesituasjoner som representerer omfattende fare for liv, helse, miljø og materielle verdier, til sikkerhetsutfordringer som truer samfunnet.

---

¹ [Tilleggsnotat lagt til 08.12.23 Verbalforslag samlet \(digdem.no\)](#)

² Verbalvedtaket i fulltekst lyder: Ved neste rullering av helhetlig ROS for Asker og Bærum bes det vurderes om en internasjonal forsyningskrise skal inn som et av scenarioene av uønskede hendelser med potensielt store konsekvenser for kommunens innbyggere. Kommunedirektøren bes i tillegg om å komme tilbake til kommunestyret med en sak knyttet til beredskap på ulike områder ved uønskede hendelser og kriser som belyser følgende: a) Oversikt over dyrkbare kommunale eiendommer som er aktuelle for etablering av parseller for beredskapshager for kommunens innbyggere dersom det blir en forsyningskrise. Oversikt over kommunens aktuelle eiendommer kan utarbeides i samarbeid med Avdeling for natur, miljø og landbruk og kan danne grunnlag for en plan for å bidra til å sikre lokal matforsyning. b) Redegjørelse for hvordan innbyggernes hager og dyrkbar eiendom kan tas i bruk i en frivillig oversikt. Dette kan eksempelvis gjøres ved å lage et digitalt meldeskjema som innbyggerne selv kan sende inn til kommunen. c) Asker kommune har tilgang på mye skog og må se det som en alternativ energikilde ved en langvarig energikrise. Kartlegging av tilgang på skogsmaskiner og annet større utstyr for vedhogst, både i kommunalt og privat eie. Dette kan gjøres i samarbeid med avdeling for natur, miljø og landbruk.

2.2. Kommunens ansvar for beredskap

All planlegging i kommunen skal fremme samfunnssikkerhet, noe som blant annet fremgår i plan- og bygningsloven.³ Som lokal planmyndighet har kommunene ansvar for, og hjemmel til, å nekte at arealer som er eller kan være utsatt for fare, blir tatt i bruk. Dette gjelder for så vel enkeltstående byggetiltak som mer omfattende planer. I praksis betyr dette blant annet at boligfelt og institusjoner ikke må legges til områder som er utsatt for flom, skred eller andre hendelser som kan utgjøre fare for liv og helse. Det bør også være alternative forsyningsveier av drikkevann og strøm dersom hovedtilførselene skulle bryte sammen. Ved etablering av nye samferdselsårer skal boligområder, skoler og andre institusjoner skjermes best mulig.

Risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS-analyser) brukes til å kartlegge sannsynligheten for og konsekvensene av uønskede hendelser i et bestemt område. Dette kan for eksempel være flom eller strømbrudd. En helhetlig ROS-analyse skal ligge til grunn for kommunens arbeid med samfunnssikkerhet.⁴ Ansvarsprinsippet innebærer at den instansen som er ansvarlig for et område i en normalsituasjon, også har ansvaret ved ekstraordinære hendelser og kriser. Nærhetsprinsippet betyr at kriser skal håndteres på lavest mulig nivå.⁵

Kommunene i Norge er den grunnleggende byggesteinen i beredskapen. Kommunene har en bred oppgaveportefølje, men er også veldig forskjellige på mange måter. Uavhengig av innbyggertall, geografi og økonomi, har alle kommuner det samme ansvaret for kritiske tjenester til befolkningen og for å bygge beredskap for å ivareta disse tjenestene ved ulike utfordringer.

Kommunene står overfor store utfordringer i årene som kommer. Særlig vil demografiske endringer påvirke ressursene og rammebetingelsene de neste tiårene – også når det gjelder innenfor samfunnssikkerhet og beredskap.⁶ Matsikkerhet og forsyning er ikke blant kommunens oppgaver i beredskapsarbeidet. Under vil det fremkomme hvordan Asker kommune likevel arbeider med disse problemstillingene.

3. Saksopplysninger

3.1 Asker kommunes beredskapsarbeid

Asker kommunes arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap er basert på prinsippene om likhet, nærhet, ansvar og samvirke.⁷ Til grunn for arbeidet ligger en risiko og sårbarhetsanalyse som er utarbeidet sammen med Bærum kommune. Ved å forberede seg på å håndtere hendelser som kan få omfattende skadevirkninger på mennesker, miljø og eiendom og samfunnsviktige funksjoner som for eksempel helse, vann eller strømforsyning har Asker kommune som mål å

---

³ [Lov om planlegging og byggesaksbehandling \(plan- og bygningsloven\) - Lovdata](#)

⁴ [Forebyggende samfunnssikkerhet | Statsforvalteren.no](#)

⁵ [Krisehåndtering og samordning | Statsforvalteren.no](#)

⁶ [NOU 2023: 17 - regjeringen.no](#)

⁷ Overordnet beredskapsplan for Asker kommune [Kortversjon ROS Asker 2024.pdf](#)

redusere konsekvensene betydelig. Dette gjøres ved å arrangere eller delta på øvelser og å utarbeide ROS-analyser for tenkte scenarioer. I tillegg har Asker kommune utarbeidet et beredskapsplanverk for å håndtere kriser, ulykker og katastrofer. Planverket består av en overordnet plan, og planer og rutiner for de enkelte deler av virksomheten.⁸

I de senere årene har også terrorberedskap, atomberedskap og arbeid mot radikaliserings blitt aktuelle temaer i beredskapsarbeidet.⁹ Asker kommune har en beredskapssjef og to beredskapsrådgivere. Disse er organisert under tjenesteområde Samfunnsutvikling, men bistår hele bredden av kommunens organisasjon.

3.2 Skolehager og lokal matproduksjon

Matsikkerhet generelt er et nasjonalt ansvar. Bærekraftsmål nr. 2 om å utrydde sult, oppnå matsikkerhet, bedre ernæring og bærekraftig matproduksjon er stadig mer sentralt, og alle land må planlegge for hvordan dette målet skal nås. Norge deltar på regjeringnivå i den internasjonale dialogen om hvordan matsystemet kan bli mer robust i møte med sikkerhetsutfordringer.¹⁰

Statsforvalteren har også intensivert sitt arbeid på feltet matsikkerhet og forsyning og fokuserer blant annet på økt bevissthet i landbruket.¹¹ Urbant landbruk, som har blitt populært de siste årene, er også vurdert til å være en del av den generelle beredskapen.¹² NIBIO har i den forbindelse utarbeidet en veileder for urbant landbruk.¹³ På nasjonalt nivå er det også opprettet et beredskapslager for korn.¹⁴ Dyrking av mat kan være sårbart ved klimaendringer og det samme gjelder kommunal infrastruktur og boligbygging. Miljødirektoratet gir råd til kommunene når det gjelder å integrere klimaendringer og miljøperspektivet i planleggingen.¹⁵ Asker kommune har god dialog med landbruksnæringen i kommunen, og vil løfte problemstillingen knyttet til matsikkerhet og forsyning, også på denne arenaen.

---

⁸ Asker kommunes beredskapsplan skal tre i kraft om det inntreffer skade, ødeleggelse eller forstyrrelse av et objekt eller en funksjon der kommunen er ansvarlig, og dette får konsekvenser utover den rent tekniske skadeutbedring, f.eks. på vannforsyningen

- ved evakuering og bosetting av et stort antall personer, f.eks. ved branner eller naturkatastrofer
- ved anmodninger til kommunen om bistand, så vel personell- som ressursmessig, ved større ulykker og katastrofer, for eksempel trafikkulykker (bil, båt, jernbane, fly) og eksplosjoner
- ved informasjonshåndtering overfor pårørende, publikum og media ved ulykker eller katastrofer hvor kommunens innbyggere er involvert

⁹ [Asker kommunes beredskapsarbeid | Asker kommune](#)

¹⁰ [Nasjonal dialog om bærekraftige matsystem - regjeringen.no](#)

¹¹ [Økt bevisstgjøring om beredskapsansvar i landbruket | Statsforvalteren i Oslo og Viken](#)

¹² [Matberedskap og urbant landbruk | Statsforvalteren i Oslo og Viken](#)

¹³ [NIBIO Brage: Veileder for urbant landbruk i arealer som er åpne for allmennheten \(unit.no\)](#)

¹⁴ [Norge oppretter beredskapslager for korn – Siste nytt – NRK](#)

¹⁵ [Samfunnssikkerhet og beredskap - miljødirektoratet.no](#)

Totalberedskapskommisjonen peker på viktigheten av å styrke befolkningens kompetanse når det gjelder egenberedskap og matproduksjon.¹⁶ Asker kommune har et frivillig tilbud med grønne klasserom og skolehager der rundt 30 skoler deltar. Tilbud gir blant annet skoleelever kunnskap om hvordan å lage jord, dyrke poteter, hvordan solforhold påvirker planter og liknende. Tilbudet fører til at barn som deltar ofte får lyst til å prøve å dyrke mat og nyttevekster hjemme, og sprer det de har lært til familie og venner. Noen eksempler er Blakstad skole som har en stor skolehage og Mellom-Nes skole som dyrker ulike planter i pallekarmer. Det Norske Hageselskap har utarbeidet en veileder for kommuner eller privatpersoner som ønsker å sette i gang liknende prosjekter i beredskapsøyemed.¹⁷

Våren 2023 ble Kunnskapshagen i Rådhusparken i Asker etablert. Tanken er at det skal være et sted der mennesker møtes, læring oppstår og kunnskap deles. Formålet med Kunnskapshagen er at den på en enkel og bærekraftig måte skal formidle kunnskap om matsikkerhet og matproduksjon og ikke minst inspirere til dyrking av egen mat. Hagen er også et godt eksempel på hvordan man kan utnytte urbane arealer til matdyrking.¹⁸

3.3 Egenberedskap i Asker

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB) har ansvar for egenberedskapsarbeidet i Norge. Direktoratet har oppjustert sine anbefalinger om hva en husstand i Norge bør ha av mat, drikke og andre nødvendige artikler i tilfelle en beredskapssituasjon. Dette er i tråd med Totalberedskapskommisjonens anbefaling om at forbedringen [i beredskapen, red.anm.] starter med befolkningen og grunnberedskapen. Kommisjonen mener at det er behov for å forsterke rådene om egenberedskap, både når det gjelder antall dager befolkningen bør kunne klare seg selv ved forsyningssvikt og hvilke scenarier det må tas høyde for.¹⁹

Asker kommune følger opp dette gjennom Egenberedskapsuka, som er en kampanje på høsten hvert år der befolkningen blir minnet på og får kunnskap om hvordan å selv ta gode valg og ha nok mat, drikke og andre viktige artikler i tilfelle en beredskapssituasjon.²⁰ Mottoet for uken i 2024 er «Du er en del av Norges beredskap».²¹

Regjeringen har bestemt at det er nødvendig å modernisere totalforsvaret og øke motstandsdyktigheten i såkalte kritiske samfunnsfunksjoner – blant annet energiforsyning, mat- og vannforsyning og kommunikasjons- og transportsystemer. Bakgrunnen er at Norge og Europa i dag opplever et endret sikkerhetspolitisk bilde. Stikkord er den geopolitiske situasjonen i Europa, hybride trusler, terrorisme og cyberangrep. 2026 er derfor bestemt å være det nasjonale totalforsvarsåret. DSB har

---

¹⁶ NOU 2023:17 Nå er det alvor – Rustet for en usikker fremtid [NOU 2023: 17 - regjeringen.no](https://www.regjeringen.no)

¹⁷ [Beredskapshagen – hagens plan B - Det Norske Hageselskap \(hageselskapet.no\)](https://www.hageselskapet.no)

¹⁸ [Kunnskapshagen i Rådhusparken | Asker kommune](https://www.asker.kommune.no)

¹⁹ NOU 2023: 17. Kapittel 2.2.1 En motstandsdyktig og utholdende befolkning

²⁰ [Egenberedskap | Asker kommune](https://www.asker.kommune.no)

²¹ [egenberedskap | Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap \(dsb.no\)](https://www.dsb.no)

ansvar for å organisere nasjonale aktiviteter, konferanser og kompetanseheving i forbindelse med markering av året. For Asker kommune blir det viktig å følge med på ulike nasjonale problemstillinger, blant annet knyttet til forsyningsproblematikk. Dette kan gjelde matforsyning, men også forsyning av medisiner og helseutstyr (som var relevant under koronapandemien) samt energi og andre ressurser kommunen er avhengig av.²²

3.4 Skog, hogst og utstyr

Skogen dekker over 37 prosent av landarealet og det er i dag tre ganger så mye skog i Norge som det var for hundre år siden. Praktisk talt hele det norske skogbruket er miljøsertifisert.²³ Skogen er en verdifull kilde til rekreasjon, skogsdrift og som karbonlager.

Det er fire skogeiersamvirker i Norge og dette er regionale organisasjoner som dekker hele landet, unntatt Finnmark. Et samvirke eies av medlemmene og skal drives på en måte som er til nytte for dem og dette gjelder også i de fire skogeiersamvirkene. Asker sogner til Viken Skog SA.

Hovedaktiviteten til samvirkene er kjøp og salg av tømmer til sagbruk og treforedlingsindustri, og de utfører skogsdrift på vegne av skogeierne. De tilbyr også en rekke andre skogbruketstjenester som planting, markberedning og ungskogpleie. I tillegg er det flere som selger tjenester innen skogbruksplanlegging. Hvert enkelt skogeiersamvirke har flere lokale skogeierlag tilknyttet seg. Disse er nettverk for medlemmene i lokalmiljøet, og mange arrangerer skogdager og kurs. Om man ser bort fra at noen skogeiere driver hogst av egen interesse/som fritidssysse blir skogen drevet av samvirkene og øvrige private aktører. Dette skyldes blant annet at moderne utstyr er kostbart (anslagsvis 4-5 millioner kroner pr enhet) og krever spesiell kompetanse. Det er derfor ikke slik at skogeiere i Asker har betydelig med eget utstyr for skogsdrift.

Asker kommune har ikke en detaljert oversikt over hva som finnes av utstyr eller kompetanse for skoghogst i Asker eller Bærum kommuner. I skogbrannreserven²⁴ i begge kommuner er det imidlertid flere bønder og skogeiere som besitter mye utstyr

---

²² [Totalforsvaret: Sammen for et tryggere Norge | Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap \(dsb.no\)](#)

²³ Se vedlegg 8 om skogen i Norge

²⁴ Det er kommunene som har ansvaret for skogbrannberedskapen, jfr. [forskrift om organisering og dimensjonering av brannvesen](#). I §4-12. Skogbrann står det:

I områder hvor det er betydelig fare for brann i skog, skal brannsjefen i samråd med de lokale skogbruksmyndigheter organisere en særskilt reservestyrke for innsats ved slike branner. Slik reservestyrke skal øves for aktuelle oppgaver. Basert på dette er det viktig at kommunen har beredskapsplan, telefonlister osv. klart før det oppstår en brannsituasjon. Det er viktig at brannsjef og skogbrukssjef har en god dialog. Skogbrukssjefen har ofte mye lokalkunnskap om skogeiere, veier, bommer, skogforhold osv. Bondelaget har ofte også ressurser tilgjengelig i form av gjødselvogner de kan fylle opp med vann og lignende. [Skogbrannberedskap i sommer | Statsforvalteren.no](#)

og kompetanse, og disse varsles ved behov. I tillegg gjennomfører kommunene årlige samlinger.²⁵

Asker Brann og Redning (ABBR) leder skogbrannrådet som består av skogeiere, sivilforsvaret, statsforvalter, Skogbrann forsikring, skogbrukssjef i begge kommuner, Maskinentreprenørenes forbund, brannsjefer fra omkringliggende brann- og redningsvesen med flere. Rådet kan sammenkalles ved behov og er et rådgivende organ med oversikt over utstyr og kompetanse. Skogbrannrådet sammenkalles før skogbrannsesongen for en statusoppdatering. I tillegg har kommunene egen beredskapsplan for håndtering av skogbranner.

Asker kommune har tilgang på mye ressurser i stor Oslo-regionen, i tillegg til skogbrannhelikoptre og Forsvaret hvis kommunens ressurser er uttømt eller ikke tilstrekkelig egnet. Dette kommer i tillegg til at kommunen også selv besitter utstyr og kompetanse. Kommunedirektøren opplever at denne oversikten er effektiv og tilstrekkelig dersom en beredskapssituasjon skulle oppstå der det er behov for å ta i bruk skogen på ulike måter, eller skogen rammes av risiko eller fare.

3.5 Vedlegg til saken

I verbalvedtaket ble det bedt om oversikter knyttet til arealer som kan benyttes til beredskapsformål. Vedleggene inneholder:

- Dyrkbar jord på kommunal grunn. **DJ_KG_over250m2.xls** (Arealer under 250 m² er fjernet da disse arealene ofte er småflekker langs veier).
- Dyrkbar jord på kommunal grunn som i liten grad er dekket av skog. **DJ_KG_ikke_skog.xls** Avledet av DJ_KG_over250m2.xls som er alle arealene.
- Gressbaner (fotball naturgress) på kommunal grunn. **Gressbane_kommunalgr.xls**
- Friområder på kommunal grunn. **Friområder_kommunale.xls**
- Bakgrunnsnotat om skogen i Norge

Vedlagt er også to pdf-kart. Et som viser eksempler på dyrkbar jord som er bevokst med skog og et som viser dyrkbar jord som i liten grad er bevokst med skog. Alle xls-filene har kolonner med gnr/bnr og areal for hver forekomst.²⁶

---

²⁵ Skogbrannreserven er en viktig ressurs. Skogbrannreserve består av mannskaper og utstyr som kan mobiliseres raskt ved behov. De kan bistå brannvesenet og andre nødetater under skogbranner. [Håndboken om etablering og organisering av skogbranntropper gir mer detaljert informasjon om dette](#)

²⁶ **Dyrkbar jord:** Denne ligger som relativt mange små flekker spredt over hele kommunen, og de fleste arealene er også dekket med skog (over 80%). Å lage pdf-kart som viser alle disse arealene er tidkrevende og har ikke vært mulig å prioritere til denne saken. Ved behov for å se dataene i et kart foreslår kommunedirektøren å vise dette i en digital løsning, eksempelvis kommunens fremtidige analysekart/beredskapskart.

Gressbaner på kommunal grunn: Det kun tre av disse fotballbanene med naturgress igjen på kommunal grunn. En liten på Føyka, en på Klokkarstua (Huringen) og en på Nærnes.

For mer informasjon vises det til Produktark – Dyrkbar jord, Geonorge.²⁷

4. Kommunedirektørens vurdering

Kommunedirektøren forstår problemstillingen knyttet til uro for matforsyning og hvordan kommunen håndterer ulike aspekter knyttet til dette. Som saken viser, er mange av problemstillingene i verbalvedtaket knyttet til ansvar andre beredskapsaktører har.

Kommunedirektøren ønsker å forsterke arbeidet rettet inn mot egenberedskap fremover, slik at kommunens innbyggere er best mulig forberedt i fall det skulle bli en form for forsyningskrise i nærmeste fremtid. Kommunedirektøren vil i den forbindelse peke på det arbeidet Asker kommune gjør når det gjelder skolehager og Grønne klasserom. I et beredskapsperspektiv er dette et viktig arbeid som ikke bare sikrer kompetanse om bærekraftig forvaltning av jorden og skaper godt samarbeid mellom skolen og landbruksnæringen, men hever kompetansen til befolkningen knyttet til dyrking av mat og forvaltning av grøntarealer.

Kommunedirektøren opplever ikke at det er behov for ytterligere dokumentasjon på arealer der det kan dyrkes mat eller skog utover det utredningen i saken har fremlagt. Imidlertid er kommunedirektøren positiv til å vurdere om matsikkerhet og matforsyning skal innarbeides i neste ROS-analyse. Kommunedirektøren vil igjen peke på at egenberedskap er en svært viktig del av beredskapen i Asker, så vel som i Norge. Det er opp til hver enkelt innbygger å legge til rette for å dyrke mat og andre nyttevekster på egen eiendom. Kommunen vil i så fall stille kompetanse til rådighet for at dette skal bli så hensiktsmessig som mulig.

5. Konklusjon

Kommunedirektøren konkluderer med at Asker kommune er tilstrekkelig rustet mot en eventuell internasjonal forsyningskrise og samarbeider godt med nasjonale og regionale aktører på feltet. Arbeidet med egenberedskap vil bli særlig viktig fremover. Redegjørelsen for arbeidet anbefales tatt til orientering.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Friområder på kommunal grunn: Dette er arealer av alle slag, og hvorvidt noen arealer egner seg for oppdyrking må kommunedirektøren vurdere ved befaring i marka dersom behovet melder seg.

²⁷ https://register.geonorge.no/data/documents/Dyrkbar%20jord_Productark_S-L_Dyrkbar%20jord.pdf

Vedlegg:

DJ_KG_ikke_skog

DJ_KG_over250m2

Dyrkbar_jord

Friområder_kommunale

Gressbane_kommunalgr

Fakta om skogen i Norge

Saksprotokoll

Arivsak
24/07095

Saksbehandler
Elizabeth Lie

Behandlet av
1 Formannskapet
2 Kommunestyret

Møtedato	Saksnr.
08.10.2024	140/24
15.10.2024	63/24

Asker kommunes arbeid med å sikre kommunens innbyggere i tilfelle en internasjonal forsyningskrise - svar på verbalvedtak

Formannskapet har behandlet saken i møte 08.10.2024 sak 140/24

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Hanne Lisa Matt (MDG) fremmet følgende oversendelsesforslag:

Det finnes mange små kommunale landbruksarealer som ikke er i drift og som kan tas i bruk. Mange av disse arealene er utelatt fra vedlagt oversikt siden de er under 250qm² og er restarealer som ligger inneklemt eller langs veier. Formannskapet mener likevel at det er et stort potensial for at disse mindre områdene kan bli til et stort bidrag for lokalsamfunnene og egenberedskapen. Kunnskapshagen foran rådhuset er på 300qm² og til stor glede og nytte. Ikke minst vil bruk bidra til å bekjempe fremmede arter som sprer seg lett på slike områder. Formannskapet mener at tema selvforsyning/matforsyningskrise skal inn i Askers ROS analyse og hensyntas i vår beredskapsplan og at Asker kommune burde sette seg et selvforsyningsmål. I den sammenheng kan det være nyttig med en egen utredning av potensialet for økt selvforsyning på mindre arealer (inkludert de under 250qm²).

Oversendelsen ble enstemmig vedtatt, uten realitetsbehandling.

Innstilling/Vedtak

1. Redegjørelsen for myndighetenes beredskapsinnsats knyttet til forsyning og kommunens arbeid med egenberedskap tas til orientering.

Saksprotokoll

Arivsak
24/07095

Saksbehandler
Elizabeth Lie

Behandlet av
1 Formannskapet
2 Kommunestyret

Møtedato	Saksnr.
08.10.2024	140/24
15.10.2024	63/24

Asker kommunes arbeid med å sikre kommunens innbyggere i tilfelle en internasjonal forsyningskrise - svar på verbalvedtak

Kommunestyret har behandlet saken i møte 15.10.2024 sak 63/24

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Redegjørelsen for myndighetenes beredskapsinnsats knyttet til forsyning og kommunens arbeid med egenberedskap tas til orientering.

EIER	ORGNR	ROLLE	GNR	BNR	FNR	SNR	Areal m2
ASKER KOMMUNE		920125298 H		1	13	0	3584
ASKER KOMMUNE		920125298 H		14	175	0	50
ASKER KOMMUNE		920125298 H		14	175	0	1974
ASKER KOMMUNE		920125298 H		1	26	0	103
ASKER KOMMUNE		920125298 H		1	26	0	81
ASKER KOMMUNE		920125298 H		1	26	0	50
ASKER KOMMUNE		920125298 H		29	159	0	402
ASKER KOMMUNE		920125298 H		30	2	0	1055
ASKER KOMMUNE		920125298 H		2	34	0	142
ASKER KOMMUNE		920125298 H		2	34	0	234
ASKER KOMMUNE		920125298 H		2	34	0	791
ASKER KOMMUNE		920125298 H		2	423	0	60
ASKER KOMMUNE		920125298 H		2	423	0	119
ASKER KOMMUNE		920125298 H		11	8	0	67
ASKER KOMMUNE		920125298 H		11	8	0	54
ASKER KOMMUNE		920125298 H		16	8	0	862
ASKER KOMMUNE		920125298 H		16	8	0	3963
ASKER KOMMUNE		920125298 H		16	8	0	1407
ASKER KOMMUNE		920125298 H		19	1	0	2698
ASKER KOMMUNE		920125298 H		19	1	0	814
ASKER KOMMUNE		920125298 H		19	1	0	84
ASKER KOMMUNE		920125298 H		19	1	0	50
ASKER KOMMUNE		920125298 H		20	1	0	57
ASKER KOMMUNE		920125298 H		20	1	0	75
ASKER KOMMUNE		920125298 H		20	1	0	12224
ASKER KOMMUNE		920125298 H		22	21	0	550
ASKER KOMMUNE		920125298 H		22	21	0	81
ASKER KOMMUNE		920125298 H		22	21	0	53
ASKER KOMMUNE		920125298 H		22	24	0	124
ASKER KOMMUNE		920125298 H		22	31	0	2569
ASKER KOMMUNE		920125298 H		22	28	0	52
ASKER KOMMUNE		920125298 H		40	1610	0	120
ASKER KOMMUNE		920125298 H		40	1610	0	103
ASKER KOMMUNE		920125298 H		40	1610	0	99
ASKER KOMMUNE		920125298 H		40	1744	0	346
ASKER KOMMUNE		920125298 H		42	201	0	565
ASKER KOMMUNE		920125298 H		44	1	0	115
ASKER KOMMUNE		920125298 H		58	325	0	211
ASKER KOMMUNE		920125298 H		58	325	0	68
ASKER KOMMUNE		920125298 H		56	90	0	1176
ASKER KOMMUNE		920125298 H		61	15	0	52
ASKER KOMMUNE		920125298 H		61	682	0	51
ASKER KOMMUNE		920125298 H		61	682	0	55
ASKER KOMMUNE		920125298 H		66	1	0	68
ASKER KOMMUNE		920125298 H		238	575	0	14085
ASKER KOMMUNE		920125298 H		68	79	0	1117
ASKER KOMMUNE		920125298 H		79	37	0	62
ASKER KOMMUNE		920125298 H		79	1	0	499
ASKER KOMMUNE		920125298 H		79	1	0	52
ASKER KOMMUNE		920125298 H		79	1	0	400
ASKER KOMMUNE		920125298 H		79	1	0	65
ASKER KOMMUNE		920125298 H		79	59	0	520
ASKER KOMMUNE		920125298 H		79	723	0	71
ASKER KOMMUNE		920125298 H		92	2	0	9594
ASKER KOMMUNE		920125298 H		92	2	0	113
ASKER KOMMUNE		920125298 H		301	56	0	842
ASKER KOMMUNE		920125298 H		301	197	0	2517
ASKER KOMMUNE		920125298 H		301	195	0	346
ASKER KOMMUNE		920125298 H		309	1	0	261
ASKER KOMMUNE		920125298 H		309	27	0	858
ASKER KOMMUNE		920125298 H		328	8	0	7469
ASKER KOMMUNE		920125298 H		328	8	0	184
ASKER KOMMUNE		920125298 H		328	8	0	120
ASKER KOMMUNE		920125298 H		335	15	0	191
ASKER KOMMUNE		920125298 F		335	57	1	2638
ASKER KOMMUNE		920125298 H		337	160	0	1520
ASKER KOMMUNE		920125298 H		337	160	0	454
ASKER KOMMUNE		920125298 H		337	160	0	1588
ASKER KOMMUNE		920125298 H		337	113	0	104
ASKER KOMMUNE		920125298 H		353	310	0	4034
ASKER KOMMUNE		920125298 H		355	1	0	66
ASKER KOMMUNE		920125298 H		355	1	0	22803
ASKER KOMMUNE		920125298 H		355	1	0	106
ASKER KOMMUNE		920125298 H		355	13	0	52
ASKER KOMMUNE		920125298 H		355	29	0	2107
ASKER KOMMUNE		920125298 H		268	15	0	5814
ASKER KOMMUNE		920125298 H		268	15	0	1528
ASKER KOMMUNE		920125298 H		221	10	0	1148
ASKER KOMMUNE		920125298 H		221	10	0	1969
ASKER KOMMUNE		920125298 H		222	26	0	604
ASKER KOMMUNE		920125298 H		241	118	0	502
ASKER KOMMUNE		920125298 H		253	2	0	600
ASKER KOMMUNE		920125298 H		261	22	0	3084
ASKER KOMMUNE		920125298 H		261	22	0	320
ASKER KOMMUNE		920125298 H		261	22	0	2452
RÅ~YKEN EIENDOM AS		982201489 H		265	221	0	1299
RÅ~YKEN EIENDOM AS		982201489 H		265	221	0	272
RÅ~YKEN EIENDOM AS		982201489 H		265	221	0	1266
RÅ~YKEN EIENDOM AS		982201489 H		265	221	0	3162
ASKER KOMMUNE		920125298 H		268	22	0	249
ASKER KOMMUNE		920125298 H		268	22	0	79
ASKER KOMMUNE		920125298 H		268	22	0	69
ASKER KOMMUNE		920125298 H		265	209	0	171
ASKER KOMMUNE		920125298 H		285	5	0	5042

 Dyrkbar jord

Dyrkbar jord på kommunal grunn

Dyrkbar jord viser arealer som ved oppdyrking kan settes i stand slik at de vil holde kravene til fulldyrka jord og som holder kravene til klima og jordkvalitet for plantedyrking.

Eksemplet viser arealer som ikke dekket av skog, dette utgjør under 20% av det som er registrert som dyrkbar jord.

 Dyrkbar jord

Dyrkbar jord på kommunal grunn

Dyrkbar jord viser arealer som ved oppdyrking kan settes i stand slik at de vil holde kravene til fulldyrka jord og som holder kravene til klima og jordkvalitet for plantedyrking.

Eksemplet viser arealer som er dekket av skog, dette utgjør over 80% av det som er registrert som dyrkbar jord.

EIER	ORGNR	ROLLE	GNR	BNR	FNR	SNR	Areal m2
ASKER KOMMUNE		920125298 H		1	5	0	163
ASKER KOMMUNE		920125298 H		1	12	0	2673
ASKER KOMMUNE		920125298 H		1	488	0	572
ASKER KOMMUNE		920125298 H		92	175	0	7849
ASKER KOMMUNE		920125298 H		2	474	0	9347
ASKER KOMMUNE		920125298 H		92	52	0	41821
ASKER KOMMUNE		920125298 H		9	417	0	8034
ASKER KOMMUNE		920125298 H		9	416	0	14915
ASKER KOMMUNE		920125298 H		3	457	0	3322
ASKER KOMMUNE		920125298 H		3	76	0	2950
ASKER KOMMUNE		920125298 H		8	358	0	5092
ASKER KOMMUNE		920125298 H		8	83	0	1605
ASKER KOMMUNE		920125298 H		14	189	0	2820
ASKER KOMMUNE		920125298 H		10	22	0	2943
ASKER KOMMUNE		920125298 H		10	21	0	534
ASKER KOMMUNE		920125298 H		10	20	0	3424
ASKER KOMMUNE		920125298 H		39	1935	0	4018
ASKER KOMMUNE		920125298 H		40	198	0	3235
ASKER KOMMUNE		920125298 H		40	1602	0	19224
ASKER KOMMUNE		920125298 H		40	1608	0	1
ASKER KOMMUNE		920125298 H		42	6	0	24198
ASKER KOMMUNE		920125298 H		44	1	0	210205
ASKER KOMMUNE		920125298 AE		119	1236	0	2
ASKER KOMMUNE		920125298 H		56	162	0	19770
ASKER KOMMUNE		920125298 H		56	123	0	18461
ASKER KOMMUNE		920125298 H		61	447	0	1328
ASKER KOMMUNE		920125298 H		63	99	0	13394
ASKER KOMMUNE		920125298 H		63	99	0	48
ASKER KOMMUNE		920125298 H		63	99	0	40
ASKER KOMMUNE		920125298 H		63	153	0	1
ASKER KOMMUNE		920125298 H		64	6	0	13151
ASKER KOMMUNE		920125298 H		66	45	0	792
ASKER KOMMUNE		920125298 H		66	45	0	121
ASKER KOMMUNE		920125298 H		66	44	0	1766
ASKER KOMMUNE		920125298 H		66	5	0	1110
ASKER KOMMUNE		920125298 H		66	5	0	267
ASKER KOMMUNE		920125298 H		66	30	0	5747
ASKER KOMMUNE		920125298 H		66	1	0	13
ASKER KOMMUNE		920125298 H		66	1	0	80497
ASKER KOMMUNE		920125298 H		66	5	0	5832
ASKER KOMMUNE		920125298 H		67	173	0	1106
ASKER KOMMUNE		920125298 H		66	37	0	4629
ASKER KOMMUNE		920125298 H		67	37	0	25445
ASKER KOMMUNE		920125298 H		67	53	0	8384
ASKER KOMMUNE		920125298 H		68	235	0	59183
ASKER KOMMUNE		920125298 H		68	79	0	34990
ASKER KOMMUNE		920125298 H		79	44	0	5330
ASKER KOMMUNE		920125298 H		79	72	0	1552
ASKER KOMMUNE		920125298 H		79	1	0	134
ASKER KOMMUNE		920125298 H		78	1	0	14269
ASKER KOMMUNE		920125298 H		79	1	0	56004
ASKER KOMMUNE		920125298 H		79	270	0	1
ASKER KOMMUNE		920125298 H		79	270	0	2
ASKER KOMMUNE		920125298 H		89	95	0	9425
ASKER KOMMUNE		920125298 H		89	95	0	8628
ASKER KOMMUNE		920125298 H		92	2	0	516
ASKER KOMMUNE		920125298 H		92	619	0	10483
ASKER KOMMUNE		920125298 H		89	274	0	1543
ASKER KOMMUNE		920125298 H		309	1	0	36299
ASKER KOMMUNE		920125298 H		309	40	0	4947
ASKER KOMMUNE		920125298 H		323	31	0	344
ASKER KOMMUNE		920125298 H		324	150	0	74
ASKER KOMMUNE		920125298 H		324	46	0	212
ASKER KOMMUNE		920125298 H		328	6	0	1162
ASKER KOMMUNE		920125298 H		328	7	0	100
ASKER KOMMUNE		920125298 H		328	8	0	12700
ASKER KOMMUNE		920125298 H		328	215	0	877
ASKER KOMMUNE		920125298 H		328	332	0	954
ASKER KOMMUNE		920125298 H		328	330	0	66
ASKER KOMMUNE		920125298 H		335	328	0	9148
ASKER KOMMUNE		920125298 H		335	334	0	128
ASKER KOMMUNE		920125298 H		336	57	0	1225
ASKER KOMMUNE		920125298 H		336	7	0	20
ASKER KOMMUNE		920125298 H		336	7	0	225
ASKER KOMMUNE		920125298 H		336	7	0	3505
ASKER KOMMUNE		920125298 H		336	7	0	657
ASKER KOMMUNE		920125298 H		336	57	0	621
ASKER KOMMUNE		920125298 H		335	328	0	1
ASKER KOMMUNE		920125298 H		336	4	0	16142
ASKER KOMMUNE		920125298 H		336	58	0	1
ASKER KOMMUNE		920125298 H		336	60	0	703
ASKER KOMMUNE		920125298 H		336	6	0	119
ASKER KOMMUNE		920125298 H		353	2	0	16762
ASKER KOMMUNE		920125298 H		357	3	0	1
ASKER KOMMUNE		920125298 H		357	107	0	1553
ASKER KOMMUNE		920125298 H		357	108	0	256
ASKER KOMMUNE		920125298 H		357	113	0	1309
ASKER KOMMUNE		920125298 H		243	216	0	3873
ASKER KOMMUNE		920125298 H		243	466	0	303
ASKER KOMMUNE		920125298 H		247	78	0	2266
ASKER KOMMUNE		920125298 H		250	190	0	2828
ASKER KOMMUNE		920125298 H		251	233	0	1843
ASKER KOMMUNE		920125298 H		253	6	0	2343
ASKER KOMMUNE		920125298 H		253	6	0	5
ASKER KOMMUNE		920125298 H		253	6	0	4371
ASKER KOMMUNE		920125298 H		253	2	0	56387
ASKER KOMMUNE		920125298 H		260	41	0	1586
ASKER KOMMUNE		920125298 H		261	22	0	26921
ASKER KOMMUNE		920125298 H		261	73	0	467
ASKER KOMMUNE		920125298 H		261	116	0	548
ASKER KOMMUNE		920125298 H		261	246	0	1023
ASKER KOMMUNE		920125298 H		261	248	0	5230
ASKER KOMMUNE		920125298 H		280	22	0	50752
ASKER KOMMUNE		920125298 H		280	44	0	2007
ASKER KOMMUNE		920125298 H		285	5	0	6264
ASKER KOMMUNE		920125298 H		285	404	0	1521

Fakta om skogen i Norge

Skogen dekker over 37 prosent av landet, og det er tre ganger så mye skog i Norge som det var for hundre år siden. Praktisk talt hele det norske skogbruket er miljøsertifisert.

I motsetning til situasjonen knyttet til i regnskogen, driver Norge et av verdens mest bærekraftige skogbruk. For hvert tre som hogges, blir det plantet nye. I 2022 ble det satt omtrent 47,5 millioner skogplanter i jorden i Norge.

Skogens rolle i klimakampen er tillagt stor vekt i regjeringens klimaplan, og det har en solid begrunnelse. Skogen binder årlig om lag halvparten av Norges CO₂-utslipp. Ved å drive aktiv skogskjøtsel kan bindingen opprettholdes og økes på sikt.

Når trærne blir gamle, reduseres veksten og CO₂-bindingen. Da kan de gjøre en ny jobb for klimaet som en fornybar naturressurs. Å hogge trær er nemlig også en viktig del av klimaløsningen. Alt som kan lages av olje, kan i prinsippet også lages av tre – og det gir langt lavere klimagassutslipp. Høyest klimanytte har produkter med lang levetid. Ved å bruke tre som byggemateriale kan klimagassutslippene i byggesektoren senkes. Byggene vil fungere som karbonlagre i lang tid, og etterpå kan trevirke brukes til andre formål. Tre som ikke har god nok kvalitet til å bygge med, kan brukes til papir, biodrivstoff, dyrefôr, trekull og mye mer.

FNs klimapanel peker på bruk av tre som erstatning for andre energikrevende og fossilbaserte produkter som ett av flere viktige klimatiltak. Det betyr ikke at vi skal bruke skogen til å erstatte alt som er laget av fossile ressurser i dag, men det er en god start på et grønt skifte. Dette forutsetter selvfølgelig at det blir plantet etter hogst.

Rekordmye skog i Norge

Norge har mye skog som det er mulig å hente tømmer fra, men det har ikke alltid vært slik. For 100 år siden var situasjonen en ganske annen, og flere steder hadde det blitt drevet rovhogst på skogen over lang tid uten å legge vekt på å få opp igjen ny skog etter hogst. Dette gjorde at skogen var glissen og uthogd. Etter andre verdenskrig ble det satt i gang en storstilt skogplanting. Dette ser man resultatene av i dag.

Tall fra Landsskogtakseringen viser at det står nesten 1000 millioner kubikkmeter trevirke i skogene i Norge. Det er tre ganger så mye skog som på 1920-tallet.

Nå vokser skogen med nesten 25 millioner m³ i året. Samtidig hogges det rundt 13 millioner m³ hvert år, og det er mulig å øke hogsten med 15 prosent (til om lag 15 millioner m³) innenfor bærekraftige rammer. Slik kan Norge bruke mer tømmer og biomasse, samtidig som skogressursen og karbonlageret i skogen fortsetter å øke.

Et bærekraftig skogbruk

Norge og Finland er det eneste landene i verden hvor det meste av alt skogbruk er miljøsertifisert.

Praktisk talt hele det norske skogbruket har vært miljøsertifisert siden år 2000. Sertifiseringen skjer i hovedsak etter Norsk PEFC Skogstandard. Standarden inneholder en rekke krav til hvordan man skal hogge og stelle i skogen, og den skal sikre at alle verdier og interesser knyttet til skogen ivaretas på en god måte. Dette innebærer blant annet hensyn til biologisk mangfold, friluftsliv og kulturminner. Kravpunktene omfatter blant annet at det settes igjen livsløpstrær, bevaring av kantsoner mot myr, vann og vassdrag og oppretting av kjøreskader i terrenget.

Positiv utvikling for biologisk mangfold

Det biologiske mangfoldet i den norske skogen har utviklet seg positivt de siste 100 årene. Skogbrukets miljøhensyn har bidratt til denne utviklingen. Staten har, gjennom Landsskogtakseringen, systematisk målt tilstanden i den norske skogen siden 1919. Den viser at vi har fått flere gamle trær, døde trær og mer løvskog. Noe som skaper gode livsmiljøer for sjeldne arter. Fra 1996 til 2016 økte for eksempel mengden døde trær med omtrent 50 prosent slik at det nå er over 100 millioner kubikkmeter dødt trevirke i de norske skogene.

Artsdatabankens rødliste beskriver utviklingen til arter i Norge, og det er derfor viktig for skogbruket å følge med på denne. Mange arter er naturlig sjeldne i landskapet, og det vil derfor alltid være en del arter på rødlista. For mange arter som lever i skog, har tilstanden bedret seg. Arbeidet kan likevel alltid bli bedre, og skognæringen må utvikle seg og tilpasse miljøhensynene i skogsdriften ettersom det kommer ny kunnskap om artene.

Organisering og skogsdrift

Norges Skogeierforbund er en nasjonal overbygning for fire skogeiersamvirker og rundt 30 000 skogeiere over hele landet.

Samlet står de for om lag 80 prosent av tømmeromsetningen i Norge og har betydelige eierandeler i norsk skogindustri.

I dag er om lag 30 000 skogeiere medlemmer i Allskog, AT Skog, Glommen Mjøsen Skog eller Viken Skog, og Norges Skogeierforbund er en nasjonal aktør for de fire skogeiersamvirkene i næringspolitikken.

Skogeierforbundets hovedoppgave er å sikre grunneieres rettigheter og best mulige rammebetingelser for et bærekraftig skogbruk etter Norsk PEFC Skogstandard.

Salg av tømmer utgjør hovedinntekten fra skogen for de fleste medlemmene, og skogeiersamvirkene utfører skogsdrift på vegne av skogeierne. De tilbyr også en rekke andre skogbrukstjenester som planting, markberedning og ungskogpleie.

Som ellers i landbrukssamvirket er opprinnelsen til skogeiersamvirket at skogeierne organiserte seg for å oppnå tilfredsstillende priser på tømmeret. Oppnådd pris på tømmeret er i dag like fortsatt viktig, men skogeiersamvirkene og Norges Skogeierforbund arbeider også med næringspolitikk.

De fire skogeiersamvirkene er regionale organisasjoner som dekker hele landet unntatt Finnmark. Et samvirke eies av medlemmene og skal drives på en måte som er til nytte for dem. Slik er det også i de fire skogeiersamvirkene. Asker sogner til Viken Skog SA.

Hovedaktiviteten deres er kjøp og salg av tømmer til sagbruk og treforedlingsindustri, og de utfører skogsdrift på vegne av skogeierne. De tilbyr også en rekke andre skogbrukstjenester som planting, markberedning og ungskogpleie. I tillegg er det flere som selger tjenester innen skogbruksplanlegging.

Hvert enkelt skogeiersamvirke har flere lokale skogeierlag tilknyttet seg. Disse er nettverk for medlemmene i lokalmiljøet, og mange arrangerer skogdager og kurs.

Om man ser bort fra at noen skogeiere driver hogst av egen interesse / som fritidssysselet (dette er minimalt) blir skogen drevet av samvirkene og øvrige private aktører. Dette skyldes at moderne utstyr er dyrt (4-5 millioner kroner pr enhet) og krever spesiell kompetanse.

Kilde: Norges Skogeierforbund

Saksframlegg

Arkivsak
24/16027-1

Saksbehandler
Ole Bøklepp

Behandles av
Formannskapet
Kommunestyret

Møtedato
08.10.2024
15.10.2024

Ny overordnet beredskapsplan Asker kommune

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Ny overordnet beredskapsplan for Asker kommune vedtas.

1. Sammendrag

Vedlagt følger ny overordnet beredskapsplan.

Kommunedirektøren legger i denne saken frem et nytt og vesentlig forbedret planverk. Planen beskriver hvordan beredskapen i kommunen er organisert ved alvorlige uønskede hendelser som rammer kommunen som helhet, eller som er av en karakter som krever sentral koordinering og ledelse.

Formålet med planen er at kommunen skal ha en beredskapsorganisasjon som trer i kraft, helt eller delvis, ved uønskede hendelser hvor den ordinære linjeorganisasjonen alene ikke er den hensiktsmessige organisasjonsformen for å redusere konsekvensene av hendelsen, opprettholde kommunale tjenester og i etterkant normalisere situasjonen. Denne planen er en viktig del av «Plan for helhetlig og systematisk arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap i Asker kommune» som vil komme til politisk behandling i begynnelsen av 2025.

2. Bakgrunn for saken

Overordnet beredskapsplan er utarbeidet med bakgrunn i lovkrav og føringer fra statlige myndigheter:

- LOV 2010-06-25 om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven) med tilhørende forskrift om kommunal beredskapsplikt.

- LOV 2018-06-01 om forebyggende sikkerhetstjeneste (sikkerhetsloven)
- LOV 2018-06-22 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)

Planen er også utarbeidet med utgangspunkt i overordnet ROS-analyse for Asker kommune vedtatt i kommunestyret tidligere i år, og forholder seg til interne reglement i Asker kommune.

I arbeidet med planen er det i tillegg til lovkrav og statlige anbefalinger og føringer hensyntatt innspill fra virksomhetene i Asker kommune og eksterne samarbeidspartnere (herunder nødetatene).

3. Saksopplysninger

På bakgrunn av kommunens helhetlige risiko- og sårbarhetsanalyse (godkjent i kommunestyret januar 2024) skal kommunen blant annet utarbeide langsiktige mål, strategier, prioriteringer og plan for oppfølging av samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet. Dokumentet «plan for helhetlig og systematisk arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap i Asker kommune» vil derfor komme til politisk behandling i begynnelsen av 2025. I dokumentet vil det vises til kommunens overordnede beredskapsplan som en viktig del i dette arbeidet.

Begrepet beredskap er definert som forberedelser og igangsetting av tiltak for å begrense eller håndtere uønskede hendelser på best mulig måte. Kommunen er i en uønsket hendelse når det oppstår en situasjon som truer eller kan true liv og helse, miljø, kritiske samfunnsfunksjoner, materielle verdier og/eller kommunens troverdighet, og som går ut over det omfang kommunen normalt er i stand til å håndtere.

Hensikten med samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet i kommunen er å redusere risiko for uønskede hendelser, og sørge for at uønskede hendelser som likevel oppstår håndteres på best mulig måte.

Samfunnssikkerhet kan beskrives som den evne samfunnet har til å opprettholde viktige samfunnsfunksjoner og ivareta borgernes liv, helse og grunnleggende behov under ulike former for påkjenninger.

Samfunnssikkerhetsbegrepet brukes bredt og dekker sikkerhet innenfor hele spekteret av utfordringer, fra begrensede hendelser via større situasjoner som representerer omfattende fare for liv, helse, miljø og materielle verdier, til sikkerhetsutfordringer som truer samfunnet.

Kommunedirektøren legger i denne saken frem en ny og vesentlig forbedret overordnet beredskapsplan for Asker kommune. Planen beskriver hvordan beredskapen i kommunen er organisert ved alvorlige uønskede hendelser som rammer kommunen som helhet, eller som er av en karakter som krever sentral koordinering og ledelse.

Formålet med planen er at kommunen skal ha en beredkapsorganisasjon som trer i kraft, helt eller delvis, ved uønskede hendelser hvor den ordinære linjeorganisasjonen alene ikke er den hensiktsmessige organisasjonsformen for å redusere konsekvensene av hendelsen, opprettholde kommunale tjenester og i etterkant normalisere situasjonen.

Kommunen har organisert håndteringen av uønskede hendelser i nivåer, med etablering av kriseledelse på overordnet nivå som trer i kraft når bestemte vilkår er oppfylt.

Planens virkeområde er samtlige tjenesteområder og virksomheter i Asker kommune og er bestemmende for organiseringen og utøvelsen av håndteringen.

Planen beskriver hvordan kriseledelsen skal støtte kommunens tjenesteområder og virksomheter med overordnet koordinering av tiltak og ressurser for å verne om liv og helse, miljø og materielle og immaterielle verdier.

Det overordnede beredkapsplanverket består i tillegg av delplaner for krisekommunikasjon, evakuert- og pårørendesenter og atomberedskap. Det er også egne planverk for beredskap innen de forskjellige tjenesteområder og virksomheter i kommunen – også innen brann og redning.

4. Kommunedirektørens vurdering

Kommunedirektøren mener overordnet beredkapsplan gir et godt innblikk i en viktig del av kommunens ansvarsområde, og gir et godt grunnlag for arbeidet med uønskede hendelser i Asker.

5. Konklusjon

Kommunedirektøren anbefaler at ny overordnet beredkapsplan for Asker kommune vedtas.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Overordnet beredkapsplan for Asker kommune 2024

Saksprotokoll

Arivsak
24/16027

Saksbehandler
Ole Lorang Bøklepp

Behandlet av
1 Formannskapet
2 Kommunestyret

Møtedato	Saksnr.
08.10.2024	141/24
15.10.2024	64/24

Ny overordnet beredskapsplan Asker kommune

Formannskapet har behandlet saken i møte 08.10.2024 sak 141/24

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Innstilling

1. Ny overordnet beredskapsplan for Asker kommune vedtas.

Saksprotokoll

Arivsak
24/16027

Saksbehandler
Ole Lorang Bøklepp

Behandlet av
1 Formannskapet
2 Kommunestyret

Møtedato	Saksnr.
08.10.2024	141/24
15.10.2024	64/24

Ny overordnet beredskapsplan Asker kommune

Kommunestyret har behandlet saken i møte 15.10.2024 sak 64/24

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Ny overordnet beredskapsplan for Asker kommune vedtas.

Overordnet beredskapsplan for Asker kommune 2024

Administrativ del

Innholdsfortegnelse

Formål og virkeområde	2
Lovgrunnlag og definisjoner	2
Kommunens beredskapsplanverk	3
Prinsipper i beredskapsarbeidet.....	4
De proaktive prinsipper	4
Tre nivåer for krisehåndtering	5
Nivå 0 og 1 – avdeling og virksomhet (taktisk nivå)	5
Nivå 2 tjenestekområde (operativt nivå)	6
Nivå 3 overordnet koordinering (strategisk nivå).....	6
Hendelser som gir kommunen særlige utfordringer	7
Lokal redningsentral (LRS)	8
Roller og ansvar, økonomi og hastevedtak mv	8
Roller og ansvar	8
Kommunens organisering og fullmaktsnivå	9
Økonomi og hastevedtak	9
Rutiner for varsling, informasjonsdeling og rapportering	10
Varsling	10
Deling av informasjon, rapportering og kommunikasjon internt	11
Kommunikasjon ved bortfall av mobilnett	11
Gradert informasjon	11
Beordring og anmodning om støtte internt	12
Koordinering mot evakuert- og pårørendesenter (EPS)	12
Samhandling med eksterne aktører	12
Anmodning om støtte fra eksterne (ikke-kommunale) ressurser	12
Asker kommune og statsforvalter	13
Krisekommunikasjon	13
Befolkningsvarsling.....	14
Demobilisering og normalisering	14

Evaluering.....	15
Arkivering og versjonshistorikk.....	15
Versjonshistorikk.....	16

Formål og virkeområde

«Overordnet beredskapsplan for Asker kommune» beskriver hvordan beredskapen i kommunen er organisert ved uønskede hendelser som er av en karakter som krever sentral koordinering og ledelse.

Formålet med planen er at kommunen skal ha en beredskapsorganisasjon som trer i kraft, helt eller delvis, ved uønskede hendelser hvor den ordinære linjeorganisasjonen alene ikke er tilstrekkelig for å redusere konsekvensene av hendelsen, opprettholde kommunale tjenester og normalisere situasjonen.

Kommunen har organisert håndteringen av kriser og uønskede hendelser i tre nivåer, med etablering av kriseledelse og krisestab på strategisk nivå som trer i kraft når bestemte vilkår er oppfylt.

Planens virkeområde er samtlige tjenesteområder i Asker kommune og er bestemmende for organiseringen og utøvelsen av områdenes krisehåndtering.

Planen beskriver hvordan strategisk nivå skal støtte kommunens tjenesteområder med overordnet koordinering av tiltak og kommunens ressurser for å verne om liv og helse, miljø, samfunnsfunksjoner og materielle og immaterielle verdier.

Overordnet beredskapsplan har egne dokument som detaljerer videre håndtering.

Tjenesteområdenes beredskapsplaner inngår som delplaner til overordnet beredskapsplan. I tillegg inngår fagplaner som dekker spesifikke fagområder.

Lovgrunnlag og definisjoner

Overordnet beredskapsplan er utarbeidet med bakgrunn i:

- LOV 25.06.2010 om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven) med tilhørende forskrift om kommunal beredskapsplikt.
- LOV 01.06.2018 om forebyggende sikkerhetstjeneste (sikkerhetsloven).
- LOV-2018-06-22 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven).
- Overordnet ROS-analyse Asker kommune, vedtatt i kommunestyret 30.01.2024.
- Interne reglement i Asker kommune.

Begrepet beredskap er definert som planlegging og forberedelser av tiltak for å begrense eller håndtere kriser eller andre uønskede hendelser på best mulig måte. Kommunen er i en krise når det oppstår en situasjon som truer eller kan true liv og helse, miljø, kritiske samfunnsfunksjoner, materielle verdier og/eller kommunens troverdighet. En krise kan være en hendelse, større ulykke eller katastrofe som går ut over det omfang kommunen normalt er i stand til å håndtere.

Hensikten med samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeidet i kommunen er å redusere risiko for kriser og sørge for at kriser som likevel oppstår, håndteres på best mulig måte.

Samfunnssikkerhet kan beskrives som den evne samfunnet har til å opprettholde viktige samfunnsfunksjoner og ivareta borgernes liv, helse og grunnleggende behov under ulike former for påkjenninger.

Samfunnssikkerhetsbegrepet brukes bredt og dekker sikkerhet innenfor hele spekteret av utfordringer, fra begrensede hendelser via større krisesituasjoner som representerer omfattende fare for liv, helse, miljø og materielle verdier, til sikkerhetsutfordringer som truer samfunnet.

Kommunens beredskapsplanverk

Kommunens plikt til å utarbeide en overordnet beredskapsplan er nedfelt i lov og skal beskrive hvordan beredskapen i kommunen er organisert ved uønskede hendelser som krever en overordnet innsats. Kommunens beredskapsplanverk er frittstående fra kommunens planstrategi. Den overordnede beredskapsplanen skal samordne og integrere øvrige beredskapsplaner i kommunen. I praksis vil det si at den overordnede beredskapsplanen skal gjøre rede for det øvrige beredskapsplanverket (delplaner, detaljplaner og fagplaner), og klargjøre hvordan den overordnede beredskapsplanen og det øvrige beredskapsplanverket utfyller hverandre.

Asker kommune deler planstrukturen for sin beredskapsorganisasjon inn i tre nivå:

1. Overordnet beredskapsplan og fagplaner for kommunens ledelse i sine planer.
2. Delplaner for kommunens tjenesteområder
3. Detaljplaner for kommunens virksomheter og avdelinger

Fagplaner er de hvor tematikken av hensiktsmessige grunner er samlet i egne planer.

Alle nivå har egne dokument som spesifiserer detaljene i planverket. De dokumentene som er faste i alle planer er varslingslister, tiltakskort samt roller, ansvar og fullmakter.

Overordnet beredskapsplan har i tillegg egne dokument som spesifiserer ressursoversikt og beredskapsavtaler med eksterne.

A. Tiltakskort

Nivå	Dokument	Ansvarlig
1	Overordnet beredskapsplan	Kommunestyret
2	Delplan Organisasjon, styring og velferd	Direktør Organisasjon, styring og velferd
3	Detaljplaner Organisasjon, styring og velferd	Virksomhetsledere i tjenesteområdet
2	Delplan Oppvekst	Direktør Oppvekst
3	Detaljplaner Oppvekst	Virksomhetsledere i tjenesteområdet
2	Delplan Velferd	Direktør Velferd
3	Detaljplaner Velferd	Virksomhetsledere i tjenesteområdet
2	Delplan Samfunnstjenester	Direktør Samfunnstjenester
3	Detaljplaner Samfunnstjenester	Virksomhetsledere i tjenesteområdet
2	Delplan Samfunnsutvikling	Direktør Samfunnsutvikling
3	Detaljplaner Samfunnsutvikling	Virksomhetsledere i tjenesteområdet
2	Delplan Medborgerskap	Direktør Medborgerskap

3	Detaljplaner Medborgerskap	Virksomhetsledere i tjenesteområdet
2	Fagplan helsemessig og sosial beredskap	Direktør Velferd
2	Fagplan evakuert- og pårørendesenter (EPS)	Direktør Velferd
2	Fagplan psykososialt kriseteam	Virksomhetsleder i tjenesteområdet
1	Fagplan atomberedskap	Beredskapssjef
3	Fagplan krisekommunikasjon	Kommunikasjonssjef
2	Fagplan pandemi	Kommuneoverlege

Prinsipper i beredskapsarbeidet

Asker kommunes arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap er basert på prinsippene om likhet, nærhet, ansvar og samvirke. Hensikten med overordnet beredskapsplan er å kunne etablere en ledelse som raskt kan iverksette de tiltak som er nødvendige når en uønsket hendelse inntreffer som ikke kan håndteres av et tjenesteområde alene eller som berører to eller flere tjenesteområder i kommunen.

De proaktive prinsipper

Etterlevelse av de proaktive prinsippene som er beskrevet i tabellen nedenfor skal sikre at Asker kommune responderer så tidlig som mulig med tilstrekkelige ressurser i alle potensielle beredskapssituasjoner.

Sikker usikkerhets-prinsippet	Prinsippet innebærer at man alltid bør velge å varsle/mobilisere beredskapsorganisasjonen dersom man er usikker på om det er nødvendig. Det samme gjelder dersom det er usikkert om det er nødvendig å iverksette et tiltak som kan ha positiv effekt under en beredskapssituasjon. Tiltaket bør da iverksettes.
Moderat overreaksjons-prinsippet	Prinsippet innebærer at beredskapsorganisasjonen alltid og så tidlig som mulig bør forsøke å gjennomføre ressursmobilisering av et slikt omfang at det er tilgjengelig en overkapasitet på de viktigste ressursene.
Første informasjons-prinsippet	Prinsippet innebærer at Asker kommune i utgangspunktet alltid bør forsøke å være først ute med informasjon til media og andre interessenter om beredskapssituasjoner som rammer kommunen. Informasjonen skal alltid være så korrekt som mulig, selv om informasjonen kan gi kommunen negativ publisitet.

Tre nivåer for krisehåndtering

Krisehåndtering i kommunen følger, i tråd med likhetsprinsippet, linjene i organisasjonskartet. Alle avvik fra fastsatte linjer skal avtales med kriseleder på det høyeste nivå som er mobilisert for den gjeldende hendelsen.

- **Nivå 0 Avdeling.** Nivået er en uønsket hendelse som oppstår i den enkelte avdeling og håndteres av denne alene. Vil normalt oppleves som en del av ordinær drift.
- **Nivå 1 Virksomhet.** Nivået er en uønsket hendelse som oppstår som ikke kan håndteres av den enkelte avdeling alene, eller som rammer to eller flere avdelinger. Hendelsen kan håndteres med virksomhetens egne ressurser. Hele eller deler av virksomhetens ledelse bistår tjenestestedet eller virksomheten.
- **Nivå 2 Tjenesteområde.** Nivå 2 er en uønsket hendelse som ikke kan håndteres av en virksomhets ressurser alene eller som berører to eller flere virksomheter i direktørområdet. Hele eller deler av ledelsen bistår virksomheten(e).
- **Nivå 3 Overordnet koordinering – kriseledelse og krisestab.** Nivå 3 er en uønsket hendelse som ikke kan håndteres av et tjenesteområde alene eller som berører to eller flere tjenesteområder i kommunen. Hele eller deler av kommunens kriseledelse settes. Kriseledelse og krisestab skal koordinere informasjon, beslutninger og ressurser i kommunen, samt støtte tjenesteområdene og bidra til normalisering.

Nivå 0 og 1 – avdeling og virksomhet (taktisk nivå)

Virksomhetene forventes å håndtere uønskede hendelser innenfor eget ansvarsområde.

Mange uønskede hendelser oppstår i den enkelte avdeling og håndteres av denne alene. Dette vil normalt oppleves som en del av ordinær drift.

Noen hendelser vil ikke kunne håndteres av den enkelte avdeling alene, men hendelsen kan håndteres med virksomhetens egne ressurser. Hele eller deler av virksomhetens ledelse bistår tjenestestedet eller virksomheten.

Virksomhetsleder er da ansvarlig for håndteringen (i noen virksomheter er det en vaktleder har virksomhetsleders myndighet). Virksomhetslederen kan, dersom hendelsens karakter tilsier det, delegere utførelsen til en avdeling underlagt virksomheten.

Den som er delegert myndighet, skal alltid varsle oppover i linjen om hendelsen. Det er virksomhetens ansvar å ivareta informasjonsbehov ut i egen organisasjon og oppover i linjen.

Virksomhetsleder skal vurdere virksomhetens evne til å håndtere den uønskede hendelsen og konsekvenser for liv og helse, miljø, og/eller verdier. Virksomhetsleder skal fortløpende vurdere behovet for, og eventuelt anmode om, at nivå 2 iverksettes. Dette nivå innebærer som hovedregel ikke en endring i allerede delegerte fullmakter og myndighet mellom nivåene. Ved beslutning om å heve krisehåndteringen til et høyere nivå, skal virksomheten fortsette sitt arbeid med den uønskede hendelsen innenfor sitt ansvarsområde (se også virksomhetenes planverk i kvalitetssystemet).

Virksomheten kan be om ressurs fra kommunikasjon, beredskap, helse mv. uten at kommunens kriseledelse er satt. Forespørsel om dette går i linjen eller via høyeste etablerte krisehåndteringsnivå.

Nivå 2 tjenesteområde (operativt nivå)

Tjenesteområdene er ansvarlig for koordinering av krisehåndteringen i sine underliggende virksomheter. Ved en uønsket hendelse i en underliggende virksomhet skal direktør for tjenesteområdet på forespørsel fra virksomheten, eller etter en egen vurdering, gripe inn.

Tjenesteområdene skal støtte underliggende virksomhet og lede håndteringen ved å bidra med ressurser, beslutte iverksettelse av tiltak og samordne iverksatte tiltak på tvers av berørte virksomheter i linjen. Tjenesteområdene skal fortløpende vurdere behovet for og eventuelt anmode om at nivå 3 settes.

Tjenesteområdene har ansvar for varsling og informasjon til underliggende virksomheter.

Direktørene (eller den som får delegert denne oppgaven) holder kommunedirektør, kommunikasjonssjef og beredskapssjef orientert om situasjonsbildet og status i henhold til avtalt frekvens.

Tjenesteområdene kan be om ressurs fra kommunikasjon, beredskap, velferd mv. uten at kommunens kriseledelse er satt. Forespørsel om dette går i linjen.

Nivå 3 overordnet koordinering (strategisk nivå)

Ved en alvorlig uønsket hendelse som ikke kan løses av tjenesteområdet selv, eller som rammer to eller flere tjenesteområder, skal strategisk nivå etableres. Hele eller deler av kommunens kriseledelse og krisestab settes.

Strategisk nivå ivaretar behovet for overordnet situasjonsbilde, koordinering av tiltak, prioritering av ressurser og langsiktig planlegging av kommunens innsats.

Enhver direktør skal sammen med sitt tjenesteområde ivareta behovet for oversikt over og koordinering av eget område og planlegging av områdets innsats i tråd med strategisk nivå's beslutninger. Direktørene skal sikre at det er sammenheng mellom overordnede prioriteringer og iverksatte tiltak.

Virksomhetsledere (eller de som har fått delegert myndighet) skal koordinere virksomhetens tiltak og bidra i krisehåndteringen med alle tilgjengelige ressurser. Virksomhetene skal sikre at det er

sammenheng mellom overordnede føringer, tjenesteområdets føringer og virksomhetens tiltak. Det rapporteres på dette fra virksomheten til tjenesteområdet, og fra tjenesteområdet til krisestab.

Selv om kommunen har satt stab og er i en krisehåndtering kan det være tjenesteområder og virksomheter som ikke er berørte av hendelsen. De fortsetter med sin normale drift og normale kommunikasjonslinjer. De må imidlertid være forberedt på å støtte krisehåndteringen selv om de ikke er direkte berørte.

Kommunens strategiske nivå består av en kriseledelse og en krisestab.

- Kriseledelsen er lik kommunedirektørens ledergruppe for å ivareta det formelle ansvaret. Kommunedirektøren er kriseleder, og medlemmene gir beslutningsstøtte til kriseleder. Kriseledelsen møtes ved behov for å orienteres og ta beslutninger. Ordfører deltar i kriseledelsen for å holde seg oppdatert på situasjonen og kunne utføre sine oppgaver ut mot media og beredskapsrådet. Kommunikasjon er også representert i kriseledelsen som i ledergruppen.
- Krisestaben støtter og avlaster kriseledelsen, og er kriseledelsens forlengede arm ut til administrasjonen. Den er satt sammen av fagpersoner som arbeider i skift for å sikre en døgnkontinuerlig drift. Krisestaben ledes av en stabssjef og har faste funksjoner som loggføring, kommuneoverlege, liaison, analyse, GIS og kommunikasjon. Krisestabens arbeid er nedfelt i egne vedlegg og døgnehjul.

Personer i kriseledelse og krisestab fremgår av vedlegg.

Direktørene skal til enhver tid ha utpekt en fast stedfortreder til kriseledelsen dersom han/hun er forhindret fra å stille. Stedfortreder skal ha skriftlig fullmakt som bekrefter at stedfortreder har full beslutningsmyndighet over tjenesteområdenes ansvarsområde. Denne fullmakten skal nedfelles i tjenesteområdenes egen beredskapsplan, og gjøres kjent for virksomhetene i sektoren. Ved ferie eller lengre fravær skal det oppnevnes ytterligere en stedfortreder (dette gjøres kjent for ansvarlig direktør og for beredskapssjef).

Fagpersoner fra kommunens virksomheter kan bli bedt om å støtte krisestaben ved behov, og alle virksomheter må være forberedt på å kunne avgi personell. Fagpersoner kan også gjennom krisestaben bli bedt om å bidra i møter i kriseledelsen.

Hendelser som gir kommunen særlige utfordringer

Kommunens helhetlige ROS-analyse 2024 har tatt for seg uønskede hendelser som kan skape store problemer for utførelsen av kommunens oppgaver. Sammenstilling av analysene synliggjør at kommunen er mest sårbare for følgende hendelser:

- «digitalt angrep på kommunens tjenester»
- «terrorangrep på store menneskemengder»
- «bortfall av ekom og internett»
- «energiknapphet»
- «pandemi»
- «brudd på kraftdistribusjon»

Alle virksomheter skal ha en plan for håndtering av de uønskede hendelsene som kommunen er mest sårbare for (fra overordnet ROS-analyse), i tillegg til andre uønskede hendelser som er relevante for deres tjenesteområde. Planen skal oppdateres årlig. I praksis vil dette si at man skal ha gode tiltakskort til alle de seks mest krevende scenarioene i ROS-analysen, i tillegg til andre relevante hendelser for tjenesteområdet.

Lokal redningsentral (LRS)

Asker kommune er en del av Oslo Politidistrikt - og medlem av LRS sammen med Bærum og Oslo kommuner. Ved store kriser kan politimesteren i Oslo beslutte å sette LRS.

LRS består av en redningsledelse sammensatt av de viktigste samvirkepartnerne innen landredning (politi, helse, brann, forsvar, sivilforsvar, kystverket, frivillige, kirken), med politimesteren som leder. Medlemmene i redningsledelsen skal stille med de nødvendige fullmakter og være oppdatert innenfor sitt fagfelt med hensyn til hvilke ressurser som er tilgjengelige og som kan stilles til disposisjon.

Når redningsledelsen er innkalt under en hendelse, har de det overordnede ledelses- og koordineringsansvaret for søk- og redningsfasen på lokalt plan. Redningsledelsen skal særlig planlegge langsiktig for gjennomføring av hendelsen. Beredskapssjefen eller dennes stedfortreder representerer etter fullmakt fra kommunedirektøren Asker kommune i LRS.

Under hendelser følger fagansvaret for ressursene linjen i den enkelte etat/organisasjon. LRS sin hovedoppgave er å koordinere innsats fra disse ressursene.

Roller og ansvar, økonomi og hastevedtak mv

Roller og ansvar

Kommunestyret, som kommunens øverste myndighet, trekker opp hovedlinjene for arbeidet med samfunnssikkerhet og beredskap.

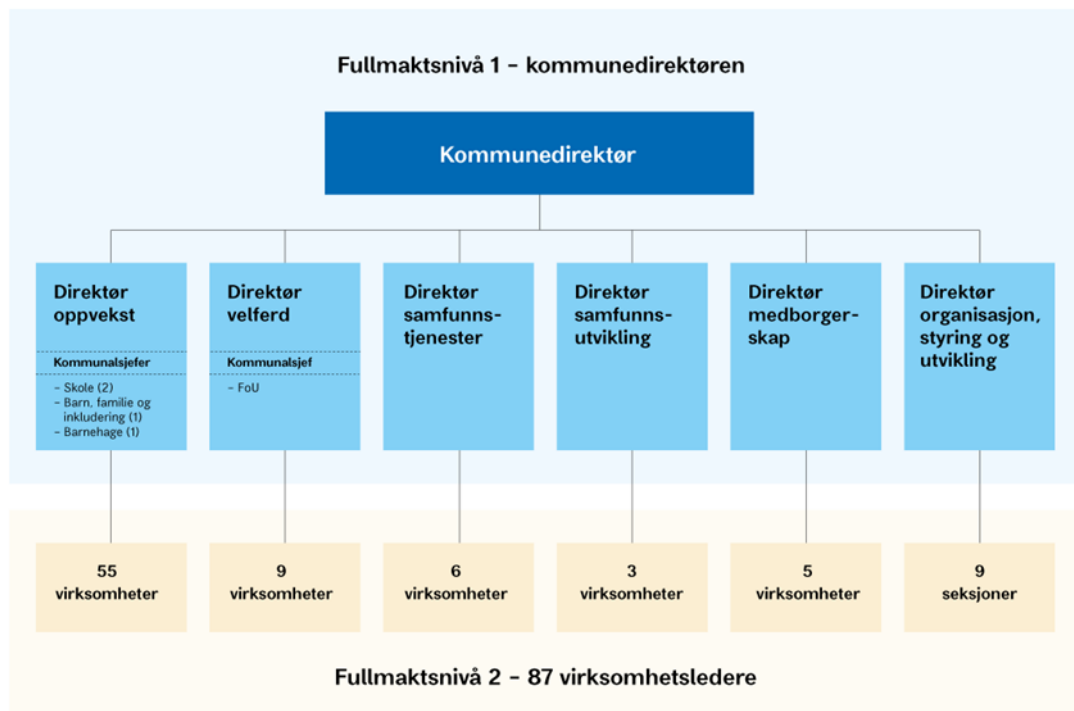
Kommunedirektøren er Asker kommunes øverste administrative leder. Dette gjelder også i krisesituasjoner. Kommunedirektøren har ansvaret for at det arbeides systematisk med samfunnssikkerhets- og beredskapsarbeid, og for krisehåndtering i kommunens administrasjon.

Når det i denne planen er lagt oppgaver og fullmakter til kommunedirektøren, så er dette på vegne av kommunestyret. Dette innebærer at kommunestyret på et hvert tidspunkt selv kan utøve fullmakten, trekke den eller instruere om utøvelsen av fullmakten.

Direktørene har øverste ansvar som ledelse i egen linje ved en uønsket hendelse. Disse skal iverksette vedtatte tiltak, koordinere informasjon og ressurser oppover og nedover i linjen.

Tjenesteområdenes beredskapsplaner må ta høyde for at direktør, eller dennes stedfortreder, er avgitt til kriseledelsen.

Kommunens organisering og fullmaktsnivå

Økonomi og hastevedtak

Ekstraordinære ressurser som må settes inn for å håndtere en krise, skal i utgangspunktet dekkes innenfor den berørte virksomhetens budsjett og i tråd med det til enhver tid gjeldende økonomireglement. Hvis innsatsen krever større omdisponeringer enn fullmaktene til virksomhetslederen tillater, må saken bringes inn for direktøren. Hvis innsatsen krever større omdisponeringer enn fullmaktene til direktøren tillater, må saken bringes inn for kriseledelsen.

Dersom kommunedirektør eller ordfører ikke kan fatte vedtaket innenfor rammene av sine budsjettfullmakter, må normalt kommunestyret behandle saken.

Ordfører har følgende fullmakt iht. vedtak i kommunestyret:

7.3 Delegering av myndighet til ordfører - hastesaker

Med hjemmel i kommuneloven § 11-8 første ledd vedtar kommunestyret:

Ordfører gis myndighet til å treffe vedtak i saker som skulle ha vært avgjort av formannskapet eller et hovedutvalg, når det er nødvendig å treffe vedtak så raskt at det ikke er tid til å innkalle det organet som skulle ha avgjort saken.

Melding om vedtak truffet i medhold av denne bestemmelsen legges fram i det neste møtet i det organet som skulle ha avgjort saken.

Denne fullmakt kan være aktuell i krisesituasjoner slik som:

- skadebegrensning og nødvendige sikringstiltak for å verne liv, verdier og miljø
- hjelp ved akutt behov for opprydding og utbedring av materielle skader og funksjonsforstyrrelser

- gi bistand ved evakuering av personer fra utsatte områder
- gi bistand til innkvartering av evakuerte og/eller redningsmannskaper
- yte bistand i arbeid med å ta hånd om skadde og forulykkede personer
- gi omsorg til personer som har vært utsatt for påkjenninger – psykososial støtte og sorgarbeid
- etablere og sørge for forpleining og forsyningsstøtte
- sørge for sikring av helsemessig trygge næringsmidler – inkl. drikkevann
- sørge for akutt vern og sikring av kulturverdier

Kommunedirektøren har følgende fullmakter:

I krisesituasjoner har kommunedirektøren fullmakt til

- å omdisponere kommunalt personell og materiell til påtrengende hjelpetiltak
- å omdisponere midler i budsjettet, og trekke tilbake delegerte midler
- stanse midlertidig enkelte av kommunens virksomheter (hvor dette er nødvendig for å om dirigere ressurser til redningsinnsats mv.)
- pålegge overtids- og ekstraarbeid
- øvrig nødvendig kommunal myndighetsutøvelse, som situasjonen krever

Ved en uønsket hendelse kan beslutninger om iverksettelse av konsekvensreducerende tiltak være tidskritiske. Dersom situasjonen krever umiddelbare tiltak for å verne om liv og helse, miljø eller materielle og immaterielle verdier, og omstendighetene hindrer beslutninger på riktig nivå, må kriseledelsen, eventuelt virksomhetens ledelse, gjennomføre nødvendige tiltak. Riktig beslutningsnivå skal informeres om dette så raskt som mulig.

Rutiner for varsling, informasjonsdeling og rapportering

Varsling

Enhver ansatt som får kjennskap til en uønsket hendelse skal gjennomføre nødvendige strakstiltak for å begrense skaden (i henhold til virksomhetens beredskapsplan). Mindre hendelser forutsettes løst i daglig drift.

Alle virksomheter skal ha utarbeidet varslingslister som skal være tilgjengelige i kommunens kvalitetssystem, samt i papirversjon. Plassering av perm med beredskapsplan og varslingslister skal gjøres kjent for alle ansatte i virksomheten.

Ved potensielt større kriser skal beredskapssjef, direktør, kommunedirektør og kommunikasjonssjef varsles så hurtig som mulig. Kommunedirektøren er ansvarlig for å varsle medlemmene i kriseledelsen dersom kriseledelsen skal aktiveres.

Kriseledelsen skal varsles også om man er i tvil om situasjonen defineres som en uønsket hendelse på nivå 3. Dette for å unngå tap av tid i den kritiske førstefasen. Varsling aktiviserer kompetanse som bistår innsatsen i førstelinjen. Det vises til «sikker usikkerhets-prinsippet». Prinsippet innebærer at man alltid bør velge å varsle/mobilisere beredskapsorganisasjonen dersom man er usikker på om det er nødvendig. Det samme gjelder dersom det er usikkert om det er nødvendig å iverksette et tiltak som kan ha positiv effekt under en beredskapssituasjon. Tiltaket bør da iverksettes.

Deling av informasjon, rapportering og kommunikasjon internt

Informasjon om situasjonen og status for krisehåndteringen skal deles mellom alle involverte virksomheter og i linjen. Delt informasjon skal bidra til felles situasjonsforståelse. Alle virksomheter har et selvstendig ansvar for å dele korrekt informasjon og rette opp misforståelser.

Hver virksomhet skal ha rutiner for deling av informasjon i sin beredskapsplan, både innen egen virksomhet, eventuelt til andre involverte virksomheter og til direktør.

Frekvens for informasjonsdeling og hvem som skal være mottakere blir bestemt for hver hendelse. En første statusrapport bør deles så raskt som mulig. I den første statusrapporteringen skal det informeres om hvordan informasjon vil bli delt i det videre i saken.

For å kunne sammenstille et helhetlig bilde av situasjonen i kommunen vil krisestaben tidlig sende ut en anmodning om statusrapportering til tjenesteområdene. Tjenesteområdene og virksomhetene må være forberedt på å dele informasjon om situasjonen, egne iverksatte og planlagte tiltak, tilgjengelige ressurser til å bistå andre og eget behov for bistand eller overordnede beslutninger.

All informasjon som deles skal være korrekt og kvalitetssikret. Det er ønskelig at det oppgis kilde for informasjonen. Dersom det er behov for å dele informasjon som ikke kan verifiseres så skal det framgå tydelig at informasjonen er basert på usikre kilder eller antakelser.

Alle rapporter, som ikke er gradert etter sikkerhetsloven, vil bli delt internt og eksternt via krisestøtteverktøyet Rayvn og ved epost.

Under håndteringen av en Nivå 3 hendelse er det ofte krav til rapportering fra Asker kommune til statsforvalter, Oslo politidistrikt og andre samarbeidende beredskapsaktører. Kriseledelsen godkjenner situasjonsrapporter og krisestaben deler de med eksterne aktører på vegne av Asker kommune.

Kommunikasjon ved bortfall av mobilnett

Så lenge elektronisk kommunikasjon og mobilnett virker vil man bruke dette. Om dette faller bort disponerer kommunen satellitt telefoner og nødnett.

Det er laget et eget sambandsreglement for kommunens bruk av nødnett som skal bidra til en effektiv og ensartet sambandstjeneste i egen organisasjon og i samhandling med andre brukere av nødnett. Reglementet viser også hvilke talegrupper som skal brukes internt og eksternt.

Gradert informasjon

Nøkkelpersonell i kommunens beredskapsorganisasjon skal inneha nødvendig klarering og autorisering for å håndtere gradert informasjon.

En klarering er en nasjonal godkjenning for å få tilgang til gradert informasjon og adgang til skjermingsverdige objekter og infrastruktur som krever det.

En autorisasjon er en godkjenning fra virksomheten for å få tilgang til gradert informasjon og adgang til skjermingsverdige objekter og infrastruktur. Autorisasjon er med andre ord en avgjørelse om at en person etter forutgående sikkerhetsklarering (unntatt informasjon gradert BEGRENSET), bedømt etter kunnskap om sikkerhetsbestemmelser, tjenstlig behov samt avlagt skriftlig taushetserklæring, faktisk kan gis tilgang til informasjon med angitt sikkerhetsgrad (virksomhetssikkerhetsforskriften § 67).

Det er unntaksvis mulighet til å tildele personer nødautorisasjon dersom situasjonen tilsier at det ikke er mulig å sikkerhetsklarere på forhånd.

Kommunens sikkerhetsleder leder arbeidet etter egen instruks for forebyggende sikkerhetstjeneste.

Beordring og anmodning om støtte internt

Alle virksomheter skal i første omgang benytte virksomhetens egne ressurser for å håndtere en uønsket hendelse.

Dersom virksomhetens egne ressurser ikke er tilstrekkelige, skal det anmodes om støtte fra tjenesteområdet som koordinerer anmodningene.

Koordinering mot evakuert- og pårørendesenter (EPS)

I forbindelse med uønskede hendelser som rammer befolkningen, har politiet og kommunen et felles ansvar for at de involverte og deres pårørende blir godt ivaretatt.

Politiet eller kommunedirektøren beslutter etablering av et evakuert- og pårørendesenter (EPS). Kommunen har ansvaret for å opprette og drifte EPS.

- Det er inngått avtaler med Thon Hotell Oslofjord og Thon Hotell Vettre om etablering av EPS.
- Asker kommune har også utstyr for etablering av EPS på tilhenger.

Et EPS vil i en tidlig fase være et sted der involverte og pårørende kan få informasjon, psykososial førstehjelp og samtaler.

EPS ledes av en definert gruppe ledere i kommunen, og samvirker med politi/nødetater og kommunens strategiske nivå. Det er utarbeidet egen beredskapsplan for EPS. Avtale om roller og ansvarsdeling mellom kommunen og politiet foreligger. Håndteringen reguleres gjennom tiltakskort.

Dersom lokalene for evakuerte- og pårørendesenter ødelegges eller av andre grunner ikke kan benyttes, vil evakuering skje til annet sted.

Samhandling med eksterne aktører

Anmodning om støtte fra eksterne (ikke-kommunale) ressurser

Ved behov for støtte fra eksterne (ikke-kommunale) statlige, private eller frivillige aktører skal dette koordineres via beredskapssjef, eller via krisestaben dersom denne er satt. Dette gjelder ikke virksomhetenes behov for bistand fra nødetatene ved en nivå 1 hendelse, eller ved bistand fra samarbeidspartnere som virksomheten eller sektoren allerede har etablerte rutiner for å samvirke med i sitt eget planverk eller daglige virke.

Beredskapssjef (eller krisestab dersom denne er satt) er kommunens kontaktpunkt for bistand fra:

- Statsforvalter
- Frivillige organisasjoner som Asker kommune har beredskapsavtaler med
- Heimevernet
- Sivilforsvaret, utover brann- og redningsetatens samarbeidsrutiner
- Politiet, utover den akutte innsatsen.

På overordnet nivå har kommunen samarbeidsavtaler / beredskaps avtaler med Kirken, Røde Kors og Norske Kvinners Sanitetsforening. I tillegg har enkelte virksomheter egne avtaler innen sitt fagfelt.

Asker kommune og statsforvalter

Det primære ansvaret til statsforvalter under uønskede hendelser er å formidle informasjon, yte bistand ved behov og fungere som bindeledd mellom sentrale og lokale myndigheter. Ved store regionale kriser der lokale eller regionale myndigheter trenger bistand, har statsforvalter anledning til å samordne krisehåndteringen på regionalt nivå.

Ved regional samordning vil fylkesberedskapsrådet, bestående av representanter fra private og offentlige virksomheter med beredskapsansvar eller sentrale ressurser i fylket, settes.

Statsforvalter beslutter hvordan kommunikasjon og rapportering skal skje mellom kommunen og statsforvalter.

Statsforvalter rapporterer til Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap (DSB). Rapporten utarbeides på bakgrunn av rapporter fra kommunen.

Ved en uønsket hendelse vil kommunedirektøren eller beredskapssjefen vurdere behovet for å varsle statsforvalter. Er hendelsen av en slik art at den truer liv, helse, miljø eller kan medføre store verdimessige ødeleggelser, skal statsforvalter varsles.

Beredskapssjef (eller krisestab dersom denne er satt) er ansvarlig for varsling, rapportering og anmodning opp mot Statsforvalter.

Krisekommunikasjon

Kommunen plikter i henhold til § 4 Lov 25.09.1992 nr. 107 om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven) å drive aktiv informasjon om sin virksomhet. Kommunen plikter i henhold til sivilbeskyttelsesloven § 15 å ha en plan for informasjon til befolkningen og media.

Hovedmålet for kommunens kommunikasjon er: «Asker kommune opptrer som én aktør og kommuniserer helhetlig og åpent med omverdenen». Dette gjelder også under uønskede hendelser.

Målet for kommunikasjon i krisetider er:

- Vi opptrer samlet, koordinert, tydelig og faktabasert.
- Vi bidrar til at innbyggere, tjenestemottakere, foresatte og pårørende får relevant informasjon.
- Vi bidrar til å trygge befolkningen i lokalsamfunnet når nødvendig.
- Vi bidrar til at ansatte, tillitsvalgte og folkevalgte er informerte om situasjonen, tiltak og krisehåndteringen.
- Vi videreformidler eventuelle tiltak og budskap fra nødetatene, nasjonale og regionale myndigheter når det er nødvendig.

Kommunikasjon er et lederansvar i Asker kommune. Dette gjelder også under uønskede hendelser. Alle kommunens virksomheter har et selvstendig ansvar for krisekommunikasjon, internt i egen virksomhet og eksternt, uavhengig av nivå for krisehåndtering.

Virksomheten kan be om ressurs fra kommunikasjon, beredskap, helse mv. uten at kommunens kriseledelse og krisestab er satt. Forespørsel om dette går i linjen eller via høyeste etablerte krisehåndteringsnivå.

Asker kommune har en egen operativ plan for krisekommunikasjon som ligger tilgjengelig i kvalitetssystemet.

Alle kommunens ledere og kommunikasjonsmedarbeidere plikter å kjenne til innholdet i overordnet beredskapsplan og operativ plan for krisekommunikasjon.

Ved etablering av hele, eller deler, av kriseledelse og krisestab vil kommunikasjonsseksjonen ha ansvaret for koordinering av all overordnet kommunikasjon fra kommunen.

Ordfører er kommunens hovedtalsperson under uønskede hendelser.

Ved uønskede hendelser har politiet, med øvrige nødetater, ansvaret for å lede og koordinere mediearbeidet overfor berørte og publikum, særlig i akutfasen. For å sikre effektive kommunikasjonslinjer mellom kommunens- og politiets kommunikasjonsstaber, kan kommunikasjonsseksjonen stille med liaison (eventuelt kan KOSS kan ha funksjonen) i politiets kommunikasjonsstab.

Kommunikasjonsseksjonen samarbeider i tillegg med relevante statlige myndigheter som er involvert i kommunikasjonsarbeidet.

Befolkningsvarsling

Kriseledelsen kan på eget initiativ, eller i samråd med politiet, beslutte å varsle kommunens befolkning.

Varsling iverksettes ved en uønsket hendelse eller i forebyggende øyemed der det er behov for å meddele befolkningen konkret informasjon.

Virksomhetene har ansvar for særtilpasset informasjon rettet mot egen befolkning/besøkende og brukere av kommunale tjenester om hvordan de skal handle etter beslutning om befolkningsvarsling. Dette skal skje i samråd med kommunikasjonsseksjonen.

Befolkningsvarsling skjer via:

- kommunens internettside
- sosiale medier
- media (pressekonferanse, pressemelding)
- bruk av sivilforsvarets tyfoner, via statsforvalter
- NRK radio
- mobilvarsling

I tillegg har politiet mulighet til å sende ut befolkningsvarsling ved fare for liv og helse.

Demobilisering og normalisering

Etter en uønsket hendelse skal krisehåndteringen avvikles. Man skal gradvis gå over til normal drift og hendelsen skal evalueres.

Demobilisering innebærer en beslutning om at beredskapsorganisasjonen skal opphøre. Normalisering omfatter at oppgaver knyttet til hendelsen blir overført linjeorganisasjonen for videre arbeid etter at beredskapsorganisasjonen er demobilisert.

Det er den som har ledet arbeidet med den uønskede hendelsen som beslutter demobilisering i samråd med overordnet leder.

Kriterier for iverksetting av demobilisering er:

- behovet for tiltak ligger innenfor det normal drift kan håndtere, eller
- behov for beredskapstiltak har opphørt, eller
- andre beredskapsinstanser har tatt over ansvaret for aksjonen

Demobilisering omfatter følgende aktiviteter:

1. Fastsetting av tidspunkt for når beredskapsorganisasjonen skal opphøre.
2. Felles de-brief og beslutning om demobilisering.
3. Tildeling av demobiliseringsoppgaver, herunder:
  - kvalitetskontroll av beredskapsutstyr
  - eventuell avsluttende pressemelding
  - Innhenting av dokumenter (logg-ark, foto/video, utskrift fra telefoner, bilag mv)
  - sluttdokumentasjon
4. Vurdere behov for ekstern assistanse/bistand (etterkantundersøkelser).

Normalisering omfatter følgende aktiviteter:

- regnskapsarbeid
- etterkantundersøkelser
- evaluering
- revisjon av beredskapsplanverk

Evaluering

I etterkant av uønskede hendelser skal kommunen sammen med eventuelle samvirkeaktører kunne lære av erfaringene gjennom å evaluere sin krisehåndtering. Dette skjer normalt i form av interne evalueringer, men kan også være eksterne undersøkelser. Det er viktig at alle som har en rolle i håndteringen belyser gjennomføringen fra sitt ståsted.

Som et minimum kan man søke svar på spørsmål som:

- Hva har skjedd?
- Hvorfor skjedde det?
- Hvem var involvert?
- Hvem ble varslet?
- Hva gjorde vi?
- Hva fungerte?
- Hva fungerte ikke?
- Hvor lang tid brukte vi?

Evalueringen gir grunnlag for eventuelt nødvendige endringer i risiko- og sårbarhetsanalyser og beredskapsplaner.

Arkivering og versjonshistorikk

Beredskapsplaner og tilhørende planverk skal lagres i kvalitetssystemet og linkes opp i krisestøtteverktøyet Rayvn.

Administrativ del av kommunens overordnede beredskapsplan er offentlig tilgjengelig. Tiltakskort og andre vedlegg er ikke offentlig tilgjengelig.

Inn- og utgående post vedrørende beredskapssituasjoner arkiveres i kommunens ordinære postsystem, eventuelt med begrensinger for innsyn som følge av gjeldende lovverk. Det er utarbeidet egen rutine for arkivering i beredskapsarbeidet.

Versjonshistorikk

Her legges inn kronologisk oversikt over endringer og oppdateringer som gjøres i planen.

Dato	Endring	Godkjent av

Saksframlegg

Arkivsak
23/11102-5

Saksbehandler
Hiwa Suleyman

Behandles av
Utvalg for plan og byggesak
Kommunestyret

Møtedato
18.09.2024
15.10.2024

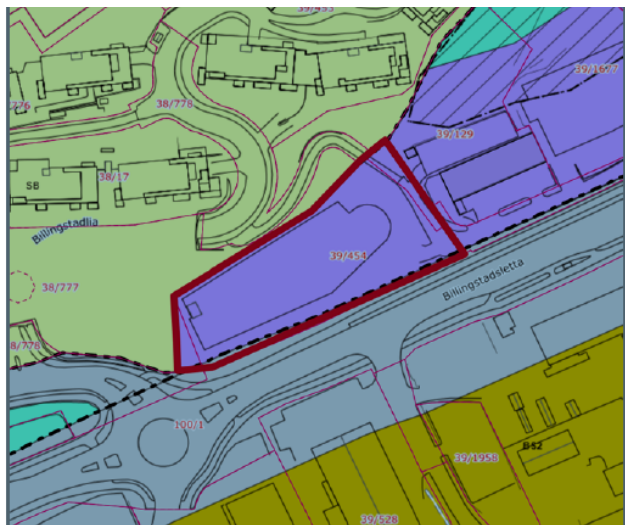
Detaljregulering for Billingstadsletta, gbnr. 39/454 mfl.- 2.gangsbehandling

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Detaljregulering for Billingstadsletta, gbnr. 39/454 mfl., plankart datert 06.02.2024 med tilhørende bestemmelser datert 26.06.2024 vedtas iht. plan- og bygningsloven § 12-12.

Oversiktskart viser beliggenhet, Billingstad

Beliggenhet vises med kommuneplan i bakgrunn

1. Sammendrag og konklusjon

Detaljreguleringen for gbnr. 39/454 mfl. Billingstadsletta 31 legges fram for sluttbehandling etter å ha vært på høring og offentlig ettersyn.

Hensikten med saken er å ta stilling til om forslag detaljregulering for Billingstadsletta, gbnr. 39/454 mfl. kan vedtas i samsvar med plan- og bygningsloven § 12-12.

Intensjonen bak planen er å utnytte eiendommen bedre og legge til rette for mer næringsvirksomhet langs Billingstadsletta gjennom å utvikle arealer for kontor- og/eller forretningsvirksomheter. Hovedplangrepet er at eksisterende næringsbygg foreslås påbygget med to ekstra etasjer, i tillegg til en mindre inntrukken etasje. Totalt seks etasjer.

Gjennom høringsprosessen har det kommet inn høringsmerknader til saken. Nabomerknadene omhandler de samme problemstillingene, som høyder, tomteutnyttelse, vegetasjonsbelte og avstand til naboeiendommen. Offentlige myndigheter vurderer at planen er i samsvar med overordnede føringer og har ingen konkrete merknader til saken.

For å styrke miljøhensyn er det foretatt en justering i planbestemmelsene som gjør miljøprogrammet bindende for planlegging og opparbeidelse av planområdet.

Planforslaget er i tråd med kommuneplanens mål om næringsutvikling i denne delen av kommunen.

Kommunedirektøren anbefaler at planforslaget vedtas slik det foreligger.

Dersom utvalget finner at planforslaget ikke bør vedtas, kan planen sendes tilbake, eventuelt med retningslinjer for videre arbeid med planen som skal oppfylles før den kan fremmes til ny behandling.

2. Bakgrunn for saken

Plankonsulent AFRY Ark studio, har på vegne av forslagstiller Billingstadsletta 35 AS, fremmet forslag til detaljregulering for Billingstadsletta, gbnr. 39/454 mfl.

Planområdet ligger sørvest på Billingstadsletta, i næringsområdet nord for E18. I dag grenser planområdet til boligområdet Billingstadlia i nord, næringsbyggene til Billingstadsletta 25 og Møbelringen i øst, Fv1424 – Billingstadsletta mot sør og Billingstadveien i vest. Planområdet brukes i dag til næring. I første etasje er det en bilforhandler (Bentley m.fl.), i andre og tredje etasje er det møbelforretning (Bohus), parkering, tekniske rom og lager i kjelleren.

Hensikten med planen er å legge til rette for en utvidelse av dagens næringsvirksomhet. Hovedplangrepet er at eksisterende næringsbygg foreslås påbygget med to ekstra

etasjer, i tillegg til en mindre inntrukken etasje. Totalt seks etasjer. Ifølge beregninger framlagt av forslagstiller vil det være et spenn mellom 40 og 200 arbeidsplasser, avhengig om det er bilforretning eller kontor med åpent landskap.

Planforslaget medfører en økning fra dagens 41 parkeringsplasser til 47 parkeringsplasser, noe som tilsvarer minimumskravet for plasskrevende handel ved dette formålet på hele bygget. Økningen dekkes ved at varelager for bil flyttes og gjøres til parkering i kjeller.

Planen sikrer at det etableres 95 sykkelparkingsplasser på område i tråd med Asker kommunes parkeringsnorm.

Planen ivaretar en grønn buffer på nordsiden, og vil i tillegg opparbeide største delen av takflaten som et «kalklandskap», dvs. legge til rette for variert og stedegen vegetasjon.

Det vises til forslagsstillers planbeskrivelse for mer detaljer.

Oversiktsperspektiv viser bygget med planlagt påbygg

2.1 Tidligere behandling

Planforslaget har vært til førstegangsbehandling i utvalget for plan og byggesak 17.04.2024. Saken ble enstemmig vedtatt lagt ut på høring.

Se saksprotokoll for utvalgsmøte 17. april 2024, sak 20/24 for detaljene i vedtaket.

[Billingstadsletta 31-saksprotokoll](#)

3. Arbeid og prosess etter høring og offentlig ettersyn

3.1 Medvirkningsprosess

Planforslaget ble sendt på høring og offentlig ettersyn den 26. april 2024. Fristen for å gi innspill ble satt til 09. juni 2024.

3.2 Innkomne merknader/ Innsigelse

Etter førstegangsbehandling kom det totalt 7 svarbrev til høring og offentlig ettersyn. To fra offentlig myndigheter og fem fra lokale lag og naboer.

Både Statsforvalteren i Oslo og Viken og Akershus fylkeskommune vurderer at planen er i samsvar med overordnede føringer, og de har ingen konkrete merknader til saken.

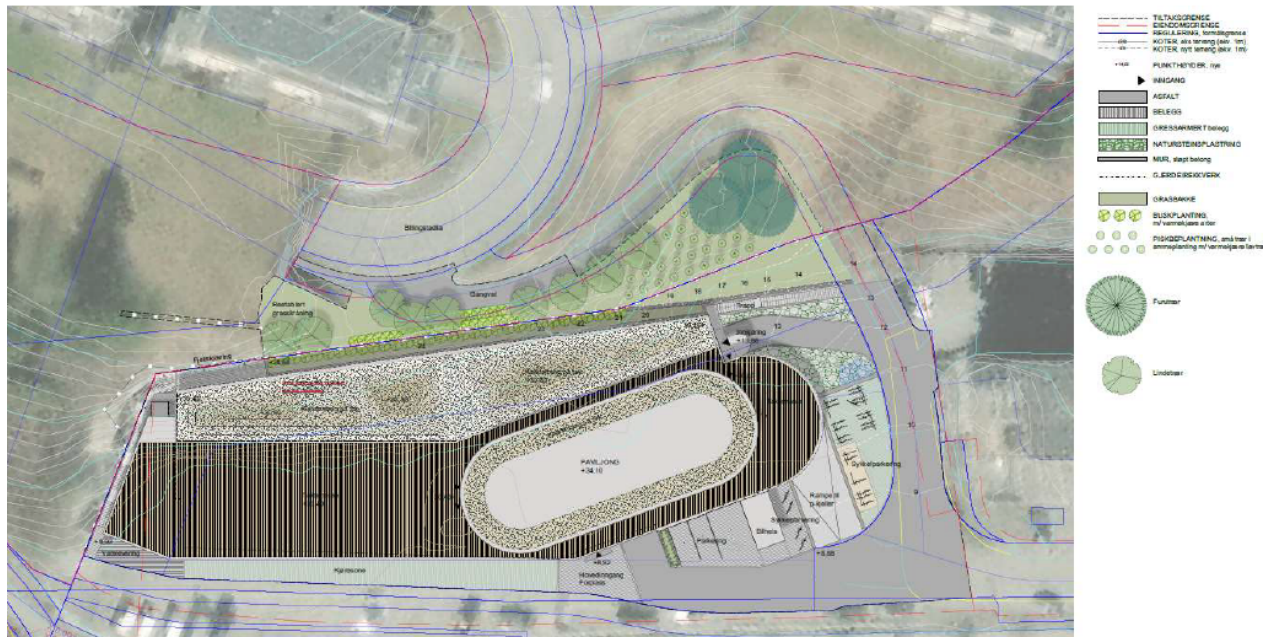
De øvrige høringsmerknadene berører naboforhold og omhandler de samme problemstillingene, som høyder, tomteutnyttelse, vegetasjonsbelte og avstand til naboeiendommen. Det er også bekymring for støy, tungtrafikk og bruk av naboeiendommen i anleggsperioden.

3.3 Oppfølging av politisk behandling

Høringsprosessen er gjennomført i henhold til utvalgets vedtak ved førstegangsbehandlingen.

3.4 Endringer i plankart, planbestemmelser og planbeskrivelse med utredninger

For å sikre miljøhensyn er planbestemmelsen pkt. 3.5 justert. Det utarbeidede miljøprogrammet, datert 12.01.2024 er gjort bindende for tiltak ved planlegging og opparbeidelse av planområdet.

Illustrasjonsplan viser hovedplan for revegetering

4. Kommunedirektørens vurdering

4.1 Helhetsforankring

Planen er i samsvar med kommuneplanens intensjon om fortetting og utvikling av næring på Billingstadsletta. Hovedplangrepet er i samsvar med kommunedelplanen som åpner for næringsbygg i totalt 6 etasjer over bakken.

Bebyggelsens høyde, tomteutnyttelse og forhold til naboeiendommen, her under utsiktstap, isolasjonsbelte, avstand, vegetasjon og terreng var sentrale temaer ved førstegangsbehandlingen. Det kom en rekke nabomerknader til dette i høringen.

Kommunedelplan Holmen – Slepden legger opp til en arealfortetting som vil kunne medføre visse naboulempen, og oppføring av planlagt påbygg vil påvirke naboene i området rundt. Naboene er bekymret for at hensynsonen «isolasjonsbelte» i reguleringsplanen fra 1987 ikke er ivaretatt. Til dette bemerker kommunedirektøren at forutsetningene for å opprettholde opprinnelig isolasjonsbelte på eiendommen er endret som følge av at vegetasjonen ble fjernet og terrenget ble endret ved oppføring av næringsbygget tidligere.

Kommunedirektøren ser at hensynsonen for «isolasjonsbelte» ikke er videreført, hverken i kommunedelplanen (2013) eller kommuneplanens arealdel (2023), men understreker samtidig planens intensjon om å reetablere vegetasjon og terreng på oversiden av næringsbygget. Dette var et viktig tema gjennom arbeidet med planen og i diskusjoner mellom kommunen, forslagstiller og naboene. Resultatet er en forankret landskapsplan som etter kommunedirektørens oppfatning vil sikre reetablering av terreng og vegetasjon. I tillegg til dette har planen rekkefølgekravbestemmelser som sikrer at arealer utenfor planområdet som omfattes av avtale med boligsameiet skal dekkes av landskapsplanen.

Naboene mener at planen ikke oppfyller kommuneplanens krav 30% grøntareal på bakkenivå. Tatt i betraktning at eiendommen er bebygd fra før, er det vanskelig å opprette hele det grønne arealet på bakkenivå i dette prosjektet. Imidlertid vurderer kommunedirektøren at foreslått grøntareal, delvis på bakken og delvis på tak (taklandskap) er en god alternativløsning som oppfyller kommuneplanens intensjon på dette punktet.

Om naboenes bekymring for støy, trafikk og bruk av deres eiendom i anleggsperioden, viser kommunedirektøren til at disse er ivaretatt ved at detaljreguleringen krever en godkjent plan for anleggsfasen som innebærer hensyn til miljøet rundt, inkludert naboene. Planen har ingen føring eller pålegg om bruk av naboeiendommen i anleggsperioden.

Naboene oppfatter det som en stor ulempe at påbygget plasseres to meter fra deres eiendom. De argumenterer med at dette bryter med plan- og bygningsloven § 29-4, som forutsetter minst 4 meters avstand til naboeiendommen. Kommunedirektøren viser til at ifølge Rundskriv H-8/15 er hensynet bak bestemmelsen i plan- og bygningsloven § 29-4 å sikre at byggverk får en hensiktsmessig plassering på tomten, og på den måten sikre

at naboeiendommen ikke blir unødig skadelidende med hensyn til lys og luftighet mellom eiendommer og byggverk, sikkerhet mot brannspredning, samt hensyn til terreng og omgivelsestilpasning.

Kommunedirektøren viser videre til at ifølge bestemmelsen plan- og bygningsloven § 29-4 skal tiltakshavers ønskede plassering og høyde på byggverket godkjennes med mindre det foreligger kvalifiserte ulemper som etter en helhetsvurdering finnes å veie tyngre enn tiltakshavers ønsker og behov. Kommunens avgjørelse av om et tiltak skal tillates plassert nærmere nabogrense enn det som følger av loven er underlagt kommunens frie skjønn.

Utfra dette er det hensiktsmessig med en interesseavveining ved å vurdere ulemper planlagt påbygg påfører naboene på Billingstadlia mot tiltakshavers fordeler ved å få plassert påbygget som planlagt, to meter fra nabogrensen. I denne sammenheng presiserer kommunedirektøren at areal- og ressursdisponeringshensyn og ikke tiltakshavers individuelle hensyn som skal legges til grunn for vurderingen.

Kommunedirektøren kan ikke identifisere kvalifiserte naboulemper når det gjelder hensyn til lys, luftighet og brannvernssikring da avstanden mellom påbygget og nærmeste boligblokk på sameiets eiendom er ca. 24 meter i luftlinje.

Spørsmål som kan reises er hvilke fordeler naboene vil få om påbygget plasseres fire meter fra nabotomten. Fordelen for naboene i dette tilfellet kan være visuelle effekter i form av mindre eksponeringsgrad og bedre opplevelse av utearealene på oversiden av påbygget. Samtidig vil dette få konsekvenser for tiltakshaver ved at innvendig næringsareal blir redusert, i tillegg til konstruksjonsmessige utfordringer ved oppføring av påbygget. Imidlertid kan tekniske og konstruksjonsmessige utfordringer løses. Men redusert innvendig areal kan påvirke krav til brukbarhet slik at det kan bli mindre egnet til å utvide eller etablere næring på eiendommen i samsvar med planens intensjon. Ved å plassere påbygget fire meter fra nabogrensen vil nabofordelene som oppnås være liten, sammenliknet med de ulempene tiltakshaver påføres.

Bedre utnyttelse av næringsarealene på Billingstadsletta i samsvar med kommuneplanen framstår som et areal- og ressursdisponeringshensyn og bør vektlegges. Planen har tiltak som kan bidra til å redusere eventuelle ulemper for naboene og omgivelsene. Blant disse tiltakene påpekes særlig grønne tak, fasadeutforming, vegetasjon og beplantning av trerekke foran fasaden som vender mot naboene på Billingstadlia. Forslagstiller har utarbeidet etterprøvbare illustrasjoner som dokumenterer hvordan bygningen forholder seg til nabotomten. I tillegg er det innarbeidet bestemmelser som ivaretar særlig hensyn til naboene, eksempelvis bestemmelse 3.3 om vegetasjon og terrengbehandling, bestemmelse 3.5 om plan for bygge- og anleggsfasen og bestemmelse 5.1 om rekkefølgekrav for opparbeidelse av sameiets areal.

På bakgrunn av ovenstående vurderinger anbefaler kommunaldirektøren at påbyggets tiltenkte plassering som tilsvarer fotavtrykk av eksisterende bygg, skal beholdes.

4.2 Sakens relevans for FNs tre bærekraftsdimensjoner:

Kommunedirektøren vurderer det som positivt at det nye påbygget vil få takterrasse og grønt tak, beplantet med stede egne plantearter. Grønne tak eller takterrasser med beplantning og felles uteoppholdsareal er en måte å bruke takflaten på som er godt egnet i områder med begrenset tomteareal. Dette kan bidra til å skape et levested for insekter og fugler. Grønne tak kan også bidra til å redusere overvannsproblemer ved å absorbere og forsinke regnvann. Tiltaket kan også bidra til å redusere energiforbruket til kjøling og oppvarming av bygningen. For å sikre at grøntanlegget etablerer seg, er det lagt inn bestemmelser som krever fagkyndig drift av taket. Det er viktig å merke seg at grønne tak alene ikke løser alle utfordringene knyttet til et bærekraftig næringsbygg, men de kan være en del av en helhetlig tilnærming for å oppnå FNs bærekraftsmål.

4.3 Miljø

Kommunedirektøren vurderer det som riktig grep at planen viderefører formspråk og fasadeuttrykk fra eksisterende bygg. Påbygget skal når det gjelder volum og materialbruk utformes slik at det nye bygget skal framstå med et helhetlig preg, og harmonerer i volum og høyde med øvrige næringsbebyggelse på Billingstadsletta.

Planen vil også få positive virkninger for omgivelsene da den tilrettelegger for en langsiktig gjenopprettelse og videreføring av «kalklindeskogen» som er typisk for området. For opparbeidelse av utearealene og revegetasjon vises til løsninger vist i landskapsplanen som følger saken vedlagt.

4.4 Samfunn

Planen legger opp til en bærekraftig fortetting ved å lokalisere nye arbeidsplasser til et allerede utbygd område. Nærhet til Billingstad togstasjon og bussholdeplassene langs Billingstadsletta øker tilgjengelighet og bærekraftig mobilitet, noe som kan redusere andelen som kjører til jobben. Planen vurderes å ikke ha negative konsekvenser for barn og unges interesser.

Planen har ellers rekkefølgekrav som sikrer etablering av sykkelparkeringsplasser og trafiksikkerhetstiltak i form av gang-/sykkelskilt ved eiendomsgrensen mot Billingstadlia.

4.5 Økonomi

Planforslaget vurderes å ikke å ha økonomiske eller juridiske konsekvenser for kommunen. Det er ikke lagt opp til utbyggingsavtaler i planforslaget.

5. Konklusjon og anbefaling

Planen gir gode rammer for utvikling som sammenfaller med kommuneplanens mål om næringsutvikling i denne delen av kommunen. Planen innebærer konkrete tiltak som bedrer vegetasjon og terrengforholdene på oversiden av bygget mot naboeiendommen. Planen tar tilstrekkelig hensyn til omgivelsene når det gjelder trafiksikkerhet, visuelle kvaliteter, bebyggelsesutforming og grønnstruktur i området.

Alle relevante sider som har betydning for sluttbehandling av saken, er i tilstrekkelig grad belyst. Kommunedirektøren anbefaler at planen vedtas.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

1. Plankart
2. Planbestemmelser
3. Planbeskrivelse
4. ROS-analyse
5. Landskapsplan
6. Oppsummering av høringsuttalelser
7. Høringsuttalelser
8. Dialogmøtereferat
9. Trafikkanalyse
10. Støyrapport
11. VA-notat
12. Miljøprogram
13. Geoteknisk rapport
14. Naboerklæring

Saksprotokoll

Arivsak
23/11102

Saksbehandler
Hiwa Suleyman

Behandlet av
1 Utvalg for plan og byggesak
2 Kommunestyret

Møtedato	Saksnr.
18.09.2024	44/24
15.10.2024	

Detaljregulering for Billingstadsletta 31, gbnr. 39/454 mfl. - sluttbehandling

Utvalg for plan og byggesak har behandlet saken i møte 18.09.2024 sak 44/24

Behandling

Saksbehandler Hiwa Suleyman innledet saken og svarte på oppklarende spørsmål.

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Innstilling/Vedtak

1. Detaljregulering for Billingstadsletta 31, gbnr. 39/454 mfl., plankart datert 06.02.2024 med tilhørende bestemmelser datert 26.06.2024 vedtas iht. plan- og bygningsloven § 12-12.

Saksprotokoll

Arivsak
23/11102

Saksbehandler
Hiwa Suleyman

Behandlet av

1 Utvalg for plan og byggesak
2 Kommunestyret

Møtedato

18.09.2024
15.10.2024

Saksnr.

44/24
65/24

Detaljregulering for Billingstadsletta 31, gbnr. 39/454 mfl. - sluttbehandling

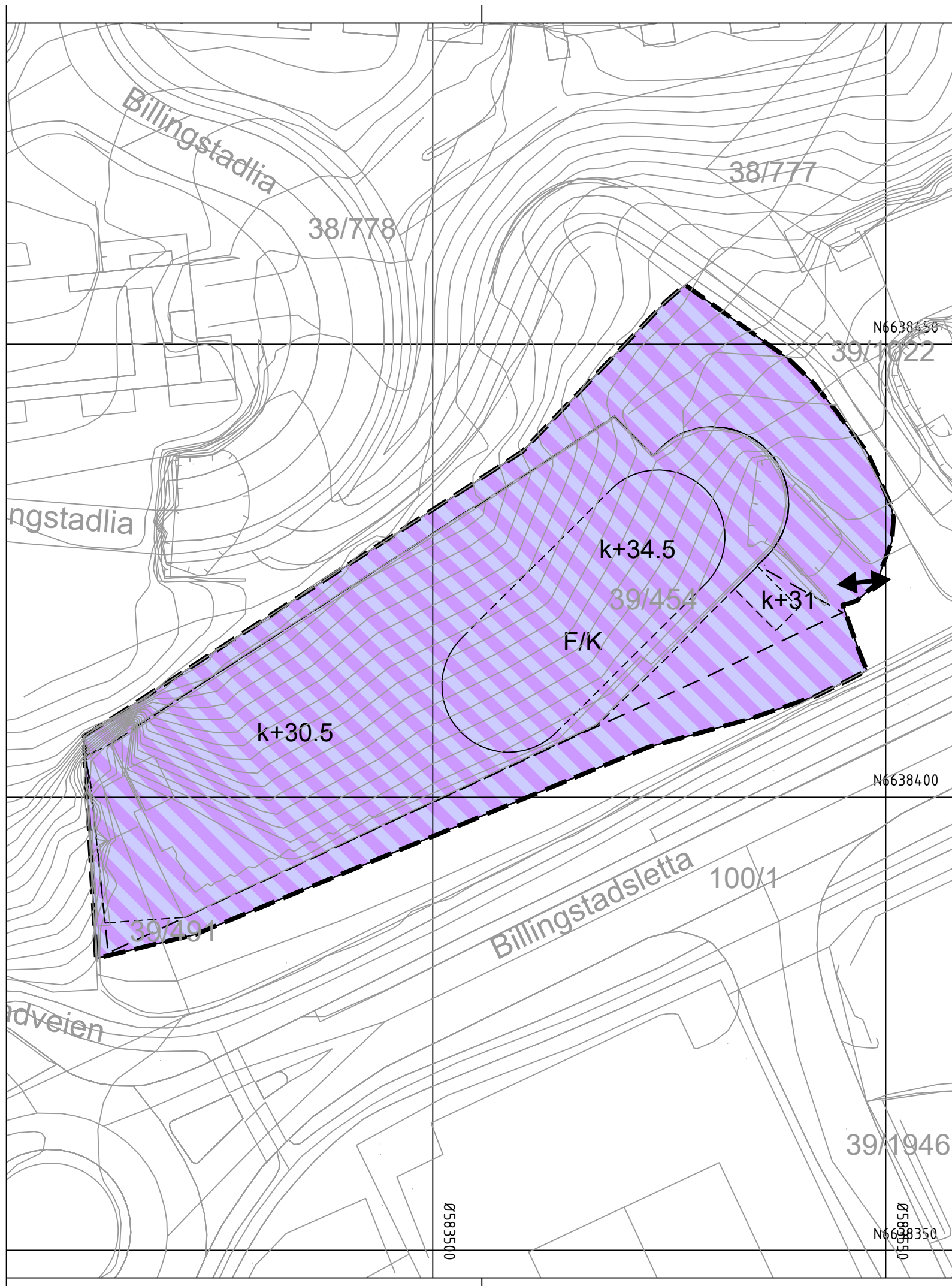
Kommunestyret har behandlet saken i møte 15.10.2024 sak 65/24

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Detaljregulering for Billingstadsletta 31, gbnr. 39/454 mfl., plankart datert 06.02.2024 med tilhørende bestemmelser datert 26.06.2024 vedtas iht. plan- og bygningsloven § 12-12.

Tegnforklaring

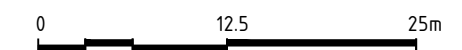
Reguleringsplan PBL 2008 §12-5. Nr. 1 - Bebyggelse og anlegg

- F/K Forretning/kontor
- Linjesymbol**
- Plangrense
- Formålgrense
- Regulert høydekurve
- Byggegrense
- Punktsymboler**
- Avkjørsel - både inn og utkjøring

Kartopplysninger

Kilde for basiskart: Norkart
 Dato for basiskart: 06.02.2024
 Koordinatsystem: ETRS89.UTM-32N
 Høydegrunnlag: NN2000

Ekvidistanse: 1m
 Kartmålestokk: 1:500 (A3)

Asker kommune

Detaljregulering
for gbnr. 39/454
Billingstadsetta 31
 Med tilhørende reguleringsbestemmelser

Arealplan-ID:
3203_2022005

Forslagsstiller:
Thomas Fjeld

SAKSBEHANDLING ETTER PLAN- OG BYGNINGSLOVEN

Dato	Revisjon	SAKS-NR	DATO	SIGN
XXX	XXX			
06.02.2024	Revisjon 2		06.02.24	MSN
13.11.2023	Revisjon 1		13.11.23	MSN

Kommunestyret sitt vedtak

Ny 2. gang behandling			
Offentlig ettersyn fra ..... til			
2. gangs behandling			
Offentlig ettersyn fra ..... til			
1. gangs behandling			
Kunngjøring av oppstart av planarbeid			28.02.22
Oppstartsmøte			18.01.22

PLANEN ER UTARBEIDET AV: **AFRY Ark Studio** PLANKONSULENT

TEGNNR.	DATO	SIGN.
	29.09.23	MSN

Det bekreftes at planen er i samsvar med kommunestyrets vedtak av

BekreftDato	PLANSJEFNAVN
Dato	Plansjef

Reguleringsplan for detaljregulering for gbnr. 39/454

Billingsstadsletta 31

Reguleringsbestemmelser
Detaljregulering

PlanID 2022005
Saksnummer S21/4374
Dato 23.02.2024
Rev. 26.06.2024

1. Planens hensikt

Hensikten med reguleringsplanen er å øke utnyttelsen på eiendommen. Planen skal legge til rette for at:

- Eksisterende næringsbygg skal påbygges med to ekstra etasjer med forretning(plasskrevende)/kontor, i tillegg til en mindre inntrukken etasje, totalt seks etasjer.

Planen skal sikre:

- god arkitektonisk kvalitet
- god tilpasning til terreng og landskap og bevaring/ restaurering av naturverdier/ grønnstruktur gjennom arrondering m/ nødvendige masser og etablering/reetablering av grønnstruktur på taket og i grenseområdet på byggets bakside.
- styrket blågrønn struktur (overvannshåndtering)/ biologisk mangfold
- Trafikksikre løsninger og funksjonelle trafikale forhold i tråd med overordnede planer.
- miljømessig gode løsninger/ høye miljøambisjoner/ lavest mulig klimagassutslipp
- tilfredsstillende støyforhold og luftkvalitet

2. Reguleringsformål (pbl §12-7 nr.1)

Området reguleres til følgende formål, jfr. Plan- og bygningslovens (PBL) §12-5:

Bebyggelse og anlegg - §12-5 nr.1:

- Forretning(plasskrevende)/kontor (F/K)

3. Fellesbestemmelser for hele planområdet

3.1 Støy

Innenfor planområdet gjelder grenseverdiene i retningslinjen for behandling av støy i arealplanleggingen (T-1442/2021) eller senere retningslinje som erstatter denne.

3.2 Overvannshåndtering

Overvann skal fortrinnsvis tas hånd om lokalt. Eksisterende fordrøyningsmagasin kan benyttes. Overvann fra planområdet skal ikke øke, eller kunne forårsake flom på tiliggende arealer. Det skal opparbeides områder for beplantning på taket som vil forsinke avrenning.

Ved søknad om tillatelse til tiltak, skal det dokumenteres i rammeplan for håndtering av vann, avløp og overvann.

3.3 Terrenginngrep og bruk av vegetasjon

Det skal legges vekt på en skånsom og god landskapstilpasning.

Overganger mellom nytt og eksisterende terreng skal bearbeides, og skråninger, voller og andre tiltak skal tilsåes etter prinsipp om naturlig revegetasjon og bruk av stedegne arter.

Innenfor planområdet avsettes minst 30 % som grøntområde. Prinsippene i den framlagte landskapsplanen legges til grunn for revegetasjon, opparbeidelse av vegetasjonsbelte og utforming av kalklandskap på tak. Det skal sikres fagkyndig drift av taket for å sikre at grøntanlegget etablerer seg.

3.4 Fremmede arter

Fremmede arter skal bekjempes innenfor planområdet. Ved graving, transport og mottak av masser må det sikres at fremmede arter ikke spres. Fremmede arter skal ikke plantes.

3.5 Plan for bygge- og anleggsfasen

Planlegging og opparbeidelse av planområdet gjennomføres jf. dokumentet, miljøprogram, datert 12.01.2024. Det skal utarbeides en plan for bygge- og anleggsfasen for å sikre hensyn til lokalmiljøet inklusive naboer i nord. Planen skal:

- a) vise trafikkavvikling i anleggsfasen
- b) redegjøre for, sikre trafiksikkerheten for gående og syklende, og beskrive eventuelle avbøtende tiltak
- c) redegjøre for driftstider og tiltak for å sikre tilfredsstillende støyforhold i forbindelse med støyende aktivitet, i tråd med kapittel 6 i T-1442/2021
- d) redegjøre for renhold og støvdemping på byggeområdet og i tilknytning til området
- e) redegjøre for massetransport og mellomlagring av masse
- f) redegjøre for rigg- og anleggsområder
- g) redegjøre for parkering i tilknytning til byggeplassen

3.6 Utomhusplan (pbl. § 12-7 nr. 12)

Det skal utarbeides en utomhusplan i egnet målestokk som del av søknad om tillatelse til tiltak. Utomhusplanen skal baseres på landskapsplanen og vise:

- a) koter med eksisterende og prosjektert terreng
- b) interne veier og gangforbindelser med profiler og høydeangivelse
- c) plassering og høyder av terrengforstøtning, trapper og

- eventuelle gjerder og avskjerming
- d) stigningsforhold og terrengplanering
- e) ny vegetasjon og eksisterende vegetasjon som skal bevares, vegetasjon nord for vareutlevering skal være lav og ivareta sikt for syklistene ned gang/sykkelvei og bilister på vei opp til vareutlevering.
- f) løsning for håndtering av stikkrenner, overvann og flomveier
- g) biloppstillingsplasser for mennesker med nedsatt funksjonsevne
- h) sykkelparkering
- i) ivaretagelse av ulike brukere av området
- j) varelevering og driftstrafikk
- k) atkomst for utrykningskjøretøy
- l) renovasjonsløsning
- m) plassering av eventuelle tekniske installasjoner, skilt og belysning
- n) snølagring
- o) materialbruk
- p) plantevalg
- q) Tak: soneinndeling, materialbruk, stedegen vegetasjon, møblering og belysning)

3.7 Universell utforming i byggverk

Ved søknad om rammetillatelse skal det dokumenteres hvordan universell utforming til bygget skal ivaretas

4. Bestemmelser til arealformål

4.1 Bebyggelse og anlegg (§ 12-5 nr. 1)

4.1.1 Forretning og næringsbebyggelse/kontor

Byggets arealbruk reguleres til forretninger og næringsbebyggelse, med underformål kontor og kantine.

4.1.1.1 Arealbruk og utnyttelse

Ved etablering av forretning tillates kun forretningsvirksomhet med plasskrevende varer, slik som motorkjøretøy, større byggevarer, varer fra hagesentre, planteskoler og landbruksmaskiner.

Nytt påbygg skal ha et bruksareal (BRA) på 4230 m². Eksisterende bygg har et BRA på 5167 BRA. Total BRA for eksisterende bygg (inkl. kjeller) med nytt påbygg 10944 m². Areal under terreng regnes ikke med i BRA. BRA for bygg over terreng er maks 9.500 m² BRA.

I tillegg legges det til rette for 61 sykkelparkeringsplasser og 3 parkeringsplasser for bil på terreng, til sammen 180 m². Areal for teoretiske plan, samt rom helt under terreng inngår ikke i beregning

av BRA for utregning av utnyttelse. Det samme gjelder tekniske installasjoner plassert på flate tak.

4.1.1.2 Plassering og høyder

Bebyggelsen skal oppføres innenfor byggegrenser og grenser for maksimale høyder som angitt på plankartet. Maksimal gesimshøyde er satt til kote + 34.5 for takpaviljong og kote + 30,5 for takterrassen.

Takoppbygg for trapp-/heishus, tekniske installasjoner og anlegg skal oppføres innenfor maksimale kotehøyder.

4.1.1.3 Utforming

Ny bebyggelse skal ha takterrasse og grønt tak, beplantet med «kalklandskap» og stedegen vegetasjon. Minst 20% av takterrassen skal beplantes, med minimum 25 cm vegetasjonsdekke.

Alle bygningsmessige elementer som trapp-/heishus, rekkverk og tekniske installasjoner skal innpasses som deler av en samlet arkitektonisk utforming.

Ved påbygg skal eksisterende byggs form og uttrykk videreføres.

Skilt og reklame må være i tråd med enhver tid gjeldende skilt- og reklamebestemmelser i Asker kommune.

Ved lyssetting innvendig og utvendig av bygget skal mengde lysforurensning begrenses. Belysning skal være funksjonell og begrenses med hensyn til antall lyskilder, lysstyrke og utforming.

4.1.1.4 Avkjørsel

Avkjørsel skal være fra Billingstadsletta, adkomst til eiendommen skal være som vist med pil på plankartet.

4.1.1.5 Parkering

Det tillates maksimalt 45 parkeringsplasser for kontor/forretning. 6 nye plasser i kjeller, i tillegg til 36 eksisterende plasser, og 3 plasser på terreng.

Minimum 5 % av alle parkeringsplasser skal være plasser for forflytningshemmede.

Det skal opparbeides 69 sykkelparkeringsplasser på terreng i tråd med landskapsplanen. Det skal i tillegg anlegges 26 parkeringsplasser for sykkel i eksisterende kjeller ved realisering av kontorformål. Minimum 5 % av sykkelparkeringsplassene skal være dimensjonert for lastesykkel/sykkel med vogn el.

5. Rekkefølgebestemmelser

5.1 Før bebyggelse tas i bruk

Før brukstillatelse gis for ny bebyggelse, skal utomhusarealer på terreng innenfor planområdet og på takflaten være opparbeidet i tråd med utomhusplanen.

Armert gress på kjøresone langs bygg opparbeides først ved ombygging av tilgrensende regulert veiareal - g/s trase langs Billingstadsletta.

Områder utenfor planområdet som omfattes av avtaler med Billingstadlia sameie, skal opparbeides etter prinsippene i utomhusplanen før brukstillatelse gis.

Sykkelparkeringsplasser skal være etablert før brukstillatelse gis.

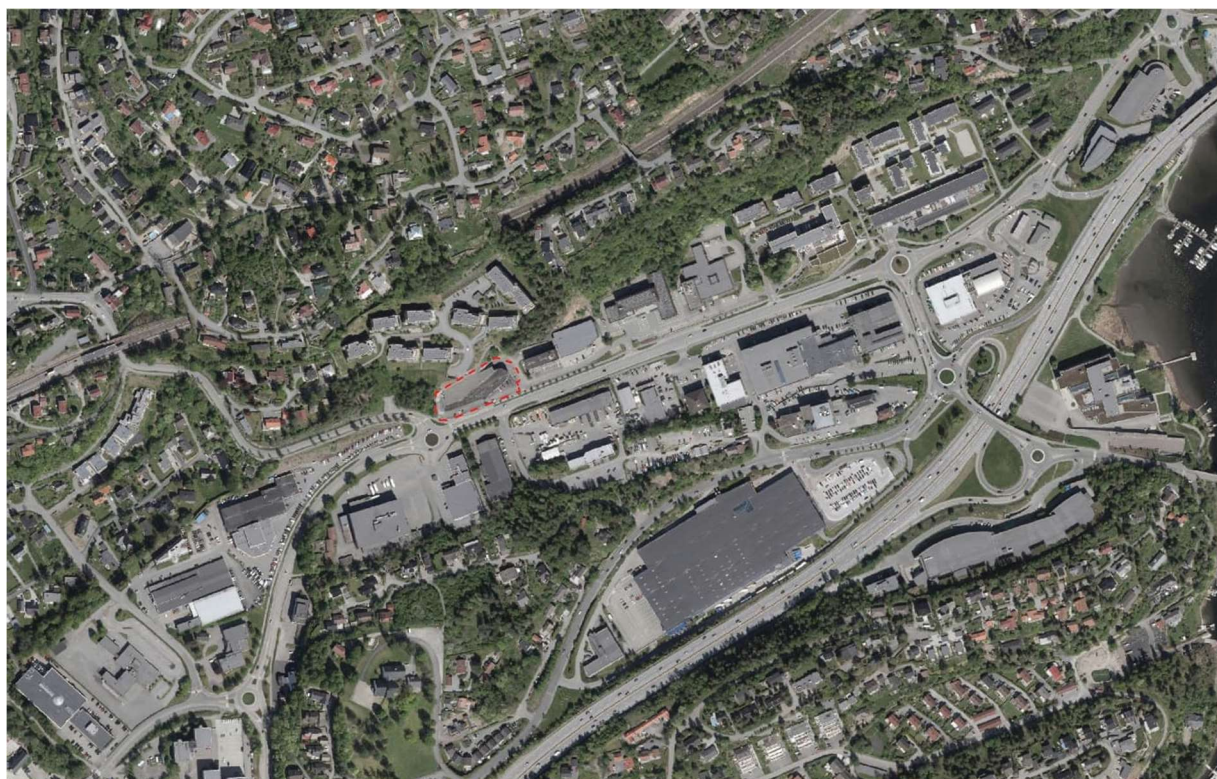
Før brukstillatelse gis skal det være etablert gang-/sykkelveiskilt ved eiendomsgrensen. Nord for biladkomst til vareutlevering.

5.2 Før igangsettingstillatelse gis

Før det gis IG skal plan for bygge- og anleggsfasen være godkjent av kommunen.

Planbeskrivelse

Forslag til detaljregulering for gbnr. 39/454 Billingstadsletta 31

Dato: 23.02.2024

PlanID: 2022005

Forslagsstiller: Arkitekt MNAL Alv Skogstad Aamo, på vegne av
Thomas Fjeld, Billingstadsletta 35 AS

Planbehandling: Reguleringsplan

Fakturamottaker: Billingstadsletta 35 AS

Innholdsfortegnelse

1	SAKSOPPLYSNINGER	5
1.1	Bakgrunn for saken	5
1.2	Hensikten med planen	5
2	PLANSTATUS OG RAMMER	6
2.1	Rikspolitiske retningslinjer og bestemmelser, statlige planretningslinjer/-bestemmelser	6
2.2	Regionale føringer, retningslinjer og planer	7
2.3	Kommuneplan og kommunedelplan	8
2.4	Gjeldende reguleringsplan	10
2.5	Tilstøtende planer, tiltak i nærområdet og pågående planer	10
2.6	Konsekvensutredning	11
3	BESKRIVELSE AV PLANOMRÅDET	12
3.1	Eierforhold	12
3.2	Beliggenhet og størrelse	12
3.3	Dagens arealbruk	13
3.4	Tilgrensede områder	13
3.5	Stedets karakter og landskap/topografi, vegetasjon, solforhold	13
3.6	Naturmangfold	16
3.7	Kulturminner	16
3.8	Trafikkforhold	16
3.9	Støy og støv	17
3.10	Barn og unges interesser	17
3.11	Universell utforming	17
3.12	Grunnforhold	17
3.13	Vann og avløp	17
4	BESKRIVELSE AV PLANFORSLAGET	18
4.1	Beskrivelse av prosjektet som ligger til grunn for planforslaget med illustrasjoner, perspektiver m.m.	18

4.2	Arealbruk (reguleringsformål, arealstørrelse mv)	32
4.3	Trafikkløsninger, adkomst og parkering	33
4.4	Bebyggelse (typer, høyder, antall enheter, utnyttelsesgrad, parkering mv)	34
4.5	Grønnstruktur og uteoppholdsarealer	35
4.6	Illustrasjonsplan	36
4.7	Sol- og skyggestudier	37
4.8	Vernehensyn (kulturminner, naturmangfold, landskap)	37
4.9	Estetikk og terrengtilpasning	37
4.10	Universell utforming / tilgjengelighet for alle	38
4.11	Rekkefølgekrav	38
5	ANALYSER OG UTREDNINGER	39
5.1	Trafikkanalyse	39
5.2	Miljøprogram	40
5.3	Støy	43
5.4	Geotekniske vurderinger	44
5.5	Vann- og avløp	45
5.6	Overvannshåndtering	45
6	KONSEKVENSER	46
6.1	Estetikk og landskap	46
6.2	Trafikk	46
6.3	Energi og klima	46
6.4	Risiko- og sårbarhetsanalyse	47
7	MEDVIRKNING	48
7.1	Kunngjøring og varsling	48
7.2	Tidligere politiske vedtak	48
7.3	Liste over innkomne forhåndsuttalelser	48
7.4	Videre prosess for medvirkning	57
8	DOKUMENTASJONSKRAV	57

1 Saksopplysninger

1.1 Bakgrunn for saken

Kommuneplanen for Asker kommune, vedtatt i 2013, åpnet for at Billingstadsletta skal utvikles som et senter for volumhandel, faghandel, kontor og boliger. Dette har blitt videreført i kommuneplanene for perioden 2014-2026 og 2018-2030. I kommunedelplanen for strekningen Holmen – Slependen, vedtatt i januar 2013, legges det til grunn en opprusting av området med høyere utnyttelse og fleksibilitet i arealformål, bedre tilrettelegging for gående, syklende og kollektivtrafikk, samt styrket grøntstruktur.

Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus (2015) definerte Billingstadsletta som del av «bybåndet»; et område med god kollektivdekning hvor det skal planlegges for høy arealutnyttelse med bymessige kvaliteter.

I kommuneplanen for perioden 2023 til 2035, som ble vedtatt 13. juni 2023, videreføres i hovedsak arealbruken fra tidligere, men det åpnes for et større innslag av boliger på sørsiden av Billingstadsletta og det er definert et område for sentrumsformål/nærsenter i den østre enden av Billingstadsletta. Det arbeides nå med en helhetsplan for sørsiden av Billingstadsletta som viderefører kommunedelplanens intensjoner og koordineres med ny regulering for E18 og ny lokaltrafikk-løsning. I KPA er det innført en «nullvekstlinje» for persontrafikk, men gitt unntak for områdene i KDP Holmen-Slependen, forutsatt at antall parkeringsplasser i et planområde ikke øker.

De senere års vekst i innbyggertallene i Asker, Bærum og Oslo Vest gir et godt markedsgrunnlag for handel på Billingstadsletta. God tilgjengelighet fra overordnet og lokalt veinett, samt et godt buss- og togtilbud, gir grunnlag for et bredt spekter av handel- og servicetilbud.

Dette planforslaget omfatter påbygg med forretning/kontor på eksisterende bygg og er i tråd med overordnede føringer for utvikling av området gjennom å fortette et allerede utbygd område, uten at natur- eller kulturlandskap bygges ned og uten at det legges til rette for flere parkeringsplasser.

1.2 Hensikten med planen

Hensikten med planforslaget er å utnytte tomten bedre, og legge til rette for flere arbeidsplasser og mer næringsvirksomheten langs Billingstadsletta gjennom å utvikle arealer for kontor- og/eller forretningsvirksomheter. Eksisterende næringsbygg ble det gitt rammetillatelse til av Asker kommune i 2016 og oppført i 2019/20. Eksisterende næringsbygg foreslås i reguleringsplanen påbygget med to ekstra næringsetasjer, i tillegg til en mindre inntrukket etasje. Totalt seks etasjer mot Billingstadsletta, men bare 1-2 etasjer mot terreng i nord.

Grunnen til at dette påbygget er vurdert av kommunen til å utløse krav til omregulering, er primært knyttet til at gjeldende reguleringsplan er fra 1987 og fremstår utidsmessig utfra gjeldende planer og praksis. Den gir bl.a. ikke rom for de høyder og den utnyttelse som KDP Holmen-Slependen legger til grunn. Samtidig er det også behov for å endre arealformål fra «kontor og lettere industri» til «forretning/kontor», i tråd med de generelle endringene som har funnet sted langs Billingstadsletta, hvor industri og lager erstattes av handel, kontor og service.

2 Planstatus og rammer

2.1 Rikspolitiske retningslinjer og bestemmelser, statlige planretningslinjer/- bestemmelser

Retningslinjer for behandling av luftkvalitet i arealplanlegging (T-1520) av 25.04.2012

Hensikten med anbefalingene i retningslinjen er å sikre og legge til rette for en langsiktig arealplanlegging som forebygger og reduserer lokale luftforurensningsproblemer.

Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging i kommunene av 04.09.2009

Kommunen, herunder fylkeskommunene, skal gjennom planlegging og øvrig myndighets- og virksomhetsutøvelse stimulere og bidra til reduksjon av klimagassutslipp, samt økt miljøvennlig energiomlegging. Formålet med denne statlige retningslinjen er å sikre at kommunene går foran i arbeidet med å redusere klimagassutslippet, sikre mer effektiv energibruk og miljøvennlig energiomlegging i kommunen og sikre at kommunene bruker et bredt spekter av sine roller og virkemidler i arbeidet med å redusere klimagassutslippet.

Retningslinjer for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442) av 20.12.2016

Det skal legges til rette for langsiktig arealdisponering som forebygger støyproblemer. Retningslinjer gir blant annet anbefalinger til utendørs støygrense ved etablering av nye støykilder som næringsvirksomhet og maksimumsgrense for støy i forbindelse med industri (med helkontinuerlig drift og øvrig).

Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen, vedtatt 20.9.1995

Retningslinjen stiller krav til hvordan barn og unge skal ivaretas i planleggingen. Videre stilles krav til fysisk utforming, for å sikre barn og unge mot støy, forurensning, trafikkfare og annen helsefare. Det skal i barns nærmiljø finnes arealer hvor barn kan utfolde seg og skape sitt eget lekemiljø. Det forutsettes blant annet at arealene er store nok, egner seg for lek og opphold, gir muligheter for ulike typer lek på ulike årstider, kan brukes av ulike aldersgrupper, og gir mulighet for samhandling mellom barn, unge og voksne.

Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023–2027

Det legges fram et dokument fra regjeringen hvert fjerde år, som gir retningslinjer for kommunenes planlegging, det erstatter tidligere «Rikspolitiske retningslinjer». Forventninger for perioden 2023-27 ble vedtatt juni 2023. Det vektlegges oppfølging av FNs bærekraftsmål, grønn omstilling, innbyggermedvirkning i planprosesser og utvikling av gode lokalsamfunn.

Spesielt relevant for denne plansaken, er bl.a avsnittet som beskriver hvordan kommunenes planlegging for næringsvirksomhet skal:

«Det legges til rette for tilstrekkelige næringsarealer med minst mulig negative konsekvenser for klima, miljø og samfunn. Næringsarealer planlegges med et regionalt perspektiv, og energibruk, krafttilgang, gjenbruk og mer effektiv utnyttelse av eksisterende næringsarealer og infrastruktur inngår i planvurderingene.»

Statlig planretningslinjer for universell utforming

Hensikten er å vektlegge hensyn som miljø, klima, samfunnssikkerhet og universell utforming. Det skal legges til rette for at alle har like muligheter for personlig utvikling, deltakelse i samfunnet og livsutfoldelse. Det skal være et likestilt og likeverdig samfunn der alle kan være med, og disse verdiene ligger som et premiss for planlegging.

2.2 Regionale føringer, retningslinjer og planer

Regional plan for handel, service og senterstruktur for Akershus fylkeskommune, vedtatt 17.12.2018

Formålet med planen er å styrke handels- og servicetilbudet i sentrum av byer og tettsteder, for derigjennom å styrke by- og tettstedsentrene og legge til rette for miljøvennlige transportvalg. Styrkingen av by og tettstedsentrene gjøres for å unngå en utvikling med byspredning. Miljøvennlige transportvalg skal motvirke økt bilavhengighet og dårligere tilgjengelighet for dem som ikke disponerer bil.

Unntak for plassering av handel til tettsteder og sentrumsområder er beskrevet i punkt 5.2.5; «Unntak for salg av plasskrevende varegrupper».

«Kommunene kan avsette egnede områder som skal romme salg av plasskrevende varegrupper i regionale næringsområder med allsidig virksomhet, og i lokale næringsområder med tilsvarende karakter. Det bør fortrinnsvis tas utgangspunkt i en videreføring av eventuelle eksisterende arealer for dette formål – så fremt områdene er lokalisert på egnede plasser i henhold til kriteriene angitt i pkt. 5.2.6»

Regional plan for areal og transportplanlegging i Oslo og Akershus, vedtatt desember 2015

Formålet med planen å legge til rette for ett utbyggingsmønster som skal være arealeffektivt basert på prinsipper om flerkjernet utvikling og bevaring av overordnet grønnstruktur. Transportsystemet skal på en rasjonell måte knytte den flerkjernet regionen sammen, til resten av landet og til utlandet. Transportsystemet skal være effektivt, miljøvennlig, med tilgjengelighet for alle

og derved bidra til å redusere bilbruk.

Regional plan for areal og transport i Oslo og Akershus slår fast at Sandvika, Asker, Lillestrøm, Jessheim, Ås og Ski skal videreutvikles som regionale byer. Utviklingen innenfor Oslo tettsted omhandles spesielt, og omtales som bybåndet. Bybåndet er det tettbygde området i Oslo tettsted, og strekker seg gjennom kommunene Asker, Bærum, Oslo, Ski, Oppegård, Lørenskog, Skedsmo og Rælingen. Billingstadsletta og planområdet inngår i bybåndet.

2.3 Kommuneplan og kommunedelplan

Kommuneplanens arealdel, Asker kommune

I kommuneplanen for perioden 2023 til 2035, som ble vedtatt 13. juni 2023, videreføres i hovedsak arealbruken fra tidligere, men det åpnes for et større innslag av boliger på sørsiden av Billingstadsletta og det er definert et område for sentrumsformål/nærsenter i den østre enden av Billingstadsletta.

Planområdet er, i likhet med tidligere planer, avsatt til næringsbebyggelse – med formål begrenset til transport, lager og arealkrevende handel.

Relevant bestemmelse i denne plansaken:

«3.1.3 Transportkapasitet. Innenfor planområdet for kommunedelplan Holmen-Slependen gjelder rekkefølgebestemmelser for transportkapasitet, slik de er gitt i planbestemmelsene for kommunedelplan Holmen Slependen § 4 Rekkefølgekrav».

Rekkefølgekravet i KDP som er relevant for området trafikal løsning:

«§ 4.2.3 Kapasitet på E18. Innenfor delområde 0, 1 og 3 kan bruksendring til -, utbygging av ny -, og utvidelse av eksisterende næringsbebyggelse og forretninger for plasskrevende varer, i henhold til fylkesdelplan for handelsvirksomhet, service og senterstruktur i Akershus fra 2001, ikke skje før E18 fra og med Holmenkrysset til og med Slependkrysset har fått tilstrekkelig kapasitet slik at Fekjan og Billingstadsletta kan forbeholdes lokaltrafikk, buss og sykkel. Vurdering av kapasitet på E18 skal gjøres i samråd med Akershus Fylkeskommune og Statens vegvesen.

Unntak kan gjøres for tiltak som ikke medfører økning av antall parkeringsplasser.»

«9.2 Lysforurensning (pbl. § 11-9, nr. 6). Ved lyssetting skal mengde lysforurensning begrenses. Belysning skal være funksjonell og begrenses med hensyn til antall lyskilder, lysstyrke og utforming.»

«16.4.3 Næringsformål NB1. Innenfor næringsbebyggelse NB1 kan det kun etableres transportbedrifter, verksteder, lagerhaller, bygg- og anleggsvirksomheter, ikke-støyende industrivirksomheter samt plasskrevende varehandel.»

Kommunedelplan for Holmen og Slependen

Kommunedelplan for Holmen og Slependen ble vedtatt 29.01.2013. Eiendommen er avsatt til næring – plasskrevende handel. Eiendommen ligger innenfor felt 0.NF5 og kan bygges inntil 5 etasjer. Kommunedelplanen åpner opp for en ekstra etasje tilbaketrukket fra gesims, dersom omgivelsene tillater det. Minimum 30 % av netto tomteareal avsettes som grøntareal. Minimum 50 % av parkeringen skal skje i bebyggelse/ under terreng. Det skal tilrettelegges for høy utnyttelse med et grønt preg.

For KDPs områdekategori «0», er følgende bestemmelser relevant for planen:

«§ 5.1 Område 0.

Innenfor felt 0.B2 kan det tillates forretninger og privat - og offentlig service for betjening av nærområdet. ....

Innenfor felt 0.NF2, 0.NF3, 0.NF4, 0.NF5, 0.NF6, 0.NF8, 0.NF9, 0.NF10 og 0.NF12 kan det tillates forretninger med et vareutvalg som defineres innenfor begrepet plasskrevende varer i henhold til fylkesdelplan for handelsvirksomhet, service og senterstruktur i Akershus fra 2001, dvs. motorkjøretøyer, større byggevarer, varer fra hagesentre og planteskoler og landbruksmaskiner.

Etter en konkret vurdering kan det ved regulering være aktuelt også å tillate også andre varer og forretningskonsepter som det av trafikale og miljømessige grunner er behov for å lokalisere i utkanten av byer og tettsteder. Det er imidlertid en forutsetning at salg av disse vareslagene avlaster forretningene i de nærliggende tettsteder, Sandvika, Holmen og Asker, slik at de ikke kommer i et konkurranseforhold i strid med rikspolitiske bestemmelsene for kjøpesentre fra 2008.

Etter en konkret vurdering kan bolig vurderes inn mot skråning i nord innenfor felt 0.NF5.

Det tillates kontor i 800 meters avstand fra jernbanestasjonene Billingstad, Slependen og 400 meters avstand fra ekspressbusstopp (tidligere Skjærvik, nå Ikea)».

Kommunedelplan for klima, energi og miljø 2018-2030 (Asker kommune)

Planen inneholder mål, delmål og tiltak/virkemidler for Asker kommunes arbeid med å:

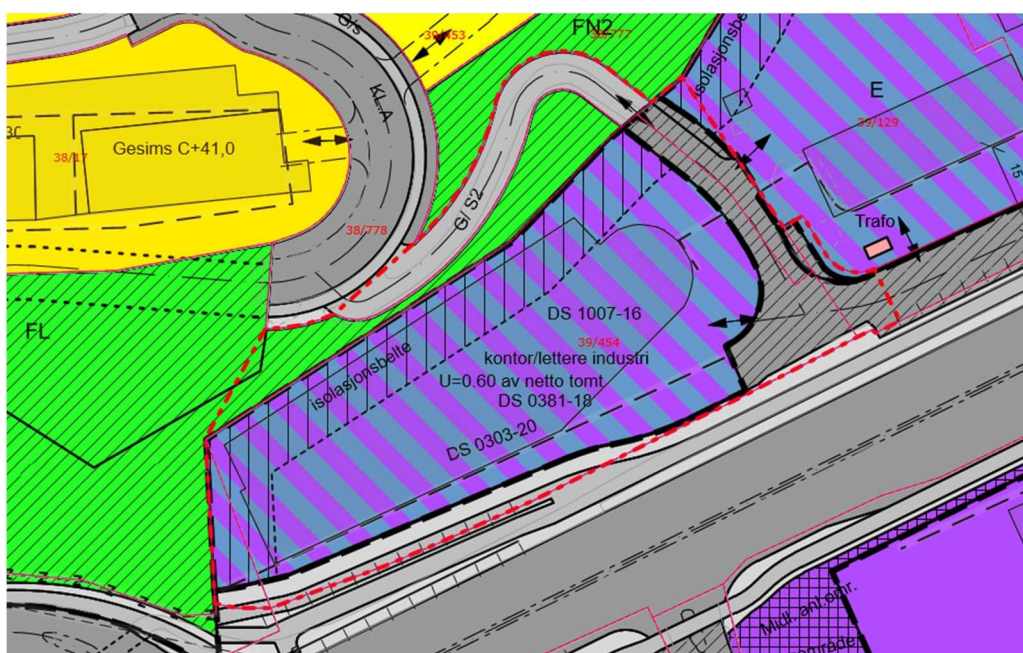
- redusere direkte og indirekte utslipp av klimagasser
- redusere energibruken og ta i bruk miljøvennlig energi
- redusere øvrig miljøbelastning, herunder forsøpling og mikroplast

2.4 Gjeldende reguleringsplan

Planområdet er regulert til kontor/lettere industri i eksisterende reguleringsplan kalt «Omreg. for del av GNR. 39 og Billingstadsletta III», fra 1987. Bestemmelsene, §2 sier at «[...] tillates bebyggelse med kontor og lettere industri. Etasjetall, gesimshøyder fastsettes i hvert enkelt tilfelle av bygningsrådet. Garasjer og parkering i henhold til kommunens normer. Innenfor disse områdene avsettes minst 20% som grøntområde»

Tillatt utnyttelse er $U= 0,60$ av netto tomt.

Deler av eiendommen ble i 2001 omregulert av reguleringsplan *FV 201.1 Billingstadsletta* hvor areal ble sikret for gang-/sykkelvei med rampe ned til en foreslått kulvert under Billingstadsletta, knyttet til etablering av ny rundkjøring. Rundkjøring er blitt bygget ut, men kulvert og ramper er ikke realisert.

Figur 1 Asker kommune kartdatabase som viser gjeldende regulering for eiendommen, adkomst og kjørearealer i øst overlappes av reguleringsplan for *Billingstadsletta, fv. 201.1* og er regulert til «felles avkjørsel». Deler av eiendommen i sør er regulert til «annen veggrunn» og «gang-/sykkelvei», dette området inngår ikke i planforslaget.

Reguleringsplan for fv.201 *Billingstadsletta* legges til grunn for nytt planforslag, selv om pågående planer for lokalt trafikksystem som del av E18-utbygging, trolig ikke vil baseres på løsninger med kulvert for gang-/sykkel i dette området. (Sannsynligvis vil kryssing finne sted i plan som del av en mer gatemessig utforming og toveis-hovedsykkelvei vil bli anlagt på sørsiden av *Billingstadsletta*.)

2.5 Tilstøtende planer, tiltak i nærområdet og pågående planer

Detaljregulering for E18 Ramstadsletta - Nesbru

Det arbeides med en *Detaljregulering for E18 Ramstadsletta - Nesbru*, med utviklingsområder i Sandvika sjøfront, Ramstad/Solvik og Slependsen/Billingstad og strekker seg opp mot Billingstad stasjon. Denne planen er konsekvensutredet og faller inn under §6 bokstav b i forskrift om KU. *Billingstadsletta* og planområdet ligger innenfor planområdet for E18-planleggingen.

2.6   Konsekvensutredning

Planforslaget utløser ikke krav til planprogram eller konsekvensutredning. Ifølge forskrift om konsekvensutredning og KMDs veileder til forskriften, utløses krav til planprogram og konsekvensutredning etter forskriftens § 6 når planforslaget medfører 15 000 m² BRA næring *mer* enn det som gjeldende regulering åpner for. Planforslaget medfører en økning i næringsandel på ca. 4230 m² BRA. Andelen økt BRA næring er derfor innenfor dette maksimumskravet. Planforslaget fanges heller ikke opp av de andre kriteriene i § 6.

Tiltaket vil ikke gi vesentlige virkninger for miljø og samfunn, siden det kun skal bygges oppå eksisterende bygg, uten at bebygd areal / fotavtrykk økes. Virkningen av tiltaket er begrenset. Planinitiativet faller derfor ikke inn under forskriftens § 8.

3 Beskrivelse av planområdet

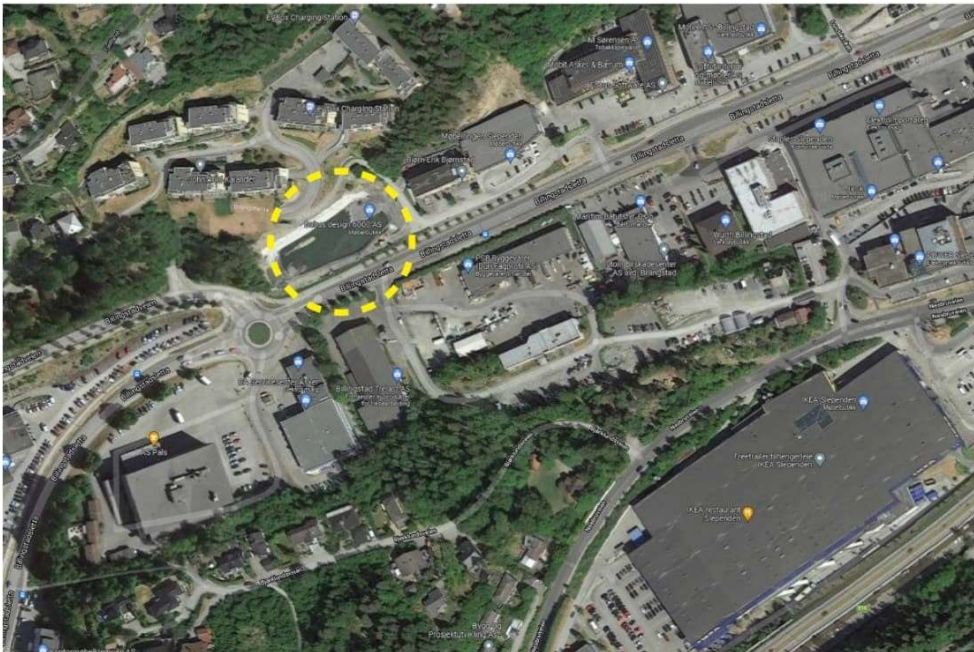
3.1 Eierforhold

Gbnr.	Adresse	Hjemmelshaver
39/454	Billingsstadsletta 31	Billingsstadsletta 35 AS
39/491	Billingsstadsletta 31	Billingsstadsletta 35 AS

3.2 Beliggenhet og størrelse

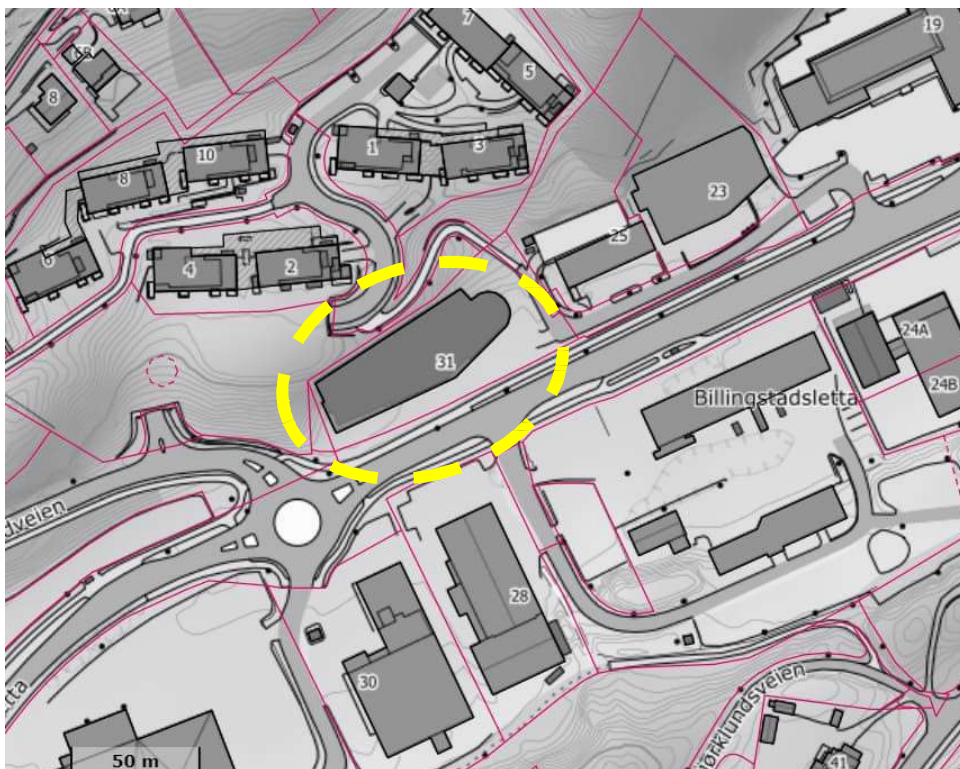
Planområdet ligger sørvest på Billingsstadsletta, i næringsområdet nord for E18. I dag grenser planområdet til boligområdet Billingsstadlia i nord, næringsbyggene til Billingsstadsletta 25 og Møbelringen i øst, Fv1424 – Billingsstadsletta mot sør og Billingsstadveien i vest.

Planområdet er den allerede eksisterende næringstomten Billingsstadsletta 31. Det er ca.3 km fra planområdet til Sandvika og 7 km til Asker sentrum.

Figur 2 Planområdet med byggegrupp, før næringsbygget ble oppført i 2020.
Kilde: Google Maps

Figur 3 Planområdet med eiendomsgrenser og eksisterende næringsbygg.
Kilde: Asker kommune kart

Planområdet har en størrelse på ca. 3,7 dekar, og inkluderer allerede eksisterende næringsbygg/bygningsmasse.

3.3 Dagens arealbruk

Planområdet brukes i dag til næring. I første etasje er det en bilforhandler (Bentley m.fl.), i andre og tredje etasje er det møbelforretning (Bohus). Parkering, tekniske rom og lager i kjelleren.

3.4 Tilgrensede områder

Planområdet ligger i et større næringsområde på det flate partiet mellom åssidene opp til Billingstad i nord og Holmen kirke mot sør. Området deles av Fv1424 – Billingstadsletta. På sørsiden ligger flere kontor- og forretningsbygg, samt IKEA Slependen ut mot E18. På østsiden, langs nordsiden av Billingstadsletta, er det kontor- og handelsbygg fra planområdet og fram til Lundekroken, som utgjør et nærsenter med dagligvarehandel og boliger. På nordsiden av planområdet ligger et større boligfelt med lavblokker; Billingstadlia. Holmentoppen barnehage ligger på sørvestsiden av planområdet, ved siden av Holmen kirke.

3.5 Stedets karakter og landskap/topografi, vegetasjon, solforhold

Billingstadsletta er en kilometer lang flat slette, tydelig avgrenset mot sør og nord av åsformasjoner, mens den mot øst møter fjorden i Slependrenna og mot vest åpner seg mot jordene innover mot Skaugumsåsen.

Helt fra anleggelsen av Kongeveien til Kongsberg gjennom området i 1770, har området vært viktig for transport og samferdsel. Billingstadsletta ble i nyere tid, med fremveksten av boligforsteder rundt hovedstaden, en del av innfartsveien fra vest til Oslo. Etter at den nye fire-felts motorveien ble anlagt parallelt og sør for Billingstadsletta, har strekningen opprettholdt en karakter av gjennomfartsåre for bil, med relativ stor trafikk og hastighet, samt en lite

attraktiv utforming for gående og syklende. Den representerer en kraftig barriere for samvirke og kontakt mellom nord- og sørsiden av Billingstadsletta

God tilgjengelighet regionalt og et kjøpekraftig lokalt marked, har ført til at Billingstadsletta er et meget attraktivt område for utvikling av handels- og servicetilbud. Samtidig har deler av området på nordsiden av sletta fått en mer variert arealbruk med et betydelig innslag av boliger. For Asker kommune er det viktig å opprettholde området som en sterk *næringsklynge* med et stort antall arbeidsplasser.

Området nord for planområdet har en stor andel blandet boligbebyggelse i form av boligblokker, rekkehus og eneboliger. Området ligger på et høydedrag over planområdet som sikrer sol og utsikt for boligene. Selve planområdets bebyggelse ligger på nivå med Billingstadsletta og har en høy fjellskjæring i bakkant mot boligområdet.

Figur 4 Dronefoto sett fra sørøst med Billingstadsletta og dagens bil- og møbelbutikk i forgrunnen, lavblokkene i Billingstadlia på oversiden.

Figur 5 Dronefoto sett fra nordvest, som viser boligblokkene i Billingstadlia i forgrunnen og den delvis tilgrodde takflaten på eksisterende bygningsmasse på nr 31 - «Bentley-bygget» - nedenfor boligenes grøntområde.

Figur 6 Foto eksisterende bygg Billingstadsletta 31, sett fra sørøst

3.6 Naturmangfold

Det er ikke registrert noen naturvernområder innenfor eller i nær beliggenhet til planområdet. Naturtypen Kalklindeskog ligger i nærheten av planområdet, men vil ikke bli berørt. Det er også registrert en fiskemåke innenfor planområdet, som er en art som har stor forvaltningsinteresse.

Det er også rødlisteartforekomster og fremmedartsforekomster langs Fv1424 – Billingstadsletta og på området langs gangveien opp til Billingstadlia.

3.7 Kulturminner

Det er ikke registrert noen kulturminner eller -miljø innenfor eller i nær beliggenhet til planområdet

3.8 Trafikkforhold

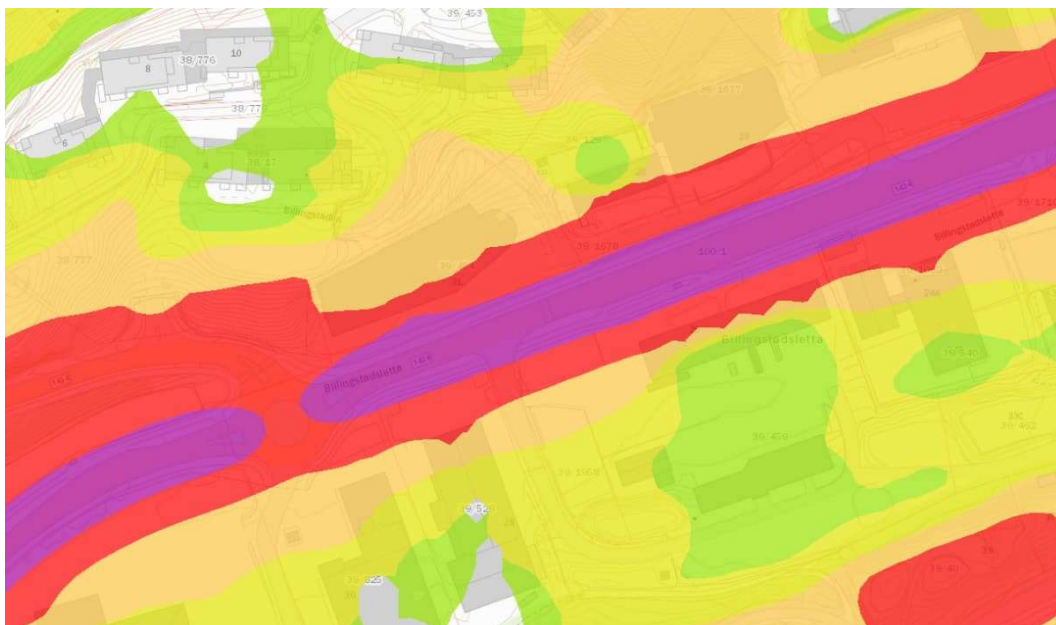
Planområdet ligger rett ved Fv1424-Billingstadsletta som har bussholdeplassene *Billingstadveien* på hver side av veien. Det er ca. 100 meter til bussholdeplassen som går mot Oslo Bussterminal og Sandvika. Og det er ca. 140 meter til bussholdeplassen som går mot Asker, Slemmestad og Sætre. Det er hyppige avganger fra begge bussholdeplassene. Det er under 500 meter til Billingstad stasjon, togtilbudet planlegges opprustet med høyere frekvens. Det er sykkelfelt i kjørebanelen på begge sider og fortau/gangvei på begge sider, dels adskilt fra kjørebanelen med en grønn rabatt.

ÅDT registrert i 2021 for Billingstadsletta er på 12 500, og ÅDT for tungtrafikk er på 500.

De siste 10 årene er det registrert 3 ulykker i nærheten av planområdet. Alle tre er ulykker mellom syklist og bilist i kryss utenfor planområdet

3.9 Støy og støv

Planområdet ligger innenfor støysone til vei med et støynivå mellom 60-65 dB på store deler av planområdet, og 65-70 dB nærmest Fv201 – Billingstadsletta.

Figur 7 Støysituasjonen innenfor og rundt planområdet i dag. Kilde: Miljøstatus

Miljøstatus.no viser at planområdet har moderate luftforurensningsverdier av svevestøv-verdier forårsaket av utslipp til luft PM_{2,5}, Svart karbon og NO_x-utslipp. Planområdet har også moderate luftforurensningsverdier hva gjelder svevestøv-verdier forårsaket av vedfyring i boliger (PM₁₀). Planområdet har store luftforurensningsverdier av svevestøv-verdier forårsaket av utslipp til luft NMVOC.

3.10 Barn og unges interesser

I dag blir ikke planområdet benyttet av barn og unge, det er allerede utbygget og ligger tett inntil den trafikkerte Billingstadsletta. Billingstadlia boligområde som ligger bak næringsbygget har et grøntområde som strekker seg ned mot bygget. Dette er tilgjengelig for barn og unge, men blir ikke hyppig brukt.

3.11 Universell utforming

Dagens planområde er ikke universelt utformet, da det er uoversiktlig og ingen taktile overflater på området. Gangveien på østsiden av den eksisterende næringsbygningen er for bratt til å kunne defineres som universelt utformet.

3.12 Grunnforhold

Planområdet ligger innenfor aktsomhetssone for kvikkleire. Det er også registrert aktsomhet for snøskred like i nærheten av planområdet. Planområdet ligger innenfor løsmasse forvittringsmateriale og i nær beliggenhet til fyllmasse.

3.13 Vann og avløp

Eksisterende kommunale vann-, spillvann- og overvannsledninger krysser over utbyggingsområdet langs eiendommene i øst. Dette ledningsnett er ikke flyttet i forbindelse med utbygging av eksisterende bygg og det ble gjort spesifikke tiltak for å ivareta disse ledningene ved utbygging av eksisterende bygg.

4 Beskrivelse av planforslaget

4.1 Beskrivelse av prosjektet som ligger til grunn for planforslaget med illustrasjoner, perspektiver m.m.

Området Slependsen - Billingstadsletta, er i ferd med å fortettes og urbaniseres. Industri, logistikk og lager erstattes av handel, service, kontor og boliger. Billingstadsletta ligger i overordnede regionale planer for areal og transport som en del av *bybåndet* mellom Oslo og Asker, og er et *prioritert vekstområde* i kommunens arealstrategi.

Det skal utfra nasjonale og regionale retningslinjer og planer, tilstrebes en høy arealutnyttelse og urbane kvaliteter. I Vestkorridorplanleggingen har utforming av Billingstadsletta, som del av E18-/ Vestkorridorutbyggingen, mål om å skape en mer bymessig lokalgate med god tilrettelegging for kollektivtrafikk, gang og sykkel, kryssing i plan og en tydeligere grøntinnslag.

Planområdet har et godt busstilbud og god tilgjengelighet til Billingstad stasjon, hvor det planlegges hyppigere avganger og opprustning av stasjonsområdet. Dette tilsier at Billingstadsletta 31 bør utnyttes bedre og gi rom for flere arbeidsplasser og mer næringsaktivitet. Dette er spesielt viktig i en tid hvor boligutvikling har overtatt mange tidligere næringsområder i Asker.

Planforslaget gir rom for økt utnyttelse av tomten i form av påbygg med mulighet for forretning og/eller kontor.

Gjeldende kommunedelplan for området, KDP Holmen-Slependsen, åpner opp for at det kan bygges inntil 5 etasjer innenfor felt 0.NF5, hvor eiendommen befinner seg. KDP sier at hvis hensynet til omgivelsene tillater det, kan det tillates en ekstra etasje tilbaketrasket fra gesims. Lokasjonen vurderes som godt egnet for en tilbaketrasket 6. etasjer pga den store høydeforskjellen fra eksisterende takflate opp til eksisterende boligbebyggelse. Foreslåtte påbygg er innenfor disse rammene, nærmere vurdering av hensyn til omgivelsene gjøres under delkapittel 6.1.1, *estetiske og miljømessige konsekvenser*.

De to hele etasjene som bygges på dagens takflate, vil av hensyn til statikk og god arealutnyttelse, følge eksisterende fotavtrykk. Mot nord er også bakveggen det bærende elementet.

Figur 8 Oversiktsperspektiv.

Figur 9 Perspektiv sett fra øst.

Figur 10 Perspektiv sett fra vest og Billingstadsletta.

Figur 11 Perspektiv fra øst

Figur 12, perspektiv sett fra nordøst

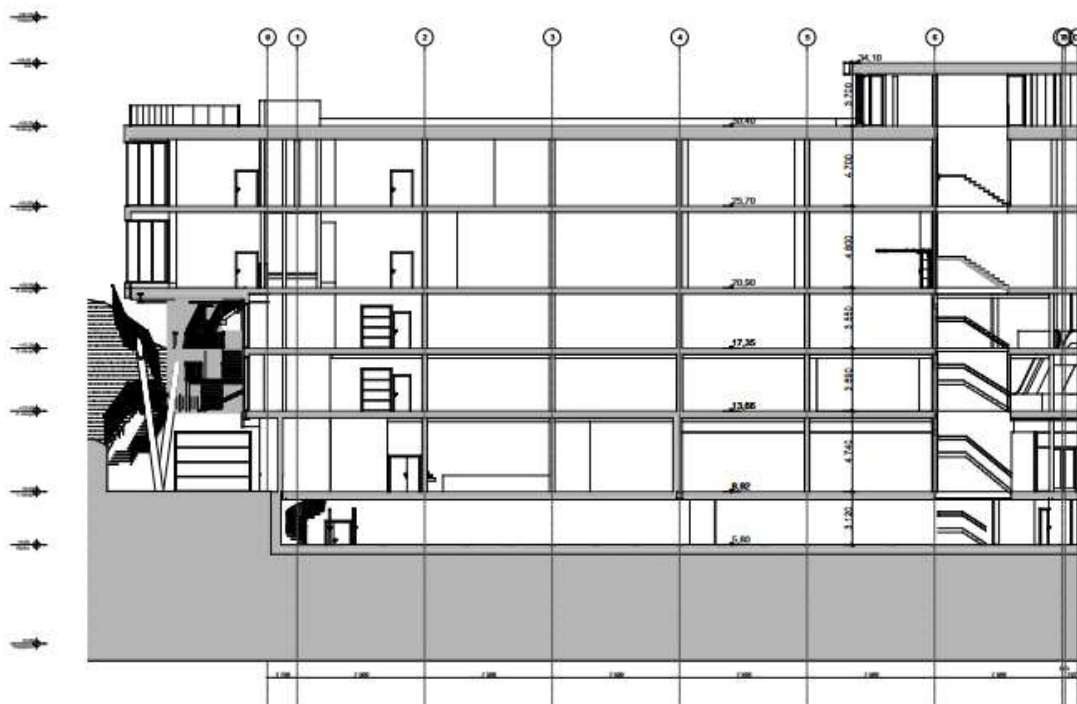
Figur 13, fotomontasje sett fra vest

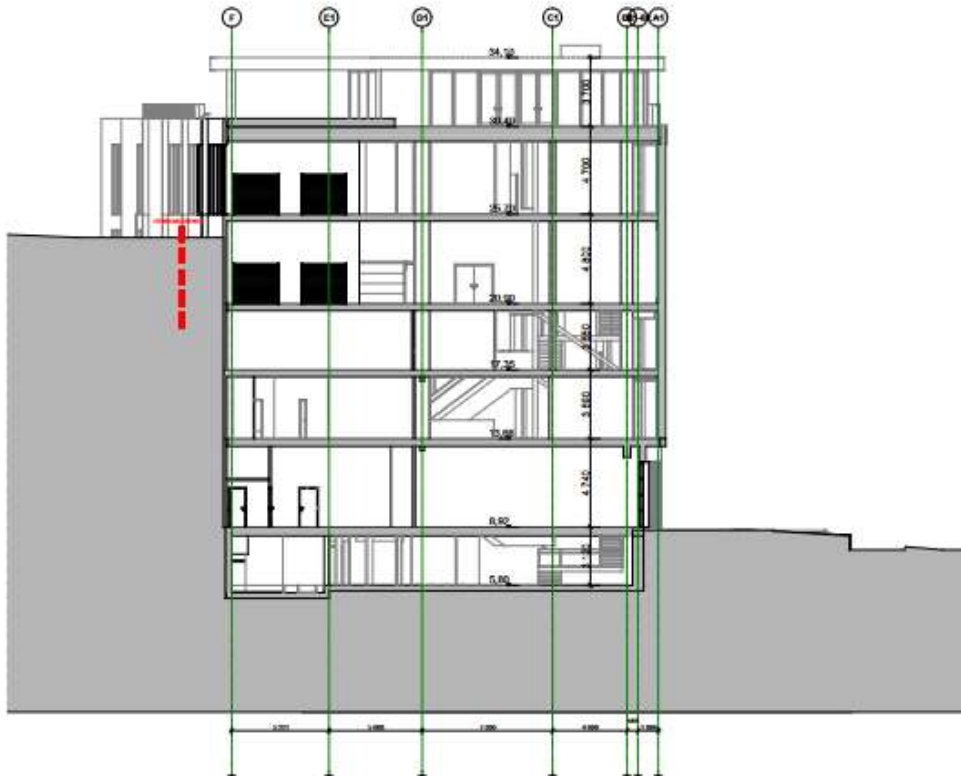
Figur 14 fotomontasje sett fra nord

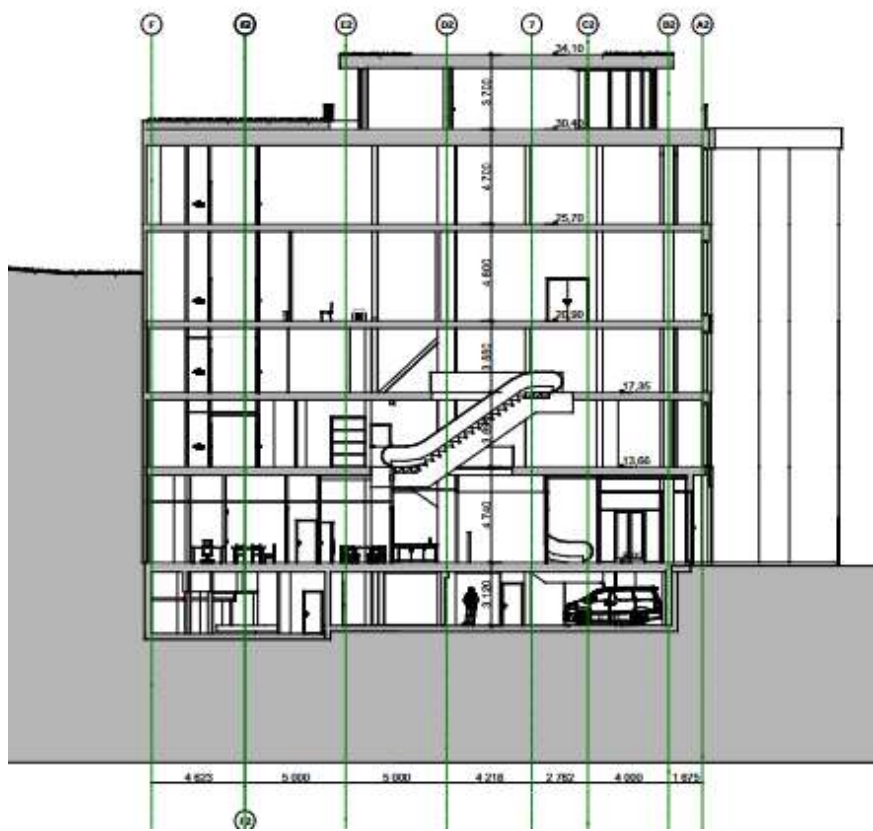
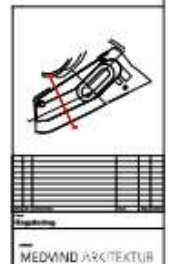
Figur 15 snitt A

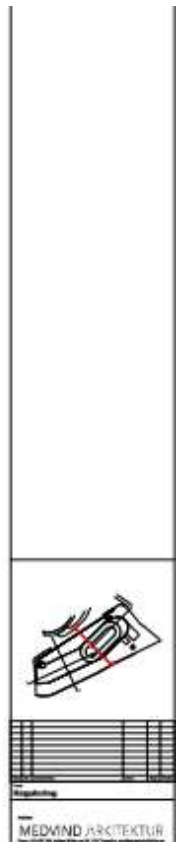
Figur 16 snitt B

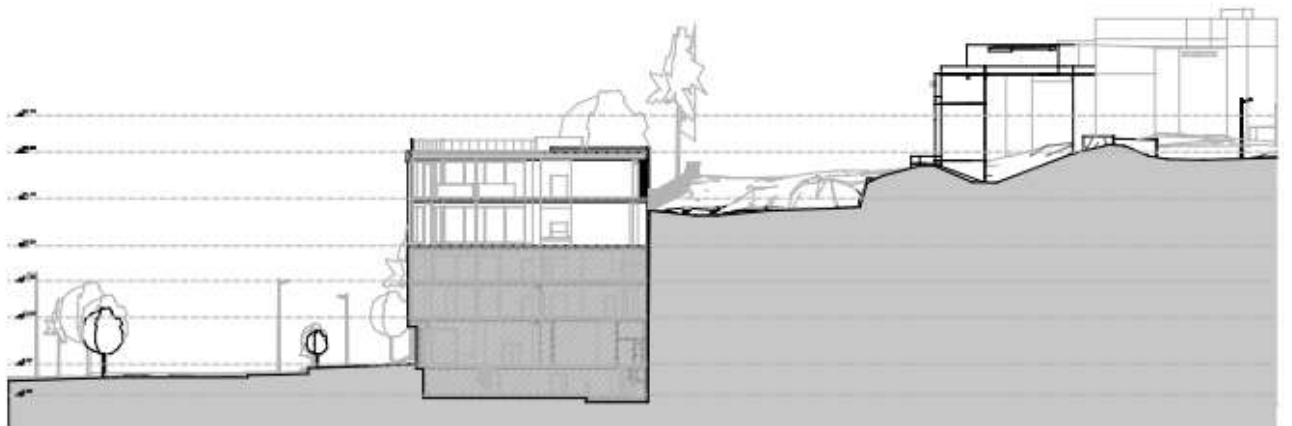

Figur 17 snitt C

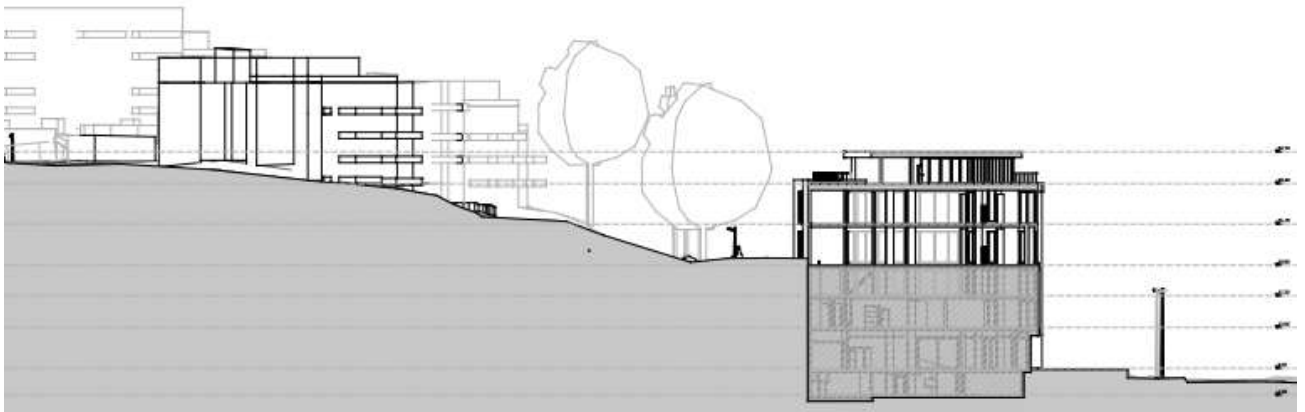
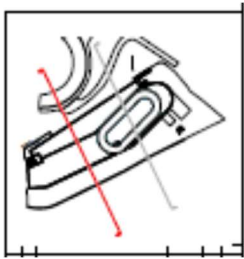

Figur 18 snitt D

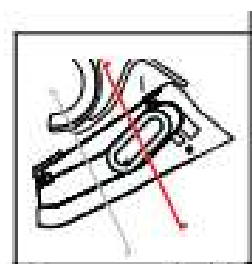

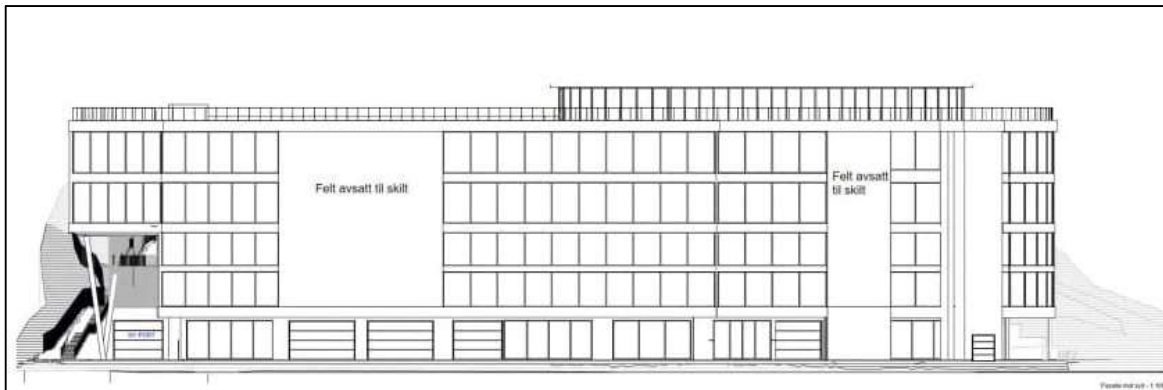

Figur 19 snitt E

Figur 20 snitt E

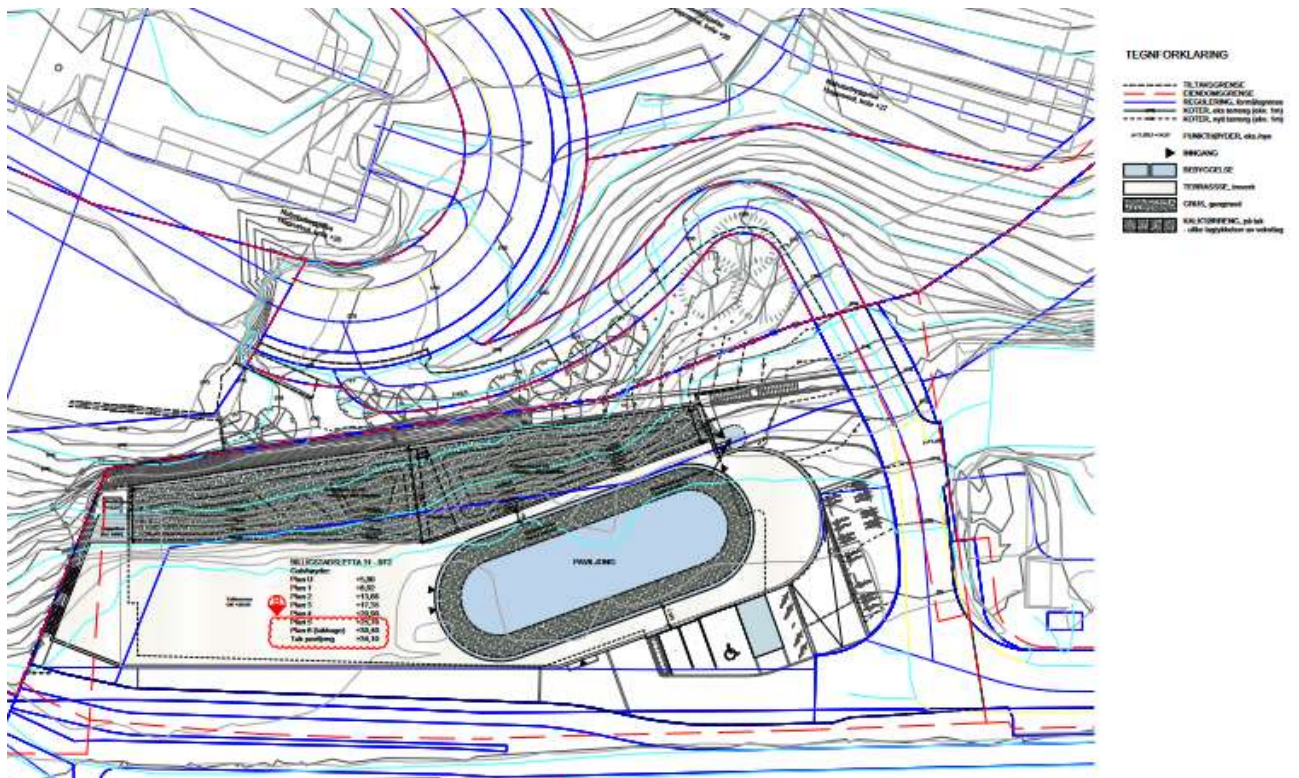
Figur 21 fasade mot sør / Billingstadveien

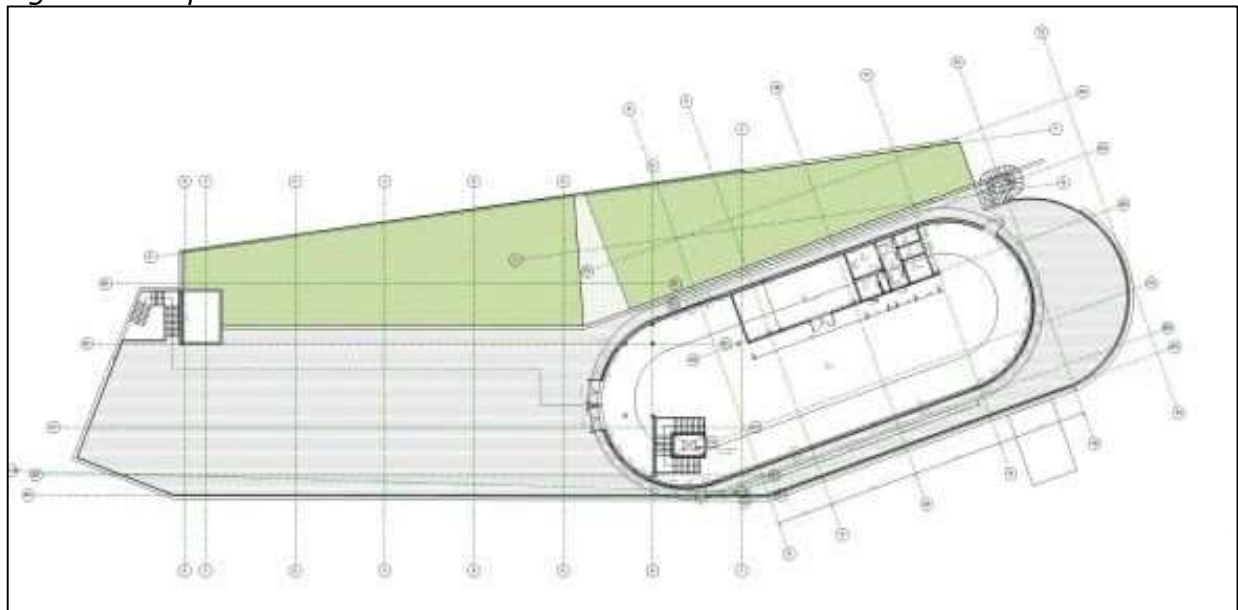
Figur 22 Fasade mot øst og mot vest

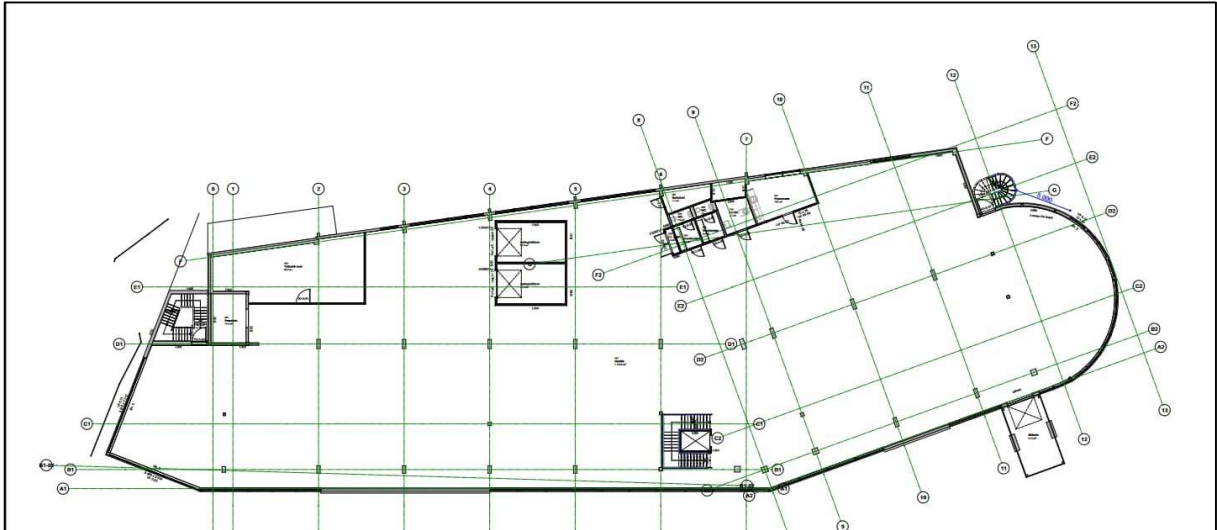
Figur 23 Fasade mot nord

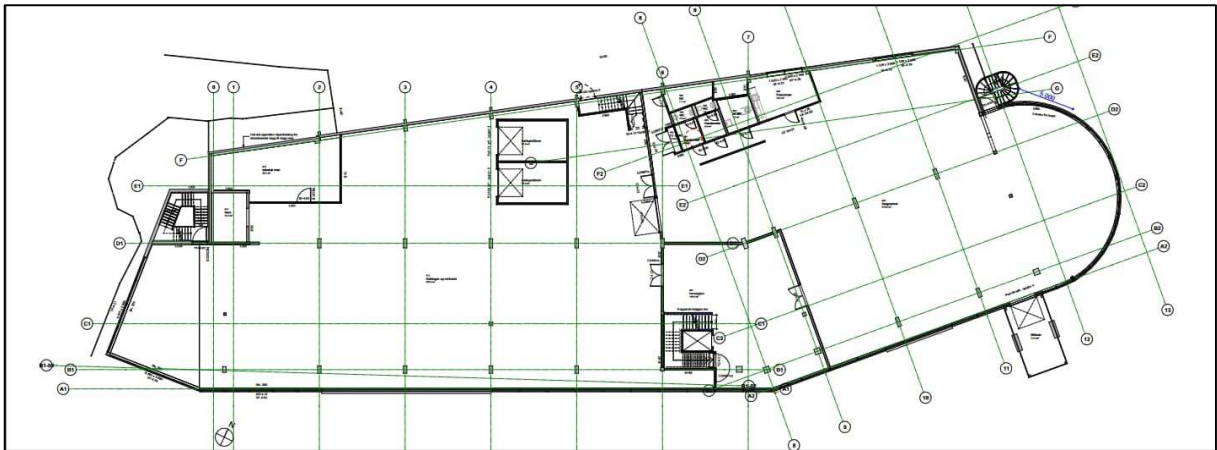
Figur 24 Takplan

Figur 25 Plan ny 6. etasje

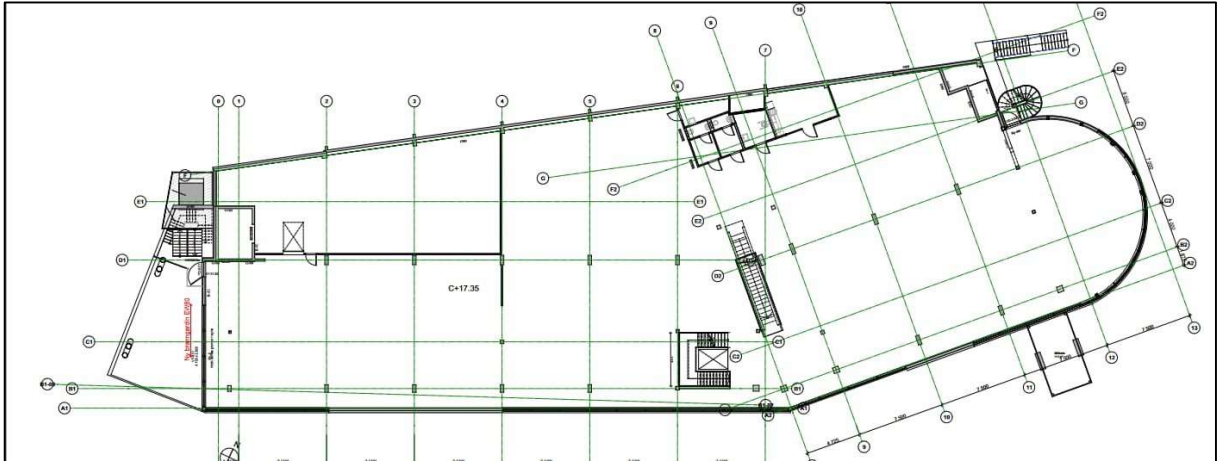

Figur 26 Plan ny 5. etasje

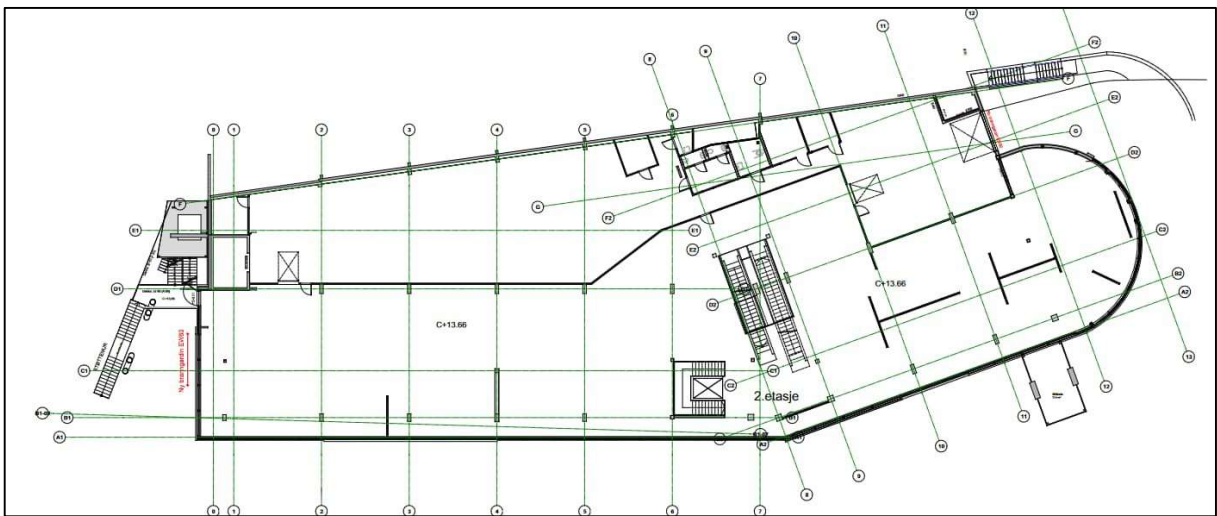

Figur 27 Plan ny 4. etasje

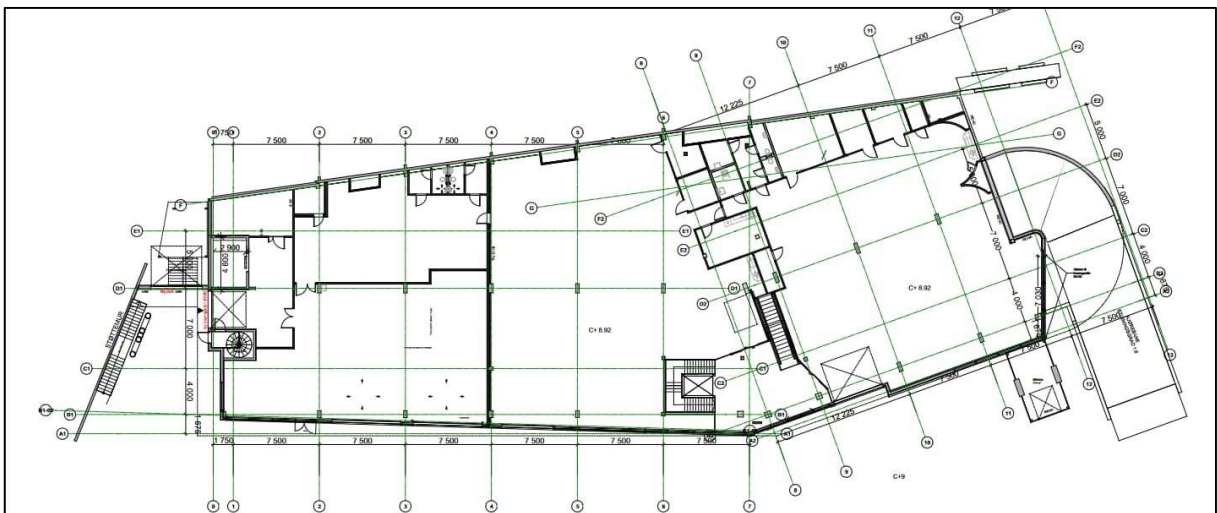

Figur 28 eksisterende plan 3. etasje

Figur 29 eksisterende plan 2. etasje

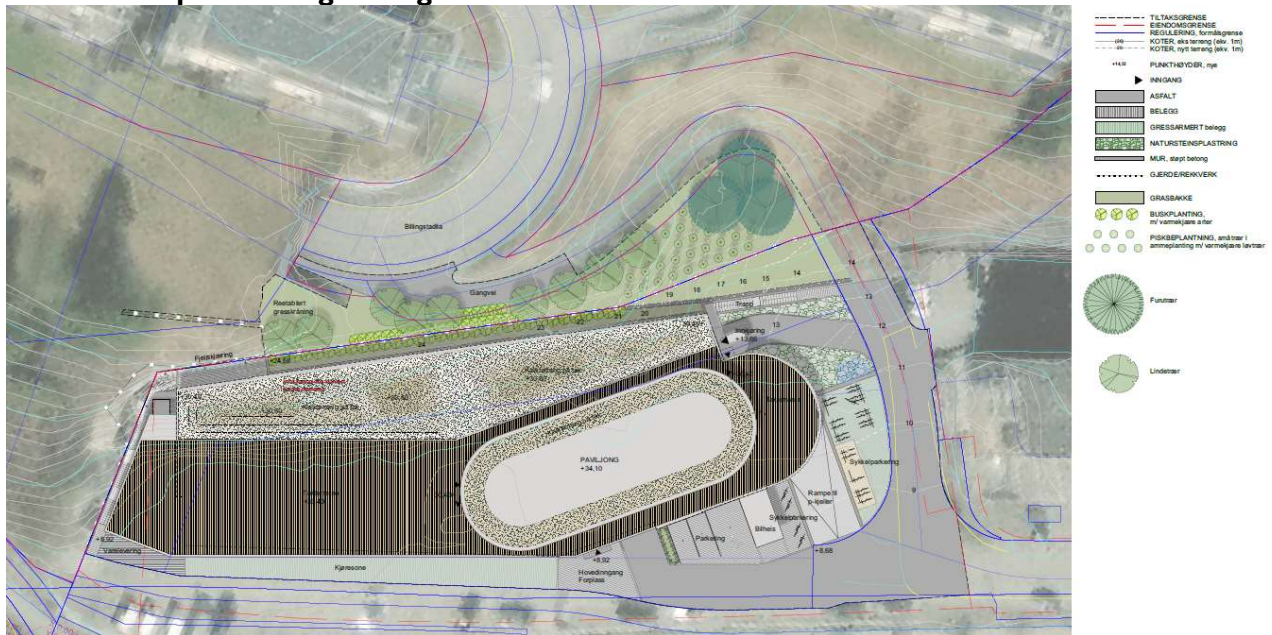

Figur 30 eksisterende plan 1. etasje

Landskapskarakter - stedlige forhold

Kalkrik grunn er spesielt stedegent for den innerste delen av Oslofjorden. Berggrunnen preges av kalkrik sandstein og skifer, som gir et unikt vegetasjonssamfunn. Flere av vanligste artene er rødlistet og truet for utryddelse. Den eksisterende, sørvendte kalklindeskogen øst for området domineres typisk av hassel og furu, samt varmekjære edelløvtrær som lind, ask og alm. Bunnsjiktet er stedvis glissent, som er typisk hvis terrenget er bratt, men lavtvoksende urteplanter er registrert. Død ved forekommer flere steder og gir levested for insekter og sopp. Til sammen utgjør naturtypen et stort biologisk mangfold.

Hovedkonsept for revegetering

Figur 31 Illustrasjonsplan

På terreng

Det planlegges for en langsiktig gjenopprettelse og videreføring av kalklindeskogen som er verdifull og typisk for området. Målsettingen er å gjenskape naturlige vekstforhold hvor stedlig vegetasjon kan etablere seg. Det vil stedvis være bratt terreng med skrinne og tørre vekstforhold. Disse parameterne ligger til grunn ved artsvalget. For å gjenskape og tilrettelegge for natur kreves det et godt kunnskapsgrunnlag, riktige metoder for gjennomføring og tid for etablering.

På nordsiden av bebyggelsen etableres et langsgående grøntareal parallelt med bygget. Her blir det plantet trær av lind og furu langs eksisterende gangvei og en ammeplanting med piskplanter i skråningen lengst nord. En ammeplanting er en metode som tilrettelegger for naturlig tilvekst og utvikling over tid. Det plantes ut småplanter av lignoser, typisk 2m høye med en "hovedstamme" – som en pisk. Noen treslag vokser senere enn andre, mens andre vokser raskt og har kortere levetid. Derfor vil de rasktvoksende artene etablere seg først og gi volum til beplantningen. Over tid vil de sentvoksende trærne ta over og dominere tresjiktet. Da vil det være naturlig å felle enkelte trær slik at de sentvoksende trærne får tilstrekkelig plass og lys.

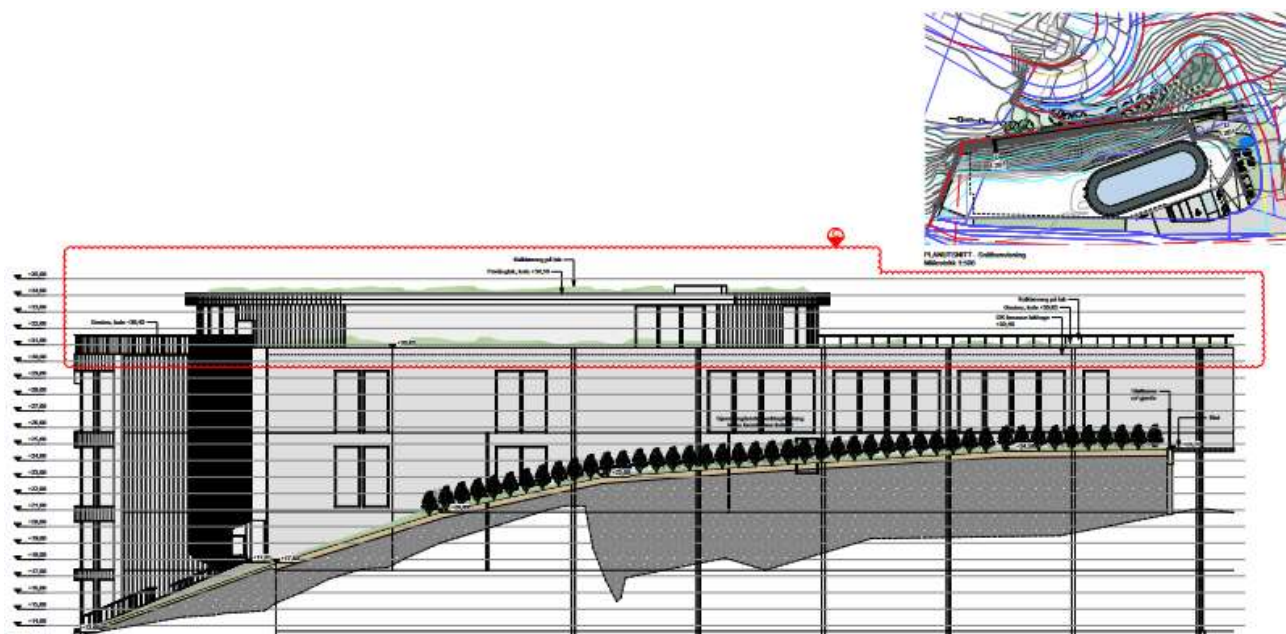
Langs nordfasaden beplantes det med busker og lavtvoksende gras/urter. I busksjiktet plantes det hassel i grupper som over tid blir tette og opptil 6m store. Bunnsjiktet tilsås med grasbakke for å erosjonssikre skråningene og som bidrag til lokal overvannshåndtering. Grasbakken tilsås med en frøblanding av engkvein, sauesvingel og rødsvingel med utløpere. Lav beplantning etableres i området nord for vareutlevering, på innsiden av svingen på gang-/sykkelvei slik at sikt ned bakken for syklistene og oppover for bilister, ikke hindres av vegetasjon.

Kalkterreng på tak

På takflaten skal det etableres to arealer med tilrettelegging for kalktørreng – det største ligger på hovedtaket plan 6, mens det også etableres på paviljongtaket. Arealene skal ikke tilsås, men beplantes med grupper av pluggplanter med typiske kalktørrengarter som engnellik og engtjæreblom. Over tid vil stedegen vegetasjon i nærområdet spre seg med frø til taket og spire i det næringsfattige vekstmediet.

Vekstsjiktet etterligner en naturlig situasjon der vegetasjonen ligger på berg. Under vekstlaget ligger et gjennomgående subbuslag på 50mm som vannlagrende sjikt. Vekstlaget i seg selv har varierende tykkelse fra 60 til 200mm, og består hovedsakelig av sand og grus, noe leire, silt og moldfattig mineraljord. Moldkilden kan være finharpet hage/parkavfallskompost (molden bør være temmelig omsatt for å ha den fuktlagrende evnen). Mineraldelen bør være sammensatt av > 50% sand og fingrus, >10 % leir og >15 % silt. I tillegg bør det brukes en del skjellsand i blandingen.

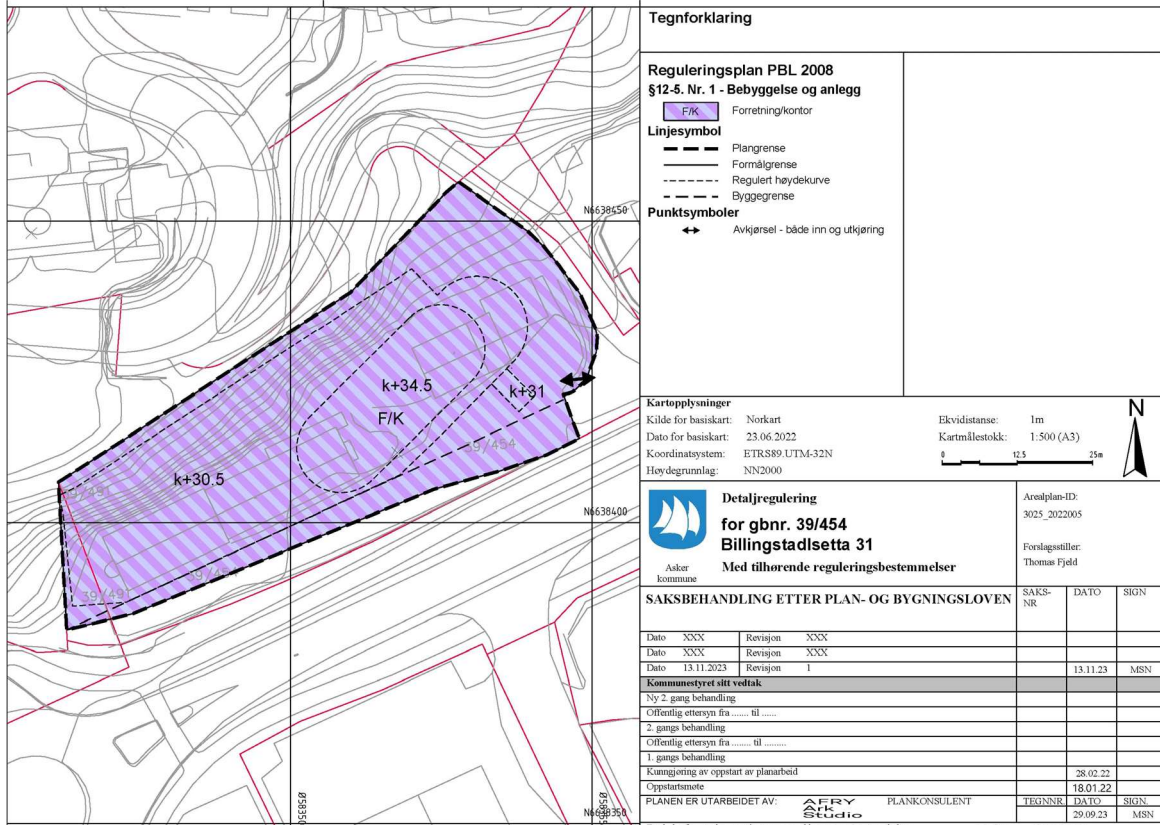
Figur 34 lengdesnitt terreng / oppriss fasade mot nord.

4.2 Arealbruk (reguleringsformål, arealstørrelse mv)

Området foreslås regulert til følgende formål:

Formål	Areal (daa)
§12-5. Nr.1 – Bebyggelse og anlegg	
1810 – Forretning/kontor	3,6
<i>Sum areal denne kategorien:</i>	3,6
<i>Totalt alle kategorier</i>	3,6

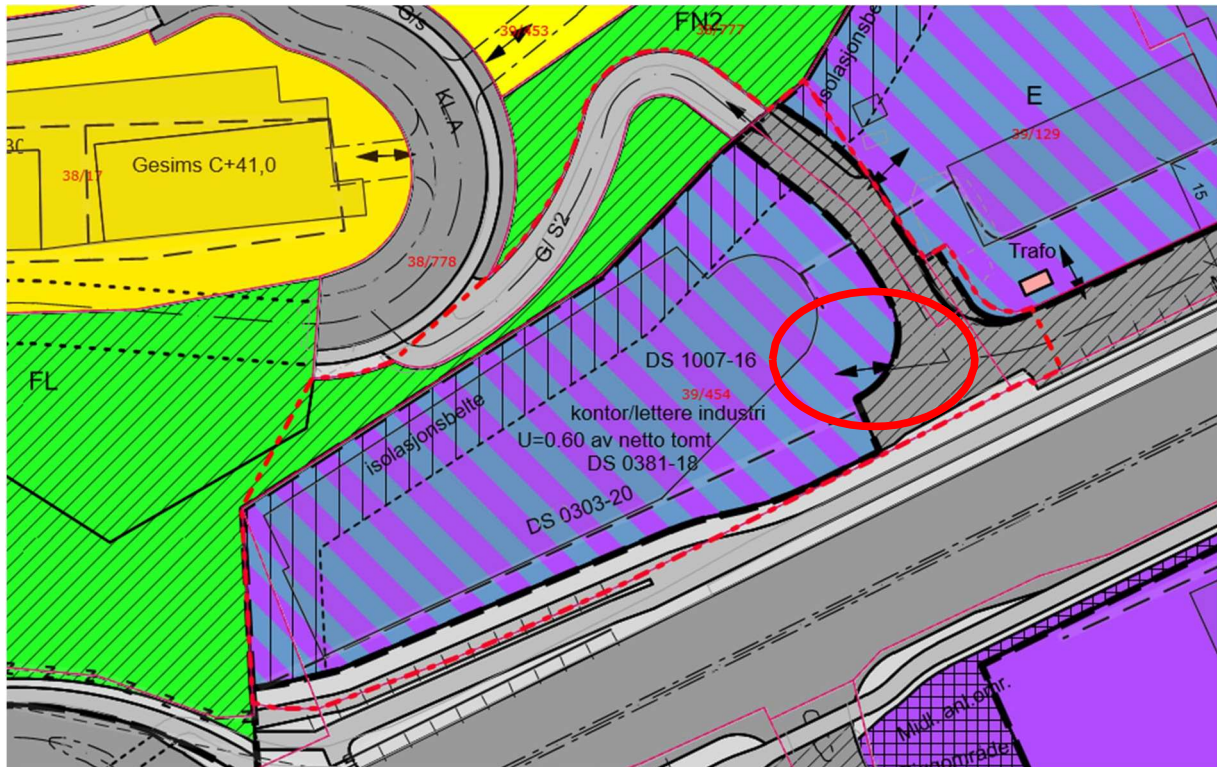
Nytt påbygg skal ha et bruksareal (BRA) på 4230 m². Eksisterende bygg har et BRA på 5167 BRA. Total BRA for eksisterende bygg (inkl. kjeller) med nytt påbygg blir da 10944 m². Arealer under terreng regnes ikke med i BRA og totalt BRA for bygg over terreng blir maks 9.500 m² BRA

Figur 35, reguleringskart.

4.3 Trafikkløsninger, adkomst og parkering

Adkomstvei til området skjer i dag (markert med rød sirkel på Figur 36) fra en veistrekning regulert som felles adkomst. Det vil ikke bli gjort endringer i atkomstsituasjonen.

Figur 36 Adkomstvei i gjeldende regulering

Parkering

Det er i dag bilparkering både i parkeringskjeller og på terreng. I parkeringskjelleren er det 36 plasser. I tillegg er det 5 parkeringsplasser på terreng langs fasade. Totalt er det i dag 41 plasser i bruk.

Reguleringsplanforslaget vil innebære en liten økning i antall parkeringsplasser for å tilfredsstille ny parkeringsnorm i KPA for plasskrevende handel. Det kreves 6 parkeringsplasser for nye arealer for handel. Det fjernes to parkeringsplasser på terreng ved inngang. Det etableres totalt 8 nye parkeringsplasser på tidligere lagerareal i kjeller. Totalt 44 parkeringsplasser i kjeller og i tillegg vil det være 3 parkeringsplasser på terreng ved inngangen, derav 1 HC parkering.

Planforslaget regulerer arealet i sør fram til gjeldende reguleringsplan for gang-/sykkelvei. Den midlertidige parkeringen på terreng i dette området inngår derfor ikke i.

Parkeringsnormen for Asker kommune stiller ikke minimumskrav til kontorformål og ved realisering av et slikt formål, vil det heller ikke legges til rette for parkering knyttet til disse arealene. Normen er for «plasskrevende varehandel» - som bilforretning - er et minimumskrav på 0,5 plass pr 100 m² og maks 1.5 plass pr 100 m². Erfaring fra dagens drift av bilforretning og møbelbutikk, tilsier at

behovet kan løses innenfor minimumskravet med dagens konsept. 47 plasser tilsvarer minimumskravet for plasskrevende handel ved dette formålet på hele bygget og tilsvarer også tilgjengelige plasser i dag, innenfor planområdet ved at varelager for bil flyttes og frigjør parkering i kjeller.

Det er i dag ikke tilrettelagt for sykkelparkering på terreng eller i kjeller. Det skal etableres sykkelparkering på området i tråd med Asker kommunes parkeringsnorm. I KPA vedlegg 2 viser parkeringsnormen minimum på 1 plass pr 100 m² for både kontor og plasskrevende handel, det innebærer 95 plasser uavhengig av om det er arealkrevende handel eller kontorformål.

Renovasjon og varelevering

Det vil ikke være noen prinsipielle endringer som følge av påbygget for renovasjon og varelevering. Vareutlevering fra Bohus skal være lik dagens situasjon, med adkomst fra byggets østre side. Varemottak vil være på gavl mot vest. Mottak og utlevering skjer primært på morgen/formiddag. De aktuelle bruksformålene for de nye arealene – kontor eller bilbutikk – vil ikke skape behov for stort volum av varelevering eller avfallshåndtering.

Rigg og anleggsfasen

Planforslaget stiller krav til at det skal utarbeides plan for rigg- og anleggsfasen. Løsningene vil følge prinsippene som ble anvendt for dagens bygg, ettersom nytt bygg benytter dagens bygg som «byggetomt».

4.4 Bebyggelse (typer, høyder, antall enheter, utnyttelsesgrad, parkering mv)

Påbygget er foreslått med 2 etasjer, 4. og 5. etasje, på dagens takflate/fotavtrykk, samt en tilbaketrukket 6. etasje i form av et mindre volum, et lett paviljongbygg, på deler av takflaten.

Mot nord og tilgrensende boligområde, vil bygningsvolumet fremstå neddempet. I uttrykket er det rolige fasader og i høyde blir det 1 til 2 etasjer ettersom eksisterende terreng stiger kraftig fra gatenivå ved Billingstadveien til bakkant av bygget mot nord og boligbebyggelsen.

Eksisterende bygning har gesimshøyde på ca. kote +21 og har tre næringsetasjer fra bakkeplan. Med etablering av to nye etasjer, vil kotehøyden gesims bli ca. +30.5 m og det mindre takoppbygget vil ha en gesimshøyde på ca. kote +34,5 m. Takoppbygg for heis har makskote +31 m.

Maksimalt tillatt utnyttelse innenfor planområdet er 9500 m² BRA. Beregning av BRA skal ikke arealer under terreng eller parkeringsplasser eller sykkelparkeringsplasser utendørs medregnes.

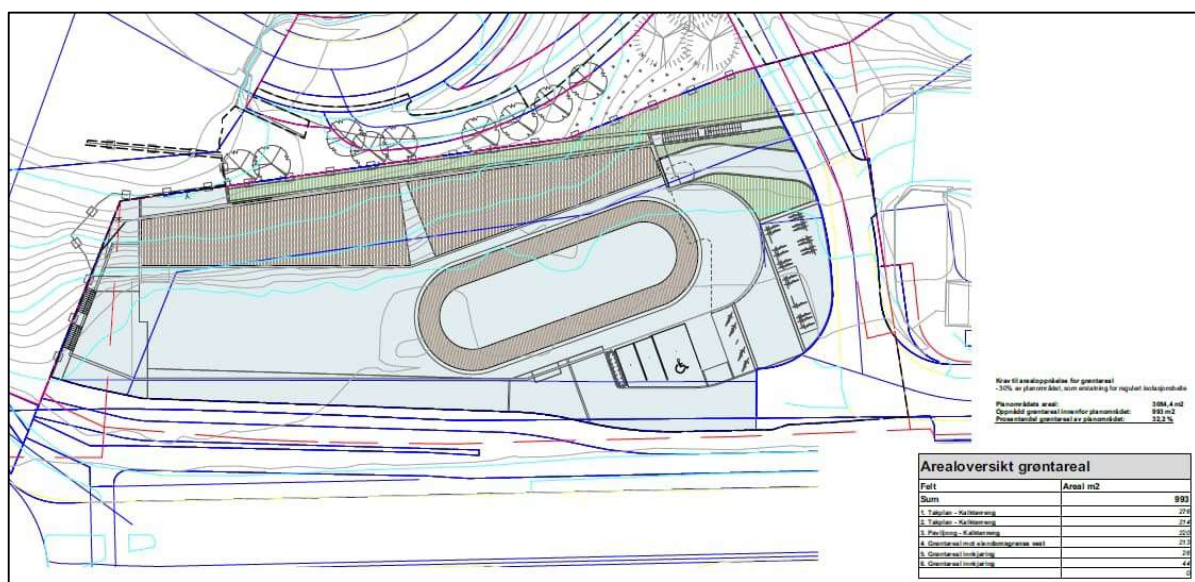
4.5 Grønnstruktur og uteoppholdsarealer

Planforslaget oppnår kravet i andel grøntareal i Kommunedelplan for Holmen-Slependen, «Innenfor felt med formål næringsbebyggelse skal minimum 30% av netto tomteareal avsettes som grøntareal».

Gjeldende regulering har krav om et ca. 9 m bredt grønt isolasjonsbelte mellom bebyggelse og bakenforliggende eiendommer. Det ble gitt dispensasjon for oppføring av eksisterende næringsbygg, med vilkår om reetablering av vegetasjon i dette beltet i 2016. Nytt planforslag ivaretar en grønn buffer med varierende bredde fra 4 til 2 meter som erstatning for denne og vil i tillegg opparbeide største delen av takflaten som et «kalklandskap», dvs legge til rette for variert og stedegen vegetasjon. Det er for øvrig allerede en buffer / isolasjonsbelte i form av veiføring og tilgrensende sidearealer som sikrer avstand mellom næring og bolig.

Det foreslås også en trerekke mot Billingstadlia for å skape en variert, frodig og parkmessig situasjon langs eksisterende gangvei. Denne må etableres etter avtale med Billingstadlia, som eier av deler av området som foreslås opparbeidet med ny vegetasjon. Trerekke eller annen høy vegetasjon etableres ikke langs innersvingen på gang-/sykkelvei, lav vegetasjon anlegges i denne sonen for å sikre god sikt for syklister ned bakken og bilister opp mot vareutlevering (Avtale vedlagt saken).

Planforslaget innebærer et generelt krav til skånsom og god landskapstilpasning innenfor planområdet. Overganger mellom nytt og eksisterende terreng skal bearbeides og skråninger, voller og andre tiltak skal tilsåes etter prinsipp om naturlig revegetasjon og bruk av stedegne arter.

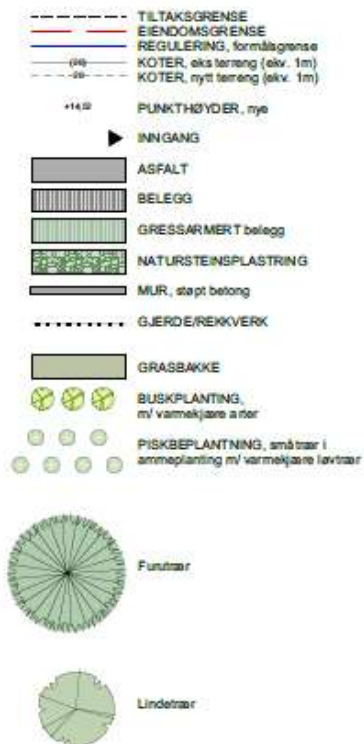
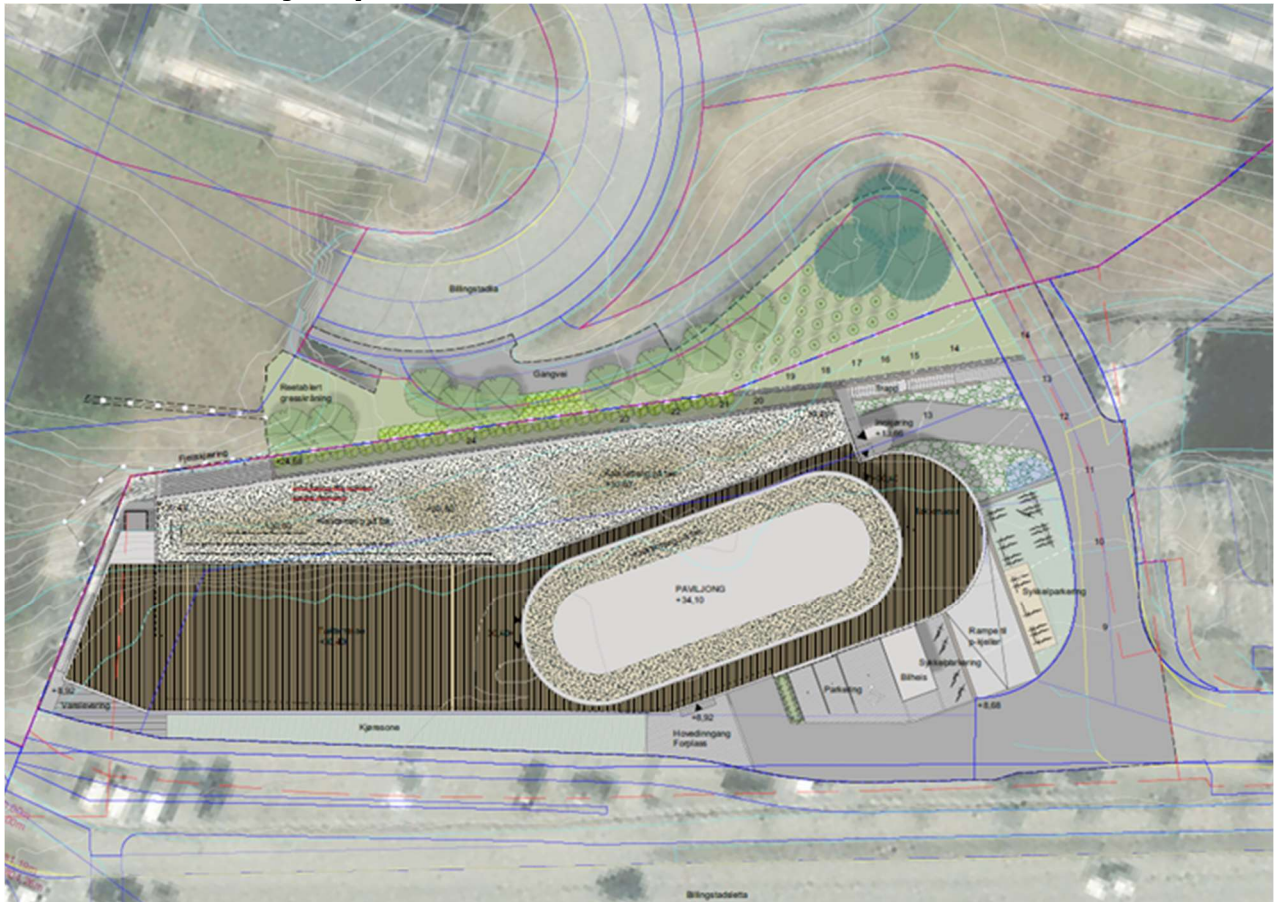

Figur 37 Arealregnskap grøntområder

Fremmede planter

Den fremmede og svartelistede planten Kanadagullris er observert innenfor planområdet. Planforslaget sikrer at fremmede planter skal bekjempes innenfor planområdet ved utbygging. Ved graving, transport og mottak av masser må det sikres at fremmede arter ikke spres. Fremmede arter skal ikke plantes. Det er også en treklynge med Gullregn som er svartelistet og foreslås erstattet med stedegne treslag.

4.6 Illustrasjonsplan

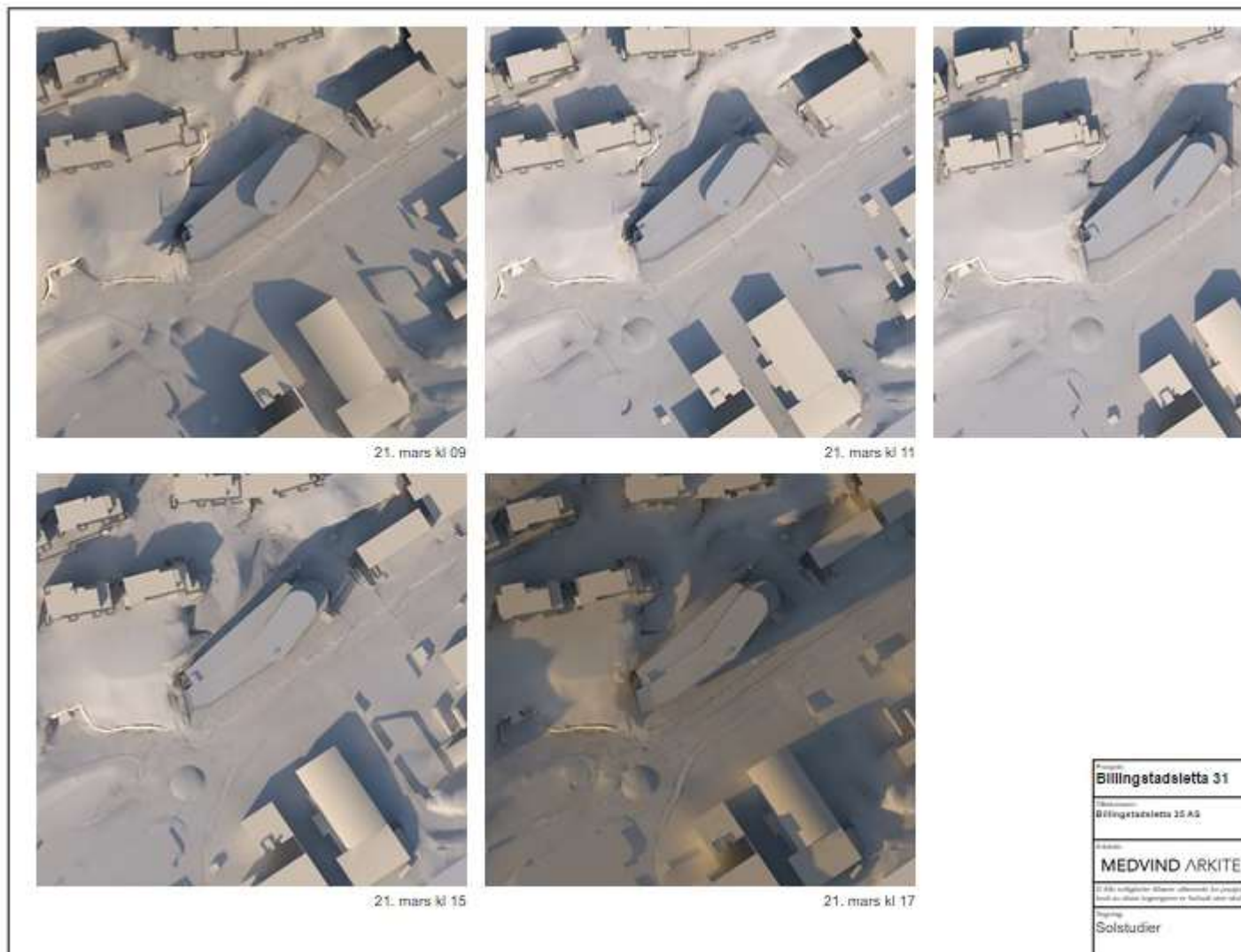

Figur 36 Illustrasjonsplan

Illustrasjonsplanen viser mulig utbygging i forhold til planforslagetets rammer, og er ikke juridisk bindende. Illustrasjonsplanen viser i tillegg forslag til bearbeidelse av terreng og landskap på tilstøtende naboeiendom i nord.

4.7 Sol- og skyggestudier

Illustrasjoner viser sol- og skygge av full utbygging ved vårjevndøgn, 21. mars.

Figur 37, sol-/skyggediagram

4.8 Vernehensyn (kulturminner, naturmangfold, landskap)

Planforslaget påvirker ikke kulturminner eller naturmangfold. Terrenget på tomten er allerede bearbeidet i forbindelse med oppføring av eksisterende bebyggelse.

4.9 Estetikk og terrengtilpasning

Byggets volumutforming bidrar til en videreføring av eksisterende byggs form og uttrykk. Bygningsmassen har en nordfasade som tillater oppfylling for tilpasning til eksisterende terreng. Dette terrenget ligger 3-4 etasjer over Billingstadsletta og løsningen bidrar til at bygningsmassen innpasses i landskapet og blir mindre visuelt dominerende sett fra eksisterende boligbebyggelse i nord.

Belysning

Planforslaget ivaretar belysning i tråd med Asker kommunes føringer for

belysning: Ved lyssetting innvendig og utvendig av bygget skal mengde lysforurensning begrenses. Belysning skal være funksjonell og begrenses med hensyn til antall lyskilder, lysstyrke og utforming. Mer detaljerte løsninger for belysning må sees nærmere i løpet av prosjekteringsfasen/byggefasen.

4.10 Universell utforming / tilgjengelighet for alle

Det skal etableres heis for god tilgjengelighet i bygget. Ny bebyggelse skal prosjekteres i henhold til krav til universell utforming i TEK17. Planforslaget stiller krav til at dette dokumenteres ved søknad om rammetillatelse.

4.11 Rekkefølgekrav

Før det gis brukstillatelse til bygget skal utearealer opparbeides i tråd med godkjent utomhusplan, unntatt illustrert «kjørevei» langs fasade mot vei hvor opparbeiding med armert gress foretas i sammenheng med realisering av regulert gang/sykkel-kulvert.

5 Analyser og utredninger

5.1 Trafikkanalyse

Det er utarbeidet trafikkanalyse som gir redegjør for de trafikale konsekvensene som følge av planforslaget. Trafikkanalysen vurderer og beregner nyskapt trafikk, trafikk inn/og ut på FV1424 fra Billingstadsletta 31, 25, 23 og 19, eventuelle konfliktpunkter, parkering for sykkel og kjøretøy, snuforhold for renovasjon, uttrykning og varelevering, rigg- og anleggsområde inkl. plan for dette. Siden planforslaget åpner opp for både forretning og kontor er trafikkanalysen basert på to forskjellige alternativer: alternativ 1: Bilforretning i de nye arealene, og alternativ 2: kontorformål. Analysen sammenligner dagens situasjon og fremtidig situasjon.

Beregninger i forhold til Asker kommunes parkeringsnorm

Ifølge Asker kommunes parkeringsnorm, bilag 2 til KPA 2023-2035, skal det være minimum 0,5 plass og maks 1.5 pr 100 m² plasskrevende varehandel. For kontorformål nord for nullvekstlinjen og i «prioritert vekstområde» vil det ikke være minimumskrav, men maks 1 plass pr 100m², Dagens parkering på 36 plasser i kjeller og 5 på terreng, må utvides noe, 6 plasser i kjeller, hvis minimumskravet skal oppnås (eventuelt kan 6. etasje defineres som «kontor» for å redusere kravet.

Erfaringer fra dagens drift, lokaliseringens gode kollektivbetjening, samt den midlertidige kundeparkeringen på terreng mot Billingstadsletta, tilsier at dette vil være tilstrekkelig med minimumskravet i kommunens parkeringsnorm.

Parkeringsnormen krever 1 parkeringsplass for sykkel pr 100 m², enten det er plasskrevende handel eller kontor. Planforslaget vil medføre at det kreves 95 sykkelparkeringsplasser uavhengig av om det blir kontor eller plasskrevende handel i bygget. 50% av sykkelparkeringsplassene skal være under tak. I dag er det få eller ingen sykkelparkeringer innenfor planområdet.

Trafikkøkning på bakgrunn av nytt påbygg

Det vil være en økning på 15-65 bilturer i dimensjonerende time til/fra avkjørselen og fra/til FV1424 ut ifra om det velges forretning eller kontor. Det ansees som uproblematisk for FV1424 med en økning i avkjørselen. Ved trafikk telling og befaring ble det observert maksimalt 3 kjøretøy i avkjørselen som ventet på å kjøre ut i dimensjonerende time, men hadde ingen påvirkning på FV1424. De som kom kjørende i retning mot Sandvika og som skulle inn i avkjørselen kunne lage noe kortvarig kødannelse bakover. I slike tilfeller ble ofte kollektivfeltet benyttet som et forbikjøringsfelt.

Rigg- og anleggsfasen

Anleggstiden er estimert til å ta ca. 8-12 måneder, der 1-2 måneder går til å løfte på plass elementer. Bohus og Bentley skal holdes i drift under utbygging. Området er utfordrende i forhold til drift og anlegg på grunn av terreng og begrenset plass. Trafikkanalysen skisserer to faser for anleggstiden, fase 1 utbygging av bygningsmasse og fase 2, innredningsarbeider. I beskrivelse av fasene er det redegjort for mulige alternative plasseringer av kran og kjøring med lastebil.

Trafikksikkerhet

I anleggsfasen: Krav til HMS og arbeidsvarsling må følges. Det er for å hindre uhell i og rundt byggeplassen. Generelt vil det være behov for gangtunnel foran hovedinngang for å sikre myke trafikanter mot nedfall. Gjerder brukes for å sikre anleggsområdet, samt gi et ønsket bevegelsesmønster. I flere av alternativene må gang- og sykkelvegen opp mot Billingstadlia stenges. Ved bruk og dermed blokkering av gang- og sykkelveg på Billingstadsletta, må det opprettes et midlertidig fotgjengerfelt, samt skilte for opphørt sykkelfelt.

Generelt: I dagens situasjon er det skilt til Billingstadlia 19 og 15 (tilhører Billingstadsletta 19 A og B) som står helt eller delvis innenfor sikktrekanten til innkjøringen fra FV 1424 og inn til områdene. Disse skiltene begrenser sikten, sammen med terreng og vegetasjon og kan skape konflikter mellom syklende i høye hastigheter og bilister.

Ved framtidig situasjon vil det bli noe økt behov for varelevering/vareutlevering men ikke noen betydelige endringer som får følger for trafikksikkerheten. Det foreslås likevel å bedre situasjon sammenlignet med dagens, ved å skilte «gang-/sykkelvei» fra eiendomsgrensen. Det foreslås også en bestemmelse som sikrer lav bebyggelse langs innersvingen av gang-/sykkelvei for å sikre god sikt for syklistene ned bakken og bilister opp bakken til vareutlevering.

5.2 Miljøprogram

Det er utarbeidet et miljøprogram som skal følge prosjektet videre. Miljøprogrammet har fastsatt overordnede mål og tiltak som må følges opp gjennom en miljøoppfølgingsplan i byggesaksprosessen. Miljøprogrammet fastsetter overordnede mål og tiltak innenfor disse teamene;

Miljøoppfølging

- Oversikt over alle miljøtiltak og tilhørende konsekvenser for hver prosjektfase.
- Det skal hentes inn tilstrekkelig kompetanse på miljøfagene og kapasitet til miljøoppfølgingen.
- Det benyttes verktøy for strukturert og etterprøvable miljøoppfølging.

Areal

- Tilrettelegge for en utvikling med høy utnyttelsesgrad, samt sikre gode utearealer og god arkitektur.
- Optimalisere arealbruk mht. fotavtrykk samtidig som man ivaretar den ønskede fortettingen og kvalitetene til utviklingen (f.eks. dagslys, lokalklima, støy, o.l.).
- Anlegge takterrasse på tak. Opparbeidelse av vegetasjon på takflaten skal bidra til biologisk mangfold og bygge på stedegne arter i et tilrettelagt kalklandskap.

Transport

- Det tillates maksimalt totalt 45 parkeringsplasser. Dette innebærer en liten økning fra dagens P-kapasitet i kjeller og langs fasaden. Minimum 5 % alle parkeringsplasser skal være plasser for forflytningshemmede. Alle parkeringsplasser som reguleres, unntatt 3 ved inngang, ligger i parkeringskjeller.

- Det skal etableres minimum 95 sykkelparkeringsplasser. 50 % av sykkelplassene skal være under tak. Minimum 5 % av sykkelparkeringsplassene skal være dimensjonert for lastesykkel/sykkel med vogn el.
- Minst 50 % av P-plassene skal tilrettelegges slik at man senere enkelt kan legge inn lademuligheter. Det vil også bli tilrettelagt for lading av sykler.

Energi

- Undersøke muligheter for å overoppfylle energikravene i TEK.
- Gjennomføre en overordnet vurdering av energiforsyningsløsningen, slik at deler av denne kan gjøres ved bergvarme og/eller solceller.
- El-drevne maskiner vil vurderes i forbindelse med byggeprosjektet.
- Bruke fornybar energi i byggefasen bl.a. i forbindelse med byggtørking.

Overvannshåndtering

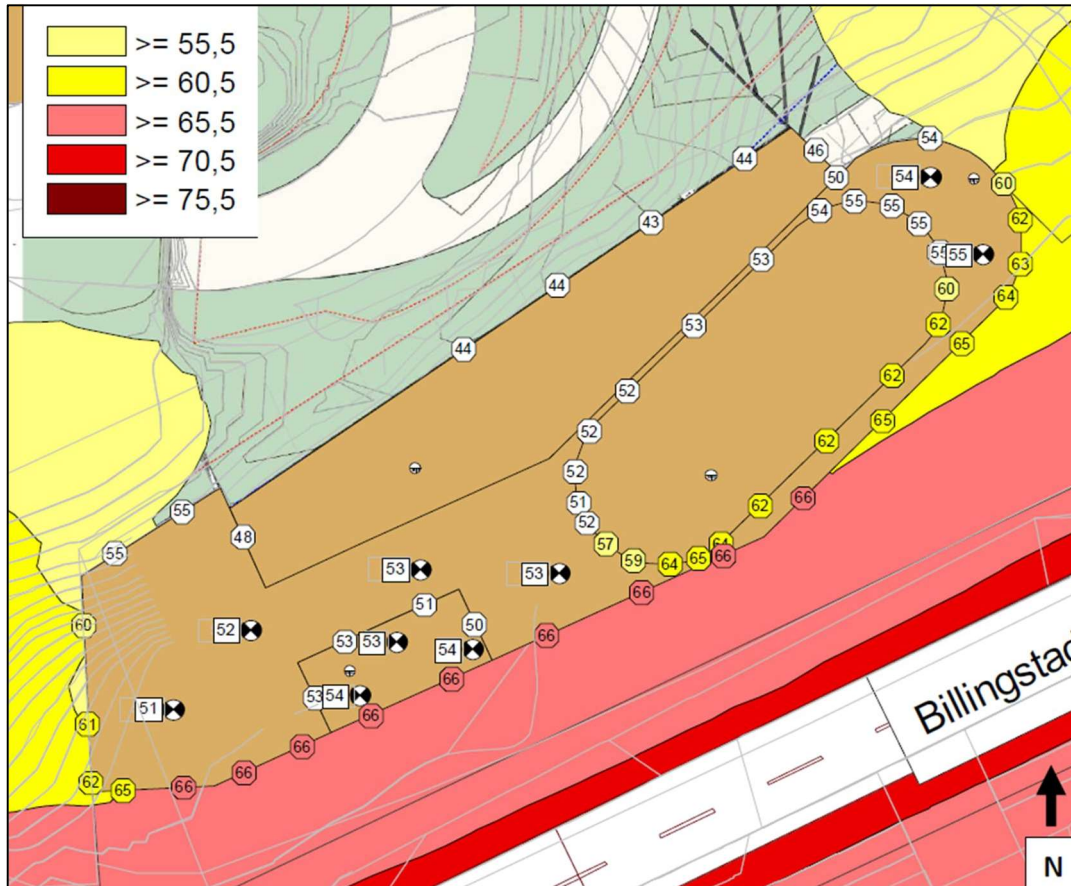
- Påbygget vil kobles til det eksisterende overvannsmagasinet.
- Deler av takarealet vil bygges som «grønt tak».

Massehåndtering

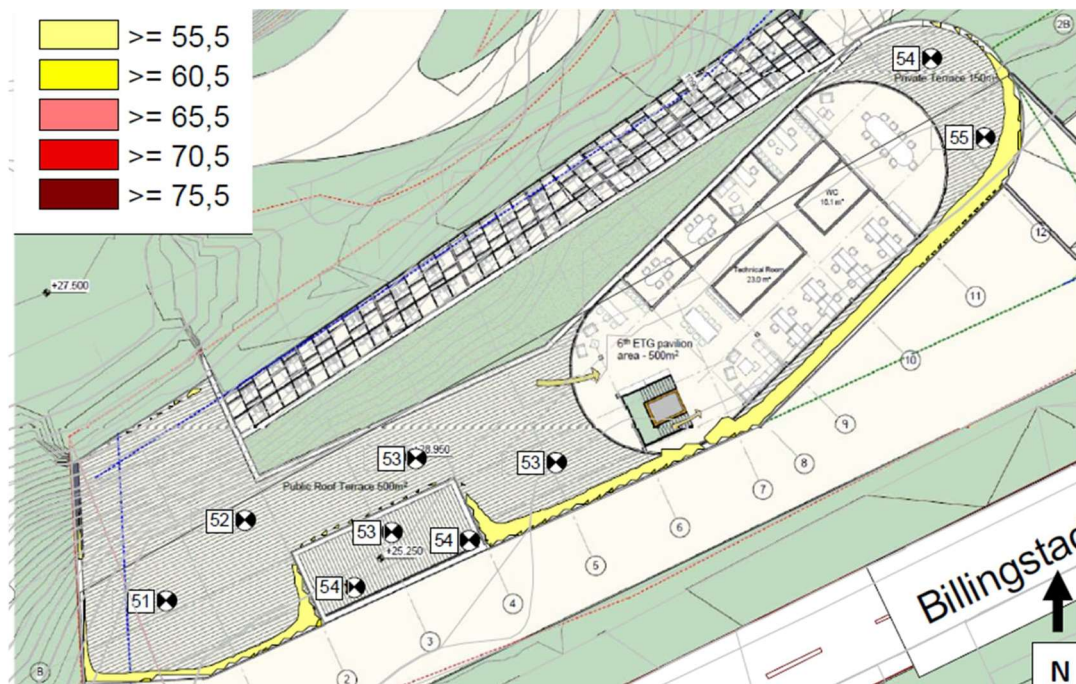
- Ingen tiltak pga at det ikke er behov for nye grunn – og fundamenteringsarbeider av betydning. Gjenbruk av masser fra eksisterende oppfylling på tak vurderes.

5.3 Støy

Planforslaget medfører ikke noe støyfølsomt bruksformål, men utvidelse av næringsformål med forretning/kontor. Det er da først og fremst krav til innvendig støy som må ivaretas, i henhold til NS 8175 og TEK17.

Figur 38 Støysonekart med prognoseår 2032

Figur 39 Støynivåer på takterrasse prognoseår 2032

I kontorer, møterom og felles oppholdsarealer, lokalisert til støyutsatte fasader, må tilfredsstillende innendørslydnivåer, iht. de i NS 8175 gjeldende krav og grenseverdier, gjengitt i Tabell 2, sikres gjennom oppgraderte krav til fasadeelementer (yttervegger, vinduer, glassfasader o.l.), samt mekanisk balansert ventilasjon med tilfredsstillende støydemping i anlegget. Eksakt krav til fasadeisolering og -oppbygging, med utgangspunkt i beregnet utendørsstøynivåer foran fasader til kontorer, møterom og felles oppholdsarealer, der det stilles krav til innendørsstøynivå, må dimensjoneres i detaljfasen/byggefasen av ansvarlig akustiker.

Det er i tillegg beregnet støynivåer L_D på takterrassen på kote + 28,95 moh. Det er modellert ett tett gjerde med skjermingshøyde på 1,5 meter rundt tak-kanten, som kombinert støy- og sikkerhetstiltak. Resulterende støysonekart, beregnet i 1,5 meter over takterrassenivå, er vist i Figur 8. Størstedelen av takterrassen beregnes til å ligge utenfor gul støysone (dvs. hvit sone), som da vil si at støynivåene er tilfredsstillende.

5.4 Geotekniske vurderinger

Det er utarbeidet et geoteknisk prosjekteringsnotat datert 07.07.2019 i forbindelse med oppføring av eksisterende næringsbygg. Notatet har tatt høyde for at eksisterende bygg skal utvides med ytterligere 4 etasjer. Notatet kan derfor legges til grunn for dette tiltaket.

Geologiske forhold

Grunnundersøkelser i gjort i forbindelse med notatet viser at grunnen hovedsakelig består av marin leire med stedvise egenskaper tilhørende sprøbrudd- og kvikkleire. Stedvis på tomten er det også registrert sprengsteinmasser på berg og lengst øst på tomten ble det registrert kvikkleire.

Sikkerhet mot naturpåkjenninger

Til tross for områder med mulig sprøbrudd eller kvikkeleire har likevel sikkerheten mot store områdeskred vurdert til å være tilstrekkelig fordi terrenget ligger relativt flatt sørover fra byggetomten.

Eiendommen ligger utenfor kartlagte flomsoner. Tilstrekkelig drenering og håndtering er overvann beskrives i neste kapittel.

Risiko for snøskred er ikke relevant, siden terreng og værforhold ikke tilsier at det skal kunne opparbeide seg skredfarlig snøsamling.

Tomtens egnethet og fundamentering

Tomten er egnet for oppføring av nærings- og boligbebyggelse, forutsatt av at all fundamentering foregår enten med fundamenter på sprengstein over fjell eller peler til fjell. Eksisterende bygg er fundamentert direkte på sprengstein over fjell og med stålkjernepeler gjennom leire til fjell. Fundamenter og peler er dimensjonert for mulig framtidig belastning, men på grunn av endring i plassering av påbygg må det undersøkes i byggeprosessen om det er nødvendig med ekstra forsterking på deler av konstruksjonen.

5.5 Vann- og avløp

Det er i forbindelse med eksisterende næringsbygg utarbeidet en VA-plan (vann- og avløpsplan), datert 05.09.2019. Spillvann fra næringsbygget og ny stikkledning for forbruksvann er tilknyttet kommunalt ledningsnett og alt arbeid er utført i samsvar med Asker kommune og er i henhold til Asker kommunes VA-norm.

Det er god kapasitet til brannvannsdekning i området og brannvannsutakene langs Billingstadsletta tilfredsstiller myndighetskrav.

5.6 Overvannshåndtering

VA-planen fra 2019 beskriver hvordan overvannet håndteres. Overvannsledning er tilknyttet kommunal ledning etter en kombinasjon av infiltrasjon og fordrøyning. Det er etablert et infiltrasjons- og fordrøyningsmagasin under bakken i forkant av bygget som viderefører en kontrollert tillatt vannmengde (5 l/s). Tilknytning er utført i tråd med VA-norm for Asker kommune. Flomvann ledes til veiarealer langs Billingstadsletta. Bortledning av drensvann og tilsig er håndtert ved hjelp av drensledninger og kjeller er ikke utarbeidet vanntett. Grunnvannstanden holdes forsvarlig og kontrollert under kjellernivå.

Det planlegges ikke for større endringer av håndtering av overvannssituasjonen. Overvann skal fortsatt føres det samme infiltrasjons- og fordrøyningsmagasinet. Planforslaget medfører ikke økning i fotavtrykk på eiendommen i forhold til det som allerede er bygd ut. Overvannssituasjonen vil derfor ikke forverres ved økt utbygging som konsekvens av planforslaget. Ut fra geoteknisk rapport som er utført ved oppføring av eksisterende bygg, var området i utgangspunktet lite egnet for infiltrasjon før utbygging. Planforslaget sikrer nå tak med vegetasjon / plantebed på takterrassen og større andel beplantning med grønn buffer innenfor eiendommen som vil gi økt flate for 2-trinnshåndtering (forsinking og fordrøyning) av overvann.

6 Konsekvenser

6.1 Estetikk og landskap

Bygget får økt synlighet, både fra boligene i Billingstadlia (nord for planområdet) og fra Billingstadsletta. Som terrengsnittet i fig. 19 i delkapittel 4.1.1 viser, er det først og fremst beboere i 1. etasje i Billingstadlia 1-3 (gnr/bnr 39/453) som vil miste noe av dagens utsikt. Beboere i Billingstadlia 2-4 (gnr/bnr 39/17) har gulv i 1. etasje på ca. samme nivå som maksimum høyde for påbygg og har fortsatt utsyn over bygget. For å dempe virkningen av det nye påbygget mot Billingstadlia 1-3, foreslås det blant annet å plante en trerekke som skjerming. Sol- og skyggestudiene i figur 4.1.6 viser at nybygget ikke vil gi noen skyggevirksomheter for naboenes utearealer i nord. Samlet sett er de negative konsekvensene at utbyggingen svært begrenset.

Eiendommen er allerede bearbeidet og asfaltert og planforslaget vil derfor ikke ha noen konsekvenser for naturmangfold/grønnstruktur, men tvert imot øke andel grøntareal sammenlignet med dagens situasjon. Planforslaget vil medføre en forbedring i overgangen mellom terreng og bygg i forhold til dagens situasjon.

6.2 Trafikk

Planforslaget vil medføre noe økt trafikk, men det vil ikke gi konsekvenser av betydning for trafikkavviklingen på fylkesvei 1424, Billingstadsletta.

6.3 Energi og klima

Planforslaget vil medføre konsekvenser for klima, men planlagte miljøtiltak listet opp i miljøprogram vil bidra til å dempe de negative effektene av tiltaket. For å redusere energibruken skal det blant annet undersøkes muligheter for å overoppfylle energikrav i TEK17, med mål om passivhusstandard.

Det skal i tillegg gjennomføres en overordnet vurdering for energiforsyningen slik at deler av energiforsyningen kan gjøres ved hjelp av solceller. Planen er å gjennomføre en BREEAM preanalyse i løpet av første kvartal 2024. Resultatene av preanalysen, og tiltak som løpende vurderes slik som f.eks. solceller, vil avgjøre hvilken BREEAM klasse som blir aktuell. El-drevne maskiner vil bli foretrukket i forbindelse med byggeprosjektet, det skal også brukes fornybar energi i byggefasen.

I tillegg vil det å øke utnyttelsen ved å bygge på et eksisterende bygg vil gi klart færre negative konsekvenser for klima enn å bearbeide/bygge ut en helt ny tomt. Området er allerede gravd ut og bearbeidet, og det skal ikke flyttes eller transporteres masser av betydning.

Planforslaget medfører økt utnyttelse og økt andel arbeidsplasser i et område som er satt av som prioritert vekstområde av Asker kommune, planområdet ligger nært kollektivtransport og høy utnyttelse på eiendommen er i tråd med overordnede regionale føringer om å tilrettelegge for klimavennlig transport og arealutnyttelse.

6.4 Risiko- og sårbarhetsanalyse

Det er utarbeidet en risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) i forbindelse med planforslaget.

Planforslaget er vurdert til ikke å medføre særskilte negative konsekvenser for miljø eller samfunn. Planområdet anses dermed ikke å ha behov for konsekvensutredning. Siden planforslaget omhandler påbygg på eksisterende bebyggelse, vil risikoen for uønskede hendelser være lav. Analysen viser at det gjennom planlegging vil være mulig å redusere antall uønskede hendelser, eller redusere konsekvensen av disse. God planlegging av prosjektet vil bidra til å redusere omfanget av eventuelle ulykker. Det er ikke påvist hendelser som står til hinder for oppfyllelse av reguleringsforslaget.

7 Medvirkning

7.1 Kunngjøring og varsling

Igangsetting av planarbeidet ble kunngjort 28. Februar 2022 i Asker og Bærum lokalavis, Budstikka. Grunneiere, rettighetshavere, lag, foreninger og offentlig organer er varslet ved brev 4. mars 2022.

7.2 Tidligere politiske vedtak

Ingen tidligere politiske vedtak i saken.

7.3 Liste over innkomne forhåndsuttalelser

Det er i alt kommet inn 37 uttalelser til planforslaget.

Det kom inn flere innspill til planarbeidet. Det er laget en tabell med et kort sammendrag av disse som følger som eget vedlegg og en beskrivelse av hvordan dette er ivaretatt i planarbeidet.

7.4 Videre prosess for medvirkning

Det er avholdt flere møter med naboene i Billingstadlia for å kartlegge hvilke synspunkter der har på planforslaget. Forslaget er blitt endret på vesentlig punkter, bla. er en skrå glassvegg mot nord erstattet med vertikal vegg med mindre glassareal. Likeledes er utformingen av landskapsplanen justert for i størst mulig grad følge opp naboenes ønsker.

8 Dokumentasjonskrav

Til saken skal vedlegges:

1. Forslag til plankart, datert 13.11.23
2. Forslag til reguleringsbestemmelser, datert 19.12.23
3. Kopi av varslingsbrev og annonse
4. Kopi av forhåndsuttalelsene
5. Risiko- og sårbarhetsanalyse, datert 16.09.23
6. Trafikkanalyse, datert 15.12.22
7. Støyanalyse, datert 02.06.22
8. Miljøprogram, datert 12.01.24
9. Illustrasjonsplan, datert 19.12.23
10. Geoteknisk notat for eksisterende bygg, datert 07.08.2019
11. VA-notat for eksisterende bygg, datert 05.09.2019

Risiko- og sårbarhetsanalyse

Figur 1 Foto av eksisterende bygg, sett fra sørøst

Dokumentnavn: Risiko- og sårbarhetsanalyse (ROS)

Plannavn: Detaljregulering for gbnr. 39/454 Billingstadsletta 31

Kommune: Asker kommune

Plantype: Detaljregulering

Forslagsstiller: Thomas Fjeld, Billingstadsletta 35 AS

Analyse utført av: Gottlieb Paludan Architects – Part of AFRY

Dato: 16.09.2022

Rev.: 00

Innhold

1	Sammendrag	3
2	Bakgrunn	4
2.1	Lovkrav	4
2.2	Analyseobjektet	4
2.3	Nøkkelopplysninger	4
3	Metode	5
3.1	Analysemetode	5
3.2	Begreper	5
3.3	Vurdering av sannsynlighet	5
3.4	Vurdering av konsekvenser	5
3.5	Risikovurdering	6
4	Usikkerhet ved analysen	7
4.1	Brudd på forutsetninger	7
4.2	Usikkerhet ved sannsynlighetsvurderinger	7
5	Analyse	8
5.1	Naturgitte forhold	8
5.2	Menneskeskapte forhold	9
6	Oppsummering og anbefalinger	13
6.1	Risikomatrise	13
6.2	Oppsummering etter grad av risiko	13
6.3	Konklusjon	14
7	Kilder	15
7.1	Åpne kilder	15
7.2	Utredninger	15

1 SAMMENDRAG

Detaljreguleringsplan for gbnr. 39/454 Billingstadsletta 31, Billingstad, skal legge til rette for bedre utnyttelse av tomten og tilrettelegge for kontorer i næringsområdet. Planområdet omhandler utbygging av den allerede eksisterende bæringstomten på Billingstadsletta 31.

Det er gjennomført en risiko og sårbarhetsanalyse (ROS-analyse) i forbindelse med utarbeidelse av reguleringsplanen. Planforslaget er vurdert til ikke å medføre særskilte negative konsekvenser for miljø eller samfunn.

Viktige risikovurdering i forbindelse med tiltaket knytter seg til:

- Ivareta god overvannshåndtering
- Sikre oversiktlig veistrekning
- Sikre trafikk sikre løsninger for myke trafikanter

ROS-analysen peker på avbøtende tiltak som sikres i plankart og planbestemmelser som vil redusere risikoen for og konsekvensene av de ulike hendelsene til et akseptabelt nivå.

2 BAKGRUNN

2.1 Lovkrav

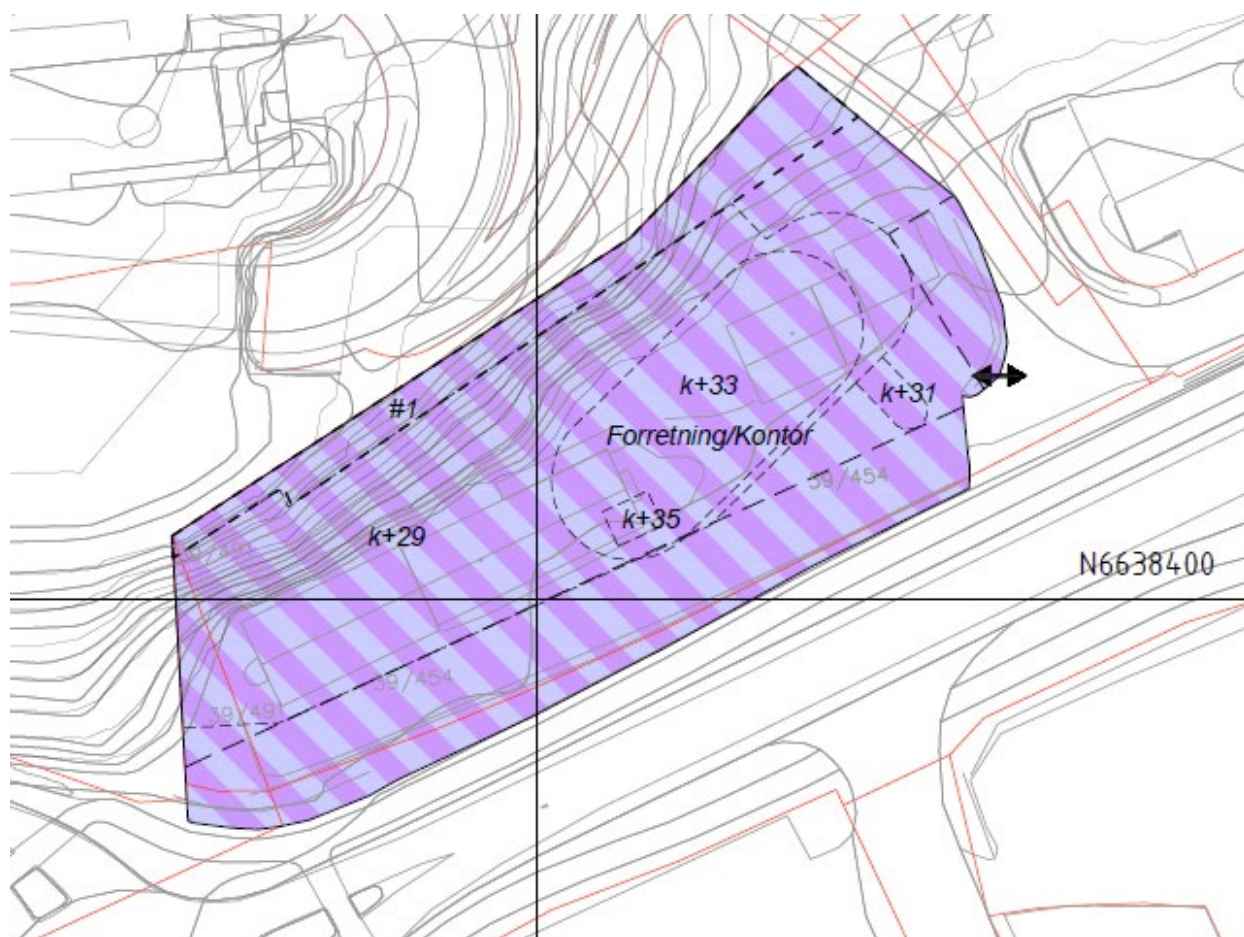
Plan- og bygningsloven § 4-3 (2008) krever ROS-analyse for alle planer som inneholder utbyggingsformål. Analysen skal vise alle risiko- og sårbarhetsforhold som har betydning for om arealet er egnet for formålet, og eventuelle endringer i slike forhold som følge av planlagt utbygging. Denne ROS-analysen ivaretar dette kravet.

2.2 Analyseobjektet

Analyseobjektet er på totale 3,7 daa.

Planområdet ligger like sør på Billingstad, i næringsområdet ovenfor E18. I dag grenser planområdet til boligområdet Billingstadlia i nord, næringsbyggene til Billingstadsletta 25 og Møbelringen og Fv1424 – Billingstadsletta.

Planområdet er den allerede eksisterende næringstomten på Billingstadsletta 31. Der det skal planlegges påbygg.

Figur 2 Planens avgrensning med formål.

2.3 Nøkkelopplysninger

Planområdet brukes i dag til næring. I første etasje er det en bilforhandler (Bentley), i andre og tredje etasje er det møbelforretning (Bohus). Parkering i kjelleren.

Hensikten med reguleringsplanen er å utnytte tomten bedre, og tilrettelegge for kontorer i næringsområdet. Eksisterende næringsbygg skal påbygges med to ekstra næringsetasjer, i tillegg til en mindre inntrukket etasje, totalt seks etasjer.

3 METODE

3.1 Analysemetode

Risiko- og sårbarhetsanalyser er hjemlet i plan- og bygningsloven § 4-3, og analysen er utført i samsvar med *Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskaps veileder for kommunale risiko- og sårbarhetsanalyser* (2017). Analysen gjennomføres ved en systematisk gjennomgang av mulige uønskede hendelser basert på krav i NS5814.

For hendelser som vurderes som aktuelle vurderes sannsynlighet og konsekvens. Risiko fremkommer som et resultat av sannsynlighet og konsekvens.

For tiltak som innebærer middels eller høy risiko, foreslås tiltak som kan redusere risikoen. Som grunnlag for analysen brukes tilgjengelige data fra åpne kilder, samt aktuelle utarbeidede rapporter. Kildene er oppgitt i siste kapittel.

3.2 Begreper

Risiko uttrykker den fare som uønskede hendelser representerer for mennesker, miljø, økonomiske verdier og samfunnsviktige funksjoner. Risiko er et resultat av sannsynligheten (frekvensen) for og konsekvensene av uønskede hendelser.

Risiko = sannsynlighet x konsekvens.

Sårbarhet er et uttrykk for et systems evne til å fungere og oppnå sine mål når det utsettes for påkjenninger.

3.3 Vurdering av sannsynlighet

Tabell 1: Vurdering av sannsynlighet for uønsket hendelse

Svært sannsynlig (4):	Kan skje regelmessig; forholdet er kontinuerlig tilstede
Sannsynlig (3):	Kan skje av og til; periodisk hendelse
Mindre sannsynlig (2):	Kan skje (ikke usannsynlig)
Lite sannsynlig (1):	Hendelsen er ikke kjent fra tilsvarende situasjoner/forhold, men det er en teoretisk sjanse

3.4 Vurdering av konsekvenser

Tabell 2 Vurdering av konsekvenser av uønskede hendelser

Ufarlig (1):	Ingen person- eller miljøskader; system settes midlertidig ut av drift, ikke behov for reservesystemer
En viss fare (2):	Få eller små person- eller miljøskader; system settes midlertidig ut av drift, systembrudd kan føre til skade dersom reservesystem ikke fins
Kritisk (3):	Alvorlige personskader eller omfattende miljøskader med regionale konsekvenser og restitusjonstid >1 år; driftsstans i flere døgn
Farlig (4):	Alvorlige personskader / en død, alvorlige miljøskader med regionale konsekvenser og restitusjonstid >1 år; system settes ut av drift over lengre tid, andre avhengige systemer rammes midlertidig
Katastrofalt (5):	En eller flere døde, svært alvorlige og langvarige eller uopprettelige miljøskader; hovedsystem og avhengige systemer settes permanent ut av drift

Konsekvens for materielle/økonomiske verdier/produksjonstap er ikke tallfestet i denne analysen.

3.5 Risikovurdering

Tabell 3 Karakteristikk av risiko som funksjon av sannsynlighet og konsekvens

Konsekvens/ Sannsynlighet	Ufarlig (1)	En viss fare (2)	Kritisk (3)	Farlig (4)	Katastrofalt (5)
Svært sannsynlig (4)					
Sannsynlig (3)					
Mindre sannsynlig (2)					
Lite sannsynlig (1)					

Hendelser i **røde** felt:

Uakseptabel risiko.

Tiltak må iverksettes for å redusere risikoen

Hendelser i **gule** felt:

Risiko må vurderes.

Tiltak vurderes ut fra kostnad i forhold til nytte.

Hendelser i **grønne** felt:

Akseptabel risiko.

"Billige" tiltak gjennomføres.

Tiltak som reduserer sannsynlighet vurderes først. Hvis dette ikke gir effekt eller er mulig, vurderes tiltak som begrenser konsekvensene.

4 USIKKERHET VED ANALYSEN

4.1 Brudd på forutsetninger

Analysen som er gjennomført bygger på foreliggende planer og kunnskap. Ved endring i forutsetningene gjennom ny kunnskap eller endringer i løsningsvalg kan risikobildet bli annerledes. Hvis endringer medfører vesentlig økt risiko, må det vurderes om risikoanalysen bør oppdateres.

4.2 Usikkerhet ved sannsynlighetsvurderinger

Vurdering av sannsynlighet vil alltid være beheftet med noe usikkerhet i denne type analyser. Dette skyldes flere forhold:

- Analysen gjøres i forbindelse med arealplanlegging, før tiltakene er ferdig prosjektert. Detaljer i løsningsvalg, som man ikke har oversikt over i dette stadiet, kan påvirke risikoen.
- Det kan forekomme uforutsette hendelser, eller uforutsette virkninger av hendelser, som man ikke har avdekket i det faglige arbeidet med analysen.

5 ANALYSE

Analysen er sammenfattet i tabell 4. Analysen omfatter både anleggsfasen og permanent situasjon.

5.1 Naturgitte forhold

Tabell 4: Risiko forbundet med naturgitte forhold i planområdet

Hendelse / situasjon	Aktuelt?	Sanns.	Kons.	Risiko	Kommentar/tiltak
Natur og miljøforhold - er området utsatt for/eksponert for:					
1. Flom, erosjon, isgang	Nei				Ingen registrerte flomsone i området ref. Miljødirektoratet. Det er heller ikke kjent at det eksisterer problemområder knyttet til flom i planområdet i dag. Overvann skal samles opp i fordrøyningsbasseng. Utover dette, vil vann ledes til veiarealer langs Billingstadsletta.
2. Kvikkleireskred	Ja	1	5	Middels	Planområdet ligger innenfor aktsomhetssone for kvikkleire ref. Miljøstatus. Tomten består for det meste av utsprengte skiferfjell med unntak av området i øst som er leire av varierende mektighet og er avdekket som kvikk. Det er gjennomført geotekniske vurderinger for eksisterende bygg, der det er tatt høyde for påbygging i utredningen. Eksisterende bygg er fundamentert direkte på sprengstein over fjell og med stålkjernepeler gjennom leire til fjell. Fundamenter og peler er dimensjonert for mulig framtidig belastning. Med avbøtende tiltak er sannsynligheten for kvikkleireskred tilnærmet ikke eksisterende.
3. Jord- og flomskred	Nei				Etter NVE sitt kartatlas for flomsone, ligger eiendommen utenfor kartlagte flomsone. Dette medfører at det ikke er fare for jord- og flomskred innenfor planområdet.
4. Fjellskred	Nei				
5. Steinskred, steinsprang	Nei				Overhengende bergterreng er tidligere sikret med fjellbolter og sprøytebetong. Tiltaket er dermed sikret mot steinsprang.
6. Snøskred	Nei				Det er registrert aktsomhet for snøskred like i nærheten av planområdet ref. Miljøstatus. Risiko for snøskred er ikke relevant for tiltaket, da terreng og værforhold ikke tilsier at det skal kunne opparbeide seg skredfarlig snøansamling.
7. Sørpeskred	Nei				
8. Sekundærvirkning av skred (flodbølge, oppdemming)	Nei				

Hendelse / situasjon	Aktuelt?	Sanns.	Kons.	Risiko	Kommentar/tiltak
9. Sårbar flora/fauna/fisk	Ja	2	1	Lav	Det er registrert fiskemåke med stor forvaltningsinteresse innenfor planområdet ref. Miljødirektoratet. Det er også rødlisteforekomster og fremmedartsforekomster langs Fv1424- Billingstadsletta. Da planen omhandler påbygg på allerede eksisterende bebyggelse, vil ikke dette få konsekvenser for naturmangfoldet.
10. Vassdragsområder	Nei				Det er ikke registrert elver eller elvenett innenfor planområdet i elvenettverkbasen ELVIS.
11. Radongass	Ja	2	2	Lav	Planområdet ligger innenfor aktsomhetsområde moderat til lav, ref. Miljødirektoratet. Bygget følger TEK 17, og vil derfor ha tilfredsstillende nivå av radon.
12. Naturlige terrengformasjoner som utgjør spesiell fare (stup etc.)	Nei				
13. Verneområder	Nei				Det er ingen verneområder i nærheten av planområdet ref. Miljødirektoratet.
Klimatilpasning – er området utsatt for:					
14. Overvann	Ja	3	2	Middels	Ved store nedbørsmengder vil det forekomme overvann. Dette blir håndtert ved hjelp av eksisterende fordrøyningsbasseng. Det stilles krav i bestemmelsene til gress eller sedum på tak for å bidra til bedre fordrøyning av overvann.
15. Havnivåstigning	Nei				
16. Stormflo (tidevannsflo)	Nei				
17. Sterk vind (storm/orkan)	Nei				
18. Ekstrem nedbør	Nei				Grunnet klimaendringer kan det forekomme styrtregn. Dette håndteres av fordrøyningsbasseng.
19. Skog- og gressbrann	Nei				

5.2 Menneskeskapte forhold

Tabell 5: Risiko forbundet med menneskeskapte forhold i planområdet

Hendelse / situasjon	Aktuelt?	Sanns.	Kons.	Risiko	Kommentar / tiltak
<i>Strategiske områder og funksjoner. Kan planen/tiltaket få konsekvenser for:</i>					
20. Forminner (afk)	Nei				
21. Kulturminne/-miljø	Nei				Det er ikke registrert noen kulturminner eller -miljø innenfor eller i nær beliggenhet til planområdet ref. Miljøstatus.

Hendelse / situasjon	Aktuelt?	Sanns.	Kons.	Risiko	Kommentar / tiltak
22. Vei, bru, knutepunkt	Ja	2	2	Lav	Det vil være en økning på 15-65 bilturer i dimensjonerende time til/fra avkjørselen og fra/til FV1424 ut ifra om det velges kontor eller forretning. Det ansees som uproblematisk for FV1424 med en økning i avkjørselen.
23. Havn, kaianlegg, farleder	Nei				
24. Sykehus/-hjem, kirke (Bygdehus)	Nei				
25. Brann/politi/sivilforsvar	Nei				Det er lagt til rette for at brannvesenet kan komme til bygget. Brannvannsuttakene langs Billingstadsletta tilfredsstiller myndighetskrav.
26. Kraftforsyning	Nei				
27. Vannforsyning, avløpsnett	Nei				Det er i forbindelse med eksisterende næringsbygg utarbeidet en VA-plan (vann- og avløpsplan), datert 05.09.2019. Eksisterende kommunale vann-, spillvann- og overvannsledninger er ikke i konflikt med næringsbygget. Spillvann fra næringsbygget og ny stikkledning for forbruksvann er tilknyttet kommunalt ledningsnett og alt arbeid er utført i samsvar med Asker kommune og er i henhold til Asker kommunes VA-norm. Det er sikret fremtidig tilgjengelighet til kommunale ledninger.
28. Forsvarsområde	Nei				
29. Tilfluktsrom	Nei				
30. Regulerte vannmagasiner med spesiell fare for usikker is, endringer i vannstand mm.	Nei				
31. Område for idrett/lek	Nei				
32. Park/rekreasjonsområde	Nei				
33. Vannområde for friluftsliv	Nei				
<i>Forurensningskilder. Berøres planområdet av:</i>					
34. Akutt forurensning	Nei				
35. Permanent forurensning	Nei				
36. Støv og støy; industri	Nei				
37. Støv og støy; trafikk	Ja	2	1	Lav	Planområdet er støyutsatt med innslag fra rød støysone, nivå på 66 dB og høyere, iht. prognoseår 2032, beregnet i støyanalyse. Den dominerende støykilden er veitrafikk. Planforslaget medfører ikke etablering av noe støyfølsomt bruksformål.

Hendelse / situasjon	Aktuelt?	Sanns.	Kons.	Risiko	Kommentar / tiltak
					Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442) legges til grunn for planarbeidet.
38. Støy og støv; andre kilder	Nei				
39. Forurenset grunn	Nei				
40. Forurensning i sjø	Nei				
41. Høyspentlinje (em stråling)	Nei				
42. Risikofylt industri mm. (kjemikalier/eksplosiver, olje/gass, radioaktivitet)	Nei				
43. Avfallsbehandling	Nei				
44. Oljekatastrofeområde	Nei				
<i>Medfører planen/tiltaket:</i>					
45. Fare for akutt forurensning	Nei				
46. Støy og støv fra trafikk	Ja	2	1	Lav	Det forventes noe økning i biltrafikken, som følge av planforslaget, men dette vil ikke ha noe særlig betydning for den generelle økning av støy fra FV 1424, Billingstadsletta. Det er beregnet støy for prognoseår 2032, med opp til 66 dB foran byggets sørvendte fasader.
47. Støy og støv fra andre kilder	Nei				
48. Forurensning i sjø	Nei				
49. Risikofylt industri mm. (kjemikalier/eksplosiver osv)	Nei				
<i>Transport. Er det risiko for:</i>					
50. Ulykke med farlig gods	Nei				Mulig transport av farlig gods langs fylkesvei.
51. Vær/føre begrenser tilgjengelighet til området	Nei				
<i>Trafikksikkerhet</i>					
52. Ulykke i av-/påkørsler	Ja	2	3	Middels	Det vil ikke være noen endringer på trafikksikkerheten som følge av påbygget. Det anses som uproblematisk for Fv1424 med en økning av biltrafikk i avkjørselen. Da avkjøringen blir benyttet av kjørende i retning mot Sandvika, vil det dannes en kortvarig kø. I slike tilfeller blir kollektivfeltet ofte benyttet som forbikjøringsfelt.
53. Ulykke med gående/syklende	Ja	2	3	Middels	Det er gjennomført trafikkvurdering for planområdet. Det vil ikke være endringer i trafikksikkerhet som følge av planforslaget, da det i fremtiden vil være forbedret fortau langs planområdet. Det er få gående og syklende som bruker gang- og sykkelvegen opp til Billingstadlia.

Hendelse / situasjon	Aktuelt?	Sanns.	Kons.	Risiko	Kommentar / tiltak
54. Ulykke ved anleggsgjennomføring	Ja	2	3	Middels	Det vil være ingen eller lite massetransport inn og ut av området. Transporten som gjøres under byggefasen antas hovedsakelig å være transport av materialer, utstyr og avfall fra byggeprosjektet. Det vil alltid være fare for ulykker i anleggsfasen. Det skal gjennom reguleringsbestemmelser til planforslaget stilles krav til detaljert plan for bygge- og anleggsfasen ved innsending av byggesøknad.
55. Andre ulykkespunkter	Nei				
<i>Andre forhold</i>					
56. Er tiltaket i seg selv et sabotasje-/terrormål?	Nei				
57. Er det potensielle sabotasje-/terrormål i nærheten?	Nei				
58. Gruver, åpne sjakter, steintipper etc.	Nei				
<i>Spesielle forhold ved utbygging/gjennomføring</i>					
59. Grunnforhold/geoteknikk	Nei				Planforslaget skal tilrettelegge for påbygg på allerede eksisterende bebyggelse. Geotekniske vurderinger og prosjektering er allerede utført og har tatt høyde for påbygg.
60. Ulykke i forbindelse med anleggstransport	Ja	1	3	Lav	Økt tungtransport i planområdet og dets nærområde i anleggsperioden. Se pkt. 54.
61. Ulykke i forbindelse med byggegrop	Nei				Anleggsplassen må sikres mot at uvedkommende kan komme til skade f.eks. ved fall, jf. pbl. §28-2. Se pkt. 54
62. Ulykke i forbindelse med riving	Nei				

6 OPPSUMMERING OG ANBEFALINGER

6.1 Risikomatrixe

Analysen er oppsummert i matrisen nedenfor. Tallene refererer til nummerering av hendelser i tabell 4 og 5.

Tabell 6: Risikomatrixe

Konsekvens / Sannsynlighet	Ufarlig (1)	En viss fare (2)	Kritisk (3)	Farlig (4)	Katastrofalt (5)
Svært sannsynlig (4)					
Sannsynlig (3)					
Mindre sannsynlig (2)					
Lite sannsynlig (1)					

6.2 Oppsummering etter grad av risiko

Risiko forbundet med aktuelle hendelser er oppsummert i tabellen nedenfor med tiltak som skal iverksettes. Tallene refererer til nummerering av hendelser i tabell 4 og 5.

Tabell 7: Oppsummering av middels risikovurdering med tiltak som skal vurderes.

Tema:	Risikovurdering	Tiltak vurderes ut fra kostnad ift. nytte.
2 Kvikkleireskred	Middels	Det er gjennomført geotekniske vurderinger for eksisterende bygg, der det er tatt høyde for påbygging i utredningen.. Eksisterende bygg er fundamentert direkte på spengstein over fjell og med stålkjernepeler som er dimensjonert for mulig framtidig belastning.
14 Overvann	Middels	Dette blir håndtert ved hjelp av fordrøyningsbasseng. Gress eller sedum på tak skal opparbeides på påbygg og vil bidra til noe økt fordrøyning av overvann sammenlignet med dagens situasjon.
52 Ulykke i av-/påkørsler	Middels	Det vil alltid være en viss risiko for trafikkulykker i av- og påkørsler i trafikkerte områder. Risikoen endres ikke av planforslaget, og tiltak vurderes derfor ikke å være nødvendig.
53 Ulykke med gående/syklende	Middels	Det er få gående og syklende som bruker gang- og sykkelvegen opp til Billingstadlia. Biltrafikken vil ikke øke betraktelig, noe som gjør at gående og syklende ikke settes i fare.
54 Ulykke ved anleggsgjennomføring	Middels	Det skal gjennom bestemmelser til plan stilles krav til dokumentasjon ved innsending av byggesøknad.

Tabell 8: Oppsummering av lav risikovurdering hvor rimelige tiltak gjennomføres

Tema:	Risikovurdering	Rimelige tiltak gjennomføres
9 Sårbar flora/fauna/fisk	Lav – akseptabel risiko	Da planen omhandler påbygg på allerede eksisterende bebyggelse, vil ikke dette få konsekvenser for naturmangfoldet.
11 Radon	Lav – akseptabel risiko	Bygget skal følge relevant regelverk om radon i TEK 17, og vil derfor ha tilfredsstillende nivå av radon.
22 Vei, bru, knutepunkt	Lav – akseptabel risiko	Det ansees som uproblematisk for FV1424 med en økning i avkjørselen.

37	Støv og støy; trafikk	Lav – akseptabel risiko	Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442) legges til grunn for planarbeidet.
46	Støy og støv fra trafikk	Lav – akseptabel risiko	Det forventes noe økning i biltrafikken, som følge av planforslaget, men dette vil ikke ha noe særlig betydning for den generelle økning av støy fra FV 1424, Billingstadsletta
60	Ulykke i forbindelse med anleggstransport	Lav – akseptabel risiko	Se pkt. 54.

6.3 Konklusjon

Planforslaget er vurdert til ikke å medføre særskilte negative konsekvenser for miljø eller samfunn. Planområdet anses dermed ikke å ha behov for konsekvensutredning.

Da planforslaget omhandler påbygg på eksisterende bebyggelse, vil risikoen være lav.

Analysen viser at det gjennom planlegging vil være mulig å redusere antall uønskede hendelser, eller redusere konsekvensen av disse. God planlegging av prosjektet vil bidra til å redusere omfanget av eventuelle ulykker.

Det er ikke påvist hendelser som står til hinder for oppfyllelse av reguleringsforslaget.

7 KILDER

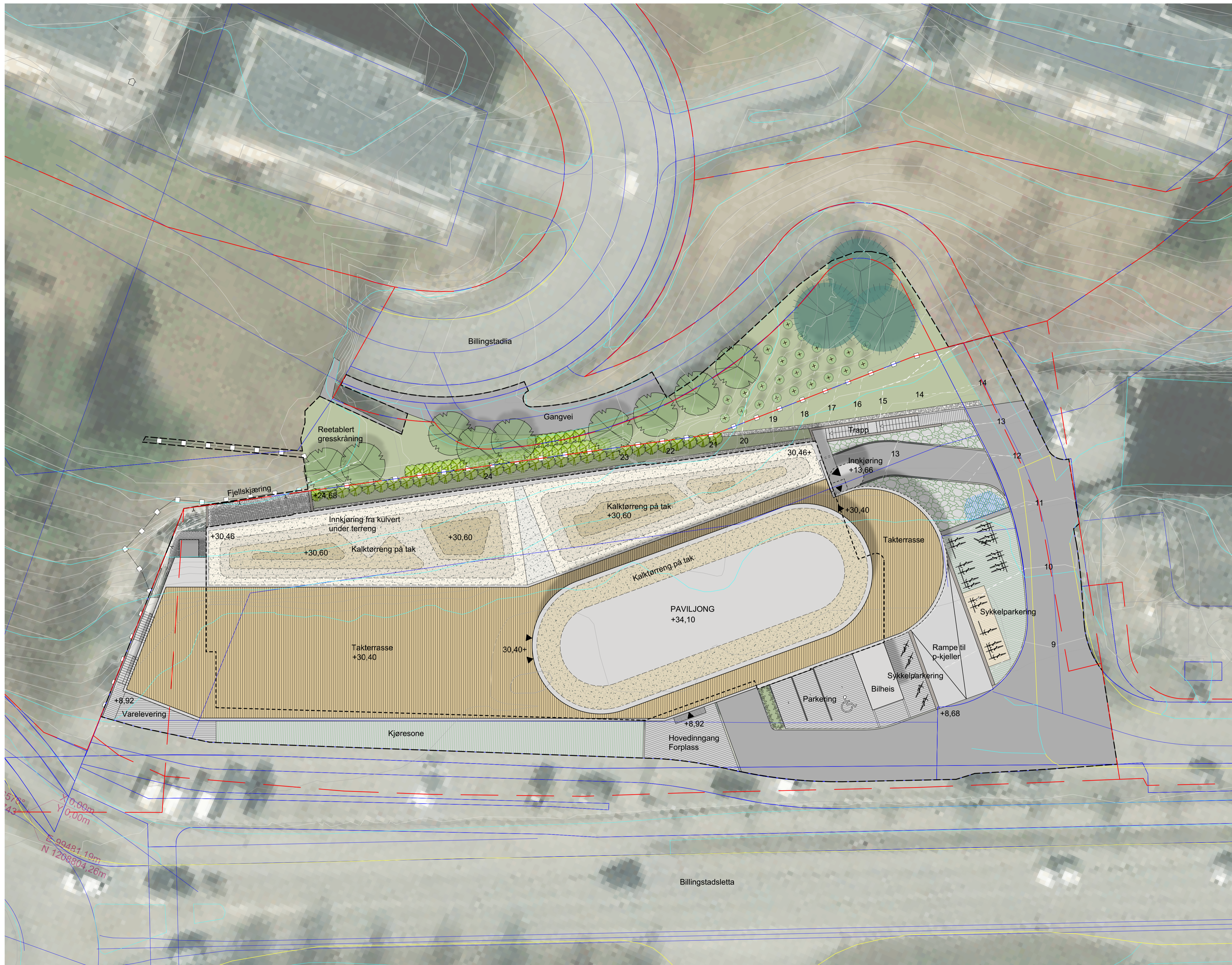
7.1 Apne kilder

- <https://kart.naturbase.no/>
- <https://miljoatlas.miljodirektoratet.no/KlientFull.htm>
- www.vegkart.no
- <https://kart.asker.kommune.no>

7.2 Utredninger

- *Oppføring av nytt Næringsbygg, Overvannshåndtering – VA plan*, datert 05.09.2019. Skrevet av RK Rør Anlegg AS
- *Billingsstadsletta 31, 39/454, Notat for støyutredning*, datert 02.06.2022. Skrevet av Efterklang – Part of AFRY
- *Geoteknisk prosjekteringsnotat nr.1 rev.01, Billingsstadsletta 31, Billingsstad – fundamentering*, datert 07.08.2019. Skrevet av DMR Miljø og Geoteknikk AS
- *Trafikkanalyse – Billingsstadsletta 31*, datert 29.09.2022. Skrevet av AFRY
- *Brannkonsept – as-built, Billingsstadsletta 31-35, Asker kommune utg. 3*, datert 11.11.2020. Skrevet av Roar Jørgensen

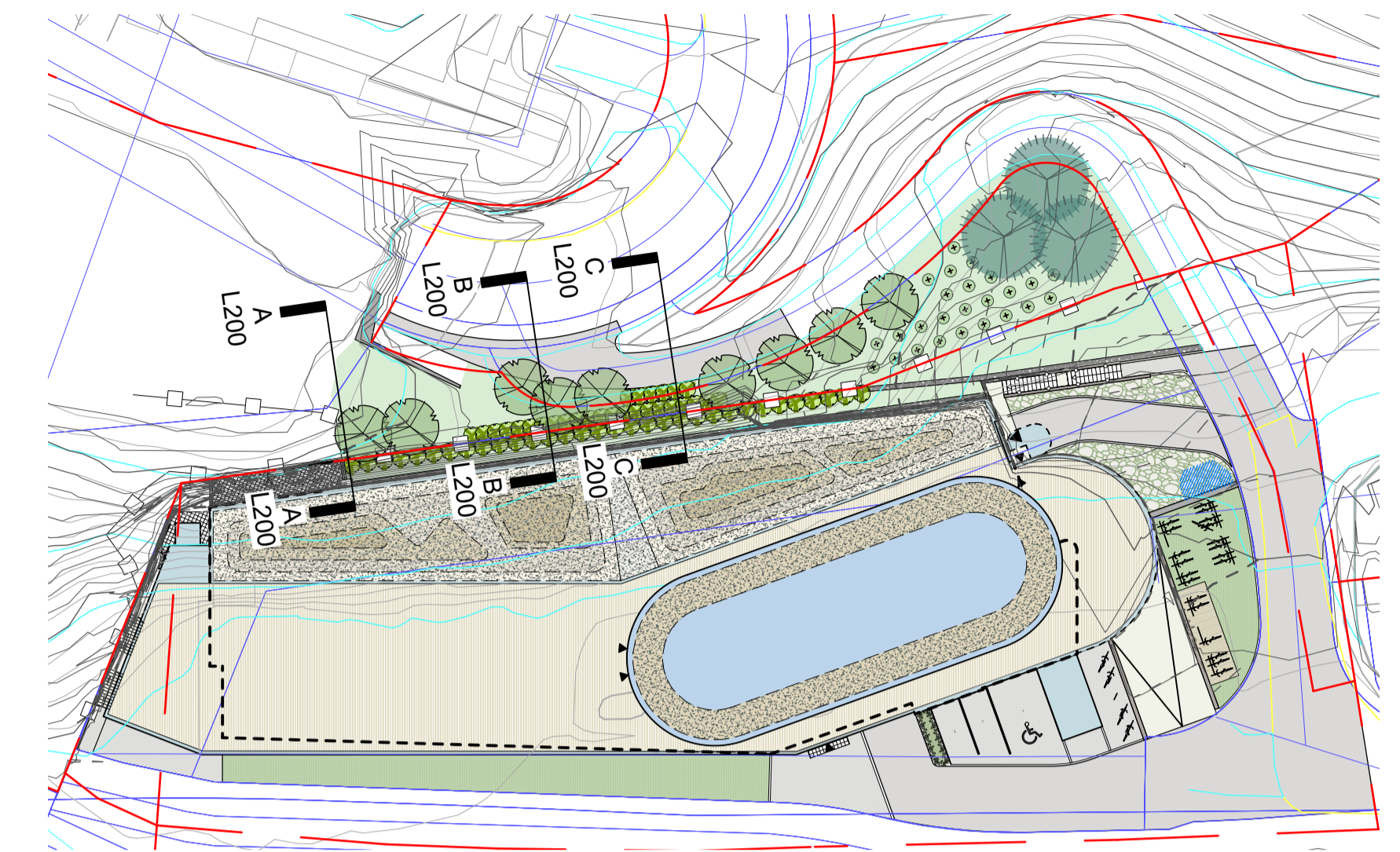

TEGNFORKLARING

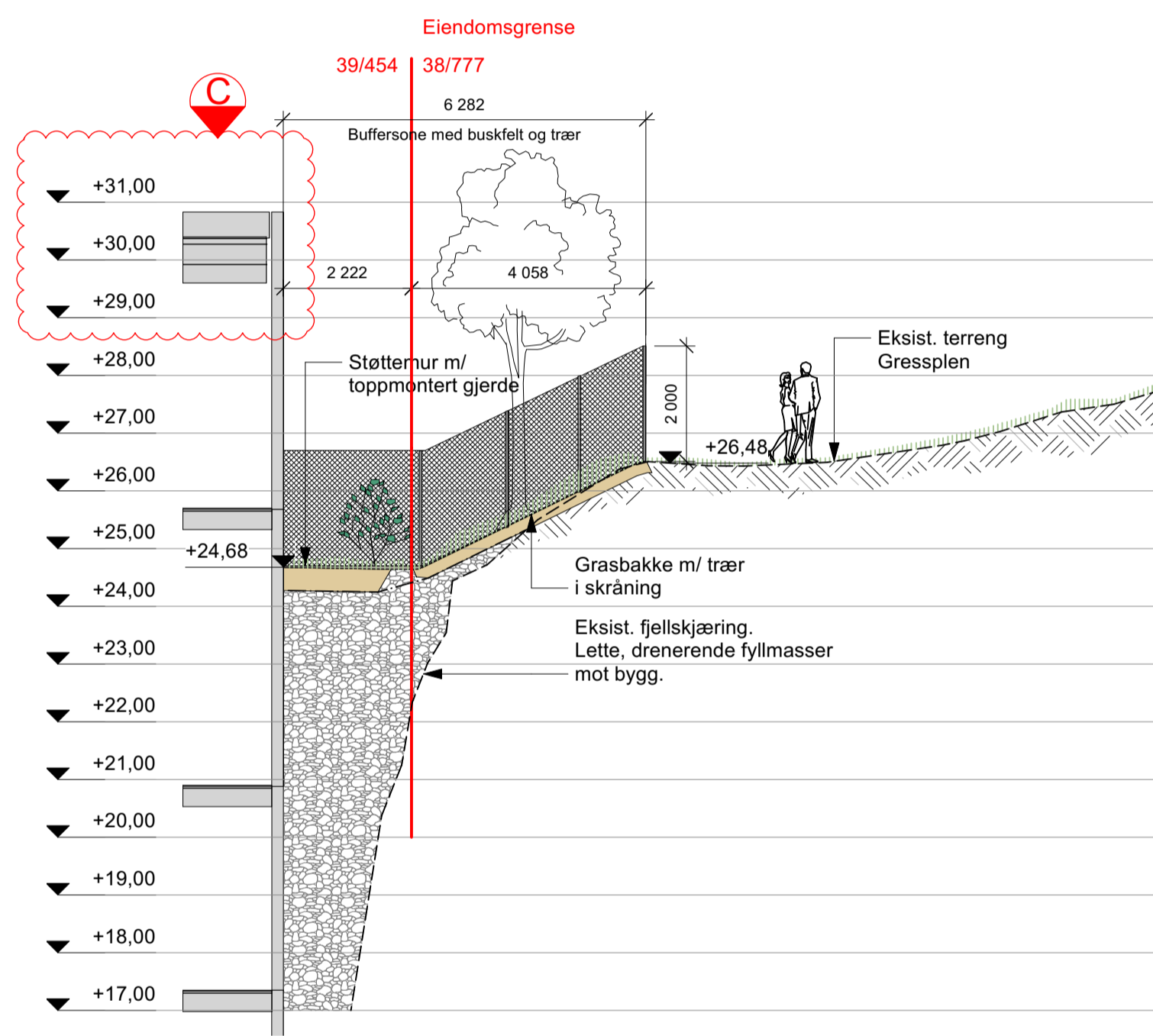
- TILTAKEGRENSE
- EIENDOMSGRENSE
- REGULERING, formålsgrense
- (20) ----- KOTER, eks terreng (ekv. 1m)
- 20----- KOTER, nytt terreng (ekv. 1m)
- +14,52 PUNKTHØYDER, nye
- ▶ INNGANG
- ASFALT
- BELEGG
- GRESSARMERT belegg
- NATURSTEINSPLASTRING
- MUR, støpt betong
- GJERDE/REKKVERK
- GRASBAKKE
- BUSKPLANTING, m/ varmekjære arter
- PISKBEPLANTNING, småtrær i ammeplanting m/ varmekjære løvtrær
- Furutrær
- Lindetrær

57° 43'
 X 0,00m
 Y 0,00m
 E 90481,10m
 N 1208804,20m

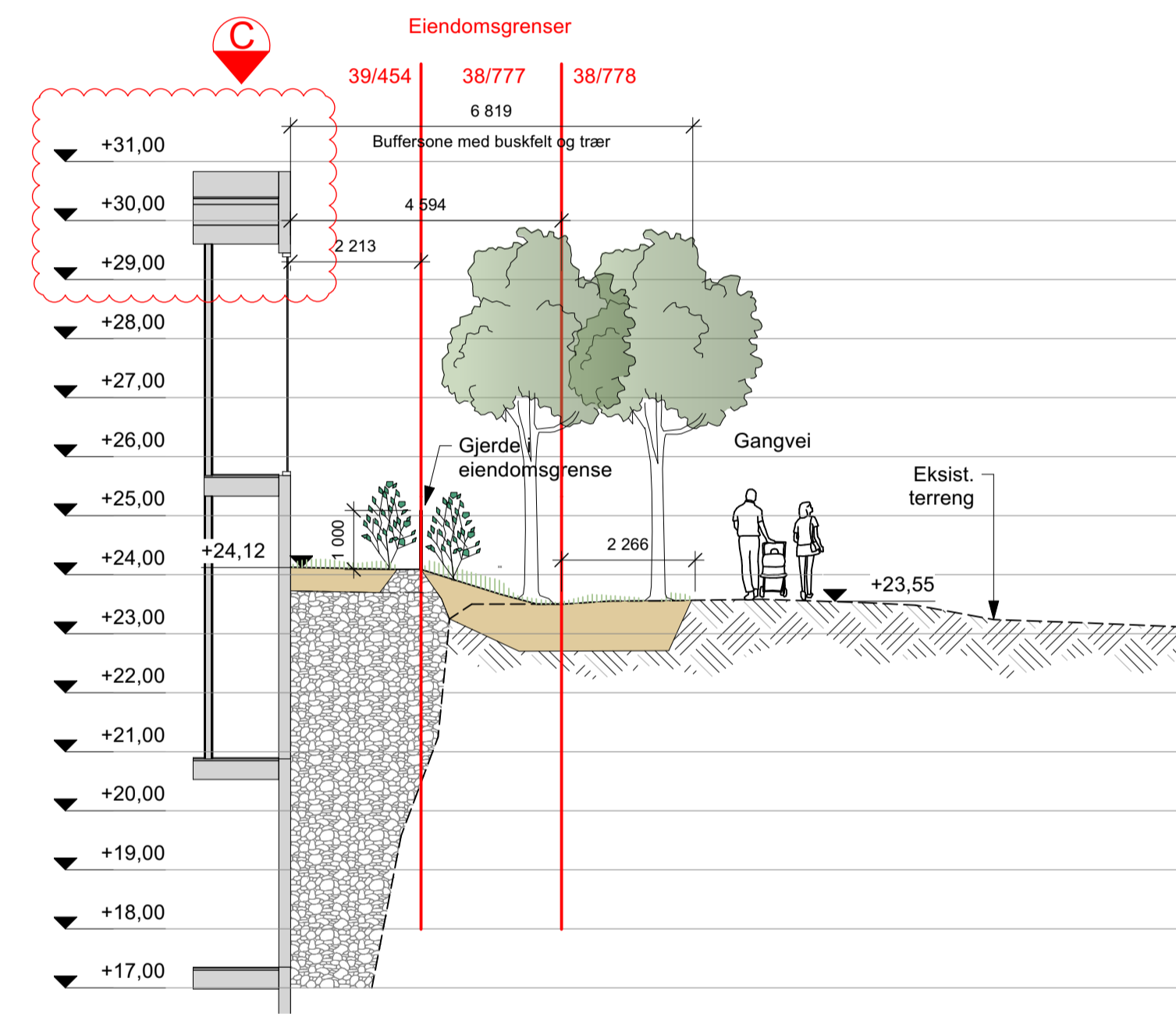
C	Otte etasjehøyde på plan 5 gir justert kotehøyde takplan og parkering	19.12.2023	hr
B	Underjordisk kulvert utgic. Trapp m/ støttemur flyttes nærmere innkjøring Bohus. Ny bilheis i hovedinngang	16.11.2023	hr
REV A	RETTET Justert beplantning i buffersoner og gjerdeskring mot eiendom 30777 i so	DATO 21.09.2023	SIGN hr

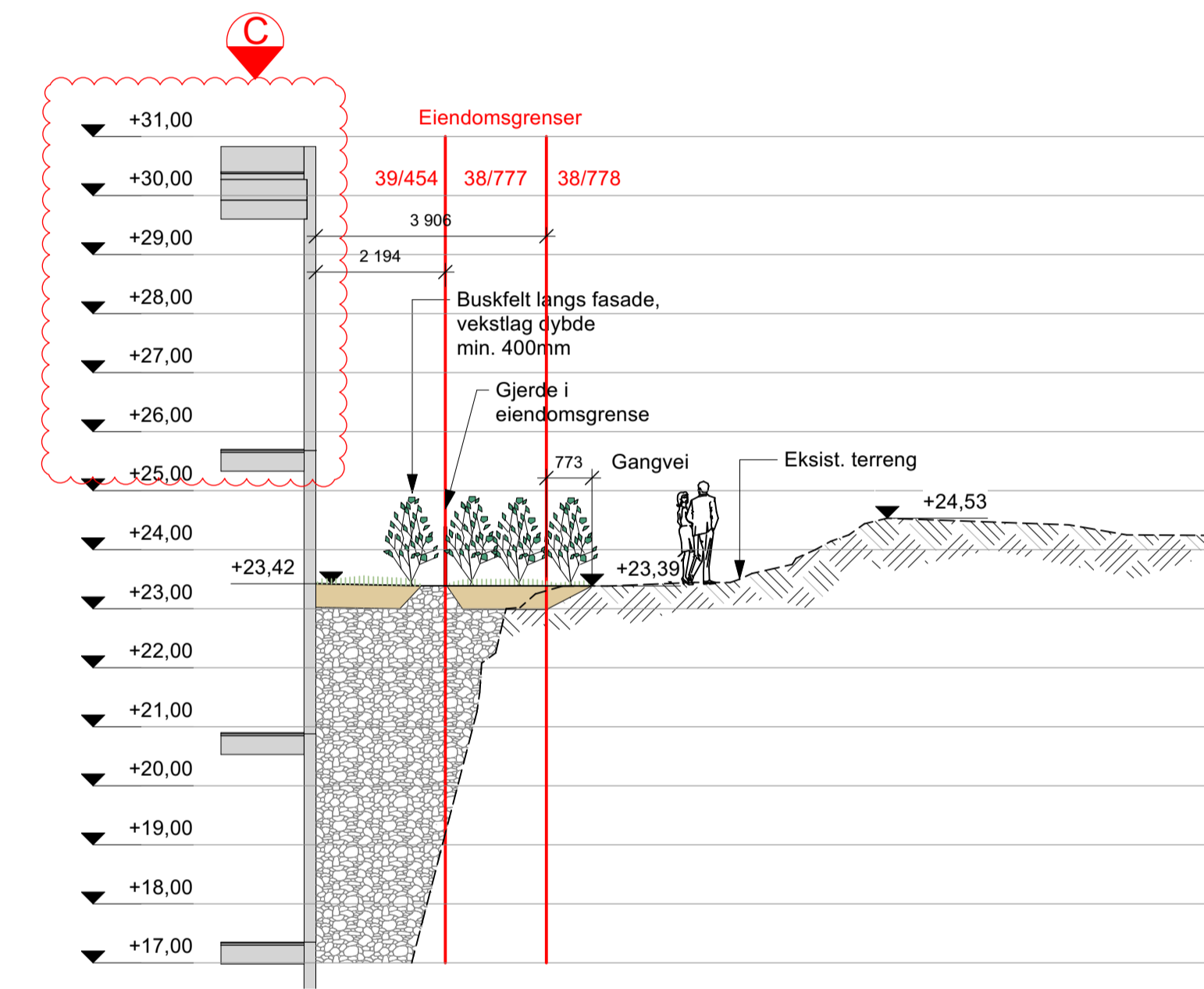
PLANUTSNITT - Snitthensvisning
Målestokk 1:500

SNITT A
Målestokk 1:100

SNITT B
Målestokk 1:100

SNITT C
Målestokk 1:100

REV	A	RETET	Justert fl. ny balk- og treplønter. Steiplønter utgir - erstattet med gresskledd skråning	19.12.2023	hr
B			Underjordisk kulvert utgitt. Vist oppfylling med lette masser mellom bygg og fjellskjæring	14.11.2023	hr
C			Otte etasje høyde på plan 5 gir justert kote høyde takplan og parterng	19.12.2023	hr

Merknader til høring av reguleringsplan for Billingstadsletta 31a gbnr. 39/454 m.fl

Oppsummering av innkomne høringsuttalelser med kommentarer

Det ble vedtatt utleggelse av planen til høring Utvalg for plan og byggesak behandlet i møte 17. april 2024, sak 20/24, forslag til detaljregulering for Billingstadsletta 31 med følgende vedtak:

1. Asker kommune vedtar med hjemmel i plan- og bygningsloven § 12-11 at privat forslag til reguleringsplan, detaljregulering for gbnr. 39/454 m. fl. Billingstadsletta 31, som vist på plankart datert 06.02. 2024 og bestemmelser datert 23.02.2024, fremmes slik det foreligger.

Reguleringsplanforslaget sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn, jf. plan- og bygningsloven § 12-10. Det har kommet kom det totalt syv svarbrev til høring og offentlig ettersyn. To fra offentlig myndigheter og fem fra lokale lag og naboer.

Det ble ikke fremmet eller varslet innsigelser.

Nr	Avsender	Dato	Oppsummering	Forslagsstillers kommentarer	kommunedirektørens kommentarer
1.	Statsforvalterne i Oslo og Viken	14.05.2024	Statsforvalteren i Oslo og Viken har ingen konkrete merknader til planforslaget..		Tas til orientering
2.	Viken Fylkeskommune	21.03.2024	Viken Fylkeskommune uttaler i sitt innspill at tiltaket er i samsvar med vedtatt kommuneplan og gjeldende regionale planer, og har ingen ytterligere merknader.		Tas til orientering
3.	Vidar Skovli Billingstadsletta 4	29.04.2024	Innledningsvis vises det til KDP og grøntstrukturen som er vist i plankartet vest og øst for	Isolasjonsbeltet var i opprinnelig reguleringsplan primært en buffer som skulle «isolere» industri- og lagervirksomhet fra boligområdene. Dette behovet er ikke lenger til	Uavhengig av støy og forurensning, og selv om isolasjonsbeltet ikke er videreført i

	<p>For Billingstad boligsameie I, II og III og Billingstad huseierforening.</p>		<p>planområdet og at «Isolasjonsbeltet» skal ivareta en grønn korridor gjennom planområdet.</p> <p>Historikken med manglende etablering av isolasjonsbelte beskrives.</p> <p>Ny regulering igangsatt i 2022 har ikke tatt hensyn til 4 meters avstand til nabogrense, til krav om 30% grøntareal og til høydebegrensninger i KDP Holmen – Slependeren</p> <p>Konklusjonen i merknaden er at planforslaget må forkastes fordi grøntareal ikke etableres og landskapsbilde vil bli kraftig endret.</p>	<p>stede for dagens næringsvirksomhet som ikke er støyende eller forurensende.</p> <p>PBL sin bestemmelse om avstand til nabogrense kan fravikes når det foreligger reguleringsplan hvor avstanden er redusert, noe som er normalt i tette byområder, i dette tilfellet reflekterer det både den pågående urbaniserings- og fortettingsprosessen på Billingstadsletta og det konkrete bygningsmessige forutsetningene for påbygg på eksisterende bærevægger som ligger nærmere enn 4 meter fra naboeiendom.</p> <p>Krav til 30% grøntareal ivaretas ved areal på terreng og areal på tak som vil opparbeides med vekt på stedegne plantearter og tilrettelegge for naturlig framvekst av et «kalklandskap».</p> <p>Høydebestemmelser i KDP Holmen-Slependeren er det i nærliggende utbyggingsområder gitt rom for økning i etasjeantall gjennom reguleringsplan, som i Billingstad Vest hvor 4+1 etasjer i KDP ble inntil 7 etg. + teknisk oppbygg i reguleringsplanen. Dette er i tråd med §5 i KDP hvor det vises til reguleringsplanprosessen for endelig fastlegging av høyder og volum i relasjon til lokal kontekst/topografi etc: <i>«Der hensynet til omgivelsene tillater det kan det tillates en ekstra etasje tilbaketrasket fra gesims.»</i></p> <p><i>Tilsvarende skal det ved regulering gjøres en særskilt vurdering av etasjetall og byggehøyder i forhold til landskap, strandsone, naboskap og miljø for øvrig, med tanke på å sikre god tilpasning.</i></p>	<p>kommuneplanen, understreker kommunen intensjonen om at det skal være et vegetasjonsbelte mellom næring og boligformål.</p> <p>Det er riktig at kommuneplanen krever 30% grøntareal på bakkenivå. Tatt i betraktning eksisterende næringsbygg med tilhørende trafikkareal og begrenset tomteareal, er det vanskelig å ha hele det grønne arealet på bakken. Imidlertid anser kommunen foreslått grøntareal delvis på bakken og delvis på tak som en akseptabel alternativløsning.</p> <p>Påbygget forholder seg til bygningens fotavtrykk og medfører ikke at bygningen kommer nærmere nabogrense enn før.</p>
--	---	--	--	--	--

				<p><i>Bruksareal, kotehøyder og evt. gesimshøyder fastsettes ved regulering.»</i></p> <p>Lokalisering i et prioritert vekstområde i KPA og i Bybåndet i regional plan for areal og transport, samt lokal topografi med stor høydeforskjell til tilgrensende boligbebyggelse, tilsier at en tilbaketrukket 6. etasje er i tråd med overordnede mål om fortetting og høy arealutnyttelse.</p>	
4.	Unn Orstein Biterudveien 23a	05.05.2024	<p>Planen innfrir ikke kravet til grøntstruktur / «Isolasjonsbelte» eller krav til 30% grøntstruktur.</p> <p>Dagens bygg er kun 2 meter fra nabogrense.</p> <p>Anleggsfasen vil være en stor belastning for omgivelsene.</p> <p>Tegningene er misvisende ved at grøntareal er tegnet inn på naboenes område.</p> <p>Utsikt forringes mer enn saksbehandler på befaring påstod.</p>	<p>Se foregående kommentarer</p> <p>Det foreligger en anleggsplan og byggeprosessen vil finne sted på et eksisterende bygg slik at sprengning og spunting unngås. Det vil bli benyttet bygningselementer i stor grad for å sikre en kortest mulig byggeperiode.</p> <p>Landskapsplanen viser opparbeiding av naboens eiendom i tråd med inngåtte avtaler og med hensikt å fjerne svartlistede arter og reetablere stedegne arter og sikre god landskapsmessig overgang til nytt bygg.</p>	<p>Hensynsone «isolasjonsbelte» i reguleringsplanen fra 1987 er ikke videreført, hverken i kommunedelplanen (2015) eller kommuneplanens arealdel (2023). Det er derimot krav om 30% grøntstruktur på eiendommen.</p> <p>Om vegetasjonsbeltet må det sies at eksisterende situasjon ikke er i samsvar med forutsetningene om vegetasjonsbelte i reguleringsplanen fra 1987, da det er gitt dispensasjon for plassering av næringsbygget to meter fra nabogrense mot nord. Foreslått grøntareal delvis på bakken og delvis på tak anses som en akseptabel alternativløsning i samsvar med kravene om 30% grønt i kommunedelplanen.</p>

					<p>Om tap av utsikt viser kommunen til sine kommentarer og presentasjon ved førstegangsbehandling av saken.</p> <p>Presentasjonen var basert på forslagstillers etterprøvbare visualiseringer som viste hvordan påbygget kunne se ut i forhold til naboboligblokkene. Imidlertid er det stor høydeforskjell mellom næringsbygget og bakenforliggende blokkleiligheter, noe som viser at utsiktstap ikke vil være av vesentlig omfang.</p> <p>Om bekymring for anleggsfasen og bruk av naboeiendommen viser kommunen til at reguleringsplanen krever en godkjent plan for anleggsfasen, basert på miljøprogram, men innebærer ingen føringer eller pålegg om tiltak på naboeiendommen.</p> <p>Ellers viser kommunen til at det foreligger en privatrettslig avtale mellom forslagstiller og naboene</p>
--	--	--	--	--	--

					som bl.a. presiserer hva vil naboene gi samtykke til.
5.	Billingstad Huseierforening	31.05.24	<p>Planen bryter med høydebestemmelsene i KDP Holmen – Slependen og oppnår ikke KDPs krav til grøntareal.</p> <p>Bygningsmassen vil ligge nærmere enn 4 meter fra nabogrense.</p> <p>Utnyttelsesgraden er ikke oppgitt og utnyttelsen er for høy.</p> <p>Påbyggingen kan føre til behov for flere innganger og nødutganger kan for endret bruk til normale innganger.</p>	<p>Se kommentarer til merknad nr. 3.</p> <p>Utnyttelsen er fastsatt som et maks antall m2 BRA. Grøntareal er avsatt på terren og på tak slik at det samlet utgjør min 30%.</p> <p>Det er kun eksisterende innganger som vil bli benyttet. Nødutganger vil være utstyrt med låseanordninger som ikke tillater bruk utover fluktvei.</p>	<p>Kommunedelplan for Holmen-Slependen er tydelig på at det kan bygges inntil 5 etasjer innenfor felt 0.NF5, hvor eiendommen befinner seg.</p> <p>kommunedelplanen sier også at hvis hensynet til omgivelsene tillater det, kan det tillates en ekstra etasje tilbaketrasket fra gesims.</p> <p>Påbygget tilsvare fotavtrykk av eksisterende bygg og medfører økning i bruksareal (BRA), men ikke vesentlig endring i utnyttelsesgraden (BYA). Derfor er det mer hensiktsmessig å bruke BRA istedenfor BYA for denne planen.</p> <p>For øvrige punkter vises til forslagstillers kommentar</p>
6.	Vidar Skovli Billingstadlia 4, 1396 Billingstad	11. 07.24	<p>Naboen ber om møte med kommunen og uttrykker bekymringer om forslagstillers kommentarer til høringssvarene etter offentlig høringen.</p> <p>Mener at forslagstillers svar framstår som meningsløse og irrelevante.</p>	<p>1)Henviing til reguleringsplan fra 1978.</p> <p>Hensikten med det innsendte reguleringsforslaget er å endre reguleringsplanens rammer for byggegrenser, bygningsvolum mm, slik at det vil være mulig å realisere et påbygg på eksisterende bygg. Eksisterende reguleringsplan er snart 50 år gammel og vi mener endringene er i tråd med</p>	<p>Møte med naboen ble gjennomført 13.08.24. Naboenes bekymringer, synspunktet og merknader ble gjennomgått.</p>

		<p>Ber om at kommunen gir relevante og faglige tilsvar til høringsdokumentene.</p> <p>Mener reguleringsplan 73e av 24.oktober 1978 er fortsatt gjeldende. Primært skal isolasjonsbeltet "isolere" industri og lagervirksomhet fra boligområdene. Tiltakshavers premiss om at behovet for isolasjonsbelte ikke lengre er til stede er meningsløst: "<i>Dette behovet er ikke lengre tilstede for dagens næringsvirksomhet som ikke er støyende eller forurensende</i>".</p> <p>Økende trafikkmengde og store planer for transformasjon med anleggsarbeid på sørsiden av Billingstadsletta er ytterligere argument for at blå/grønn infrastruktur må bevares, utvikles og skjøttes - og ikke raseres.</p> <p>Bygget slik det framstår er et resultat av flere dispensasjoner, bla. at byggrensen går inn til eiendomsgrense. Premisset var at bygget skulle overdekkes med vekstmasser for å ivareta reguleringsplanens krav om isolasjonsbelte. Naboene har grunn til å føle seg ført bak lyset når vi ser planhistorikken fra 2016 til i dag.</p> <p>Som naboer til Billingstadsletta 31 kan vi ikke akseptere et påbygg som avviker fra byggegrenser hvor minimum er 4 meter og økende med økt høyde.</p> <p>Tiltakshaver utfordrer KDP Holmen-Slependen (0.NF5) bestemmelse om maks byggehøyde inntil 5 etasjer, med inntil 7 etasjer + teknisk oppbygg.</p> <p>Viktige merknader i svar om bestemmelser i Kommuneplan Areal er oversett (KPA 12.2.2 - Andel grøntareal på egen eiendom 30%</p>	<p>føringer gitt i regional plan for areal og transportplanlegging og Askers kommuneplan, hvor fortetting og økt utnyttelse langs kollektivårene er en bærende idé.</p> <p>Det er <u>ikke</u> lagt til rette for økte trafikkmengder i dette planforslaget. Når det gjelder fremtidig anleggsarbeid på sørsiden av Billingstadsletta, vil det nye bygningsvolumet skjerme naboene i Billingstadlia for støy. Det er for øvrig forventet implementert løsninger på sørsiden til å innebære en vesentlig forbedring av den grønn-/blåstrukturen i dette området sammenlignet med dagens situasjon. Med unntak av området ved tunnelåpningen, vil det på øst- og vestsiden av tunnelåpningen også etter utbygging være et relativt stort, grønt og ubebygget område mellom Billingstadsletta 31 a og bebyggelsen i Billingstadlia.</p> <p>2) Bygningsvolum i planforslaget</p> <p>Eksisterende bygg er på 3 etasjer og reguleringsforslaget gir rom for å bygge på 2 etasjer med likt fotavtrykk som eksisterende bygg, samt et inntrukket oppbygg på en mindre del av takflaten. Dvs 5 etasjer pluss tilbaketrunket takoppbygg, totalt 6 etasjer. Utfra praksis på bl.a. Billingstad Vest, politiske føringer for fortetting og næringsutvikling, samt tomtens topografi, men vi dette er riktige bygningshøyder.</p> <p>3) Landskapsopprusting</p> <p>Opprusting av arealer på bakkeplan, på egen tomt, samt tilrettelegging for et grønt taklandskap, sikrer et samlet grøntareal på 30% av netto tomt, hvor store deler av det</p>	<p>Det vises for øvrig til kommunedirektørens vurderinger i saksframlegg til sluttbehandling, hvor nabomerknadene er nærmere vurdert.</p>
--	--	---	---	---

			<p>/ Definisjon: Grøntareal, arealer på bakkenivå). Kan og bør ikke dispenseres.</p>	<p>opparbeidede taklandskapet vil være i flukt med tilgrensende landskap og synlig fra omgivelsene. Det er i tillegg foreslått at det som del av byggeprosessen, gjennomføres en beplantning og opprusting av naboarealene på oversiden av bygget.</p>	
7.	Vidar Skovli Styremedlem i Billingstadlia Boligsameie II	19.08.2024	<p>Mye er godt formulert i planbestemmelsene. Jeg er likevel redd for at momenter som berører oss som nabo, blir betraktet som intensjoner fra utbyggers side.</p> <p>Forslag til planbestemmelser tillater at byggegrensene videreføres inntil nabogrensene. Argumentet for dette er basert på at tre parametere ansees som oppfylt overfor boligblokkene i Billingstadlia, tilfredsstillende sol- og lysforhold, luftighet og brannsikkerhet utfra avstand til nærmeste bygning. Vår største bekymring gjelder om utomhusplanen kan oppfylle kravet til gode levevilkår for stedeagne arter på byggets tak og deler av vår eiendom som blir liggende i skyggen av bygget.</p> <p>Tilsvarende gjelder også byggehøyde. KDP Holmen-Slependen §5.1 fastslår at det tillates 5 etasjer innenfor felt O.NF5. Eksplisitt gjelder vurdering om inntrukket toppetasje bare felt 0.B1 og 0.B2 og det tillates slett ikke 7 etasjer + inntrukket teknisk etasje som forslagstilleren tok opp i sin anmerkning. Høyere byggehøyde krever større avstand mellom nabogrensene og byggegrensene.</p> <p>Ved å følge bestemmelsene i lover og overordnede planer, oppnår vi tilnærmet effekten av det isolasjonsbeltet som er beskrevet i eksisterende reguleringsplan (73e). Det var</p>		<p>Når denne reguleringsplanen blir vedtatt, er den straks bindende for tiltak på eiendommen. Det er en forutsetning at tiltakshaver følger reguleringsplanen og relevant lovverk ved oppføring av påbygget og øvrige tiltak på eiendommen samt beplantning og terrengarbeid på naboeiendommen jf. landskapsplanen og sameiets samtykke</p> <p>For øvrige merknader vises til kommunedirektørens vurderinger i saksframlegg til sluttbehandling.</p>

		<p>omforent i møtet at vurderinger opp mot PBL §29-4, KDP Holmen-Slependen og KPA nå må behandles grundig i kommunens sammenfatning etter gjennomført høring og ettersyn av planforslaget vedr. Billingstadsletta 31, etter vår oppfatning med en pro/contra argumentasjon på naturens premisser (ikke fordel/ulempe vektet natur mot økonomiske interesser)</p> <p>Vi erfarte at etter at utbygger fikk dispensasjon til å utvide 3de etasje fra paviljong til full etasje, fikk han pålegg av myndigheter om etablering av rømningsvei fra denne etasjen som da nødvendigvis måtte lede ut i isolasjonsbeltet med plattform og betongtrapp. Etter videreført utbygging frykter vi at pålegg om nye rømningsveier vil komme langs deler av bygget som ligger kloss inntil nabogrensen og eneste utvei vil da være over eller ved utkragning over vår eiendom. Dette er ytterligere argument for å trekke tilbake byggegrensen fra nabogrensen.</p>		
--	--	---	--	--

ASKER KOMMUNE SAMFUNNSUTVIKLING
Katrineåsveien 20
3440 RØYKEN

Saksbehandler, innvalgstelefon

Håkon Ahrén Heløe, 32 26 68 15

Asker - Uttalelse til høring av detaljregulering for Billingstadsletta 31

Vi viser til brev fra Asker kommune datert 26. april 2024 med høring av detaljregulering for Billingstadsletta 31 i Asker kommune.

Bakgrunn

Det fremgår av planforslaget at det skal legges til rette for en utvikling av eksisterende næringsbygg.

Vi ga innspill til planarbeidet, i vårt brev datert 18. mars 2022.

Statsforvalterens rolle

Vi skal bidra til at planer ivaretar nasjonale og vesentlige regionale interesser innen landbruk, klima og miljøvern, folkehelse, barn og unges interesser, samfunnssikkerhet og gravplasser. Statsforvalteren skal arbeide for at Stortingets og regjeringens vedtak, mål og retningslinjer innen våre ansvarsområder blir fulgt opp i kommunale planer. Kommunen er planmyndighet og har ansvaret for at plan- og bygningslovens formelle krav til innhold og planprosess oppfylles i planarbeidet.

Vurdering/konklusjon

Vi har vurdert planforslaget ut fra regionale og nasjonale hensyn innenfor våre ansvarsområder. Basert på oversendt informasjon har vi ingen konkrete merknader til planforslaget.

Ellers viser vi til [Statsforvalterens forventninger til kommunal arealplanlegging for 2024](#) og til [overordnede føringer for kommunal planlegging innenfor Statsforvalterens ansvarsområde](#). For kommunens samfunnsplanlegging viser vi også til [Statsforvalterens forventningsbrev for 2024](#). Vi anbefaler nettsidene www.planlegging.no og [Miljøstatus](#).

Vi ber om å få tilsendt vedtaket i saken og eventuelt godkjent reguleringsplan.

Med hilsen

Brede Kihle
fagleder
Klima- og miljøvernavdelingen

Håkon Ahrén Helø
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

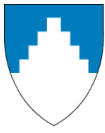
Kopi til:

Akershus fylkeskommune

Postboks 1200 Sentrum

0107

OSLO

Samfunnsutvikling
Knud Askers vei 24
1383 ASKER

Vår ref.: 2024/34275-3

Deres ref.: 2021/4374-76

Dato: 10.06.2024

Asker kommune - Regulering - Gbnr 39/454 - Billingstadsletta 31 - Detaljregulering - Offentlig ettersyn - Uttalelse

Vi viser til brev fra Asker kommune datert 26.04.2024 som gjelder offentlig ettersyn av detaljregulering for Billingstadsletta 31, i Asker kommune.

Planarbeidet innebærer å øke utnyttelsen ved å bygge på eksisterende næringsbygg med kontorformål.

Tiltaket er vurdert ut fra fylkeskommunens rolle som regional planmyndighet, forvalter av fylkesveg og som fagmyndighet for kulturminnevern.

På bakgrunn av det tilsendte materialet, mener fylkeskommunen at tiltaket er i samsvar med vedtatt kommuneplan og gjeldende regionale planer, og har ingen ytterligere merknader.

Vennlig hilsen

Mads Jørgen Lindahl
Seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

PKKM plan

Postadresse: Postboks 1200 Sentrum, 0107 OSLO

Besøksadresse: Galleri Oslo Schweigaards gate 4, 0185 OSLO

Telefon: 22 05 50 00

E-post: post@afk.no

Internett: www.afk.no

Org.nr.: 930580783

Unn Orstein
Biterudveien 23A
1384 Asker
95276296

Asker kommune
post@asker.kommune.no

Asker, 05.05.2024

Sak: 21/4374

Billingsstadsletta 31 – høringskommentarer

Grunneier ønsker at forretningsbygget øker med reelt 3 etasjer. Saken bør avvises.

1. Den grunnleggende kommentaren

Gjeldende reguleringsplan forsvaret naturverdier i form av krav om et nytt «Isolasjonsbelte» da skogsskråningen – del av en viktig naturtype kalklindskog - ble omgjort til næringsareal. Da næringsbygget ble akseptert 2 m fra eiendomsgrensen var det med forutsetning dagens høyde som muliggjør en viss erstatning for tapt bred grønnstruktur.

Sammenhengende grønne soner som levested for planter og dyr er viktig og har fått en mye høyere fokus i alle politiske partier og i Kommuneplan areal 2023. Det må derfor fremsettes gode argumenter ved fjerning og brudd på grønnstrukturer og det må restaureres der hvor det er mulig.

Grønn sone i dette området har tilknytning til den blågrønne strukturen langs Neselva og inn i marka.

Ny reguleringsplan sendt på høring setter krav til 30 % grønnstruktur. Det kan umulig oppnås ved å endre bygget med ytterligere etasjer. Tegningene med trær på nabotomten viser noe som ikke lar seg gjennomføre i virkeligheten – men er mulig med dagens bygg ved enkle tiltak.

Saksbehandler forsvarte påbygget med at utsikten ikke ble endret for de fleste i nabosameiet. Det ble derfor utsiktsreduksjon versus arbeidsplasser som fikk oppmerksomheten i fremstillingen – i stedet for brudd i grønnstruktur.

2. Kommentarer

- a) Dagens bygg står bare 2 m fra eiendomsgrensen og er "skåret" inn i opprinnelig skråning mot Billingsstadsletta. Bygget fikk dispensasjon fordi dagens tak er lavere enn toppen av skråningen.
- b) Anleggsmaskiner må plasseres i adkomstveien til boligfeltet (vei, fortau, gangvei) og på boligsameienes eiendom. (det er ikke arealer tilgjengelig langs Billingsstadsletta).
- c) Anleggsfasen vil være en stor belastning for sameiene med 155 leiligheter og sameiet kan si nei til bruk av eiendom.
- d) Adkomstareal til næringsbygget reduseres (pga bilheis og sykkelparkering) - samtidig som et større næringsbygg vil kreve mer adkomstareal.
- e) Det er null arealer til beplantning. Kravet om 30 % grøntareal kan derfor ikke møtes. Det skrinne jordsmonnet på deler av taket kvalifiserer ikke som grøntareal.
- f) Tegningene er misvisende ved at alt grønt areal er på sameienes eiendom. Nye trær som er tegnet inn er urealistiske ved nytt terreng.
- g) Det er et brudd i en viktig grønnstruktur som ikke kan repareres.
- h) Men dagens næringsbygg kan gi trær og en grønn sone hvis området ferdigstilles som planlagt.
- i) Boligsameiene har sendt inn klare negative kommentarer over flere år til den manglende ferdigstillelsen og etter hvert grunneiers ønske om påbygg.

- j) Avstand fra kontorbygg til boligblokk er irrelevant i saken. Det relevante er avstand til sameienes eiendom og at det er et avstandskrav på 4 m som utbygger ikke kan møte av konstruksjon tekniske grunner.
- k) Grunneier kan få større leieinntekter, men det er ikke gitt at det ellers har en samfunnsnytte ved å øke næringsarealet (ny bilbutikk) i denne lokaliteten.

3. Kommentarer til administrasjonens presentasjon 17.04.24 angående utsikt

Saksbehandler presenterte siktlinjer og formidlet at påbygget «kanskje tar noe utsikt». På generell basis er det nødvendig å si at en siktlinje som stryker over byggets etasjer/takterrassegjerder ikke er grensen for utsikt. Den viktigste utsikten starter i en bred vinkel ned fra horisontalen og opp mot himmelen – med utsikt til trær og åser bak mm.

Derfor er sameienes tap av utsikt vesentlig større enn formidlet da **saksbehandleren** gjorde utsikt til et viktig argument som motsats til arbeidsplasser.

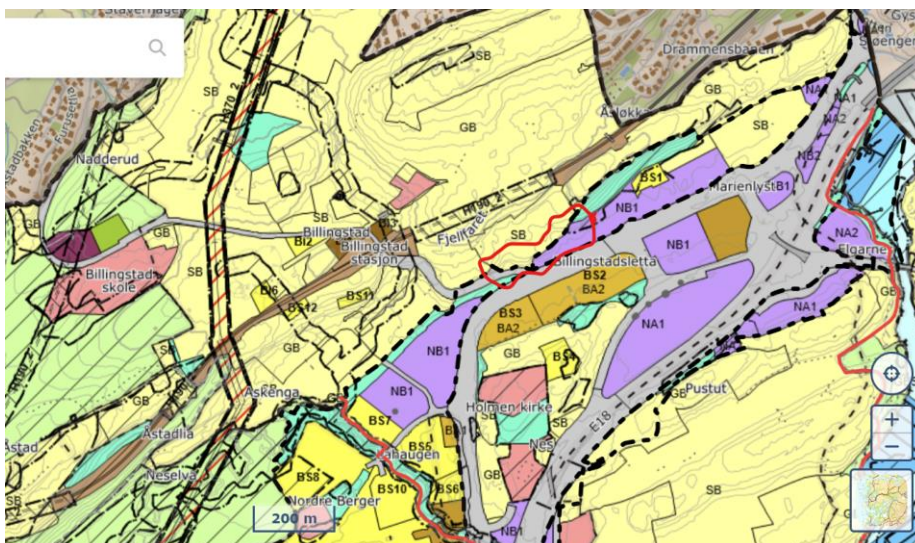
4. Avslutning

Argumentene for et påbygg er svake pga:

1. Sterkt forverrende forhold og umulige restaurering angående brudd i grønnsstruktur.
2. Bygget står 2 m fra naboeiendommen.
3. Anleggsarbeidet må foregå fra naboeiendommen – midt i området for vilttrekk
4. Næringsbygg må også bidra til bevaring av grønnsstrukturer – det mangler faktisk her hvis påbygg tillates. Kommuneplan areal har mange bestemmelser som ikke er ivarettatt i forslag til ny reguleringsplan.
5. Det er planer for transformasjon i området på sydsiden av Billingstadsletta – så det vil antagelig bli en økning av kontorarbeidsplasser i området i tillegg til boliger.
6. Er det utført en analyse av antall ledige kontorarealer i området Billingstad – Vakås – Asker sentrum og fremtidige arealer som kan bygges som støyskjermer mot E-18?
7. Det er viktig å ivare Askers landskap og ivareta siktlinjer til trær, grønne åser og Skaugumåsen.

Det er nødvendig med langsiktighet og unngå unødvendig bit-for-bit nedbygging.

Vennlig hilsen
Unn Orstein

Utsnitt av Kommuneplan areal vedtatt 13.06.2023. Neselva nederst til venstre. Villaområdene og boligsameie har viktige grønne strukturer. Næringsbygg må også bidra innenfor sine eiendommer.

Asker kommune

post@asker.kommune.no

Saknr.: 21/4374 Gnr./Bnr. 39/454, 39/491 med flere

Innspill og merknader til «Detaljregulering for Billingsstadsletta 31»

Vi viser til kunngjøring i Budstikka 25.04.2024. Våre innspill og merknader til detaljregulering av Billingsstadsletta 31 er listet nedenfor.

1. OVERORDNET PLANGRUNNLAG OG TIDLIGERE BYGGESAKER

- I referat fra oppstartsmøte, datert 31.01.2021, viser Asker kommune blant annet til Kommunedelplan for Holmen og Slependsen (vedtatt 29.01.2013). Vi bemerker at kommunedelplanen forutsetter at felt 0.NF5 kan bebygges «inntil» 5 etasjer og at 30 % av netto tomteareal skal avsettes som grøntareal. En økning til 6 etasjer, med takterrasse, er i strid med kommunedelplanens forutsetninger. Vi kan videre vanskelig se at man skal klare å ivareta kravet om grøntareal på 30 % av nettotomt. Vi kan allerede nå nevne at deler av arealene som er angitt som grøntområder på illustrasjonene, tilhører vår eiendom – Gnr./Bnr. 38/777. Ny arealplan for Asker forutsetter fortsatt at 30% av tomten avsettes som grøntområde og at det kan bygges i fem etasjer i noen tilfeller med en tilbaketrukket 6. etasje.

Det kan det ikke være slik at de forutsetninger som har ligget til grunn i tidligere plangrunnlag og tidligere byggesaker fullstendig fravikes gjennom ny detaljregulering. Vi vil her anmode kommunen om å respektere de vilkår som er stilt i tidligere byggesaker, men som ikke har blitt etterkommet.

Det regulerte isolasjonsbeltet på eiendommen, en ti meter bred stripe langs eiendomsgrensen, er ikke lenger med i forslaget til ny detaljregulering. I forbindelse med ny utbygging på eiendommen for noen år siden, ble det ved byggetillatelse i 2016 lovet å reetablere isolasjonsbeltet på taket av det nye bygget med planting av trær som naturlig vokser seg svært store. Isolasjonsbeltet som da ble fjernet, og som vi fortsatt krever at skal reetableres, bestod mest av gran, bjørk og noen edleløvtrær. Ved tillatelse til å bygge på med nok en etasje i 2018, ble dette ytterligere forsterket. Asker kommune satte da reetableringen av isolasjonsbeltet/vegetasjonsbeltet som en forutsetning for tillatelsen og utvidelsen. Det ble i tillegg forlangt at det skulle plantes edelløvskog langs tomtegrensen der en anså at forholdene lå best til rette for vekst av svært store trær. Tiltakshaver ble videre anmodet om å gå i dialog med oss om dette, hvilket ikke har skjedd.

I en eventuell ny detaljregulering må derfor isolasjonsbeltet på taket over tredje etasje på bygget opprettholdes. Å hevde at isolasjonsbeltet reetableres ved at det legges en liten stripe gress på taket aksepteres ikke. Ei heller delvis parkmessig opparbeidelse rundt bygget når det som skal erstattes opprinnelig var naturtomt med skog.

- Tiltakseiendommen har allerede en utnyttelse som langt overstiger tillatt utnyttelse i gjeldende reguleringsplan. Det antas at det er derfor kommunen har bedt om ny detaljregulering dersom nye tiltak skal kunne vurderes. Slik vi ser det er utnyttelsen av tomten på Billingsstadsletta 31 allerede betydelig større enn det som er forsvarlig i forhold til den bruk eiendommen har. Bilforretning og møbelvarehus trekker i perioder så mange kunder at trafikkforholdene blir

vanskelige. Vi mener derfor Asker kommune ikke kan tillate ytterligere påbygging. Se også avsnitt nedenfor.

- Vi har registrert at ugrad (utnyttelsesgrad) ikke er med i ny arealplan og ikke bestemmelser om f.eks. isolasjonsbelte. Dette skal være fordi man anser bestemmelsen om at 30 % av tomten skal være grøntareal. Isolasjonsbeltet vil da naturlig falle inn under denne bestemmelsen samt også den generelle regel om min. 4 m avstand til nabogrense. Utnyttelsesgraden erstattes av bestemmelsen om antall etasjer, her fem etasjer, og at 30 % av tomten skal være grøntareal. Største bruksareal blir da å beregne som følger:

Areal av eiendom minus grøntareal minus trafikkareal er lik største bebygde areal.

Største bebygde areal ganger antall etasjer er lik maksimalt bruksareal.

Av hensyn til likebehandling mellom tomteeiere innen samme område, blir det feil ikke å holde byggets bruksareal som beregnet over selv om det skulle være grunner til en noe annen oppdeling av tomten og eventuell trinnvis utbygging. Det er kun da ugrad kan erstattes på nevnte måte.

Med eksempel fra reguleringen av Billingstadsletta 31 kan dette illustreres som følger:

- **Trinn 1.** I 2016 lanserer utbygger to alternative planer for eiendommen. En plan hvor isolasjonsbeltet på 10 m hensyntas og det bygges i 5 etasjer. Et annet alternativ hvor det kun bygges i to etasjer, men at bygget får en grunnflate (bebygd areal) som går langt inn i isolasjonsbeltet og at nytt isolasjonsbelte reetableres på taket av bygget. Langt mindre av tomten enn 30% avsettes til grøntareal på bakkenivå. Taket ligger godt lavere enn tilstøtende eiendom, vår eiendom. At dette alternativet skal være første byggetrinn i et bygg som til slutt også blir på fem etasjer sies det intet om til hverken naboer eller til Asker kommune. Utbygger ønsker dette alternativet og vi som naboer aksepterer alternativet.
- **Trinn 2.** I 2018 søkes det i om å bygge på med en ny etasje slik at bygget blir på tre etasjer. I dette tegningsgrunnlaget og i omtalen av prosjektet nevnes knapt isolasjonsbeltet og vi som naboer må klage på dette. Asker kommune kommer oss delvis i møte og innskjerper reetablering av isolasjonsbeltet, men tillater utvidelsen av bygget. Dette baseres på vurderinger av ugrad. En ugrad tilsvarende den utbygger oppgir har tidligere vært akseptert på andre eiendommer i området. Senere kommenterer Asker kommune i et brev at utbygger ikke har regnet netto tomt som gjeldende reguleringsplan forlanger, men brutto tomt og har dermed kommet til et for seg gunstigere resultat. Det sies ingen ting om at dette er trinn 2 i å bygge et bygg på fem – seks etasjer selv om dette kommer fram i rapporten som er utarbeidet vedrørende fundamentering av bygget.
- I byggeperioden gjør totalentreprenøren noen forenklinger som gjør det vanskelig å avslutte byggearbeidene slik Asker kommune bestemte reetableringen av isolasjonsbeltet. Bygget er dermed ikke ferdigstillet mot vår eiendom til tross for at Asker kommune i forbindelse med utsteding av midlertidig brukstillatelse krevet at isolasjonsbeltet skulle ferdigstilles innen ett år. Asker kommune har gjentatte ganger utsatt denne fristen til stor ugunst for oss som nabo. Vår klage på Asker kommunes dispensasjon vedrørende reduksjon av isolasjonsbeltet (grøntareal) hvor vi fikk medhold av statsforvalter er ikke endelig behandlet av Asker kommune.
- **Trinn 3.** Ved påbegynt arbeid med å få bygge på ytterligere etasjer på bygget forstår utbygger at det ikke vil være mulig å basere en søknad på reguleringsplanen av 1986. Ugraden vil hindre dette. Det settes dermed i gang med utarbeiding av ny detaljregulering av eiendommen. Nå ser det ut til at Asker kommune ikke har fått med seg hvorledes bestemmelsen om disponering av tomtegrunn og antall etasjer må ses i sammenheng og forbli en bestemmelse som begrenser byggets bruksareal. Ved å dele prosjektet i tre trinn kan dermed utbygger lure både oss som naboer og Asker kommune til å godkjenne et bygg i totalt fem etasjer pluss en mindre tilbaketrasket 6. etasje. Bygget dekker dermed

tilnærmet nesten hele tomten som ikke omfattes av byggelinjen mot vei. Hadde det vært søkt om dette bygget i 2016 etter gammel regulering, eventuelt i 2023 etter ny arealplan, kunne dette bygget ikke vært godkjent. Bruksarealet ville vært for stort basert på enten ugrad eller bebygd areal og grense på fem etasjer.

- **Senere byggesaker i samme område.** Det vil eventuelt bli svært problematisk for Asker kommune om dette skulle bli første byggesak etter vedtak om ny arealplan. Likebehandlingsprinsippet vil slå inn og øvrige eiendommer innen planen vil også kunne regne med å trikse seg til en mulighet for å bebygge tilnærmet hele tomtegrunnen.

2. REGULERING OG URETTMESSIG BRUK AV VÅR EIENDOM

Vi vil i alle tilfelle ikke gi tillatelse til noen form for bebyggelse på noen del av vår eiendom. Deler av vår tomt ble sprengt bort i forbindelse med utbyggingen på eiendommen for noen år siden. Som nevnt krever vi her reetablering av terreng og vegetasjon. Det som er i igjen av trær/busker på vår eiendom nedenfor gangveien skal heller ikke ødelegges.

- Vi stiller spørsmål ved om i hvilken grad ny og eksisterende bebyggelse vil forholde seg til plan- og bygningslovens krav om avstand til nabogrense, jf. § 29-4. Ut fra illustrasjonene av planlagt bygningsmasse fremstår det som relativt åpenbart at ikke ubetydelige deler av bygningsmassen vil ligge nærmere vår grense enn 4 meter. Tegninger viser også at bygget ligger helt inn mot vår eiendom i sørvestre kortvegg. Etter skisser vedlagt nabovarsel i 2016 er byggets langvegg mot boligområdet målsatt til 2 m. Ble dette målet fulgt ligger den planlagte veggen ca. 2 m fra eiendomsgrensen. Vi vil motsette oss at kommunen gjennom en plansak tillater en utbygging nærmere vår grense enn det som er lovens utgangspunkt. Så lenge takflaten ble liggende lavere enn vår eiendom kunne vi akseptere dette da dette ikke ble synlig. Nå er dette forholdet endret.
- Ved en så omfattende påbygging vil entreprenøren ha behov for plass i tilknytning til bygget i byggefasen. Når bygget er fullt utleid, antas det å være begrenset med plass til dette på egen tomt langs Billingstadsletta. Vi regner med at området på baksiden av bygget, vår eiendom samt gangveien, er tenkt benyttet. Referatet fra forhåndskonferansen tyder også på dette. Vi protesterer på det sterkeste på bruk av vår tomt og gangveien på denne måten.

Når vi ser nærmere på skissene og ser disse sammen med forholdene slik de er på stedet, synes det vanskelig å legge på to kontoretasjer og gi disse uavhengig adkomst gjennom eksisterende bygg. Vi ser derfor muligheten for at det senere vil bli ønske om en separat adkomst til denne kontordelen direkte fra gangveien. Dette vil i tilfelle bli direkte inn på vår eiendom, noe vi ikke vil tillate. Det må derfor heller ikke tillates nødutganger inn mot vår eiendom da disse fort kan bli brukt som «normale» innganger.

Gangveien ble i sin tid skilt ut fra vår eiendom for at Asker kommune skulle ha fremtidig ansvar for drift og vedlikehold. Vi protesterer på at Asker kommune eventuelt tillater langvarig stenging av gangveien for at den skal benyttes som riggområde ved bygging på naboeiendom.

3. ØVRIGE KONSEKVENSER OG PUNKTER

- En eventuell vegg her må ligge minst 10 m fra eiendomsgrensen slik at isolasjonsbeltet opprettholdes og veggen må ikke ha vinduer som skaper lysforurensning for naboer.

På taket av det fem etasjer høye bygget er det en tilbaketrukket sjette etasje. Også denne etasjen vil gi betydelig lysforurensning rett mot boligbebyggelsen dersom den utføres med glassvegg. At etasjen er tilbaketrukket gjør den mindre synlig fra Billingstadsletta, men den vil være svært synlig og være et negativt trekk sett fra boligområdet.

- Uteområdet nord for den planlagte påbyggingen vender direkte mot vår eiendom. Her er det gjort betydelige inngrep i naturlig terreng. At en nabo i slikt omfang ønsker å ta i bruk andres eiendom på denne måten er etter vår mening helt uakseptabelt. Det er tydeligvis ingen intensjoner om planting av trær, kun gress på utbyggers eiendom slik vi leser skissene. Slik bygget er utformet vil det skape inntrykk av at hele området nedenfor gangveien tilhører Billingstadsletta 31, noe det altså ikke gjør. Vi forlanger gjerde oppsatt i eiendomsgrensen rundt hele bygget og forutsetter at både bygging og eventuelt senere vedlikehold av bygget kan skje uten å trå inn på vår eiendom.

Vi mener det er så mange fullstendig uakseptable forhold ved forslaget som her er fremlagt, at Asker kommune ikke med rimelighet kan gjøre annet enn å kreve en betydelig nedskalering og endring av prosjektet.

Forslaget må hensynta tidligere krav og lovnader knyttet til isolasjonsbeltet og vegetasjon mot våre eiendommer. Videre må et eventuelt planforslag ta hensyn til sine naboer og omgivelser i langt større grad. For oss som nabo og eier av naboeiendommen som urettmessig trekkes inn, oppleves forslagsstillers og tiltakshavers manglende respekt her og i tidligere saker som direkte frekt og svært belastende for våre beboere.

Asker kommune må også gjennomføre en beregning av største bruksareal som kan tillates basert på de prinsippene som vi har skissert ovenfor og som vi mener er tenkt som en erstatning av utnyttelsesgrad som tidligere ble benyttet for å sammenlikne og likebehandle utbyggere. Vi mener det foreslåtte bygget langt overstiger den grensen.

Med hilsen

*Morten Berntsen
Billingstadlia 5*

*Marit Reigstad Berntsen
Billingstadlia 5*

Vidar Skovli
Billingstadlia 4, 1396 Billingstad
Mobil: 913 75 869
E-post: vidar.skovli@outlook.com

Billingstad, 29.04.2024

Asker kommune
post@asker.kommune.no

Sak: 21/4374

Gbnr. 39/454 - Billingstadsletta 31 – høringskommentarer

Innledning

Kommunedelplan for Holmen – Slepdenområdet § 17 fastslår at naturmark og kulturminner skal tas vare på innenfor de arealer som er avsatt til grønnstruktur. Ved landskapsforming og plassering av bebyggelse og vegetasjon skal det tas hensyn til visuelle siktlinjer og landskapssammenhenger. Plankartet viser en sammenhengende grønnstruktur (G) som strekker seg langs hele Neselvas løp fra utløpet ved Holmen med sammenhengende overgang i retning mot Billingstadsletta, langs Lilleåsen, bare avbrutt på en strekning på knapt 100 m langs denne aktuelle byggetomten. Gjeldende reguleringsplan (73e) fyller dette «tomrommet» ved at det er definert et «isolasjonsbelte» (i 10m bredde) som skal sikre at det avsettes tilstrekkelig grøntområde. Dermed kan det slås fast at hele isolasjonsbeltet skal inngå i et sammenhengende grøntområde både visuelt og praktisk som et leveområde for vegetasjon, fauna og mennesker som lever og virker her, nå og i fremtiden.

Historikk

29.4.2016 ble det avholdt forhåndskonferanse mellom forslagstiller og Asker kommune om byggeplanene for Billingstadsletta 31. På dette tidspunkt var Kommunedelplan for Holmen-Slepden området av 29. januar 2013, allerede tredd i kraft. Planområdet ligger innenfor område 0.NF5. Referatet fra forhåndskonferansen viser at den da framlagte skisse sannsynligvis ville kreve omregulering, Forslagstiller valgte derfor å fremme en byggesøknad med begrenset omfang basert på eksisterende reguleringsplan (73e), mot at det bare var aktuelt å søke dispensasjon for å gå inn i isolasjonsbeltet på en slik måte at store deler av bygget ville ligge under terrengnivå der det slutter mot tomtegrensen. Omsøkte rammetillatelse for et næringsbygg i 2 etasjer med en mindre paviljong på taket ble godkjent av Asker kommune 10.10.2016 hvor en av i alt 3 dispensasjoner gjaldt overskridelse av regulert byggegrense mot «isolasjonsbeltet». Byggegrensen ble tillatt 2 m fra eiendomsgrense mot GBnr 38/777, naboen i nord, sameiene i Billingstadlia, så nær eiendomsgrensen som teknisk mulig. Søkers begrunnelse for dispensasjon var,

«grøntdraget vil oppleves som større enn i dag og svært lite av nybygget vil være synlig fra boligområdet i nord. .... Med det nye tiltaket vil gjerdet i tomtegrensen kunne bli fjernet og området vil fremstå som større, lysere og mer ryddig».

Sameiene i Billingstadlia anså planene som troverdige særlig etter at ansvarshavende for utomhusplanen, Bar Bakke Landskapsarkitekter AS la fram «Notat for rammesøknad om målsetting, oppbygging av profil og revegetering, etter krav fra kommunens byggesaksbehandler. Sameiene ga samtykke til foreslått rammesøknad, samtykke for tilkomst dog tidsavgrenset under perioden med

boring og sprengning langs eiendomsgrense, samt samtykke for oppsetting av byggegjerde under sprengningsarbeidet. Sameienes motivasjon var å få raskest mulig framdrift, minst mulig støv- og støyplager for ikke å ødelegge sommersesongen. Byggestart på ettersommer 2017 med god framdrift utover høsten. Vilkår vi ga i samtykkene var opphør av tilkomst og flytting av byggegjerde tilbake til eiendomsgrense så snart sprengningsarbeidene var avsluttet. I dag, mai 2024 står fortsatt byggegjerdet langt inne på sameienes eiendom til hinder for daglig drift og beredskapsmessig adkomst. Heller finnes ingen vilje til å bøte på de skader som er forvoldt, heller ikke gjenplantning av trær felt uten tillatelse, som faktisk er tatt med som pålegg og vilkår gitt av kommunen i flere av følgende byggefasetillatelsene. Utover Rammetillatelse er det senere blitt omsøkt utvidelser og tillatelser til bruksendringer, og nye dispensasjoner gitt, inntil Statsforvalteren satte ned foten og delvis opphevet flere dispensasjoner som omhandlet konflikt med isolasjonsbeltet. Så vidt vi forstår er deler av bygget tatt i bruk uten formell godkjenning og ferdigmelding (kjøreport og rampe som transportvei for kunder).

Ny regulering igangsatt

I løpet av 2022 kastet forslagstiller kortene og ville startet forfra med omregulering av tomten slik som allerede omtalt i forhåndskonferansen 2016. Samtykkene sameiene i Billingstadlia tidligere har gitt er dermed uansett nullstilt.

Planforslaget må da forholde seg til bestemmelser gitt i Plan og bygningsloven (pbl.) § 29-4 annet ledd: «..... skal byggverk ha en avstand fra nabogrense som angitt i forskrift eller som minst svarer til byggverkets halve høyde og ikke under 4 meter».

Størst mulig avstand mellom eiendomsgrense og byggenrene (minimum 4 m) vil redusere skyggevirksomhet fra bygningskroppen og gi vesentlig bedre lysforhold til og gunst for vekstvilkårene i arealet som er avsatt til grøntområde samt for tilstøtende del av naboeiendom.

Ifølge foreslåtte reguleringsbestemmelser (pkt. 3.3) skal overganger mellom nytt og eksisterende terreng bearbejdes og innenfor planområdet skal avsettes minst 30 % som grøntområde. Etter pkt. 3.4 skal fremmede arter bekjempes innenfor planområdet. Ved graving, transport og mottak av masser må det sikres at fremmede arter ikke spres.

Planbeskrivelsen gir lite grunnlag for å bedømme kvaliteten og omfanget på grøntarealet, men en befaring viser at det mangler arealer hvis bygget utvides

Bestemmelser angir at grøntarealet skal beregnes av netto tomteareal. Her kan det synes som en vesentlig del av naboeiendommen (sameiet eiendom som vi tilhører) samt kommunal asfaltert GS-vei er tatt med i beregningen, et areal som er regulert gjennom egen reguleringsplan (67E). Sameiets areal, FN2, er ikke del av kommunedelplanen eller område 0.NF5.

Bestemmelse for FN2 (Felles naturområde 2): «I området er det ikke tillatt å drive virksomhet eller oppføre bygg eller anlegg, som etter bygningsrådets skjønn kommer i konflikt med områdets funksjon som naturområde. Inngrep i terreng og vegetasjon utover vanlig skjøtsel, herunder lagring, tilrigging og massedeponering, er ikke tillatt. Alle skjøtelsinngrep skal i hht. skjøtelsplan være godkjent av kommunen».

Planforslaget legger en vesentlig del av grøntområde til nytt tak og en stor del av grøntområdet er tegnet på nabotomten som ligger på byggets skyggeside mot nord.

Ifølge Kommuneplanens tillegg 4 defineres «grøntareal» som arealer på bakkenivå dekket med vegetasjon, skog, bed eller plen. Harde flater utenom naturlig fjell kan ikke medregnes i grøntarealer. Arealer på tak kvalifiserer altså ikke som grøntarealer og det kan heller ikke framvises

noe grøntareale på egen tomt. Det er uforståelig at saksbehandlere i kommunen ikke allerede har avvist planforslaget.

Erfaring fra eksisterende bygg er mangelfull oppfyllelse av § 3.4 om bekjempelse av fremmede arter. Det ble lagt ut 10 cm vekstmasser på taket i år 2020 og arealet er gjengrodd med svartelistede Kanadagullris (*Solidago canadensis*). Først etter gjentagende klager er forekomsten slått ned, men ikke fjernet for så å blomstre opp igjen neste år.

Planforslaget er i strid med Kommunedelplanen § 5.1 område 0.NF5 ved inkludering av 6te inntrukken etasje (jfr. planbestemmelsene datert 04.01.2013).

Konklusjon

Hvis planforslaget videreføres, må Plan- og bygningsloven (pbl.) § 29-4 om avstand til nabogrensen til sameiene følges, minimum 4 m.

Sameiene i Billingstadlia vil ikke tillate eller akseptere tilkomst av rigg, anleggsmaskiner, eller noen form for anleggstrafikk på sitt område gjennom en ny byggeprosess.

Beboerne i Billingstadlia har vært utsatt for en altfor langtrukken byggeprosess. Manglende ferdigstillelse av byggetomt og byggegjerder som er plassert i strid med inngåtte avtaler, har påført sameiene ulemper, er til hinder i daglig drift av eiendom, i beredskap og snøbrøyting av kommunal GS-vei. Skader påført eiendom er ikke rettet og mange forhold forverres ytterligere.

Tegninger vedlagt saken er urealistiske i forhold til re-etablering av natur.

Planforslaget bør forkastes da forslaget ikke kan imøtekomme bestemmelser i Kommuneplanens arealdel §10.5 Naturmangfold (pbl. §11-9, nr. 6) ved at planer om etablering av grøntareal på netto tomteareal er urealistisk, ikke mulig å gjenskape opprinnelig naturkvaliteter med tilgang på sollys og vegetasjon som ga vern for fauna som har opphold og passerer gjennom området. Heller ikke mulig å tilbakeføre fjernede trær, eller store trær som ble felt på naboeiendom uten tillatelse.

Dagens reguleringsplan med «isolasjonsbelte» på byggetomten vil langt på vei kunne gjenskape disse kvalitetene om utomhusplanene som er beskrevet i rammetillatelsen fra 2016 blir slutført som vedtatt.

Dagens bygg gir en god overgang til omkringliggende grønnstruktur. Vi foreslår at det også tas hensyn til eksisterende og ny bebyggelse på sørsiden av Billingstadsletta som har utsyn mot åsene mot nord. Det flotte utsynet mot Skaugumsåsen ved innkjøring fra Bærum til Asker er vel verd å ta vare på. 3 ekstra etasjer vil kraftig endre et større landskapsbilde.

Med hilsen

Per Kristian Schaathun

Styreleder Billingstadlia Boligsameie I
og Billingstadlia Huseierforening

Jens Eldøy

Styreleder Billingstadlia Boligsameie III

Per Erik Løkken

Styreleder Billingstadlia Boligsameie II

Morten Berntsen

Styreleder Billingstadlia Huseierforening (2017-2022)

Vidar Skovli

Styreleder Billingstadlia Huseierforening (2016)

2016 - Hvilebenk plassert på toppen av gangvei inntil gjerde. Benkplassering og benk skadet under anlegget. Viser opprinnelig vegetasjon bl.a. store trær som ble felt. Etter vedtatt gjeldende rammetillatelse skulle alt restaureres.

Fra: Vidar Skovli[vidar.skovli@outlook.com]

Sendt: 11.07.2024 18:02:58

Til: Postmottak Asker kommune[Postmottak.Asker.kommune@asker.kommune.no]

Tittel: Billingstadsletta 31: Bekymringer om forslagstillers førstehåndskommentarer til hørings svarene etter offentlig høring.

Billingstadsletta 31, Gårds- og bruksnummer: 39/454, 39/491 med flere, Kommunens saksnummer: 21/4374.

Ved søk i innsynspotalen finner vi forslagstillers/tiltakshavers kommentarer til høringskommentarene. Det fremstår at tiltakshaver ikke har relevante svar og svarene fremstår stort sett som meningsløse. Tiltakshavers premisser kan ikke aksepteres eller er irrelevante.

Det blir derfor kommunens saksbehandlers ansvar å gi relevante og faglige tilsvaret til høringskommentarene.

Reguleringsplan 73e av 24.oktober 1978 er fortsatt gjeldende. Primært skal isolasjonsbeltet "isolere" industri og lagervirksomhet fra boligområdene. Tiltakshavers premiss om at behovet for isolasjonsbelte ikke lengre er til stede er meningsløst: "*Dette behovet er ikke lengre tilstede for dagens næringsvirksomhet som ikke er støyende eller forurensende*". Økende trafikkmengde og store planer for transformasjon med anleggsarbeid på sørsiden av Billingstadsletta er ytterligere argument for at blå/grønn infrastruktur må bevares, utvikles og skjøttes - og ikke rases.

Det foreligger ikke godkjent ferdigmelding for dagens bygg og vi kan ikke se at Statsforvalterens opphevelse av dispensasjon og rammetillatelse av 18.05.20 vedr. igangsettelsestillatelse del 6 av 02.09.20 har fått noen konsekvenser. Det gjelder bla. inngrep i isolasjonsbeltet.

Bygget slik det framstår er et resultat av flere dispensasjoner, bla. at byggrensen går inn til eiendomsgrense. Premisset var at bygget skulle overdekkes med vekstmasser for å ivareta reguleringsplanens krav om isolasjonsbelte. Naboene har grunn til å føle seg ført bak lyset når vi ser planhistorikken fra 2016 til i dag.

Som naboer til Billingstadsletta 31 kan vi ikke akseptere et påbygg som fraviker fra byggegrensene hvor minimum er 4 meter og økende med økt høyde.

Det fremstilles som et premiss at det er hensiktsmessig å bygge med samme fotavtrykk som eksisterende byggkonstruksjon. Vi er enig i at det er kostnadsbesparende og gir økt areal. Men det er ikke holdbart argument i denne saken. Det er teknisk mulig å gjøre nødvendige konstruksjonsendringer.

Tiltakshaver utfordrer KDP Holmen-Slependen (0.NF5) bestemmelse om maks byggehøyde inntil 5 etasjer, med inntil 7 etasjer + teknisk oppbygg.

Viktige merknader i svar om bestemmelser i Kommuneplan Areal er oversatt (KPA 12.2.2 - Andel grøntareal på egen eiendom 30% / Definisjon: Grøntareal, arealer på bakkenivå). Kan og bør ikke dispenseres.

Med hilsen Vidar Skovli, Billingstadlia 4 (Styremedlem i Billingstadlia Boligsameie II)
Billingstadlia, 11. juli 2024

Fra: Vidar Skovli[vidar.skovli@outlook.com]
Sendt: 19.08.2024 09:20:47
Til: Hiwa Suleyman[Hiwa.Suleyman@asker.kommune.no]
Tittel: Sv: Billingstadsletta 31: Møte etter bykymringsmelding.

Hei

Takk for et oppklarende og fint møte 13.8.2024.

Mye er godt formulert i planbestemmelsene. Jeg er likevel redd for at momenter som berører oss som nabo, blir betraktet som intensjoner fra utbyggers side. Det har vi i rikelig monn erfart med denne utbyggeren. Han tar ikke så nøye på om bestemmelser og avtaler blir brutt og hva er i så fall sanksjonsmulighetene. Kommunen kan gi pålegg, gi frister for utbedring og eventuelt med dagmulkter. Ellers overlates det til et privatrettslige forhold.

Forslag til planbestemmelser tillater at byggegrense videreføres inntil nabogrense. Argumentet for dette er basert på at tre parametere ansees som oppfylt overfor boligblokkene i Billingstadlia, tilfredsstillende sol- og lysforhold, luftighet og brannsikkerhet utfra avstand til nærmeste bygning. Vår største bekymring gjelder om utomhusplanen kan oppfylle kravet til gode levevilkår for stedege arter på byggets tak og deler av vår eiendom som blir liggende i skyggen av bygget. Hvis planforslaget skal gjennomføres bør byggegrensen følge bestemmelse i Plan og bygningsloven §29-4 for å gi vegetasjonen muligheter til trivsel. Det ble bekreftet at kravet om 30% grøntareal på egen eiendom gjelder langs Billingstadsletta generelt. KPA tillegg 4 fastslår at grøntareal skal ligge på bakkeplan og med naturlig vegetasjon.

Tilsvarende gjelder også byggehøyde. KDP Holmen-Slependen §5.1 fastslår at det tillates 5 etasjer innenfor felt O.NF5. Eksplisitt gjelder vurdering om inntrukket toppetasje bare felt 0.B1 og 0.B2 og det tillates slett ikke 7 etasjer + inntrukket teknisk etasje som forslagstiller tok opp i sin anmerkning. Høyere byggehøyde krever større avstand mellom nabogrense og byggegrense.

Ved å følge bestemmelsene i lover og overordnede planer, oppnår vi tilnærmet effekten av det isolasjonsbeltet som er beskrevet i eksisterende reguleringsplan (73e). Det var omforent i møtet at vurderinger opp mot PBL §29-4, KDP Holmen-Slependen og KPA nå må behandles grundig i kommunens sammenfatning etter gjennomført høring og ettersyn av planforslaget vedr. Billingstadsletta 31, etter vår oppfatning med en pro/contra argumentasjon på naturens premisser (ikke fordel/ulempe vektet natur mot økonomiske interesser)

Vi erfarte at etter at utbygger fikk dispensasjon til å utvide 3de etasje fra paviljong til full etasje, fikk han pålegg av myndigheter om etablering av rømningsvei fra denne etasjen som da nødvendigvis måtte lede ut i isolasjonsbeltet med plattform og betongtrapp. Etter videreført utbygging frykter vi at pålegg om nye rømningsveier vil komme langs deler av bygget som ligger kloss inntil nabogrensen og eneste utvei vil da være over eller ved utkravning over vår eiendom. Dette er ytterligere argument for å trekke tilbake byggegrensen fra nabogrensen.

Med hilsen
Vidar Skovli
Styremedlem i Billingstadlia Boligsameie II

Fra: Hiwa Suleyman <Hiwa.Suleyman@asker.kommune.no>

Sendt: tirsdag 6. august 2024 10.32

Til: Vidar Skovli <vidar.skovli@outlook.com>

Emne: SV: Billingstadsletta 31: Bekymringer om forslagstillers førstehåndskommentarter til høringssvarene etter offentlig høring.

Hei

Jeg viser til nedenstående e-post med ønske om møte, og foreslår følgende møte:

Dato og tidspunkt: tirsdag, 13.08, kl. 13.00

Møte sted: KA 20, 5.etg. møterom 1

Håper det passer for deg

Med vennlig hilsen

Hiwa Suleyman

Arealplanlegger

Steds- og områdeutvikling

(+47) 66 70 00 00 (innbyggjerservice)

(+47) 47 69 34 21 (mobil)

Hiwa.Suleyman@asker.kommune.no

asker.kommune.no

Fra: Vidar Skovli <vidar.skovli@outlook.com>

Sendt: 12. juli 2024 12:04

Til: Hiwa Suleyman <Hiwa.Suleyman@asker.kommune.no>

Emne: Vs: Billingstadsletta 31: Bekymringer om forslagstillers førstehåndskommentarter til høringssvarene etter offentlig høring.

Hei

Videresender bekymringsmelding vedr kommentar fra tiltakshaver sak 21/4374 sendt til postmottak i Asker kommune.

Jeg er tilgjengelig for et møte når som helst om det er noe ved saken som søkes belyst.

Jeg har i alle fall behov for svar på flere spørsmål til sakens gang fra 2016 til i dag, men først og fremst til planforslaget om ny regulering av Billingstadsletta 31 i relasjon til Plan og bygningslov, Kommunedelplan Holmen-Slependen (2013) og Kommuneplan Areal (2023).

Med hilsen

Vidar Skovli, Billingstadlia 4, 1396 Billingstad

Mobil: 913 75 869

E-post: vidar.skovli@outlook.com

Fra: Vidar Skovli <vidar.skovli@outlook.com>

Sendt: torsdag 11. juli 2024 18.02

Til: Asker kommune <post@asker.kommune.no>

Emne: Billingstadsletta 31: Bekymringer om forslagstillers førstehåndskommentar til høringsvarene etter offentlig høring.

Billingstadsletta 31, Gårds- og bruksnummer: 39/454, 39/491 med flere, Kommunens saksnummer: 21/4374.

Ved søk i innsynspotalen finner vi forslagstillers/tiltakshavers kommentarer til høringskommentarene. Det fremstår at tiltakshaver ikke har relevante svar og svarene fremstår stort sett som meningsløse. Tiltakshavers premisser kan ikke aksepteres eller er irrelevante.

Det blir derfor kommunens saksbehandlers ansvar å gi relevante og faglige tilsvaret til høringskommentarene.

Reguleringsplan 73e av 24.oktober 1978 er fortsatt gjeldende. Primært skal isolasjonsbeltet "isolere" industri og lagervirksomhet fra boligområdene. Tiltakshavers premiss om at behovet for isolasjonsbelte ikke lengre er til stede er meningsløst: "*Dette behovet er ikke lengre tilstede for dagens næringsvirksomhet som ikke er støyende eller forurensende*". Økende trafikkmengde og store planer for transformasjon med anleggsarbeid på sørsiden av Billingstadsletta er ytterligere argument for at blå/grønn infrastruktur må bevares, utvikles og skjøttes - og ikke rases.

Det foreligger ikke godkjent ferdigmelding for dagens bygg og vi kan ikke se at Statsforvalterens opphevelse av dispensasjon og rammetillatelse av 18.05.20 vedr. igangsettelsestillatelse del 6 av 02.09.20 har fått noen konsekvenser. Det gjelder bla. inngrep i isolasjonsbeltet.

Bygget slik det framstår er et resultat av flere dispensasjoner, bla. at byggrensen går inn til eiendomsgrense. Premisset var at bygget skulle overdekkes med vekstmasser for å ivareta reguleringsplanens krav om isolasjonsbelte. Naboene har grunn til å føle seg ført bak lyset når vi ser planhistorikken fra 2016 til i dag.

Som naboer til Billingstadsletta 31 kan vi ikke akseptere et påbygg som fraviker fra byggegrensene hvor minimum er 4 meter og økende med økt høyde.

Det fremstilles som et premiss at det er hensiktsmessig å bygge med samme fotavtrykk som eksisterende byggkonstruksjon. Vi er enig i at det er kostnadsbesparende og gir økt areal. Men det er ikke holdbart argument i denne saken. Det er teknisk mulig å gjøre nødvendige konstruksjonsendringer.

Tiltakshaver utfordrer KDP Holmen-Slependen (0.NF5) bestemmelse om maks byggehøyde inntil 5 etasjer, med inntil 7 etasjer + teknisk oppbygg.

Viktige merknader i svar om bestemmelser i Kommuneplan Areal er oversett (KPA 12.2.2 - Andel grøntareal på egen eiendom 30% / Definisjon: Grøntareal, arealer på bakkenivå).

Kan og bør ikke dispenseres.

Med hilsen Vidar Skovli, Billingstadlia 4 (Styremedlem i Billingstadlia Boligsameie II)
Billingstadlia, 11. juli 2024

Møtereferat

Arbeidsområde/Prosjekt: Dialogmøte - Billingstadsletta 31, møte med Billingstadlia huseierforening Gbnr. 38/777

Dato/tid	15.09.2022	kl. 15.00 – 16.00
Sted	Møterom Holmen-Vollen, Asker Rådhus	
Deltagere:	Morten Berntsen, Billingstadlia Huseierforening Nils Kirkerud, Billingstadlia Huseierforening Per Kristian Schaathun, Billingstadlia Huseierforening Thomas Fjeld, Billingstadsletta 35 AS Rune Andersen, Insenti AS Irene Nordberg, Afry Norway AS Alv Skogstad Aamo, Afry Norway AS	
Kommunen:	Tor Arne Midtbø, Kommuneplansjef Elise Voll Mathiassen, saksbehandler regulering	
Forfall	Jørgen Tysseland, Avdelingsleder Regulering Anders Toft-Zibell, medsaksbehandler Regulering	
Ansvarlig	-	
Referent	Elise Voll Mathiassen	
Kopi		

L.nr./Saknr./Arkivkode
2668422/214374/GBNR 39/454

Sted
Asker

Dato
18.10.2022

Bakgrunn for møtet

Februar 2022 ble det varslet oppstart av planarbeid for reguleringsplan «Billingstadsletta 31». I oppstartsmøtet den 18.01.22, og etter varsel om oppstart, ble forslagsstiller bedt om å opprette kontakt med nabogrunneier, Gbnr. 38/777, da tiltaket berører deler av grøntareal på naboeiendommen. Det er derfor hensiktsmessig å inngå en form for avtale mellom partene.

I august ble kommunen opplyst om at forslagsstiller fortsatt ikke hadde tatt kontakt med nabogrunneier. Partene ble derfor invitert til et dialogmøte hos kommunen. I møtet fikk forslagsstiller mulighet å presentere forslaget de har arbeidet med, og det var åpnet for dialog.

Tidligere byggetiltak

Billingstadlia huseierforeningen uttrykker at de er misfornøyde med forholdene på dagens Billingstadsletta. De mener at området ved næringsbygget består av stygge gjerder og oppleves utrygt. Taket på næringsbygget er dekket av jord og det vokser kanadagullris. Gangveien er vanskelig å brøyte, og det er generelt vanskelig for brannbil å komme opp gangveien. Det er viktig at brannbil får komme til balkongene, som er rømningsveier.

Kommunen mener at saker som gjelder forrige prosess må følges opp av forslagsstiller og byggesak. Prosessen med det gamle tiltaket og arbeidet med ny plan må betraktes som to ulike prosesser. Kommunen anbefaler huseierforeningen å nedfelle skriftlige punkter i et eget dokument som forslagsstiller må svare ut. Punktene skal sendes som kopi til kommunens byggesaksavdeling.

I reguleringsplanarbeidet kan det settes vilkår/rekkefølgebestemmelser som må gjennomføres før nytt bygg får byggetillatelse og/eller brukstillatelse. Fordelene med rekkefølgekrav i reguleringsplaner er at kravene må oppfylles før bygget kan brukes, og dette følges opp av kommunen i byggesaken.

En ny prosess betyr også at forslagsstiller må be om ny tillatelse til å gå inn på nabogrunneiers eiendom.

Reguleringsplan

I møtet fikk forslagsstiller presentere materialet de har arbeidet med til nå. Det som er foreslått er ikke endelig planforslag, og det vil fortsatt være mulig å gjøre endringer.

Høyder

Forslaget er å øke antall etasjer på næringsbygget til 5.etasjer, som skal være i henhold til bestemmelsene i Kommunedelplan for Holmen-Slependen. Det er foreslåes en 6.etasje som er et takoppbygg. På 5.etasje foreslås det være en allment tilgjengelig takterrasse. Det foreslås en høyere arealutnyttelse i dette området, basert på regional plan for areal og transport, som har definert bybåndet mellom Oslo og Asker som et prioritert vekstområde. Den høye arealutnyttelsen forutsetter høy kollektivbruk og bruk av gang- og sykkelveier i dette prioriterte vekstområdet.

Kommunen har videreført rammene i kommunedelplanen av 2012, og føringene fra den regionale areal- og transportplanen, inn i ny kommuneplan. Slependen er definert som et nærsenter med detaljhandel, service og møteplasser. Denne delen av Billingstadsletta er et prioritert vekstområde for arbeidsintensiv næringsutvikling med høy utnyttelse. Også de lokale forholdene og naboskapet vil ha betydning for bygningenes utforming og høyder.

Det forutsettes at de som skal jobbe i bygget reiser kollektiv da det legges opp til et maks antall parkeringsplasser ved næringsbygget. Parallelt med dette reguleringsarbeidet arbeides det også med reguleringsplan for ny E18 og hovedsykkelvei. Billingstadsletta tilrettelegges for busstrafikk med kollektivfelt i begge retninger. I framtiden vil det også bli flere bussavganger fra Asker til Oslo.

Lysforurensning og innsyn

Det er foreslått en glassfasade som vender mot boligblokkene. Huseierforeningen mener glassfasaden vil skape lysforurensning. Hvis Bohus skal flyttes opp til 4.- 5.etasje kan det bli lys langt ut på kvelden.

Kommunen forstår at lysforurensning kan bli en utfordring. Forslagsstiller oppfordres derfor å arbeide videre for å finne løsning på å unngå at dette blir et problem. Næringsbygg i nærhet med boligområdene kan også skape problemer som innsyn.

Forslagsstiller mener strømprisene begrenser interessen i å ha lys stående på etter arbeidstid. De foreslår å plassere en trerekke bak næringsbygget for å skjule noe av bebyggelsen og ivareta det grønne beltet som engang var.

Takterrasse for allmennheten

Takterrasse over 5.etasje er tenkt å knyttes sammen med ballplassen på Gbnr.38/777, slik at takterrassen kan brukes av allmennheten. Det blir en slak bakke til bygget, og vegetasjonen skal tilbakeføres til naturlig tilstand. Huseierforeningen mener at det kan bli utfordrende med en allmenn tilgjengelig terrasse bl.a. fordi paviljongen på taket vil virke privatiserende og begrense allmennhetens bruk av terrassen.

Kommunens mener at det kommer an på hvordan bebyggelsen utformes med takoppbygget, og hvordan arealene benyttes av naboene. For å finne en løsning på problemet foreslår kommunen at forslagsstiller avholder workshop med naboene. På den måten kan en kartlegge ønsket bruk av takterrassen, for eksempel hvordan takterrassen skal møbleres og hvordan en skal tilrettelegge for at et takoppbygg med kontorer ikke privatiserer terrassen.

Veier og biltrafikk

Forslagsstiller foreslår en rømningsvei fra bak næringsbygget, som er en bratt bakke ned til gangveien. Rømningsveien vil gå over til naboeiendommen. Forslag til kundelevering bak bygget vil også øke til mer aktivitet i starten av gangveien.

Huseierforeningen mener de ikke vil tillate rømningsvei over til sin tomt. De er bekymret for at kaos med personbiler og varebiler rundt bygget, og aktiviteten ved gangveien, vil fortsette. Det kan være fordel med en bom nederst i gangveien for å gjøre gangveien tryggere.

Planforslaget må vise gode trafikale løsninger og redegjøre hva som er kjørearealer og hva som er gangarealer.

Kommentarer etter dialogmøtet

Kommunen oppfordrer forslagsstiller til å fjerne kanadagullrisen fordi den er svartelistet art som kan spre seg ganske fort.

Etter dialogmøtet har huseierforeningens tilbakemelding vært at forslagsstiller må søke å ivareta behov for atkomster til eget bygg på egen eiendom (se kommentar i Vedlegg 1). Nabogrunneier har fått muligheten til å benytte takterrasse på næringsbygget, men de ser ikke behov for dette. Det vil være opp til utbygger hvordan og for hvem de disponerer takterrassen.

Det bør reetableres et gjerde og vegetasjonsskjerm i grensen mellom eiendommene, slik at takterrasse og naboens uteareal er uavhengige av hverandre.

Arbeidet videre

Forslagsstiller skal arbeide videre med et planforslag som skal sendes til kommunen for behandling.

Når et planforslag er bearbeidet, skal det videre til politisk behandling (1.gangsbehandling). Dette kan skje vinter/våren 2023. Etter 1.gangsbehandling sendes planforslaget på høring. Da er det åpent for berørte å gi innspill til planforslaget.

Etter høringsperioden tas planforslaget opp til 2.gangs politisk behandling. Kommunestyret får planen til endelig behandling. Det er klagerett på kommunestyrets vedtak.

Deretter blir næringsbygget fremmet som byggesak, med søknad om byggetillatelse og nabovarsling. I denne fasen er det også aktuelt å inngå eventuelle avtaler.

Med vennlig hilsen

Jørgen Tysseland
Avdelingsleder Regulering

Elise Voll Mathiassen
Arealplanlegger

Billingsstadsletta 31 Gbnr. 39/454 Kommentarer etter dialogmøte 15.09.2022

Vi ønsker å kommentere følgende saker fra møtet:

- Billingsstadlia huseierforening har etter kunngjøring i Budstikka 28.02.2022 om oppstart av reguleringsarbeidet kommet med innspill i henhold til kunngjøringen. Innspill var sendt utbygger ved arkitekten og til Asker kommune som angitt i kunngjøringen. Vi erfarte i møtet at dette ikke hadde blitt sirkulert til alle de involvert i Asker kommune og vi vedlegger derfor vårt innspill nedenfor. Samme innspill og andre innspill var sendt inn av mange titalls eiere i de tre sameiene i Billingsstadlia. Innspillet kan derfor ansees som representativt for sameiernes mening om utbyggingen. Vi ber om at vedlegget sendes ut sammen med møtereferatet.
- Takterrasse for allmennheten: Huseierforeningen mener en takterrasse som planlagt vil fremstå som så privat at den i praksis ikke vil virke tilgjengelig for andre enn byggets leietaker. Dette kan ikke løses ved hjelp av møblering som når som helst kan endres. Den kan bare gjøres tilgjengelig ved at absolutt hele takoppbygget fjernes. Takoppbygget slik vi ser det blir en 6. etasje i et bygg hvor kun fem etasjer er forutsatt i plangrunnlaget. Takterrasse er ikke en god kombinasjon med ballplass / lekeplass for barn. Vi mener det derfor må settes opp et tett nettinggjerde mellom ballplassen og takterrassen. Adgang til takterrassen må ordnes i sin helhet via tomt tilhørende Billingsstadsletta 31 og ikke vi vår tomt. Vi ser for øvrig ikke at det vil være noen interesse for beboere i våre sameier å få enkel tilgang til denne takterrassen.
- På grunnlag av det som er nevnt over vedrørende takterrassen forlanger vi at det settes opp nettinggjerde langs hele grenselinjen mellom vår eiendom og Billingsstadsletta 31, minst tilsvarende vårt tidligere gjerde som utbygger fjernet. Langs dette gjerdet, på begge sider, reetableres et belte med trær og busker mest mulig slik det var før byggearbeidene ble igangsatt.
- Vedrørende inn/utganger i bygget tillater vi ikke at disse gjør bruk av vår tomt. Dette vil virke privatiserende av vår eiendom til fordel for Billingsstadsletta 31. At arkitekten har utelatt trappesjakter i bygget gir ikke rett til bruk av vår tomt som alternativ.

Med hilsen

Nils Kirkerud, Per Kristian Schaathun, Morten Berntsen

Vedlegg:

Innspill til oppstart av reguleringsarbeid, Billingsstadsletta 31.

Gottlieb Paludan Ark. v/Irene Norberg

ino@gottliebpaludan.com

Asker kommune

post@asker.kommune.no

Saksnr.: 21/4374 Gnr./Bnr. 39/454, 39/491 med flere
Innspill og merknader til «Detaljregulering for Billingsstadsletta 31»

Vi viser til kunngjøring i Budstikka 28.02.2022. Våre innspill og merknader til varsel om oppstart av detaljreguleringen har vi listet opp nedenfor:

1. OVERORDNET PLANGRUNNLAG OG TIDLIGERE BYGGESAKER

- I referat fra oppstartsmøte, datert 31.01.2021, viser Asker kommune blant annet til Kommunedelplan for Holmen og Slependen (vedtatt 29.01.2013). Vi bemerker at kommunedelplanen forutsetter at felt 0.NF5 kan bebygges «inntil» 5 etasjer og at 30 % av netto tomteareal skal avsettes som grøntareal. En økning til 6 etasjer, med takterrasse, er i strid med kommunedelplanens forutsetninger. Vi kan videre vanskelig se at man skal klare å ivareta kravet om grøntareal på 30 % av nettotomt og regner med at utbygger i det videre arbeidet med detaljreguleringen må redegjøre for hvor store deler av egen eiendom som faktisk kan avsettes til grøntareal. Vi kan allerede nå nevne at deler av arealene som er angitt som grøntområder på illustrasjonene, tilhører vår eiendom – Gnr./Bnr. 38/777.
- Tiltakseiendommen har allerede en utnyttelse som langt overstiger tillatt utnyttelse i gjeldende reguleringsplan. Det antas at det er derfor kommunen har bedt om ny detaljregulering dersom nye tiltak skal kunne vurderes. Slik vi ser det er utnyttelsen av tomten på Billingsstadsletta 31 allerede betydelig større enn det som er forsvarlig i forhold til den bruk eiendommen har. Bilforretning og møbelvarehus trekker i perioder så mange kunder at trafikkforholdene blir vanskelige. Vi mener derfor Asker kommune ikke kan tillate ytterligere påbygging.

Videre kan det ikke være slik at de forutsetninger som har ligget til grunn i tidligere plangrunnlag og tidligere byggesaker fullstendig fravikes gjennom ny detaljregulering. Vi vil her anmode kommunen og tiltakshaver om å respektere de vilkår som er stilt i tidligere byggesaker, men som ikke har blitt etterkommet.

Det regulerte isolasjonsbeltet på eiendommen, en ti meter bred stripe langs eiendomsgrensen, er ikke lenger med i forslaget til ny detaljregulering. I forbindelse med ny utbygging på eiendommen for noen år siden, ble det ved byggetillatelse i 2016 lovet å reetablere isolasjonsbeltet på taket av det nye bygget med planting av trær som naturlig vokser seg svært store. Isolasjonsbeltet som da ble fjernet, og som vi fortsatt krever at skal reetableres, bestod mest av gran, bjørk og noen edleløvtrær. Ved tillatelse til å

bygge på med nok en etasje i 2018, ble dette ytterligere forsterket. Asker kommune satte da reetableringen av isolasjonsbeltet/vegetasjonsbeltet som en forutsetning for tillatelsen og utvidelsen. Det ble i tillegg forlangt at det skulle plantes edelløvskog langs tomtegrensen der en anså at forholdene lå best til rette for vekst av svært store trær. Tiltakshaver ble videre anmodet om å gå i dialog med oss om dette, hvilket ikke har skjedd.

I en eventuell ny detaljregulering må derfor isolasjonsbeltet på taket over tredje etasje på bygget opprettholdes. Å hevde at isolasjonsbeltet reetableres ved at det legges en liten stripe gress på taket aksepteres ikke. Ei heller delvis parkmessig opparbeidelse rundt bygget når det som skal erstattes opprinnelig var naturtomt med skog.

2. REGULERING OG URETTMESSIG BRUK AV VÅR EIENDOM

- Vi ser av kartet at detaljreguleringsforslaget også omfatter del av vår eiendom Gnr./Bnr. 38/777. Ikke bare er deler av eiendommen med i planområdet, men skissene forutsetter også at deler av vår eiendom skal bebygges med støttemurer. I referatet fra oppstartsmøtet skriver kommunen eksplisitt at dette krever avtale med grunneier før det varsles oppstart av planarbeidet. Vi har aldri blitt kontaktet av forslagsstiller om dette og oppdaget tilfeldigvis at planarbeidet var igangsatt gjennom kunngjøring i avisen. Dette er ikke akseptabelt.

Vi har ingen interesse av å omregulere denne delen av vår eiendom og forlanger at den fjernes fra reguleringssaken. Vi vil i alle tilfelle ikke gi tillatelse til noen form for bebyggelse på noen del av vår eiendom. Deler av vår tomt ble sprengt bort i forbindelse med utbyggingen på eiendommen for noen år siden. Som nevnt krever vi her reetablering av terreng og vegetasjon. Det som er i igjen av trær/busker på vår eiendom nedenfor gangveien skal heller ikke ødelegges.

- Vi stiller spørsmål ved om i hvilken grad ny og eksisterende bebyggelse vil forholde seg til plan- og bygningslovens krav om avstand til nabogrense, jf. § 29-4. Ut fra illustrasjonene av planlagt bygningsmasse fremstår det som relativt åpenbart at ikke ubetydelige deler av bygningsmassen vil ligge nærmere vår grense enn 4 meter.

Etter skisser vedlagt nabovarsel i 2016 er byggets langvegg mot boligområdet målsatt til 2 m. Ble dette målet fulgt ligger den planlagte skråveggen i glass også ca. 2 m fra eiendomsgrensen. Videre går deler av bebyggelsen under skråveggen enda lenger ut, og ligger følgelig enda nærmere – eller faktisk på, vår eiendom. Vi vil motsette oss at kommunen gjennom en plansak tillater en utbygging nærmere vår grense enn det som er lovens utgangspunkt.

- Ved en så omfattende påbygging vil entreprenøren ha behov for plass i tilknytning til bygget i byggefasen. Når bygget er fullt utleid, antas det å være begrenset med plass til dette på egen tomt langs Billingstadsletta. Vi regner med at området på baksiden av bygget, vår eiendom samt gangveien er tenkt benyttet. Referatet fra forhåndskonferansen tyder også på dette. Vi protesterer på det sterkeste på bruk av vår tomt og gangveien på denne måten.

Når vi ser nærmere på skissene og ser disse sammen med forholdene slik de er på stedet, synes det vanskelig å legge på to kontoretasjer og gi disse uavhengig adkomst gjennom eksisterende bygg. Vi ser derfor muligheten for at det senere vil bli ønske om en separat adkomst til denne kontordelen direkte fra gangveien. Dette vil i tilfelle bli direkte inn på vår eiendom, noe vi ikke vil tillate. Det må derfor heller ikke tillates nødutganger inn mot vår eiendom da disse fort kan bli brukt som «normale» innganger.

Gangveien ble i sin tid skilt ut fra vår eiendom for at Asker kommune skulle ha fremtidig ansvar for drift og vedlikehold. Vi protesterer på at Asker kommune eventuelt tillater langvarig stenging av gangveien for at den skal benyttes som riggområde ved bygging på naboeiendom.

3. ØVRIGE KONSEKVENSER OG PUNKTER

- Skråveggen er i sin helhet en glassvegg som vil skape en gedigen lysforurensning rett mot vinduene til beboere i naboblokkene i to av våre sameier. Dette er helt uakseptabelt og er direkte i motstrid til tidligere krav om og hensyn bak isolasjonsbelte mellom boligbebyggelse og industri, kontor og forretningsbebyggelsen på Billingstadsletta. En eventuell vegg her må ligge minst 10 m fra eiendomsgrensen slik at isolasjonsbeltet opprettholdes og veggene må ikke ha vinduer som skaper lysforurensning for naboer.

På taket av det fem etasjer høye bygget er det en tilbaketrukket sjette etasje. Skissene viser denne etasjen i sin helhet med vinduer. Også denne etasjen vil gi betydelig lysforurensning rett mot boligbebyggelsen. At etasjen er tilbaketrukket gjør den mindre synlig fra Billingstadsletta, men den vil være svært synlig og være et negativt trekk sett fra boligområdet.

- Uteområdet nord for den planlagte påbyggingen vender direkte mot vår eiendom. Her er det gjort betydelige inngrep i naturlig terreng. At en nabo i slikt omfang ønsker å ta i bruk andres eiendom på denne måten er etter vår mening helt uakseptabelt. Det er tydeligvis ingen intensjoner om planting av trær, kun gress slik vi leser skissene. Slik bygget er utformet vil det skape inntrykk av at hele området nedenfor gangveien tilhører Billingstadsletta 31, noe det altså ikke gjør.

Vi mener det er så mange fullstendig uakseptable forhold ved forslaget som her er fremlagt, at Asker kommune ikke med rimelighet kan gjøre annet enn å kreve en betydelig nedskalering og endring av prosjektet innledningsvis i planprosessen.

Forslaget må hensynta tidligere krav og lovnader knyttet til isolasjonsbeltet og vegetasjon mot våre eiendommer. Videre må et eventuelt planforslag ta hensyn til sine naboer og omgivelser i langt større grad. For oss som nabo og eier av naboeiendommen som urettmessig trekkes inn, oppleves forslagsstillers og tiltakshavers manglende respekt her og i tidligere saker som direkte frekt og svært belastende for våre beboere.

Med hilsen
Morten Berntsen
Billingstadlia huseierforening

BILLINGSTADSLETTA 31

Referat nabomøte 05.09.23

Tilstede

Tor Arne Midtbø, plansjef Asker kommune

Hiwa Suleyman, saksbehandler, Asker kommune

Åsa Kristina Franzén, prosjektleder, Insenti

Kjersti Vallevik Håbjørg, landskapsarkitekt Bar Bakke

Thomas Fjeld, grunneier

Bitte Sandø, nabo, sameie 2

Morten Berntsen, nabo, sameie 3

Nils Kirkerud, nabo, huseierforening

Per Kristian Schaathun, nabo, sameie 1

Alv Skogstad Aamo, plankonsulent (ref)

1. Agenda

Informasjonsmøte med presentasjon av revidert forslag til reguleringsplan for påbygg på "Bentleybygget" - Billingstadsletta 31, med spesiell vekt på landskapsarkitektene i Bar Bakkes løsning av terreng, takflate og vegetasjon.

2. Presentasjon av prosjektet – Alv Skogstad Aamo

Reguleringsforslaget bygger på de føringer som er gitt i Regional plan for areal og transport, med prinsippet om fortetting langs kollektivbåndet fra Oslo til Asker. KDP Holmen-Slependens prinsipper for opprusting og fortetting av næringsområdet på Billingstadsletta og den nylig vedtatt kommuneplanens arealdel som definerer området som et sentralt vekstområde. Signalene har vært positive fra administrasjonen og på bakgrunn av overordnede planer og utviklingen i området, er det grunn til å tro at også politikerne vil

slutte opp om planforslaget. Det er heller ikke grunn til å tro at regionale eller statlige myndigheter vil reise innsigelser – plangrensen berører ikke regulert utvidelse av Billingstadsletta og det er ikke natur- eller kulturminne kvaliteter som blir berørt.

Prosjektet som ligger til grunn for reguleringen er en videreføring av forslag drøftet i tidligere nabomøter. Hensikten med løsningen er å komme naboene i møtet i relasjon til de bemerkninger og motforestillinger som er blitt reist mot det opprinnelige forslaget hvor en skråvegg – med glass over terreng - løste utfordringene med å bringe lastene ned til eksisterende bærevegg i bakkant.

Forslaget, hvor eksisterende bakvegg føres loddrett opp for bæring av påbygget, er blitt bearbeidet etter kommentarer. Vindusåpningene er redusert mot nord og Billingstadlia både på hovedbygget nye etasjer og på paviljongen på taket. I tråd med signalene fra Billingstadlia, er ikke takflaten koblet til eksisterende terreng. Eksisterende terreng er ført inn mot bakveggen slik at det i størst mulig grad fremstår som en naturlig forlengelse av eksisterende landskap.

Reguleringsplanen vil ha både handel og kontor som arealbruksformål, men det tas sikte på bilbutikk / showroom i de nye etasjene. For å få en hensiktsmessig logistikk-løsning og tilgjengelighet til fjerde etasje for utstillingsbiler, er det foreslått en rampe opp langs bakveggen, med innkjøring ved eksisterende vareutlevering. Rampen vil i sin helhet bli liggende under terreng, dimensjonert slik det kan etableres tilstrekkelig jordlag for vegetasjon over kulvert langs bakveggen. Den vil ligge omlag 2 meter inn over tomtegrensen, men under terreng og i en sone hvor bygging eller andre tiltak ikke er aktuelt. Ulempene synes slik sett å være små og bygging av kulverten vil ikke innebære vesentlig mer belastning for omgivelsene enn bygging av nye etasjer og reetablering av terreng inn mot bygget.

3. Landskapsplan –Kjersti Valle Vik Håbjørg

Landskapsplanen har som overordnet mål å reetablere en opprinnelig karakter i vegetasjon og topografi. Dvs at eksisterende terreng videreføres inn mot bygget og at både det området inntil bygget som må bearbeides og takflaten, beplantes med stedegne arter. Det legges tilrette for at takflatens kalk-grusbelagte areal revegeteres med en gressblanding som tillater naturlig innvandring av stedegne arter over tid. Massene legges ut i ulike tykkelser – 5 til 25 cm – og over tid vil de artene som best tilpasser seg klima og vekstforhold dominere. Fremmede arter, svartlistede, som gullregn og kanadagullris mm,

fjernes. Trærne erstattes med furu og varmekjære løvtrær. I etableringsfasen må området driftes og fremmedarter må hindres i å spre seg pånytt.

4. Spørsmål og diskusjon – videre prosess

I den videre prosess vil reguleringsplanen tas opp til administrativ behandling – reguleringskart, bestemmelser og ulike rapporter som belyser konsekvenser av forslaget skal bearbeides og godkjennes. Deretter vil forslaget bli lagt fram for politisk behandling og etter vedtak, lagt ut til offentlig høring.

Fra kommunens administrasjon og forslagsstillere, er det ønskelig at man kan legge bak seg tidligere konflikter og ulemper som manglende ferdigstilling fra entreprenør har medført. Det er viktig at prosjektet innpasses best mulig til omgivelsene. Forslaget viderefører eksisterende bygningsmasses uttrykk og karakter, mens uteomeådet er prosjektert med intensjoner om å reetablere den opprinnelige landskapskarakteren i størst mulig grad.

Det ble påpekt flere forhold fra Billingstadslia som de anses som for dårlig dokumentert og ba om supplerende materiale for å kunne gjøre en vurdering av prosjektet og hvorvidt det er løsninger som de ulike sameiene kan akseptere. Vedlagt følger illustrasjoner som belyser følgende forhold:

- Perspektiver av prosjektet fra ulike synsvinkler tatt ut fra 3D-datamodell.
- Perspektiver håndtegnet på basis av 3D-modell som viser landskapsløsning.
- Bearbeidet landskapsplan som viser en tettere vegetasjon langs bakveggen.
- Detaljerte illustrasjoner som viser sikring av skråning mot vest, vise gitterristen i bakkant og høyt flettverksgjerde (1,80-2,0m) rundt gitterrist etc. I tillegg til gjerde (1.0m) i eiendomsgrensen. plassering av gjerder i relasjon til tomtegrenser, terreng og ventilasjonsrist på hjørnet mot nordvest.
- Tverr- og langsnitt som viser eksisterende /oppmålt terreng og nytt / foreslått reetablert terreng.
- PDF'er av digital terrengmodell.
- Målsetting av kjøreåpning for traktoradkomst til området over tunneltak (Asker og Bærum Brann og Redning har uttalet at de ikke anser kjøring opp over tunnelen for brannbil som ønskelig eller realistisk).

- Plan som viser målsatt bredde innkjørsel kulvert og Bohus utlevering
- Tegning som viser rømning uavhengig av naboeiendom.

5. Tilbakemelding

Asker kommune og vi er opptatt av at vi har en god dialog og dokumenterer prosessen mellom utbygger og naboer. Vi ser også at det for alle parter er ønskelig med bedre fremdrift på reguleringsplanen slik at området kan ferdigstilles. Vi håper derfor vi kan få en tilbakemelding på det oversendte materialet i løpet av 14 dager.

Billingsstadlia huseierforening
Billingsstad, 07. november 2023

Gottlieb Paludan Ark. v/Alv Skogstad Aamo

alv.aamo@gmail.com

Asker kommune

post@asker.kommune.no

Gnr./Bnr. 39/454, 39/491, Billingsstadsletta 31
Oppfølging etter dialogmøte 5. september 2023

Vi observerer at det har kommet kun små endringer i planene på bakgrunn av de dialogmøtene som er avholdet. Det er derfor lite som endrer vår innstilling til prosjektet i forhold til kommentarer som ble innsendt etter at oppstart av planprosessen ble annonsert. Disse kommentarene var sendt våre sameiere og prosjektet ble diskutert på årsmøtene i 2023. Årsmøtene ønsket at huseierforeningen skulle fortsette å arbeide med saken på bakgrunn av disse kommentarene.

Nye tegninger mottatt 22. september 2023.

Den foreslåtte utvidelsen må avvises

- Bygget blir altfor stort for den lille tomten og for dominerende i vårt nærområde, samt at det kraftig reduserer grøntområdet i overgangen mellom bolig- og næringsområdet. Et grøntområde som i tidligere reguleringsplan var et 10 m bredt isolasjonsbelte med uberørt natur.
- I nylig vedtatt kommuneplan ser vi at 30 % av tomten skal avsettes til grøntområde. I det aktuelle prosjektet ser vi tilnærmet at 0 % er avsatt til grøntområde. Denne totale mangel på ivaretagelse av natur, mener vi ikke harmonerer med kommuneplanen.
- Vi ser videre at byggets langvegg grensende mot vår eiendom kun er plassert 2 m fra eiendomsgrensen, og at det på byggets kortsider mot sørvest, også grensende mot vår eiendom, er veggene lagt helt inn mot eiendomsgrensen. Dette gjør at reetablering av grøntområdet på vår eiendom med større, naturlig forkommende trær ikke blir gjennomførbart. Grøntområdet med store trær i dette området ble rasert av utbygger for å kunne sømbore for sprengning av tomten. En stripe av vår tomt forsvant også i utsprengningen. Det har hele tiden vært en forutsetning at utbygger skulle reetablere dette grøntområdet slik det var.
- Det er vår oppfatning at Asker kommune ikke kan tillate at utbygger får legge inn det maksimale antall etasjer når det overhodet ikke tas hensyn til grøntområder slik kommunepalen forutsetter, og i tillegg umuliggjør tilbakeføring av vår tomt til tidligere grøntområde. Vi mener Asker kommune ikke må tillate denne utvidelsen, alternativt må den reduseres betydelig ved å kutte ned på antall etasjer.
- Det er langs byggets bakvegg foreslått en kjørbare kulvert overdekket med litt jord og noen ubestemmelige lette fyllmasser. Denne kulverten forutsetter bygging inn på vår eiendom. Denne kulverten har vært diskutert tidligere og vi har klart og skriftlig gitt beskjed om at vi **ikke tillater** sprengning og bygging på vår eiendom. Denne kulverten burde nå vært fjernet fra planene. En slik kulvert vil ytterligere være til hinder for reetablering av grøntbelte med store trær på vår eiendom.
- Langs den sørvestre kortveggen som grenser mot vår eiendom ble det ikke sømboret ved utsprengningen av tomten. Det ble derfor en svært røft utseende sprengningsflate med store utfall inn på vår eiendom. På den laveste delen i grensen mellom de to eiendommene satte

Seltor AS opp en liten støttemur med sikringsgjerdet på toppen. Den resterende delen av fjellskrenten står fortsatt usikret med hensyn på fall fra toppen av skråningen. Vi forlanger at støttemuren forlenges i full lengde og at ødelagt natur på vår eiendom reetableres.

- Vi godtar ikke at veggene i de øvre etasjene legges helt inn mot eiendomsgrensen. Vi ser av tilsendte tegninger forslag til gjerde langt inne på vår eiendom. Det ser vi på som regelrett forsøk på tyveri av annenmanns tomtegrunn.
- Vi ser med dagens forhold at det på parkeringsområdet foran bygget blir kaotiske forhold på dager med mange kunder. Ut fra kommuneplanens arealkart ser vi at utvendig parkeringsareal også er foreslått redusert til fordel for utvidelse av trafikkareal på Billingstadsletta. En utvidelse av bygget vil uten tvil medføre økte problemer med kundeparkering og parkering for andre brukere i et utvidet bygg. Vi frykter slike problemer lett kan smitte over på vårt boligområde og føre til økt trafikk og belastning f.eks. på vår gjesteparkering.
- Vi var i ved begynnelsen av prosjektet i 2016 i dialogmøte om planene. Det var da planer for et bygg i to etasjer og vi ble overtalt til å akseptere at det ble sprengt ut for et bygg med maksimalt grunnnavtrykk med kun 2 m avstand til tomtegrense. Alternativet var et bygg i henhold til arealplan på 5-6 etasjer. Eksisterende isolasjonsbelte med natur skulle reetableres på taket av bygget. Etter at tomten var sprengt ut kom det nytt nabovarsel som varslet søknad om tillatelse til å bygge i tre etasjer. Også denne gangen skulle isolasjonsbeltet på 10 m reetableres på byggets tak. Dette var fortsatt med rimelighet mulig da taket fortsatt ble liggende lavere enn terrengnivå ved grensen til vår eiendom. Vi har senere sett at det i dokument vedrørende fundamentering var forutsatt et bygg i inntil seks etasjer bygget i etapper. Det vi ser nå er derfor etappe tre. At det var dette som var planen ble aldri nevnt for oss. Vi ser dette som et alvorlig svik i forbindelse med de avtaler som er gjort med oss som naboer og forøvrig mot Asker kommune. Dette gjør at vi ikke kan stole på utbygger som avtalepart.

Eventuell tillatelse til påbygging

Dersom Asker kommune tross våre protester skulle mene at utbygger kan forulempe naboer og fullstendig neglisjere kommuneplanens intensjoner om et fortsatt grønt Asker, krever vi at det tas hensyn til oss som naboer ved at det settes krav til utformingen av prosjektet.

- Vi vil at terrenget på vår eiendom og også så langt mulig på utbyggers eiendom istandsettes, rehabiliteres, slik det var med kantsone med store trær naturlig for området. Dette forutsetter av veggene mot vår eiendom på langsiden trekkes lenger vekk fra eiendomsgrensen enn 2 m som tegnet. Det var tidligere tegnet en skråvegg med glass. Vi hadde ingen innvendinger til skråveggen, kun til at den var av glass og ble en betydelig lysforurensning inn mot vårt boområde.
- Kulvert for innkjøring av biler som vil gå inn på vår eiendom tillates ikke. Vi krever derimot at dersom nødutgangen fra tredje etasje ikke flyttes, må den legges i kulvert. Eksisterende opplegg er ikke godkjent. Se Statsforvalters avgjørelse av vår klage på dispensasjon fra Asker kommune.
- Vi har tidligere sett at det har vært dører i bygget mot vår eiendom og mot gangveien. Dette i kombinasjon med at det ikke har vært tegnet tilsvarende trapp og heis med adkomst fra Billingstadsletta. Vi har oppfattet dette som et ønske om at all trafikk til og fra de øverste etasjene var tenkt ordnet fra gangveien og fra toppetasjen med adgang over vår ballslette. Vi ser ikke av tegningene hvorledes dette nå er tenkt og noterer derfor at vi ikke tillater at det planlegges adkomster, eventuelt nødutganger mot vår eiendom eller generelt mot Billingstadlia. Slik adkomst vil lett føre til at biler trekkes til bygget via Billingstadlia med stopp i svingen ved enden av gangveien. All biltrafikk til bygget via Billingstadlia må forhindres. Asker kommune må tydeliggjøre at også senere etablering av adkomster fra Billingstadlia etc. ikke kan tillates.
- Vi har tidligere sett et ønske om at byggarbeidene skal kunne utføres via vår tomt og gangveien. Vi tillater ikke at vår tomt benyttes som anleggsområde for byggarbeidene. Vi appellerer også til Asker kommune som eier av gangveien at det ikke tillates at denne veien benyttes for byggarbeidene. Eierskap til denne gangveien er overført fra oss til Asker kommune for drift og vedlikehold og ikke for å benyttes for arbeider som er til sjenanse for våre beboere.

- Det var tidligere tegnet store vindusflater som ville gi betydelig lysforurensning mot våre boliger. Dette er nå redusert. Asker kommune må tydeliggjøre at etablering av vinduer som kan gi lysforurensning mot vårt boområde heller ikke i fremtiden vil være tillatt.
- Langs den sørvestre endeveggen må det som før nevnt etableres en støttevegg i hele lengden i eiendomsgrensen. Ved en eventuell påbygging får ikke endeveggen plasseres nærmere vår eiendom enn underliggende vegg.
- Alle nye vegger må tillate at trær kan vokse seg store på vår eiendom med grener inn over utbyggers eiendom. Det må i tillegg være rom for vedlikehold av vegger på nytt bygg uten å ødelegge natur på vår eiendom.

Uansett utfall av Asker kommunes behandling

- Ved siden av øvre inngang til tunnelen ligger vår eneste kjørevei til området »ballsletta» og området nedenfor blokkene i sameie 2, Billingstadlia nr. 2 og 4. I tillegg til å være viktig for vedlikeholdet av vårt felles område for lek, har det i forbindelse med utarbeiding av beredskapsplan vært pekt på at adkomsten er viktig for adkomst for brannvesenet ved mulig brann i en av disse to blokkene. Spesielt har det i samarbeid med brannvesenet vært pekt på behovet for redning fra verandaer i tilfelle brann. Adkomst med brannbil er derfor viktig å opprettholde. Dette fordrer at biler med 10 tonn akseltrykk kan trafikkere denne adkomstveien. Dette gjelder forøvrig også om videre bygging ikke blir tillatt.
- Hvilebenken som tidligere stod i øvre ende av gangveien og som nå midlertidig er plassert ved inngangen til tunnelen flyttes tilbake til der den tidligere stod. Benken er vår eiendom og mulig skade repareres.
- Støttemur som beskrevet, settes opp langs eiendomsgrensen i enden av bygget. Det plantes trær langs vår eiendom som beskrevet i Asker kommunes tillatelse til å øke bygget med en tredje etasje i 2018.
- Endring av terreng på vår eiendom tillates ikke.

Med hilsen

Billingstadlia huseierforening

Per Kristian Schaathun, Nils Kirkerud, Birgit Sandø, Per Erik Løkken

Vedlegg:

Diverse bilder

Tidligere grøntområde ved toppen av gangveien.

Tidligere kjørbare vei til vårt lekeområde og mulig oppkjøring for brannbil.

Støttemur i sørvestre ende av bygget. Alt til venstre for forlengelsen av denne støttemuren er vår eiendom og skal tilbakeføres slik den var. Støttemuren forlenges bakover og sikres med nettingjerde.

Grensen mellom eiendommene ligger litt ut på taket av bygget. Området rehabiliteres som grøntområde med store trær som finnes lokalt.

Kommentarer til svarbrev fra Billingstadlia huseierforening datert 07.11.23

Det er innledningsvis kommentert tegninger oversendt i september 2023 og argumentert for at påbygging ikke skal tillates:

- **Bygget blir for stort;** fotavtrykket opprettholdes og utvides i svært liten grad slik at det i første rekke er høyden som endres. Topografien og avstanden til bebyggelsen i Billingstadlia gir et godt utgangspunkt for påbygging. Det er etter vår mening få negative konsekvenser for omgivelsene og grøntbeltet blir etablert i form av en stedstypisk kalklandskap på takflaten.
- **Ikke oppfylt 30% grøntareal;** dette kravet innfris med en kombinasjon av opparbeiding med ny vegetasjon på terreng innenfor eiendomsgrensen og på takflaten. I tillegg vil området mellom bygget og turveien opparbeides med variert, stedegen vegetasjon for å skjerme mot Billingstadlia og erstatte svartlistet vegetasjon med stedegne arter.
- **For liten avstand til eiendomsgrenser;** eksisterende bærende vegg mot nord må videreføres vertikal nær bygget og utvides i høyden for å føre kreftene ned til fundamentet. Mot vest har bygget en utstrekning som skal bidra til en god utforming av gavlfasaden og en god utnyttelse av tomten, pga topografien er det lite realistisk med en utbygging på Billingstadlias tomt i dette området. Dette er også i tråd med kommunens forståelse av at området er i ferd med å få et mer urbant, bymessig, preg og at det i bymessige situasjoner ikke er unormalt med bygging 1-2 meter fra eiendomsgrenser.
- **For mange etasjer;** innenfor *bybåndet* i den regionale planen for areal og transportplanlegging skal det legges til rette for høy utnyttelse og fortetting, tilsvarende er området i KPA definert som et *prioritert vekstområde* og i KDP Holmen – Slependen gis det rom for 5 etasjer og en tilbaketrukket etasje der omgivelsene tillater det. Den store nivåforskjellen fra Billingstadsløtta og 1. Etasje opp til Billingstadlia tilsier at dette er et område hvor det ligger godt tilrette for en 5 + 1 løsning.
- **Negative konsekvenser av kulvert;** det er etter vår mening få negative konsekvenser for naboeiendommen med kulvert under terreng, men det er, slik vi har oppfattet Asker kommunen, en løsning som ikke vil bli anbefalt fra kommunens side uten at det foreligger en avtale med tomteeier for det området under bakken som vil bli berørt. Vi tar derfor kulverten ut av planen og erstatter den med en bilheis på gatesiden av bygget.
- **Krav om reetablering av terreng mot sørvestre kortvegg;** Ved tidligere befarings, sammen med Asker kommune og naborepresentant, har kommunen uttalt at de ikke ønsker mer betong og store murer. De ønsker at det beholdes slik det er og at det gror til med naturlige vekster av seg.
- **Vegglivet mot nord nær tomtegrensen;** avstanden er omlag 2 meter fra tomtegrensen som følge av eksisterende bæreveggs posisjon. Gjerdets plassering kan justeres og flyttes nærmest mulig tomtegrensen.
- **Parkeringskaos;** det er ingen konkrete planer for bygging av regulert løsning med kulvert under rundkjøringen på Billingstadsløtta for sykkelvei, med tap av parkeringsarealet foran bygget som følge. I overskuelig fremtid vil situasjonen være som i dag. Inngangen til alle etasjene vil fortsatt være fra gateplan og Billingstadsløtta slik at fremmedparkering på Billingstadlias område trolig ikke vil være en attraktiv løsning for kunder. Omfanget av parkering er for øvrig i tråd med kommunens ønske om å redusere bilbruk.

- **Tidligere avtaler ikke respektert;** intensjonene var opprinnelig 3 etasjer, men markedet og overordnede planer har i ettertid gjort påbygging i høyden til en god løsning. En løsning som er i tråd med regionale og nasjonale føringer om fortetting innenfor allerede utbygde områder og områder med god kollektivbetjening.

Hvis planforslaget blir vedtatt, har Billingstadlia forslag til krav som kommunen bør sette til utforming av prosjektet:

- **Bakvegg trekkes lenger vekk fra eiendomsgrensen;** eksisterende bærevegg gir føringer for hvordan en konstruktiv og rasjonell påbygging kan finne sted. Avstanden til eiendomsgrensen muliggjør fortsatt en god terrengtilpasning og reetablering av vegetasjon, slik det er dokumentert i landskapsplanen. En skråvegg er vurdert som lite hensiktsmessig sett fra leietakernes behov og at det også arkitektonisk er ønskelig å videreføre byggets kubiske karakter framfor å introdusere nye formelementer.
- **Kulvert innenfor eiendomsgrensen;** forslag om kulvert utgår. Nødutgang vil bli løst innenfor tomtegrensen.
- **Ønsker ikke adkomst over Billingstadlia;** det er ikke forutsatt innganger eller adkomst fra nord og Billingstadlia. Det er eksisterende inngang fra Billingstadletta med heis og trapp som vil bli benyttet også for nye etasjer.
- **Byggearbeider på Billingstadlias tomt;** det vil bli utarbeidet en plan for anleggsfasen hvor rigg og drift i størst mulig grad organiseres innenfor eiendomsgrensen. I perioder hvor fasader og terreng skal ferdigstilles mot omgivelsene, vil områder utenfor tomtegrensen bli berørt – det er også forutsatt at reetablering av terreng og ny vegetasjon på naboeiendom skal utføres i forbindelse med utbyggingen. Det vil bli gitt bestemmelser i planen for temporær bruk av kommunens og Billingstadlias arealer som grenser til byggeplassen, knyttet til spesifikke deler av byggeprosessen.
- **Ønsker ikke store vindusflater;** det er forutsatt et normalt antall vinduer og størrelser på disse som sikrer at lokalene får dagslys som tilfredsstillende arbeidsmiljøkrav.
- **Sørvestre endevegg for nærme tomtegrensen;** dette er en løsning som har vært diskutert med kommunens saksbehandler for å finne en estetisk god avtrapping av volumet mot vest. Det er et område som det er lite realistisk at vil bli utbygget pga topografi og representerer ingen ulempe for Billingstadlia.
- **Tillate store trær;** det vises til landskapsplan og beskrivelse av denne som vi mener gir en god løsning på området mellom nybygg og Billingstadlia. Det har vært en god dialog med kommunen om landskaps- og planteplan som skal være realistisk og sikre god reetablering av vegetasjon på sikt. Planen er basert på utplanting av mange og små «pisker», med uttynning over tid som sikrer langsomst voksende og større trær på sikt.

Generelle merknader:

- **Sikre adkomst brannbil til ballsletta;** adkomst for brann bil vurderes av brannfaglige instanser å være lite aktuelt slik stigningsforholdene er på området i dag. I vår dialog med ABBV har de vært tydelig på at arealet ikke skal eller kan brukes av brannbil. Dette pga. stigningsforhold, bærelag og underlag i selve bakken, samt ballsletta, og at dimensjoneringen av kulverten for adkomstveien, ikke er sikret at er dimensjonert og oppfyller kravene til brannbil. Det ville vært en stor sikkerhetsrisiko. Bredden på adkomstveien blir opprettholdt for normale kjøretøy.

- **Hvilebenk må flyttes;** hvilebenk vil bli flyttet tilbake til opprinnelig plassering når byggearbeidene og utomhusområder er ferdigstilt, og eventuelt reparert.
- **Etablering av støttemur ved gavl og trebeplanting;** det vises til landskapsplanen som illustrerer ny vegetasjon. Etablering av en mur har ikke vært sett på som ønskelig fra kommunens side. Sikring av fjellskråning er nøye bearbeidet og ivaretatt i ny landskapsplan. Det etableres rist bakkant i av bygg og høyt gjerde. Utkragingen av bygget vil skjule det meste av skråningen og gi en vesentlig forbedret situasjon.
- **Ønsker ikke endring av terreng;** det vises til landskapsplanen som viser en løsning av terreng som i hovedsak tar utgangspunkt i eksisterende terreng, men justert for å få fall ut fra fasade og redusere høydevirkning på fasaden. Prosjektet har sammen med kommunen og naboer i flere møter drøftet terrengtilpasning og forslaget ser vi som den beste løsningen for både bygg og reetablering av terreng, også mtp vannhåndtering og estetiske kvaliteter.

Trafikkanalyse – Billingstadsletta 31

Figur 1: Illustrasjon fra Medvind arkitekter

Oppdragsnavn **Billingstadsletta 31**
 Prosjekt nr. **31091**
 Utarbeidet av **Carina Wilmann**
 Kontrollert av **Pål Hågensen**
 Godkjent av **Alv Aamo Skogstad**
 Beskrivelse **Trafikkanalyse**

Revisjon

02	21.08.2023	Justering av rapport etter tilbakemelding	Carina Wilmann		Alv A. Skogstad
02	12.05.2023	Justering av rapport med utgangspunkt i ny parkeringsnorm og kommuneplan 2023-2035.	Carina Wilmann		Alv A. Skogstad
01	29.09.2022	Leveranse – endring etter tilbakemelding rundt snarveien Billingstadlia	Carina Wilmann	Pål Hågensen Erling Nymark (anlegg)	Alv A. Skogstad
00	14.09.2022	Første leveranse	Carina Wilmann	Pål Hågensen Erling Nymark (anlegg)	Alv A. Skogstad
Rev.	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet av	Kontrollert av	Godkjent av

Innholdsfortegnelse

1	OPPSUMMERING.....	1
2	INNLEDNING	2
2.1	Planområdet.....	2
2.2	Vurderingsområder for trafikkanalysen.....	2
2.3	Andre pågående planer i nærområdet	2
2.4	Grunnlag	2
3	DAGENS SITUASJON.....	3
3.1	Parkering	3
3.2	Renovasjon, varelevering og uttrykning.....	3
3.3	Trafikksikkerhet.....	5
3.4	Kollektivtilgjengelighet.....	7
4	FREMTIDIG SITUASJON	8
4.1	Renovasjon, varelevering og uttrykning.....	8
4.2	Trafikksikkerhet.....	9
5	TRAFIKKBREGNINGER	10
5.1	Turproduksjon	11
5.1.1	Bilturproduksjon Billingstadsletta 31 (39/454)	11
5.1.2	Bilturproduksjon Billingstadsletta 19 (39/662), 23 (39/1677) og 25 (39/129)	12
5.2	Trafikktelling	12
5.3	Parkering	14
5.3.1	Sykkelparkering	14
5.4	Påvirkning på FV1424.....	15
6	RIGG OG ANLEGGSFASEN.....	16
6.1	Plassering og anleggstrafikk	16
6.2	Fase 1 – Utbygging av bygningsmasse -Alternative plasseringer av kran	16
6.2.1	På fortauet/GS-vegen på Billingstadsletta	17
6.2.2	Foran Bentley	17
6.2.3	Ved Billingstadlia	18
6.2.4	Ved snarvei opp til Billingstadlia	19
6.3	Fase 2 – Innredningsarbeider.....	20
6.4	Trafikksikkerhet.....	20
7	REFERANSER	21

1 OPPSUMMERING

Det er igangsatt arbeid i forbindelse med utvidelse av eksisterende bygningsmasse på næringstomten Billingstadsletta 31. Det er gjort en trafikkvurdering med beregninger og vurdering av nyskapt trafikk, og hvordan dette påvirker FV 1424/Billingstadsletta. Det ansees som uproblematisk for FV1424 med en økning i avkjørselen, uavhengig av om det planlegges for Alternativ 1 - utvidelse bilbutikk, Bentley m.fl. - eller Alternativ 2 med kontorformål.

Det vil være ulike strategier for parkering for sykkel og bil:

- Planforslaget legger ikke til rette for at fremtidig situasjon skal få flere bilparkeringsplasser enn de som eksisterer i dagens situasjon.
- Planforslaget og utomhusplanen legger til rette for opparbeiding av flere sykkelparkeringsplasser, basert på kommunens vedtatt parkeringsnorm for henholdsvis arealkrevende handel i alternativ 1 eller kontorformål i alternativ 2, arbeidsreiser forutsettes i all hovedsak i begge alternativer til fots, med sykkel eller med kollektiv transport.

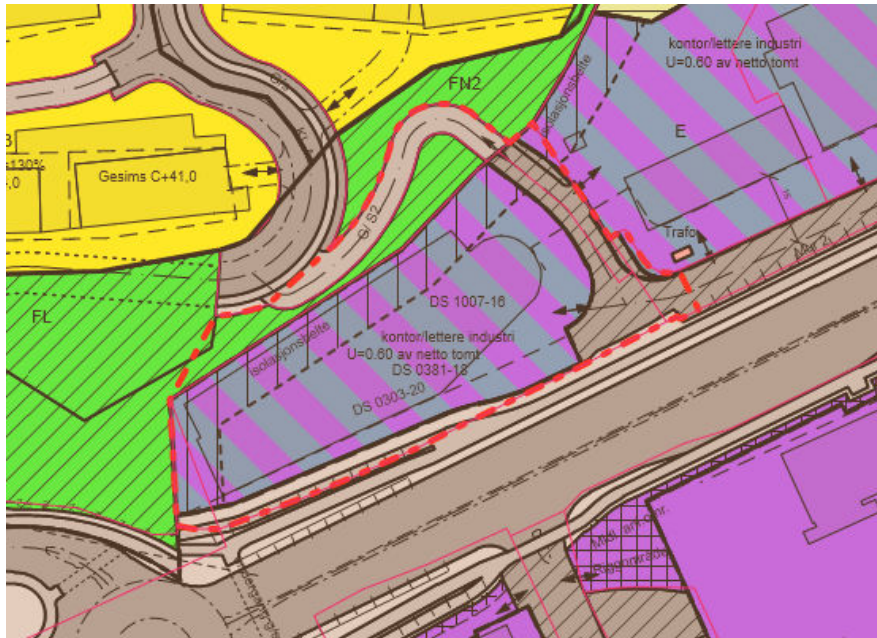
Løsning for renovasjon, varelevering og uttrykning vil bli det samme som i dagens situasjon, med noe begrenset plass for manøvrering for varelevering dersom det står parkerte biler i området utenfor ved hovedinngangen.

Av hensyn til rigg og anlegg er det vurdert flere alternative løsninger, der noen krever større tiltak enn andre. Det med minst påvirkning for tilstøtende områder er alternativet der kran plasseres ved snarveg opp mot Billingstadlia.

2 INNLEDNING

2.1 Planområdet

Planområdet ligger sør på Billingstad, i næringsområdet nord for E18. Planforslaget omhandler påbygging av det allerede eksisterende næringsbygget på Billingstadsletta 31. I dag grenser planområdet til boligområdet Billingstadlia, næringsbyggene til Billingstadsletta 25 og Møbelringen, samt. FV1424 Billingstadsletta. Hensikten med planforslaget er å utnytte tomten bedre ved å addere nye etasjer for forretning/kontor på eksisterende takflate.

Figur 2: Viser planområdet med stiplet rød linje.

2.2 Vurderingsområder for trafikkanalysen

- Vurdere og beregne nyskapt trafikk
- Vurdere trafikken inn/ut på FV1424 fra Billingstadsletta 31, 25, 23 og 19.
- Vurdere eventuelle konfliktpunkter
- Vurdere parkering for sykkel og kjøretøy
- Vurdering av snuforhold for renovasjon, uttrykning og varelevering
- Vurdere rigg og anleggsområde – sette opp forslag til plan

2.3 Andre pågående planer i nærområdet

Planområdet og tilstøtende områder ligger under *Detaljregulering for E18 Ramstadsletta - Nesbru* som er under arbeid.

2.4 Grunnlag

Grunnlaget for trafikkanalysen er befaringsnotiser, dokumenter fra oppdragsgiver, samt informasjon mottatt på e-post.

Grunnlaget for presentasjon av dagens situasjon gjøres ut ifra befaringsnotiser utført 02.06.2022 og 08.06.2022, i tillegg til Google Streetview.

3 DAGENS SITUASJON

Det eksisterende næringsbygget sto klart i 2020. Bilforretningen Bentley holder til i første etasje, mens møbelforretningen Bohus holder til i andre og tredje etasje. I underetasjen er det parkeringskjeller.

3.1 Parkering

Bilparkering

Det er bilparkering både i parkeringskjeller og på terreng. 40% av parkeringene i kjelleren benyttes til Bohus kundeparkering og parkering for ansatte. Resten benyttes av Bentley. I parkeringskjelleren er det 42 plasser, som vil si at omtrent 17 plasser brukes av Bohus som ansatte- og kundeparkering. De resterende 25 brukes av Bentley.

Det er 1-2 HC plasser nær hovedinngangen, men disse er ikke merket med figur. Det er 25 parkeringsplasser i tillegg til HC plasser. Disse ligger plassert langs murkanten mot FV1424, og ved siden av HC-parkeringen. Disse 25 parkeringsplassene er alle lokalisert på den del av tomte som er regulert som veiareal. Arealet ble regulert i forbindelse med anleggelse av ny rundkjøring og skulle sikre mulighetene for å etablere gang-/sykkelkulvert under Billingstadsletta, med rampe og gang-/sykkelvei parallelt med fasaden til nummer 31. Dette området inngår ikke og blir ikke regulert i dette planforslaget, det vil si at disse parkeringsplassenes videre bruk er avhengig av bruksavtaler som vil gjelde inntil ny gang-/sykkelløsning eventuelt etableres.

Sykkelparkering

Det er ikke observert tilrettelagt sykkelparkering på terreng, og ut ifra tegninger er det ikke lagt opp til sykkelparkering i parkeringskjeller.

3.2 Renovasjon, varelevering og uttrykning

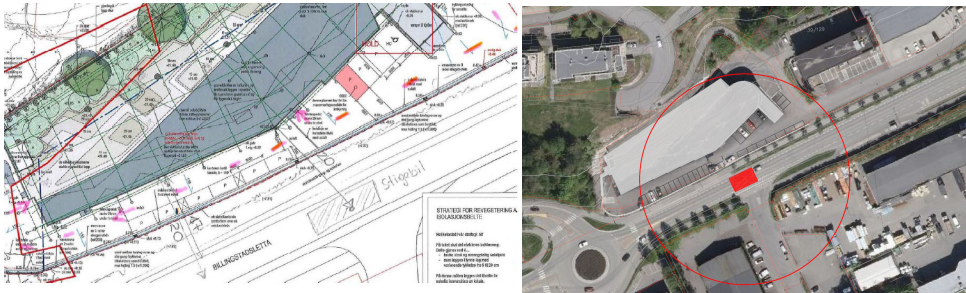
Det er varelevering og renovasjon på vestsiden av bygget. Vareutlevering fra Bohus er på østsiden, like ovenfor nedkjøring til parkeringskjeller. Her rygger kjøretøy med og uten henger, men det ansees ikke som problematisk av hensyn til at det er relativt få antall gående og syklende som bruker snarvegen opp/ned til/fra Billingstadlia. De fleste som ble observert, brukte hjelpemann ved rygging.

Varelevering er på vestsiden av bygget, og utføres ved at lastebiler rygger langs Bentley og inn mot varemottaket. Det er gaffeltruck tilgjengelig ved varemottaket, som forenkler leveranseveien. Generelt anbefales det ikke rygging over lengre strekning til et varemottak. I dette tilfellet er det ikke lagt opp til at myke trafikanter skal gå langs eller krysse, annet enn ved hovedinngangen eller til/fra parkeringsplassene. Det antas uansett at varelevering hovedsakelig gjennomføres utenfor åpningstider eller når det er antatt minst gående til hovedinngangen. Utført sporing viser at det er relativt trangt dersom varelevering gjøres når det er mange kunder som står parkert langs muren mot FV1424, se Figur 3

Figur 3: Trangt for lastebil å rygge bak, spesielt i området som er ringet rundt med rød sirkel. Det er trangt dersom det er parkerte biler eller utlånshengere. Svarte rektangler viser parkeringsplasser for biler og oppstilling for utlånshengere.

Av hensyn til uttrykning er det begrenset med vendemulighet på området. Ambulans og politi har mindre kjøretøy enn brannbil, og har bedre vendemuligheter. Oppstillingsplass for brannbil er i henhold til *Brannkonsept – as-built Billingstadsletta 31-35* plassert i Billingstadveien, se Figur 4. Oppstillingsplassen gir tilgang til nesten hele bygget, rød sirkel viser 50 meter rekkevidde.

Figur 4: Brannoppstillingsplass skissert fra Brannkonseptet til venstre, og skisse av u.t. til høyre.

I henhold til Brannkonseptet er det kjørbart adkomst til hovedinngang, plan 2. etasje og til utvendig trapp. Det er ikke vendemulighet ved vareleveringsområdet/utvendig trapp for brannbil, og det er begrenset tilgjengelighet dersom det er parkerte biler innenfor rød sirkel som vist i Figur 3.

3.3 Trafikksikkerhet

De siste 10 årene er det registrert 3 ulykker i nærheten av planområdet. Alle tre er ulykker mellom syklist og bilist i kryss utenfor planområdet, og punktene vises i Figur 5.

Figur 5: Trafikkulykker i nærheten av planområdet de siste 10 årene

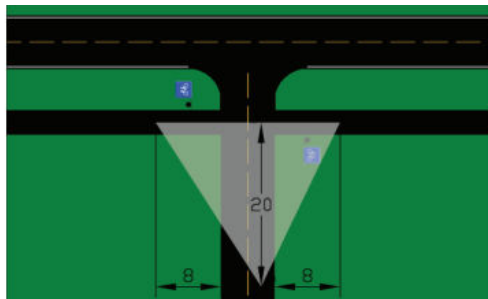
Innkjøring til området

I henhold til Statens vegvesens Håndbok N100 (krav 4.65) er det krav om at en avkjørsel har utforming som et kryss dersom ÅDT er mer enn 50 i avkjørselen og mer enn 2000 på primærveien (FV1424). Avkjørselen skal derfor ha en utforming som et kryss. Figur 6 viser krysset i kjøreretning mot Holmen.

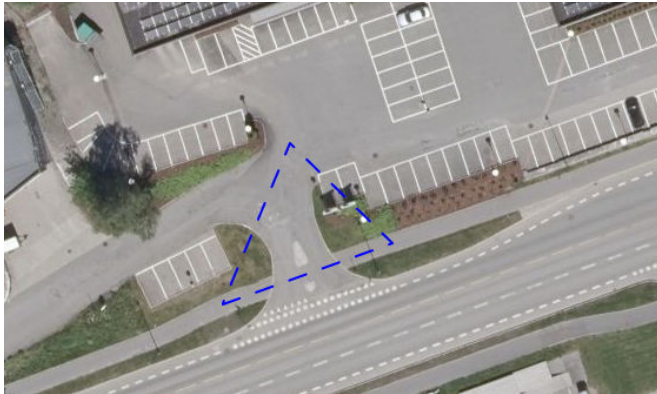
Figur 6: Skjerm bilde fra Google Maps i kjøreretning mot Holmen. Her vises det at det er begrenset sikt på grunn av informasjonsskilt.

Oppmerkingen i krysset tilsier at syklende på gang- og sykkelvegen har vikeplikt som vanlig, og at bilistene har vikeplikt for sykkelfeltet. Ut ifra observasjoner er det flere syklistene på gang- og sykkelvegen som sykler som om bilistene har vikeplikt for dem. Syklistene kommer ofte i høye hastigheter både på gang- og sykkelvegen og i sykkelfeltet.

Figur 7: Figur 4.24 fra håndbok V122 Sykkelhåndboka som viser sikt mellom gang- og sykkelveg og veg der syklende har vikeplikt (mål i meter).

Det er satt inn siktlinjer i henhold til *Figur 4.24* i SVV Håndbok V122, se *Figur 7* og *Figur 8*. Det er tillatt med enkeltstående trær, stolper og liknende innenfor siktretkanten, men diameteren skal i henhold til SVV Håndbok V121 ikke være større enn 0,15 m.

Figur 8: Viser krysset med siktretkant.

Som man kan se på *Figur 8*, ser man at det ene skiltet er helt innenfor siktretkanten, og det andre skiltet er delvis innenfor. Dette skaper dårlig sikt i retning Sandvika for kjørende ut fra nr 19, og for syklende på GS-vegen i retning Holmen. Syklende og el-sparkeyyklende kommer i høye hastigheter, sammen med redusert sikt og uvitenhet rundt vikepliktsregler, kan det skape konflikter. Det ble observert konflikter flere ganger i forbindelse med befaringen. Sikthindringen skyldes skiltene, men også buskene på grunn av høydeforskjell. Skiltene tilhører Billingstadsletta 19 A og B.

Figur 9: Skiltene er helt eller delvis innenfor siktretkanten. Buskene og høydeforskjellen i terrenget bidrar til dårligere sikt.

Ellers er sikten ansett som tilfredsstillende. Sikt mot FV1424 er tilfredsstillende.

Trafikksikkerhet ved snarveien opp mot Billingstadlia

Det er utført telling av myke trafikanter opp og ned snarveien til Billingstadlia. Resultatene vises i Tabell 5 i kapittel 5.2. Det ble observert totalt 13 myke trafikanter i timen som benyttet snarveien, og det ble ikke observert konflikter mellom myke trafikanter og kjørende. Det var også kun voksne som brukte snarveien i observasjonstiden.

Snarveien er ikke skiltet som en gang- og sykkelvei, og inngår ikke i sykkelnettkart. Snarveien går over til adkomstveier til parkeringsareal og vareutleveringsområde. Ifølge Asker kommune og Billingstadlia Husforening er Bohus sitt vareutleveringsområde trafikksikkerhetsmessig uforsvarlig. Årsaken er at flere som skal hente varer hos Bohus

benytter snarveien som en del av manøvreringen ved at de rygger over og forbi snarveien. Syklister som benytter snarveien på vei ned kan oppnå høy fart, som gir økt risiko for konflikt med et ryggende kjøretøy.

Av hensyn til siktkrav så ansees det ikke som tilfredsstillende med tanke på syklister. Dette på grunn av at snarveien er bratt, trær/busker som hindrer sikt ved høy fart i innersvingen, samt ryggende kjøretøy som kan være fokusert på manøvrering med henger, fremfor sikkerhet mot myke trafikanter. Det ansees dog som tilfredsstillende sikt mot gående, forutsatt at kanter/busker/trær trimmes og ikke reduserer sikten. Figur 10 viser snarveien fra ulike vinkler nederst i snarveien.

Figur 10: Bildene viser snarveien opp til Billingstadlia.

3.4 Kollektivtilgjengelighet

I umiddelbar nærhet er det holdeplass for buss. Det er to busslinjer som går i begge retninger. Linje 250 går mellom Slemmestad/Sætre og Oslo bussterminal og har også ekspressavganger. Linje 270 kjører mellom Sandvika og Asker. Det er relativt ofte avganger, og det ansees som god kollektivtilgjengelighet.

Det er om lag 500 meter gangavstand til Billingstad stasjon. Linje L1 stopper på Billingstad og går mellom Spikkestad, Asker, Oslo S og Lillestrøm på Hovedbanen.

4 FREMTIDIG SITUASJON

I fremtidig situasjon bygges det på med to etasjer, samt en tredje etasje som ikke dekker hele bygningens fotavtrykk, se Figur 11 for foreløpig illustrasjon. Ellers vil uteområder, kjørearealer og lignende være lik eksisterende situasjon. Det planlegges ikke for flere bilparkeringsplasser enn det som allerede er etablert.

Figur 11: Illustrasjon fra Medvind arkitekter som viser fremtidig situasjon.

Det er foreløpig uavklart hva slags formål de nye arealene skal ha. Det vil derfor i denne rapporten ta hensyn til informasjon mottatt fra oppdragsgiver i tillegg til plantegninger. Det gir to alternativ.

Alternativ 1 – Bentley / bilforretning leier de nye arealene

Alternativ 2 – Det planlegges for kontor med åpent landskap

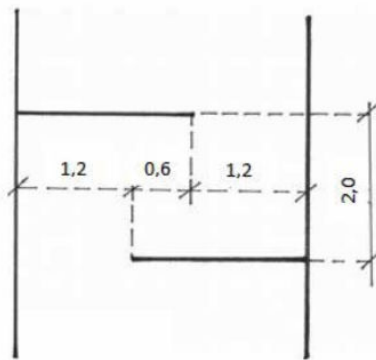
4.1 Renovasjon, varelevering og uttrykning

Det vil ikke være noen endringer som følge av påbygget av hensyn til renovasjon, varelevering og uttrykning, annet enn noe økt behov for varelevering og vareutlevering.

4.2 Trafikksikkerhet

Av hensyn til trafikksikkerhet kan det være behov for tiltak ved snarvegen opp til Billingstadlia. Det er begrensede muligheter å flytte vareutleveringen til Bohus, slik at tiltakene som foreslås retter seg mot å redusere muligheten til å bruke snarveien som et snuområde, i tillegg til å redusere fart på syklistene. Et alternativ for å sikre snarveien er å plassere ut en bom. Det kan enten være en ensidig bom eller en saksebom, se Figur 12. En saksebom virker fartsreducerende for syklistene i større grad enn en ensidig bom, men er samtidig noe omdiskutert på grunn av mulige farlige situasjoner for syklistene. Sammen med oppmerking og rumlefelt i forkant av bommen, kan dette være et godt alternativ. En bom vil tydeliggjøre for myke trafikanter at de går over til et annet vegsystem, samtidig som at kjørende delvis ikke kan rygge opp snarveien. Å klippe busker og trær i innersvingen kan bidra til bedre sikt.

Figur 12: Prinsippskisse for saksebom ved 3 meter bred gang- og sykkelvei. Bilde fra SVV Håndbok V128 Fartsreducerende tiltak.

Et annet tiltak kan være tydelig skilting ved snarveien om innkjøring forbudt og informasjon om at det er snarvei med myke trafikanter. Informasjon for myke trafikanter om ryggende kjøretøy kan også settes opp.

5 TRAFIKKBREGNINGER

Metoden som benyttes er trafikkberegning i henhold til Statens vegvesen håndbok V713. Inngangsdata og grunnlag for trafikk tall er hentet fra mottatte plantegninger og befaring og vises i Tabell 1.

Tabell 1: Viser datagrunnlaget fra tegninger, befaring og informasjon fra oppdragsgiver.

Eksisterende	Antall	Enhet
Sum salgsareal	4326	m ²
Parkeringsplasser sykkel	0	Stk.
SUM bilparkeringsplasser	67	Stk.
Ansatte Bentley per dag	5	Ansatte
Ansatte bohus per dag	10	Ansatte

Planforslag	Antall	Enhet
SUM Areal	3890	m ²
SUM Kontorplasser	326	Stk.
Ansatte Bentley per dag	2	Ansatte
Ansatte bohus per dag	5	Ansatte

For planforslaget er det som nevnt per nå uvisst hvilket formål det planlegges for. Det er derfor antatt to alternativer. Alternativ 1 er at bilforretning/Bentley leier arealene, og Alternativ 2 er at det planlegges for kontorplasser. Antall kontorplasser er talt opp fra mottatte tegninger.

Den nye kommuneplanen for 2023 – 2035 er vedtatt til 1. gangs behandling, og det har kommet forslag til nye normer for parkering og trafikkgenerering. I kommuneplanen er kommunen blitt delt opp av en nullvekstlinje. Planområdet ligger nord for denne linjen, som betyr at utbygginger ikke skal føre til en vekst i personbiltrafikken. Dette gjelder ikke for vare- og næringstrafikk. Det er gitt en egen bestemmelse for områder som inngår i KDP Holmen-Slependen:

«3.1.3 Transportkapasitet. Innenfor planområdet for kommunedelplan Holmen-Slependen gjelder rekkefølgebestemmelser for transportkapasitet, slik de er gitt i planbestemmelsene for kommunedelplan Holmen Slependen § 4 Rekkefølgekrav».

Rekkefølgekravet i KDP som er relevant for områdets trafikale løsninger:

«§ 4.2.3 Kapasitet på E18. Innenfor delområde 0, 1 og 3 kan bruksendring til -, utbygging av ny -, og utvidelse av eksisterende næringsbebyggelse og forretninger for plasskrevende varer, i henhold til fylkesdelplan for handelsvirksomhet, service og senterstruktur i Akershus fra 2001, ikke skje før E18 fra og med Holmenkrysset til og med Slependkrysset har fått tilstrekkelig kapasitet slik at Fekjan og Billingstadsletta kan forbeholdes lokaltrafikk, buss og sykkel. Vurdering av kapasitet på E18 skal gjøres i samråd med Akershus Fylkeskommune og Statens vegvesen.

Unntak kan gjøres for tiltak som ikke medfører økning av antall parkeringsplasser.»

Det blir beregnet en marginal økning av bilturer i neste avsnitt, som er forventet når hensikten er salg av kjøretøy og varer som ofte krever biltransport som transportmiddel. Dette begrenses av tilgjengelige parkeringsplasser, slik at det antas at det ikke vil bli en merkbar økning i personbiltrafikken. Dersom det skal bygges kontorer, legges det opp til at alle ansatte skal benytte kollektivt, sykkel eller gange.

5.1 Turproduksjon

Turproduksjon er summen av alle turene som gjøres inn og ut av området, uavhengig av om det er med bil, sykkel eller gange. Bilturproduksjon er summen av alle bilturene som gjøres inn og ut av området. For å beregne antall bilturer er det brukt erfaringstall basert på Statens vegvesens *Håndbok V713 – Trafikkberegninger* og PROSAM rapport 167, se Tabell 2. Erfaringstallene som benyttes er tall per ansatt, som ikke er antall bilturer hver ansatt tar, men inkluderer besøkende og kunder. Bilforretning er en plasskrevende varehandel og det blir urimelig å benytte tall per 100 m2.

Tabell 2: Tabell som viser erfaringstall som er benyttet

Grunnlag for beregning av bilturproduksjon		
Verdi	Hva	Kilde
10	Turer per ansatt bilforretning	Prosam Rapport 167
2	Turer per ansatt ved kontor	Håndbok V713 SVV
25	Turer per ansatt ved handel	Håndbok V713 SVV

Dimensjonerende timeandel er beregnet ut ifra trafikkteiling utført av Statens vegvesen. Årsdøgntrafikken (ÅDT) var da på 12675 bilturer og verste time lå på 1289 bilturer. Dette gir en dimensjonerende timeandel på $\frac{1289}{12675} * 100 \% = 10 \%$.

5.1.1 Bilturproduksjon Billingstadsletta 31 (39/454)

Dagens turproduksjon

Det er antatt at det arbeider 4-5 ansatte hos Bentley, og ca. 10 stykker hos Bohus. Bohus har flere ansatte, men ikke som er på jobb samtidig. Ut ifra disse tallene blir bilturproduksjonen på $5 * 10 + 10 * 25 = 300$ bilturer i døgnet, med 30 bilturer i dimensjonerende time. Sammenligner man med trafikkteilingene under punkt 5.2, kan man se at dette stemmer godt overens. Det ble registrert 62 bilturer frem og tilbake, men tellingene inkluderer også bilturer fra Billingstadsletta 23 og 25.

Fremtidig økning i bilturproduksjonen – Alternativ 1

Dersom det er Bentley eller annet bilmerke som leier de planlagte nye arealene, er det antatt en økning i antall ansatte på 2 for Bentley eller annet bilmerke om dagen. Det gir en antatt økning på $2 * 10 = 20$ bilturer i døgnet, og 2 bilturer i dimensjonerende time. Dette er ikke bilturer kun de ansatte gjør, men også bilturer til kunder/besøkende.

Totalt for bygget gir dette 32 bilturer som tilsvarer 16 kjøretøy i dimensjonerende time.

Fremtidig økning i bilturproduksjonen – Alternativ 2

Dersom det skal planlegges for kontor, med kontorplasser i henhold til mottatte tegninger, gir det en økning i bilturproduksjonen på $326 * 2 * 0,8 * 0,5 = 261$ bilturer, med en dimensjonerende timeandel på 26 bilturer. Ut ifra Opinion sin reisevaneundersøkelse for 2021 er det 50% som enten kjører eller blir kjørt i Oslo/Akershus. Det er i tillegg antatt at ikke alle er til stede på jobb hver dag og det er derfor benyttet en tilstedeværelsesgrad på 80%.

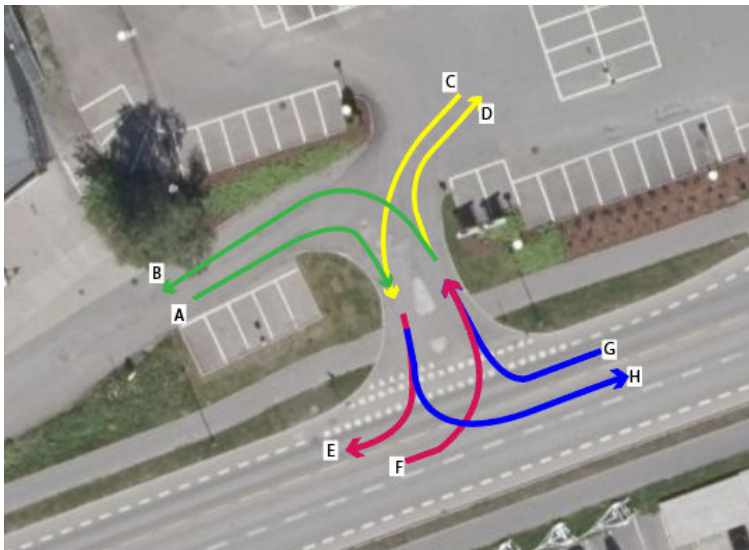
Totalt for bygget gir dette 52 bilturer som tilsvarer 26 kjøretøy i dimensjonerende time. Siden det planlegges slik at kontoransatte skal gå, sykle eller ta kollektivt, vil antall kjørende begrense seg ut ifra tilgjengelige parkeringsplasser.

5.1.2 Bilturproduksjon Billingstadsletta 19 (39/662), 23 (39/1677) og 25 (39/129)

Det er ikke innhentet informasjon om areal eller antall ansatte for Billingstadsletta 19, 23 og 25. Det er derfor ikke beregnet bilturproduksjon for disse eiendommene. Ved å bruke antall parkeringsplasser kan i andre tilfeller være et godt estimat, men vil i dette tilfellet gi et ufullstendig bilde siden flere av eiendommene har parkeringskjeller. For vurdering av påvirkning på FV1424, benyttes derfor kun tall fra utført trafikkteiling.

5.2 Trafikkteiling

Det ble utført trafikkteiling i avkjørselen mot FV1424 torsdag 02.06.2022 fra 15.00-17.00, se Figur 13 og Tabell 3. Det er rimelig å anta at det er en større andel som besøker Bohus og Bentley på en lørdag, sammenlignet med en torsdag. Det har dog ikke vært mulig å utføre trafikkteiling på en lørdag. Samtidig som det antas å være mer biltrafikk på lørdager til og fra Bohus og Bentley, vil det være mindre biltrafikk fra kontorene. Det antas derfor at det vil være marginale forskjeller på totalt antall turer i avkjørselen på en lørdag i verste time (dimensjonerende time), sammenlignet med verste time på en torsdag.

Figur 13: Viser kjørebevegelse inn og ut av avkjørselen.

Tabell 3: Oversikt over trafikkteiling 02.06.2022 kl. 15-17 i avkjørsel

Resultater trafikkteiling								
Retning →	A	B	C	D	E	F	G	H
Tidspunkt ↓								
15-16	37	5	34	7	25	10	9	39
Sum kjøreretning	42		41		35		48	
16-17	31	31	44	7	33	12	24	45
Sum kjøreretning	62		51		45		69	

Det ble også utført en telling av myke trafikanter på gang- og sykkelvegen og sykkelfeltet som krysser avkjørselen. Resultatene kan sees i Tabell 4 og Figur 14.

Figur 14: Viser retningene for myke trafikanter. Grønn er sykkelfelt, rød er retning mot Holmen og blå er retning mot Sandvika.

Tabell 4: Resultater fra trafikk telling myke trafikanter 02.06.2022 ved avkjørsel

Retning → Tidspunkt ↓	Mot Holmen			Mot Sandvika	
	Sykkelfelt A1	GS-veg – sykkel B1	GS-veg- gående B1	GS-veg – sykkel C1	GS-veg – gående C1
15-16	26	36	11	8	4
Sum		47		12	
16-17	51	24	6	8	12
Sum		30		20	

Det ble også utført telling av myke trafikanter som skulle opp snarvegen mot Billingstadlia, se Figur 15 og Tabell 5. Dette ble utført 08.06.2022.

Figur 15: Retninger for myke trafikanter opp mot Billingstadlia

Tabell 5: Resultater fra telling av myke trafikanter 08.06.2022 15-17

	Oppover	Nedover
Gange 15-16	8	4
Sykkel 15-16	1	0
Sum	13	
Gange 16-17	6	5
Sykkel 16-17	2	0
Sum	13	

5.3 Parkering

Dagens situasjon

Som nevnt under 3.1 er det 42 parkeringsplasser i parkeringskjeller, samt 25 oppstillingsplasser på terreng langs muren mot Billingstadsletta (disse parkeringsplassene ligger på areal regulert til gang-/sykkelvei og har en temporær status) og i tillegg 5 plasser ved hovedinngang. Dette gir en total på 72 parkeringsplasser. I parkeringskjelleren brukes omtrent 17 plasser av ansatte og kunder hos Bohus, og de resterende 25 brukes av Bentley til oppstilling av biler til salgs. Det antas også at noen oppstillingsplasser på terreng benyttes til utstilling av biler til salgs.

Asker kommune sitt krav til HC-parkering er minimum 5 % av plassene. 5% av maksimumskravet på 43 parkeringsplasser (ny norm til behandling) tilsvarer 2 HC plasser. 5% av 67 parkeringsplasser tilsvarer 3 plasser. Ut ifra mottatte tegninger, ser det ut som om det er tilrettelagt for en HC-plass i dagens situasjon. Det ansees som tilstrekkelig av hensyn til næringen som er i bygget.

Fremtidig situasjon

Det planlegges ikke for flere bilparkeringsplasser enn det som allerede er etablert i dagens situasjon. Ihht. Asker kommune sin nye norm som er vedtatt som del av kommuneplanens arealdel, er det ikke satt krav om et minimum antall parkeringsplasser nord for nullvekstlinjen for kontorer, kun maksimalt antall. I «prioriterte vekstområder» som planområdet inngår i, er normen maks 1 plass pr 100 m². For plasskrevende varehandel er det satt et intervall på mellom 0.5 og 1.5 plasser pr 100 m², nivået innenfor intervallet skal blant annet vurderes utfra kollektivtilgjengelighet. Eksisterende parkeringsplasser ble etablert ut ifra en tidligere parkeringsnorm.

Antall parkeringsplasser for hele bygget, basert på 9.500 m² BRA lyse arealer, er mellom 48 og 143 plasser for alternativ 1 med arealkrevende handel i hele bygget. For alternativ 2 med arealkrevende handel i 3 etasjer (5.230 m² BRA) og kontor i de adderte etasjene (4.227 m² BRA), vil det i alternativ 2 gi maks 42 plasser for kontoretasjene og maks 78 for plasskrevende handel, total maks 120 parkeringsplasser med maks norm for arealkrevende handel. Med likt antall parkeringsplasser i fremtidig situasjon som det er i dagens situasjon, det vil si 47 plasser innenfor planområdet, vil det virke begrensende med tanke på generering av trafikk.

5.3.1 Sykkelparkering

Dagens situasjon

Ihht. Asker kommune sin norm er det krav om minimum 5 sykkelparkeringsplasser. Ihht. tegning i Brannkonsept var det planlagt sykkelparkering ved nedkjøring til parkeringskjeller. Dette området er brukt til parkering for utleietilhengere. Det ble ikke observert sykkelparkering ute.

Fremtidig situasjon

I RVU 2021 er det 5% som sykler i Oslo/Akershus. Det er fornuftig å ta hensyn til RVU i forbindelse med planlegging av antall sykkelparkeringsplasser, for å unngå et stort antall ubrukte sykkelparkeringsplasser.

For både Alternativ 1 og 2 er det krav om minimum 95 sykkelparkeringsplasser totalt (basert på ca. 9.500 m² totalt areal BRA). Minimum 50% av sykkelparkeringsplassene skal være under tak.

Det ansees å resultere i et urimelig høyt antall sykkelparkeringsplasser dersom man følger normen. Sammenligner man med RVU 2021 og bruker at 5% av de ansatte sykler gir det behov for 13 sykkelparkeringsplasser. Totalt 14 parkeringsplasser. Det anbefales derfor å

planlegge antall parkeringsplasser nærmere antallet som sykler, men legge til ekstra plasser for besøkende og en eventuell vekst av syklende.

I landskapsplanen er det illustrert 48 plasser uten tak og 21 plasser under tak. Hvis man får behov for plasser opp mot normkravet, er det rom for 28 plasser innvendig, som vil gi totalt 97 plasser.

5.4 Påvirkning på FV1424

Det vil være en økning på 7-26 bilturer i dimensjonerende time til/fra avkjørselen og fra/til FV1424 ut ifra om det velges Alternativ 1 eller Alternativ 2. Det ansees som uproblematisk for FV1424 med en økning i avkjørselen. Det ble observert maksimalt 3 kjøretøy i avkjørselen som ventet på å kjøre ut i dimensjonerende time, men hadde ingen påvirkning på FV1424. De som kom kjørende i retning mot Sandvika og som skulle inn i avkjørselen kunne lage noe kortvarig kødannelse bakover. I slike tilfeller ble ofte kollektivfeltet benyttet som et forbikjøringsfelt.

6 RIGG OG ANLEGGSSFASEN

Anleggstiden er estimert til å ta cirka 6-8 måneder, der 1-2 måneder går til å løfte på plass elementer. Deretter utføres de innvendige arbeidene. Bohus og Bentley skal holdes i drift under utbyggingen.

Det vil være ingen eller lite massetransport inn og ut av området. Transporten som gjøres under byggefasen, antas hovedsakelig å være transport av materialer, utstyr og avfall fra byggeprosjektet.

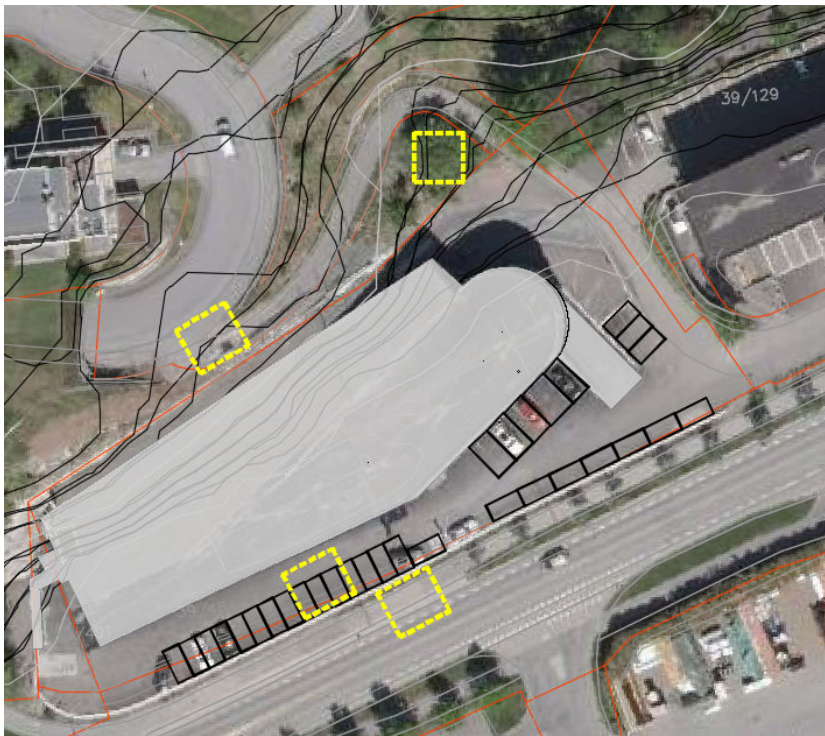
6.1 Plassering og anleggstrafikk

Det er et utfordrende område av hensyn til rigg og anlegg, både på grunn av terreng og begrenset plass. I første byggetrinn som sto ferdig i 2020, var det ingen utfordringer med rigg og drift ifølge oppdragsgiver.

For utbyggingen er det noe begrensninger med tanke på plassering av rigg og anlegg. Siden Bohus og Bentley skal være i drift, kreves det også tilgang til varelevering og vareutlevering. Dette begrenser området foran Bentley og baksiden av bygget opp mot Billingstadlia, slik at disse områdene ikke kan brukes gjennom hele anleggstiden. I denne rapporten er fase en utbygging av selve bygningsmassen, mens fase to er innredningsarbeidene.

6.2 Fase 1 – Utbygging av bygningsmasse -Alternative plasseringer av kran

Det antas at det er behov for en kran for å heise materialer og elementer på plass i fase en. Figur 16 viser vurderte plasseringer for mobilkran eller et plass støpt fundament til mobilkran eller tårnkran. Tårnkran krever mindre fundament enn en mobilkran.

Figur 16: Plassering av kran, enten mobilkran eller plass støpt fundament til kran.

6.2.1 På fortauet/GS-vegen på Billingstadsletta

Dette alternativet tar for seg mobilkran på fortauet/GS-vegen ved Billingstadsletta. Dette medfører at kjøremønster for trafikken midlertidig må endres. En mobilkran tar en del plass, og medfører at sykkelfelt på begge sider midlertidig må stenges. En midlertidig fotgjengerovergang over Billingstadsletta må anlegges, siden fortauet tas opp av mobilkranen. Overgangen kan plasseres ved innkjøring til planområdet, der det ble observert under befaring at mange krysset. En slik plassering av mobilkran, samt midlertidige endring av kjøremønster og gang- og sykkel mønster, må ha godkjenning. Sammen med endret kjøremønster, må fartsgrensen reduseres. Vegbredden reduseres til ca. 6,5 meter. Dette kan påvirke trafikkflyten, og da spesielt i rushtidene.

Ved en slik løsning kjøres lastebiler med materialer og moduler inn foran Bentley, for å lastes av der. Fotgjengere som går inn til Bentley og Bohus må sikres mot nedfall fra kran, dette kan gjøres med gangtunnel. Parkeringsområdene utenfor kan ikke være i bruk ved denne løsningen, og tidspunkt for varelevering vil være begrenset til når elementer ikke løftes på plass.

Lastebilene anbefales å komme fra Sandvika og kjøre inn, samt kjøre ut mot Sandvika igjen. Dette er på grunn av dårlig plass i bredden. Skilt med «obs for ryggende anleggsbiler» eller «obs kryssende fotgjengere» ved nedkjøring til parkering anbefales. Container til rigg, drift og søppel kan plasseres ved varelevering, og markert med røde bokser i Figur 17.

Figur 17: Illustrerer forslag til prinsipp for mobilkran på fortauet og bevegelser- og kjøremønster på veger for myke trafikanter, kjørende og anlegg.

6.2.2 Foran Bentley

Mobilkran plasseres på parkeringsplassene til hinder for varelevering og renovasjon. Det betyr at varelevering og renovasjon må ha fastsatte tidspunkt, der kranen ikke er i drift. Tilgjengelig gaffeltruck benyttes og passasje må sikres både med tanke på plass, men også sikkerhet. Dersom det er mulig, burde varelevering og renovasjon midlertidig flyttes til for eksempel vareutleveringen for Bohus.

Lastebiler med materialer kan forslagsvis parkere midlertidig på fortau/GS-veg for å laste av. Det antagelig godkjennes, sammen med at midlertidige krysningspunkt må opprettes, som nevnt i 6.2.1. Flyttbare gjerder som tillater innkjøring for lastebil, men som hindrer myke trafikanter å gå innenfor kranens løfteområde. Alternativt kan det lastes av inne på planområdet foran hovedinngang. Gangtunnel for myke trafikanter sikrer mot nedfall fra kran.

Med tanke på at Bohus og Bentley skal holdes i drift, må kundeparkering foran bygget midlertidig fjernes/flyttes. Også for dette alternativet må fotgjengere som går inn til Bentley og Bohus sikres mot nedfall fra kran ved å sette opp en gangtunnel. Parkeringsområdene utenfor kan ikke være i bruk ved denne løsningen, og tidspunkt for varelevering vil som nevnt være begrenset til når elementer ikke løftes på plass. Figur 18 viser prinsipp for bevegelses- og kjøremønster.

Figur 18: Illustrerer forslag til prinsipp for mobilkran foran Bentley og bevegelses- og kjøremønster på veier for myke trafikanter, kjørende og anlegg.

6.2.3 Ved Billingstadlia

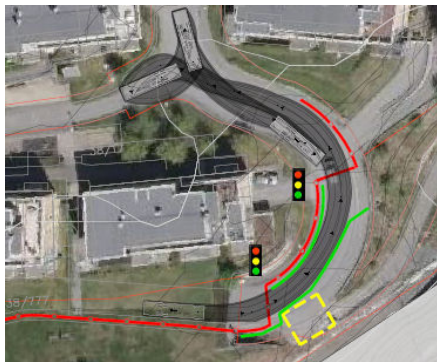
For dette alternativet plasseres mobilkran på baksiden av bygget, ved Billingstadlia. Elementene lastes dermed inn fra baksiden. Tunnelen opp til Billingstadlia har 4 meter åpning, som er innenfor høyden til flere mobilkraner. Her vil mobilkran og lastebil med elementer kreve en del plass, som medfører at det kan være behov for å ha lysregulering på et felt etter tunnelen for å sikre plass til mobilkran og lastebil. Figur 19 viser foreslått prinsipp. Det anbefales at det legges opp til leveranser utenom rushtidene av hensyn til kjøring til/fra Billingstadlia.

Det er ikke utført en telling av hvor mange myke trafikanter som benytter tunnelen opp til Billingstadlia. Hvordan forgjengere kan sikrest best mulig er vanskelig å bestemme før kran/bil er på plassen. Det er lettere å se når kan/bil er på plass. Uansett bør det ledes så langt bort fra kran og lastebil som mulig, men i tillegg må det være sikt for biler som kjører på veien slik at de ser forgjengerne.

Figur 19: Illustrerer forslag til prinsipp for mobilkran ved Billingstadlia og bevegelser- og kjøremønster på veger for myke trafikanter, kjørende og anlegg.

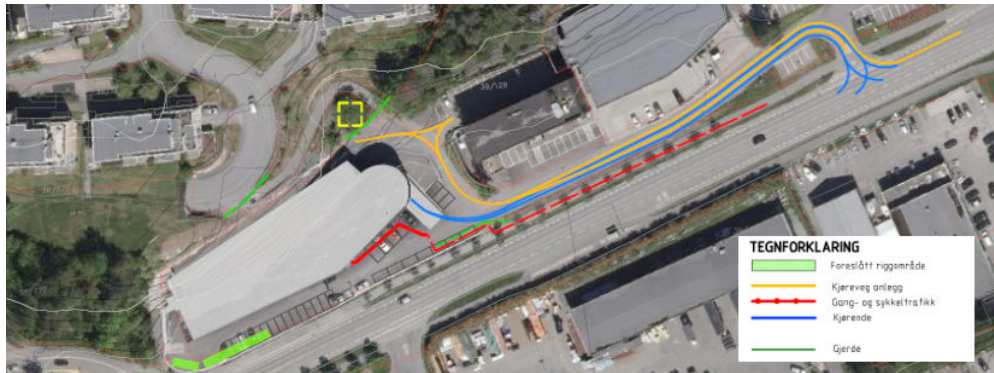
Det er plass for en lastebil å snu på området, men krever rygging (se Figur 20). Snuområdet er en del av skoleveg, og det er derfor viktig å sikre mot uhell. Det må derfor settes krav til ryggemann for å sikre trygg ferdsel for myke trafikanter, samt gjerder for å hindre villkryssing av vegen. Dette krever godkjenning fra grunneier, og at lastebil med elementene kommer seg igjennom tunnelen, spesielt med tanke på høyde. GS-veg opp til Billingstadlia må stenges.

Figur 20: Sporing som viser vending for lastebil.

6.2.4 Ved snarvei opp til Billingstadlia

I dette alternativet må kranen kunne tilpasses terrenget. Det foreslås derfor en plass støpt fundament til mobilkran eller tårnkran. Fundamentet må støpes for å gi kranen en stabil plass og tilpasset terrenget. Vegetasjonen må etter endt bruk tilbakeføres. Snarvegen vil måtte stenges. Det vil også medføre begrensninger for vareutlevering mens kranen er i drift på grunn av fare for nedfall, samt at det kommer i konflikt med lastebiler med materiell og elementer. Man må derfor se på alternative muligheter for vareutlevering, som for eksempel ved vareleveringen dersom det er mulig.

Figur 21: Illustrerer forslag til prinsipp for kran ved GS-veg opp til Billingstadlia og bevegelser- og kjøremønster på veier for myke trafikanter, kjørende og anlegg.

6.3 Fase 2 – Innredningsarbeider

For innredningsarbeider vil det være hensiktsmessig å kjøre opp til Billingstadlia via tunnelen og laste av materialer der, slik som foreslått under punkt 186.2.3. Dette kan som nevnt kreve spesiell tillatelse fra grunneier, da man må oppta deler av kjørefelt i en retning.

Figur 22: Illustrerer forslag til prinsipp ved Billingstadlia og bevegelser- og kjøremønster på veier for myke trafikanter, kjørende og anlegg.

Et mulig alternativ for inntransport av materiell etter at råbygget er på plass kan være å bruke vareheis/heis i bygget. Denne antas å måtte ombygges slik at heisen går til alle etasjer. Gjøres denne ombyggingen eller forlengelsen av heisen tidlig i byggetiden, kan en slik heis benyttes til innredningsarbeid i bygget. Tilgangen til heisen bør være via varemottak. En slik løsning må godkjennes og tilpasses dagens brukere av bygget.

6.4 Trafikksikkerhet

Først og fremst må krav til HMS og arbeidsvarsling følges. Det er for å hindre uhell i og rundt byggeplassen. Generelt vil det være behov for gangtunnel foran hovedinngang for å sikre myke trafikanter mot nedfall. Gjerder brukes for å sikre anleggsområdet, samt gi et ønsket bevegelsesmønster. I flere av alternativene må snarvegen opp mot Billingstadlia stenges.

Ved bruk og dermed blokkering av gang- og sykkelveg på Billingstadsletta må det opprettes et midlertidig fotgjengerfelt, samt skilte for opphørt sykkelfelt. Tiltak for å redusere risiko for konflikt mellom ryggende kjøretøy og myke trafikanter anbefales, som blant annet skilting og bom.

7 REFERANSER

Asker kommune (2023) *Parkeringsnorm – Kommuneplanens arealdel 2023-2035*
https://www.asker.kommune.no/globalassets/plan-bygg-og-eiendom/arealplanlegging/kommuneplanens-arealdel-til-ny-1.-gangs-behandling-3.3.23/3b_parkeringsnorm_24_02_2023.pdf

Asker kommune (2023) *Planbeskrivelse – Kommuneplanens arealdel 2023 - 2035*
https://www.asker.kommune.no/globalassets/plan-bygg-og-eiendom/arealplanlegging/kommuneplanens-arealdel-til-ny-1.-gangs-behandling-3.3.23/1_planbeskrivelse_24_02_2023.pdf

Asplan Viak (2008) *Rapport 167: Turproduksjonstall for arealekstensive handelskonsepter*
<http://www.prosam.org/index.php?page=report&nr=167>

Meland S., Lynum F. & Simonsen T. (2013) *Rapport - Erfaringstall for turproduksjon. Oppdateringer til Håndbok 146*. Asplan Viak, SINTEF

Opinion (2021) *Reisevaneundersøkelse 2021*
https://www.vegvesen.no/globalassets/fag/fokusomrader/nasjonalt-transportplan-ntp/reisevaner/2021/reisevaner-i-de-8-storste-byomradene_rvu_levert-30.6.22_pdf.pdf

Roar Jørgensen (2020) *Brannkonsept – as-built. Billingstadsletta 31-35, Asker kommune. Utg.3. Dato: 2020-11-11*

Statens Vegvesen (1988) *Håndbok V713 Trafikkberegninger*

Statens Vegvesen (2014) *Håndbok V122 Sykkelhåndboken*

Statens Vegvesen (2013) *Håndbok V121 Geometrisk utforming av veg- og gatekryss*

Dato: 02.06.2022 **Version:** 0

Utførende:

Dmitry Vasilev

dmitry.vasilev@etterklang.no

Mottaker:

GPA

Irene Norberg

BILLINGSTADSLETTA 31, 39/454

1 ORIENTERING:

Efterklang har utført en støyutredning for Gottlieb Paludan Architects ifm. med regulering av Billingstadsletta 31, Gnr/Bnr 39/454, med utvidet kontordel i form av påbygg på dagens næringsbygg.

Utarbeidet notat dokumenterer beregnet fasade- og utendørsstøynivåer fra veitrafikk iht. gjeldende krav og anbefalinger i støyretningslinjen T-1442:2021 og gjeldende NS 8175. Der støynivåer overskrider gjeldende grenseverdier er det gitt anbefalinger og forslag til aktuelle støytiltak.

2 INNLEDNING:

Planinitiativ for forslag til detaljregulering for 39/4545, Billingstadsletta 31, Asker kommune, omhandler planområdet som er den allerede eksisterende næringsstomten, liggende sør på Billingstad, i næringsområdet ovenfor E18, og som grenser til boligområdet Billingstadlia, næringsbyggene til Billingstadsletta 25 og Møbelringen og FV201. Planområdet og forslaget til utvidet kontordel er vist i Figur 1.

Planområdet ligger per i dag støyutsatt, med innslag fra rød støysone iht. Miljøstatus støysonekart. Dominerende støykilde vurderes til å være veitrafikk på Billingstadsletta. Herunder er det gjengitt krav til støyutredning og -rapport fra kommunens referat ifm. planinitiativet:

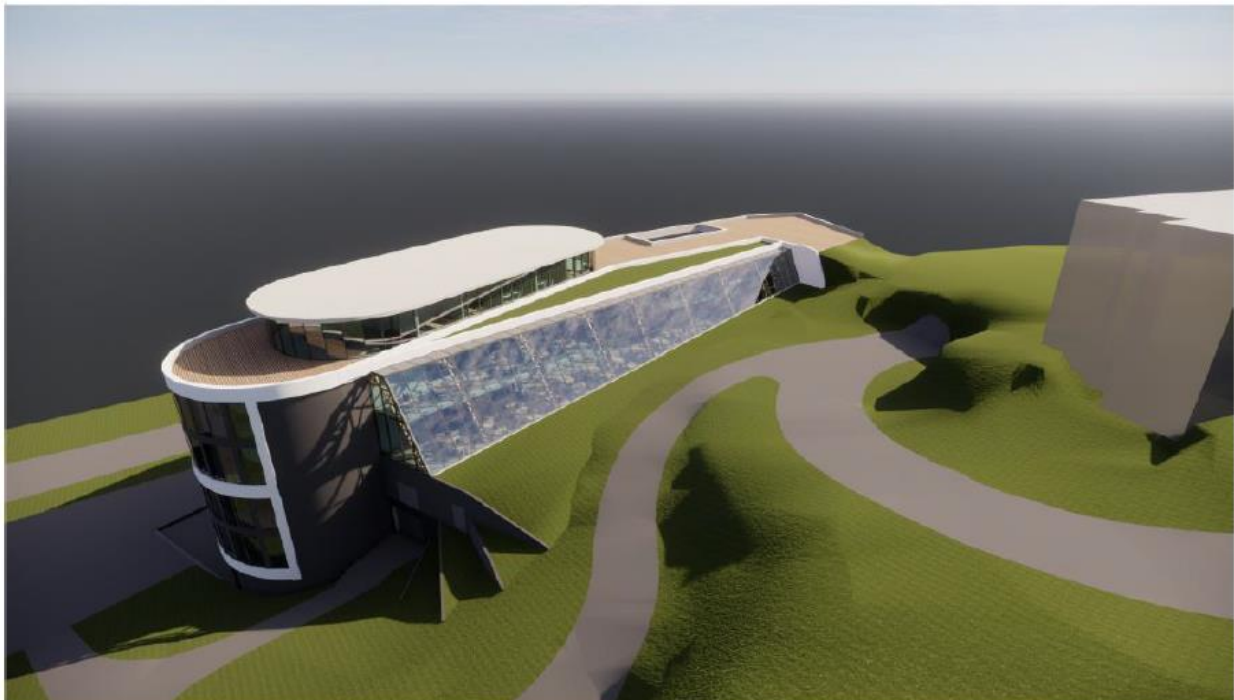
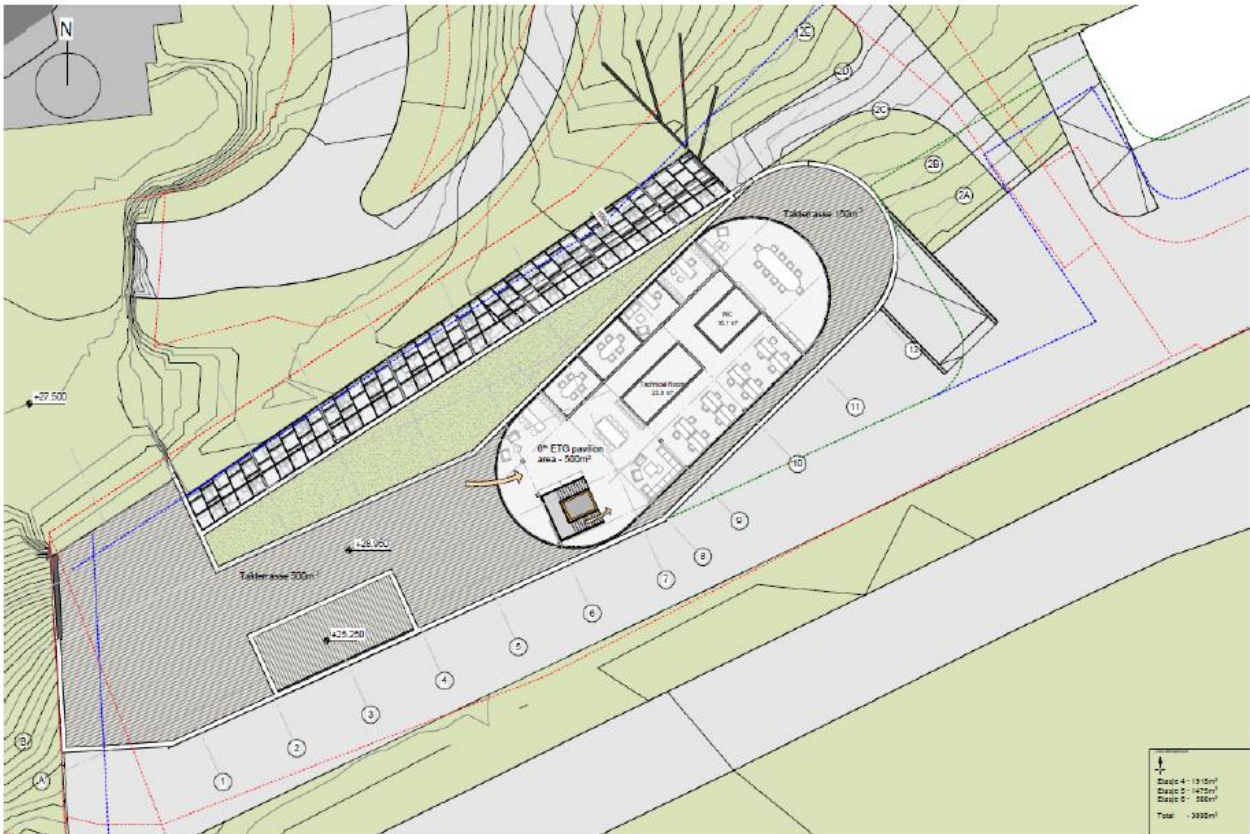
Ifølge Statens vegvesens støysonekart, ligger fasaden til næringsbygget innenfor gul og rød støynivå, som har et nivå på 65 dB og høyere. KDP beskriver også at ved oppføring av ny bebyggelse innenfor disse støysonene, så er det krav om støyfaglig utredning. Støynivåer på fasader og evt. uteplass må synliggjøres, jf. kommunedelplan.

Det må derfor utarbeides en støyfaglig utredning som skal følge planforslaget. Utredningen skal utarbeides av støykonsulent og skal:

- *fremskrives 10 år i tid*
- *omfatte alle støykilder*
- *vise støy før og etter tiltaket*
- *vise støy på de mest utsatte fasadene og evt. uteplass (støykart og i tabellform)*
- *vise avbøtende tiltak, også for innendørs forhold*

Retningslinje for behandling av støy i arealplanleggingen (T-1442) skal legges til grunn for planarbeidet. Dersom resultatet viser at det er behov for støyskjermingstiltak, skal det stilles krav om dette i reguleringsbestemmelsene.

Kravene til innendørs støynivå, inneklima og luftkvalitet skal være tilfredsstillende, jf. TEK17 og gjeldende NS 8175.

FIGUR 1: BILLINGSTADSLETTA 31, PLASSERING OG UTFORMING AV UTVIDET KONTORDEL IHT. LØSNING 4 FRA GPA SKISSEPROSJEKT.

3 DEFINISJONER

L_{DEN} : er A-veiet ekvivalent lydtrykknivå for dag-kveld-natt med 10 dB / 5 dB ekstra tillegg på natt / kveld. Tidspunktene for de ulike periodene er dag 07-19, kveld 19-23, og natt 23-07. L_{DEN} -nivået beregnes som årsmiddelverdi.

L_D : er A-veiet ekvivalent lydtrykknivå for dagperioden, kl. 07-19.

For å ta forbehold for kontordelens aktuelle brukstid er støyparameter L_D benyttet for utarbeidelse av støysonekart.

$L_{p,A,ekv,T}$ **Ekvivalent lydtrykknivå**: er et mål på det gjennomsnittlige nivået for varierende lyd over en bestemt tidsperiode T.

L_{SAF} **Statistisk maksimalnivå**: A-veid lydtrykknivå målt med tidskonstakt «Fast» på 125 ms som overskrides av 5% av hendelsene i løpet av en angitt periode.

4 KRAV OG RETNINGSLINJER:

Den gjeldende Klima og miljødepartementets retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging T-1442:2021 skal legges til grunn for planarbeid.

Retningslinjen definerer to støysoner:

Rød sone – nærmest støykilden, angir et område som er i utgangspunktet ikke egnet til støyfølsomme bruksformål.

Gul sone – er en vurderingszone, hvor bebyggelse med støyfølsomt bruksformål kan oppføres dersom avbøtende tiltak gir tilfredsstillende støyforhold.

Grenseverdier for soneinndeling ved støykartlegging av aktuelle støykilder er som gitt i Tabell 1.

TABELL 1: KRITERIER FOR SONEINNDELING I HENHOLD TIL T-1442:2021.

Støykilde	Støysone			
	Gul sone		Rød sone	
	Utendørs støynivå	Utendørs støynivå i nattperioden, kl. 23 – 07	Utendørs støynivå	Utendørs støynivå i nattperioden, kl. 23 – 07
Vei	$L_D > 55$ dB	$L_{SAF} > 70$	$L_D > 65$ dB	$L_{SAF} > 85$ dB

Kravene til innendørs støynivå fra utendørs lyd kilder skal være tilfredsstillt, jf. TEK17 og gjeldende NS 8175. Krav for kontorer gjelder i aktuell brukstid T. I Tabell 2 nedenfor er disse listet opp.

TABELL 2: LYDKLASSE C FOR KONTORER I BRUKSTID – INNENDØRS LYDNIVÅ FRA UTENDØRS LYDKILDER IHT. NS 8175.

Type brukerområde	Målestørrelse	Klasse C
I kontorer, møterom og felles oppholdsarealer fra utendørs lyd kilder	$L_{p,A,ekv,T}$	35 dB

Det stilles ingen krav til støynivåer foran fasader og utenfor vinduer, samt på uteplasser tilhørende kontorer. Støynivåer L_D på uteplasser er likevel beregnet.

5 BEREGNINGSSOPPSETT:

Mottatt grunnlag med løsning 4 fra GPA sin utarbeidet skisseprosjekt for utviklingsmuligheter for planlagt påbygg, med utvidet kontordel med BRA på 3890 kvm, som vist i som vist i Figur 1, er lagt til grunn for utførte støyberegninger. Påbygg er foreslått med 2 etasjer på plan 4 og 5, en offentlig takterrasse på 500 kvm (kote + 28,95 moh), en mindre terrasse (kote +25,250 moh), samt et mindre takoppbygg på deler av takflaten mot nordøst som en 6.etasje (gesimshøyde på kote + 33 moh).

Beregningene av veitrafikkstøy er utført i henhold til Nordisk beregningsmetode. Dataprogrammet CadnaA versjon 2022 er benyttet til beregninger. Det beregnes med 2.ordens refleksjoner. Markabsorpsjon er satt til 1, dvs. myk mark langs strekningen. Veier, bygninger, samt områder med hardt terreng på tomten er modellert reflekterende. Støynivåene L_D , som fremkommer i rapporten, er beregnet uten refleksjon fra egen bakenforliggende fasaden (fritt feltsverdier).

Ved vurdering av beregnet støynivå L_D opp mot gjeldende grenseverdier i Tabell 2 gjelder vanlige avrundingsregler. Iht. M-2061 veileder om behandling av støy i arealplanlegging betyr dette, at et beregnet støynivå på L_D 55,4 avrundes til $L_D = 55$ dB og tilfredsstillende dermed grenseverdien $L_D \leq 55$ dB. Beregnet støynivå på L_{DEN} 55,5 avrundes oppover til $L_D = 56$ dB og tilfredsstillende ikke grenseverdien $L_D \leq 55$ dB.

6 STØYKILDER:

Aktuelle støykilder for veitrafikk i foreliggende beregning er oppsummert i Tabell 3.

ÅDT, andel tungtrafikk og skiltet kjørehastighet er innhentet fra Statens Vegvesens Nasjonal Veidatabank (NVDB); gjeldende trafikk tall er fra 2021. For å ta forbehold for fremtidige veitrafikkforhold er det valgt prognosesituasjon for år 2032, tilsvarende ca. 10 års framskriving av dagens situasjon iht. M-2061 veileder om behandling av støy i arealplanlegging. Ved framskriving av dagens veitrafikk tall er de fylkesvise prognoser fra nasjonal transportplan benyttet.

For å beregne støyparameter L_{DEN} må årsgjennsnittet være fordelt på dag- (kl. 07 – 19), kveld- (kl. 19 – 23), og nattperioden (kl. 23 – 07). Iht. M-2061 veileder til T-1442 er det valgt fordeling av trafikk over døgnet tilsvarende «typisk riksveg» (75/15/10%) på større veier og motorveier, samt «by- og bynære områder» (84/10/6%) på lokalveier i planområdet.

TABELL 3: INNGANGSDATA FOR VEITRAFIKKSTØYBEREGNING

Veinavn	Registrert ÅDT 2021 [kjt/døgn]	Fremtidig ÅDT 2032 [kjt/døgn]	Fremtidig tungandel [%]	Fartsgrense [km/t]
Billingsstadsletta Nord FV1424 K S2D1 m400-943	12 500	14 910	4	50
Billingsstadveien FV1434 K S1D1 m0-969	2700	3238	11	40
Billingsstadsletta Vest FV1424 K S2D1 m943-1309	11 500	13 742	7	50
Billingsstadsletta Øst FV1424 K S2D1 m247-400	15 100	18 011	4	50
Nesøyveien EV18 K S50D1 m2170 KD6 m0-107	8000	9551	5	50
Nesøyveien Bro EV18 K S50D1 m2170 KD5 m0-112	7000	8357	5	50
EV18 K S50D1 m52-1886	75 869	91 072	12	80
EV18 K S50D1 m1898-2220	68 900	82 707	12	80
EV18 K S50D1 m2170 KD7 m0-272	2000	2388	5	50 / 80
EV18 K S50D1 m2170 KD4 m0-402	3400	4059	5	80
EV18 K S50D1 m2170 KD2 m0-327	6000	7163	5	80
EV18 K S50D1 m2170 KD1 m0-269	3500	4179	5	50 / 80
EV18 K S51D1 m82-200	76 900	92 310	12	80

For øvrige veier i planområdet er det benyttet ÅDT basert på mottatt justert alternativ 2F fra Multiconsult sin foreliggende trafikkprognoser for området.

FIGUR 2: REVIDERT TRAFIKKPROGNOSE MED ÅDT ESTIMAT, MOTTATT 7.01.2021.

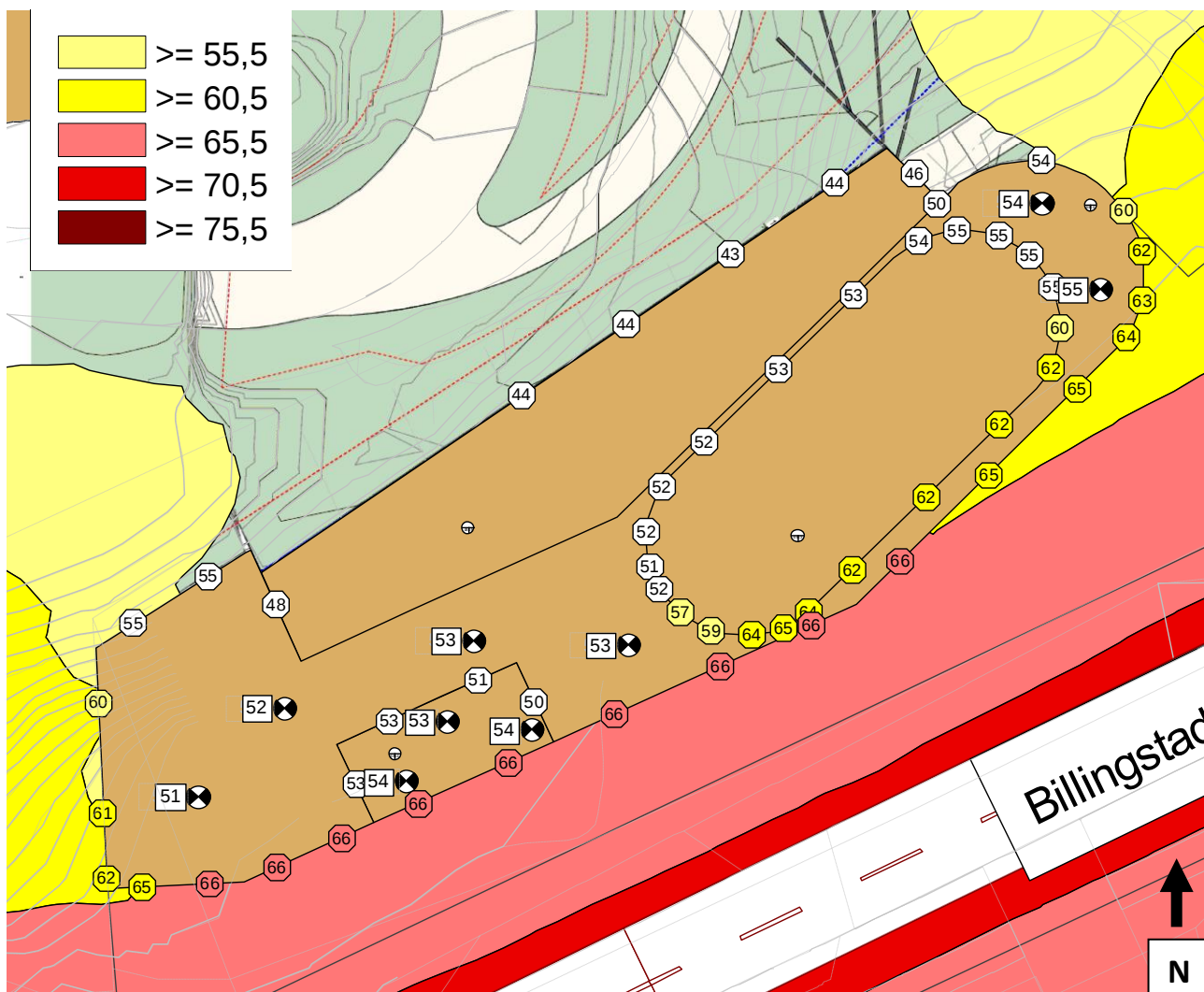
Det er ytterligere inkludert støyinnslag fra Drammensbanen nord for planområdet. Støyinnslag fra jernbanetrafikk beregnes til ikke å være dimensjonerende for støyforhold i planområdet grunnet terrengutforming og avstand. Dominerende støykilder i planområdet er dermed veitrafikk.

7 BEREGNINGRESULTATER:

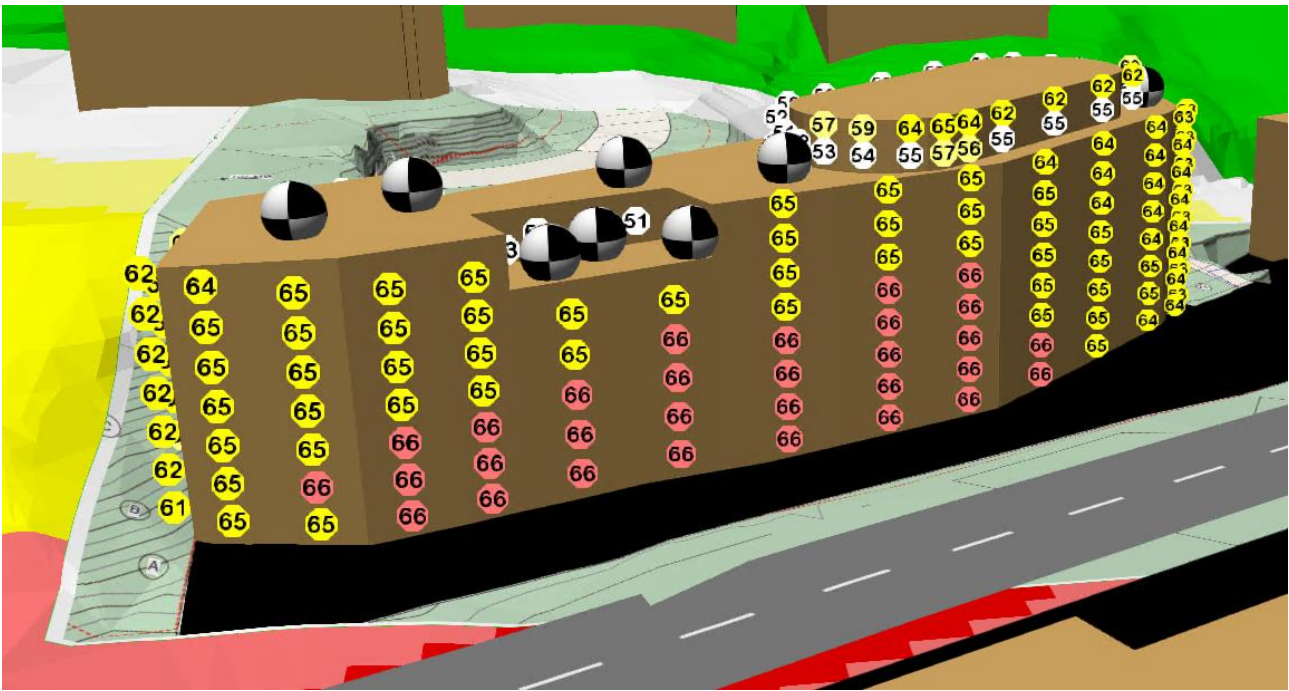
Det er beregnet støysonekart med støyparameter L_D i 4 meter over terreng, samt foran fasader i alle etasjer for situasjon, tilsvarende prognoseår 2022, som vist i Figur 3 og Figur 4.

Det beregnes innslag av rød støysone foran sørvendte fasader fra veitrafikk på Billingstadsletta. Høyeste fasadenivåer L_D beregnes til 65 – 66 dB i alle etasjer foran sørvendte fasaden mot Billingstadsletta. Høyeste lydnivåer foran øst- og vestvendte fasader beregnes til L_D 62 – 63 dB. Nordvendte fasader beregnes til å ligge utenfor innslag av gul støysone, skjermet mot veitrafikkstøyinnfall fra Billingstadsletta av eget bygningskropp. Høyeste støynivåer foran fasader til 6.etasjes takoppbygg beregnes til L_D 64 – 65 dB.

I kontorer, møterom og felles oppholdsarealer, lokalisert til støyutsatte fasader, må tilfredsstillende innendørslydnivåer, iht. de i NS 8175 gjeldende krav og grenseverdier, gjengitt i Tabell 2, sikres gjennom oppgraderte krav til fasadelementer (yttervegger, vinduer, glassfasader o.l.), samt mekanisk balansert ventilasjon med tilfredsstillende støydemping i anlegget. Eksakt krav til fasadeisolering og -oppbygging, med utgangspunkt i beregnet utendørsstøynivåer foran fasader til kontorer, møterom og felles oppholdsarealer, der det stilles krav til innendørsstøynivå, må dimensjoneres i detaljfasen av ansvarlig akustiker.

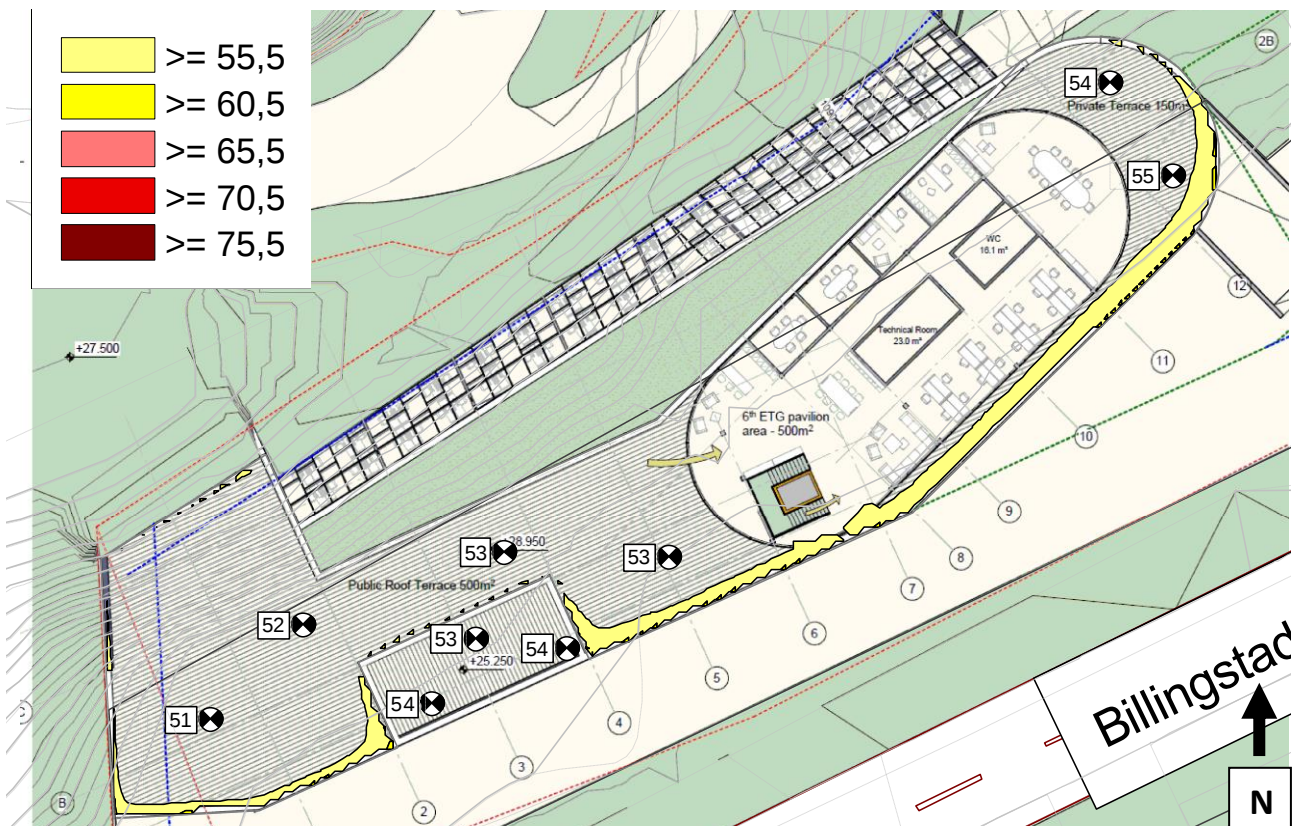

FIGUR 3: STØYSONEKART FOR PROGNOSEÅR 2022 MED STØYPARAMETER L_D I 4 METER OVER TERRENG. BEREGNINGSPUNKTER FORAN FASADER VISER HØYESTE BEREGNET LYDNI VÅER L_D I ALLE ETASJER. BEREGNINGSPUNKTER PÅ TAK VISER LYDNI VÅ L_D PÅ TAKTERRASSER I 1,5 METER OVER TAKNI VÅ.

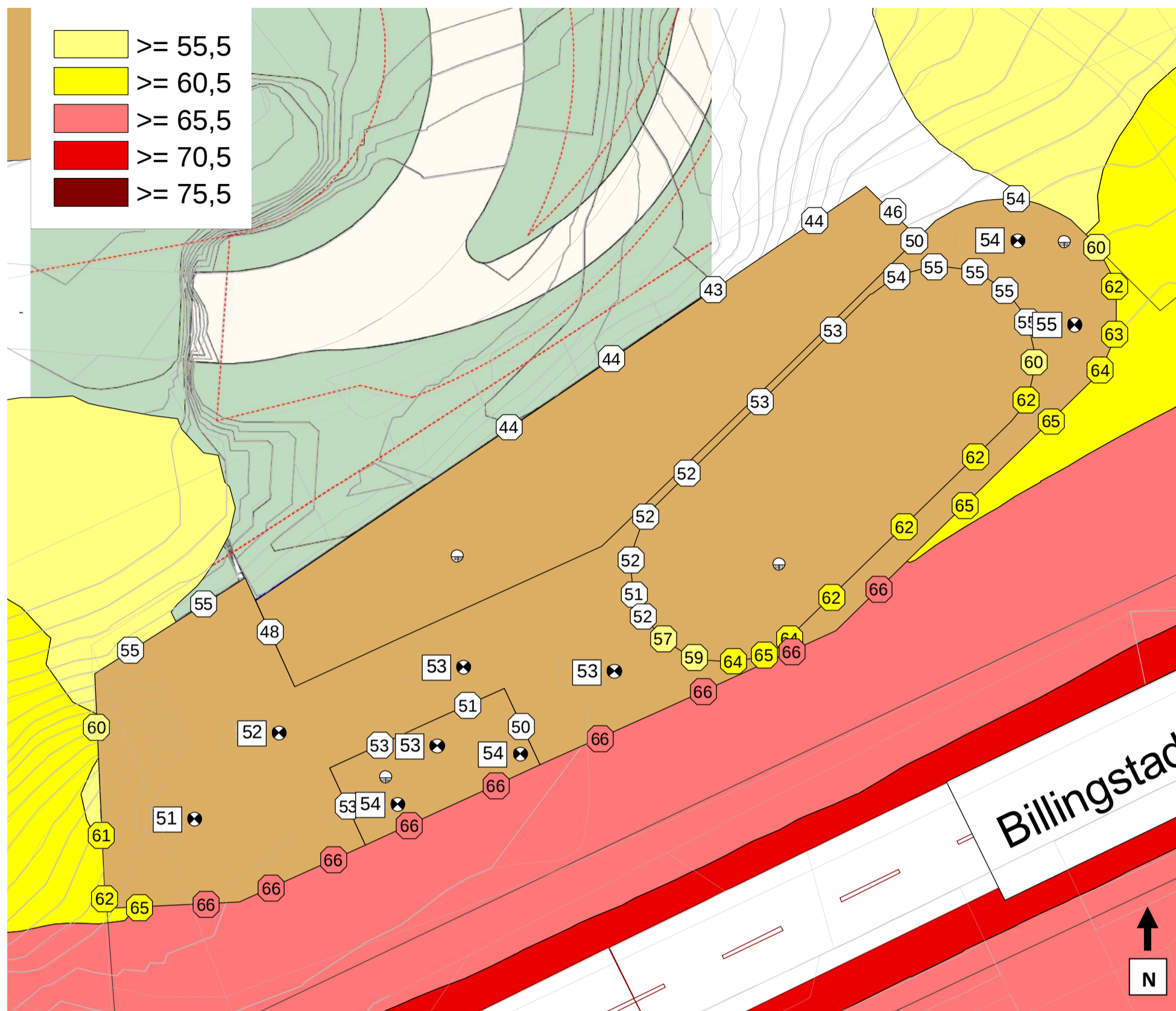

FIGUR 4: BEREGNET LYDNIVÅER L_d FORAN SØRVENDTE FASADEN I ALLE ETASJER.

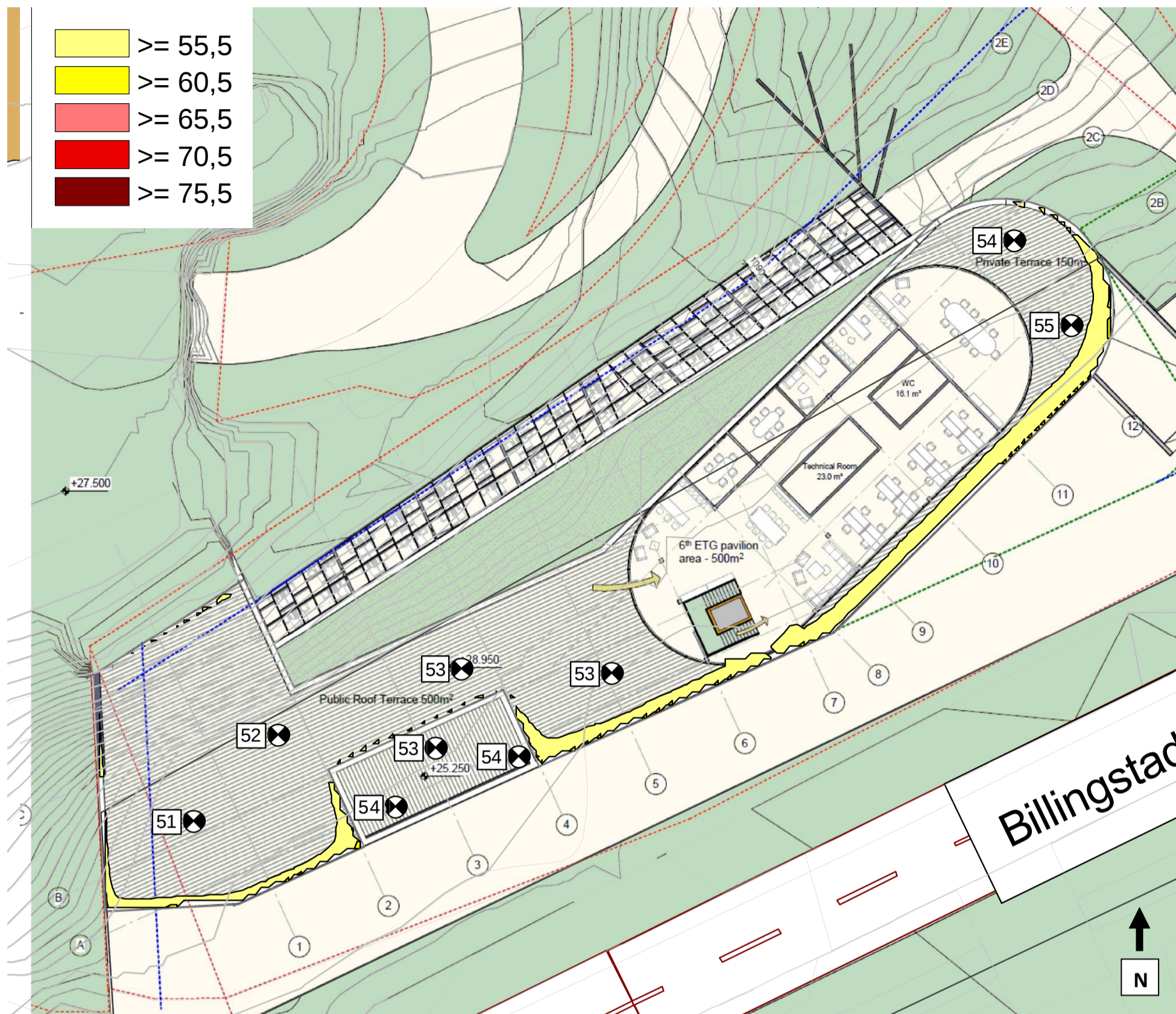
Det er i tillegg beregnet støynivåer L_d på takterrassen på kote + 28,95 moh. Det er modellert ett tett gjerde med skjermingshøyde på 1,5 meter rundt takkanten, som kombinert støy- og sikkerhetstiltak. Resulterende støysonekart, beregnet i 1,5 meter over takterrassenivå, er vist i Figur 5. Størstedelen av takterrassen beregnes til å ligge utenfor gul støysone L_d .

FIGUR 5: STØYSONEKART MED STØYPARAMETER L_d I 1,5 METER OVER TERRASSENIVÅ, PROGNOSEÅR 2032. BEREGNINGSPUNKTER PÅ TAKTERRASSER (SVART-HVITE PUNKTER) VISER LYDNIVÅ L_d I 1,5 METER OVER TAKNIVÅER.

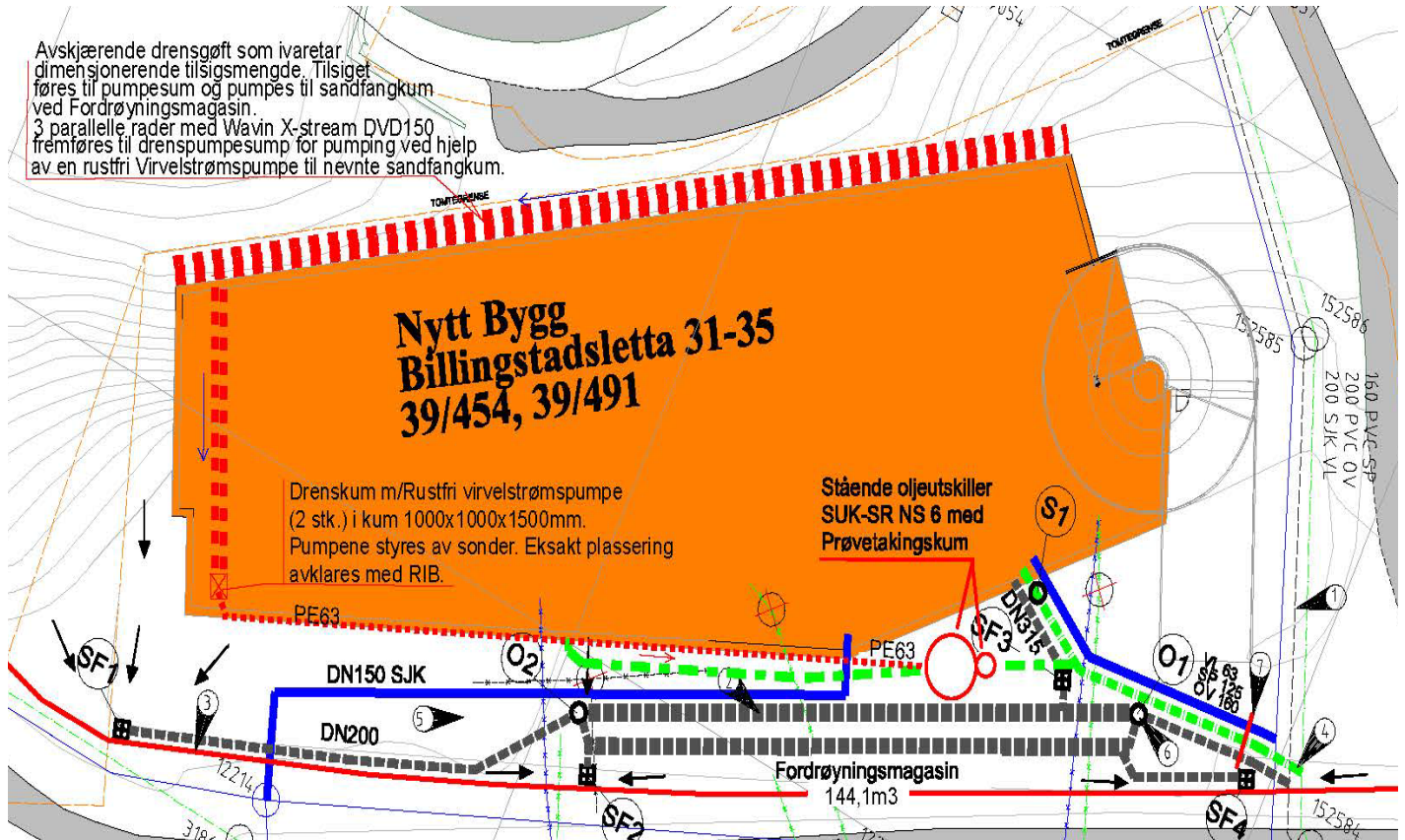

FIGUR 6: STØYSONEKART FOR PROGNOSEÅR 2032 MED STØYPARAMETER L_d I 4 METER OVER TERRENG. BEREGNINGSPUNKTER FORAN FASADER VISER HØYESTE BEREGNET LYDNIVÅER L_d I ALLE ETASJER. BEREGNINGSPUNKTER PÅ TAKTERRASSER (SVART-HVITE PUNKTER) VISER LYDNIVÅ L_d PÅ TAKTERRASSER I 1,5 METER OVER TAKNIVÅ.

FIGUR 7: STØYSONEKART MED STØYPARAMETER L_d I 1,5 METER OVER TERRASSENIVÅ, PROGNOSEÅR 2032. BEREGNINGSPUNKTER PÅ TAKTERRASSER (SVART-HVITE PUNKTER) VISER LYDNIVÅ L_d I 1,5 METER OVER TAKNIVÅER.

"VA-Notat"

Billingstadsletta 31, 1396 Billingstad

Asker kommune

Gnr/Bnr: 39/54

Tiltakshaver:

T.A.F. Eiendom AS

Kontr. JA/RAa
Asker 05.09.19

INNHold

1.0 BAKGRUNN	1
2.0 DAGENS SITUASJON	3
3.0 Vann.....	3
3.1 Forbruksvann	3
3.2 Sprinklerinnlegg.....	3
3.3 Redegjørelse Brannvann.....	4
4.0 SPILLVANN.....	4
4.1 Tilknytningspunkt	4
4.2 Spillvannsmengder.....	4
5.0 OVERVANN.....	5
5.1 Tilknytningspunkt.....	5
5.2 Overvannsberegning.....	5
5.3 Infiltrasjon/Fordrøyning.....	5
5.4 Påslipp.....	5
5.5 Flomvei.....	5
6.0 DRENSVANN.....	6
6.1 Tilknytningspunkt.....	6
7.0 SIKRING AV EKSISTERENDE VA-TRASE.....	7

1.0 BAKGRUNN

Tiltaket omhandler oppføring av Næringsbygg på Billingsstadsletta 31-35, 1396 Billingsstad, Gnr. 39 og Bnr. 454. Netto Tomteareal er 3084 m².

Tiltaket oppføres i tre etasjer over terreng i tillegg er det 1562,5m² underetasje (parkering og lager).

Det er innhentet geotekniske data som redegjør for grunnforholdene, som er lagt til grunn i beregningen.

Opplysninger om eksisterende VA-ledninger er innhentet fra Asker kommune og vist på oversendte tegninger "Situasjonskart VR-S001av 04.09.2019".

I forbindelse med innsendelse av søknad om tillatelse til Tiltak for Gnr/Bnr 39/454 i Asker kommune, er RK Rør Anlegg AS blitt engasjert for å få utarbeidet en VA-plan/ løsnings for lokal Overvannshåndtering samt for innsendelse av "Forhånds-uttalelse" til Kommunalteknisk etat i Asker kommune.

Dette dokumentet VA-plan/Overvannshåndtering datert 05.09.19 viser beregninger og tilhørende løsning for å håndtere overvannet lokalt på tomten i så henseende samt fremføring av utvendig VA-anlegg for tilknytning til kommunalt ledningsanlegg.

Vi er bevisst på kommunens krav til håndtering av Overflatevann/takvann/Drensvann/Vann fra Tilsig og vann fra plasser med tette flater. Overflatevann/takvann og vann fra plasser med tette flater skal ivaretas og håndteres lokalt på egen grunn på en slik måte at bygningskonstruksjoner ikke skades, eller vannet skaper ulemper for området/naboer. Disse krav og dette forhold er ivaretatt i denne utarbeidede dokumentasjonen. Avledning av grunn- og overvann i denne dokumentasjonen og foreslåtte løsning er sikret i henhold til PBL § 27-2.

Dette er løst etter prinsippene i 3- trinnstrategien som er:

1. Infiltrer den lille nedbøren.
2. Fordrøy og forsink det større regnet
3. Store og sjeldne regn ledes trygt på åpne flomveier.

Disse forhold er etterlevet i denne dokumentasjonen og overvannet infiltreres på egen grunn etter preaksepterte løsninger og godt dokumenterte beregningsmodeller.

Da Infiltrasjons-/Fordrøyningsanlegget er beliggende betydelig over o.k. Parkeringskjeller, må drenasjen pumpes til det beregnede Infiltrasjons-/Fordrøyningsbassenget. Infiltrasjons-/Fordrøyningsbassenget plasseres med ok. ca. 1m under ok. terreng, og har en dimensjonerende høyde på 1,23 m.. Til orientering så blir uk. Infiltrasjons-/Fordrøyningsbassenget i utgangspunktet beliggende ca. 2,23 m under ok. terreng. Se for øvrig vedlagte skisser i plan- og snitt samt 3D-tegninger av magasinet.

Vedrørende Tilsig

Det etableres avskjærende drensledninger Wavin X-stream DVDi150 i 3 stk parallelle rader og i lengderetning av byggegroppen. Tilsiget fremføres til en innvendig drenskum , der også byggets øvrige drenasje samles.

Drenskummen utført med innvendig lysåpning 1000x1000 og dybde ca. 1500mm inkludert sandfang. Drenasjen føres inn i drenskummen i egnet minimumfall eksempelvis 1:200. Under drensledningene etableres pumpeump på min. 600mm. Pumpeumpen arbeider også som en buffert i denne situasjon.

I drenskummen senkes en Rustfri Virvelstrømpumpe(2 stk) påmontert koblingsfot samt for alternerende drift. Pumpeledningen fra drenspumpen føres til nærmeste yttervegg i en Ø63PEL med stengeventil, BukseT-rør og tilbakeslagsventil til sandfanget for Fordrøyningsmagasinet.

Pumpen leveres med automatikk og skap. Hver av de to pumpene trekker ca. 1,5 kW.

Pumpene styres av nedsatte nivåsonder.

Vedrørende Tilsigets størrelse

Tilsigets størrelse og tilhørende innstrømningshastighet av vann inntil drensledningen ble for ca. 2 år siden vurdert til å kunne være ca. 0,5 l/s under en flomsituasjon.

Målinger utført i den senere tid utført i regi av Tiltakshaver ved sterkt regnskyll, tilsier en vannmengde på bare 10 l/min eller 0,17 l/s. Det vil si en betydelig lavere verdi.

Av sikkerhetsmessige grunner er det benyttet 0,5 l/s som dimensjonerende tilsigsmengde i de oversendte beregningene.

2.0 DAGENS SITUASJON

Det henvises til kommunens kartgrunnlag samt innsendte "Situasjonskart VR-S001av 04.09.2019".

I gang- og sykkelveien er det beliggende Vannledning med dim. DN400 PE, Spillvannsledning med dimensjon DN315 PVC, Overvannsledning DN200 Betong og Vannledning DN300 av støpejern frem til kum 12217. Derfra til kumgruppe med eks. kum 152582, 152583 og 152584 ligger det DN315 PVC Spillvannsledning, DN200 Betong overvannsledning og DN300 vannledning av støpejern. Videre østover ligger det DN315 PVC Spillvannsledning, DN315 PVC overvannsledning og DN300 vannledning av støpejern.

Det er fremført Vann- og avløpsledninger fra overliggende areal som er tilknyttet kumgruppe i Gang- og sykkelveien. Her er det beliggende Spillvannsledning DN160 PVC, Overvannsledning DN200 PVC overvannsledning og Vannledning DN200 vannledning av støpejern.

Det omsøkte tiltaket følger eksisterende bebyggelse- og tomtestruktur i området.

3.0 VANN

3.1 Forbruksvann

Ny stikkledning for forbruksvann forutsettes tilknyttet DN200 kommunal vannledning innenfor planområdet (sør-øst), oppstrøms kum 152582. Tilknytning utføres ved an boring. Tilknytning utføres iht. VA-norm for Asker kommune.

Eiendommer innenfor planområdet har i dag to tilknytninger til DN300 kommunal vannledning. Tilknytningspunkter avdekkes og plugges.

Ny stikkledning: DN63 PE100 SDR11.

3.2 Sprinklerinnlegg

Vannledning til sprinkleranlegg tilknyttes eksisterende uttak i kommunal vannkum 12214 (sør-vest). Det monteres reduksjonsflens, DN150 sluseventil samt tilbakeslagsventil ifm. tilknytningen. Tilbakeslagsventil skal være iht. NS-EN 1717.

Alle arbeider utføres i samsvar med Asker kommune og iht. Asker kommunes VA-norm. Nødvendig manøvrering av ventiler i kommunale kummer skal utføres av Asker kommune drift.

Ny sprinklervannledning: DN150 SJK C100

3.3 Redegjørelse Brannvann

Det er brannvannsuttak i 2 stk. kommunale vannkummer langs sørside av planområdet (12214, 152582). Teknisk forskrift stiller krav til 50l/s fordelt på 2 uttak med minimum resttrykk på 2 bar. Avstandskrav fra uttak til hovedangrepsvei skal være maks 50m.

Asker kommune har utført en modellering på kum SID12214 ved uttak på 30l/s. Modelleringen viste et resttrykk i ledningen på 8 bar. Det er fremtidige planer om å senke makstrykket i området med 1 bar. Det vil allikevel være god kapasitet til brannvannsdekning.

Brannvannsuttakene langs Billingsstadsletta tilfredsstiller myndighetskrav.

4.0 SPILLVANN

4.1 Tilknytningspunkt

Spillvann fra Næringsbygget tilknyttes DN160 kommunal spillvannsledning innenfor planområdet, oppstrøms kum 152584. Tilknytning utføres ved å montere grennrør på eksisterende kommunal ledning. Tilknytning utføres iht. VA-norm for Asker kommune.

Ny spillvannsledning: DN125 PVC SN8

4.2 Spillvannsmengder

Spillvannsledning etableres som DN125mm. Antall PE i nytt bygg er fremdeles foreløpig uavklart. Den valgte spillvannsdimensjon DN125mm har nødvendig kapasitet for å imøtekomme de kapasiteter som forventes men ikke endelig avklart i neste utførelse bygg.

5.0 OVERVANN

5.1 Tilknytningspunkt

Overvannsledning tilknyttes kommunal ledning etter en kombinasjon av Infiltrasjon og fordrøyning. Videreført vannmengde fra "Infiltrasjons- og fordrøyningsmagasinet" kontrolleres ved vannføringsregulator, som dimensjoneres etter tillatt videreført vannmengde (5 l/s). Overvann tilknyttes eksisterende DN200 PVC kommunal overvannsledning som vist på tegning "Situasjonskart VR-S001av 04.09.2019".

Tilknytning utføres iht. VA-norm for Asker kommune.

5.2 Overvannsberegning

Det er benyttet måledata fra nedbørsmåler 19710 ASKER, Gjentakintervall 50år samt klimafaktor på 1,5. For kraftigere nedbør må det sørges for sikker flomvei forbi bebyggelse. Overvannshåndteringen vil bli revidert om endringer i byggeplanfasen som plassering, høyder og andel tette flater skulle bli justert.

Det er benyttet formelen:

$$Q = C(\text{Avrenningsfaktor}) \times i(\text{Nedbørintensitet}) \times A(\text{Nedbørsfelt}) \times \text{Klimafaktor}$$

Q: Vannføring ut av feltet, l/s.

C: Avrenningskoeffisient, forholdet mellom avrent nedbør på overflaten og nedbørmengde.

i: Nedbørintensitet, l/s ha. A: Areal til nedbørsfelt.

Kf: Klimafaktor.

Beregningsunderlag vedlegges

5.3 Infiltrasjon/Fordrøyning

Ut ifra geoteknisk rapport er område lite egnet for infiltrasjon.

I Nord-vest på tomten er det berg i dagen i form av en bergskråning. Løsmassene består av et topplag med fyllmasser, friksjonsmaterialer og tørskorpeleire med en mektighet på 1-2m. Under dette nivået blir det en gradvis overgang til hovedsakelig leire.

Beregninger er vedlagt.

Etter tilbakemelding fra kommunalteknisk, Asker kommune er det tillatt et påslipp på maks 5 l/s.

5.4 Påslipp

Tillatt utløp = 5 l/s.

Gjentaksintervall = 50 år

Klimafaktor = 1,5

Nødvendig Magasinvolument = 144,1 m³

Beregninger er vedlagt.

5.5 Flomvei

Overvann utover dimensjonerende regn, vil ledes til veiarealer langs Billingsstadsletta.

Kjeller utarbeides vanntett grunnet høy grunnvannstand.

6.0 DRENSVANN

6.1 Tilknytningspunkt

Det etableres fall ut fra bygning på minimum 1:50 i en avstand på minimum 3 m fra veggen. Sperresjikt etableres i VA-grøft før påkobling til kommunal ledning, for å hindre strømning av vann i grunnen.

Som nevnt innledningsvis så er Infiltrasjons-/Fordrøyningsanlegget beliggende betydelig over ok. Parkeringskjeller, og drenasjen må pumpes til det beregnede Infiltrasjons-/Fordrøyningsbassenget. Infiltrasjons-/Fordrøyningsbassenget plasseres med ok. ca. 1m under ok. terreng, og har en dimensjonerende høyde på 1,23 m.

Som også nevnt innledningsvis så etableres det avskjærende dremsledninger Wavin X-stream DVDi150 i 3 stk parallelle rader og i lengderetning av byggegroppen. Tilsiget fremføres til en innvendig dremskum, der også byggets øvrige drenasje samles.

Dremskummen utføres med innvendig lysåpning 1000x1000 og dybde ca. 1500mm inkludert sandfang. Drenasjen føres inn i dremskummen i egnet minimumfall eksempelvis 1:200. Under dremsledningene etableres pumpeump på min. 600mm. Pumpeumpen arbeider også som en buffert i denne situasjon.

I dremskummen senkes en Rustfri Virvelstrømpumpe(2 stk) påmontert koblingsfot samt for alternerende drift. Pumpeledningen fra dremsumpen føres til nærmeste yttervegg i en Ø63PEL med stengeventil, BukseT-rør og tilbakeslagsventil til sandfanget for Fordrøyningsmagasinet. Pumpen leveres med automatikk og skap. Hver av de to pumpene trekker ca. 1,5 kW. Pumpene styres av nedsatte nivåsonder.

Vedrørende Tilsigets størrelse

Tilsigets størrelse og tilhørende innstrømningshastighet av vann inntil dremsledningen ble for ca. 2 år siden vurdert til å kunne være ca. 0,5 l/s under en flomsituasjon.

Målinger utført i den senere tid utført i regi av Tiltakshaver ved sterkt regnskyll, tilsier en vannmengde på bare 10 l/min eller 0,17 l/s. Det vil si en betydelig lavere verdi.

Av sikkerhetsmessige grunner er det benyttet 0,5 l/s som dimensjonerende tilsigsmengde i de oversendte beregningene.

Bortledning av dremsvann og Tilsig håndteres som beskrevet og kjeller utarbeides ikke vanntett. Grunnvannstanden holdes forsvarlig og kontrollert under kjellernivå

7.0 SIKRING AV EKSISTERENDE VA-TRASE

Eksisterende kommunale vann-, spillvann- og overvannsledninger krysser over utbyggingsområdet langs eiendomsgranse i øst. Ledninger vil ikke komme i direkte konflikt i forbindelse med oppføring av det nye Næringsbygget, og dette ledningsnettet er ikke forutsatt flyttet i forbindelse med utbyggingen.

Det skal imidlertid gjøres spesifikke tiltak for å sikre fremtidig tilgjengelighet til kommunale ledninger.

Ledninger må avdekkes før spunting av byggegrop. Spuntnåler plasseres så langt unna eksisterende ledninger som mulig. Spunt skal ikke trekkes ved ferdigstillelse, men kappes 1m under fremtidig terreng. Spunt etableres også langs kjørerampe for å unngå undergraving av denne ved fremtidig gravearbeider langs VA-trasè.

Asker 05.09.19

Rk Rør Anlegg AS

---

v/Ragnar Aasheim
(Sign)

Revidert Beregningsunderlag for det innsendte Fordrøynings-/Infiltrasjonsmagasinet. "Gjentaksintervall 50 år"

IVF-KURVER (INTENSITET-VARIGHET-FREKVENS) FOR NEDBØR (UTEN KRAV OM SAMMENHENGENDE NEDBØR)

Stasjoner

Stnr	Navn	I drift fra	I drift til	Hoh	Breddegrad	Lengdegrad	Kommun	Fylke	Region
19710	ASKER	jan.13		163	59,8558	10,4358	Asker	Akershus	ØSTLANDET

***** MELDING *****

Rapporten inneholder godkjente kvalitetskontrollerte data.

Returperioder(År); NedbÅ,rintensitet i liter pr. sekund pr. hektar(10 000mÅ²) (l/s*ha)

19710 ASKER

Periode: 1983 - 2010

Antall sesonger: 27

År	1 min.	2 min.	3 min.	5 min.	10 min.	15 min.	20 min.	30 min.	45 min.	60 min.	90 min.	120 min.	180 min.	360 min.	720 min.	1440 min.
2	293,3	261	234,9	202,5	147,9	116,3	96,2	72,4	56	46,3	35,8	30,4	24	16,4	10,7	6,7
5	347,5	314	289,6	255,4	193,9	158,7	137,6	107	83,3	69,2	51,3	41,9	31,8	20,5	12,9	7,7
10	383,4	349	325,7	290,4	224,4	186,7	165	129,9	101,4	84,4	61,6	49,6	36,9	23,2	14,4	8,4
20	417,9	382,7	360,4	324	253,6	213,6	191,3	151,9	118,8	98,9	71,4	56,9	41,9	25,8	15,8	9,1
25	428,9	393,3	371,4	334,7	262,9	222,1	199,7	158,9	124,3	103,5	74,5	59,2	43,5	26,7	16,3	9,3
50	462,5	426,2	405,4	367,5	291,5	248,4	225,4	180,4	141,3	117,7	84,1	66,4	48,3	29,2	17,6	9,9
100	496	458,8	439	400,1	319,8	274,5	250,9	201,7	158,2	131,9	93,7	73,5	53,1	31,8	19	10,5
200	529,3	491,3	472,6	432,7	348,1	300,5	276,3	222,9	175	146	103,2	80,6	57,9	34,3	20,4	11,2

Data er gyldig per 08.03.2019 (CC BY 3.0), Meteorologisk institutt (MET)

Opplyst:

Infiltrasjonsmedium Leire

Infiltrasjonsanlegg:

Bredde 3,6 m
Lengde 34,2 m
Høyde 1,23 m
Volum 145,38 m³

Bunnareal 123,12 m²
Langtidspermeabilitet 50%
Sideareal 92,988 m²

Effektivt areal 108,054 m²
Infiltrasjonshastighet 0,001081 l/s

Overflate	Areal ha	Avr. Koeff	Red. areal
Takflate, tett tak	0,1	0,9	0,09000
Takflate, vekstlag	0,088	0,6	0,05280
Belegningsstein, semiperme.	0	0,5	0,00000
Asfalt	0,1291	0,8	0,10328

Sum 0,3171 0,24608
Midlere 0,78

Tillatt utslipp (l/s) 5,0
Gjentaksintervall 50 år
Klimafaktor (%) 50

Tid (min)	1	2	3	5	10	15	20	30	45	60	90	120	180	360	720	1440
l/s*ha	462,5	426,2	405,4	367,5	291,5	248,4	225,4	180,4	141,3	117,7	84,1	66,4	48,3	29,2	17,6	9,9
inkl klima	693,75	639,3	608,1	551,25	437,25	372,6	338,1	270,6	211,95	176,55	126,15	99,6	72,45	43,8	26,4	14,85
Q _{inn}	170,72	157,32	149,64	135,65	107,60	91,69	83,20	66,59	52,16	43,45	31,04	24,51	17,83	10,78	6,50	3,65
Q _{tilslg}	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
Q _{ut-virv}	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00	5,00
Q _{ut-inf}	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Q _{netto}	166,2	152,8	145,1	131,2	103,1	87,2	78,7	62,1	47,7	38,9	26,5	20,0	13,3	6,3	2,0	-0,8
Volum (m ³)	10,0	18,3	26,1	39,3	61,9	78,5	94,4	111,8	128,7	140,2	143,3	149,1	143,9	135,6	86,2	-73,2

Asker 04.09.19
RK Rør Anlegg AS

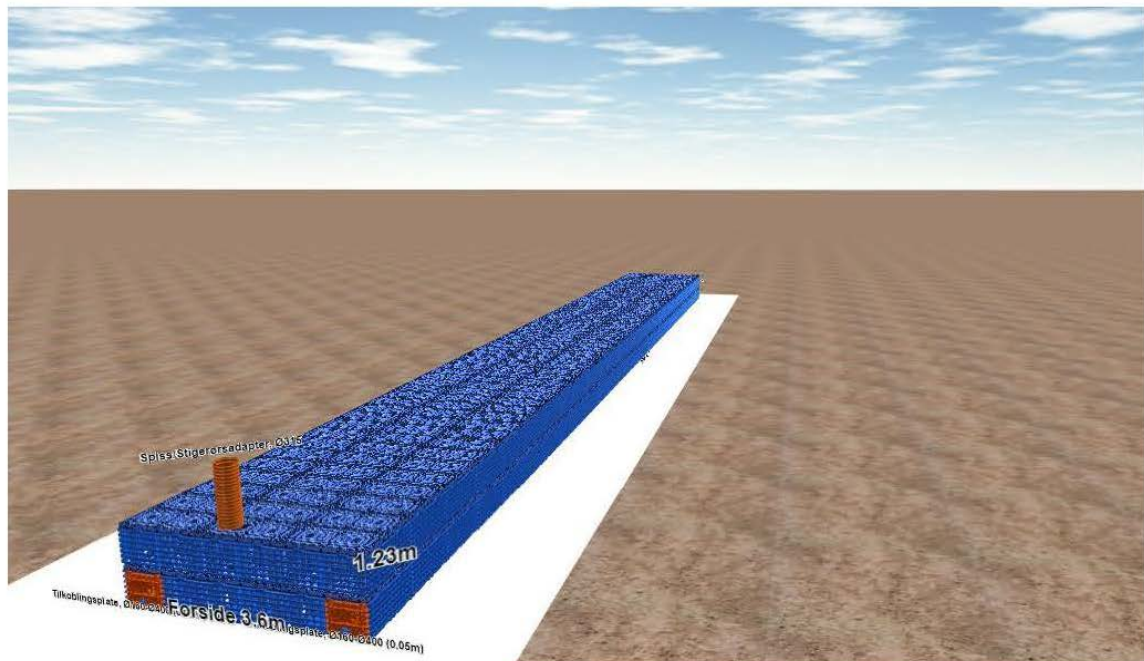
Siv.ing Ragnar Aasheim

Skisser og 3D

Fordrøynings-/Infiltrasjonsmagasin.

Revidert for gjentaksintervall 50 år

Asker 04.09.19
RK Rør Anlegg AS

Siv.ing Ragnar Aasheim

Prosjektdata

Fordrøynings-/Infiltrasjonsmagasin.

Revidert for gjentakintervall 50 år

Spesifikasjon av anlegget

Valgt fordrøyningsystem	Q-Bic Plus
Bruksområde (fordrøyning / infiltrasjon)	Infiltrasjon
Trafikklast	20 tonns aksellast

Anleggsstørrelse

Bredde

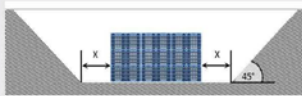
Høyde

Lengde

Bredde	3.6m
Høyde	1.23m
Lengde	34.2m
Bruttovolum	151.4 m3
Nettovolum	144.74 m3
Totalt areal av overflaten på anlegget	339.2 m2

Installasjonsforhold

Utgravingsvolum	480.5 m3
Tilbakefyllingsvolum	329.1 m3
Grunnvannsstand	3 m
Antall kassetter i høyden	2
Overdekningshøyde	1 m
Overdekningsmateriale	Finpukk
Sidefyllingshøyde	1.23 m
Sidefyllingsmateriale	Finpukk

Asker 04.09.19
RK Rør Anlegg AS

Siv.ing Ragnar Aasheim

Avskjærende drensgrøft som ivaretar dimensjonerende tilsigsmengde. Tilsiget føres til pumpesum og pumpes til sandfangkum ved Fordrøyningsmagasin. 3 parallelle rader med Wavin X-stream DVD150 fremføres til drens pumpesump for pumping ved hjelp av en rustfri Virvelstrømspumpe til nevnte sandfangkum.

**Nytt Bygg
Billingsstadsletta 31-35
39/454, 39/491**

Drenskum m/Rustfri virvelstrømspumpe (2 stk.) i kum 1000x1000x1500mm. Pumpene styres av sonder. Eksakt plassering avklares med RIB.

Stående oljeutskiller SUK-SR NS 6 med Prøvetakingskum

Fordrøyningsmagasin 144,1m³

Rev.04.09.19
Rev.04.09.19
Rev.03.09.19
Rev.30.08.19

Asker 25.08.19

Korrigert fordr.magasin for gj.taksintervall
Korrigert Fordr.magasin for utomhusareal
Inntegnet avskjærende drensgrøft
Korrigert fordrøyningsmagasin
Inntegnet Oljeutskiller
Situasjonskart Tegn.nr. VR-S001

Utarbeidet av : RK Rør Anlegg AS

- MERKNADER**
- ① EKS VA-ledninger avdekkes og sikres. Kfr. tegning H04
  - ② Fordrøyningsmagasin
  - ③ Overvannsavskjæring/terskel
  - ④ Tilknytningspunkt til kommunalt anlegg
  - ⑤ Innløpskum
  - ⑥ Regulatorkum
  - ⑦ Sperresjikt

TEGNFORKLARING

<p>EKSISTERENDE LEDNINGER</p> <p>VANNLEDNING AVLØP FELLES SPILLVANN OVERVANN</p> <p>EKSISTERENDE LEDNINGER UTGÅR</p> <p>VANNLEDNING AVLØP FELLES SPILLVANN OVERVANN</p> <p>Eks. kum utgå</p>	<p>PLANLAGTE LEDNINGER</p> <p>VANNLEDNING SPILLVANN OVERVANN DRENSLEDNING KUM SF-Stuk</p>	<p>ANDRE SYMBOLER</p> <p>EKSISTERENDE KUM EKSISTERENDE SLUK Eiendomsgrenser Overvannsavskjæring/terskel Terreng helning</p>
--	---	---

Koordinatsystem: EUREF89 UTM SONE 32.
Vert-Datum NN2000.

IG-Søknad

Rev. /	Dato:	Revisjonen omhandler:	Godkjent:	Utarbeidet/Dato:	Prosjekt:
					1250 (A1)
					Saksbeh./foto:
					Filnavn:
					Rev:
				Tegn nr:	H01

T.A.F. Eiendom AS
VA Billingsstadsletta 31-35
Plan, nytt VA-anlegg.

Billingstadsletta 31
MILJØPROGRAM

Dato: 12.01.2024
Versjon: 3

Dokumentinformasjon

Oppdragsgiver: Insent AS
Tittel på rapport: Miljøprogram Billingstadsletta 31 - påbygg
Oppdragsnavn: Billingstadsletta 31 - påbygg
Oppdragsnummer: 638448-01
Utarbeidet av: Lars Bugge
Oppdragsleder: Lars Bugge
Kvalitetssikring: Liv B. Rindal
Tilgjengelighet: Åpen

03	10.01.24	Miljøprogram revidert jan 2024	LB	
02	13.09.22	Miljøprogram	LB	LBR
01	08.09.22	Miljøprogram utkast	LB	ITB
VERSJON	DATO	BESKRIVELSE	UTARBEIDET AV	KS

Forord

Asplan Viak har vært engasjert av Insemi AS i forbindelse med detaljregulering av eiendommen Billingstadsletta 31. I denne sammenheng ønskes det bistand til utarbeidelse av miljøprogram.

Arbeidet med miljøprogrammet bygger på referat fra oppstartsmøtet tiltakshaver har hatt med Asker kommune, videre involvering fra spesialrådgivere i Asplan Viak og forankring mot utbyggerne.

Oslo, 12.01.2024

Lars Bugge
Oppdragsleder

Innhold

1	INNLEDNING	5
2	BAKGRUNN OG FORMÅL MED MILJØPROGRAMMET	6
3	MILJØMÅL OG TILTAK FOR BILLINGSTADSLETTA 31.....	7
3.1	Miljøoppfølging.....	7
3.2	Areal.....	8
3.3	Transport	9
3.4	Energi	11
3.5	Overvannshåndtering	12
3.6	Massehåndtering	13
3.7	Materialvalg og avfall.....	14

1 INNLEDNING

Billingstadsletta 31 er i dag bebygd med et treetasjes næringsbygg som ble ferdigstilt i 2020. Man ønsker nå å øke utnyttelsen på eiendommen ved at eksisterende bygg skal påbygges med to ekstra etasjer med forretning/kontor, i tillegg til en mindre inntrukken etasje, totalt seks etasjer. Alt med forretning/kontor som formål.

Dette utløser krav om en omregulering. Alv Skogstad Aamo (Alv Skogstad Aamo AS) bistår med reguleringsarbeidet.

Asker kommune ønsker at det lages et miljøprogram som tar for seg hele influensområdet der klimaberegninger inngår. Noen av hovedpunktene angående energi og klima i referatet fra oppstartsmøte med Asker kommune gjengis nedenfor:

Asker kommune har signalisert at det er ønskelig «å ta i bruk bærekraftige materialer, og utnytte muligheter for alternativ energiløsninger vurdert i et livsløpsperspektiv..., og at det tilstrebes for gode energiløsninger/miljøløsninger i byggets arkitektur.

Videre ønsker kommunen at man klimagassberegninger iht NS 3720. Dette vil bli gjort i forbindelse med vurdering av klimapåvirkninger av materialvalg, se eget avsnitt om materialer.

Kommunen anbefaler at det brukes utslippsfrie anleggsmaskiner, der slike maskiner er kommersielt tilgjengelige.

Tiltaket vil medføre transportbehov. Kommunen ønsker derfor at man utfører en transportutredning.

Kommunen ønsker at nye bygg er energieffektive og gjerne selv dekker deler av eget energibehov. Her pekes på solceller og grunnvarmeløsninger.

Kommunens ønsker vil bli reflektert i miljøprogrammet. Det er imidlertid viktig å minne om at tiltaket handler om å bygge på et eksisterende bygg, og at det derfor finnes begrensninger f.eks. med tanke på tilgang på areal.

2 BAKGRUNN OG FORMÅL MED MILJØPROGRAMMET

Miljøprogrammet er utarbeidet som en innledende oversikt over viktige miljøtema for utviklingsområdet og utgjør basis for miljøarbeidet i prosjektet med miljømål. Miljøtemaene er delt inn delkapitler i tråd med kommunens føringer, i tillegg til at det er lagt til et overordnet tema om prosesskrav tilknyttet miljøoppfølgingen:

1. Miljøoppfølging
2. Areal
3. Transport
4. Energi
5. Massehåndtering - massebalanse
6. Overvannshåndtering
7. Material og avfall

Miljømålene ligger til grunn for valg av tiltak gjennom hele prosjektets livsløp og skal følges opp i miljøoppfølgingsplaner (MOP). Miljømålene vil bli revidert når ny kunnskap om miljøpåvirkninger kommer frem eller det foretas endringer i prosjektet og rammebetingelsene.

Miljøprogrammet er utarbeidet i henhold til prinsipper i NS 3466: Miljøprogram og miljøoppfølgingsplan for ytre miljø for bygg-, anleggs- og eiendomsnæringen.

3 MILJØMÅL OG TILTAK FOR BILLINGSTADSLETTA 31

3.1 Miljøoppfølging

Hovedutfordring

Å følge opp de tverrfaglige miljømålene i alle faser av prosjektet, dvs fra områdeplan, via detaljregulering og til rammesøknad, samt følge opp med Miljøoppfølgingsplaner (MOP) som skal utarbeides i forbindelse med byggesakene.

Overordnet mål

God og koordinert miljøoppfølging som gjør at miljøprosessene øker kvaliteten på området som helhet.

Miljømål og tiltak må følges opp av den enkelte utbygger, og redegjøres for i miljøoppfølgingsplaner (MOP) forankret i dette miljøprogrammet. Kommunen følger opp gjennom plan- og byggesaksbehandlingen.

Miljøsertifisering. Prosjektet, altså kombinasjonen av eksisterende bygg og påbygget, planlegges BREEAM sertifisert. Planen er å gjennomføre en BREEAM preanalyse i løpet av første kvartal 2024. Resultatene av preanalysen, og tiltak som løpende vurderes slik som f.eks. solceller, vil avgjøre hvilken BREEAM klasse som blir aktuell.

Tiltak

- Oversikt over alle miljøtiltak og tilhørende konsekvenser for hver prosjektfase.
- Det skal hentes inn tilstrekkelig kompetanse på miljøfagene og kapasitet til miljøoppfølgingen.
- Det benyttes verktøy for strukturert og etterprøvbart miljøoppfølging.
- BREEAM sertifisering

3.2 Areal

Hovedutfordring

Tiltaket betyr bedre utnyttelse av eksisterende bebygde tomteareal. Man utnytter samtidig et område der det allerede er gjennomført fjerning av betydelige mengder steinmasser.

Det nye påbygget vil få takterrasse og grønt tak, beplantet med stedsegne plantearter. Tiltaket vil i utgangspunktet tilby et uteareal for brukere av den nye utgaven av bygget.

Det vil i prinsippet også bli tilrettelagt for sambruk med publikum. I en tidlig fase av planleggingen var hensikten at også beboerne i blokkene rett nord for tomten kunne få benytte den. Det har senere vist seg at disse ikke er interessert i slik bruk. Om dette likevel skulle endre seg, og at naboene likevel ønsker å benytte terrassen, så er vi fortsatt åpne for det.

Overordnet mål

Utvikle Billingstadsletta 31 som et attraktivt bygg for brukerne og for publikum som oppholder seg omkring.

Tiltak

- Tilrettelegge for en utvikling med høy utnyttelsesgrad, samt sikre gode utearealer og god arkitektur. Det er utarbeidet en grundig utomhusplan der man har lagt vekt på beplantning mot naboene, primært i Billingstadsalia 2 og 4, men også Billingstadsalia 1 og 3. Planen vil bidra til at naboene vil oppleve man får en naturlig overgang fra terreng til det grønne taket på påbygget.
- Optimalisere arealbruk mht. fotavtrykk samtidig som man ivaretar den ønskede fortettingen og kvalitetene til utviklingen (f.eks. dagslys, lokalklima, støy, o.l.).
- Anlegge takterrasse på tak. Takterrassen skal spille godt sammen og være tilpasset terrenget omkring påbygget.

3.3 Transport

Hovedutfordring

Utbygging og fortetting rundt transportknutepunkter er ønskelig fordi det gjør kollektivløsninger mer aktuelle å bruke enn dersom man bygger spredt. I dette tilfellet finnes bussholdeplass «rett over veien», og Billingstad togstasjon om lag 450 meter unna.

Billingstadsletta har enkel adkomst fra overordnet veinett, noe som gir god tilgjengelighet med bil, og som gjør at kollektivtransport og andre transporttilbud (sykkel og gange) må være svært attraktive for å konkurrere med privatbilen. Med unntak av sykkelparkering er det lite dette prosjektet selv vil kunne påvirke. Man er heller avhengige av fremtidige tiltak i hele Asker (og kanskje også Bærum og Oslo kommuner). Dette handler blant annet om styrking av busstilbudet (fremkommelighet og frekvens), utbygging av hovedsykkelveinettet, parkeringspolitikk og andre virkemidler for å redusere bilens konkurransekraft i forhold til andre transportformer.

Rådgivingselskapet Afry har utarbeidet en trafikkplan i forbindelse med planleggingen av påbygg. Denne danner også grunnlag for vurdering av parkeringskapasitet.

Dagens bygg huser en bilforretning (Bentley) og møbelforretning (Bohus). Arealene i påbygget kan tenkes benyttet av disse leietakerne. Dette vil bety noe økt transport i forbindelse med varelevering, men ikke endre transportbildet vesentlig fra i dag.

Alternativt vil bygget kunne tilpasses slik at det blir et rent kontorbygg. Det vil bety at flere personer knyttes til bygget. En stor andel av denne forventes imidlertid å basere seg på gange/sykkel og kollektivtransport.

Overordnet mål

Billingstadsletta 31 ligger gunstig til når det gjelder kollektivtransport og gange/sykkel. Pr i dag er det ikke tilrettelagt sykkelparkering på terreng, og ut ifra tegninger er det ikke lagt opp til sykkelparkering i parkeringskjeller. P-kapasitet for sykkel vil imidlertid bli bygd inn i forbindelse med det planlagte byggeprosjektet. Tiltaket vil dermed kunne bedre muligheten for at brukerne av bygget benytter gange og sykkel som transportløsning.

Tiltak

Parkering bil:

På grunnlag av Afry sin trafikkplan planlegges følgende endring i parkeringskapasitet for bil:

	Dagens situasjon	Eksisterende bygg med påbygg
P-kjeller	36	44
P-terreng	5	3
Sum	41	47

Parkering sykkel:

For sykkelparkering er følgende lagt til grunn (hentet fra Afry sin trafikkplan):

I RVU 2021 er det 5% som sykler i Oslo/Akershus. Det er fornuftig å ta hensyn til RVU i forbindelse med planlegging av antall sykkelparkeringsplasser, for å unngå et stort antall ubrukte sykkelparkeringsplasser.

Uansett bruksformål i det samlede nye bygget er det (norm)krav om minimum 95 sykkelparkeringsplasser totalt (basert på ca. 9.500 m² totalt areal BRA). Minimum 50% av sykkelparkeringsplassene skal være under tak.

Det ansees å resultere i et urimelig høyt antall sykkelparkeringsplasser dersom man følger normen. Sammenligner man med RVU 2021 og bruker at 5% av de ansatte sykler gir det behov for 13 sykkelparkeringsplasser. Totalt 14 parkeringsplasser. Det anbefales derfor å planlegge antall parkeringsplasser nærmere antallet som sykler, men legge til ekstra plasser for besøkende og en eventuell vekst av syklende.

I landskapsplanen er det illustrert 48 plasser uten tak og 21 plasser under tak. Hvis man får behov for plasser opp mot normkravet, er det rom for 26 plasser innvendig, som vil gi totalt 95 plasser.

3.4 Energi

Påbygget skal uansett tilfredsstillende energikravene i teknisk forskrift (TEK), og utformes slik at det harmonerer med eksisterende bygg. Men man vil også undersøke muligheter for å gjøre bygget mer energieffektivt, gjerne å oppnå passivhusstandard.

Siden det handler om et påbygg fundamentert på eksisterende bygg, vil selve bygge- og anleggsarbeidene i mindre grad handle om bruk av tunge anleggsmaskiner, men heller om kraner, lifter m.m. I den grad det lar seg gjøre vil el-drevne anleggsmaskiner bli foretrukket.

Hovedutfordringer

Dagens varmforsyningsløsning er basert på luft/vann varmepumpe og el-kjel, med vannbåren varmedistribusjon i bygget. Eksisterende varmepumpeanlegg har kapasitet også til å forsyne påbygget. Man må imidlertid installere ny elkjel for nødvendig kapasitet for dekning av spiss- og reservelastbehov.

Takarealet er disponert til takterrasse og grønt tak. Minst 30% av takterrassen skal beplantes. Dette begrenser i noen grad bruk av takmonterte solceller. Noe takareal vil likevel være aktuelt å benytte til solceller. Det finnes også muligheter for å kombinere grønt tak med solceller. Selve fasaden ut mot Billingstadsletta vender mot sør/sørøst, har ikke bygg, trær o.l. som gir skygge, og er dermed godt egnet for fasademonterte solceller. Markedet tilbyr et stort utvalg av solceller som kan tilpasses ulike typer fasader. I forbindelse med detaljprosjektering er hensikten å innarbeide solceller i fasaden av påbygget. Solceller vil også kunne anlegges på den øverste inntrukne etasjen.

Overordnet mål

Innfri krav til energieffektivitet angitt i TEK, eventuelt Passivhusstandard, (bl.a. i §14-2 (energieffektivitet) og §14-4 (energiforsyning)) kommer til anvendelse.

Legge til rette for at det skal være enklest mulig å redusere energibruk og utslipp både underveis i byggearbeidene og i driftsfase. Altså å følge opp Asker kommunes «Handling-mot-klimaendringene-2021-2033-temaplan», det vil si å stimulere boligeiere og utbyggere til å redusere energiforbruket og velge fremtidsrettede energiløsninger (...).

Tiltak

- Undersøke muligheter for å overoppfylle energikravene i TEK, helst med mål om passivhusstandard.
- I størst mulig grad legge til rette for å utnytte eksisterende luft/vann varmepumpeløsning
- Forsøke å integrere solceller i fasade mot sør og mulig på deler av tak/takterrasse.
- El-drevne maskiner vil bli foretrukket i forbindelse med byggeprosjektet.
- Bruke fornybar energi i byggefase bl.a. i forbindelse med byggtørking.

3.5 Overvannshåndtering

Hovedutfordringer

Påbygd areal innebærer bare en mindre økning av det samlede takarealet. Dette utkragede arealet vil komme over et areal på bakken som i dag har harde flater. Tiltaket innebærer dermed kun mindre endringer med tanke på overvann og behovet for overvannshåndtering.

Som tidligere nevnt vil påbygget få takterrasse og grønt tak. I sum vil dermed byggets evne til å fordrøye overvann forbedres, og behovet for påslipp av overvann til kommunalt nett reduseres sammenlignet med dagens situasjon.

Eksisterende bygg, ferdigstilt i 2020, har allerede innbygd anlegg for fordrøyning av overvann. Påbygget vil kobles til det eksisterende overvannsmagasinet. Løsningen for eksisterende og også fremtidig bygg er utført i tråd med «Veileder for lokal overvannshåndtering i Asker kommune», fra 2014.

Overordnet mål

Når det gjelder overvann vil påbygget i liten grad innebære endringer fra dagens situasjon. Likevel er det et mål at påbygget skal påvirke omgivelsene på en positiv måte, også når det gjelder overvann. Det kan skje først og fremst ved å etablere grønt tak som vil virke sammen med overvannsmagasinet.

Tiltak

- Påbygget vil kobles til det eksisterende overvannsmagasinet.
- Deler av takarealet vil bygges som «grønt tak».
- Takterrassen vil få utrustning, bl.a. plantebed, som vil bidra til fordrøyning av vann.

3.6 Massehåndtering

Hovedutfordring

Utbyggingen handler om å bygge på tre etasjer på eksisterende bygg. Det er ikke behov for nye grunn- og fundamenteringsarbeider av betydning. Dermed er det også begrenset behov for massehåndtering.

Et unntak vil være knyttet til håndtering av jord fra det eksisterende grønne taket, og noe fra terrenget mot naboeiendommene mot nord. Dersom denne har riktig kvalitet, bl.a. at den ikke inneholder plantemateriale fra svartlistede arter, vil den bli ombrukt på nytt tak. Alternativt vil den bli levert til godkjent deponi. Er ombruk aktuelt vil man i byggefasen forsøke å mellomlagre så nær Billingstadsletta som mulig. Uansett er det forholdsvis beskjedne mengder det er snakk om.

Overordnet mål

Ingen.

Tiltak

Ingen.

3.7 Materialvalg og avfall

Hovedutfordring

Valg av byggematerialer har en stor påvirkning på byggets totale miljøpåvirkning over levetiden. I mange tilfeller er det imidlertid en stor utfordring å bygge med effektiv bruk av materialressurser samtidig som man har bærekraftig økonomi.

Arkitektonisk vil påbygget få samme uttrykk som eksisterende bygg. Det innebærer bruk av stål, glass og betong.

Det er verd å minne om at påbygget vil bare trenge mindre endringer / forsterkninger av eksisterende fundamentering, noen bærepunkter/søyler og vegg i bakkant av bygget. Det betyr igjen at påbygget vil ha lavt klimaavtrykk pr kvadratmeter sammenlignet med bygg som føres opp fra grunnen av.

Overordnet mål

Påbyggingen vil søke å oppnå et lavt klimagassfotavtrykk. Det betyr at man bl.a. vil velge ut materialer også på grunnlag at enhetsutslipp av klimagasser. I tråd med kommunens ønsker vil det benyttes klimagassregnskap for å sammenligne ulike materialvalg og andre løsninger. Klimagassregnskapet vil utføres iht NS 3720.

Tiltak

Det skal:

- Tilrettelegges for at avfallsmengden fra bygge- og anleggsfasen minimeres og det skal være høy grad av kildesortering. Sorteringsgrad i anleggsfasen skal være på minimum 85 vekt-%.
- Klimakonsekvenser av ulike materialvalg analyseres ved hjelp av klimagassregnskap.
- EPD'er (Environmental Product Declaration) skal kreves på materialer som brukes i større volum, og på materialer som normalt innebærer store enhetsutslipp av klimagasser, slik som f.eks. steinprodukter i uteområder.
- Vurderes hvordan ombruk av materialer kan redusere behovet for transport av avfall og byggematerialer, og dermed redusere klimagassutslipp.
- Vurdere hvordan volumenes utforming og valg av bæresystem påvirker klimagassutslippene.

Geoteknisk prosjekteringsnotat nr.1 rev.01

Billingsstadsletta 31, Billingstad - fundamentering

Rekvirent: Seltor AS
Prosjekt: Billingsstadsletta 35, Billingstad
DMR-saksnr.: 19-0127
Dato: 7. august 2019

DMR MILJØ OG GEOTEKNIKK AS

Maridalsveien 163, 0469 Oslo Tlf. 94 05 00 00

E-mail: oslo@dmr.as

www.dmr.as

Geoteknisk prosjekteringsnotat nr.1 – Billingstadsletta 31, Billingstad – fundamentering

Innhold

1. Registreringsblad	2
2. Innledning	3
3. Prosjekteringsforutsetninger	4
3.1 Myndighetskrav	4
3.2 SAK 10 og TEK 17	4
3.3 Prosjekteringskontroll iht. Eurokode 0 og 7	5
3.4 Partialfaktor for materialegenskap	5
3.5 Seismisk klasse, grunntype og fjærstivhet.....	7
3.6 Tegningsunderlag	7
4. Geologiske forhold	8
4.1 Topografi, kvartærgeologi og berggrunn	8
4.2 Løsmasser.....	8
4.3 Grunnvann og overvann	8
4.4 Grunnundersøkelser.....	8
4.5 Geotekniske parametere.....	9
4.6 Laster	10
5. Geotekniske vurderinger.....	10
5.1 Tomtens egnethet	10
5.2 Fundamentering	10
5.3 Grunnvann på kjeller	12
5.4 Telehiv.....	12
6. Videre geoteknisk arbeid	12
7. Referanser.....	13

Saksbehandle

Ole Johan Quarsten
Geotekniker

Kvalitetssikring

Jonas Hjelme
Geotekniker

1. Registreringsblad

Rekvirent	Seltor AS
Lokalitet	Billingstadsletta 31, Billingstad
Prosjekt	Geoteknisk prosjekteringsnotat nr.01 rev.01 –fundamentering
DMR-saksnummer	19-0127

Dato	07.08.2019
Saksbehandler	Ole Johan Quarsten
Kvalitetskontroll	Jonas Hjelme

Konsulent	DMR Miljø og Geoteknikk AS, Maridalsveien 163, 0469 Oslo
------------------	--

DMR Miljø og Geoteknikk AS er engasjert av Seltor AS som ansvarlig rådgivende i geoteknikk på byggeprosjektet i Billingstadsletta 31. Prosjektet skal bygges i to trinn der det i første omgang blir tre etasjer og kjeller. Trinn to blir ytterligere fire etasjer. Bygget skal inneholde parkering, næring og boliger.

Tomten består for det meste av utsprengt skiferfjell med unntak av området i øst som er leire av varierende mektighet. Leiren er avdekket til å være kvikk. Leiregrunnen er magret i byggegropen.

Bygget skal fundamenteres delvis direkte på utsprengt grunnfjell og/eller kumringer på bergplatå og delvis på stålkjernepeler gjennom leire til fjell.

Rev.01 (07.08.19) endrer grunntype fra S2 til A under forutsetningene at >75% av bebyggelsen fundamenteres direkte på sprengstein over grunnfjell og kumringer til fjell.

2. Innledning

På Billingstadsletta i Asker kommune skal det bygges nærings- og boligbygg i to trinn. I første omgang tre etasjer og kjeller og senere påbygg av opptil fire ekstra boligetasjer. Utbyggingen finner sted på eiendommen gnr./bnr. 39/454, Billingstadsletta 31.

DMR Miljø og Geoteknikk AS er engasjert av Seltor AS v/Thomas Kolzke for å utføre den geotekniske prosjekteringen av fundamenteringen til Billingstadsletta 31. Notatet tar for seg prosjekteringsforutsetningene og fundamenteringsløsning med føringer for detaljprosjektering.

All geoteknisk prosjektering må ta høyde for byggetrinn to.

Byggegrøp og fjellsikring er tidligere prosjektert og gjennomført etter prosjektering av Rambøll og inngår ikke i denne prosjekteringen. All geoteknisk prosjektering etter erklæring av ansvar 26.6.19 utføres av DMR Miljø og Geoteknikk AS.

Figur 1: Oversiktskart, byggetomten markert med oransje, ref. /1/.

3. Prosjekteringsforutsetninger

3.1 Myndighetskrav

Forskrifter:

- TEK 17 §7 Sikkerhet mot naturpåkjenninger
- TEK 17 §10-2 Konstruksjonssikkerhet
- SAK 10 Byggesaksforskriften

Prosjekteringsstandarder:

- NS-EN 1997-1:2004+NA:2016 Eurokode 7: Geoteknisk prosjektering, Del 1: Allmenne regler
- NS-EN 1990:2002/NA:2016 Eurokode 0: Grunnlag for prosjektering av konstruksjoner
- NS-EN 1993-1-1:2005+NA:2015 Eurokode 3: Prosjektering av stålkonstruksjoner Del 1-1: Allmenne regler og regler for bygninger
- NS-EN 1993-5 :2007+NA:2010 Eurokode 3: Prosjektering av stålkonstruksjoner - Del 5: Peler og spunt
- NS-EN 1998-5:2004+NA:2014 Eurokode 8: Prosjektering av konstruksjoner for seismisk påvirkning, Del 5: Fundamenter, støttestruksjoner og geotekniske forhold

Håndbøker og veiledere:

- Peleveiledningen 2012, NGF
- Vegvesenets håndbok V220: Geoteknikk i vegbygging

3.2 SAK 10 og TEK 17

SAK 10 §9-2 til 9-4

Inndeling i tiltaksklasser er gitt i §9-4:

«Tiltaksklasse 3 omfatter oppgaver med stor kompleksitet og vanskelighetsgrad eller oppgaver av middels kompleksitet og vanskelighetsgrad hvor mangler eller feil kan føre til store konsekvenser for helse, miljø og sikkerhet.

Prosjektering i tiltaksklasse 3 setter krav til spesialiserte kvalifikasjoner eller bruk av alternative analyse for oppfyllelse av byggeteknisk forskrift.

Utførelse i tiltaksklasse 3 omfatter oppgaver av stor vanskelighetsgrad eller oppgaver som krever spesielle og krevende utførelsesmetoder. Tiltaksklasse 3 omfatter også utførelse der prosjektmaterialet for utførelse krever vesentlig teknisk utdyping og supplering med spesielle utførelsesprosedyrer eller der usikre forhold ved utførelsen krever supplerende tekniske undersøkelser, for eksempel ved usikre grunn- eller miljøforhold.»

Prosjektet plasseres i tiltaksklasse 3 i henhold til SAK 10 §9-4 på bakgrunn av byggetrinn 2.

DMR Miljø og Geoteknikk AS innehar sentral godkjenning tiltaksklasse 3 innenfor ansvarsområdet prosjekterende og kontrollerende geoteknikk.

SAK 10 §10 Dokumentasjon for oppfyllelse av systemkrav

DMR Miljø og Geoteknikk AS har prosedyrebeskrivelser for HMS, personalpolitikk og kvalitetsstyring. Kvalitetsstyringssystemet er sertifisert i henhold til ISO 9001:2015.

SAK 10 §14-2 Obligatoriske krav om uavhengig kontroll

I henhold til SAK 10 §14-2 er prosjektet underlagt uavhengig kontroll for blant annet fagområdet geoteknikk. Uavhengig kontroll utføres av et annet godkjent foretak etter gjeldende veileder. Det skal også være utførende kontroll på geoteknikk, der det følges opp at utførelse er i henhold til rapportering. Det er oppdragsgivers ansvar å engasjere uavhengig part for kontroll.

TEK 17 §7 Sikkerhet mot naturpåkjenninger

Det er påvist kvikkleire ved prøvetaking utført i regi av NGI (ref. /12) i borpunkt 03 under kote + 4,6 moh. Flere av de utførte sonderingene viser konstant og synkende bormotstand som er indikasjon på mulig sprøbrudd- eller kvikkleire. Sikkerheten mot store områdeskred er likevel vurdert til å være tilstrekkelig da terrenget ligger relativt flatt sørover fra byggetomten. Rambøll har samme konklusjon i deres prosjektering (ref./16/). Selv om prosjektet er klarert med tanke på store kvikkleireskred kan arbeid på kvikkleire likevel gi byggetekniske utfordringer. Det må hensyntas lokalstabilitet og mulighet for bæreevnebrudd ved større belastning i byggegropen. Alle fyllinger, direktefundamenterte midlertidige og permanente konstruksjoner på leiren skal prosjekteres spesielt av ansvarlig geotekniker. Kraner og andre installasjoner kan med fordel installeres på berggrunnen.

Ifølge NVE kartatlas for flomsone ligger eiendommen utenfor kartlagte flomsone. Tiltaket må fortsatt sørge for tilstrekkelig drenering og håndtering av overvann som renner til tomten.

Overhengende bergterreng er tidligere sikret med fjellbolter og sprøytebetong. Tiltaket er dermed sikret mot steinsprang. Rambøll har hatt ansvaret for den ingeniørgeologiske sikringen av byggegropen (ref./15/)

Risiko for snøskred er ikke relevant for tiltaket, da terreng og værforhold ikke tilsier at det skal kunne opparbeide seg skredfarlig snøansamling.

3.3 Prosjekteringskontroll iht. Eurokode 0 og 7

NS-EN 1990:2002/NA:2016 og NS-EN 1997-1:2004+NA:2016 stiller krav til prosjektering ut fra geoteknisk kategori, konsekvens og pålitelighetsklasse (CC/RC). Fastsettelse av geoteknisk kategori og pålitelighetsklasse gir krav om kontrollklasse for prosjektering.

Det er for prosjektet valgt følgende klasser:

- Geoteknisk kategori: 2
- Konsekvens- og pålitelighetsklasse: CC/RC=3
- Kontrollklasse: PKK3 og UKK3

3.4 Partialfaktor for materialelegenskap

NS-EN 1997-1:2004/NA:2008 gir partialfaktorer for jordparametere i tabell NA.A.4:

Jordparameter	Symbol	Sett ^{b,c,d}	
		M1	M2
Friksjonsvinkel ^a	$\gamma_{\phi'}$	1,0	1,25
Effektiv kohesjon	γ_c	1,0	1,25
Udrenert skjærfasthet	γ_{cu}	1,0	1,4
Enaksial fasthet	γ_{qu}	1,0	1,4
Tyngdetetthet	γ_{γ}	1,0	1,0
<p>^a Denne faktoren gjelder for $\tan \phi'$</p> <p>^b Hvor det er mer ugunstig skal karakteristisk fasthet av jord multipliseres med partialfaktoren.</p> <p>^c Partialfaktoren økes ut over ovenstående verdier når faren for progressiv bruddutvikling i sprøbruddsmaterialer ansees å være tilstede og når det kreves for å bringe den i overensstemmelse med anerkjent praksis for den anvendte analysemetoden og den forliggende problemstilling.</p> <p>^d Ved analyse av områdestabilitet slik forholdende framstår uten prosjekterte tiltak kan det hende at en vil finne en lavere partialfaktor enn ovenstående krav. Slike tilfeller vurderes i forhold til skredfare og områdestabilitet. Det vil normalt forutsettes at det prosjekterte tiltak gjennomføres på en måte som gir uendret eller økt partialfaktor og slik at faktorer som kan utløse brudd eller skred unngås.</p>			

Figur 2: Partialfaktorer fra NS-EN 1997-1:2004/NA:2008

Sett M1 er benyttet i peleberegning etter prosjekteringsmetode 2 (A1+M1+R2), resterende geoteknisk prosjektering utføres etter prosjekteringsmetode 3 (A1 eller A2+M2+R3) og benytter sett M2. Partialfaktorer for laster (GEO) er gitt av Tabell 1:

Tabell 1 Partialfaktorer fra NS-EN 1997-1:2004+A1:2013+NA:2016

Partialfaktor for Lastvirkninger				
Påvirkning		symbol	Sett	
			A1	A2
Permanent	Ugunstig	γ_G	1.35	1.0
	Gunstig		1.0	1.0
Variabel	Ugunstig	γ_Q	1.5	1.3
	Gunstig		-	-

Kapasitet på peler beregnes etter veiledning fra Peleveiledningen 2012, NGF. Peletverrsnittets beregnede kapasiteten, N_d skal multipliseres med en reduksjonsfaktor, f_a som velges ut fra summen av en rekke peleforhold. Den reduserte kapasiteten benevnes som installert kapasitet, N_i . F_a faktoren er vurdert til 0,8.

3.5 Seismisk klasse, grunntype og fjærstivhet

Valg av grunntype utføres i henhold til Eurokode 8, ref. /5/. Tabell 2 og unntakskriterie i punkt 1) klassifiserer grunntype til A. Det er forutsatt at >75% av fundamenteringene foregår enten i form av punkt-stripefundamenter på sprengstein over fjell eller kumringer til fjell. Rest som pelefundermenteres må stives av med frittstående dekke/dragere mellom pelepunkter og til fjellfundamentert konstruksjon. Videre er grunnakselerasjonen valgt ut fra seismisk sone til $a_{g40Hz} = 0,55 \text{ m/s}^2$.

Vi anbefaler å plassere bygget i Seismisk klasse II, med tilhørende seismisk faktor på 1,0. Valg av seismisk klasse er RIB sin oppgave og dette er derfor kun en anbefaling fra vår side.

Tabell 2: Grunntyper NS-EN 1998 del.1, tabell NA.3.1

Grunntype	Beskrivelse av stratigrafisk profil	Parametere ^{2) 3)}		
		$v_{s,30}$ (m/s)	N_{SPT} (slag/30cm)	c_u (kPa)
A	Fjell eller fjell-liknende geologisk formasjon, medregnet høyst 5 m svakere materiale på overflaten.	> 800	–	–
B	Avleiringer av svært fast sand eller grus eller svært stiv leire, med en tykkelse på flere titalls meter, kjennetegnet ved en gradvis økning av mekaniske egenskaper med dybden.	360 – 800	> 50	> 250
C	Dype avleiringer av fast eller middels fast sand eller grus eller stiv leire med en tykkelse fra et titalls meter til flere hundre meter.	180 – 360	15 - 50	70 - 250
D	Avleiringer av løs til middels fast kohesjonsløs jord (med eller uten enkelte myke kohesjonslag) eller av hovedsakelig myk til fast kohesjonsjord.	120 – 180	10 – 15	30 – 70
E	Et grunnprofil som består av et alluviumlag i overflaten med v_s -verdier av type C eller D og en tykkelse som varierer mellom ca. 5 m og 20 m, over et stivere materiale med $v_s > 800 \text{ m/s}$.			
S_1	Avleiringer som består av eller inneholder et lag med en tykkelse på minst 10 m av bløt leire/silt med høy plastisitetsindeks ($PI > 40$) og høyt vanninnhold.	< 100 (antydnet)	–	10 - 20
S_2	Avleiringer av jord som kan gå over i flytefase (liquefaction), sensitive leirer eller annen grunnprofil som ikke er med i typene A – E eller S_1 .			
¹⁾ Hvis minst 75 % av konstruksjonen står på fjell og resten på løsmasser, og konstruksjonen står på ett kontinuerlig fundament (platefundament), kan grunntype A benyttes. ²⁾ Valget av grunntype kan være basert på enten $v_{s,30}$, N_{SPT} eller c_u . $v_{s,30}$ anses som den mest aktuelle parameteren å benytte. ³⁾ Der det er tvil om hvilken jordtype som skal velges, velges den mest ugunstige.				

Tabell 3 inneholder parametere som beskriver det elastiske responspekteret for grunntype A.

Tabell 3: Verdier for parametere som beskriver de anbefalte elastiske responspektrene, ref. /5/.

Grunntype	S	T_B (s)	T_C (s)	T_D (s)
A	1,0	0,10	0,20	1,7

3.6 Tegningsunderlag

Arbeidstegninger utarbeides av RIB med innspill fra RIG. Det skal utarbeides en fundamentplan der stripe- og punktfundament, sammen med trykk- og strekkpeler fremgår. Prosjekterings-

notatet gir veiledninger til valg av sålebredde etter tillatt grunntrykk og peledimensjoner etter pelenes kapasitet. Spesielle lastsituasjoner (horisontalbelastning og moment) og skrâpeler detaljprosjekteres spesielt av RIG.

Beskrivelse for påsveising av peletopp/innfesting i dekket og andre stâl- og betongdetaljer forutsettes produsert av RIB.

4. Geologiske forhold

4.1 Topografi, kvartærgeologi og berggrunn

Byggeplassen er i dag gravd ut til ca. kote +5,3 (+/- 0,1) moh. og OK magerbetong ligger på ca. kote +5,4 (+/- 0,1) moh. Byggeplassen grenser til utsprengt og sikret bergskråning i nord og graveskråninger rundt byggegroppen i sør. Ca. 70% av fremtidig bebyggelse kommer til å være fundamentert direkte på avrettet undersprengt fjell og punktfundamenter/kumringer til fjell. Resterende fundamentering utføres på spissbærende peler gjennom stedlig leire til fjell. Det må gjøres en grundigere vurdering av andel fjellgrunn da dette kan lette på de seismiske kravene.

Kvartærgeologisk kart fra NGU kartlegger massene i området til å bestå av forvittringsmateriale og fyllmasser, men grunnundersøkelsene avviser dette da grunnen hovedsakelig består av marin leire. Leiren har stedvis egenskaper tilhørende både sprøbrudd- og kvikkleire.

Berggrunnen er kartlagt og observert til å være skifergrunn, NGUs berggrunnskart beskriver berget som «Skifer og kalkstein i veksling, knollekalk og skifer».

4.2 Løsmasser

Registrert løsmassesemektighet varierer fra 4,1 meters dybde under mager i byggegropp til berg i dagen. Selv om berg er lavest registrert på kote + 1,1 moh. faller trolig bergflaten mot sørøst. Større deler av byggeplassen er masseutskiftet til sprengsteinsmasser over berg. Partiet langs tomten i nord-nordvest er utsprengt fjell med et tynt lag med sprengstein. Lengst øst på tomten gjenstår et parti med urørt stedlig leire under mager. Leiren er her avdekket til kvikk og er middels til meget sensitiv.

4.3 Grunnvann og overvann

Rambøll leste av hydraulisk piezometer i leiren den 31.5.17 (ref./13/). Det ble målt en vannsøyle på 1,1 meter i røret som tilsvarer kote +6,75 moh. i piezometer installert på ca. kote +5,65 moh.

I forbindelse med vurdering av behov for vanntett kjeller ble det utført en befaring 26.6.19 for å avklare hvorvidt grunnvannstand vil stå over fremtidig kjellerdekke. Det lå vannspeil i byggegroppen til kote +5,35 moh. trolig som følge av overvann i regnperiode i dagene før befaring. Vannet hadde trukket seg tilbake siden tilbudsbefaring, 14.6.19. Byggherre, Thomas Fjeld angir at kum på byggetomten sto tørr da tomten ble gravd ut, bunn kum er ikke målt inn men antas å ligge på ca. kote + 5,4 moh. Det har ved tidligere byggegropparbeid vært målt vannstand som antas til å ligge på ca. +6,4 moh. i smelteperiode. På befaringstidspunktet kan det se ut som grunnvannsspeilet ligger under OK planlagt kjellerdekke på +5,8 moh., men det kan med fordel overvåkes i tiden fremover for å kartlegge ev. innsig eller drenasje av over-/grunnvann. RIG utfører ny befaring i perioden juli-august for å kartlegge endringer i vannstand i byggegroppen og måler inn kote for tidligere kum.

4.4 Grunnundersøkelser

Det er utført grunnundersøkelser på tomten i tre omganger. Først prøvegraving i regi av Rambøll uke 10 2017, så første runde med grunnundersøkelse og prøvetaking i regi av NGI uke 12 2017

og deretter supplerende grunnundersøkelser i regi av Rambøll uke 18 2017. Resultatene er presentert i to rapporter som danner grunnlaget for denne prosjekteringen. Datarapporter er utarbeidet av NGI (ref./12/) og Rambøll (ref./13/).

4.5 Geotekniske parametere

Følgende valgte parametere er brukt i prosjekteringen.

4.5.1 Sprengstein

Parametere for sprengsteinsmasser er basert på erfaringsverdier fra vegvesenets håndbok V220. Sprengsteinsmasser er drenert materiale og beregninger utføres på effektivspenningsbasis.

- Tyngdetetthet, γ : 19 kN/m³
- Friksjonsvinkel, ϕ : 42°, $\tan\phi=0,9$
- Attraksjon, a
  - Under fundament: 10kPa
  - Øvrig: 0kPa

4.5.2 Leire (kvikk)

Parametere for leire er basert på utførte rutine og spesialforsøk på leirmassene, effektivspenningsparametere er basert på erfaringsverdier fra håndbok V220. Leire oppfører seg udrenert ved raske lastendringer og drenert ved langvarig lastvirkning. Materiale skal derfor beregnes både på effektiv- (langtidsvirkning) og totalspenningsbasis (korttidsvirkning).

- Tyngdetetthet, γ : 17,75 kN/m³
- Permeabilitet, k : 9E-10 m/s

Udrenerte parametere:

- Aktiv udrenert skjærstyrke, S_{u_a} : 22 kPa
  - Parametere varierer med dybde og lokasjon. 22 kPa valgt som en representativ verdi av totalen.
- ADP-forhold er bestemt etter ref./8/, aktiv skjærstyrke er redusert med 15% i kvikkleire
  - 0,85-0,63-0,35

Drenerte parametere:

- Friksjonsvinkel, ϕ : 20°, $\tan\phi=0,36$
- Attraksjon, a
  - Under fundament: 5 kPa
  - Øvrig: 0 kPa

Deformasjonsparametere:

- OCR: 1,75
- Deformasjonsmodulus, M : 15 MPa
- Modultall, m : 18,75
- Konsolideringskoeffisient, c_v :
  - OC-området: 18,9 m²/år
  - NC-området: 9,5 m²/år og stigende
- Fjærstivhet:
  - For langtidsvirkning på pel. $C = s_u * 50 = 1100$ kPa

- For plate/dekke på leire kan det tas utgangspunkt i en fjærstivhet, k : $2500 \text{ kN/m}^2/\text{m}$. Samvirkeanalyse skal konfereres med geotekniker da fjærstivheten er avhengig av opptredende spenninger.

4.5.3 **Berg**

Berget er kartlagt til «Skifer og kalkstein i veksling, knollekalk og skifer» etter NGUs berggrunnskart. Det kan antas en trykkfasthet på ca. 50 MPa, heftfasthet mot mørtel på 1,8 MPa og 0,5 MPa berg-berg og egenvekt på 25 kN/m^3 .

4.5.4 **Grunnvannstand**

Grunnvannstand antas til underkant fundament i beregningene. Det forutsettes at kjellervegger er fullstendig drenert og at det ikke opptrer vanntrykk på veggene. Kan ikke dette garanteres må det benyttes vannrette elementer som er dimensjonert for vanntrykk. Det skal gjøres ytterligere vurderinger av grunnvannstand i byggegrøp, men antagelsen er at grunnvannet ligger under kjellerdekket.

4.6 **Laster**

Last- og fundamentplan forutsettes oversendt av RIB til RIG for detaljprosjektering av fundamenter og peler. Lastene oppgis i bruddgrensetilstand (ULS). Bruksgrensetilstand (SLS) kan neglisjeres da valgt fundamentering anses som setningsfri. Det må prosjekteres for fremtidig belastning fra overbygning i byggetrinn to. Skal eksterne installasjoner direktefundamenteres på leire er det behov for laster også i bruksgrensetilstand.

5. **Geotekniske vurderinger**

5.1 **Tomtens egnethet**

Tomten er egnet for oppføring av næring- og boligbebyggelse, forutsatt at alt av fundamentering foregår enten med fundamenter på sprengstein over fjell eller peler til fjell. Fundamentering på leire over skrått fjell er problematisk og vil medføre setningsskader og skal unngås. Lettere eksterne konstruksjoner kan vurderes direktefundamentert.

5.2 **Fundamentering**

Bygget skal fundamenteres delvis på fundamenter direkte på sprengstein over fjell og med stålkjernepeler gjennom leire til fjell. Direktefundamentering kan utføres enten i form av punktfundamenter, stripefundamenter eller kumringer til fjell. Stålkjernepelene kan ta både strekk og trykk og egner seg spesielt i områder med skrått fjell og behov for skråpeler for horisontalbelastning (seismisk belastning).

Da det er planer om å bygge på ytterligere etasjer i byggetrinn to er det nødvendig å prosjektere fundamenter og peler for mulig fremtidig belastning.

5.2.1 **Direktefundamentering**

Tillatt grunntrykk (bæreevne) er avhengig av en rekke faktorer som fundamentets form, overdekning, fundamentbredde, horisontalbelastning og moment. Derfor er det nødvendig å se på fundamentenes situasjon spesielt i detaljfasen. Sprengstein har god bæreevne og det kan tas utgangspunkt i et tillatt grunntrykk på 400 kPa. Det er godt mulig å oppnå større bæreevne, men for å oppnå bæreevne over 500 kPa er det nødvendig å utføre samvirkeanalyse i for

eksempel Plaxis (FEM-analyse program) for å ta høyde for fundamentets stivhet og høyere randspenninger.

Det er viktig at det ikke forekommer svakere lag mellom sprengstein og fjell da det kan gå brudd i laget under fyllingen. Dette er heller ikke gunstig med tanke på setninger.

RIB utarbeider en fundamentplan med innspill og kontrollberegninger fra RIG.

5.2.2 Pelefundamentering

Det skal benyttes stålkjernepeler til fundamentering under bygget der berget faller under kvikkleire i øst. Følgende er en tabell med kapasitet for vertikalbelastede peler til berg (Tabell 4). Pelene skal ha en min. stålkvalitet av S355 J2AR stål og foringsrør i S355J2H iht. NS-EN 10025 og NS-EN 10210. Stålkvalitet skal dokumenteres etter NS-EN 10024. Peleveiledningen 2012 gir føringer for skjøting av peler (ref. /18/).

Tabell 4 Installert kapasitet vertikalt belastede stålkjernepeler

	Stål:	S355J2AR	Fa=0,8					
Odex	stålkjerne	f _y	A	I	N _i	Lk _{kor}	P _{d,t}	Dim. Kap.
System	mm	N/mm ²	m ²	mm ⁴	kN	mm	kN	kN
90	50	335	1963,495	3,07E+05	478	1545,50	508	478
115	70	325	3848,451	1,18E+06	910	2163,70	996	910
140	90	315	6361,725	3,22E+06	1457	2781,90	1647	1457
140	100	315	7853,982	4,91E+06	1799	3091,00	2033	1799
165	110	295	9503,318	7,19E+06	2039	3400,10	2460	2039
165	120	295	11309,734	1,02E+07	2426	3709,20	2927	2426
190	130	295	13273,229	1,40E+07	2848	4018,30	3436	2848
190	150	295	17671,459	2,485E+07	3791	4636,50	4574	3791
240	180	285	25446,900	5,15E+07	5274	5563,80	6587	5274

Tabellen gjelder kun for rent vertikalbelastede peler uten moment eller horisontal belastning. Er det behov for opptak av horisontalkrefter eller eksentrisitet i pelene må de regnes spesielt da det reduserer kapasiteten betraktelig. Prosjektering av pelene utføres i tråd med peleveiledningen (ref./18/). Foringsrør skal ikke være medregnet i kapasitet da de vil utsettes for korrosjon. Foringsrørene støpes ut slik at kjernen er beskyttet.

Det er anbefalt å benytte pelegruppe(r) med skråpeler i tillegg til hviletrykk fra jordmasser mot kjelleren for å ta seismisk belastning. Trykkpeler bores 1 meter inn i fjell, skrå- og strekkpeler må regnes spesielt. Forankringslengden antas til å ligge mellom 3 og 6 meter, avhengig av laster. Skråpelene kan bores symeterisk med 35° fra vertikalen. Dimensjoner bestemmes i detaljfasen.

Utførelse peler

Utførelse skal være i tråd med NS-EN 14199, NS 3420-G, vegvesenets Prosesskoden-2 og peleveiledningen 2012.

5.2.3 Kjellerdekket

Kjellerdekket kan fundamenteres direkte på mark, med geotekstil, avretting og isolasjon i de seksjonene som er fundamenterert på sprengstein over fjell. Der bygget pelefundamenteres er det nødvendig å benytte frittstående dekke som spennes opp mot pelepunktene. Dette for å

unngå setninger på dekket i kjelleretasjen. Overgangen mellom direkte og frittstående dekke må avklares i detaljprosjekteringsfasen.

5.2.4 Setninger

Fundamenteringen anses som tilnærmet setningsfri. Det vil kun oppstå små deformasjoner ved øyeblikkelig belastning på sprengsteinsmassene i byggefasen.

5.3 Grunnvann på kjeller

Etableres det tilstrekkelig drenering rundt kjelleretasjen kan kjelleren bygges med elementer som ikke er vanntette. Det skal med fordel gjøres ytterligere vurdering av grunnvann i byggegruppen før elementer til kjelleren prosjekteres ferdig og bestilles.

5.4 Telehiv

Mot kjellerveggene må det fylles tilbake med telefrie masser. Frostfri dybde (100år) er på 212 cm dybde, alle fundamenter grunnere enn dette må telesikres.

6. Videre geoteknisk arbeid

Rapporten legger føringer for generell prosjektering av fundamentering. Det gjenstår fortsatt detaljarbeid som må på plass for en fullstendig geoteknisk prosjektering. Her er noen momenter som må avklares:

- Byggegropsarbeidet må dokumenteres med omfang av masseutskiftning. Det må vurderes om det er grunnlag for å dokumentere 75% fundamentert på utsprengt fjell og dermed reduksjon i grunntype.
  - Rev.01 Grunntypen er senket til grunntype A som følge av unnlateskriteriet i tabell 2.
- RIB utarbeider fundament- og peleplan med innspill fra RIG.
  - Fundamenter og peler detaljprosjekteres.
- RIG kommer med innspill og prosjektering til opptak av seismiske laster.
- Jordtrykk på kjelleretasjen skal vurderes.

7. Referanser

- /1/ <http://norgeskart.no/>
- /2/ NS-EN 1990:2002/NA:2016 Eurokode 0: Grunnlag for prosjektering av konstruksjoner
- /3/ NS-EN 1997-1:2004+NA:2016 Eurokode 7: Geoteknisk prosjektering, Del 1: Allmenne regler.
- /4/ <https://atlas.nve.no/>
- /5/ NS-EN 1998-5:2004+NA:2014 Eurokode 8: Prosjektering av konstruksjoner for seismisk påvirkning. Del 1: Allmenne regler, seismiske laster og regler for bygninger.
- /6/ Dimensjonering for jordskjelv, RIF. Veileder til bruk av NS-EN 1998-1:2004+NA:2014.
- /7/ <http://geo.ngu.no/kart/losmasse/>
- /8/ NVE, En omforent anbefaling for bruk av anisotropifaktorer i prosjektering i norske leirer, Rapport 14-2014
- /9/ Håndbok V220, Geoteknikk i vegbygging. Statens vegvesen
- /10/ Byggteknisk forskrift (TEK 10 og 17) - Direktoratet for byggkvalitet
- /11/ Byggesaksforskriften (SAK10) - Direktoratet for byggkvalitet
- /12/ 20170325-01-R, Geoteknisk datrapport, NGI, 7.6.17
- /13/ 1350017899 – Rapport nr. 001, Datarapport fra grunnundersøkelser, Rambøll, 12.6.17
- /14/ 1350017899 – G-not-001, Skrivebordstudie, Rambøll, 28.9.16
- /15/ 1350017899 – G-not-002, Ingeniørgeologisk vurdering, Rambøll, 16.06.17
- /16/ 1350017899 – G-not-003, Byggegruppsikring geoteknikk, Rambøll, 12.6.17
- /17/ 1350017899 – G-not-004, Byggegruppsikring åpne gravskråninger, 18.8.17
- /18/ Peleveiledningen 2012, NGF

ERKLÆRING FOR TILTAK VED REETABLERING GRØNTAREAL

Undertegnede som er hjemmelshaver til grunneiendommen Gnr 38 Bnr 777 i Asker

kommune erklærer herved i anledning omregulering av eiendom Gnr 39 Bnr 454, at det gis

tillatelse for tiltak på vår eiendom i forbindelse med reetablering av grøntareal.

Tillatelsen gjelder kun for en kortere sammenhengende på forhånd definert tidsperiode på maksimalt fire uker.

Det skal ikke utføres arbeid på selve bygget fra vår eiendom.

Reetableringen skal skje i tråd med prinsippene for terrengbearbeiding og beplantning som

vist i vedlagt landskapsplan.

Alt terreng på vår eiendom som er skadet av byggearbeidene skal reetableres som grøntområder. Dette gjelder også områder i sørvest som ikke er dekket av de vedlagte landskapsplaner. Alle gjerder skal settes i eiendomsgrense, støttemurer må vurderes.

Tilkomst til berørte areal med nødvendig utstyr og materialer kan forutsettes for de arbeider som omfattes av reetableringsfasen, men med unntak for området i sørvest.

Sted: BILLINGSTAD Dato: 08.01.24

Underskrift: R Kristian Schætker

Billingsstadlia Huseierforening

Denne underskrevne erklæring i original skal følge som vedlegg til saksdokumenter omregulering av eiendom Gnr 39 Bnr 454.

Saksframlegg

Arkivsak
23/00518-20

Saksbehandler
Frida Blåsternes

Behandles av
Utvalg for oppvekst
Kommunestyret

Møtedato
24.09.2024
15.10.2024

Endelig behandling av endringer i forskrift om vedtekter for kommunale barnehager

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Endringer i forskrift om vedtekter for kommunale barnehager i Asker kommune vedtas.

1. Sammendrag

Forslag til endringer i forskrift om vedtekter i kommunale barnehager (barnehageforskriften) har vært på høring. Utvalg for oppvekst behandlet saken 19.03.24, og besluttet å sende forslag til endringer på høring.

I høringen ble det foreslått endringer i bestemmelsene om prioriteringskriterier ved opptak, barnehage tilbud i sommerferien, betaling ved bytte av kommunal barnehage og søknad om permisjon/fradrag i foreldrebetaling. I tillegg ble det foreslått enkelte innholdsmessige presiseringer og språklige endringer.

Det er kommet høringsinnspill fra SU i totalt 18 barnehager og fra Utdanningsforbundet Asker. Som en del av høringsrunden har det også vært gjennomført møte med virksomhetslederne i de kommunale barnehagene. Dette for å få innspill på behovet, forslaget og hvordan dette best kan løses i praksis. På bakgrunn av høringsinnspillene er det gjort enkelte endringer. Endringene knytter seg i hovedsak til det som handler om barnehage tilbud i sommerferien.

Kommunedirektøren anbefaler at de vedlagte forslagene til endringer i barnehageforskriften vedtas.

2. Bakgrunn

Sak om endring i vedtekter for kommunale barnehager ble behandlet i utvalg for oppvekst 14.02.23 (sak 0007/23).

Med bakgrunn i en uttalelse fra Sivilombudet, var det behov for å endre kommunens barnehagevedtekter. Endringene som da ble foreslått, gikk ut på å tydeliggjøre opptakskriteriene, ved å presisere at prioriteringskriteriene i forskriftens § 7 blir vurdert først for de søkerne som har barnehagen som sitt førstevalg, slik dette faktisk blir praktisert i Asker kommune.

Forslaget ble sendt på høring, og skulle etter planen til andregangs behandling i utvalget før sommeren 2023, men ble utsatt.

I etterkant av dette har klageutvalget gitt uttrykk for at regelverket bør endres, og kommunedirektøren ser behov for en helhetlig gjennomgang av forskriften.

Forslaget har vært på høring. På bakgrunn av høringsinnspillene er det gjort enkelte endringer.

3. Saksopplysninger

Forslag om endringer i forskriftens § 5 om åpningstid og oppholdstid

Kommunedirektøren foreslo å endre fra to til tre uker sommerstengt i juli. I tillegg ble det foreslått å åpne for at det kan etableres tilbud i to utvalgte barnehager for dem som har behov for det.

Høringsinnspill

Alle som har gitt innspill, er positive til at barnehagene skal ha tre uker sommerstengt. Flere ønsker at det presiseres at barna skal ha tre uker «sammenhengende» ferie.

Flere mener det må lages tydelige kriterier for når det kan gis plass i de sommeråpne barnehagene, for å understreke at det kun er unntaksvis at barn har rett til et barnehagetilbud om sommeren. Noen mener også det må lages kriterier for utvelgelse av de to aktuelle barnehagene.

Møte med virksomhetslederne i de kommunale barnehagene

Etter høringsrunden har det vært gjennomført møte med virksomhetslederne i de kommunale barnehagene. Dette for å få innspill på behovet, forslaget og hvordan dette best kan løses i praksis.

I møtet ble det diskutert alternative løsninger for sommeråpne barnehager. Følgende alternativer ble diskutert:

1. Kommunale barnehager har sommerstengt de tre siste hele ukene i juli. I dette tidsrommet vil det kunne være etablert tilbud i to utvalgte barnehager i kommunen. Det skal være inngått skriftlig avtale med barnehagen innen 1. mai hvis tilbud i juli skal benyttes. (Dette er forslaget som ble sendt på høring.)
2. Barnehagene har stengt tre uker i sommerferien. To av ukene er felles og den tredje uken fastsettes av barnehagens SU. Dersom foreldre har behov for den tredje uken, kan de få dette i en annen barnehage. Kommunen fastsetter kriterier.
3. Barnehagene har sommerstengt i uke 28, 29 og 30. For barn med særlig behov for et barnehage tilbud i uke 28, 29 eller 30, vil det kunne etableres et alternativt tilbud. Kommunen fastsetter kriterier.
4. Barnehagene har stengt i uke 28, 29 og 30 uten å etablere et alternativt tilbud.

I møtet ble de ulike alternativene utredet, og virksomhetslederne fikk uttale seg om fordeler/ulempes med de ulike forslagene. Disse argumentene er tatt inn i kommunedirektørens vurdering av de ulike forslagene nedenfor.

Forslag om endringer i forskriftens § 7 om opptakskriterier

Kommunedirektøren foreslo å innta en beskrivelse av hvordan barnehageopptaket gjennomføres i praksis, ved at opptakskriteriene først blir vurdert for gruppen av søkere som har den aktuelle barnehagen som sitt førstevalg. Kommunedirektøren viste til at disse endringene vil bidra til å ivareta lovkravet om at foreldrenes ønsker og behov tillegges stor vekt ved opptaket, i tillegg til at det vil bidra til større forutberegnelighet for foreldre ved søknad om barnehageplass. Det er ikke kommet konkrete høringsinnspill på dette.

I høringen ble det også foreslått en tydeliggjøring av hva som ligger i at «de eldste barna» vil få tilbud først. For å tydeliggjøre dette, foreslo kommunedirektøren å innta en presisering av at det er de eldste barna innenfor hver gruppe (småbarn/store barn) som vil få tilbud først.

Det ble i tillegg foreslått å endre noe på rekkefølgen i prioriteringskriteriene for opptak.

Høringsinnspill:

Det har kommet enkelte høringsinnspill til de ulike prioriteringskriteriene. I punkt 3 (der foresatte deltar i introduksjonsprogram for flyktninger ved barnets oppstartsdato), ønskes det en presisering av om dette gjelder én eller begge foreldrene.

Flere har gitt innspill på at punkt 5 og 6 bør bytte plass, slik at barn av enslig forsørger kommer foran søsken som søker plass i samme barnehage med samme oppstartsdato.

Forslag om endringer i forskriftens § 10 om permisjon

Kommunedirektøren foreslo å innta i forskriften at permisjon innvilges for minimum seks måneder, og at permisjonen avsluttes ved begynnelsen av nytt barnehageår. Videre ble det foreslått å fjerne setningen om at det må foreligge særlige grunner, da dette uansett ikke gir noen veiledning til vurderingen.

Høringsinnspill:

Én av barnehagesonene mener det bør være en mulighet for å få permisjon utover ett barnehageår.

Forslag om endringer i forskriftens § 11 om oppsigelse og bortfall av tildelt barnehageplass

Kommunedirektøren foreslo å innta i bestemmelsen at ved overflytting til annen kommunal barnehage i Asker, betales det ikke for to kommunale barnehageplasser samtidig.

I tillegg foreslo kommunedirektøren at det er *Asker kommune*, og ikke *Virksomhetsleder*, som kan si opp plassen.

Høringsinnspill:

Forslaget ble støttet.

Forslag om endringer i forskriftens § 14 om redusert foreldrebetaling

Kommunedirektøren foreslo å fjerne setningen om at det kan gis fradrag i foreldrebetalingen ved barns fravær «som skyldes særlige forhold som det er varslet om på forhånd». Kommunedirektøren mente at aktuelle tilfeller vil kunne omfattes av siste ledd om at foreldrebetalingen kan frafalles i særskilte tilfeller.

Høringsinnspill:

Én av barnehagesonene ønsker spesifisering av hva som menes med «særskilte tilfeller».

3. Kommunedirektørens vurdering

§ 5 Åpningstid og oppholdstid

Kommunedirektøren er enig i at det bør tydeliggjøres at barna skal ha tre uker «sammenhengende» ferie om sommeren. Barnets beste har vært helt sentralt i kommunedirektørens vurdering av barnehagetilbud om sommeren.

Kommunedirektøren mener det er barnas beste at barnehagene er stengt i tre sammenhengende uker i juli, i stedet for to uker slik det er i dag. Tre uker sammenhengende sommerstengt vil føre til at færre av de ansattes ferieuker tas ut på høsten, slik at det er bedre bemanning når nye barn starter opp. Dette vil gi økt trygghet for barna, i tillegg til økt fleksibilitet for foreldre med tanke på oppstartsdato. Konsekvensen vil være en mer forutsigbar drift for barnehagen, noe som også vil kunne påvirke arbeidsbelastningen for de ansatte, som igjen er av stor betydning for

barnas trygghet og forutsigbarhet. Gjennom denne ordningen sikrer man også at alle barn får tre uker sammenhengende ferie.

Når det gjelder om det skal etableres et alternativt tilbud i de tre sommerstengte ukene, og eventuelle kriterier for å benytte et alternativt tilbud, har kommunedirektøren vurdert de ulike alternativene i det følgende.

1. *Kommunale barnehager har sommerstengt de tre siste hele ukene i juli. I dette tidsrommet vil det kunne være etablert tilbud i to utvalgte barnehager i kommunen. Det skal være inngått skriftlig avtale med barnehagen innen 1. mai hvis tilbud i juli skal benyttes.*

Basert på høringsinnspillene og innspill fra virksomhetslederne i de kommunale barnehagene, er det kommunedirektørens vurdering at dette alternativet forutsetter klare kriterier for hvem som skal kunne benytte tilbudet og hvilke barnehager som velges. Høringsinnspillene fra SU og innspillene fra virksomhetslederne tilsier at en slik løsning vil være lite forutsigbar og vanskelig å gjennomføre i praksis. Det vises blant annet til at det er få som kommer til å melde behov for plass om sommeren dersom de ikke på forhånd vet hvilke to barnehager som er utvalgt. Dersom man på forhånd velger ut to barnehager, vil foreldrene kunne planlegge og det blir mer forutsigbart. Samtidig risikerer man at foreldre melder barnet på, men ikke møter opp. Dette vil kunne medføre at man holder åpent med et stort antall ansatte, uten at det er et reelt behov, noe som verken er til barnas eller de ansattes beste. I en sommeråpen barnehage, vil det høyst sannsynlig være andre ansatte enn barnet kjenner fra før. Det vil også kunne være ansatte som ikke jobber i den aktuelle barnehagen til vanlig, og som dermed må gjøre seg kjent i en helt ny barnehage. Dette vil mulig kunne føre til at færre ønsker å benytte seg av tilbudet, da et slikt tilbud ikke har de samme trygge rammene som tilbudet i den barnehagen barnet går i til vanlig.

Kommunedirektøren mener at en løsning der man låser seg til å holde åpent i to utvalgte barnehager i liten grad er en behovsbasert løsning, og at det ikke vil være det beste verken for barn, ansatte eller kommunens økonomi i et helhetlig perspektiv.

2. *Barnehagene har stengt tre uker i sommerferien. To av ukene er felles og den tredje uken fastsettes av barnehagens SU. Dersom foreldre har behov for den tredje uken, kan de få dette i en annen barnehage. Kommunen fastsetter kriterier.*

Dette forslaget legger opp til at foreldrene får være med å bestemme om barnehagen skal holde stengt i uke 27 eller uke 30. Erfaringen viser at det er få barn som benytter barnehagetilbudet i uke 30, og at flere har behov for plass i uke 27. Det vil derfor kunne fremstå som en skinnprosess dersom man legger opp til at SU skal

fastsette den siste uka. Det vil også kunne by på utfordringer for familier med barn i ulike soner dersom det blir ulike uker.

Kommunedirektøren mener at barnehagenes erfaringer og prognoser bør være styrende for hvilke uker barnehagen skal holde stengt. Det er kommunedirektørens vurdering at det er det beste for barna at barnehagen holder stengt de ukene det er færrest barn som har behov for plass.

3. Barnehagene har sommerstengt i uke 28, 29 og 30. For barn med særlig behov for et barnehagetilbud i uke 28, 29 eller 30, vil det kunne etableres et alternativt tilbud. Kommunen fastsetter kriterier.

Kommunedirektøren mener det er fornuftig å fastsette at barnehagen holder stengt i uke 28, 29 og 30, da erfaringen viser at det er få barn som har behov for plass i disse ukene. En forskriftsfesting av ferieukene vil også føre til økt forutsigbarhet for familiene, slik at de lettere kan planlegge ferien i god tid.

Praksisen i dag er at barnehagene har sommerstengt i uke 28 og 29. Kommunedirektøren mener derfor at det kun er i uke 30 det bør åpnes for et alternativt tilbud for barn med særlig behov. En slik løsning vil gjøre det praktisk mulig å organisere et alternativt tilbud innenfor den enkelte sonen, noe som gjør en slik ordning både mer forutsigbar og trygg for barn, foreldre og ansatte enn om tilbudet blir organisert i en barnehage langt unna.

Kommunedirektøren understreker at barnet uansett skal ha tre sammenhengende ferieuker. Det alternative tilbudet vil derfor innebære at et barn med særlig behov for eksempel har ferie i uke 27, 28 og 29, men får et alternativt tilbud i uke 30. Kommunedirektøren mener terskelen bør være høy for å gi barn et tilbud i uke 30. Mulige tilfeller der det kan være aktuelt å gi et tilbud kan for eksempel være der en aleneforelder med turnusjobb ikke har mulighet til å passe, eller få hjelp til å passe, eget barn, eller der alvorlig sykdom i familien tilsier at det er best for barnet og familien at barnet er i barnehagen. Kommunedirektøren mener at kommunen v/barnehageeier må veilede på sine nettsider om hva som er et særlig behov som kan kvalifisere til et alternativt tilbud. I tillegg må kommunen v/barnehageeier ha en rutine for hvordan kommunen vurderer og organiserer et barnehagetilbud for dem med et særlig behov i de sommerstengte ukene.

Basert på høringsinnspillene og innspillene fra virksomhetslederne, vurderer kommunedirektøren det som sannsynlig at svært få vil ønske et alternativt tilbud for barnet sitt i uke 30. Det vises til at dette ikke vil være et ordinært tilbud, men et behovsbasert tilbud til et lite antall barn etter dialog med de aktuelle foreldrene.

4. Barnehagene har stengt i uke 28, 29 og 30 uten å etablere et alternativt tilbud.

Kommunedirektøren viser til argumentasjonen under punkt 3.

Kommunedirektørens forslag

Kommunedirektøren foreslår følgende formulering i forskriften:

«Barnehagene har sommerstengt i uke 28, 29 og 30. For barn med særlig behov for et barnehagetilbud i uke 30, vil det kunne etableres et alternativt tilbud. Kommunen fastsetter kriterier for barnehagetilbud i uke 30.»

Kommunedirektøren foreslår videre at kommunen v/barnehageeier gir veiledning til innbyggerne på sine nettsider, samt at kommunen har en rutine for vurdering og organisering (med kriterier og frister) av et barnehagetilbud for dem med et særlig behov i uke 30.

§ 7 Opptakskriterier

Basert på høringsinnspillene, er det gjort enkelte språklige justeringer og endringer i rekkefølgen på prioriteringskriteriene.

§ 10 Permisjon

Kommunedirektøren har vurdert innspillet om at det bør være mulighet for permisjon utover ett barnehageår.

Av hensyn til at barnehagen skal kunne ta inn nye barn, og ikke oppholde en plass, mener kommunedirektøren det ikke bør være adgang til å få permisjon utover ett barnehageår.

§ 11 Oppsigelse og bortfall av tildelt barnehageplass

Det har ikke kommet noen innspill, og det opprinnelige forslaget opprettholdes.

§ 14 Redusert foreldrebetaling

Kommunedirektøren er enig i at det er uklart hva som menes med «særskilte tilfeller», men mener at det ikke er hensiktsmessig å spesifisere dette i forskriften. Asker kommune kan imidlertid utdype på sine nettsider hva som kan utgjøre et slikt særskilt tilfelle.

***

Bærekraftsdimensjonene er ikke vurdert i saken.

4. Konklusjon

Forslag til endringer i forskrift om vedtekter for kommunale barnehager i Asker kommune vedtas.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Høringsinnspill
Barnehageeiers rutine for barnehagetilbud i sommerstengte uker
Gjeldende forskrift
Lokal_endringsforskrift

Saksprotokoll

Arivsak
23/00518

Saksbehandler
Frida Blåsternes

Behandlet av
1 Utvalg for oppvekst
2 Kommunestyret

Møtedato	Saksnr.
24.09.2024	40/24
15.10.2024	

Endelig behandling av endringer i forskrift om vedtekter for kommunale barnehager

Utvalg for oppvekst har behandlet saken i møte 24.09.2024 sak 40/24

Behandling

Rådgiver Frida Blåsternes innledet til saken og svarte ut spørsmål.

Kommunedirektørens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Endringer i forskrift om vedtekter for kommunale barnehager i Asker kommune vedtas.

Saksprotokoll

Arivsak
23/00518

Saksbehandler
Frida Blåsternes

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Utvalg for oppvekst	24.09.2024	40/24
2 Kommunestyret	15.10.2024	66/24

Endelig behandling av endringer i forskrift om vedtekter for kommunale barnehager

Kommunestyret har behandlet saken i møte 15.10.2024 sak 66/24

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Endringer i forskrift om vedtekter for kommunale barnehager i Asker kommune vedtas.

Forskrift om endring i forskrift om vedtekter for kommunale barnehager, Asker kommune, Akershus

Hjemmel: Fastsatt av Asker kommunestyre 10. desember 2019 med hjemmel i lov 17. juni 2005 nr. 64 om barnehager (barnehageloven) § 7 og § 8.

I

I forskrift 10. desember 2019 nr. 1904 om vedtekter for kommunale barnehager, Asker kommune, Akershus gjøres følgende endring:

§ 5 skal lyde:

§ 5. *Åpningstid og oppholdstid*

Barnehagen er som hovedregel åpen alle virkedager unntatt lørdag, søndag, helligdager, offentlige fridager, jul- og nyttårsaften, onsdag før skjærtorsdag samt på barnehagens planleggingsdager.

Barnehagene har sommerstengt i uke 28, 29 og 30. For barn med særlig behov for et barnehagetilbud i uke 30, vil det kunne etableres et alternativt tilbud. Kommunen fastsetter kriterier for barnehagetilbud i uke 30.

Barna skal i løpet av barnehageåret ha minimum fire uker ferie fra barnehagen, hvorav minst tre uker sammenhengende om sommeren.

Ordinær åpningstid er kl. 07.30 til kl. 17.00. Virksomhetsleder kan utvide ordinær åpningstid med inntil 30 minutter ved barnehagestart eller barnehageslutt. Samarbeidsutvalget skal høres ved fravikelse av ordinær åpningstid. Barnehagenes åpningstid framkommer av kommunens hjemmeside.

Virksomhetsleder avgjør om og eventuelt når barnehagen skal holde stengt i forbindelse med planlegging. Det kan være inntil fem planleggingsdager i barnehageåret. Samarbeidsutvalget skal høres i forkant av fastsettelsen av planleggingsdagene. Planleggingsdager skal så langt som mulig legges til samme tidspunkt som skolens planleggingsdager.

§ 6 skal lyde:

§ 6. *Opptak til barnehage*

Foreldre søker om barnehageplass gjennom oppvekstsystemet Vigilo.

Den enkelte barnehage sender ut tilbud om barnehageplass gjennom oppvekstsystemet Vigilo.

Opptakskrets for de kommunale barnehagene er hele Asker kommune. Foreldrenes ønsker og behov skal tillegges stor vekt ved selve opptaket.

Plassen må tas i bruk første måned etter oppgitt startdato, ellers blir plassen tildelt en annen søker.

Tildelt plass beholdes fram til 1. august det året barnet når opplæringspliktig alder. Dersom barn får innvilget utsatt skolestart, beholder barnet sin plass i barnehagen uten ny søknad.

Rett til plass forutsetter at barnet er fylt ett år innen den måneden barnet skal begynne i barnehage, og at barnet er bosatt i Asker kommune. Barnet må ikke være folkeregistrert i Asker kommune på søknadstidspunktet, men foreldre må sannsynliggjøre at barnet vil være bosatt i Asker kommune ved oppstart av barnehagetilbudet.

§ 7 skal lyde:

§ 7. Opptakskriterier

Søkerne prioriteres i følgende rekkefølge:

1. Barn med nedsatt funksjonsevne og barn med vedtak etter barnevernsloven, jf. barnehageloven § 18. Dokumentasjon fra sakkyndig instans må bekrefte at barnet har nedsatt funksjonsevne. Dokumentasjonen må ikke være eldre enn tre måneder når søknaden sendes kommunen. Vedtak i henhold til barnevernsloven må dokumenteres med vedtak av fylkesnemnda, barneverntjenesten eller domstolen.
2. Barn fra familier som har store belastninger på grunn av alvorlig og langvarig sykdom eller funksjonshemning hos foresatte eller søsken, som gjør at søker har behov for plass i den ønskede barnehagen. Dokumentasjon fra lege må bekrefte at foreldre eller søsken har alvorlig og varig sykdom eller funksjonshemning.
3. Barn der én eller begge foresatte deltar i introduksjonsprogram for flyktninger ved barnets oppstartsdato.
4. Barn som har søsken som går i den ønskede kommunale barnehagen ved barnets oppstartsdato.
5. Barn av enslig forsørger i arbeid eller utdanning.
6. Søsken som søker plass i samme kommunale barnehage med samme oppstartsdato.
7. Barn med tildelt plass i ordinære barnehager med kun småbarnsavdeling, ved overgang til stor avdeling.
8. Øvrige barn.

Med utgangspunktet i prioriteringene som følger av 1 til 8, gir hver enkelt barnehage først tilbud til søkerne som har barnehagen på førstevalg.

Hvis barnehagen fortsatt har ledige plasser etter at alle med barnehagen som sitt førstevalg har fått tilbud, vil søkere som har barnehagen som sitt andrevalg kunne vurderes. Deretter vil det bli gjort en vurdering av søkere som har barnehagen som sitt tredje-, fjerde- og femtevalg.

Ved tildeling av plass innenfor prioritetsgruppene, vil søkerlisten deles i to grupper; én for barn under tre år (småbarn) og én for barn over tre år (store barn). De eldste barna innenfor hver gruppe vil få tilbud først. Dersom flere barn innenfor samme prioriteringsgruppe, og med samme fødselsdato, ønsker plass i den samme barnehagen, tildeles plassen ved trekning.

I tillegg til hovedopptaket med søknadsfrist 1. mars vil ledige barnehageplasser tildeles løpende. Tildeling vil skje i henhold til de kriteriene som følger ovenfor.

§ 8 skal lyde:

§ 8. Hovedopptaket

I hovedopptaket tildeles plass til barn som har søkt innen søknadsfristen 1. mars. Seksjon for kvalitet og utvikling i oppvekst samordner opptaket, og barnehagen tildeler barnehageplass etter opptakskriteriene.

Det tildeles først plass til barn med lovfestet rett til plass i barnehage. Den lovfestede retten omfatter barn som har søkt innen fristen 1. mars og som fyller ett år i august, september, oktober eller november det året det søkes om barnehageplass.

Søkere som ikke får sitt første ønske oppfylt, har rett til å bli satt på søkerliste ved denne barnehagen. Retten til å bli satt på søkerliste gjelder uavhengig av om søker har akseptert den tilbudte barnehageplassen eller ikke.

§ 9 skal lyde:

§ 9. Opptakskriterier for barnehager med tilbud rettet mot barn med funksjonshemning

Ledige plasser i tilrettelagte barnehager tilbys barn med funksjonshemning. Plass tildeles etter en skjønnsmessig vurdering basert på følgende kriterier:

- a. Barnet har store sammensatte vansker og har rett til et heltids spesialpedagogisk tilbud.
- b. Vanskene til barnet må være så omfattende at det ikke kan nyttiggjøre seg en barnehageplass uten omfattende støtte og tilrettelegging.
- c. Barnet har behov for skjerming.
- d. Barnet har, eller kan tenkes å få, en diagnose innen psykisk utviklingshemning.
- e. Barnet har behov for særskilt kompetanse hos de ansatte.

Barnegruppens sammensetning vil vektlegges ved tildeling av plass. Barn med nedsatt funksjonsevne, som får avslag på søknad om plass i spesielt tilrettelagt barnehage, beholder sine rettigheter etter § 7. Barnet kan fortsatt stå på søkerliste til en spesielt tilrettelagt barnehage.

Tildeling av plass i tilrettelagt barnehage gir ikke rett til gratis skyss, med mindre det foreligger særlige forhold.

§ 10 skal lyde:

§ 10. Permisjon

Virksomhetsleder kan etter søknad innvilge permisjon fra barnehageplassen i inntil ett barnehageår. Permisjonen gis for minimum seks måneder, og avsluttes senest ved begynnelsen av nytt barnehageår.

§ 11 skal lyde:

§ 11. *Oppsigelse og bortfall av tildelt barnehageplass*

Barnets foreldre kan si opp plassen skriftlig med to måneders varsel gjeldende fra den 1. i påfølgende måned. Ved overflytting til annen kommunal barnehage i Asker betales det ikke for to kommunale barnehageplasser samtidig.

Ved flytting ut av kommunen, kan barnet beholde plassen i maksimalt tre måneder etter faktisk flytting. Seksjon for Kvalitet og utvikling i oppvekst kan i særlige tilfeller dispensere fra dette.

Asker kommune kan si opp plassen med to måneders varsel. Slik oppsigelse kan gis ved manglende betaling, ved flytting ut av kommunen og dersom plassen er tildelt ut fra uriktige opplysninger.

Asker kommune kan som eier si opp plassen dersom en kommunal barnehage avvikles. I slike tilfeller skal foreldre informeres minst tre måneder i forkant. Barnet vil få tilbud om plass i ny barnehage.

§ 13 skal lyde:

§ 13. *Kostpenger*

Satsene for kostpenger i den enkelte barnehage fastsettes av samarbeidsutvalget i barnehagen. Kostpengene skal ikke overstige kr. 450 per måned. Maks kostpris vil bli justert i tråd med konsumprisindeksen.

Foreldrerådet skal høres om fastsettelse og disponering av kostpenger.

§ 14 skal lyde:

§ 14. *Redusert foreldrebetaling*

Det gis søskenmoderasjon, redusert foreldrebetaling for husholdninger med lav inntekt og gratis kjernetid i samsvar med de til enhver tid gjeldende nasjonale bestemmelser om foreldrebetaling i barnehager.

Foreldre må selv søke om redusert foreldrebetaling grunnet lav inntekt, og om gratis kjernetid. Søskenmoderasjon innvilges automatisk.

Det kan i tillegg søkes om og gis forholdsmessig fradrag i foreldrebetalingen:

- a. ved barns sykefravær fire sammenhengende uker eller mer. Sykefraværet må dokumenteres ved legeattest.
- b. ved streik som varer mer enn fire virkedager.

Seksjon for kvalitet og utvikling i oppvekst kan ellers i særskilte tilfeller vedta å frafalle foreldrebetalingen helt eller delvis etter søknad fra foreldre.

§ 15 skal lyde:

§ 15. *Forsinket og manglende betaling*

Ved for sen betaling må man betale ekstra renter i henhold til lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling.

For purringer sendt tidligst 14 dager etter at kravet er forfalt, kan det ilegges purregebyr.

§ 16 skal lyde:

§ 16. *Klage*

Foreldre kan klage på enkeltvedtak etter denne forskriften. Klagen fremsettes for den som har truffet vedtaket. Klageinstans er Asker kommunes klageutvalg.

Som enkeltvedtak regnes blant annet:

- a. avslag på søknad om barnehageplass ved opptak etter frister fastsatt i § 6
- b. ikke innfridd ønske om barnehage nummer en eller to ved opptak etter fastsatt frist
- c. avslag på søknad om barnehageplass ved opptak gjennom året for søkere med rett til prioritet ved opptak etter barnehageloven § 18
- d. avslag på gruppeprioritet i søknad om barnehageplass
- e. fastsettelse av foreldrebetaling i barnehage
- f. oppsigelse av barnehageplass

II

Endringene gjelder fra vedtaksdato i Asker kommunestyre 15. oktober 2024.

Barnehageeiers rutine for barnehagetilbud i sommerstengte uker

Rutine, kriterier og frister

Alle barn i kommunale barnehager skal ha tre uker sammenhengende ferie om sommeren. De kommunale barnehagene i Asker har sommerstengt i uke 28, 29 og 30. For barn med særlig behov for et barnehagetilbud i uke 30, vil det kunne etableres et alternativt tilbud. Eksempler på et særlig behov kan være:

- Eneforsørger i turnusjobb uten mulighet til å passe, eller få hjelp til å passe, eget barn.
- Alvorlig sykdom i familien tilsier at det er best for barnet å være i barnehagen.
- Andre forhold som tilsier at det er barnets beste å få et alternativt tilbud.

Ved oppstart av barnehageåret informerer virksomhetsledere/avdelingsledere foreldrene om følgende:

- Når barnehagen har sommerstengt
- Muligheten for alternativt tilbud i uke 30
- Eksempler på hva som kan utgjøre et særlig behov
- Frist for å melde behov til avdelingsleder (15. april).

For å sikre likebehandling på tvers av barnehagesonene, skal alle meldte behov legges frem for barnehageeier (kommunalsjef barnehage). Barnehageeier sørger for at det gjennomføres et møte innen 30. april.

Virksomhetsleder organiserer et alternativt tilbud internt i sonen for de barna som har et særlig behov.

Ved organiseringen skal virksomhetsleder i størst mulig grad tilstrebe at barna får:

- Kortest mulig reisevei
- Kjente omgivelser
- Kjente voksenpersoner

Foreldrene skal informeres om det alternative tilbudet innen 3. mai.

Innen 5. mai, må foreldrene gi endelig bekreftelse på om de ønsker å benytte seg av tilbudet.

Tekst til nettside – info til foreldre

Alle barn i kommunale barnehager skal ha tre uker sammenhengende ferie om sommeren. De kommunale barnehagene i Asker har sommerstengt i uke 28, 29 og 30. For barn med særlig behov for et barnehagetilbud i uke 30, vil det kunne etableres et alternativt tilbud. Eksempler på et særlig behov kan være:

- Du er eneforsørger i turnusjobb, og du ikke har mulighet til å passe, eller få hjelp til å passe, eget barn.
- Alvorlig sykdom i familien tilsier at det er best for barnet å være i barnehagen.
- Andre forhold som tilsier at det er barnets beste å få et alternativt tilbud.

Et alternativt tilbud vil ikke tilsvare det ordinære barnehagetilbudet. Tilbudet vil være behovsbasert, og vil tilpasses etter dialog med foresatte innenfor rammen av ordinær åpningstid. Tilbudet vil gis i en barnehage i samme barnehagesone som barnehagen barnet går i til vanlig.

Det understrekes at barnet uansett skal ha tre uker sammenhengende ferie.

Hvis du mener at ditt barn har et særlig behov for et barnehagetilbud i uke 30, kan du melde behov til avdelingsleder i barnehagen innen 15. april.

Forskrift om vedtekter for kommunale barnehager, Asker kommune, Akershus

Dato	FOR-2019-12-10-1904
Ikrafttredelse	01.01.2020
Sist endret	FOR-2024-04-09-677
Endrer	FOR-2014-02-25-358
Gjelder for	Asker kommune, Akershus
Hjemmel	LOV-2005-06-17-64-§7, LOV-2005-06-17-64-§8
Kunngjort	20.12.2019 kl. 13.25
Korttittel	Forskrift om vedtekter for kommunale barnehager, Asker

---

Innholdsfortegnelse

Forskrift om vedtekter for kommunale barnehager, Asker kommune, Akershus 1
Innholdsfortegnelse.....2

Hjemmel: Fastsatt av Asker kommunestyre 10. desember 2019 med hjemmel i lov 17. juni 2005 nr. 64 om barnehager (barnehageloven) § 7 og § 8.

Endret ved forskrifter 14 juni 2022 nr. 1426 (i kraft 1 aug 2022), 9 april 2024 nr. 677 (tittel).

§ 1. Virkeområde

Forskriften gjelder for alle kommunalt eide barnehager i Asker kommune.

0 Endret ved forskrift 14 juni 2022 nr. 1426 (i kraft 1 aug 2022).

§ 2. Formål

Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling, jf. barnehagelovens § 1.

Innhold og organisering av tilbudet i de kommunale barnehagene skal være i samsvar med gjeldende lover og forskrifter, samt de kvalitetsplaner for barnehagene som er vedtatt for Asker kommune.

§ 3. Leke- og oppholdsareal

Netto leke- og oppholdsareal i kommunens barnehager skal være minimum 4 m² for barn over 3 år og 5,3 m² for barn under 3 år.

For naturbarnehager/avdelinger for barn over 3 år som er godkjent etter egne retningslinjer, skal det være minimum 3 m². Formannskapet kan dispensere fra disse bestemmelsene.

§ 4. Foreldreråd og samarbeidsutvalg

For å sikre samarbeidet med barnas hjem, skal hver barnehage ha et foreldreråd og et samarbeidsutvalg.

Foreldrerådet består av foreldrene til alle barna i barnehagen.

Samarbeidsutvalget skal være et rådgivende, kontaktskapende og samordnende organ. Samarbeidsutvalget består av foreldre og ansatte i barnehagen. Hver gruppe skal være likt representert. Det er foreldrerådet som velger foreldrerepresentanter til samarbeidsutvalget, og de ansatte som velger sine representanter.

Barnehagens eier kan delta etter eget ønske, men ikke med flere representanter enn hver av de andre gruppene. Representantene for barnehagens eier har stemmerett i barnehagens samarbeidsutvalg.

Utvalget skal ledes av en representant fra foreldrerådet. Virksomhetsleder har møte-, tale- og forslagsrett, og skal fungere som utvalgets sekretær.

Samarbeidsutvalget velges for hvert barnehageår.

0 Endret ved forskrift 14 juni 2022 nr. 1426 (i kraft 1 aug 2022).

§ 5. Åpningstid og oppholdstid

Barnehagen er som hovedregel åpen alle virkedager unntatt lørdag, søndag, helligdager, offentlige fridager, jul- og nyttårsaften, onsdag før skjærtorsdag samt på barnehagens planleggingsdager. Barnehagene er stengt to uker i juli. Virksomhetsleder fastsetter hvilke uker barnehagen skal være stengt. Samarbeidsutvalget skal involveres i fastsettingen.

Barnehagetilbud kan i forbindelse med sommeren, jul og påske bli samlokalisert hvis antallet barn i den enkelte barnehage er svært lavt. Hvis barnet får tilbud i en annen barnehage, skal minst én ansatt fra barnets barnehage være med over til nabobarnehagen. Samarbeidsutvalget skal høres før virksomhetsleders beslutning om samlokalisering.

Ordinær åpningstid er kl. 07.30 til kl. 17.00. Virksomhetsleder kan utvide ordinær åpningstid med inntil 30 minutter ved barnehagestart eller barnehageslutt. Samarbeidsutvalget skal høres ved fravikelse av ordinær åpningstid. Barnehagenes åpningstid framkommer av kommunens hjemmeside.

Virksomhetsleder avgjør om og eventuelt når barnehagen skal holde stengt i forbindelse med planlegging. Det kan være inntil fem planleggingsdager i barnehageåret. Samarbeidsutvalget skal høres i forkant av fastsettelsen av planleggingsdagene. Planleggingsdager skal så langt som mulig legges til samme tidspunkt som skolens planleggingsdager.

Barna skal ha fire ukers ferie i løpet av barnehageåret. Minimum tre uker må tas sammenhengende innenfor uke 26–32. Virksomhetsleder kan fravike kravet om tre ukers sammenhengende ferie. Det året barnet fyller seks år må all ferie være avviklet innen 31. juli.

0 Endret ved forskrift 14 juni 2022 nr. 1426 (i kraft 1 aug 2022).

§ 6. Opptak til barnehage

Foreldre søker om barnehageplass gjennom oppvekstsystem Vigilo.

Den enkelte barnehage sender ut tilbud om barnehageplass gjennom oppvekstsystemet Vigilo.

Opptakskrets for de kommunale barnehagene er hele Asker kommune. Forelderens ønsker og behov skal tillegges stor vekt ved selve opptaket, jf. barnehagelovens § 12 første ledd.

Plassen må tas i bruk første måned etter oppgitt startdato, ellers blir plassen tildelt en annen søker.

Tildelt plass beholdes fram til 1. august det året barnet når opplæringspliktig alder. Dersom barn får innvilget utsatt skolestart beholder barnet sin plass i barnehagen uten ny søknad.

Rett til plass forutsetter at barnet er fylt ett år innen den måneden barnet skal begynne i barnehage, og at barnet er bosatt i Asker kommune. Barnet må ikke være folkeregistrert i Asker kommune på søknadstidspunktet, men foreldre må sannsynliggjøre at barnet vil være bosatt i Asker kommune ved oppstart av barnehagetilbudet.

0 Endret ved forskrift 14 juni 2022 nr. 1426 (i kraft 1 aug 2022).

§ 7. Opptakskriterier

Søkerne prioriteres i følgende rekkefølge:

1. Barn med nedsatt funksjonsevne og barn med vedtak etter lov 17. juli 1992 nr. 100 om barnevernstjenester (barnevernloven) § 4-12 og § 4-4 andre og fjerde ledd, jf. barnehageloven § 18. Dokumentasjon fra sakkyndig instans må bekrefte at barnet har nedsatt funksjonsevne. Dokumentasjonen må ikke være eldre enn tre måneder når søknaden sendes kommunen. Vedtak i henhold til barnevernloven må dokumenteres med vedtak av fylkesnemnda, barneverntjenesten eller domstolen.
2. Barn fra familier som har store belastninger på grunn av sykdom eller funksjonshemming hos foresatte eller søsken. Dokumentasjon fra sakkyndig instans må bekrefte at foresatte eller søsken har alvorlig og varig sykdom eller funksjonshemming. Dokumentasjonen må ikke være eldre enn tre måneder når søknaden sendes kommunen.
3. Barn der foresatte deltar i introduksjonsprogram for flyktninger ved barnets oppstartsdato.
4. Barn av enslig forsørger i arbeid eller utdanning som bor alene med barnet.
5. Barn som har søsken som går i den ønskede kommunale barnehagen ved barnets oppstartsdato.
6. Søsken som søker plass i samme kommunale barnehage med samme oppstartsdato.
7. Barn med tildelt plass i ordinære barnehager med kun småbarns avdeling
8. Øvrige barn.

Ved tildeling av plass innenfor prioritetsgruppene vil de eldste barna få tilbud først. Dersom flere barn med samme gruppetilhørighet og fødselsdato, ønsker plass i den samme barnehagen tildeles plassen ved trekning.

I tillegg til hovedopptaket med søknadsfrist 1. mars vil ledige barnehageplasser tildeles løpende. Tildeling vil skje i henhold til de kriteriene som følger ovenfor.

0 Endret ved forskrift 14 juni 2022 nr. 1426 (i kraft 1 aug 2022).

§ 8. Hovedopptaket

I hovedopptaket tildeles plass til barn som har søkt innen søknadsfristen 1. mars. Avdeling for Kvalitet og forvaltning samordner opptaket og barnehagen tildeler barnehageplass etter opptakskriteriene.

Det tildeles først plass til barn med lovfestet rett til plass i barnehage. Den lovfestede retten omfatter barn som har søkt innen fristen 1. mars og som fyller ett år i august, september, oktober eller november det året det søkes om barnehageplass.

Søkere som ikke får sitt første ønske oppfylt, har rett til å bli satt på søkerliste ved denne barnehagen, jf. forskrift 16. desember 2005 nr. 1477 om saksbehandlingsregler ved opptak i barnehage § 3 andre ledd. Retten til å bli satt på søkerliste gjelder uavhengig av om søker har akseptert den tilbudte barnehageplassen eller ikke.

0 Endret ved forskrift 14 juni 2022 nr. 1426 (i kraft 1 aug 2022).

§ 9. Opptakskriterier for barnehager med tilbud rettet mot barn med funksjonshemming

Ledige plasser i tilrettelagte barnehage tilbys barn med funksjonshemming. Plass tildeles etter en skjønnsmessig vurdering basert på følgende kriterier:

- Barnet har store sammensatte vansker og har rett til et heltids spesialpedagogisk tilbud
- Vanskene til barnet må være så omfattende at det ikke kan nyttiggjøre seg en barnehageplass uten omfattende støtte og tilrettelegging
- Barnet har behov for skjerming
- Barnet har eller kan tenkes å få en psykisk utviklingshemming diagnose
- Barnet har behov for særskilt kompetanse hos de ansatte.

Barnegruppens sammensetting vil vektlegges vil tildeling av plass. Barn med nedsatt funksjonsevne som får avslag på søknad om plass i spesielt tilrettelagt barnehage, beholder sine rettigheter etter § 7. Barnet kan fortsatt stå på søkerliste til en spesielt tilrettelagt barnehage.

Tildeling av plass i spesialavdeling gir ikke rett til gratis skyss med mindre det foreligger særlige forhold.

0 Endret ved forskrift 14 juni 2022 nr. 1426 (i kraft 1 aug 2022).

§ 10. Permisjon

Virksomhetsleder kan etter søknad innvilge permisjon fra barnehageplassen i inntil ett barnehageår. Søknaden kan innvilges dersom det foreligger særlige grunner for permisjon.

0 Endret ved forskrift 14 juni 2022 nr. 1426 (i kraft 1 aug 2022).

§ 11. Oppsigelse og bortfall av tildelt barnehageplass

Barnets foreldre kan si opp plassen skriftlig med to måneders varsel gjeldende fra den 1. i påfølgende måned. Oppsigelsestiden gjelder også ved flytting til annen barnehage.

Ved flytting ut av kommunen kan barnet beholde plassen i maksimalt tre måneder etter faktisk flytting. Avdeling for Kvalitet og forvaltning kan i særlige tilfeller dispensere fra dette.

Virksomhetsleder kan si opp plassen med to måneders varsel. Slik oppsigelse kan gis ved manglende betaling, ved flytting ut av kommunen og dersom plassen er tildelt ut fra uriktige opplysninger.

Asker kommune kan som eier si opp plassen dersom en kommunal barnehage avvikles. I slike tilfeller skal foreldre informeres minst tre måneder i forkant. Barnet vil få tilbud om plass i ny barnehage.

0 Endret ved forskrift 14 juni 2022 nr. 1426 (i kraft 1 aug 2022).

§ 12. Foreldrebetaling

Stortinget fastsetter hvert år maksimal pris for plass i barnehage. I forbindelse med den årlige budsjettbehandlingen fastsetter kommunestyret kommunale satser for foreldrebetalingen innenfor nasjonal maksimal pris.

Foreldres betalingsplikt løper fra første dag i den måneden som barnet har fått tilbud om plass. Dersom oppstartsdato blir tildelt etter 15. i måneden, betales for halv måned ved første gangs oppstart.

Betaling skjer forskuddsvis hver måned. Det betales ikke for juli måned.

Foreldrebetalingen inkluderer ikke kostpenger.

0 Endret ved forskrift 14 juni 2022 nr. 1426 (i kraft 1 aug 2022).

§ 13. Kostpenger

Satsene for kostpenger i den enkelte barnehage fastsettes av samarbeidsutvalget i barnehagen. Kostpengene skal ikke overstige kr. 450 per måned. Maks kostpris vil bli justert i tråd med konsumprisindeksen.

Forelderådet skal høres vedrørende fastsettelse og disponering av kostpenger.

0 Endret ved forskrift 14 juni 2022 nr. 1426 (i kraft 1 aug 2022).

§ 14. Redusert foreldrebetaling

Det gis søskenmoderasjon, redusert foreldrebetaling for husholdninger med lav inntekt og gratis kjernetid i samsvar med de til enhver tid gjeldende nasjonale bestemmelsene om foreldrebetaling i barnehager.

Foreldre må selv søke om redusert foreldrebetaling grunnet lav inntekt, og om gratis kjernetid. Søskenmoderasjon innvilges automatisk.

Det kan i tillegg søkes om og gis forholdsmessig fradrag i foreldrebetalingen:

- Ved barns sykefravær fire sammenhengende uker eller mer. Sykefraværet må dokumenteres ved legeattest.
- Ved barns fravær fire sammenhengende uker eller mer som skyldes særlige forhold som det er varslet om på forhånd.
- Ved streik som varer mer enn fire virkedager.

Avdeling for kvalitet og forvaltning kan ellers i særskilte tilfelle vedta å frafalle foreldrebetalingen helt eller delvis etter søknad fra foreldre.

0 Endret ved forskrift 14 juni 2022 nr. 1426 (i kraft 1 aug 2022).

§ 15. Forsinket og manglende betaling

Ved for sen betaling påløper forsinkelsesrenter i henhold til lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling. For purringer sendt tidligst 14 dager etter at kravet er forfalt kan det ilegges purregebyr.

0 Endret ved forskrift 14 juni 2022 nr. 1426 (i kraft 1 aug 2022, tidligere § 17).

§ 16. Klage

Enkeltvedtak fattet i medhold av denne forskriften kan påklages etter reglene i sentrale bestemmelser om saksbehandlingsregler ved opptak i barnehage (forskrift 16. desember 2005 nr. 1477). Klagen fremsettes for den som har truffet vedtaket. Klageinstans er Asker kommunes klageutvalg.

Vedtak som kan påklages er blant annet:

- a. avslag på søknad om barnehageplass ved opptak etter frister fastsatt i § 6
- b. ikke innfridd ønske om barnehage nummer en eller to ved opptak etter fastsatt frist

- c. avslag på søknad om barnehageplass ved opptak gjennom året for søkere med rett til prioritet ved opptak etter barnehageloven § 18
- d. avslag på gruppeprioritet i søknad om barnehageplass
- e. fastsettelse av foreldrebetaling i barnehage
- f. oppsigelse av barnehageplass.

0 Endret ved forskrift 14 juni 2022 nr. 1426 (i kraft 1 aug 2022).

§ 17. *Ikrafttredelse*

Forskriften trer i kraft 1. januar 2020. Fra samme tid oppheves forskrift 25. februar 2014 nr. 358 om vedtekter for kommunale barnehager, Asker kommune, Akershus og tidligere vedtekter for kommunale barnehager i Røyken og Hurum kommuner.

0 Endret ved forskrift 14 juni 2022 nr. 1426 (i kraft 1 aug 2022, tidligere § 19).

Asker kommune

Offentlig høring - hørings svar

Innsender	
Innsender er: Organisasjon registrert i Enhetsregisteret	
Org.nr. 971262354	
Forening/organisasjon Utdanningsforbundet asker	
Adresse Gamle borgenvei 6	
Postnr. 1383	Poststed Asker
Telefonnr. 97543091	E-postadresse utanningsforbundet.aker@aker.kommune.no
Kontaktperson:	
Fornavn og ev. mellomnavn Kim Rune	
Etternavn Sørensen	

Saken gjelder
Velg sak du vil gi hørings svar til Høring: Endringer i forskrift om vedtekter for kommunale barnehager i Asker.
Saksnr. 23/00518
Hørings svar Utdanningsforbundet Asker sitt svar på høringen: Vi har sendt kommunens forslag ut til alle våre tillitsvalgte i barnehage, der vi har oppfordret til å gi innspill til oss. Her kommer innspillene vi har fått: Har skrevet: "skal være sammenhengende" inn i teksten under andre avsnitt i §5. §5: Kommunale barnehager har sommerstengt de tre siste hele ukene i juli. I dette tidsrommet vil det kunne være etablert tilbud i to utvalgte barnehager i kommunen. Det skal være inngått skriftlig avtale med barnehagen innen 1. mai hvis tilbud i juli skal benyttes. Barna skal i løpet av barnehageåret ha minimum fire uker ferie fra barnehagen, hvorav minst tre uker skal være sammenhengende om sommeren. Til § 13; Det menes at maks kostpris på kr.450,- er for høy. Dette er mye penger for mange familier. Innspill fra Utdanningsforbundet Asker: §5: Ved åpningstid på 10 timer gjør at bemanningstettheten blir svakere, fordi den enkelte ansatte har arbeidstid på 7,5 timer. De ansatte blir ofte alene på tidlig og sen vakter med barnegruppen. Vi må styrke bemanningen når åpningstiden er 10 timer eller redusere åpningstiden.

Når forslaget øker fra 2 til 3 uker ferie i juli, innskrenker det handlingsrommet til den enkelte ansatte i barnehage når man kan ta ut ferie. Vi ønsker da at arbeidsgiver skal vise fleksibilitet når den ansatte skal ta ut de resterende ferieukene.

Dokumentasjon

Last opp dokumentasjon

Asker kommune

Offentlig høring - hørings svar

Innsender	
Innsender er: Privatperson	
Privatperson:	
Fornavn og ev. mellomnavn Yael Katharina	
Etternavn Buchmann	
Adresse Hoffsveien 65b	
Postnr. 0377	Poststed Oslo
Mobilnr. 94306387	E-postadresse kim.buchmann@gmail.com

Saken gjelder
Velg sak du vil gi hørings svar til Høring: Endringer i forskrift om vedtekter for kommunale barnehager i Asker.
Saksnr. 23/00518
Hørings svar Hørings svar fra Landøya barnehage vedrørende forslag til forskrift om endringer i forskrift om vedtekter for kommunale barnehager, Asker kommune, Viken
Landøya barnehage FAU og SU stiller seg kritisk til endringer i Forskrift om vedtekter for kommunale barnehager i Asker kommune, Viken. Vi mener det trengs en mye tydeligere presisering i vedtektene samt en tydeliggjøring av hvem som har hvilket ansvar.
Vi synes det er flott og riktig at Asker kommune åpner opp for et barnehagetilbud i de ukene barnehagen er stengt i sommerferien. Vi ser, med bekymring, på den økende anstrengte økonomien og vi ser positivt på at kommunen ser på mulige løsninger som kan hjelpe foresatte som ikke har anledning til å ta ut ferien sin i perioden barnehagen er stengt.
Vi mener det er positivt med tre uker sammenhengende ferie for å skape en bedre forutsigbarhet i forhold til et stabilt personale samt god drift gjennom hele året, samt at det er positivt for barna selv å ha en lengre sammenhengende periode ferie
Vi er dog kritiske til noen av endringene da vi opplever at de går direkte imot intensjonen.
§ 5 Åpningstider og oppholdstid
Forslaget i § 5 er for åpen for tolkning og tvetydighet. Dette vil skape flere spørsmål og forskjellig forståelse av vedtektene i de ulike barnehagene. Vi mener det bør være like kriterier slik at barnehagene i Asker kommune har lik

praksis. Det bør være tydelige kriterier for hva som er gyldige grunner for unntak av 3 ukers sommerferie. Tolkningen av vedtektene, i forhold til behandling av søknadene for fritagelse av kriteriene, bør ikke ligge hos virksomhetslederen. Vedtekter skal være utfyllende samt presise og da bør det vurderes om kriterier skal utarbeides og behandles av Asker kommune (Forvaltning).

Der hvor det trengs en mer utfyllende presisering og oppfordring til lik praksis er om hvorvidt de tre ukene i sommerferien skal taes sammenhengende eller ikke. Det vil også være en fordel om det presiseres at det er de tre siste kalender ukene i juli.

Det har også vært ulik praksis i de ulike barnehagene om planleggingsdager telles som feriedager. Her bør det også komme en presisering.

Vi mener det er uheldig at Asker kommune ved sine endringer legger opp til “to utvalgte barnehager” uten å legge fram behovet og i hvilke deler av Asker kommune behovene er sterkest. Vil dette bli en fortløpende vurdering i forhold til behov? Hvilke kriterier legger Asker kommune til grunn for utvelgelse av de utvalgte barnehagene? Det er heller ikke lagt rom i vedtektene for utvidelse eller muligheten for endringer.

Hvis formålet er å unngå at vedtektene ikke skal endres fortløpende, bør dette endres eller tydeliggjøres. Vi viser til § 8 i Forskrift om kommunale barnehager, Oslo kommune, Oslo hvor det ble valgt ordlyden “Bydelsdirektøren kan bestemme at enkelte barnehager holder stengt i sommerperioden, forutsatt at barna får et alternativt tilbud.” Vi mener en lignende ordlyd vil være en bedre formulering og vil gi rom i vedtektene for fremtiden.

§ 6 Opptak til barnehage

Vi mener det er kritikkverdig at Asker kommune fortsetter å bruke Vigilo som oppvekstsystem. Selskapet bak Vigilo (Vigilo Analytics) skriver på sin nettside at bruken av dataen den innhenter som en uvurderlig ressurs. De skriver videre at de allerede sitter på “en stor mengde data om barn, elever og ansatte i kommunens barnehager og grunnskoler”. Vigilo ønsker også å implementere maskinlære for å registrere endringer samt se sammenhenger i denne dataen. De er ved å implementere maskinlæring i forbindelse med timeplanlegging, bemanningsplanlegging, automatisert barnehageopptak og andre former for ressursoptimalisering. “Hvis data er drivstoff, vil Vigilo Analytics være motoren.” skriver de videre. Vi er kritiske til at et privateid selskap skal sitte på denne informasjonen samt kunne bruke eller selge den informasjonen. Under et umodent lovverk kan denne dataen selges videre til en tredjepart. Vi mener at Asker kommune gjennom “offentlig tvangsdigitalisering” igjennom Vigilo gir lite rom for alternativer, samt at informasjonen til brukere av Vigilo er svært mangelfull. Vi mener dette er lite ansvarlig og preget av liten åpenhet angående prosesser samt intensjoner. Det kan karakteriseres som urimelig at et privateid selskap får lov til å samle, lagre og analysere data som egentlig skattebetalerne betaler for. I tillegg er det rett og slett urettferdig mot både barn og foreldrene at det skjer uten at det fleste brukerne er klar over dette og hva det innebærer.

§ 7 Opptakskriterier

Endringen av begrep fra “foresatte” til “foreldre” i § 7 er meget uheldig. Det er dessverre foreldre som ikke kan ta vare på barnet sitt hvorpå barnet kan få tildelt andre foresatte, for eksempel barn som er plassert hos andre i familien eller i fosterhjem. Det er de foresatte som har det juridiske foreldreansvaret for barnet. Vi mener det er viktig at vedtektene reflekterer at de ikke alltid er foreldrene, men også andre som kan være oppnevnt som foresatte. Lovverket har flere bestemmelser om hvilke plikter og rettigheter en foresatt har. Foresatte er ansvarlige for oppdragelsen og har rettigheter på barnets vegne. Begrepet “foresatte” er mer nøytralt og vil omfavne alle familiekonstellasjoner.

Videre vil vi påpeke i § 7 at Seksjon for kvalitet og utvikling i oppvekst også bør ha anledning til å være i dialog med barnehagene for å se på gruppesammensetning. Dette vil kunne bidra til bedre prosesser og dialog mellom Seksjon for kvalitet og utvikling og barnehagene. Det vil potensielt være svært uheldig med ujevne grupper der det kun går ut ifra kriterier, og man ikke ser på gruppesammensetning for øvrig. I teorien kan det bli ujevne grupper eller mangel av barn i ulike årskull eller kjønn.

§ 14 Redusert foreldrebetaling

Det vil være hensiktsmessig å tydeliggjøre i § 14 om det er Asker kommune, eller hvilket "budsjett" det er tenkt skal dekke utgiftene den manglende foreldrebetalingen utgjør med denne endringen.

Med vennlig hilsen,

Katharina Buchmann
SU leder v/Landøya barnehage

Dokumentasjon

Last opp dokumentasjon

Høringssvar fra Landøya barnehage vedrørende forslag til forskrift om endringer i forskrift om vedtekter for kommunale barnehager, Asker kommune, Viken - KB.pdf

Hørings svar fra Landøya barnehage vedrørende forslag til forskrift om endringer i forskrift om vedtekter for kommunale barnehager, Asker kommune, Viken

Landøya barnehage FAU og SU stiller seg kritisk til endringer i Forskrift om vedtekter for kommunale barnehager i Asker kommune, Viken. Vi mener det trengs en mye tydeligere presisering i vedtektene samt en tydeliggjøring av hvem som har hvilket ansvar.

Vi synes det er flott og riktig at Asker kommune åpner opp for et barnehagetilbud i de ukene barnehagen er stengt i sommerferien. Vi ser, med bekymring, på den økende anstrengte økonomien og vi ser positivt på at kommunen ser på mulige løsninger som kan hjelpe foresatte som ikke har anledning til å ta ut ferien sin i perioden barnehagen er stengt. Vi mener det er positivt med tre uker sammenhengende ferie for å skape en bedre forutsigbarhet i forhold til et stabilt personale samt god drift gjennom hele året, samt at det er positivt for barna selv å ha en lengre sammenhengende periode ferie

Vi er dog kritiske til noen av endringene da vi opplever at de går direkte imot intensjonen.

§ 5 Åpningstider og oppholdstid

Forslaget i § 5 er for åpen for tolkning og tvetydighet. Dette vil skape flere spørsmål og forskjellig forståelse av vedtektene i de ulike barnehagene. Vi mener det bør være like kriterier slik at barnehagene i Asker kommune har lik praksis. Det bør være tydelige kriterier for hva som er gyldige grunner for unntak av 3 ukers sommerferie. Tolkningen av vedtektene, i forhold til behandling av søknadene for fritagelse av kriteriene, bør ikke ligge hos virksomhetslederen. Vedtekter skal være utfyllende samt presise og da bør det vurderes om kriterier skal utarbeides og behandles av Asker kommune (Forvaltning).

Der hvor det trengs en mer utfyllende presisering og oppfordring til lik praksis er om hvorvidt de tre ukene i sommerferien skal taes sammenhengende eller ikke. Det vil også være en fordel om det presiseres at det er de tre siste kalender ukene i juli.

Det har også vært ulik praksis i de ulike barnehagene om planleggingsdager telles som feriedager. Her bør det også komme en presisering.

Vi mener det er uheldig at Asker kommune ved sine endringer legger opp til "to utvalgte barnehager" uten å legge fram behovet og i hvilke deler av Asker kommune behovene er sterkest. Vil dette bli en fortløpende vurdering i forhold til behov? Hvilke kriterier legger Asker kommune til grunn for utvelgelse av de utvalgte barnehagene? Det er heller ikke lagt rom i vedtektene for utvidelse eller muligheten for endringer.

Hvis formålet er å unngå at vedtektene ikke skal endres fortløpende, bør dette endres eller tydeliggjøres. Vi viser til § 8 i Forskrift om kommunale barnehager, Oslo kommune, Oslo hvor det ble valgt ordlyden "Bydelsdirektøren kan bestemme at enkelte barnehager holder

stengt i sommerperioden, forutsatt at barna får et alternativt tilbud.” Vi mener en lignende ordlyd vil være en bedre formulering og vil gi rom i vedtektene for framtiden.

§ 6 Opptak til barnehage

Vi mener det er kritikkverdig at Asker kommune fortsetter å bruke Vigilo som oppvekstsystem. Selskapet bak Vigilo (Vigilo Analytics) skriver på sin nettside at bruken av dataen den innhenter som en uvurderlig ressurs. De skriver videre at de allerede sitter på “en stor mengde data om barn, elever og ansatte i kommunens barnehager og grunnskoler”. Vigilo ønsker også å implementere maskinlære for å registrere endringer samt se sammenhenger i denne dataen. De er ved å implementere maskinlæring i forbindelse med timeplanlegging, bemanningsplanlegging, automatisert barnehageopptak og andre former for ressursoptimalisering. “Hvis data er drivstoff, vil Vigilo Analytics være motoren.” skriver de videre. Vi er kritiske til at et privateid selskap skal sitte på denne informasjonen samt kunne bruke eller selge den informasjonen. Under et umodent lovverk kan denne dataen selges videre til en tredjepart. Vi mener at Asker kommune gjennom “offentlig tvangsdigitalisering” igjennom Vigilo gir lite rom for alternativer, samt at informasjonen til brukere av Vigilo er svært mangelfull. Vi mener dette er lite ansvarlig og preget av liten åpenhet angående prosesser samt intensjoner. Det kan karakteriseres som urimelig at et privateid selskap får lov til å samle, lagre og analysere data som egentlig skattebetalerne betaler for. I tillegg er det rett og slett urettferdig mot både barn og foreldrene at det skjer uten at det fleste brukerne er klar over dette og hva det innebærer.

§ 7 Opptakskriterier

Endringen av begrep fra “foresatte” til “foreldre” i § 7 er meget uheldig. Det er dessverre foreldre som ikke kan ta vare på barnet sitt hvorpå barnet kan få tildelt andre foresatte, for eksempel barn som er plassert hos andre i familien eller i fosterhjem. Det er de foresatte som har det juridiske foreldreansvaret for barnet. Vi mener det er viktig at vedtektene reflekterer at de ikke alltid er foreldrene, men også andre som kan være oppnevnt som foresatte. Lovverket har flere bestemmelser om hvilke plikter og rettigheter en foresatt har. Foresatte er ansvarlige for oppdragelsen og har rettigheter på barnets vegne. Begrepet “foresatte” er mer nøytralt og vil omfavne alle familiekonstellasjoner.

Videre vil vi påpeke i § 7 at Seksjon for kvalitet og utvikling i oppvekst også bør ha anledning til å være i dialog med barnehagene for å se på gruppesammensetning. Dette vil kunne bidra til bedre prosesser og dialog mellom Seksjon for kvalitet og utvikling og barnehagene. Det vil potensielt være svært uheldig med ujevne grupper der det kun går ut ifra kriterier, og man ikke ser på gruppesammensetning for øvrig. I teorien kan det bli ujevne grupper eller mangel av barn i ulike årskull eller kjønn.

§ 14 Redusert foreldrebetaling

Det vil være hensiktsmessig å tydeliggjøre i § 14 om det er Asker kommune, eller hvilket "budsjett" det er tenkt skal dekke utgiftene den manglende foreldrebetalingen utgjør med denne endringen.

Med vennlig hilsen,

Katharina Buchmann
SU leder v/Landøya barnehage

Asker kommune

Offentlig høring - høringsvar

Innsender	
Innsender er: Organisasjon registrert i Enhetsregisteret	
Org.nr. 918318054	
Forening/organisasjon Bleikerfaret barnehage	
Adresse Bleikerfaret 14	
Postnr. 1387	Poststed Asker
Telefonnr. 97148889	E-postadresse kjetil.halvorsen@asker.kommune.no
Kontaktperson:	
Fornavn og ev. mellomnavn Kjetil	
Etternavn Halvorsen	

Saken gjelder
Velg sak du vil gi høringsvar til Høring: Endringer i forskrift om vedtekter for kommunale barnehager i Asker.
Saksnr. 23/00518
Høringsvar Her kommer tilbakemelding fra samarbeidsutvalgene i Bleikerfaret, Bondi, Morellveien og Åby. Prioriteringskriterier ved opptak - § 7 opptakskriterier, pkt 3. - presisere om det en eller to foreldre - Ønske om at pkt 5 og 6 bytter plass. - Pkt 2 «varig» sykdom bør byttes ut med «langvarig sykdom». Begrepet som varig ufør brukes ikke mer. Barnehagetilbud i sommerferien - Støtter tre uker sommerstengt for å få avvirket mest mulig ferie i juli og gi et bedre tilbud resten av året - Om barnehagene ikke blir tre uker stengt bør det stilles krav om tre uker sammenhengende ferie for barna Betaling ved bytte av kommunal barnehage – ingen kommentar fra SU Søknad om permisjon – ingen kommentar fra SU Redusert foreldrebetaling – ingen kommentar fra SU

Dokumentasjon

Last opp dokumentasjon

From: "Marianne Broch Lindseth"
Sent: Thu, 16 May 2024 11:52:14 +0200
To: "Postmottak Asker kommune"
<Postmottak.Asker.kommune@asker.kommune.no>
Subject: sak 23/00518 Endring i forskrift om vedtekter for kommunale barnehager i Asker.
Attachments: Sak Endring i forskrift vedtekter kommunale barnehager (1).docx

Hei

Vedlagt kommer innspill fra Hyggen barnehage, Røyken barnehage og Klokkarstua barnehage.

Med vennlig hilsen

Marianne Broch Lindseth
Avdelingsleder
Røyken og Klokkarstua barnehager

Tlf.: (+47)92269987

Marianne.Broch.Lindseth@asker.kommune.no

Sak 23/00518 Endring i forskrift om vedtekter for kommunale barnehager i Asker.

Deltakere

Hyggen barnehage

Foreldrerepresentanter: Frafall 1.

Ansattrepresentant: 1

Klokkarstua barnehage

Foreldrerepresentant: 1, Frafall 1.

Ansattrepresentanter: 2

Røyken barnehage

Foreldrerepresentant: 1. Frafall 1.

Ansattrepresentant: 1. Frafall 1.

Deltakere: Virksomhetsleder, avdelingsledere.

Referent: avdelingsleder Klokkarstua.

Saksnummer 23/00518-9

Sak 1. Høring på endring av forskrift av vedtekter for kommunale barnehager. Frist 31.5.24.

Saken har vært lagt frem for politikerne i Oppvekstutvalget og skal etter høringene vedtas i Kommunestyremøte i august 2024.

§5 Åpningstid og oppholdstid

Kommunale barnehager har sommerstengt de tre siste hele ukene i juli. I dette tidsrommet vil det kunne være etablert tilbud i to utvalgte barnehager i kommunen. Det skal være inngått skriftlig avtale med barnehagen innen 1. mai hvis tilbud i juli skal benyttes. Barna skal i løpet av barnehageåret ha minimum fire uker ferie fra barnehagen, hvorav minst tre uker om sommeren.

SU sin uttalelse:

Fordeler: Personalet pleier å ta 3 uker sammenhengende ferie, slik at forskjellen blir ikke merkbar for personalet annet enn at det er lettere å få delt ut tre uker sammenhengende ferie. Det letter ferieavviklingen for barnehagene. De to resterende ukene får personalet mer styring på slik de pleier og forslaget påvirker ikke det.

Dette virker lurt fordi det blir likt i de kommunale barnehagene. Det gjør ting lettere som forelder.

To barnehager skal ha åpent, som foreldre kan benytte når de ikke får til tre uker sammenhengende.

Ulemper: Det er flere uker som blir låst for personalet, som kan gå utover det personalet som ikke har barn selv, og som ønsker å ta ut ferien sin på andre tidspunkt.

SU sitt forslag er at det bør være kriterier for å benytte åpningstilbudet i de to utvalgte barnehagene i sommerferien, som f.eks.

- Samfunnskritiske yrke i tillegg til at du er alene eller har styrt ferie fra arbeidsgiver.
- De med fastsatt ferie/styrt ferie, og er aleneforelder.
- Kritiske hjemmeforhold.
- Det bør spesifiseres at barna ikke har med seg kjente voksne.
- Det bør spesifiseres at det gjelder den tredje uka og ikke alle tre ukene.
- Begge barnehagene kan ikke være sentrert rundt sentrum av Asker, de må ligge spredt, slik at det er et reelt tilbud for alle fra Billingstad til Hurum.

§7 Opptakskriterier

Ved tildeling av plass innenfor prioritetsgruppene, vil søkerlisten deles i to grupper; én for barn under tre år (småbarn) og én for barn over tre år (store barn). De eldste barna innenfor hver gruppe vil få tilbud først. Dersom flere barn innenfor samme prioriteringsgruppe, og med samme fødselsdato, ønsker plass i den samme barnehagen, tildeles plassen ved trekning.

Innspill fra SU: Endringen vil ikke påvirke opptaket nevneverdig fordi praksis ved opptak i dag tar hensyn til barnets alder. Innspill fra Su er at foreldre får en begrunnelse ved opptak etter opptakskriteriene, slik at det ikke blir misforståelser.

§10 permisjon

Virksomhetsleder kan etter søknad innvilge permisjon fra barnehageplassen i inntil ett barnehageår. Permisjonen gis for minimum seks måneder, og avsluttes senest ved begynnelsen av nytt barnehageår.

Innspill fra SU: Ser ingen store utfordringer ved dette annet enn det siste forbeholdet om at permisjonen må være avsluttet før nytt barnehageår. Hva hvis man trenger permisjonen utover det nye barnehageåret? Det bør det være en mulighet for.

§ 11. Oppsigelse og bortfall av tildelt barnehageplass

Barnets foreldre kan si opp plassen skriftlig med to måneders varsel gjeldende fra den 1. i påfølgende måned. Ved overflytting til annen kommunal barnehage i Asker betales det ikke for to kommunale barnehageplasser samtidig

Innspill fra SU: Det er fint at man ikke skal betale for to plasser hvis man bytter mellom de kommunale barnehagene, da det er samme eier.

§ 14. Redusert foreldrebetaling

Innspill fra Su: Her bør det spesifiseres hva som menes med særlige forhold og særskilte tilfeller.

Vi støtter det siste punktet om at seksjon for kvalitet og forvaltning i oppvekst kan ellers i særskilte tilfeller vedta å frafalle foreldrebetalingen helt eller delvis etter søknad fra foreldre.

Asker kommune

Offentlig høring - hørings svar

Innsender	
Innsender er: Organisasjon registrert i Enhetsregisteret	
Org.nr. 974578743	
Forening/organisasjon Vikingjordet barnehage åmotåsen	
Adresse Åmotåsen 1	
Postnr. 1389	Poststed Heggedal
Telefonnr. 92814464	E-postadresse merete.bjertnes@asker.kommune.no
Kontaktperson:	
Fornavn og ev. mellomnavn Merete	
Etternavn Bjertnes	

Saken gjelder
Velg sak du vil gi hørings svar til Høring: Endringer i forskrift om vedtekter for kommunale barnehager i Asker.
Saksnr. 23/00518
Hørings svar FØLGENDE INNSPILL VEDTATT 29.04.24 I MØTE AV SAMARBEIDSUTVALGENE I HEGGEDALSKOGEN, VIKINGJORDET OG KISTEFOSSDAMMEN BARNEHAGER : § 5 Åpningstid og oppholdstid Det støttes at barnehagene har sommerstengt de tre siste hele ukene i juli. Det skal være inngått skriftlig avtale med barnehagen (foreslås endret til: virksomhetsleder) innen 1. mai (foreslås endret til innen 25.4) hvis tilbud i juli skal benyttes. Her anbefales at det utarbeide tydelige vurderingskriterier som er felles for alle barnehagene. Barna skal i løpet av barnehageåret ha minimum fire uker ferie fra barnehagene, hvorav minst tre uker (foreslås at det legges til: sammenhengende) om sommeren. § 7 Opptakskriterier Pkt 2: Det støttes at det er forslag om å legge inn den ønskede barnehage samt at dokumentasjonen skal være fra

lege.

Pkt 6: Støttes at “Barn av enslig forsørger i arbeid eller utdanning” endres til pkt 6.

Pkt 8: Støttes at søker listen deles i to grupper som beskrevet.

§10, §11 og §14

Dokumentasjon

Last opp dokumentasjon

Asker kommune

Offentlig høring - høringsvar

Innsender	
Innsender er: Privatperson	
Privatperson:	
Fornavn og ev. mellomnavn Silje	
Etternavn Fevik	
Adresse Huldreveien 25	
Postnr. 1388	Poststed Borgen
Mobilnr. 99362996	E-postadresse silje.s.fevik@gmail.com

Saken gjelder
Velg sak du vil gi høringsvar til Høring: Endringer i forskrift om vedtekter for kommunale barnehager i Asker.
Saksnr. 23/00518
Høringsvar På vegne av SU i Søndre Borgen barnehage ønsker jeg å komme med innspill til endringer i forskrift om vedtekter for kommunale barnehager i Asker. Innspillet gjelder ferie. Vi ønsker ordet "sammenhengende" tilbake. Vi mener det er viktig også for barna med en ordentlig avkobling, og at de bør få tre uker sammenhengende ferie.

Dokumentasjon
Last opp dokumentasjon

Asker kommune

Offentlig høring - hørings svar

Innsender	
Innsender er: Privatperson	
Privatperson:	
Fornavn og ev. mellomnavn Malene	
Etternavn Larsen	
Adresse Fjelkensvingen 9	
Postnr. 1395	Poststed Hvalstad
Mobilnr. 45446491	E-postadresse malene_larsen11@hotmail.com

Saken gjelder
Velg sak du vil gi hørings svar til Høring: Endringer i forskrift om vedtekter for kommunale barnehager i Asker.
Saksnr. 23/00518
Hørings svar Høringsuttalelse fra Samarbeidsutvalget i Solvang barnehager, Asker, til Kommunedirektørens forslag til endring i forskrift om vedtekter for kommunale barnehager i Asker kommune. Samarbeidsutvalget i Solvang barnehager er et utvalg bestående av representanter for både foresatte og ansatte i Føyka, Drengsrudtunet og Solgården barnehager. Samarbeidsutvalget i Solvang barnehager, Asker, ønsker å meddele at vi er enige i forslaget til de nye vedtektene, og har ingen ytterligere kommentarer. På vegne av Samarbeidsutvalget Solvang barnehager, Malene Øyan Larsen SU-Leder, Solvang barnehager

Dokumentasjon
Last opp dokumentasjon

Asker kommune

Offentlig høring - hørings svar

Innsender	
Innsender er: Privatperson	
Privatperson:	
Fornavn og ev. mellomnavn Gry Therese	
Etternavn Henriksen	
Adresse Langsethveien 48	
Postnr. 3475	Poststed Sætre
Mobilnr. 48067370	E-postadresse gry.henriksen@asker.kommune.no

Saken gjelder
Velg sak du vil gi hørings svar til Høring: Endringer i forskrift om vedtekter for kommunale barnehager i Asker.
Saksnr. 23/00518
Høringssvar På vegne av Samarbeidsutvalget i Slingeбекken barnehage, legges det ved høringsuttalelse på endringer i forskrift om vedtekter for kommunale barnehager i Asker. Mvh Gry Henriksen Sekretær i Samarbeidsutvalget.

Dokumentasjon
Last opp dokumentasjon Høringssvar. Endring av vedtekter 2024.pdf

Notat

Vår referanse
23/02417-5

Vår saksbehandler
Gry Therese Bjørlykke Henriksen

Dato
29.04.2024

Høringssvar- endringer i vedtekter for kommunale barnehager i Asker kommune

Høringssvar fra Samarbeidsutvalget i Slingrebekken barnehage

Samarbeidsutvalget i Slingrebekken barnehage har gjennomgått forslaget til endringer av vedtektene for de kommunale barnehagene i Asker.

Kommentar til § 5. Åpningstid og oppholdstid

Samarbeidsutvalget er positive til 3 ukers sommerstengt barnehage. Barn har behov for sammenhengende ferie over tid.

Når det gjelder punktet om å få tilbud i de to barnehagene som holdes åpne hele sommeren, mener Samarbeidsutvalget at det bør ligge kriterier til grunn for å ha rett til et barnehagetilbud om sommeren, og at det må søkes om plass i de sommeråpne barnehagene dersom man har behov for dette. Dette for å sikre at barn får sammenhengende ferie, og for å understreke at det er kun unntaksvis og ved et særskilt behov i familien, at barn har rett til et barnehagetilbud om sommeren.

Samarbeidsutvalget har for øvrig ingen kommentarer til de øvrige foreslåtte endringene i forskriftene.

Til

Kopi til

Asker kommune

Offentlig høring - hørings svar

Innsender	
Innsender er: Privatperson	
Privatperson:	
Fornavn og ev. mellomnavn Christine	
Etternavn Ekeberg	
Adresse Vidsynveien 3	
Postnr. 3482	Poststed Tofte
Mobilnr. 91549792	E-postadresse christineekeberg@gmail.com

Saken gjelder
Velg sak du vil gi hørings svar til Høring: Endringer i forskrift om vedtekter for kommunale barnehager i Asker.
Saksnr. 23/00518
Hørings svar Svarer på vegne av SU i Doktorgården og Gulspurven bhg. Barnehage tilbud i sommerferie: Positive til endring i ferieavvikling. Dette er positivt både for barna som får lenger sammenhengende fri og bhg som vil få det lettere mtp ferieavvikling for ansatte. Prioriteringskriterier: Vi mener at punkt nr 6 i prioriteringslisten bør flyttes til nr 5 og omvendt. Enslige forsørgere har det vanskelig nok om de i tillegg får problemer med bhg plass vil dette gå utover deres arbeid og inntektskilde. De bør lenger opp på prioriteringslisten. Søknad om permisjon: Ingen merknad Betaling ved bytte av barnehage: Positivt at man innad i kommunen kan søke overflytting til ny bhg uten å måtte belastes for 2 bhg-plasser samtidig. Redusert foreldrebetaling: Endringer virker positive

Dokumentasjon
Last opp dokumentasjon

Saksframlegg

Arkivsak

24/02334-23

Saksbehandler

Heidi Kristine Syrdahl
Rustand

Behandles av

Eldrerådet
Ungdomsrådet
Råd for personer med funksjonsnedsettelse
Utvalg for medborgerskap
Utvalg for samfunnstjenester
Kommunestyret

Møtedato

19.09.2024
19.09.2024
19.09.2024
26.09.2024
26.09.2024
15.10.2024

Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

1. Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035 tas til orientering.
2. Handlingsplanen for friluftslivets ferdselsårers anleggsliste, med anslag for investeringer, følges opp i fremtidige handlingsprogram og årlig anleggsliste for spillemidler.

1. Sammendrag

Plan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035 har som mål å identifisere stier, turveier, løyper, sykkelstier, ro- og padleleder, klatrefelt og målpunkt i Asker kommune, samt lage en langsiktig og bærekraftig 12-års plan for å ivareta og utvikle ferdselsårene, for å fremme god helse og livskvalitet for alle, bolyst og reiseliv.

Planen har til hensikt å bokstavelig talt knytte sammen kommunen fra nord til sør, styre ferdselen og tilrettelegge bedre for økt bruk av utfartsområdene, på naturens premisser, og i samarbeid med grunneiere og frivilligheten.

Planen skal bidra til å oppnå mål i «Asker kommuneplan 2023-2030» (s 30), og flere temaplaner¹; blant annet [Temaplan for fysisk aktivitet, Idrett og friluftsliv 2021-2033](#), der friluftsliv er en prioritert satsing:

1) Videreutvikle infrastruktur for gjennomgående sti/tur/syssel- og sti-/løypenett som binder boligområder, skoler, friområder og nærmiljøanlegg sammen.

2) Stier/løyper skal være tilgjengelig innenfor 500 meter fra der folk bor.

Asker har som mål å bli kåret til Norges beste friluftskommune innen planperioden. Kyststien og Asker sør prioriteres i kommunestyreperioden. Planen er en del av en nasjonal og regional satsing på friluftslivets ferdselsårer i planlegging. Kartverkets «Nasjonal database for turruter» skal oppdateres.

Planen inneholder en langsiktig 12-årig strategi for investeringer og vedlikehold av turstier, sykkelruter, skiløyper, padleled og målpunkter. Anleggslisten koordineres med kommunens handlingsprogram, med oversikt over investeringer i idretts- og friluftsanlegg, og fordeling av spillemidler.

2. Bakgrunn for saken

Det er kommunen som ifølge Frilufsloven har hovedansvaret for, og rett til å merke og skilte ferdselsårer i utmark (kan utføres av bestemte aktører etter avtale). Asker kommune trenger derfor en langsiktig plan med oversikt over dagens status og avtaler, langsiktige resultatmål, konkrete behov for enkelte nyetableringer (missing links) og opprusting av friluftsanlegg som gamle stier, turveier, løyper og leder.

Arbeidet er forankret i overordnede Bærekraftsmål i Asker kommuneplan 2020-2032; som god helse og trivsel, bærekraftige byer og samfunn, og samarbeid for å nå målene. Det legges vekt på å utvikle et sosialt, miljømessig og økonomisk bærekraftig tilbud.

Plantypen inngår i gruppen "planer i henhold til statlige plankrav" ved revidering av kommunens planstrategi. Arbeidet har fulgt Miljødirektoratets veileder M-1292/2019- [Plan for friluftslivets ferdselsårer](#)

3. Saksopplysninger

I Asker kommunes arbeid med idrett og friluftsliv, har friluftslivsanlegg, og andre anlegg for egenorganisert aktivitet, fått prioritet.

Investeringer i friluftslivets ferdselsårer tilrettelegger for egenaktivitet, både for bredde og topp. Av forskjellige typer fysisk aktivitet som befolkningen utøver, viser friluftslivsaktiviteter størst grad av sosial likhet i deltakelse og er den aktiviteten flest bruker tid på, eller kan tenke seg å starte med når en skal i gang med fysisk aktivitet.

For eksempel kan Asker kommune, dersom vi får 1000 inaktive personer i aldersgruppen 50-59 år til å begynne å gå 10-15 minutter hver dag, bidra til en mulig

gevinst på 7300 «friske selvstendige leveår» (helsetapsjusterte leveår i et livsløp). ([Helsedir.2024](#)). Dette har stor betydning for kommunens velferdsbudsjett. I tillegg kommer den enkeltes positive helsegevinster, forståelse for naturverdier og bolyst. Satsing på gode friluftsanlegg er med på å tilrettelegge bedre for frivilligheten og vil kunne styrke det naturbaserte reiselivet i kommunen.

I arbeidet med handlingsplanen har det vært gjennomført flere workshops og møter med grunneierrepresentanter, lag og foreninger og naturbasert reiseliv. Planen har vært på høring vinter/våren 2024. Orientering om arbeidet er gitt rådene, utvalg for Medborgerskap og utvalg for Samfunnstjenester.

Det skal etableres rutiner for aktivt bruk av kartgrunnet til Friluftslivets ferdselsårer i annen planlegging og samarbeid på tvers av virksomhetene. Rutiner skal etableres for å sikre turveier/stier som er regulert til offentlig friområde.

Det planlegges samarbeid med grunneierlag og friluftslivsorganisasjoner om etablering og drift av anlegg, og informasjon om Allemannsretten, plikter og hensyn ved ferdsel.

4. Kommunedirektørens vurdering

Handlingsplanen for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035 er med på å oppfylle nasjonale, regionale og kommunale mål for friluftslivet som et viktig miljø- og folkehelseiltak. Planen konkretiserer kommuneplanens målsetting om å videreutvikle infrastruktur for gjennomgående sti/tur/sykkel- og løypenett.

Selv om mye er bra, er det et behov for å harmonisere friluftstilbudet i ulike deler av kommunen og til ulike målgrupper, og å bedre informasjonen om friluftslivstilbud.

Ved å betrakte, utvikle og drifte friluftslivsanleggene på lik linje med idrettsanlegg, vil kommunen skape et mer systematisk, langsiktig, miljø- og økonomisk bærekraftig friluftslivstilbud til innbyggerne, i samarbeid med frivilligheten og grunneierrepresentanter.

Kommunens satsing vil kunne nå mange og en stor bredde av innbyggere. Muligheten for å oppnå en god folkehelsegevinst er god, selv med moderate investeringer og driftskostnader. Det legges samtidig vekt på å skaffe eksterne midler der dette er mulig.

Fremdriften på arbeidet vil avhenge av tilgang på frivillige, lokale forhold på stedet og økonomi.

5. Konklusjon

Friluftslivets ferdselsårer brukes av en stor del av innbyggerne og besøkende i Asker kommune, og er viktige folkehelseiltak. Det er derfor nødvendig å igangsette en mer planmessig, økonomisk og miljømessig bærekraftig tilrettelegging og vedlikehold av turveier, stier, skiløyper, padleleder og klatrefelt. Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035 er en start på dette arbeidet.

Lars Bjerke
kommunedirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035
Kunnskapsgrunnlag Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035
Oppsummering av høringsuttalelser med kommunedirektørens kommentarer til
Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035

Saksprotokoll

Arivsak
24/02334

Saksbehandler
Heidi Kristine Syrdahl Rustand

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	19.09.2024	24/24
2 Ungdomsrådet	19.09.2024	29/24
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	19.09.2024	21/24
4 Utvalg for samfunnstjenester	26.09.2024	28/24
5 Utvalg for medborgerskap	26.09.2024	31/24
6 Kommunestyret	15.10.2024	

Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035

Eldrerådet har behandlet saken i møte 19.09.2024 sak 24/24

Behandling

Rådgiver Heidi Rustand innledet til saken (*presentasjon*).

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035 tas til orientering.
2. Handlingsplanen for friluftslivets ferdselsårers anleggsliste, med anslag for investeringer, følges opp i fremtidige handlingsprogram og årlig anleggsliste for spillemidler.

Saksprotokoll

Arivsak
24/02334

Saksbehandler
Heidi Kristine Syrdahl Rustand

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	19.09.2024	24/24
2 Ungdomsrådet	19.09.2024	29/24
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	19.09.2024	21/24
4 Utvalg for samfunnstjenester	26.09.2024	28/24
5 Utvalg for medborgerskap	26.09.2024	31/24
6 Kommunestyret	15.10.2024	

Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035

Råd for personer med funksjonsnedsettelse har behandlet saken i møte 19.09.2024 sak 21/24

Behandling

Leder Kay Sørensen og kommunedirektørens representant Trine Groven innledet kort til saken.

May Myklebust fremmet følgende forslag til nytt punkt 3:

- 3. Mange skogs- og turveier har bom for å hindre biltrafikk, men disse er ofte også til hinder for rullestoler og barnevogner.*

Kommunedirektøren bes derfor gå i dialog med grunneiere av skogs- og turveier for å få bommen utformet på en slik måte at den ikke hindrer rullestoler og barnevogner i å komme forbi.

Myklebusts forslag ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035 tas til orientering.
2. Handlingsplanen for friluftslivets ferdselsårers anleggsliste, med anslag for investeringer, følges opp i fremtidige handlingsprogram og årlig anleggsliste for spillemidler.
3. Mange skogs- og turveier har bom for å hindre biltrafikk, men disse er ofte også til hinder for rullestoler og barnevogner.

Kommunedirektøren bes derfor gå i dialog med grunneiere av skogs- og turveier for å få bommen utformet på en slik måte at den ikke hindrer rullestoler og barnevogner i å komme forbi.

Saksprotokoll

Arivsak
24/02334

Saksbehandler
Heidi Kristine Syrdahl Rustand

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	19.09.2024	24/24
2 Ungdomsrådet	19.09.2024	29/24
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	19.09.2024	21/24
4 Utvalg for samfunnstjenester	26.09.2024	28/24
5 Utvalg for medborgerskap	26.09.2024	31/24
6 Kommunestyret	15.10.2024	

Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035

Ungdomsrådet har behandlet saken i møte 19.09.2024 sak 29/24

Behandling

Rådgiver Hege Oshaug innledet til saken.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035 tas til orientering.
2. Handlingsplanen for friluftslivets ferdselsårers anleggsliste, med anslag for investeringer, følges opp i fremtidige handlingsprogram og årlig anleggsliste for spillemidler.

Saksprotokoll

Arivsak
24/02334

Saksbehandler
Heidi Kristine Syrdahl Rustand

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	19.09.2024	24/24
2 Ungdomsrådet	19.09.2024	29/24
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	19.09.2024	21/24
4 Utvalg for samfunnstjenester	26.09.2024	28/24
5 Utvalg for medborgerskap	26.09.2024	31/24
6 Kommunestyret	15.10.2024	67/24

Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035

Utvalg for medborgerskap har behandlet saken i møte 26.09.2024 sak 31/24

Behandling

Leder Bente Stein Mathisen (H) innledet kort til saken.

Rådgiver Heidi Rustad var til stede og svarte på spørsmål med direktør Christer Best Gulbrandsen.

Innstillingen i 2 punkter ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035 tas til orientering.
2. Handlingsplanen for friluftslivets ferdselsårers anleggsliste, med anslag for investeringer, følges opp i fremtidige handlingsprogram og årlig anleggsliste for spillemidler.

Saksprotokoll

Arivsak
24/02334

Saksbehandler
Heidi Kristine Syrdahl Rustand

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	19.09.2024	24/24
2 Ungdomsrådet	19.09.2024	29/24
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	19.09.2024	21/24
4 Utvalg for samfunnstjenester	26.09.2024	28/24
5 Utvalg for medborgerskap	26.09.2024	31/24
6 Kommunestyret	15.10.2024	67/24

Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035

Utvalg for samfunnstjenester har behandlet saken i møte 26.09.2024 sak 28/24

Behandling

Rådgiver Heidi Rustand var til stede for å svare ut spørsmål.

Inger Johanne Aaby (Sp) fremmet følgende tilleggsforslag:

Nytt vedtakspunkt:

Handlingsplanen for friluftslivets ferdselsårers anleggsliste, med anslag for investeringer brukes som grunnlag for idrettslag, friluftslivsorganisasjoner og andre frivillige organisasjoners søknader om tiltak gjennom aktivitetspotten som følges opp i fremtidige handlingsprogram.

Kåre J. Møllerhagen (H) fremmet følgende tilleggsforslag på vegne av V, H og FrP:

Der hvor det er interesse og mulighet for å benytte idrettslag eller andre frivillige organisasjoner skal disse gis mulighet for å rydde, drifte og vedlikeholde stier,

løyper, idrettsanlegg, etc som egner seg for dette og hvor kommunen har budsjettert med drift og vedlikehold.

Jakob Wahl (A) fremmet følgende tilleggsforslag:

Forslag til nytt punkt:

Kommunen fortsetter å ha dialog med grunneiere om forsøksvis å etablere alternativ sti/vei der tidligere etablerte ferdselsårer har gått gjennom gårdstun.

Aabys tilleggsforslag ble enstemmig vedtatt.

Wahls tilleggsforslag ble enstemmig vedtatt.

Møllerhagens tilleggsforslag ble enstemmig vedtatt.

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035 tas til orientering.
2. Handlingsplanen for friluftslivets ferdselsårers anleggsliste, med anslag for investeringer, følges opp i fremtidige handlingsprogram og årlig anleggsliste for spillemidler.
3. Handlingsplanen for friluftslivets ferdselsårers anleggsliste, med anslag for investeringer brukes som grunnlag for idrettslag, friluftslivsorganisasjoner og andre frivillige organisasjoners søknader om tiltak gjennom aktivitetspotten som følges opp i fremtidige handlingsprogram.
4. Der hvor det er interesse og mulighet for å benytte idrettslag eller andre frivillige organisasjoner skal disse gis mulighet for å rydde, drifte og vedlikeholde stier, løyper, idrettsanlegg, etc som egner seg for dette og hvor kommunen har budsjettert med drift og vedlikehold.

5. Kommunen fortsetter å ha dialog med grunneiere om forsøksvis å etablere alternativ sti/vei der tidligere etablerte ferdselsårer har gått gjennom gårdstun.

Saksprotokoll

Arivsak
24/02334

Saksbehandler
Heidi Kristine Syrdahl Rustand

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Eldrerådet	19.09.2024	24/24
2 Ungdomsrådet	19.09.2024	29/24
3 Råd for personer med funksjonsnedsettelse	19.09.2024	21/24
4 Utvalg for samfunnstjenester	26.09.2024	28/24
5 Utvalg for medborgerskap	26.09.2024	31/24
6 Kommunestyret	15.10.2024	67/24

Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035

Kommunestyret har behandlet saken i møte 15.10.2024 sak 67/24

Behandling

Innstillingen ble enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035 tas til orientering.
2. Handlingsplanen for friluftslivets ferdselsårers anleggsliste, med anslag for investeringer, følges opp i fremtidige handlingsprogram og årlig anleggsliste for spillemidler.
3. Handlingsplanen for friluftslivets ferdselsårers anleggsliste, med anslag for investeringer brukes som grunnlag for idrettslag, friluftslivsorganisasjoner og andre frivillige organisasjoners søknader om tiltak gjennom aktivitetspotten som følges opp i fremtidige handlingsprogram.
4. Der hvor det er interesse og mulighet for å benytte idrettslag eller andre frivillige organisasjoner skal disse gis mulighet for å rydde, drifte og vedlikeholde stier,

løyper, idrettsanlegg, etc som egner seg for dette og hvor kommunen har budsjettert med drift og vedlikehold.

5. Kommunen fortsetter å ha dialog med grunneiere om forsøksvis å etablere alternativ sti/vei der tidligere etablerte ferdselsårer har gått gjennom gårdstun.

Asker
kommune

Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035

Innhold

Sammendrag.....	2
1 Innledning.....	4
1.1 Avgrensing.....	4
1.2 Hvorfor en plan for friluftslivets ferdselsårer?	4
1.2.1 Friluftsliv styrker folkehelsen, inkluderer alle, gir naturopplevelse og bolyst.....	4
1.2.2 Nasjonal og regional satsing	5
1.2.3 Forankring i lovverk.....	5
1.2.4 Lokal forankring.....	5
1.2.5 Utfordringsbildet synliggjør behovet for et mer helhetlig og langsiktig arbeid	6
2 Mål	8
2.1 Hovedmål.....	8
2.2 Resultatmål for Friluftslivets ferdselsårer 2024-2035.....	9
1. Helhetlig stedsutvikling: God oversikt og helhetlig planlegging	9
2 Alle i aktivitet: i nærområdene, i skogen og langs kysten.....	9
3 Likeverdige vilkår: Harmonisering av arbeidsform, avtaler og tilbud, inkludere alle i aktivitet.....	10
3. Tiltaksliste prioriterte friluftsanlegg	12
4. Økonomi og organisering ved etablering og drift.....	15
4.1 Friluftsanlegg og idrettsanlegg sidestilles	15
4.2 Spillemidler til friluftsanlegg.....	15
4.3 Midler til investeringer og drift	15
4.4 Fremdrift	17
5. Oppfølging av planen	17
6 Medvirkning og øvrig arbeid med planen.....	18

Praktisk: Ord som er understreket inneholder en direkte kopling til aktuelle referanser og nettsider.

Foto s. 1: Asker kommune, Getty Images

Sammendrag

Av forskjellige typer fysisk aktivitet som befolkningen utøver, viser friluftslivsaktiviteter størst grad av sosial likhet i deltakelse og er den aktiviteten flest kan tenke seg å starte med når en skal i gang med fysisk aktivitet. Turgåing er den fysiske aktiviteten vi i Norge totalt sett bruker mest tid på, og en stor andel av befolkningen benytter turveier og turstier. I kommunens arbeid med idrett og friluftsliv har derfor friluftslivsanlegg, og andre anlegg for egenorganisert aktivitet, fått høyere prioritet.

Handlingsplanen «Plan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035» har som mål å identifisere stier, turveier, løyper, sykkelstier, ro- og padleleder, klatrefelt og målpunkt i Asker kommune, samt lage en langsiktig og bærekraftig 12- års plan for å ivareta og utvikle ferdselsårene, for å fremme god helse og livskvalitet for alle, bolyst og reiseliv. (M-1292).

Planarbeidet har vært en del av en nasjonal og regional satsing forankret i Nasjonal handlingsplan for friluftsliv (2018) og Stortingsmelding nr. 18 (2015-2016) Friluftsliv – Natur som kilde til helse og livskvalitet. Arbeidet har fulgt Miljødirektoratets veileder M-1292/2019- Plan for friluftslivets ferdselsårer og vært støttet av fylkeskommunen gjennom det nasjonale og regionale Prosjektet Friluftslivets ferdselsårer.

Planen har også til hensikt å bokstavelig talt knytte sammen kommunen fra nord til sør, styre ferdselen og tilrettelegge bedre for økt bruk av utfartsområdene, på naturens premisser, og i samarbeid med grunneiere og frivilligheten.

Planen skal bidra til å oppnå mål i Asker kommuneplan 2023-2030 og blant annet Temaplan for fysisk aktivitet, Idrett og friluftsliv 2021-2033, der friluftsliv er en prioritert satsing:

- *Videreutvikle infrastruktur for gjennomgående sti/tur/syssel- og sti-/løypenett som binder boligområder, skoler, friområder og nærmiljøanlegg sammen,*
- *Stier/løyper skal være tilgjengelig innenfor 500 meter fra der folk bor.*

Asker har som mål å bli kåret til Norges beste friluftskommune innen planperioden.

En hovedstrategi er å betrakte, utvikle og drifte friluftslivsanleggene på lik linje med idrettsanlegg. Planen inneholder en langsiktig 12 årlig strategi for investeringer og vedlikehold av turstier, sykkelruter, skiløyper, padleled og målpunkter. Planen og anleggslisten rulleres hvert 4. år, og koordineres med kommunens handlingsprogram, med oversikt over investeringer i idretts- og friluftsanlegg, og fordeling av spillemidler. Kommunestyret tok Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035 til orientering i sak 24/02334-23 15. oktober 2024.

Det skal etableres rutiner for aktivt bruk av kartgrunnet til Friluftslivets ferdselsårer i annen planlegging og samarbeid på tvers av virksomhetene. Rutiner skal etableres for å sikre turveier/stier som er regulert til offentlig friområde. Avtaler med grunneiere, driftsoperatører og frivilligheten skal systematiseres.

Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer består av:

- Resultatmål
- Prioriterte friluftsanlegg i perioden 2024-2035
- Økonomiske konsekvenser

Kunnskapsgrunnetlaget omfatter stoff om allemannsretten og plikter, sikring av arealer, grunneieravtaler og driftsmodeller, oversikt over status for ulike ferdselsårer og målpunkter, behov for samarbeid på tvers av kommunene, informasjon og faguttrykk.

Foto skilt: Heidi KS Rustand

1 Innledning

«Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035» har som mål å identifisere stier, turveier, løyper, sykkelstier, ro- og padleleder, klatrefelt og målpunkt i Asker kommune, samt lage en langsiktig og bærekraftig plan for å ivareta og utvikle ferdselsårene, for å fremme god helse og livskvalitet for alle, bolyst og reiseliv. (Miljødirektoratet-1292).

Planen inneholder en langsiktig 12-årig strategi for bærekraftige investeringer og vedlikehold av ferdselsårer i Asker kommune.

Handlingsplanen har til hensikt å bokstavelig talt knytte sammen kommunen fra nord til sør, tilrettelegge for friluftsliv der folk bor, styre ferdselen, tilrettelegge bedre for økt bruk av utfartsområdene, på naturens premisser, og i samarbeid med grunneiere og frivilligheten.

1.1 Avgrensning

Fokuset er på tilrettelegging av turruter, - det vil si skiltet, merket og kartfestede traséer for ferdsel i den sesongen som er aktuell for bruk. Her avgrenset til fotruter, sykkelruter, klatrefelt, padleled og skiløyper. For at en turrute skal registreres i kartverkets turrutedatabase, skal det foreligge grunneieravtale, og en organisasjon eller kommunen skal være definert vedlikeholdsansvarlig. Planen tar også for seg ulike målpunkt knyttet til ferdselsårer.

Planen tar ikke for seg spesifikt opparbeiding av kommunens friområder. Av ressurs hensyn er det valgt å utelate ridestier og løyper for hundekjøring, i første utgave av planen.

1.2 Hvorfor en plan for friluftslivets ferdselsårer?

Friluftsliv er ikke bare fysisk aktivitet, men inneholder en verdifull samhandling mellom fysisk aktivitet og naturopplevelse. Friluftslivet bidrar til økt livskvalitet, bedre psykisk og fysisk helse, inkludering, og styrker forståelse og omtanke for naturen. Disse gevinstene underbygger hvorfor kommunen trenger en mer strategisk planlegging, tilrettelegging og drift av friluftsanlegg.

1.2.1 Friluftsliv styrker folkehelsen, inkluderer alle, gir naturopplevelse og bolyst

Av forskjellige typer fysisk aktivitet som befolkningen utøver, viser friluftslivsaktiviteter størst grad av sosial likhet i deltakelse (se NIH rapport 2017).

Nærfriluftsliv er lett tilgjengelig, rimelig og krever lite utstyr, og er den aktiviteten flest kan tenke seg å starte med når en skal i gang med fysisk aktivitet (se Friluftsliv i Norge 2023).

Mulighet for å utøve friluftsliv der folk bor er med på å styrke befolkningens tilhørighet og bolyst.

Regjeringens handlingsplan Sammen om aktive liv 2020-2029 forteller at «... Turgåing er den fysiske aktiviteten vi i Norge totalt sett bruker mest tid på, og en stor andel av befolkningen benytter turveier og turstier. Attraktive arealer og enkle anlegg for friluftsliv nær der folk bor, er viktig for å nå målet om at en stor del av befolkningen utøver friluftsliv jevnlig.

Forskning og erfaringer viser at merkede og tilrettelagte stier og turveier påvirker deltakelse i friluftsliv».

Den samfunnsøkonomiske gevinsten av å få flere ut i aktivitet er på over 80 milliarder årlig nasjonalt. Som en illustrasjon kan Asker kommune spare over 1 million kr årlig dersom kun to hoftebrudd unngås på grunn av forebygging (Fallbarometer.no).

Friluftslivets posisjon skal ivaretas og videreutvikles gjennom allemannsretten, bevaring og tilrettelegging av viktige friluftslivsområder og gjennom stimulering til økt friluftslivsaktivitet for alle. Her spiller frivilligheten en viktig rolle. Se «Nasjonal handlingsplan for friluftsliv».

Folkehelseloven §4 og §7 stiller *lovmessige krav til kommunen om å fremme folkehelse* innen de oppgaver og med de virkemidler kommunen er tillagt, herunder ved lokal utvikling og planlegging, forvaltning og tjenesteyting. Kommunen skal *iverksette nødvendige tiltak* for å møte kommunens folkehelseutfordringer. Dette innebærer blant annet å legge til rette for fysisk aktivitet i befolkningen og gode fysiske og sosiale miljøer.

Dette legger føringer for arbeidet med friluftslivets ferdselsårer.

1.2.2 Nasjonal og regional satsing

Planarbeidet har vært en del av en nasjonal og regional satsing forankret i Nasjonal handlingsplan for friluftsliv (2018) og Stortingsmelding nr. 18 (2015-2016) Friluftsliv – Natur som kilde til helse og livskvalitet. Arbeidet har fulgt Miljødirektoratets veileder M-1292/2019-Plan for friluftslivets ferdselsårer og vært støttet av fylkeskommunen gjennom det nasjonale og regionale Prosjektet Friluftslivets ferdselsårer. Plantypen inngår i gruppen «planer i henhold til statlige plangrav» i kommunens planstrategi.

Plan for friluftslivets ferdselsårer koordineres med arbeidet med statlig sikring av friluftsområder og verdsetting av kommunale og regionale friluftsområder.

Planen skal også bidra til «Grønn rettferdighet» som legger vekt på å jevne ut tilgangen til grønne områder, slik at alle grupper i befolkningen får korteste naturopplevelser og mulighet til å delta i friluftslivet uavhengig av bosted og hvilken sosial gruppe en tilhører (St. meld. Nr. 15 (2022-2023 Folkehelsemeldinga). Regjeringens handlingsplan for universell utforming «Bærekraft og like muligheter – et universelt utformet Norge (2021–2025) er også førende for planen. Tiltak for å fremme et aktivt friluftsliv langs kysten står sentralt i regjeringens «Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv»; Allmenhetens tilgang til strandsonen skal bedres. Områder som er viktige for friluftsliv skal fremstå som attraktive og friluftslivsområdene skal bli brukt av alle befolkningsgrupper.

1.2.3 Forankring i lovverk

Arbeidet med ferdselsårene reguleres videre av blant annet Plan og bygningsloven (Pbl) med forskrift, Friluftsloven, Markaloven og «Strandloven». Friluftsloven gir kommunen hovedansvar for tilretteleggingen. Lag og foreninger spiller likevel en sentral rolle for tilrettelegging og drift av stier og løyper.

1.2.4 Lokal forankring

Planen er forankret i Kommuneplanen for Asker kommune og Temaplan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv. Eksempel på andre relevante planer er Temaplan for medborgerskap, Temaplan naturmangfold, Temaplan Leve hele livet, Temaplan oppvekst, Temaplan handling mot klimaendringene, Temaplan for digitalisering og smart teknologi, Temaplan for næringsliv, Kulturmiljøplan og Handlingsplan for reiseliv og opplevelsesnæring i Asker.

1.2.5 Utfordringsbildet synliggjør behovet for et mer helhetlig og langsiktig arbeid

I Asker kommune omfatter friluftsanleggene anslagsvis rundt 400 km stinett, og ca. 400 km skiløyper. En ca. 250 km lang padleled går langs halvøya og ut til øyene. Kommunen har ansvaret for rundt 200 km med kyststripe, omkranset av kyststien, friområder, kommunale brygger og over 60 strender. Alt dette kan ha behov for å tilrettelegges, driftes og vedlikeholdes.

Mens de kommunale idrettsanleggene har egne driftsansvarlige, utføres arbeidet med drift og vedlikehold av kommunens friluftsanlegg både av kommunens egne ansatte samt flere andre aktører.

Det gjøres i dag en enorm innsats fra flere lag og foreninger for å tilrettelegge og vedlikeholde fotruter, løyper og leder i Asker. Som et eksempel utførte DNT Asker Turlag arbeid på ca. 330 km sommerstier i 2023, på oppdrag fra kommunen. Registrerte dugnadstimer er i gjennomsnitt 1800 timer pr år. I tillegg kommer uregistrert arbeid. Skiforeningen tilrettelegger og preparerer hver vinter ca. 300 km skiløyper gjennom en driftsavtale med kommunen. Det er likevel mye arbeid som gjenstår.

Utfordringsbildet

Gjennom innsiktsarbeidet til «Plan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035» er det avdekket ulike utfordringer rundt friluftsanleggene i kommunen:

- Sammen om aktive liv 2020-2029, viser at det ikke bør være lenger enn 200 meter til grønne områder og 500 meter til større grønne områder, for at områdene skal få funksjon som friluftslivsområde i hverdagen. I kunnskapsgrunnlaget til Temaplan fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv kartla kommunen hvor langt unna ulike boligområder ligger til nærmeste tursti.
- Det er en underdekning av merkede rundturer og stier i midtre Asker og Asker sør.
- Kyststien er ikke fullført helt og det mangler driftsavtaler og stigrupper i sør.
- Det mangler universelt utformede (UU) turstier, tilpasset bruk av utendørs elektrisk rullestol, i kommunen.
- Befolkningsvekst og pandemi har synliggjort et ekstra behov for å styre ferdselen og arbeidet med besøksforvaltning i enkelte områder.
- Lite parkeringsmuligheter og manglende toalettforhold ved enkelte områder. Dette fører ved stort trykk til feilparkerte biler og forsøpling. (f.eks. de mest brukte klatrefeltene og enkelte strender).
- Lite bruk av spillemiddelordningen til friluftslivsanlegg blant organisasjonene og kommunen.
- Manglende finansiering av anlegg og etterslep på vedlikehold, - forsterket av kommunesammenslåing, klimaendringer og pandemi.
- Behov for koordinering mellom flere eksterne og interne aktører (lag og foreninger, Miljø og Samferdsel, Idrett og friluft, Eiendom, Samfunnsutvikling, Byggesak, Geodata, PRU, Kulturminner, Kommunikasjon osv.).
- Behov for økt samarbeid og informasjonsutveksling med frivilligheten om planer og arbeid som berører friluftslivets ferdselsårer.
- Harmoniseringsbehov rundt avtaler for tilrettelegging, drift og vedlikehold.

- Behov for bedre oversikt, oppdaterte grunneieravtaler, nye kartlag ol.
- Manglende grunnverv av regulerte offentlig friområder/turstier. Dette innebærer at tidligere regulerte stier er sårbare ved f.eks. dispensasjonssaker og omreguleringer. Bruk av rekkefølgebestemmelser, utbyggingsavtaler og statlig sikring ved erverv av grunn til turstier kan utnyttes bedre.
- «Allemannsretten» utfordres av utbygging, privatisering og ulovlige stengsler. Kommunen har et eget prosjekt for oppfølging av ulovlige tiltak i strandsonen. Tilbakemelding fra brukere og grunneiere viser at kunnskap om Allemannsretten, og pliktene som følger med, bør styrkes.
- Nedbygging av turområder og ferdselsårer til næring, hytter og boligområder kan føre til økt press på eksisterende ferdselsårer. Det er viktig å hensynta disse i fremtidig arealplanlegging.
- Hensyn til drikkevann og vern av natur kan komme i konflikt med friluftslivsaktivitet enkelte steder i Asker. Rett sti på rett sted er viktig.
- Grunneierrettigheter som jakt og skogsdrift må ivaretas ved tilrettelegging av ferdselsårer. Dette krever styring av ferdselen, og en ekstra sektor- og tjenesteovergripende innsats.
- Mulighetene som ligger i et systematisk samarbeid med grunneiere, næringsliv, reiselivssatsing og andre aktører er ikke fullt ut utnyttet.
- Informasjon til innbyggere og tilreisende om turforslag og turmål er fragmentert (se Handlingsplan for Reiseliv og opplevelsesnæring i Asker)

Utfordringene som har kommet frem i kartleggingsarbeidet viser at det er behov for mer helhetlig og langsiktig arbeid med ferdselsårene og friluftsanleggene i kommunen. Utfordringene danner grunnlag for valg av resultatmål i planen.

Foto: Asker kommune

2 Mål

Arbeidet er forankret i overordnede Bærekraftsmål i Asker kommuneplan 2020-2032 som:

- **«God helse og trivsel»:** Askersamfunnet sikrer god helse og fremmer livskvalitet for alle, uansett alder.
- **«Bærekraftige byer og samfunn»:** Askersamfunnet har tettsteder og lokalsamfunn som er inkluderende, trygge, motstandsdyktige og bærekraftige, som er utviklet i god balanse mellom vekst og vern.
- **«Samarbeid for å nå målene»:** Askersamfunnet har virkemidler, partnerskap og samarbeid på tvers som sikrer en bærekraftig utvikling

Det legges vekt på å utvikle et sosialt, miljømessig og økonomisk bærekraftig tilbud.

2.1 Hovedmål

Planen skal bidra til å oppnå mål i Asker kommuneplan 2023-2030;

«Kommunen vil bidra til å etablere gode møteplasser, sammenhengende grøntområder og et gjennomgående ski- og turveinett som tilrettelegger for friluftsliv og aktiviteter både i nærmiljøet, langs kysten og i marka» (Asker Kommuneplanens samfunnsdel s 30)

I Temaplan for fysisk aktivitet, Idrett og friluftsliv 2021-2033, er friluftsliv en prioritert satsing:

- ***Sikre og videreutvikle areal for friluftsliv i nærmiljøene, med sammenhengende grønne og blå korridorer, i balanse mellom vekst og vern.***
- ***Videreutvikle infrastruktur for gjennomgående sti/tur/syssel- og sti-/løypenett som binder boligområder, skoler, friområder og nærmiljøanlegg sammen,***
- ***Stier/løyper skal være tilgjengelig innenfor 500 meter fra der folk bor.***
(Temaplan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv 2021-2033)

Sikring av viktige landskap og grønnsstrukturer mot nedbygging, tilrettelegging for bolyst og nye grønne næringer innenfor jordbruk- og skogbruk, grønn mobilitet (tilrettelegge for et gå- og sykkelvennlig samfunn), bevare kulturminner, utvikle reiselivet (opplevelsesbasert og aktivitetsbasert turisme) og digitalisering, er andre relevante strategier. (Asker kommuneplan samfunnsdel 2023-2030).

2.2 Resultatmål for Friluftslivets ferdselsårer 2024-2035

Asker kommune har hovedansvaret for at innbyggerne har tilfredsstillende anlegg og informasjon om turstier, sykkelstier, skiløyper og padling. Arbeidet med friluftslivets ferdselsårer utføres i et samarbeid mellom lag og foreninger, innbyggere, næringslivet og kommunen.

Resultatmålene tegner et bilde av ønsket situasjon i 2035. Kommunen skal sammen med samarbeidspartnere jobbe for å nå flest mulige målsettinger. Resultatmålene tar utgangspunkt i de tre innsatsområdene i «Temaplan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv 2021-2033»; helhetlig stedsutvikling, alle i aktivitet og likeverdige vilkår.

1. Helhetlig stedsutvikling: God oversikt og helhetlig planlegging

Kommunen har sikret en helhetlig, systematisk forvaltning og målrettet arbeid med friluftslivets ferdselsårer. Kommunen har sikret et sammenhengende nettverk av fotruter, skiløyper, sykkelstier og padleleder. Kommunen har etablert et viktig kunnskapsgrunnlag for å ivareta friluftsliv i arealplanlegging og i folkehelsearbeidet. Planleggingen har vært basert på prinsippet «rett sti på rett sted» der påvirkning på natur- og kulturmiljø er tatt hensyn til.

Resultatmål Helhetlig stedsutvikling:

- 1.1 Utarbeidet plan for gjennomgående sti/tur/sykel/løypenett, tilgjengelig innenfor 500 meter fra der folk bor. Planen rulleres hvert 4. år i forkant av arbeidet med kommuneplan.
- 1.2 Rullerer årlig anleggsliste for turstier, sykkelstier og skiløyper og målpunkter med finansieringsbehov i Handlingsprogrammet.
- 1.3 Løpende oppdatert Nasjonal database for turruter (DOK) for alle merkede turstier, skiløyper, sykkelstier og padleleder (med grunneieravtale og avtale for drift).
- 1.4 Ajourførte og etablerte rutiner for inngåelse og oppbevaring av grunneieravtaler og driftsavtaler.
- 1.5 Etablerte rutiner for bruk av kartgrunnlaget til Friluftslivets ferdselsårer i arealplanlegging og byggesaksbehandling og samarbeid på tvers av virksomhetene.
- 1.6 Etablerte rutiner for sikring av grunn til turveier/stier regulert til offentlig friområde.

2 Alle i aktivitet: i nærområdene, i skogen og langs kysten

Asker kommune har tilrettelagt for økt fysisk aktivitet, bedre helse og økt livskvalitet i befolkningen (folkehelse). Kommunen har tilrettelagt for et lavterskel, kortreist, bærekraftig og inkluderende «hverdagsfriluftsliv» i nærområdene, langs kysten og i marka, i tett samarbeid med frivillige og private aktører. Asker kommune har bidratt til å gjøre kommunen attraktiv som bosted og reisemål. Arbeidet med friluftslivets ferdselsårer har bidratt til interesse for å ta vare på kulturminner og blå-grønne korridorer og arealer.

Innbyggere og besøkende har fått inspirerende informasjon om frilufslivstilbud til vanns og til lands. Gjennom digitale kart og løsninger har de fått enkel info om turmål, natur og kultur mens de er på tur. Det har vært lett å booke overnatting og låne eller leie friluftslivsutstyr.

Resultatmål Alle i aktivitet:

- 2.1 Asker har blitt kåret til Norges beste friluftskommune innen planperioden.
- 2.2 I 2035 er det etablert turstier innenfor 500 meter fra der du bor over hele Asker.
- 2.3 Ti merkede rundturer i nærheten av boligområder er etablert i midtre og Asker sør.
- 2.4 I 2035 er det under 500 meter til nærmeste tursti fra skoler og barnehager.
- 2.5 Gjennomgående turruter i marka på langs og på tvers er etablert (stier og skiløyper).
- 2.6 Ambisjon om en sammenhengende kyststi rundt hele halvøya. Kyststien må, så langt det er mulig, følge kysten.
- 2.7 Gjennomgående sykkelruter på grus i marka er etablert.
- 2.8 To klatrefelt er tilrettelagt med tilstrekkelig parkering og toalettforhold.
- 2.9 Etablert ro- og padleled med overnattingsmuligheter og startsteder langs Askers kyst som en del av padleleden i Oslofjorden.
- 2.10 Sammenhengende led for padling er etablert i tre utvalgte vann i marka.
- 2.11 Tre universelt utformede rundturer for elektrisk rullestol er etablert med HC parkering, toalett og tilrettelagt rastebord, fordelt på Asker nord, midtre Asker og Asker sør.
- 2.12 Tilrettelagt tursti og hytte(r) med UU standard på Skogsborg og ved Stikkvann.
- 2.13 Utviklet og løpende oppdatert digital og analog informasjon.
- 2.14 Arrangementer gjennomføres årlig som motiverer nye brukere av ferdselsårene.

3 Likeverdige vilkår: Harmonisering av arbeidsform, avtaler og tilbud, inkludere alle i aktivitet

Asker kommune bidrar til å bygge nettverk mellom frivillige og private aktører som arbeider med ferdselsårer. Oppgaver og ansvar er tydelig definert mellom aktørene, frivillighet, grunneiere, næringsliv og kommune. Kommunen bidrar til å dempe ulike brukerkonflikter i marka gjennom besøksforvatning. Det er tilstrekkelige ressurser for en bærekraftig etablering, drift og vedlikehold av ferdselsårene. Det er ønskelig å oppnå bedre harmonisering mellom nord og sør i Asker, når det gjelder tilrettelegging for turruter, hytter, kapasitet på utfartsparkeringer, toalett og renovasjon, driftsavtaler ol.

Resultatmål Likeverdige vilkår:

- 3.1 Harmonisering av bærekraftige driftsavtaler er gjennomført mellom aktører, områder og sesonger.

- 3.2 Alle deler av Asker har etablerte og ferdige merkede ferdselsårer. Ferdselsårer i midtre og sørlige del av Asker er prioritert.
- 3.3 Utfartsparkeringer er etablert/utvidet etter behov og skiltet.
- 3.4 Skilting fra kollektivholdeplass, sentrumsområder og innbyggertorg til sentrale ferdselsårer er etablert.
- 3.5 Merkede stier fra boligområder og ut i friluftsområder er etablert.
- 3.6 Lag og foreninger har økt kunnskap om og benytter seg av spillemiddelordningen, spesielt for friluftsliv -og nærmiljøanlegg.
- 3.7 Etablert samarbeid om friluftsutstyr (f.eks. kajakk og sykler) til utlån i utstyrssentraler, på sentrale friluftssarenaer og hos private aktører for å øke bruken av ferdselsårene.

Det er en ambisjon om en sammenhengende kyststi rundt hele halvøya. Foto: Heidi Rustand

3. Tiltaksliste prioriterte friluftsanlegg

Temaplan Fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv understreker at; «Kommunen har en viktig rolle med å se anleggsprioriteringer i et helhetlig perspektiv, med anlegg for alle grupper av befolkningen (...). Gjennom kommunale tilskudd, kommunale investeringsmidler, og gjennom spillemiddelordningen, bevilges det midler til utvikling av idretts- og friluftsanlegg. Det er et behov for å sette av nye investeringsmidler for å utvikle flere anlegg for egenorganisert aktivitet, åpne og tilgjengelige for alle.» Friluftslivsanlegg er i hovedsak anlegg for egenorganisert aktivitet. Enkelte ferdselsårer er også kulturminner.

«Gjennom spillemiddelordningen er kommunene forpliktet til å utarbeide og vedta en oversikt over aktuelle (spillemiddel) prosjekter for den kommende fireårsperioden. Denne vedtas ved kommunestyrets forslag til handlingsprogram hvert år. Listen er fireårig, og inneholder både kommunale og private idretts-, friluftsliv- og nærmiljøanlegg. Prosjektene i denne listen skal være behovsvurdert og gjennomførbare». Se tabell 7 s43 i Temaplan fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv . Kommunen vil praktisere en viss fleksibilitet på rekkefølgen av tiltak.

Anleggslisten utarbeides av kommunens Friluftsteam, behandles av styringsgruppen til Friluftsteamet, før den går til høring hos rådene og aktuelle friluftslivsorganisasjoner, før innleggelse i forslag til kommunens Handlingsprogram, som vedtas av kommunestyret.

Type anlegg del I	Hvor	Eier/utbygger	Kommentar
Friluftsanlegg:			
Kyststi	Hyggen- Lahell	DNT/Hyggen vel/Asker kommune	Avtaler, skilting, merking, bru og steinsetting
Kyststi	Fergestad-Storsand	Asker kommune	Avtaler, skilting, merking, (langs sjøen)
Gjennomgående sti- og løypenett	Bårsrud-Aukevarden	DNT/Asker kommune	Avtaler, skilting, merking, gangbaner og møteplass
Tursti Sandsstien	Dramstadbukta-Semspporten	DNT/Hurum historielag	Kulturminne. Grunneieravtaler, skilting, merking,
Tursti-Asker på langs	Tofte/Sagene-Follestad	DNT	Avtaler, skilting, merking og gapahuk, bålpluss
Tursti	Villingstadåsen	Herstadhei turisthytteforening	Avtaler sjekk, skilting, remerking og gangbaner
Rundturer tursti	Hyggen	DNT/Hyggen vel	Avtaler, skilting, merking, møteplass,
Rundtur tursti	Tofte	DNT/lokal stigruppe	Avtaler, skilting, merking,
Rundtur tursti	Sætre	Lions/Speider (DNT?)	Avtaler, skilting, merking, (hensynssone avklares)
Rundtur tursti	Holmsbu østre	DNT/Vel/Asker kommune?	Avtaler, skilting, merking (ifm. Rødtangen kulturminnepark)
UU-rundtur	Konglungen	Asker kommune	Avtaler, dekke, gangbane Spiradammen
Ro -og padleled	Drammensfjorden	DNT Drammen	Infoskilt tilgangspunkter. Avtale
Hytter, dagsturhytter, gapahuker og padlehuker	Padlehuk Torvøya	OF, Asker kommune, Miljødirektoratet	Avtaler. Inn i skjøtelsplan, ved toalett.
Utvikle de største friområdene	Skogsborg friluftssenter, Sætre	Samarbeidspartnere / Asker kommune	Helårs naturmøteplasser, ubetjente/kystledhytter, UU tilrettelagt, lokaler, brygger mm.
Turkart	Hele Asker	DNT/Lag/Kommune/næring	Utarbeiding, produksjon, distribusjon

Nærmiljøanlegg:			
Helårs naturmøteplass	Grytnes m fl nær skole/barnehage, boligområder	Vel/DNT/OF/andre/Asker kommune	Helårsgodkjente bålplasser, aktivitetsløyper, modell Nedre Gupu eller Sæteren gård
Toalett/gapahuk	Langs pilegrimsleden	Nasjonalt Pilegrimssenter	Mulig prosjekt med Nasjonalt Pilegrimssenter
Type anlegg del II	Hvor	Eier/utbygger	Kommentar
Friluftsanlegg:			
Sammenhengende Kyststi	Åros-Elton-Filtvet	DNT/Asker kommune	Historisk veifar, avtaler og skilting/ merking
Sykkel rundturer grus	Innfallsporter Haraldsfjell rundt Holtnes rundt	Sykkelklubber? /Asker kommune	Oversiktskart sykkel/skilt ved innfallsporter, skilt i veikryss.
Sykkel-trillesti	Demningen Rødbyvannet-Hurum feltbane-Mølleveien	DNT/Asker kommune	Avtaler, skilting, merking, Missing link.
Tursti	Asker bo- og behandlingssenter-Vøyen terrasse-Vøyenveien	DNT/Asker kommune	Avtaler, skilting, merking. Ikke langs Askerelva pga naturmangfold
Tursti-Asker på langs	Follestad-Bærum	DNT/Asker kommune	Avtaler, skilting, merking
Tursti	Rundturer v Semsporten/Mørkvann	DNT	Avtaler, skilting, merking
Rundturer tursti	Holmsbu /Klokkarstua Åros, Dikemark, Slemmestad, Heggedal, Spikkestad	DNT/Vel? /Asker kommune	Avtaler, skilting, merking og benker, bru
UU-rundturer tursti	Høvikvollen-Båtstø	Asker kommune	Avtaler, skilting, merking og tursti utvides
UU-rundtur/tursti	Grytnes-Stikkvann	Fylket/Asker kommune/Sætre bruk	Avtaler, møteplasser, skilt, frem til ønsket UU-hytte
UU-friområder	Konglungen	Asker kommune	HC-toalett, HC-parkering
Gjennomgående sti- og løypenett	Røyken og Spikkestad til Kjekstadmarka	DNT/Skiforening/Asker kommune	Skilting og merking matestier gjennom boligområder til/ fra marka
Utvikle de største friområdene	Skogsborg friluftssenter Sætre del 2	Samarbeidspartnere / Asker kommune	Helårs naturmøteplasser, ubetjente/kystledhytter, UU hytte/brygge, flere anlegg.
Hytter, dagsturhytter, gapahuker og padlehuker	Asker syd	OF/DNT?	Padlehuk/hytte sydspissen av Asker, - del av padleleden
Dagsturhytter	Asker syd	Næringsliv/Stiftelse/ Statskog? /Fylket?	Tilsynsavtaler sommer, vinter
Nærmiljøanlegg:			
Aktivitetsparker, Klatreparker, akebakker, turstier	Borgenveien 100	Borgen Vel? /Asker kommune	Akebakke, oppjustering klatreløype og bålplass (plan foreligger)
Helårs naturmøteplass	Mørkvann	DNT? /Asker kommune? /Sætre bruk	Lavvo, bålplass, toalett, gapahuk, HC parkering?

Foto: DNT

Foto: Hurum turistforening

Foto: Skiforeningen

For nærmere informasjon om anleggsbehov, se Kunnskapsgrunnlaget til planen.

4. Økonomi og organisering ved etablering og drift

4.1 Friluftsanlegg og idrettsanlegg sidestilles

En hovedstrategi er å betrakte, utvikle og drifte friluftslivsanleggene på lik linje med idrettsanlegg. Dette er anlegg som når mange, med relativt lave kostnader. Prioritering av friluftsanlegg gjøres i samarbeid mellom kommunen og friluftslivsorganisasjoner.

4.2 Spillemidler til friluftsanlegg

Etablering og rehabilitering av ulike friluftsanlegg (f.eks. turstier, turveier, bålplasser, broer, gapahuker, padlehuker og hytter) og aktivitetsparker ved friluftsporter, er spillemiddelberettiget. Virksomhet Idrett og friluft bistår friluftslivsorganisasjonene i å søke spillemidler. Kommune kan også søke midler. Alle som søker må stille med egenandel (konkrete midler og dugnadsarbeid).

Planen for friluftslivets ferdselsårer skal brukes som grunnlag, når spillemidler til anlegg for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv prioriteres. Etablering av tiltak i stier, løyper og øvrige friluftsanlegg, vil inngå i administrasjonens årlige prioriterte anleggsliste, som innspill til kommunens Handlingsprogram og langsiktige investeringsplaner.

Kommunen skal kunne forskuttere spillemidler til friluftsanlegg, i likhet med rutiner for idrettsanlegg.

4.3 Midler til investeringer og drift

For å kunne gjennomføre de mindre anleggene i anleggslisten i planen, anslår kommunedirektøren en kostnad på ca. kr 400.000 i året frem til 2026, og deretter ca. kr 2 millioner per år, utover dagens budsjett. De større anleggene vil kreve ekstra bevilgninger utover dette. Dette er estimater, som må kvalitetssikres for hvert prosjekt. Det bør også avsettes et årlig beløp til drift og vedlikehold av nyetablerte friluftsanlegg. Kommunedirektøren vil komme tilbake til konkrete bevilgninger for det enkelte år i forslag til handlingsprogram.

Etablering av parkeringsplasser, kommunale brygger og toalettbygg ved friområder omfattes ikke av planen.

Kostnader ved nyetableringer av friluftsanleggene kan deles inn i fire nivåer etter hvor kostnadskrevende tiltaket er:

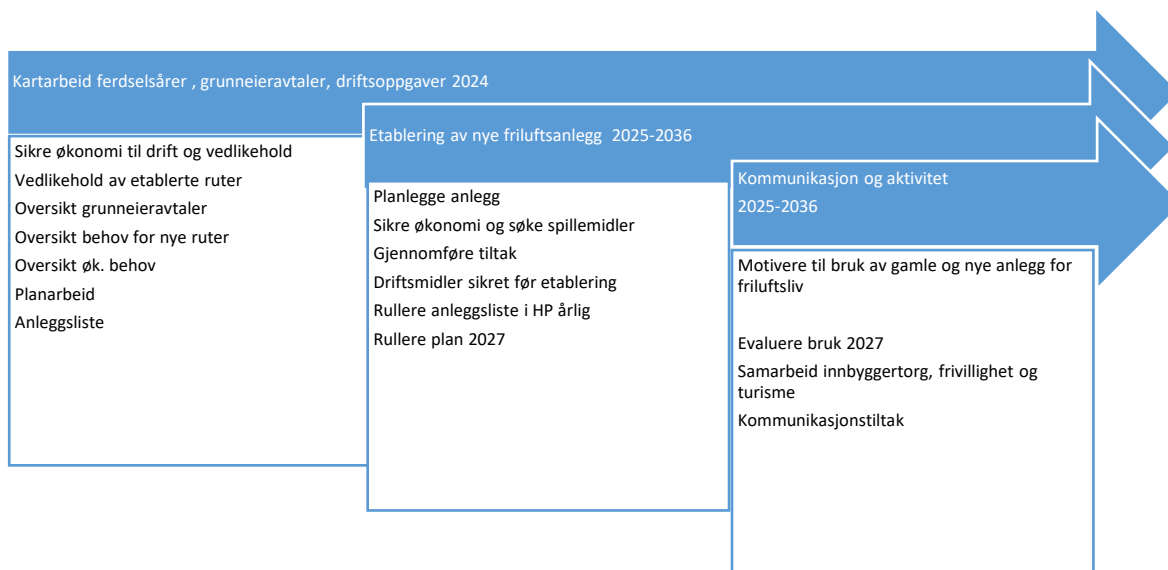
1) Små anlegg: merking, skilting og enkle gangbaner i tre. Lite kostnadsdrivende. (Ca. kr 100.000 pr anlegg).

2) Mindre anlegg langs ferdselsårer som er noe mer kostnadskrevende: bryggesti UU, infoskilter i metall, rastebord, bålplasser etc., men hvor man i tillegg kan få en del tilskudd fra spillemidler, andre og stiftelser via frivilligheten. Egenandel forskutteres av kommunen. (Ca. kr 200.000 pr anlegg).

4.4 Fremdrift

I den første perioden jobber kommunen spesielt med å få oversikt over ferdselsårer, oppdatere grunneieravtaler, harmonere driftsavtaler og vedlikeholde etablerte ruter. Deretter vil etablering av nye friluftsanlegg og kommunikasjon bli prioritert.

Figur: Fremdriftsplan

5. Oppfølging av planen

Oppfølging av handlingsplanen «Plan for friluftslivets ferdselsårer» koordineres gjennom Friluftsteamets styringsgruppe.

Handlingsplanen følges ellers løpende opp, som en del av den ordinære virksomhetsstyringen. Med bakgrunn i oppdragene fra kommunedirektøren, utarbeider virksomhetene tiltak i sine virksomhetsplaner for gjennomføring og oppfølging lokalt i den enkelte virksomhet. Arbeidet er en del av den ordinære administrative styringsdialogen mellom virksomhetsleder og direktør.

Som en hovedregel har Virksomhet idrett og friluft ansvar for strategiske planer innen friluftsliv, spillemiddelsøknader og motivering til bruk av friluftsanleggene. Virksomhet Miljø og Samferdsel har ansvar for etablering av nye friluftsanlegg som turstier, skiløyper, gapahuker, padlehuker, drift og vedlikehold av kommunens friområder, brygger, utfartsparkeringer, toalettbygg ol. Eiendom har ansvar for vedlikehold av hytter og kommunens øvrige bygningsmasse. Ved etablering av nye anlegg er det viktig å ta hensyn til driftsaspektet. Det legges opp til et tett samarbeid mellom virksomhetene.

Flere tiltak utføres gjennom tjenestekjøp og driftsavtaler, f.eks. tilrettelegging og drift av friluftsanlegg som sommerstier, skiløyper, toalettbygg og kontroll av kartdata. Andre tiltak kan inngå i samarbeidsavtaler som et spleiselag mellom det offentlige, frivillige organisasjoner, stiftelser og næringsliv.

Kommunen vil arbeide for at det igangsettes en ny regional eller nasjonal satsing alla «Stiprosjektet» som oppfølging av det nasjonale og regionale arbeidet med planer for friluftslivets ferdselsårer.

Vurdering av status og måloppnåelse vil bli gitt i kommunens årsrapport, og orientert om i utvalg for Samfunnstjenester og Medborgerskap. I tillegg vil det om mulig for enkelte stier, skiløyper og padleruter gjennomføres digitale bruksanalyser før og etter tilrettelegging, for å se om økt tilrettelegging fører til økt bruk. kommunen vil måle status for antall km med turruter i kartet hvert 4. år.

Lag og foreninger vil bli invitert til å komme med konkrete innspill før hver rullering av planen. Det inviteres til et felles møtepunkt årlig mellom kommunen, grunneierrepresentanter/ næringsliv og lag og foreninger som tilrettelegger friluftsanlegg.

6 Medvirkning og øvrig arbeid med planen

Prosjektplanen for arbeidet med planen ble forankret hos for Utvalg for medborgerskap og utvalg for Samfunnstjenester 1. september 2022. Planarbeidet ble annonsert på kommunens nettsider og omtalt i Askermagasinet og i begge lokalaviser.

Planforslaget ble presentert for lag og foreninger og grunneierrepresentanter 13. februar 2024, bearbeidet og sendt på høring. Den ble presentert i råd og utvalg i april – mai 2024, behandlet i utvalg for medborgerskap og utvalg for Samfunnstjenester 26. september 2024 og endelig vedtatt av Kommunestyret 15. oktober 2024.

Det er ellers gjennomført fem workshops og medvirkningsmøter i 2022-2023 med grunneierrepresentanter, turlag, foreninger og næringsliv, for å avdekke status, utfordringer og videre behov for tilrettelegging.

DNT Oslo og Omegn/ DNT Asker Turlag, Oslofjorden friluftsråd, Hurum Turistforening, Padleforbundet, Skiforeningen, Jeger og fisk, Speideren, historielagene, Røde Kors, enkelte idrettslag, FNF og andre lag og foreninger som tilrettelegger for stier, ruter, løyper og leder har medvirket. Asker elveforum, Kulturrådet, Asker idrettsråd og Kirken har også deltatt på workshop på Grønsand. Denne samlet 40 deltakere. Statskog, Sætre bruk, bondelagene og skogeierlagene har representert grunneierinteresser.

Det har vært arrangert egen workshop for sykkelmiljøet i Asker, en workshop med tema padling, en samling med Hurum Turistforening og Herstadhei turisthytteforening, og en workshop på Tofte med næringsaktører, grunneiere, vel, kirken og andre lokale representanter med tema ferdselsårer, kulturminner og naturbasert turisme. Takk også til turbokforfatterne Kaja Høgås og Bjørn Heidenstrøm for innspill. Planen er drøftet med Eldrerådet, Ungdomsrådet og Råd for personer med funksjonsnedsettelse.

Behov for opparbeiding, skilting og merking av turruter, utfartsparkeringer, tilgangspunkter for kajakk, toalett, renovasjon, overnattingsmuligheter, skilting fra kollektivtilbud og bebyggelse til stiene og markedsføring av tilbudet, har blitt drøftet. Utfordringer i forhold til brukerkonflikter mellom sykkel og turgåere, klatrere og beboere, slitasje fra ferdsel, koordinering med skogsdrift, jakt, viltforvaltning og oversikt over grunneiertillatelse og driftsavtaler har også vært tema.

Arbeidet bygger på erfaringer fra det nasjonale «Turskiltprosjektet». Gjennom en samarbeidsavtale med DNT, har Lars Christian Iversen spesielt bidratt med fagkunnskap.

Problemstillinger i planen har vært drøftet med andre kommuner i fylkesnettverket for Plan for Friluftslivets ferdselsårer. Viken har gitt tilskudd til planarbeidet.

Prosjektledelse for planarbeidet har ligget hos Idrett og friluft ved avdeling Forvaltning og utvikling. Prosjektgruppen har bestått av representanter fra Friluftsteamet. I tillegg har andre virksomheter bidratt. Styringsgruppe for planen har vært direktører og ledere i Friluftsteamets styringsgruppe sammensatt av Samfunnstjenester, Samfunnsutvikling og Medborgerskap.

Hovedansvaret for å utarbeide og følge opp plan for Friluftslivets ferdselsårer ligger hos Asker kommune, men det legges opp til et tett samarbeid med frivilligheten.

Workshop Grønsand

Foto: Heidi Rustand

Asker
kommune

Kunnskaps- grunnlag

Handlingsplan for friluftslivets
ferdselsårer 2023-2035

Innhold

1	Sikring av arealer til friluftslivets ferdselsårer	4
1.1	Gjennom planarbeid	4
1.2	Markaloven	4
1.3	Landbruk, natur og friluftsliv (LNF)	5
1.4	Friluftsløven	5
1.5	Statlig sikring	6
1.6	Kartlagte ferdselsårer og friluftsområder i planlegging	6
2	Etablering av friluftsanleggene	7
2.1	Turruter	7
2.2	Grunneieravtaler	7
2.3	Vedlikehold og drift av turruter.....	10
2.3.1	Driftsplaner og klimaendringer.....	10
2.3.2	Rett sti på rett sted	10
3	Fotruter sommer.....	11
3.1	Markastier	12
3.2	Kyststien	12
3.3	Historiske veifar	12
3.4	Rundturer	13
3.5	Remerking av stier.....	13
3.6	Behov for å koordinere aktører.....	13
3.7	Ny driftsmodell for sommer.....	14
3.8	Universelt utformede turstier og turveier	15
4	Skiløyper vinter	17
4.1	Ny driftsmodell for vinter	18
5	Sykkel	19
6	Padling	21
7	Klatre- og buldrefelt	24
8	Målpunkter	25
8.1	Utfartsparkeringer	26
8.2	Toalettbygg	26
8.3	Ubetjente DNT-hytter i marka	27
8.4	Kystledhytter i Asker	28
8.5	Foreningshytter.....	29
8.6	Dagsturhytter versus overnattingshytter	30

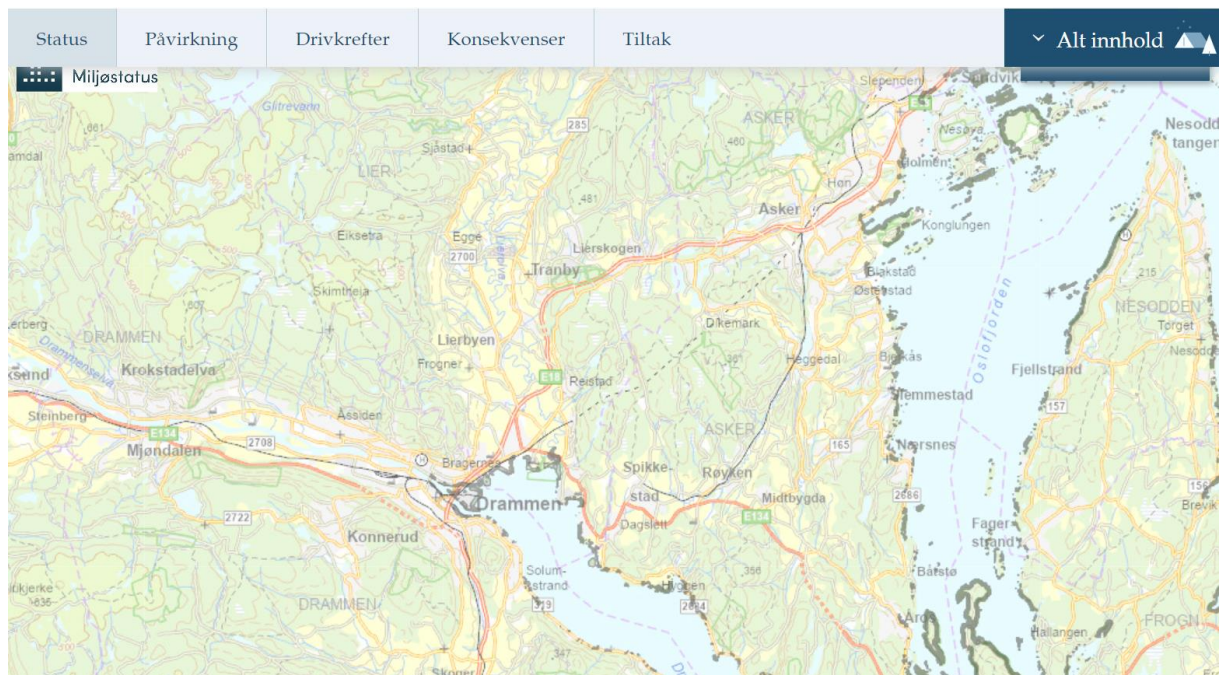
8.7	Gapahuker, padlehuker, telt og hengekøyeplasser.....	31
8.8	Helårgodkjente bålplasser	31
8.9	Turmål.....	31
9	Behov for samarbeid på tvers av kommunene.....	32
10	Informasjon om turmuligheter og allemannsretten	33
10.1	Først tilfredsstillende infrastruktur, - deretter ny markedsføring.....	33
10.2	Besøksforvaltning	33
10.3	Målgrupper.....	33
10.4	Tema.....	34
10.4.1	Inspirasjon og informasjon om selve friluftslivstilbudet.....	34
10.4.2	Informasjon om allemannsretten, plikter og sporløs ferdsel	37
10.4.3	Status i arbeidet med å tilrettelegge friluftslivets ferdselsårer.	38
11	Kartdata	38
12	Definisjoner	39

Borgenveien 100 klatrepark, Foto: Heidi KS Rustand

Foto forside: Asker kommune, Vibeke Gosli

1 Sikring av arealer til friluftslivets ferdselsårer

I Asker nord er 20 prosent av strandsonen tilgjengelig for allmennheten. (Tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv, 2023).

Der presset på arealer er stort, er det ofte vanskelig å få avsatt og beholdt tilstrekkelige friluftarealer for befolkningen. Sikring gjennom oppkjøp eller langvarige bruksavtaler med grunneiere er noen av virkemidlene. Arealer kan også sikres gjennom plan.

1.1 Gjennom planarbeid

Friluftslivets ferdselsårer er en viktig del av arealplanleggingen. Kyststien og en del turstier og skiløyper ligger inne i kommuneplanens arealdel. Samtidig sikres stier og løyper gjennom reguleringsplaner, gjerne regulert til friluftsmål, turvei/tursti eller snarveier og smett. Disse er viktige for å knytte sammen traseer og sikre trafiksikker tilgang fra boligområdene og ut til turområdene.

Tilrettelegging av stier og turveier, kan også inngå i utbyggingsavtaler og rekkefølgebestemmelser, på linje med gangveier og lignede.

1.2 Markaloven

Vestmarka, Vardåsen og Kjekstadmarka inngår i dag som en del av markagrensa og er forvaltet av Statsforvalteren gjennom eget lovverk «Markaloven»; «Formålet med loven er å fremme og tilrettelegge for friluftsliv, naturopplevelse og idrett. Loven skal sikre Markas grenser og bevare et rikt og variert landskap og natur- og kulturmiljø med kulturminner. Det skal samtidig tas hensyn til bærekraftig bruk til andre formål». Loven er under revisjon.

1.3 Landbruk, natur og friluftsliv (LNF)

I kommuneplanen er det vektlagt at arealformålet Landbruk, natur og friluftsliv (LNF) også kan fremme og tilrettelegge for friluftsliv og naturopplevelser ved å ha bestemmelser knyttet til dette formålet.

I retningslinjene til LNF står det: "Landbruks-, natur- og friluftsliv (LNFR-områder) er områder som skal nyttes eller sikres til landbruksproduksjon, herunder jordbruk, skogbruk og reindrift, og/eller som skal bli liggende som naturområder og naturområder med spesiell betydning for friluftslivet.

Dette er arealer som i det vesentlige skal være ubebygget, eller bare bebygget i tilknytning til landbruk og reindrift, og for bruk av området til friluftsliv, inklusive universelt tilrettelagte tiltak for allmennheten". (Plan og bygningsloven § 11-7).

1.4 Friluftsloven

I utgangspunktet arbeides det alltid med å få til en avtale med grunneier før kommunen anlegger en ferdselsåre i utmarka. Nasjonalt er det utarbeidet en omforent avtalestandard som grunneierorganisasjonene stiller seg bak. Denne ivaretar både anleggelse og drift av turstien og hensynet til grunneiers næringsvirksomhet i området.

Friluftslovens §35 gir kommunen myndighet til å sette i verk tiltak for å lette ferdsel i utmark, også der grunneier ikke samtykker. Kommunen kan varde og merke opp ruter og turstier i utmark, og kan på bestemte steder bygge klopper eller bruer, og sette i verk andre tiltak for å lette ferdselen langs ruter og turstier i utmarka. Denne retten kan utøves uten forutgående skjønn. Kommunen kan gi organisasjoner, som har til formål å fremme reise- og friluftsliv, den samme retten.

Ved merking av ruter skal eieren (eller brukeren) varsles i god tid før merkingen starter. Motsetter hen seg merking, avgjør kommunen om, og i tilfelle på hvilken måte, merking skal tillates. Vedtak om inngrepsløyve etter § 35 er et enkeltvedtak. Det betyr at kommunen må foreta saksbehandling, og grunneiere må ha anledning til å uttale seg og eventuelt klage på vedtaket. Men inngrepsløyve kan altså bare brukes når man har gjennomført forhandlinger og ikke har klart å komme frem til noen frivillig avtale.

«Oppføring av byggverk som gapahuk eller rastebu, etablering av parkeringsplass, bygging av toaletter og utsetting av avfallscontainere på andres eiendom omfattes derimot ikke av friluftslovens § 35. Slike tiltak kan bare utføres etter avtale med grunneieren eller med hjemmel i annet grunnlag, f.eks. ekspropriasjon. På samme måte kan omfattende tiltak, som f.eks. utsprengning av ny trase, bare skje etter samtykke fra grunneieren eller etter at det er gjennomført ekspropriasjon etter plan- og bygningsloven eller oreigningsloven.

Tilretteleggingstiltak kan også ha behov for tillatelse etter plan- og bygningsloven, og dette bør sjekkes med kommunens ansvarlige for plan- og byggesak». Miljødirektoratet 2023.

Kommunen har ansvar for å forvalte Allemannsretten etter Friluftsloven med tilhørende plikter.

Allemansretten gir rett til å ferdes og oppholde seg i utmarka i Norge – når ferdselen "skjer hensynsfullt og med tilbørlig varsomhet". Ferdsel kan skje i utmark uavhengig av grunneiers syn, så lenge man holder seg innenfor lovens rammer om ferdselskultur osv. Eksempelvis ferdsel til fots, eller ferdsel med sykkel på vei eller sti. Men du skal ta hensyn. Oppdager du f.eks. et plantefelt i utmarka, eller hogstarbeid, bør du unngå å gå akkurat der.

Merking av stier kan bidra til å styre ferdselen f.eks. der det i en periode drives mye skogsdrift. Stien kan etter avtale legges om så lenge hogsten varer.

For enkelte typer bruk, kan en avklaring med grunneiere uansett være lurt for å forebygge konflikt. Dette gjelder særlig når et areal vil bli benyttet fast til organisert virksomhet.

Allemanspliktene innebærer at du for eksempel ikke bryter friske greiner, tar med søpla hjem og rydder etter deg og holder god avstand til gårds plasser, hustomter, hytter ol. Båndtvang og hensyn til dyr på beite og vilt er en selvfølge.

I innmark kan enhver ferdes til fots i den tid marken er frosset eller snølagt, men ikke i tidsrommet fra 30. april til 14. oktober. Denne ferdselsrett gjelder likevel ikke på gårds plass eller hustomt, inngjerdet hage eller park og annet for særskilt øyemed inngjerdet område hvor allmenhetens vinterferdsel vil være til utilbørlig fortrengsel for eier eller bruker.

(les mer om [Allemansretten](#) og [Allemanspliktene](#) i kap.10)

1.5 Statlig sikring

Det er mulig å søke om statlig sikring av friområder/turstier via Fylkeskommunen; Dette innebærer at det offentlige kjøper, eller inngår avtaler om varig bruksrett for arealer som kan brukes av allmenheten til friluftsliv. Dette kan blant annet være populære områder der allmenhetens bruk er så stor at den overstiger det grunneier må akseptere i henhold til allemansretten. Det kan også være områder med behov for fysisk tilrettelegging for å ivareta arealet og sikre allmenhetens bruk, eller områder som er utsatt for stor utbyggingspress og som samtidig har en nøkkelfunksjon for friluftsliv. Manglende forbindelser mellom to turstier, eller en del av en gjennomgående sti, er eksempler på dette.

1.6 Kartlagte ferdselsårer og friluftsområder i planlegging

Handlingsplanen for friluftslivets ferdselsårer 2023-2035 vil danne grunnlag for en oppdatering av Nasjonal database for tur- og friluftsruter og FKB Traktorveg-Sti. Sammen med kartlagte og verdsatte friluftslivsområder inngår disse datasettene i det offentlige kartgrunnlaget, og er viktig i bidraget med å sikre areal og sammenhenger for friluftslivet. (Miljødirektoratet). Planen og kartene som følger den, benyttes løpende som kunnskapsgrunnlag i kommuneplanarbeidet og ved reguleringsplaner og byggesaksbehandling.

Arbeidet med friluftslivets ferdselsårer må koordineres med regulering, byggesak og grunneiendom for å sikre og tilrettelegge «grå» regulerte turveier, smett og snarveier, dersom de bidrar til å knytte sammen en rundtur, eller en prioritert tursti i nærområdet.

Arbeidet med å sikre og forebygge nedbygging av «100-metersskog», målpunkter som trafikk sikre akebakker, naturlekeplasser, tilgang til stinett for skoler og barnehager og liknende, må gjøres gjennom kommunes arealplanlegging og byggesaksbehandling.

2 Etablering av friluftsanleggene

I «Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035» legger kommunen vekt på å etablere et gjennomgående sti/tur/sykkel- og sti-/løypenett, maks 500 meter fra der folk bor.

2.1 Turruter

Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer tar for seg tilrettelegging av turruter, - det vil si skiltet, merket og kartfestede traséer for ferdsel i den sesongen som er aktuell for bruk. Her avgrenset til fotruter, sykkelruter, klatrefelt, padleled og skiløyper.

For at en turrute skal registreres i kartverkets turrutedatabase, skal det foreligge grunneieravtale, og en organisasjon eller kommunen skal være definert vedlikeholdsansvarlig.

2.2 Grunneieravtaler

Selv om Friluftsløven er tydelig på at kommunen kan anlegge stier og løyper i utmark, er det et ønske at det foreligger samtykke fra grunneier eller fester før tilrettelegging for ferdsel, stier og løyper kan starte. Ved anleggelse av stier over innmark, kreves alltid grunneieravtale.

Grunneier bør involveres så tidlig som mulig i prosessen. Det kan inngås avtaler for merking av hele stier og anleggelse av løyper, eller avtaler for hvert enkelt skiltpunkt. Det er behov for å gjennomgå grunneieravtaler knyttet til turruter, samt å få et mer systematisk samarbeid med grunneierrepresentanter. Kommunen oppretter et digitalt arkiv for grunneieravtaler, også for de avtalene som inngås av driftsoperatør.

Kommune skaffer oversikt over grunneiere, mens driftsansvarlig inngår den enkelte avtale. Kommunen kan bistå juridisk når det er vanskelig å bli enige om en avtale. Langs kyststien har kommunen et spesielt ansvar for dette. Der kommunen selv er grunneier, er det avdeling Grunneiendom som signerer på vegne av kommunen.

Nasjonalt er det utarbeidet standard for grunneieravtaler for turstier og skiløyper i et samarbeid mellom Den Norske Turistforening (DNT), Norsk Friluftsliv, Friluftsrådernes Landsforbund, Skiforeningen, Norges Fjellstyresamband, Norges Bondelag, Norsk Bonde- og småbrukarlag, Norges Skogeierforbund, NORSKOG, Statskog og Norsk Allmenningsforbund.

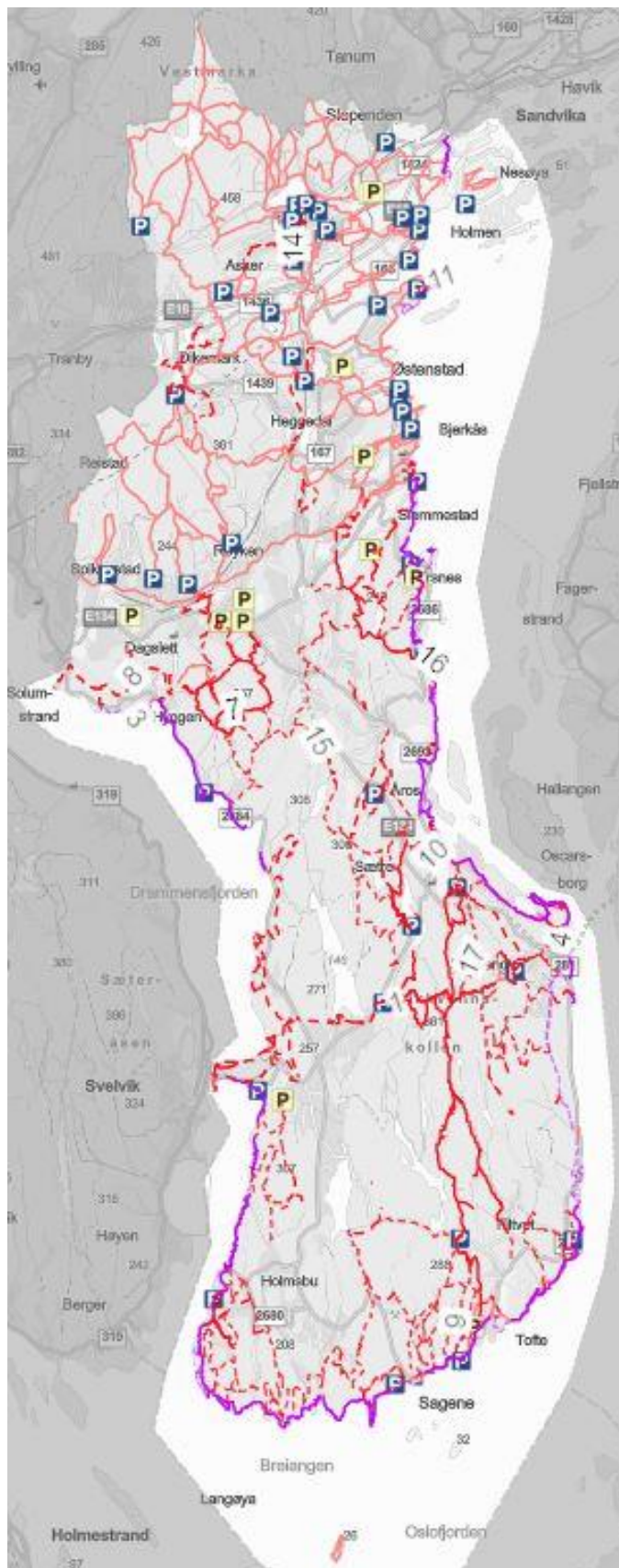
«Det er potensial for å øke bruken av landbrukets arealer (til friluftsliv), der det ikke kommer i konflikt med aktiv jordbruksdrift (...) Det er egne midler over Jordbruksavtalen som kan nyttes til tilrettelegging. Skogsveier kan for eksempel bidra til et økt tilbud av ferdselsårer for friluftsliv og fysisk aktivitet.» (Sammen om aktive liv s.37).

For skognæringa gjelder ordinære forskrifter og Norsk PEFC skogstandard. Ut over dette stilles det ikke ytterligere krav til rydding av stier og løyper. Kommunen ønsker gjerne å merke noen utvalgte *eksisterende* stier, gamle veifar, skogsbilveier og kortere stikoplinger (missing links) mellom disse, slik at det etableres et prioritert *hovednett* som ferdselen styres inn på. Slik begrenses ferdselen andre steder, samtidig som behovet for å rydde rundt stien begrenses.

Ny næringsutvikling innen landbruket, slik som aktivitetsbasert og naturbasert reiseliv og gårdsturisme, kan koordineres med tilrettelegging av friluftsanlegg. Det er eksempler på gode samarbeidsprosjekter, der nye turveier og møteplasser har blitt anlagt for å styrke tilbudet til besøkende, gitt en tryggere skolevei, samtidig som ferdselen har blitt ledet utenom eller innom gårdstunet, avhengig av grunneiers ønsker.

Gapahuken på Bjønnåsen naturpark leies ut av Grønsand gård til grupper.

Dagens og foreslåtte turruter i marka og langs kysten (illustrasjon)

2.3 Vedlikehold og drift av turruter

Sti- og løypenettet bør forvaltes slik at det ivaretar opplevelsesverdier, hensyn til kulturmiljø, biologisk mangfold og ulike brukergrupper.

2.3.1 Driftsplaner og klimaendringer

Turruter vedlikeholdes årlig etter en fastsatt plan. Det er et mål at alle turruter i Asker har planer for årlig vedlikehold. Hvem som har ansvar for at disse utarbeides og følges opp, følger vanligvis av grunneieravtalen for den enkelte rute. Vedlikehold og drift er også beskrevet i driftsavtalene som kommunen har med Skiforeningen, DNT og andre aktører.

Kommunen har ansvaret for å utarbeide driftsplaner for ferdselsårene som en del av forvaltningsplanene for statlige sikrede friluftsområder og landskapsvernområder.

Klimaendringer krever bedre tilrettelegging. Ved gode vekstforhold, store snøfall eller vindfall, kan det være behov for rydding av vegetasjon flere ganger i året. Kraftige reinskyll og mer bruk, kan også øke behovet for vedlikehold.

Snømangel vil innebære at bruken av stiene vil øke. Enkelte turstier i nærheten av boligområder kan lyssettes, slik at de oppleves trygt og kan benyttes på ettermiddagen gjennom hele året. Nedlagte lysløyper kan omgjøres til opplyste labbeløyper og turstier.

2.3.2 Rett sti på rett sted

Merking og skilting bidrar til trygg ferdsel, samtidig som ferdselen kanaliseres dit man ønsker. Bruer, gangbaner og steinsetting beskytter sårbar natur og forebygger unødig utvidelse av stien ved våte partier. Det er flere eksempler på tilrettelegging av gangbaner over myr osv. i naturvernområder.

Rett sti på rett sted: Veileder i naturvennlig tilrettelegging for friluftsliv fra Miljødirektoratet beskriver hvordan fysisk tilrettelegging kan gjennomføres med så liten miljøbelastning, og så små inngrep i naturmiljøet og kulturlandskapet som mulig, samtidig som naturmangfoldet og kvaliteten på friluftslivsopplevelsen ivaretas. Direktoratet har utviklet en digital Stiskole.

Det er ikke ønskelig at alle stier merkes. Det vil også finnes ferdselsårer for dem som foretrekker naturopplevelser med liten eller ingen opparbeiding. Samtidig bør enkelte områder skjermes for stor menneskelig trafikk på grunn av sårbar natur, dyreliv eller drikkevannskilder.

Merkehåndboka.no har samlet fagstoff rundt etablering og vedlikehold av turrutene. Merkehåndboka er et omforent resultat av bredt samarbeid mellom skog- og landbruksorganisasjonene, friluftslivsorganisasjoner, reiselivet og offentlige myndigheter. Den norske Turistforening (DNT), Innovasjon Norge og Friluftsrådernes Landsforbund (FL) har redaksjonsansvaret for Merkehåndboka.

Merkehåndboka har følgende liste som viser aktuelle oppgaver ved årlig vedlikehold av turstier: • Sjekke og vedlikeholde turutgangspunktet, inkludert informasjonstavler og skilt. • Rydde vegetasjon slik at ryddebredden opprettholdes. • Sjekke og vedlikeholde grøfter og renner der dette er etablert. • Sjekke alle tilretteleggingstiltak som klopper, bruer etc. • Sjekke tau og andre hjelpetiltak i bratte områder. • Sjekke varder der dette er etablert. • Sjekke og rydde eventuell vegetasjon som skjuler merking. • Vurdere behov for ny maling av merking (normalt flere år mellom hver gang). • Sjekke at skilt står støtt og at skilt står i riktig retning, vurdere behov for utskifting av slitte skilt. • Sjekke at turruta

er riktig vist på kart, og melde inn eventuelle feil og endringer • Rydde søppel langs turruta. • Sjekke og vedlikeholde rasteplasser langs turruta, som benker, bord, bålplasser og gapahuker.

GANGBANE. Her legges planker eller stokker, som festes til underliggere, i stiens lengderetning over myr og andre våte områder.

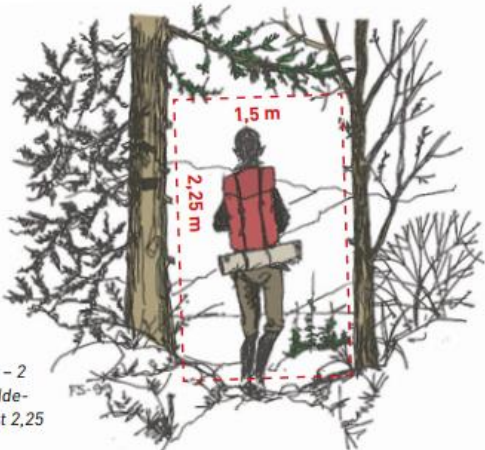

Figuren viser gangbane bygd av halvkloyvinger som er felt ned i underliggerne for å ligge støtt.

**RYDDE-
HØYDE OG
BREDE.**

Rydebred-
den på stier
bør være 1,5 - 2
meter og rydde-
høyden minst 2,25
meter.

Merkehåndboka.no

3 Fotruter sommer

Asker kommune har totalt rundt 400 km med blåmerkede turstier i Asker.

I forarbeidet til Plan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv er det avdekket at tettheten av friområder, turstier og rundturer i Asker varierer, og at det mangler sammenhengende hovedruter, særlig i området mellom Villingstadåsen og Hurummarka, og langs deler av Kyststien.

3.1 Markastier

Det er ønskelig å etablere en sammenhengende blåmerket sti som går «Asker på langs». Strekningen Tofte/Sagene- Sætre trenger slutføring. Merking i området rundt Villingstadåsen/Herstadhei bør gjennomgås i henhold til merkehåndboka. Auke - Bårsrudmarka trenger blåmerking. Stien langs Askerelva fra Blakstad til Sem bør slutføres over Vøyen. Kulturminner langs stiene kan skiltes.

Det er generelt et økt behov for å styre ferdselen og tilrettelegge bedre i Asker sør.

3.2 Kyststien

Kyststien er etablert i hovedsak rundt hele halvøya, men mangler traséer og avtaler i enkelte områder, spesielt langs Drammensfjorden og noe langs Oslofjorden. Ca. 20 prosent av kyststien mangler en god trasé. Merking og informasjon er viktig, slik at det ikke er tvil om hvor man kan gå. Arbeidet bør sees i sammenheng med arbeidet om å bedre tilgangen til strandsonen og ivaretagelse av kommunens brygger og eiendommer langs kysten. Kyststien er fremhevet som et av de viktigste reiselivstilbudene i kommunen. Kyststien i sør har et spesielt behov for remerking og rydding. Arbeidet med strekningen Hyggen- Kinnartangen er startet opp. Første strekning av kyststien i Asker ble åpnet i 1994. Det er ønskelig å utarbeide et eget tverrfaglig prosjekt for kyststien for å sikre og ruste opp strekninger, og formidle opplevelser langs traseene.

3.3 Historiske veifar

Halvøya har flere gjennomgående historiske veifar, som f.eks. Oldtidsveien, Sandstien, og Pilegrimsleden (Tunsbergleden). Disse ivaretas godt av historielagene, kirken og DNT. Det er behov for å slutføre Sandstien fra Dramstadbukta til Semsporten og merke den kulturhistoriske hovedveien mellom Bjørsand og Filtvet som alternativ kyststi. Det arbeides med å tilrettelegge overnattingsmuligheter langs Pilegrimsleden og reskilte.

Sølvveien (Kongeveien) fra Kongsberg til Oslo, går gjennom Asker, langs gamle Drammensvei. Det er ønskelig å merke denne som kulturhistorisk turvei eller sykkelvei med informasjonsskilt, i et samarbeid med Kongsberg kommune. Det er ønskelig å tilrettelegge Gamle Drammensbanen bedre for turgåere og sykkel, fra Liers grense til Spikkestad.

3.4 Rundturer

De fleste rundturene finner vi i Asker nord, hvor det i et samarbeid mellom kommunen og DNT, er etablert 20 rundturer i nærheten av boligområdene. Det skal etableres blåmerkede rundturer ved lokalområdene i hele kommunen. Det er størst behov i midtre og sørlige Asker. Aktuelle lokalområder å starte opp med er: Hyggen, Tofte, Holmsbu/Klokkarstua, Sætre, Slemmestad, Spikkestad og Røyken.

3.5 Remerking av stier

Det er behov for å gjennomgå alle grunneieravtaler og å merke gamle stier, slik at avtalene blir oppdaterte og merkingen blir i tråd med Merkehåndboka.

3.6 Behov for å koordinere aktører

Kartlegging i 2023 viser at de fleste av turrutene for fotturer tilrettelegges, driftes og vedlikeholdes av DNT etter nasjonal standard. Det er samtidig andre aktører som rydder, merker og skilter i sitt lokalområde, og som brenner for dette. Men kommunen opplever en utfordring med å følge opp alle frivillige aktører og holde kontinuerlig oversikt over endringer i stiarbeidet lokalt. Det er derfor ønskelig å bygge et nettverk mellom alle lokale stigrupper, rundt etablering, drift, og vedlikehold, og at en hovedaktør tar ansvar for dette opp mot kommunen.

Tabell over ulike aktører sommerstier pr 2023 (ikke uttømmende):

Aktør	Områder
DNT Oslo og Omegn – DNT Asker Turlag	Vestmarka, Kjekstadmarka, Bårsrudmarka, Kysten Asker Nord, Asker sentrum, Asker Sør
Røyken historielag	Oldtidsveien, Kysten Asker Midtre
Herstadhei TF	Villingstadåsen
Hyggen vel	Hyggen
Hurum historielag	Sandstien i Hurum
Hurum turistforening	Hurumskogene

3.7 Ny driftsmodell for sommer

Det er ønskelig med en bærekraftig og sentral koordinering av drift og vedlikehold av de blåmerkede turrutene sommerstid. Planen foreslår følgende modell for drift:

- En hovedaktør er ansvarlig for drift, vedlikehold og utarbeiding av skiltplan etter nasjonal standard, og har driftsavtale med kommunen.
- Aktøren gir opplæring i skilting, merking og vedlikehold til lokale stigrupper. En sti kan deles opp i ulike roder med rodeansvarlige.
- Rodene vil bli ivaretatt av stigruppene lokalt*
- Kommunen dekker materialkostnader.
- Hovedaktøren har ansvar for å inngå grunneieravtaler etter Merkehåndboka
- Kommunen drifter sentralt arkiv for alle grunneieravtaler.

*Stigruppene utgår gjerne fra lokale lag og foreninger, mens hovedaktøren koordinerer.

Tabell over type sommerstier:

Type sti fottur	Skiltet/Merket	Km pr 2023
Blåmerkede stier i marka	JA Asker nord, noe midtre Asker, noe Asker syd	300
Blåmerkede rundturer nærområder	JA 20 i Asker nord, NEI midtre og syd	30
Blåmerket Kyststi	JA JA/NEI Asker syd	
UU-rundturer	NEI	0
Matestier fra kollektiv	NEI	
Matestier fra boligområder	NEI	
Historiske veifar	JA	
Pilegrimsleden	JA	

(måles i kart)

3.8 Universelt utformede turstier og turveier

Asker har i dag ingen universelt utformede turstier eller turveier utenom sentrumsområdene. Kommunens kartlegging sommeren 2023 peker på spesielt tre rundturer som ved enkle tiltak kan tilrettelegges for bruk av elektrisk rullestol til turbruk (se tabell). Underlaget må være jevnt og ikke ha for stort tverrfall eller stigning (1-12 grader). Informasjon på skilt må være lett å oppfatte.

Det er ønskelig å tilrettelegge friluftsområdene, som ligger langs rundturene, universelt. Dette kan være rastebord, bålplate, baderampe, dagsturhytte eller overnattingshytte osv. Tilgjengelig toalett og HC-parkering skal også følge standard. (se Sentrumsnære turveier).

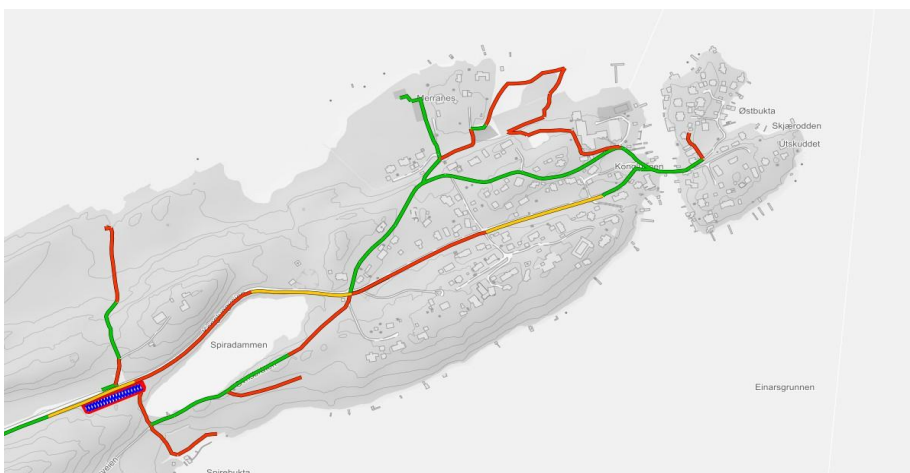

Krav UU-Bord: Fri høyde 0,67 cm (gjerne 0,70 cm). Utstikk minst 50 cm på endene slik at man kan komme inntil med rullestol/ vogn (NS 11005:2011). Krav UU benk: Sittehøyde 45 cm, armlene, ryggstøtte, rom under benken.

Forslag nye universelt utformede rundturer i Asker kommune:

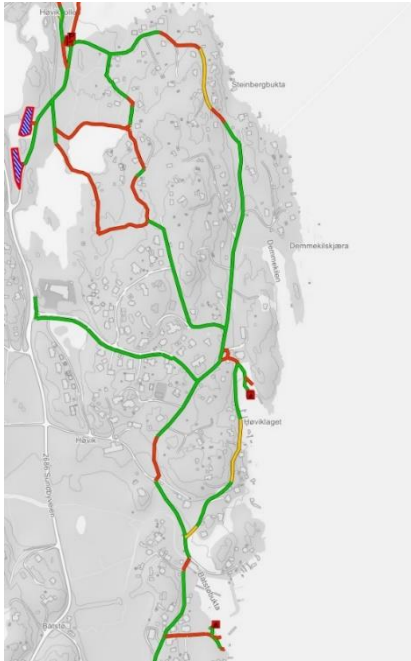
Rundtur UU-sti	km	Tilrettelegging
Konglungen	3	Mangler HC parkering og UU-toalett, har UU-rastebord
Høvikvollen	4	Har HC parkering og UU-toalett. Mangler UU-rastebord
Grytnes-Stikkvann	5	Mangler HC parkering og UU-toalett, UU rastebord, UU hytte planlegges. Mulig Fiskebrygge

Tilgjengelighet 2023 for elektrisk rullestol friluft, Konglungen. Norgeskart:

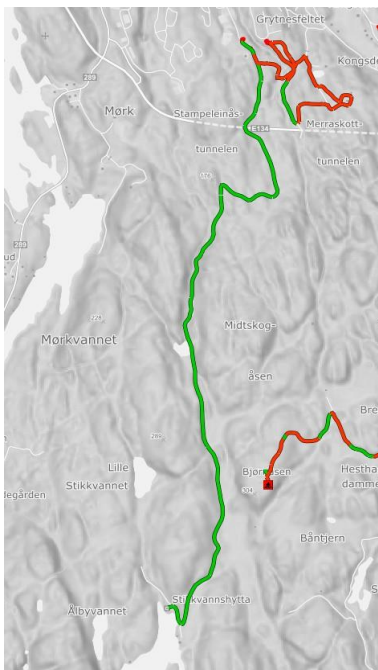
Rundtur Konglungen fra Spira utfartsparkering, rundt dammen og ut til Merraneset og Kuodden er en fin rundtur, men trenger spesielt tilrettelegging i vestenden av dammen. Gang- og sykkelveien har for stort tverrfall på enkelte strekninger i henhold til kravene.

Tilgjengelighet 2023 for elektrisk rullestol friluft, Høvikvollen-Båtstø. Norgeskart:

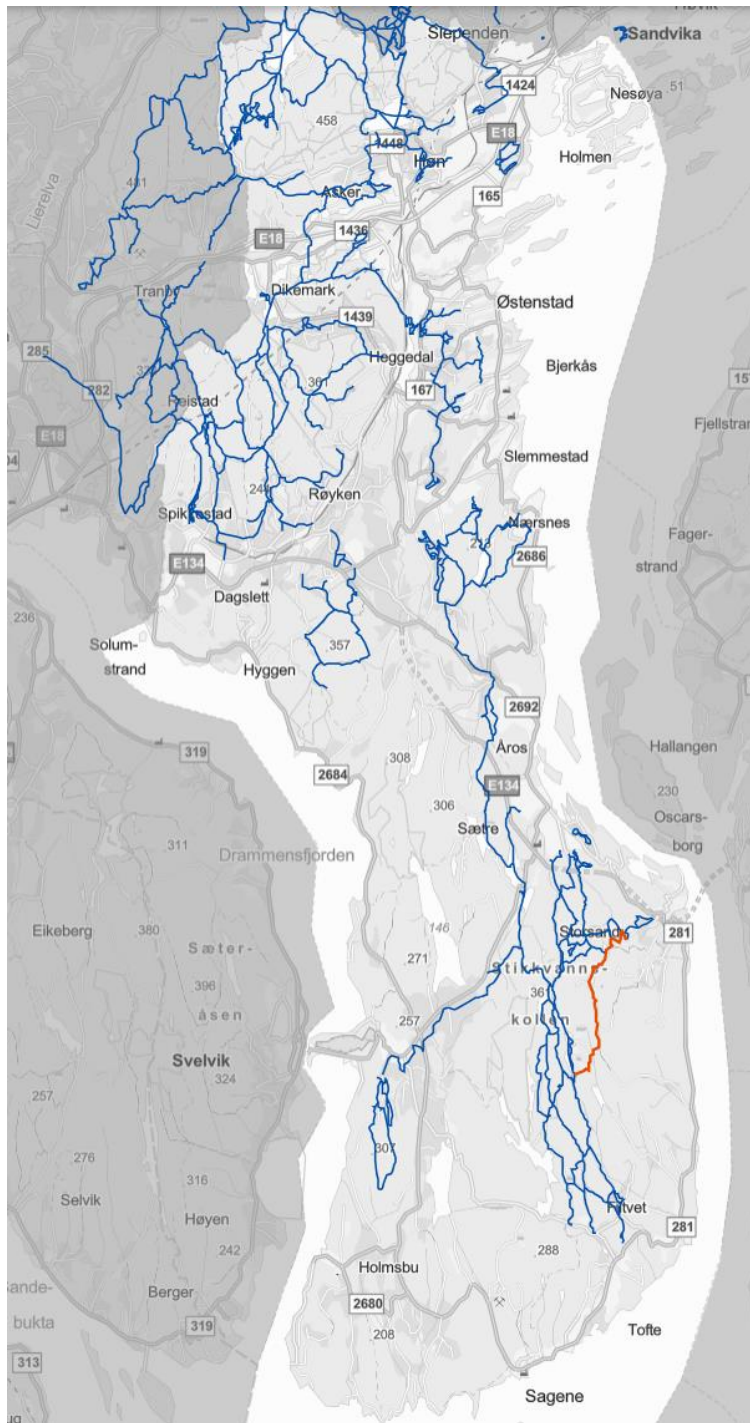
Rundtur Høvikvollen- Båtstø er en fin rundtur, men trenger spesielt tilrettelegging mellom Høvikskogen og utfartsparkeringen på Høvikvollen (langs vannene).

Tilgjengelighet 2023 for elektrisk rullestol friluft, Grytnes- Stikkvann. Norgeskart

Turen langs grusveien Grytnes-Stikkvann er en fin tur for elektrisk rullestol. Turen kan gå nesten til midten på Stikkvann. Det er tatt initiativ til å omgjøre et bygg til universelt tilrettelagt hytte på østsiden av vannet.

4 Skiløyper vinter

Det finnes i overkant av 300 kilometer med preparerte skiløyper i nye Asker. Disse finnes i hovedsak i Vestmarka, Kjekstadmarka, og Hurumskogene. I tillegg prepareres det løyper i mange nærområder når forholdene tillater det. Eksempler er Bårsrudmarka, Eidjordene, Vardåsen, Herstadhei og Sætre.

I henhold til Markaloven krever etablering av løyper som medfører større terrenginngrep, en reguleringsplan.

I Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer legges det opp til å beholde dagens skiløyper, med kun enkelte små justeringer.

Det er et mål å opprettholde lokale skitraseer i nærheten av der folk bor, slik at en begrenser behovet for transport.

«Mateløyper» fra boligområder og inn i løypenettet prioriteres.

På grunn av klimaendringer kan det være aktuelt å gjøre om lysløyper, som i utgangspunktet var for ski, til sykkelsti eller tursti.

Det er også et potensiale for å omgjøre nedlagte lysløyper til akebakker eller «labbeløyper», det vil si lavterskel-turstier vinterstid som prepareres med tilpasset løypemaskin (Snowdog) eller snøskuter.

Labbeløyper kan anlegges utenfor byggesonen eller på frossen mark.

I skiløyper må vegetasjonen ryddes i et bredere belte, enn langs en enkel sti. I enkelte skiløyper, særlig i nærområder, er det aktuelt å tilrettelegge slik at løypene kan brukes på lite snø. Drenering kan være aktuelt enkelte steder.

Skiløypene driftes i 2023 hovedsak av Skiforeningen og Hurum Turistforening, som stiller med mannskap og utstyr. Enkelte idrettsklubber og foreninger kjører også skiløyper. Ut over Merkehåndboka har Skiforeningen en Håndbok for tilrettelegging i marka.

Mildere vintre og mindre snø – særlig i lavlandet, gjør det mer utfordrende å tilrettelegge for skigåing og vinteraktiviteter. Å anlegge skiløyper på skogsbilveier kan bli mer aktuelt. Da unngår en unødig grøf팅 og det blir enklere å lage løyper ved lite snødekke. Dette krever et tett samarbeid mellom skogbrukere, løypekjørere og informasjon til brukere for å unngå brukerkonflikter.

4.1 Ny driftsmodell for vinter

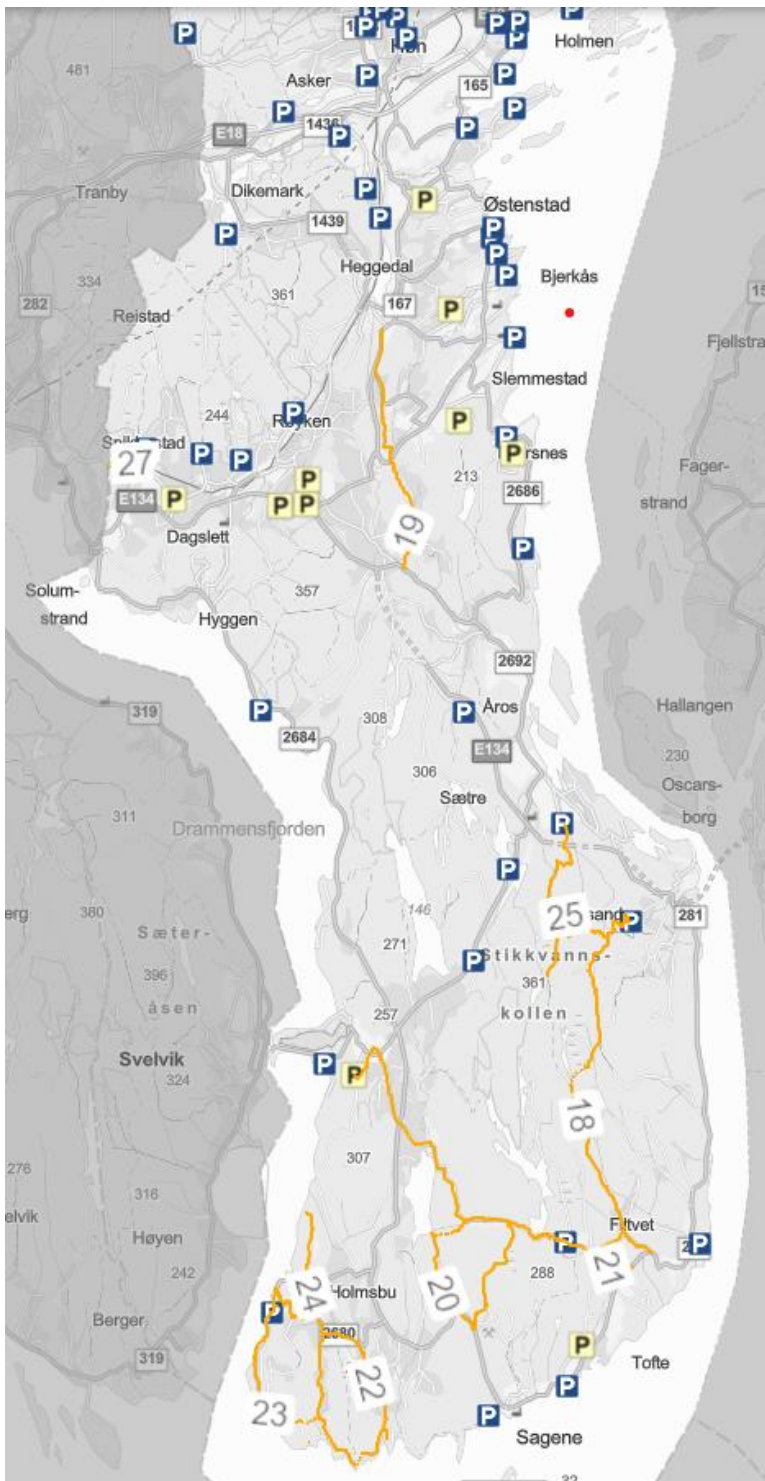
Det er ønskelig med en bærekraftig og sentral koordinering av drift og vedlikehold av skiløypene. Planen beskriver ny modell for drift:

- En hovedaktør er ansvarlig for driften ovenfor kommunen.
- Aktøren gir opplæring og følger opp lokale rodeansvarlige (lag og foreninger, løypebaser) som har ansvar for enkelte traseer.
- Hovedaktøren har ansvar for å inngå grunneieravtaler.
- Kommunen drifter i tillegg et sentralt arkiv for alle grunneieravtaler.

Tabell over skiløyper og dagens aktører

Aktør	Område
Skiforeningen	Vestmarka Kjekstadmarka Nærområdet Asker N
Hurum TF	Hurumskogene
Herstadhei TF	Villingstadåsen
Huringen	Klokkarstua
Bødalen IF	Bårsrudmarka
Gråbein IF	Sætre

5 Sykkel

Kart over forslag til sykkel-turruter på grus

Asker kommune har et overordnet mål om å øke andelen gående og syklende.

I arbeidet med å tilrettelegge for sykkel, ønsker vi å differensiere brukerne. I friluftslivet tilrettelegger vi for to målgrupper; 1) Syklister på grus og 2) Syklister på sti.

Asker kommune vil i første omgang prioritere gruppe 1) syklister på grus, siden dette når en bredde av brukere, både familier og tursyklister.

I samarbeid med grunneiere legges det opp til å knytte sammen ulike grusveier i marka med trillestier, for å lage gjennomgående sykkelruter og rundturer. Asker sør vil bli prioritert.

Det er ønskelig å etablere en gjennomgående turrute for sykkel fra nord til sør i kommunen, med overnattingsmuligheter, tilsvarende fotturen «Asker på langs».

Det legges vekt på å unngå mulige konflikter mellom gående og syklende.

Det er kommet tilbakemeldinger på utfordringer med sykling i plantefelt ol. Dette kan bedres gjennom senere tilrettelegging for stisykling i utvalgte områder og bedre informasjon om hensyn til skogsdrift.

I hovedsak blir det satt opp informasjonskart over sykkelrutene ved naturlige startpunkter (QR-turforslag). Et eksempel på dette er satt opp av Vårsol Velo ved Teiglen.

Rutene med turbeskrivelser legges inn i digitale løsninger i samarbeid med Skiforeningen og andre aktuelle samarbeidspartnere.

Enkelte hovedruter merkes med skilt, som Tofte-Røskestadvannet, Røskestadvannet-Hurum Mølle, rundturer på Rødtangen/Holmsbu, i tillegg til hovedruter i Vestmarka. Stolpejakt for sykkel kan være et tilbud.

Det må etableres grunneieravtaler og avtaler om vedlikehold av skilting.

Fra frivilligheten har det kommet innspill om å utrede etablering av et større anlegg for terreng/stisykling i eksempelvis Dikemarksområdet, Follestad eller ved Grønsand, etter modell fra Trysil. Dette er avhengig av interesse blant grunneiere og næringsliv. Det finnes i dag et anlegg for sykkelcross i Kjekstadmarka ved Spikkestad i regi av IL ROS sykkel. I tillegg finnes en meget bratt flytsti i kanten av Vardåsen skisenter, bygget av frivillige i Asker sykkelklubb.

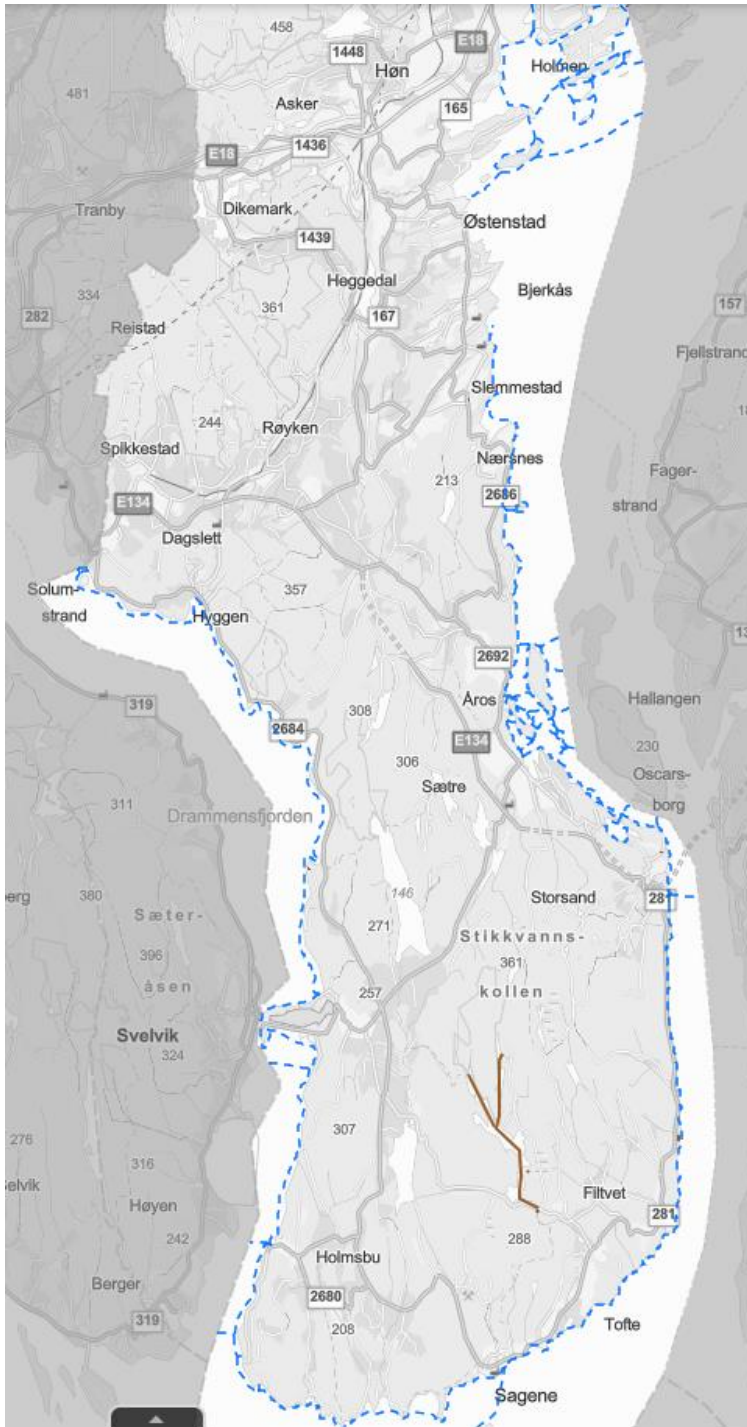
For å unngå konflikter mellom stisykling, turgåere, og mellom stisykling og skogsdrift, kan det være aktuelt å ha et felles forum på tvers av interessegruppene for å drøfte egnede områder.

Tabell over aktører sykkel

Aktør	Område
NOTS Norsk organisasjon for terrengsykling	Norge/Asker
Asker sykkelklubb	Asker nord
IL ROS sykkel	Midtre Asker
Vårsol Velo	Midtre Asker
Skiforeningen	Informasjon og turforslag

6 Padling

Kajakkpadling og padling i kano har siden starten på 1930 tallet bare blitt mer og mer populært. I Asker padler mange kajakk i egen regi, mens en del leier kajakk via Asker skiklubb kajakk, DNT Oslo og Omegn, eller DNT Drammen, ved Gyldenløve padleklubb. Oslofjorden Friluftsråd (OF) leier ut kajakkplasser. Det finnes også private aktører som tilbyr utleie, kurs og fellesturer. Padling foregår både langs kysten og på innlandsvannene.

Bærbare oppblåsbare Packrafts gjør det enklere å ferdes mellom vannene.

Asker kommunes hovedoppgave når det gjelder friluftslivets ferdselsårer og padling, er å sørge for økt tilgjengelighet til strandsonen og fjorden for alle. Dette innebærer blant annet, i samarbeid med ideelle aktører, å legge til rette for at innbyggere og gjester enkelt og rimelig får leie kajakk, kajakkplass eller trille egen kajakk ned fra parkeringsplassen og ut i sjøen eller vannet (maks 100 m til tilgangspunkt). Målet er i størst mulig grad å unngå transport av kajakken og at folk gjerne deler kajakk med andre.

Kommunen ønsker, i samarbeid med frivilligheten, å tilrettelegge enkelte padlehuker, teltsteder og toalett/renovasjon, for å korte ned avstandene mellom overnattingsplassene. F. eks Torvøya og ved Mørkvann og Langvann dersom grunneier tillater.

Informasjonsskilt om padletilbudet settes opp ved de mest brukte tilgangspunktene. (Se DNT Drammens forslag for Drammensfjorden ytre-sør). Det må inngås avtaler med Skjærgårdstjenesten om tilsyn med padlehuker, skilt ol.

Padleforbundet og friluftslivsorganisasjonene har

samarbeidet om å utvikle en ro- og padleled for Oslofjorden. En ro- og padleled betyr en rute for padleturer, der leden er det som knytter de lokale rutene sammen. I Oslofjorden har

prosjektet foreløpig kartlagt og tilgjengeliggjort 3120 km med padleruter fordelt på 245 ruter. (Ro- og padleled Oslofjorden). Det er kartlagt ruter langs hele Askers kyst.

I Ro- og padleleden kan du finne relevant informasjon om turer, for eksempel viktige ting som tilgangspunkter og parkering, overnattingssteder, padlehuker, butikker, toaletter, dusj, muligheter til å kvitte seg med søppel og avfall, og hva som finnes av severdigheter på turstrekningen.

Appen «Padleruter» viser graderte turer etter lengde på turen, hvor eksponert turen er (grønn er f.eks. innaskjærs) og hvor langt fra land turen går. Hensikten med graderingen er å tilby padleruter hvor man velger ruter etter ferdighetsnivå. Rutene viser også punkter hvor man må passe litt ekstra på, f.eks. mye sjø ved kryssing av led eller runding av odder. Turforslag finnes også på f.eks. Ut.no.

Ruter i padleleden
Drammenselva og fjorden

Velkommen til padleleden i Drammenselva, Uterve og Drammensfjorden

Da står nå ved et av de mange tilgangspunktene for padlere og andre som liker å utforske vann og land. Her finner du informasjon om de ulike ruter og tilgangspunktene til dem. Ruterne på denne kartet er også for padling med kano.

På denne turen finner du kart med oversikt over turen. Disse ruterne følger ruter i padleleden i Drammenselva. De fleste delene er ruter og utgangspunktene på UT.no. Alle ruter er ruter og utgangspunktene.

Padleleden starter i Holmsbu (over ikke kommuner). Den følger et av mange ruter ved Drammen og fjorden videre ut til Skjerve og Sande.

Blir du å dekke opp strøkene med Drammenselva i kortere etapper er det flere utgangspunkter ved Skjerve, i Skjerve og Solbergelva. Turen ved Drammen er for de fleste ruter som vil være utgangspunkt på varme sommer, tørre høst og kalde vinterdager.

Hvis du vil bruke ruter har du muligheten til å se ruter i turen til Skjerve (f.eks. på UT.no) eller ruter og kan finne ruter på de utgangspunktene. Ruterne er også et flott utgangspunkt når du skal følge ruter videre ut i Drammenselva.

På turen av fjorden i kommunene Lier og Asker ligger tilgangspunktene på ruter og kart. Du kan finne ruter ved Skjerve, Engene, Jendel, Drammenselva, Skjerve og Holmsbu på de utgangspunktene. Hvis du vil se ruter på fjorden i Drammen kommunen fra Skjerve eller Engene via Kvernstranda, Tungen, Tungen, Skjerve, Skjerve, Skjerve, Skjerve og Holmsbu på ruter ved Skjerve.

Alle ruter i kommunene vil de er godt tilrettelagt for utøverne og ruter og kart på ruter.

Blir du å dekke opp strøkene med Drammenselva i kortere etapper er det flere utgangspunkter ved Skjerve, i Skjerve og Solbergelva. Turen ved Drammen er for de fleste ruter som vil være utgangspunkt på varme sommer, tørre høst og kalde vinterdager.

Padleruter

Rute	Lengde	Utgangspunkt
Holmsbu - Drammen	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Skjerve	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Engene	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Jendel	12,5 km	Holmsbu
Holmsbu - Drammenselva		

Rødvannshyttene i Hurummarka ligger som en stopp på padleturen fra Røskestadvannet via Langvann og til Rødvannet. Hyttene har kanoer/båt, og leies ut av Søndre Hurum Jeger og fiskeforening. Foto: SHJFF

Asker skiklubb's kajaksenter på Holmen. Foto: Heidi K.S Rustand

7 Klatre- og buldrefelt

Foto: Klatring i Hyggen, Norsk klatring

Asker kommune er en populær destinasjon for klatring utendørs med sine sva og vegger i granitt. Her finnes både boltede ruter og ruter for naturlig sikring. Uteklatring er en friluftaktivitet som har hatt en økning i antall utøvere de siste årene. Dette er tydelig på klatrefeltene med flere brukere. Feltene i Asker er populære både hos lokale klatrere og klatrere fra hele Osloregionen. Aktiviteten er i stor grad egenorganisert, men det arrangeres også klubbklatring og klatrekurs. I Asker er Røyken og Hurum klatreklubb, Drammen klatreklubb og Kolsås klatreklubb spesielt aktive, samt DNT fjellsport.

Ved utvikling av klatrefelt har klatremiljøet selv dialog med grunneiere og inngår avtaler for oppsetting av bolter, parkering og lignende. Her spiller klatreklubbene en viktig rolle med blant annet kunnskap og bidrag til utstyr for å sette bolter og toppankre. Klubbene bidrar også med rebolting av klatrefelt når et er behov for det etter 20-25 år. Informasjon om ruter, adkomst, parkering osv. til de ulike klatrefeltene er samlet i klatreførere, ofte utgitt av klareklubbene. Klatrefeltene i Asker er blant annet med i klatreføreren Drammensgranitt (2023), utgitt av Drammen klatreklubb. Klubbene drifter også nettressurser med oppdatert informasjon om klatrefeltene.

Det er rundt 13 klatrefelt i kommunen. De største og mest populære feltene er Hyggen og Vardåsen. Feltene ligger ofte nær bebyggelse eller i populære turområder. Dette gir tilgang på fin klatring i hverdagen, men gir også utfordringer med tanke på parkeringsmuligheter, toalettfasiliteter og søppelhåndtering ved feltene med stor trafikk.

De senere år har Asker også utviklet seg til å bli et viktig område for det som kalles buldring. Her klatres det på mindre klipper og steiner hvor det ikke trengs tau eller sikringsutstyr, ut over en bærbar sikkerhetsmatte som beskytter mot korte fall. Denne aktiviteten foregår i mindre grad i regi av klatreklubbene. Til dels finnes en oversikt over [buldrefeltene digitalt](#)

Det er viktig å få kartlagt og kartfestet områdene for både klatring og buldring, slik at de inngår i en helhetlig forvaltning av friluftslivsinteressene.

8 Målpunkter

Utsiktspunkt Knivsfjell Foto: Heidi KS Rustand

I Handlingsplanen for friluftslivets ferdselsårer, skal målpunkt kartlegges. Målpunkt er både steder der det er naturlig å starte, og avslutte en tur.

Det kan være holdeplasser for offentlig transport, innfallsporier eller friluftsporier, utfartsparkering, kajakkutsett (tilgangspunkter), båtutsett osv.

Målpunkt kan også være attraksjoner og steder som motiverer til bruk av ferdselsårene.

Eksempler på slike steder er utsiktspunkt, kulturminner, naturminne, kunst, klatrefelt, fiskeplass, badeplass, rasteplass, offentlige brygger, aktivitetspark, gapahuk, «landingsplass» for kajakk, akebakker, padlehuk, teltplass, hengekøye plass, foreningshytte, ubetjente, selvbetjente og betjente hytter, privat utleiehytte, campingplass, serveringssted, matbutikk, gjestehavn, naturhavn, turpost/trimkasse/stolpejakt osv.

Skoler, barnehager, eldrecenter, sykehus og andre institusjoner kan ha glede av tilrettelagte ferdselsårer og friluftsområder i nærheten. De som er stengt i helgene, kan ha ledig parkeringskapasitet. Institusjoner kan også betraktes som målpunkter. Det samme gjelder steder med turistinformasjon, utstyrsleie, kortsalg/nøkkelutlevering osv. (Veileder Friluftslivets ferdselsårer).

I Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer fokuserer vi i første rekke på målpunkter som utfartsparkeringer, toaletter, hytter, kollektivpunkter, og eksempler på turmål som kan videreutvikles i samarbeid med grunneiere, frivillighet og andre.

8.1 Utfartsparkeringer

Sem utfartsparkering. Foto Heidi KS Rustand

Ikke alle kan sykle eller bruke kollektiv transport når de skal ut i naturen. Asker kommune har ansvar for over rundt 30 utfartsparkeringer ved friluftsområder, se oversikt. De fleste tilbyr gratis parkering, men gjerne restriksjoner på hvor lenge du kan stå parkert. Alle bør ha tilgjengelige HC-plasser.

Paragraf § 4 i Friluftsløven sier at det er tillatt å parkere i utmark langs offentlig vei, så lenge det ikke volder nevneverdig skade eller ulempe. Men, med flere friluftslivsbrukere som utforsker den flotte marka og kysten vår, og et våtere klima, har det vist seg nødvendig å styrke vedlikeholdet og tilrettelegge flere parkeringsplasser. Det er også nødvendig å formalisere gamle uformelle avtaler med private grunneiere, og avsette arealer til utfartsparkering i arealplanleggingen.

Det er behov for flere utfartsparkeringer i Asker sør. For eksempel trengs det parkering som fortsatt sikrer tilgangen til de flotte sandstrendene, Preusserstranda, Sandbukta og Ertsvika. Enkelte parkeringsplasser mangler tydelig skilting og oversiktskart over nærområdet.

8.2 Toalettbygg

For å motivere til aktivitet, forebygge forsøpling og legge til rette i friluftsområder med mange brukere, har Asker behov for flere friluftstolett. Vedlikehold og drift av toalettbygg er en viktig del av friluftsanleggene, men også kostnadsdrivende.

Det er behov for å kartlegge om det bør bygges flere toalettbygg langs Kyststien og ved Mørkvann. Toalettene skal være universelt utformet der en kommer til med elektrisk rullestol. Det er nødvendig med tilfredsstillende toalettbygg for Preusserstranda og ved enkelte klatrefelt. Samarbeid med lokalt næringsliv kan være aktuelt.

8.3 Ubetjente DNT-hytter i marka

Hovdehytta Foto: DNT.

Ubetjente hytter er bærekraftige tilbud som senker terskelen for å få tilgang til hyttelivet og som bidrar til sambruk. Hyttene leies ut av DNT og åpnes med DNTs standardnøkkel. Alle kan bruke hytta, men det er medlemmer av DNT som får tilgang til nøkkelen, og du må forhåndsbestille plass på hytta via UT.no. Hyttene leies ut hele året.

Det er ønskelig å etablere flere ubetjente hytter, spesielt i marka og langs kysten i midtre Asker og Asker sør. Turforslaget «Asker på langs» trenger overnattingstilbud underveis.

Pr. 2023 drifter DNT Oslo og Omegn/Asker Turlag fem ubetjente hytter i et samarbeid med kommunen:

Navn	Sted	Senger	Drikkevann	Strøm	Annet
<u>Wenzelhytta</u>	<u>Vardåsen ved alpinbakken</u>	<u>4</u>	<u>Nei</u>	<u>Nei</u>	<u>Gapahuk 15 plasser</u> <u>Maler Gustav Wentzel sin hytte</u>
<u>Halvorsenhytta</u>	<u>Tveitersetra</u>	<u>9</u>	<u>Nei, kokes</u>	<u>Ja</u>	<u>Hengekøye park</u> <u>Komponist Johan Halvorsen sin hytte</u>
<u>Småvannsbu</u>	<u>Kjekstadmarka</u>	<u>4</u>	<u>Nei, kokes</u>	<u>Nei</u>	<u>Familievennlig</u> <u>Gammel direktørhytte for Dikemark sykehus</u>
<u>Hovdehytta</u>	<u>Vestmarka</u>	<u>6-8</u>	<u>Nei, kokes</u>	<u>Nei</u>	<u>Familievennlig</u> <u>Milorg-hytte</u>
<u>Sjåførboligen</u>	<u>Elnestangen</u>	<u>11</u>	<u>Ja</u>	<u>Ja</u>	<u>Kajakutleie fjorden</u> <u>Håkavika- Fritjof Nansens enke, Sigrun Nansen bolig</u>

8.4 Kystledhytter i Asker

Bakkeskjær foto:OF

Oslofjordens Friluftsråd (OF) drifter seks kystledhytter innenfor Asker kommune. Disse ubetjente hyttene er åpne vår-sommer-høst, og bestilles via [friluftsrådets nettsider](#). Medlemskap som Oslofjordvenn gir mulighet for forhåndsbestilling. Å overnatte på en kystledhytte er fint å kombinere med en lengre vandring langs Kyststien.

Pr. 2023 drifter OF seks kystledhytter i Asker:

Navn	Sted	Senger	Drikkevann	Strøm	Annet
Bakkeskjær	Holmsbu	<u>6</u>	<u>Nei</u>	<u>Nei</u>	<u>Øy, Robåt</u>
Butikken	Langåra (N)	<u>20</u>	<u>Ja</u>	<u>Ja</u>	<u>Øy, Rutebåt</u>
Fiskerhytta	Sandspollen	<u>4</u>	<u>Nei</u>	<u>Nei</u>	<u>Friområde</u>
Livestua	Hernestangen	<u>5</u>	<u>Nei</u>	<u>Ja</u>	<u>Strand</u>
Erlingbua	Hernestangen	<u>3</u>	<u>Nei</u>	<u>Ja</u>	<u>Strand</u>
Ranvikholmen	Langåra	<u>4</u>	<u>Nei</u>	<u>Nei</u>	<u>Øy</u>

Det er ønskelig å etablere flere kystledhytter/ubetjente hytter, gjerne strekningen Tofte-Rødtangen.

8.5 Foreningshytter

Stikkvannshytta Foto: Hurum Turistforening

Flere lag og foreninger leier ut hytter til medlemmer og andre og/eller har servering i helgene, gjerne søndager i sesong. Dette er viktige turmål hele året langs friluftslivets ferdselsårer. Flere av hyttene har åpne arrangementer i løpet av året.

Eksempler på foreningshytter pr 2023:

Navn	Område	Driver	Senger	Servering	Strøm
<u>Blåfjellhytta</u>	Kjekstadmarka	GUI Sportsklubb	16	Ja?	Ja
<u>Herstadhei Turisthytte</u>	Villingstadåsen	Herstadhei Turisthytteforening	0	Ja	Nei
<u>Rødvann</u>	Hurummarka	Naturvernforbundet Hurum		Nei	Nei?
<u>ROS-hytta</u>	Kjekstadmarka	ROS-hytta	0	Ja	Ja
<u>Rødvannshyttene</u>	Hurummarka	Søndre Hurum NJFF	8-10	Nei	Nei
<u>Stikkvannshytta</u>	Hurummarka	Hurum Turistforening	0	Ja	Ja
<u>Solvik</u>	Vollen/Bjerkås	Røde Kors	12	Nei	Ja
<u>Vestlia</u>	Vestmarka	Asker Skiklubb	35	Ja	Ja

Bryggerhuset på Tvetter gård drives som kafe i et samarbeid mellom NaKuHel og DNT Asker Turlag (byggene eies av Asker kommune). Hovedhuset på Tvetter leies ut til selskapslokaler.

NaKuHel driver også kafeen Smia og forsamlingshuset Verkstedet, som er en del av kommunens eiendom på Sem.

Solli gård i Vestmarka eies av kommunen og leies ut til private. De driver kafe, overnatting, riding og leier ut selskapslokaler. Kommunen har også andre bygg ved friluftsområder som leies ut til private aktører.

Flere skogeiere og andre leier ut koier, hytter og jakt og fiske i marka via Inatur.no og finn.no. Disse hyttene supplerer tilbudet langs stiene og skiløypene. Overnattingstilbudene kan inngå i satsingen på naturbasert reiseliv.

Asker har mange fiskevann, hvorav flere følges opp av jakt- og fiskeforeninger og grunneiere. Man trenger ikke fiskeravgift for å fiske i ferskvann der det ikke er laks, sjørørret eller sjørøye. Da trenger du kun lokalt fiskekort eller tillatelse av grunneier/fiskerettshaver. Se; <https://www.niff.no/fiske/fiskeregler>.

8.6 Dagsturhytter versus overnattingshytter

Den ordinære spillemiddelordningen, stiftelser og andre kan inngå i et spleiselag for å bygge hytter som turmål for dagsturer. Slike dagsturhytter kan bidra til økt bruk av nærområdet. Rom og fasiliteter beregnet på overnatting er ikke tilskudds berettigede. Det kan være aktuelt med dagsturhytte, f.eks. på en av utsiktsåsene i Asker. En slik hytte krever jevnlig tilsyn.

Foto: Dagsturhytta «Ørneredet». Stavanger kommune.

Spillemiddeltilskudd til overnattingshytter ved kysten og i lavlandet kan søkes av foreninger tilknyttet Friluftsrådernes Landsforbund, Oslofjorden Friluftsråd og Norsk Friluftsliv, med friluftsliv og fysisk aktivitet som hovedformål. Driftsavtaler og grunneieravtaler må gjelde i 30 år. Se Anleggsregisteret.no

Det kan søkes om tilskudd til nærmiljøanlegg som er fritt, allment tilgjengelig for egenorganisert idrett og fysisk aktivitet. Målgruppen er særlig barn og ungdom (6-19 år), men også lokalbefolkningen ellers. Man kan også søke til turstier og aktivitetsanlegg.

Tverga er et ressursenter for egenorganisert aktivitet. Senteret jobber med å bistå kommuner og frivilligheten med å tilrettelegge for nye typer aktiviteter innen friluftsliv og fysisk aktivitet. Kommunen vil inngå et tettere samarbeid med Tverga.

8.7 Gapahuker, padlehuker, telt og hengekøyeplasser

Å overnatte i hengekøye er en populær aktivitet i Asker. Halvorsenhytta har et eget hengekøyeanlegg for 8 personer. Områder som for eksempel Sagene-Østnestangen, Vardåsen nord, Kjekstadmarka og Elnestangen er mye brukt av familier og ungdom. Det er ønskelig å legge til rette for noen flere kjente plasser for telt og hengekøyer, slik at andre plasser ikke får for høy belastning.

Padlehuks Foto. DNT

Felles helårsgodkjent bålplass, og toalett og renovasjon i nærheten kan være nødvendig på de mest brukte stedene. Enkelte av områdene, f.eks. Mørkvann kan tilrettelegges med padlehuks, toalett og helårsgodkjent bålplass for å unngå økt slitasje.

8.8 Helårsgodkjente bålplasser

Med tørrere vårmåneder og høstmåneder er det blitt et økt behov for å anlegge *bålplasser* brannvesenet har *godkjent* for *helårsbruk*, ved de mest brukte utfartsstedene langs ferdselsårene. Disse har rundkamp (store steiner), drenering med grus, et dypt underlag med puk for å unngå at bålet brenner nedover i bakken, og minst 4 meter mellom bål og vegetasjon.

Asker hadde i 2023 ingen godkjente plasser, men bålplassen i Borgenveien 100 er anlagt slik. Foto: Heidi Rustand

8.9 Turmål

Interessante turmål langs stier, løyper og leder er viktige for å motivere ekstra til fysisk aktivitet og naturopplevelser. Under planarbeidet har kommunen fått forslag fra alt fra rehabilitering av Stikkvannstårnet (gammelt branntårn og Hurums høyeste punkt), merke til Minnelunden ved Høymosedalen, toalett på Ertsvika til tilrettelegging på Rødtangen. Slike tiltak vil bli prioritert opp imot ulike friluft- og idrettsanlegg i handlingsprogrammet, og krav til vedlikehold må følge saken.

Opplevelser underveis langs stien kan også være motiverende, slik som «Trollturen rundt Vesledammen», skilt med historien bak «Bjørnehiet», kulturhistoriske opplevelser, en klatreløype eller bålplass. Tiltak kan gjerne gjennomføres som et spleiselag mellom stiftelser, næringsliv, frivilligheten, grunneier, fylket, stat og kommunen.

9 Behov for samarbeid på tvers av kommunene

DNT Oslo og Omegn og Oslofjorden Friluftsråd (OF) drifter 21 sommerhytter på Lågøya på vegne av Sparebankstiftelsen. Øya ligger på østsiden av Oslofjorden, i Frogn kommune, utenfor Fagerstrand, og nås med egen båt eller kajakk fra Nærnes/Båtstø/Sætre eller ferje fra Oslo. OF drifter også flere hytter på Håøya (Oslo kommune største eier) og Bergholmen i Frogn kommune. Øyene ligger rett utenfor Askers kyst, og er attraktive for Askers befolkning og turister. Samtidig ligger Skogsborg, Torvøya og Gråøya rett innenfor øyene.

Det er igangsatt et samarbeid på tvers av Asker kommune og Frogn kommune, via OF, for å gjøre øyene mer tilgjengelig for alle, også for dem uten egen båt. Prosjektet ønsker å bidra til inkludering på tvers av sosiale lag og ulik bakgrunn. Aktuelle tema er hverdagsturisme, grønn kortreist turisme, ferie for lavinntektsgrupper, personer med funksjonsnedsettelse, barnevern og andre, samarbeid med lag og foreninger, historieformidling og bedre rutebåttilbud.

DNT drifter Svartvannshytta som ligger 6 km innenfor Vestmarkssetra i Bærum kommune. Mange Askerbøringer besøker de private serveringshyttene i Bærum; Gupu og Furuholmen. OF drifter kystledhytta Svelvikstrømmen som ligger i Svelvik, vis a vi Verket. Pilegrimsleden og flere historiske veifar som Kongeveien (Sølvveien) går fra Kongsberg, via Øvre Eiker, Drammen, Lier, Asker, Bærum, og frem til Oslo. Det kan derfor være viktig med et samarbeid rundt transportbehov, tilrettelegging og informasjon på tvers av flere kommuner.

Sambruk: Utleie av Kajakk på Elnestangen. Foto: DNT

10 Informasjon om turmuligheter og allemannsretten

Kartlegging i forbindelse med planen viser at kommunen mangler helhetlig informasjon om turmuligheter og om allemannsretten og sporløs ferdsel.

10.1 Først tilfredsstillende infrastruktur, - deretter ny markedsføring

Arbeidet med Friluftslivets ferdselsårer, handler først og fremst om å tilrettelegge åpne anlegg for innbyggerne og friluftslivsorganisasjonenes «treningstid». Men friluftsanleggene kan også benyttes av opplevelsesnæringen, etter avtale med anleggseier, og så lenge aktiviteten ikke fortrenger andre, eller belastningen på naturen blir for stor.

Temaplan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv og Handlingsplan for reiseliv og opplevelsesnæring i Asker understreker behovet for å koordinere arbeidet med utvikling av destinasjoner for natur og aktivitetsbasert turisme, med kommunen, og med friluftslivsorganisasjonenes arbeid med å tilrettelegge aktivitetstilbud, friluftsanlegg (infrastruktur), og markedsføre friluftslivstilbudene.

Sammen med ulike attraksjoner, aktivitetsmuligheter, overnattingsmuligheter, kurs, kultur- og friluftslivssarrangement, kan en felles satsning bidra til å gjøre Asker til en mer attraktiv bygd å reise i eller til, - synliggjøre muligheten for kortreiste ferier.

Reiselivsplanen anbefaler å vente med markedstiltak mot nye målgrupper til samarbeid og infrastruktur er mer på plass. Utvikling av infrastruktur og produkter vil bli prioritert først, frem til 2026.

10.2 Besøksforvaltning

Informasjon og markedsføring (og tilrettelegging) er viktige virkemidler i besøksforvaltning. Det vil si å legge til rette for og styre bruken av et naturområde slik at det ivaretas, samtidig som opplevelsen for de besøkende skal bli best mulig og den lokale verdiskapningen bli størst mulig.

Bedre informasjon kan føre til økt bruk, men også større slitasje. Samtidig er informasjonsskilt, brosjyrer, digitale apper med kart og turforslag, bærekraftige arrangementer og tilrettelegging, med på å forebygge slitasje utenfor ferdselsårene. Vi kan lede brukerne utenom de områdene vi ikke ønsker stor ferdsel i, f.eks. av hensyn til dyreliv, flora, næring og sikkerhet.

10.3 Målgrupper

Friluftslivets ferdselsårer kan brukes til å gjennomføre sammenhengende turer, helgeopphold, arrangementer og dagsturer tilpasset behovene til ulike målgrupper. Primærmålgruppen er egne innbyggere, 98 000 personer pr 2023. Sekundærmålgruppen er Oslo regionen, en befolkning på 1,7 millioner, innen ca. to timers reisevei fra Asker.

Handlingsplan for reiseliv og opplevelsesnæring i Asker deler innbyggere inn i flere grupper med ulike behov, blant annet:

«**Aktive i naturen**» - de har behov for å være aktive, men setter også krav til naturopplevelsen og liker friluftslivskonseptet. Lokalmat, lokal kultur og historie er viktig. (ungdom, voksne og seniorer).

«**Familier**» - de skal ha opplevelser sammen, er opptatt av fleksible løsninger og å pleie flokken. Familier deles gjerne i tre mindre grupper etter alderen på barna.

I Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2035 fokuserer vi i tillegg på målgruppen;

«**Ny i Asker**» - nye innbyggere i Asker som ønsker å bli mer lokalkjent eller finne et lavterskeltilbud, som vil i gang med en enkel, rimelig fysisk aktivitet, men som gjerne trenger litt ekstra veiledning eller behov for inkludering.

10.4 Tema

Det er tre hovedtema:

- 1) Inspirasjon og informasjon om friluftslivstilbudene.
- 2) Kunnskapsformidling om allemannsretten og sporløs ferdsel.
- 3) Status i arbeidet med å tilrettelegge for friluftslivet.

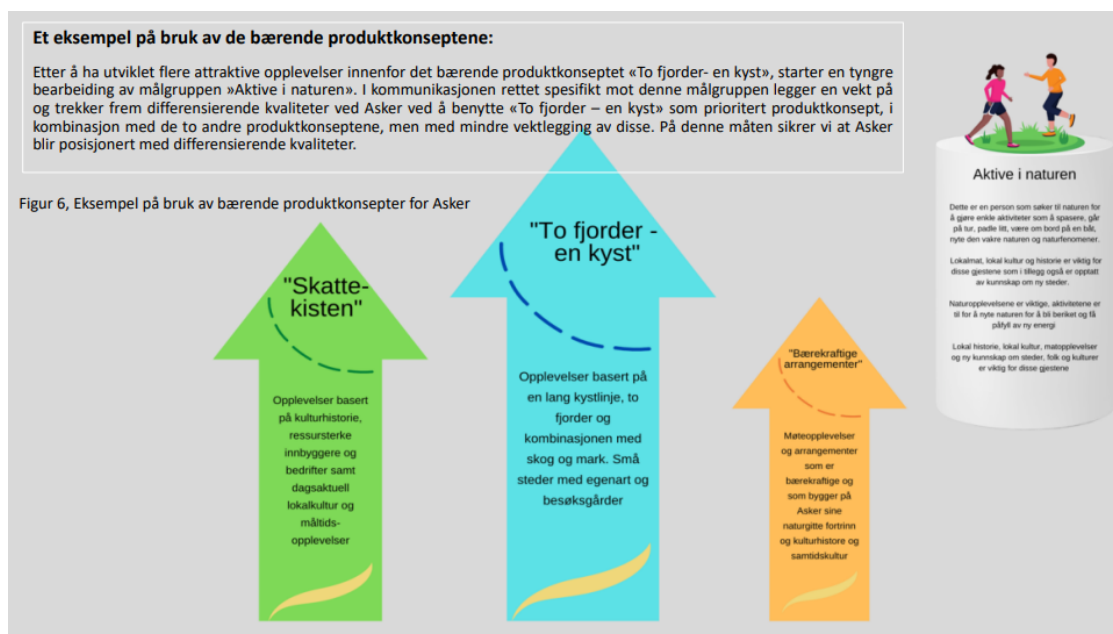
10.4.1 Inspirasjon og informasjon om selve friluftslivstilbudet

Det viktigste er informasjon om selve friluftslivstilbudet til innbyggerne i Asker kommune og området rundt. Fellesnevnerne kan være bærekraftige, kortreiste friluftslivsopplevelse» og «To fjorder- en kyst». Strategiske personlige fortellinger blir viktige.

Gode digitale løsninger, apper og sosiale medier, er de viktigste kanalene fremover. Kommunen vil benytte UT.no, aktivitetskalenderen «Hva skjer i Asker», FB, Instagram ol. Likevel vil det bli behov for noen fysiske planleggingskart, nærturkart og hefter med turforslag som supplement, og informasjon i Askermagasinet, presse og media. Det bør lages en bildebank fra de enkelte turrutene.

Ikke alle er digitale brukere, det vil derfor fremdeles bli produsert noe informasjonsmateriell og kart. I tillegg vil fysiske skilt og merking fortsatt være nødvendig.

Kommunen vil etablere et systematisk samarbeid med frivillige organisasjoner, naturbasert reiseliv, kulturliv, skoler, barnehager og innbyggertorgene om arrangementer og aktiviteter som markedsfører ferdselsårene for friluftslivet.

Figur: Handlingsplan for reiseliv og opplevelsesnæring i Asker «Sammen for Asker 2030».

Kommunen vil arbeide med tjenestedesign for å kartlegge informasjonsbehovet.

Budskap kan være:

- ✓ Turforslag, - f.eks. hvor starter turen og hvor går jeg/sykler jeg? Hvor setter jeg ut kajakken?
- ✓ Turmål (målpoint) – hva opplever jeg? Hva kan jeg gjøre der? Hvor booker jeg overnatting, leier kajakk osv.
- ✓ Hvor låner jeg utstyr?
- ✓ Allemannsretten/pliktene
- ✓ Sporløs ferdsel
- ✓ Turgrupper

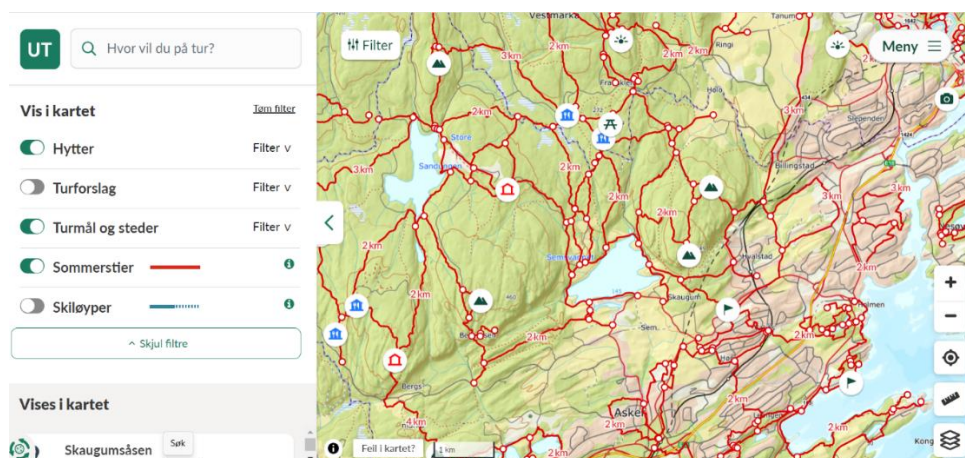
Sentrale kanaler for informasjon vil være apper som:

UT.no: Turplanleggeren er en gratis tjeneste fra Den Norske Turistforening (i samarbeid med Statskog, Friluftsrådernes Landsforbund, Miljødirektoratet og Kartverket). Appen har over 12.000 turforslag og 1200 hytter over hele landet. Turene er merket med vanskelighetsgrad, og man kan filtrere på sykkelturner, padleturer, skiturer ol.

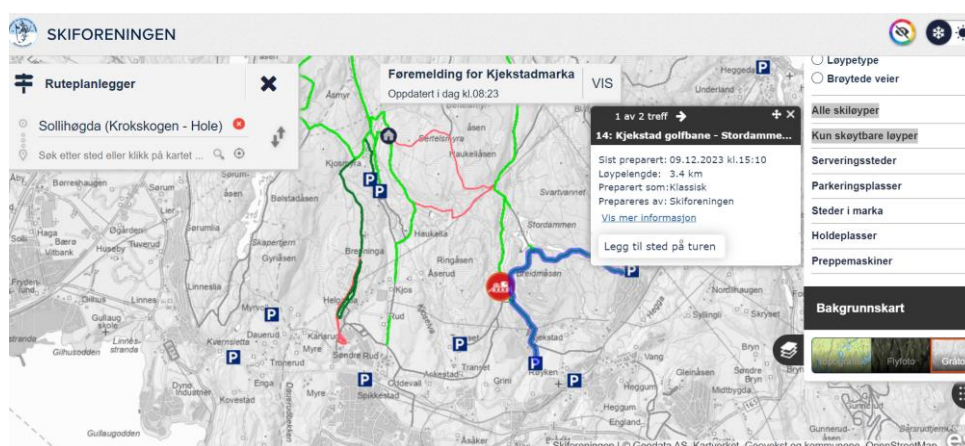
Med kartløsningen på appen kan du følge med på hvor du er, mens du går turen din. Du kan også planlegge nye turer. I appen kan du bruke [sjekkUT](#) til å registrere turposter du tar, turer du har gått, topper og hytter du har vært på, konkurrere med deg selv eller andre, eller skrive i digital gjestebok.

UT.no er koordinert med [Norgeskart](#), den nasjonale turrutebasen til Kartverket 1:50.000. Denne kan lastes ned gratis og benyttes offline av alle. Norgeskart og UT.no er plattformene

der kommunen i første rekke oppdaterer informasjon gjennom et samarbeid med DNT Oslo og Omegn. Kommunen samarbeider med Skiforeningen om oppdatert løypekart på [Skiforeningens ruteplanlegger](#) Appen iMarka gir også informasjon om sommer- og sykkelruter.

Figur: UT.no app

Figur: iMarka app

Andre apper for turtips:

Padleleden har [Appen «Padleruter»](#) med all informasjon om parkering, tilgangspunkter for kajakk, graderte turer osv.

Oslofjordens Friluftsråd har utarbeidet [Oslofjordkartet](#) med oversikt over kystledhytter, kajakkutsett, kajakkoppbevaring, i tillegg til kyststi osv.

[NJFF- appen](#) til Norges Jeger- og Fiskerforbund gir, sammen med [Inatur.no](#), oversikt over tilrettelagte fiskeplasser og båtramper, i tillegg til jakt- og fisketips og hytter.

Stolpejakten: Stolpejakten passer for både unge og gamle, og er tilrettelagt for de med funksjonsnedsetting. Man går på jakt etter stolper med QR koder rundt i nærmiljøet. Stolpejakten er en allmenntilgjengelig forening som skal bidra til økt fysisk aktivitet blant folk flest i hele landet. Stolpejakten er et gratis tilbud.

10.4.2 Informasjon om allemannsretten, plikter og sporløs ferdsel

Allemannsretten er hjemlet i Friluftsloven og en del av Norges kulturarv. Rettigheter er omtalt i Magnus Lagabøtes landslov fra 1274. Allemannsretten gir alle rett til å ferdes og oppholde seg i utmarka, men en skal opptre hensynsfullt. Det innebærer at en også har plikter en skal forholde seg til. I underkant av 70 prosent av befolkningen i Norge har middels til utmerket kunnskap om allemannsretten. Kommunen erfaring fra pandemien, er at ikke alle innbyggere kjenner til rettighetene og pliktene som følger av loven.

Kommunen har et ansvar for å fremme innbyggernes interesser for friluftsliv. Kommunen vil samarbeide med lag og foreninger nasjonalt og lokalt og grunneierrepresentanter for å gjøre allemannsretten og kunnskap om sporløs ferdsel kjent.

Det er viktig å benytte opplevelsesnæringens kanaler til å gi besøkende og lokalbefolkningen riktig og god informasjon om hvordan gjester skal ferdes i naturen. Ved eventuelt merking av stier som går i naturreservat kan man sette opp informasjonsskilt med oppfordring om å vise hensyn. Økt informasjon om hensyn ved skogbruk, beite og landbruk kan også være aktuelt.

Hvis du ferdes og raster i utmark, må du huske:

- å respektere ferdselsregler i friluftsliv- og naturvern-områder
- at noen steder er det utvidet båndtvang og adgangen til å tenne bål kan være begrenset, så sett deg inn i lokale bestemmelser
- å bruke etablerte raste- og teltplasser der dette er mulig
- å være forsiktig med ild og slokke bålet helt før du forlater det
- å ikke skade trær når du skal finne ved til bålet – bruk tørre kvister som du finner på bakken
- at du ikke må legge bålplassen rett på svaberget slik at berget sprekker
- å ikke ta snarveier over innmark, gjennom tun eller i nærheten av bebodde hus / hytter
- å ikke forstyrre dyre- og fugleliv, spesielt ikke i yngle- og hekketiden
- å ikke skade planteliv, særlig ikke truede og sårbare arter
- å ikke forstyrre husdyr på beite og lukke grunder etter deg.
- å respektere andre brukeres behov for avstand og å ha det stille rundt seg

Miljødirektoratets brosjyre om [allemannsretten](#)

10.4.3 Status i arbeidet med å tilrettelegge friluftslivets ferdselsårer.

Informasjonen om *arbeidet med* friluftslivets ferdselsårer bør være løpende og jevnlig gjennom kanaler som kommunens nettsider, Asker magasinet, sosiale medier, lokal og regional presse og media. Dette er informasjon til innbyggere, lag og foreninger, politikere og næringsliv i handlingsplanperioden. Hva er status i dag og hvor vil vi? Hva trenger vi av drahjelp? Hva gjør vi underveis? Hvor langt er vi kommet? Hvem er «vi»? Det er viktig å synliggjøre lag og foreninger, grunneiere og andre som bidrar. Arrangementer og offisielle åpninger av nye tilbud blir viktig, i tillegg til kontinuerlig rekruttering av innbyggere til stigrupper og informere om hensynsfull ferdsel.

11 Kartdata

Kartverket har ansvaret og originalen for datasettet TURREUTER, som inneholder data for fotruter, skiløyper, sykkelruter, andre turruter og tilretteleggingstiltak i friluftslivsområder. Disse er blant annet utgangspunkt for UT.no. Kommunen og frivillige organisasjoner som f.eks. DNT sørger for å melde inn endringer/tillegg til kartverket via en innmeldingstjeneste. Alle turrutene som meldes inn skal være merket i marka og ha driftsavtale. Kartverket har ansvaret for kontroll og ajourhold av datasettet. Dette datasettet er tilgjengelig i Askerkart for saksbehandlere.

Vardåsen: Foto: Heidi KS Rustand

12 Definisjoner

Under følger en oversikt over definisjoner for infrastruktur for ferdsel i naturen hentet fra Miljødirektoratets veileder M-1292/2019- Plan for friluftslivets ferdselsårer.

- **Trasé** defineres som en korridor i terrenget for både foreslåtte, planlagte og eksisterende ferdselsårer og turruter. En trasé har et definert start- og slutt punkt.
- **Ferdselsårer** er traséer for ferdsel som er synlige i terrenget i den sesongen som er aktuell for bruk, samt leder for ferdsel på vann og over breer.
- Ulike ferdselsårer:
- **Sti** er et tydelig, smalt og sammenhengende tråkk i terrenget som har oppstått gjennom bruk eller aktiv tilrettelegging.
- **Turveg** er en opparbeida og sammenhengende ferdselsåre med jevnt og fast toppdekke og en bredde på minst 1,2 meter.
- **Led** er en ferdselsåre på vann og over bre.
- **Løype** er ferdselsåre på snødekt mark som jevnlig trækkes eller prepareres, eller som merkes eller kvistes som traséer for vinterferdsel.
- **Labeløyper** er turveitraseer utenfor byggesonen eller på frossen mark preparert med Snowdog eller snøskuter for gående om vinteren.
- **Turruter** er skilte, merka og kartfesta traséer for ferdsel i den sesongen som er aktuell for bruk. Det skilles mellom flere typer turruter, se Merkehåndboka. Tilrettelegging og synliggjøring av turruter. (Den Norske Turistforening/Innovasjon Norge/Friluftsrådernes Landsforbund 2019) for mer om turruter.
- **Turforslag** er en anbefalt tur. Turforslag er ikke en del av det offentlige kartgrunnet (DOK). Turforslag formidles blant annet i ulike turportaler, informasjonsbrosjyrer og turkort.
- **Målpunkt** er både steder der det er naturlig å starte og avslutte bruken av ferdselsårene og attraksjoner/steder som motiverer til bruk av dem. Eksempler på slike steder er holdeplasser for offentlig transport, innfallspor, parkeringsplasser, utsiktspunkt, serveringssteder, skoler/barnehager, kulturminner osv. (Veileder Friluftslivets ferdselsårer).
- **Tilgangspunkt** er en type målpunkt og brukes om et sted der ro- og padleruta starter og slutter, og der allmennheten har adgang til stedet både fra landsiden og fra sjøsiden. (Norges Padleforbund)
- **Allemansplikten:** «Lov om friluftslivet» (Friluftsloven) § 11 gir en generell plikt til å opptre varsomt og hensynsfullt for å ikke volde skade eller ulempe for grunneier, bruker eller andre, eller påføre miljøet skade. Bestemmelsen omtales gjerne som «Allemansplikt». «Sporløs ferdsel» innebærer at du rydder opp og ikke skader natur.
- **Allemansretten:** Allemansretten er lovfestet gjennom Friluftsloven, og helt grunnleggende for friluftslivet. Den gir oss rett til å ferdes og oppholde oss i utmark i Norge, også kyst- og strandstrekninger. Nye bestemmelser i friluftsloven fra 2012 gjør det lettere for kommunene å merke eller varde stier og ruter, bygge klopper og broer og sette i verk andre tiltak for å lette ferdselen for allmennheten. Kommunen kan også stanse arbeid som er i strid med friluftsloven; som å kreve at oppførte byggverk fjernes helt eller delvis eller fjerne stengsler eller andre innretninger, skilt eller kunngjøringer, som strider mot forbud eller pålegg gitt i eller i medhold av friluftsloven.

- **Statlig sikrede friluftsområder:** Kommuner og interkommunale friluftsråd kan søke Miljødirektoratet om økonomisk støtte til å sikre seg råderett over friluftslivsområder eller ferdselsårer gjennom kjøp eller bruksavtale. Når man søker om statlig sikring, tar en på seg et framtidig drifts- og tilsynsansvar for området og kan søke tilretteleggingsmidler. Slik kan viktige friluftslivsområder ivaretas og tilrettelegges for dagens og framtidige generasjoner.
- **Kartlegging og verdsetting av friluftsområder:** Hensikten med å klassifisere og verdsette friluftsområder i kommunen er å tydeliggjøre hvilke friluftslivsområder som finnes i kommunen og verdsette disse etter en mal, slik at arealene sikres i arealplanlegging og en unngår en bit for bit utbygging. Se veileder.
- **Merkehåndboka** er en nasjonal standard som er utarbeidet i et samarbeid mellom myndighetene, friluftsliv, naturvern og grunneier -representanter.

OPPSUMMERING HØRINGSUTTALELSER HANDLINGSPLAN FOR FRILUFTSLIVETS
FERDSELSÅRER

INNHold

1	LISTE OVER HØRINGSUTTALELSER	2
2	OPPSUMMERING HØRINGSUTTALELSER.....	3

1 LISTE OVER HØRINGSUTTALELSER

Kommunale råd og utvalg		
1.	Utvalg for medborgerskap, saksnummer	
2.	Utvalg for samfunnstjenester, saksnummer	
3.	Rådet for personer med funksjonsnedsettelse	
4.	Ungdomsrådet	
5.	Eldrerådet	
Ikke- kommunale råd/ lag og foreninger		
6.	Asker elveforum	
7.	DNT Oslo og omegn	
8.	DNT Drammen og omegn	
9.	Oslofjorden friluftsråd	
10.	Naturvernforbundet i Asker	
11.	Naturvernforbundet i Hurum og Røyken	
12.	Vollen historielag	
13.	Asker og Bærum skogeierlag	
14.	Tofte og Filtvet vannverk as	
Regionale og statlige forvaltningsorgan		
15.	Akershus fylkeskommune	
16.	Statsforvalteren (ikke mottatt)	
Private		
17.	May Britt Eek, Filtvet	
18.	Knut-Arne Ekern, Filtvet	
19.	Hans Erik Rødby, Klokkarstua	
20.	Ola Eltorn, Filtvet	
21.	Silje Jynge, Vollen	
22.	Harald Halvorsen, Storsand	
23.	Torunn Nyen, Slemmestad	
24.	Jørgen Sæthre, Filtvet	
25.	Solberg gård, Filtvet	
26.	Nora Christine Lund Sørbøe, Kana	
27.	Jens Erik Wittusen, Filtvet	

2 OPPSUMMERING HØRINGSUTTALELSER

Kommunale råd og utvalg	
1. Utvalg for medborgerskap	Kommunedirektørens kommentar
30.5.2024 Presentasjon.	
2. Utvalg for samfunnstjenester	Kommunedirektørens kommentar
30.05.2024 Presentasjon.	
3. Eldrerådet	Kommunedirektørens kommentar
18.05.2024 Presentasjon. Eldrerådet understreker betydningen av stimerking av hensyn til brukere som ikke er like digitale som andre.	Innspillene er tatt hensyn til i planen.
4. Ungdomsrådet	Kommunedirektørens kommentar
18.05.2024 Presentasjon. Ungdomsrådet ønsker bedre renovasjons- og toalett-tilbud langs ferdselsårene. Rådet ønsker å bidra til at det utvikles friluftslivsaktiviteter for og av ungdom.	Bedre renovasjons- og toalett-tilbud langs ferdselsårene er synliggjort i planen. Friluftslivsaktiviteter for ungdom vil bli fulgt opp i arbeidet med å motivere til bruk av ferdselsårene og i oppfølgingen av Temaplan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv.
5. Rådet for personer med funksjonsvariasjoner	Kommunedirektørens kommentar
18.05.2024 Presentasjon. Rådet for personer med funksjonsvariasjoner understreker betydningen av forslaget om tre rundturer som er universelt utformet og tilrettelegging av universell utformet hytte ved Stikkvann og Skogborg.	
Ikke- kommunale råd/ lag og foreninger	
6. Asker elveforum	Kommunedirektørens kommentar
Asker elveforum foreslår en mer ambisiøs plan for kommunens egen innsats for å etablere friluftsanlegg og at dette i for stor grad overlates til frivillige lag og foreninger. Asker elveforum er ikke opptatt av at alle stier og tråkk ved bekker og elver skal merkes – men mener at opplevelsene må deles ved at det er gode utfartsparkeringer og gode kart på app og på kart ved utfartsteder. Vannressursloven har også begrensninger når det gjelder å anlegge stier langs vassdrag. I workshopene kom det inn mange konkrete forslag. Forslagene burde ligge som vedlegg til	Kommunen ønsker å jobbe strategisk med etablering av friluftsanlegg på lik linje med idrettsanlegg. Planen er et første skritt i denne retningen. Kommunen har valgt å begrense merking av enkelte stier langs utvalgte elvebredder for å beskytte dyrelivet.

<p>kunnskapsgrunnlaget. Planavdelingen må øke sitt fokus på å sikre at stier og padleleder, mm blir ivaretatt. Medborgerskap må bidra med kunnskap til plan- og byggesak.</p> <p>Asker kommune har fått mange innspill med forslag om bro over Verkenselva nær/ved Sætre-demningen for en rask og god sti fra Borgen til Heggedal. Det er en gammel kirkevei som ligger intakt og enkelt å merke fra Vardåsen-nettverket til den gamle veien. Forbindelsen er en viktig nord/syd-forbindelse. Men broen er en oppgave for Prosjekt og Utvikling og ikke noe frivillige kan ta seg av.</p> <p>Asker elveforum har fremsatt forslag hvor gamle ferdselsårer gjennom kulturlandskaper fra nord til sør bindes sammen – mens handlingsplanen fokuserer i all hovedsak på skogstier som er DNTs tradisjonelle område. - Asker kommune har fått konkret forslag (med kart) om hvor det kan være mulig å forlenge skiløypa fra Sydskogen til skiløypa som kommer ned på jordene fra Torvbråten skole. Det ligger en VA-trase langs Bøbekken som kan benyttes. Da blir det sammenheng fra nord til syd. Dette er en type jobb som kommunen må koordinere og bidra med noen midler. I starten kunne man jo også vurdere om Skiforeningen eller Bødalen IF lager scooterløype. Dette er et prosjekt som krever en prosjektledelse fra kommunen.</p>	<p>Oppsummeringene av forslagene vil bli lagt ved kunnskapsgrunnlaget.</p> <p>Forslag om å merke gammel kirkevei fra Borgen/Bondi til Heggedal legges inn i kartet, og vurderes ved rullering av planen.</p> <p>Kommunen har prioritert kyststien og å få merket og registrert stier i utmarka i Asker sør, samt binde nord og sør sammen. Kommunen tar vare på andre innspill for videre mulige planer ved rullering.</p>
<p>7. DNT Oslo og omegn og Asker turlag</p>	<p>Kommunedirektørens kommentar</p>
<p>DNT mener kommunen har gjort en god jobb og lagt ned store ressurser for å få fram denne handlingsplanen. DNT mener det er bra at det prinsipielt fastslås at «Asker kommune har hovedansvar for at innbyggerne har tilfredsstillende anlegg og informasjon m turstier, sykkelstier, skiløyper og padling» (kap. 2.2)</p> <p>Planen er ambisiøs. DNT er gitt en sentral rolle i gjennomføringen av mange av tiltakene. De understreker at de er avhengig av å få med lokale ildsjeler for å gjennomføre tiltakene.</p> <p>En betydelig flaskehals i gjennomføringen av tiltaksplanen vil trolig være framskaffelse av grunneieravtaler. Dette gjøres normalt av den forening som påtar seg å gjennomføre tiltaket. Det er viktig at kommunen har en aktivt støttende funksjon i dette arbeidet, eksempelvis ved å framskaffe oversikt over de berørte grunneiere og ved å engasjere seg i dialogen med grunneiere der dette kan være hensiktsmessig.</p> <p>Kommunen har per dags dato ansvaret for å framskaffe grunneiertillatelser for kyststien. Dette er et ansvar som kommunen fortsatt bør ta, tatt i betraktning den kompleksiteten det er få nødvendig tillatelser for stier som berører kysten.</p> <p>DNT ønsker at Bårsrudmarka tas inn i foreslått liste over friluftsanlegg i 12- års perioden. Når det tiltak for den første 4- års perioden (2024-2027) forutsetter DNT</p>	<p>Kommunedirektøren er glad for at DNT er fornøyd med at det fastslås at kommunen har hovedansvar for at innbyggerne har tilfredsstillende anlegg og informasjon m turstier, sykkelstier, skiløyper og padling.</p> <p>I ny driftsmodell har DNT hovedansvar for å koordinere arbeidet med de fleste blåmerkede stiene. Kommunen er likevel klar over at arbeidet avhenger av lokale frivillige.</p> <p>Kommunen vil ta ansvar for å framskaffe nødvendige grunneieravtaler langs kyststien. Kommunen vil ellers være behjelpelig med å framskaffe oversikt over grunneiere og bistå der dette er hensiktsmessig.</p>

<p>at kommunen praktiserer en viss fleksibilitet i valg av tiltak, avhengig av hvor det mulig å etablere ansvarlig tiltakshaver og hvor det er mulig å framskaffe grunneieravtaler.</p> <p>DNT har ulike tekstmessige endringsforslag i kursiv (se høringsuttalelse). De ønsker blant annet å fjerne ordet «Ambisjon om « i resultatmål 2.5 og endre setning til «<u>Fullføre</u> en sammenhengende kyststi rundt hele halvøya. <u>Kyststien må, så langt det er mulig, følge selve kysten.</u>»</p> <p>1.5 Etablerte rutiner for bruk av kartgrunnlaget til Friluftslivets ferdselsårer i annen planlegging og samarbeid på tvers av virksomhetene. «<u>I arealplanlegging skal rutinene sikre at kartgrunnlaget vektlegges like strengt som annen infrastruktur.</u>»</p> <p><u>Forslag nytt punkt 2.1.5 Innbyggertorgene skal ha merket tursti innen 500 meters avstand</u> «. S 4: Handlingsplanen har til hensikt å (...), <u>tilrettelegge for friluftsliv der folk bor</u>, styre ferdselen ... s 7. nedbygging av turområder og ferdselsårer til næring, hytter og boligområder kan føre til at <u>maks 500 meter til nærmeste tursti ikke kan oppnås</u> og økt press på eksisterende ferdselsårer.</p> <p>DNT ønsker to nye punkt s. 7 ; <u>press fra utbyggere, og økt samarbeid og informasjon om planer og arbeid som berører friluftslivets ferdselsårer.</u></p> <p>Under resultatmål helhetlig stedsutvikling s 9 pkt 1.5 ønsker de å legge til (...) <u>I arealplanlegging skal rutinene sikre at kartgrunnlaget vektlegges like strengt som annen infrastruktur.</u> Forslag nytt punkt s. 9: <u>Kartlegge "Barnetråkk".</u></p> <p>S 10 foreslås nye punkt: <u>2.1.4 Barnehager og skoler skal ha et større grøntareal maksimum 500 meter fra barnehagen/skolen og 2.1.5 Innbyggertorgene skal ha merket tursti innen 500 meters avstand.</u></p>	<p>Bårsrudmarka er tatt inn i foreslått liste over friluftsanlegg i 12 års perioden. Kommunen vil praktisere en viss fleksibilitet på rekkefølgen av tiltak.</p> <p>Kommunedirektøren foreslår fortsatt at det skal stå <i>ambisjon om</i> i stedet for DNTs forslag; <i>fullføre</i> en sammenhengende kyststi, i resultatmål 2.5. Det er ikke nok ressurser til å gjennomføre hele arbeidet innenfor 12 års perioden. "Kyststien må, så langt det er mulig, følge selve kyststien" tas inn i punkt 2.5.</p> <p>Kommunedirektøren foreslår formuleringen i 1.5; <u>...i arealplanlegging og byggesaksbehandling...</u></p> <p>Forslag punkt 3.4: «<i>Skilting fra kollektivholdeplasser, sentrumsområder, Innbyggertorg til sentrale turstier er etablert</i>». Planen har til hensikt å (...), <i>tilrettelegge for friluftsliv der folk bor</i>, styre ferdselen ... tas inn på s4.</p> <p>s 6. Et nytt punkt om «<i>Behov for økt samarbeid og informasjon om planer og arbeid som berører friluftslivets ferdselsårer</i>» tas inn.</p> <p>Kommunedirektøren mener mål om større grøntareal rundt skoler og barnehager ikke hører hjemme i planen, men at et mål om <i>maks 500 m til nærmeste tursti fra skole og barnehager</i> kan være aktuelt å ta inn. Barnetråkk benyttes i dagens planlegging.</p>
<p>8. DNT Drammen og omegn</p>	
<p>Arbeidet med Padleleden i Drammenselva og fjorden ble startet i november 2019, og leden ble åpnet i juni 2021. Det er totalt 33 ruter i denne leden, som starter i Hokksund og kobler seg på leden i Oslofjorden ved Rødtangen på Hurumlandet. Alle tilgangspunktene langs denne delen av leden ligger ved kommunale friområder hvor kommunene er grunneiere; I Asker: Hyggen, Jerdal/Hernestangen, Dramstadbukta, Verket /Vollebukta, Holmsbu og Rødtangen. Det er behov for å slutføre oppføringen av informasjonsskilt ved tilgangspunktene. Leden ligger ute på UT.no. Se også nettsider til DNT- Drammen og omegn/Gyldenløve Kajakklubb.</p>	<p>Kommunen er glad for den frivillige innsatsen fra DNT Drammen og Omegn med å etablere en padleled fra Hokksund, til Drammensfjorden og videre sørover som en del av det nasjonale padleprosjektet.</p> <p>I Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024-2030 er det foreslått å prioritere slutføringen av oppsetting av informasjonsskilt ved tilgangspunktene.</p>
<p>9. Oslofjorden friluftsråd</p>	<p>Kommunedirektørens kommentarer</p>

<p>Oslofjorden Friluftsråd (OF) roser kommunens arbeid med Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer. Planen er i tråd med <i>Helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden, jf. 2 2 Innsatsområde 6: Tiltak for å fremme et aktivt friluftsliv: Allmennhetens tilgang til strandsonen skal bedres. Områder som er viktige for friluftsliv skal fremstå som attraktive. Friluftslivsområdene skal bli brukt av alle befolkningsgrupper.</i></p> <p>OF fremhever den strategiske tilnærmingen til utvikling og forvaltning av friluftslivets ferdselsårer og spesielt planens inkluderende tilnærming hvor mål om universell utforming, og tilrettelegging for aktiviteter som padling og sykling, sikrer at friluftslivets goder blir tilgjengelig for allmennheten og innbydende for alle brukergrupper.</p> <p>OF oppfordrer ifm. mål om sammenhengende kyststi rundt hele halvøya at kommunen prioriterer kyststrekninger i tettbebygde strøk. Blant annet fortsette med kyststikoplinger (missing links) mellom Sandvika og Holmen.</p>	<p>Målsettingene i Helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden refereres til i planen.</p> <p>Kommunedirektøren foreslår å prioritere kyststien i sør først, for så å vurdere Sandvika-Holmen ved en senere rullering av planen.</p>
<p>10. Naturvernforbundet i Asker</p>	<p>Kommunedirektørens kommentarer</p>
<p>Naturvernforbundet er i utgangspunktet positive til tilrettelegging for mer friluftsliv og uorganisert aktivitet, men det er flere sider ved dette saksfeltet som må belyses, spesielt forholdet til naturen, dyre og planteliv og de som ønsker uforstyrrede naturopplevelser.</p> <p>Vi mener planen særlig må drøfte følgende forhold: • Hensiktsmessig omfang av tilrettelegging ute i marka, skogen og nærturområdene • Når er tilretteleggingen et «anlegg» og må planbehandles • Er det tatt tilstrekkelig hensyn til alle grupper som bruker naturen? • Kan arbeid for vern og friluftsliv kombineres?</p> <p>Naturvernforbundet mener man må prioritere et hovedstinett (slik forslaget legger opp til). Tilretteleggingen må rettes mot stier og turveier mot utfartspunktene og informasjon om turmuligheter fra byggesonen og ut i Marka eller til sjøen. Stinettet kan suppleres med sykkelforbindelser og trillestier for å binde sammen skogsveinettet slik at man kan bruke sykkel til rundturer eller for å nå lenger inn i Marka.</p> <p>Planen kan samle informasjon om turruter, attraksjoner, friluftslivsområder og aktiviteter, men vi mener man bør i minst mulig grad merke, eller skilte i terrenget utover stimerking. Dette vil også gjøre tilretteleggingen billigere, og enklere å etablere og vedlikeholde.</p> <p>Kyststien er en forutsetning for å tilby friluftsliv langs kysten, og er særlig viktig etter hvert som det bygges</p>	<p>Grenseoppgangen rundt når tilretteleggingen er et anlegg som må planbehandles er avhengig av plassering, verdier i området, arealformål, lovverk osv. i den enkelte sak.</p> <p>Kommunen planlegger et hovedstinett og enkelte sykkelforbindelser og trillestier for å binde sammen skogsveinettet i tråd med Naturvernforbundets innspill.</p> <p>Kommunedirektøren vil vektlegge nøktern merking i tråd med det vi anser som nødvendig med hensyn til sikkerhet og ekstra behov for å styre ferdselen. Ellers legges det opp til digital informasjon.</p> <p>For kyststien er kommunedirektøren enig i at merking og informasjon er viktig, slik at det ikke er tvil om hvor man kan gå.</p>

<p>flere hus og hytter, og det blir flere som har behov for tilgang til friluftsområder. Det må gjøres en jobb med å avklare hensiktsmessig traseer hvor tilgangen til strandlinjen er det styrende. Det er eksempler på at tidligere merket kyststi er lagt svært uhensiktsmessig og gjør det vanskelig å ta seg fram. Merking og informasjon er viktig slik at det ikke er tvil om hvor man kan gå.</p> <p>Naturvernforbundet mener man må søke midler til å kartlegge og utrede muligheter for vern, både på kommunens eiendommer, men også andre gode friluftslivsområder. Vern etter Markaloven betyr vern for friluftsliv, og vi har flere områder i Asker som kvalifiserer til slikt vern. Også i skogsområdene i Hurum og Røyken er det svært gode friluftslivsområder. I områder vernet etter Markaloven kan man vanligvis gjøre tilrettelegginger for friluftsliv. Dette kan være å åpne utkikkspunkter, lage bål og leirsteder, stirydding eller restaurering av plantasjeskog. Ordinær hugst er vanligvis ikke tillatt, og dette skaper gode forhold for friluftsliv.</p>	<p>Skilting og merking tilrettelegger også for mer analoge brukere, f.eks. gjør det enkelt å være aktiv hele livet.</p> <p>Kommunen har nylig tilbudt 10 områder av kommuneskogen for vern etter Naturmangfoldloven.</p>
<p>11. Naturvernforbundet i Hurum og Røyken</p>	<p>Kommunedirektørens kommentarer</p>
<p>Naturvernforbundet støtter strategien med å sidestille friluftsanlegg med idrettsanlegg og benytte spillemiddelordningen bedre.</p> <p>De henviser til utfordringene i planen og temaplan for naturmangfold, og understreker spesielt at kommunens arealforvaltning er helt avgjørende for å legge til rette for enkelt friluftsliv og naturopplevelser. De peker på nedbygging av arealer og privatisering av strandsonen som viktigste årsak til tap av både naturmangfold og naturopplevelser i kommunen. De synes det er bra at planen nevner at det er behov for kanalisering av ferdsel, bedre besøksforvaltning og søppelhåndtering i friluftsområder.</p> <p>Naturvernforbundet i Røyken og Hurum foreslår <u>et eget resultatmål om å utarbeide en plan for å lede ferdselen utenom sårbare naturområder og ikke oppfordre til bruk av disse områdene</u>. De nevner spesielt naturreservatene i Holtnesdalen og på Søndre Verksøya.</p> <p>De støtter prioriteringen av en sammenhengende tursti langs Hurums gamle oldtidsvei, Sandstien.</p> <p>De støtter også at sammenhengende kyststi bør være et hovedmål, og understreker behovet for å gå gjennom eksisterende kyststrase, med mål om å legge stien nærmere sjøen der dette er mulig, - men forsvarlig i forhold til naturvernområder og hekkeområder.</p>	<p>Kommunen er glade for positive tilbakemeldinger angående hovedstrategier.</p> <p>Angående forslaget om et eget resultatmål om å utarbeide en plan for å lede ferdselen utenom sårbare naturområder, mener vi dette er ivaretatt i teksten under innsatsområde 1. Helhetlig stedsutvikling; «... Planleggingen har vært basert på prinsippet «rett sti på rett sted» der påvirkning på natur- og kulturmiljø er tatt hensyn til».</p> <p>Vi vil gå i dialog med fylket angående informasjon om ferdsel i nevnte naturreservater.</p> <p>Kommunen vil i arbeidet med kommuneplanen og reguleringsplaner prioritere god tilgjengelighet til kysten og kyststien. Mål 3.3 ivaretar utfartsparkeringer.</p>

<p>Under resultatmål 3 mener de det bør tilføyes «<u>Kommunen skal prioritere å sikre eksisterende utfartsparkeringer for kyststien, særlig i områder med utbyggingspress</u>».</p> <p>Naturvernforbundet i Hurum og Røyken foreslår at det tilføyes et resultatmål under punkt 1; «<u>Utarbeide en plan for offentlig ervervelse av friluftsområder. Planen skal identifisere egnede eiendommer, og inneholde en prioritert liste over hvilke eiendommer som kommunen bør forsøke å erverve. Det er særlig viktig å sikre større, sammenhengende eiendommer i strandsonen, samt mye brukte friluftsområder i og nær tettbygde strøk.</u>»</p>	<p>Kommunen vil ta med innspillet inn i oversiktsarbeidet for viktige friluftsområder.</p>
<p>12. Vollen historielag</p>	<p>Kommunedirektørens kommentarer</p>
<p>Historielaget er opptatt av å også vise frem/synliggjøre de kulturhistoriske objektene/kvalitetene når folk er ute på tur og nyter naturopplevelsene og pleier egen fysisk og psykisk helse. Høringsutkastet omtaler dette historieperspektivet, men historielaget synes det kunne forsterkes og tas med som konkret og viktig verdi. Det er mulig dette ligger inne under det som er nevnt som målpunkter under turen, sammen med mange andre interessante objekter, geologi, naturtyper mm.. Reiselivet bruker ofte ordet pakkeføring om en sammensatt opplevelse. Historielaget mener at når en er ute på tur vil alle de nevnte opplevelser høre sammen og forsterke turopplevelsen, også de kulturhistoriske objektene.</p>	<p>Ferdselsårene som kulturminner vil bli synliggjort i planen og i Plan om kulturminner og kulturmiljø.</p> <p>De gamle ferdselsårene Sandstien og østre hovedvei i Asker sør er prioritert.</p> <p>Skjøtsel og synliggjøring av andre kulturminner langs kysten inngår ikke i anleggsplan for friluftslivets ferdselsårer.</p>
<p>13. Asker og Bærum skogeierlag</p>	<p>Kommunedirektørens kommentarer</p>
<p>Til kunnskapsgrunnlaget: Kap. 1.4 Friluftsløven; Pliktene som gjelder allemannsretten bør komme frem flere steder i dokumentet (se §11). Til 10.4; Kunnskapsformidling om allemannsretten og sporløs ferdsel bør vektlegge pliktene i stor grad. Under Skiløyper; Ved bruk av skogsbilvei til skiløyper må det også vurderes ekstra kostnader og ulemper grunneier påføres ved skogsdrift i sesong uten snø og tele, i form av sporsletting, ekstra slitasje på vei m.m. Både i kunnskapsgrunnlaget og i planen, så bør det fremgå klart at ferdsel på innmark er forbudt i tiden hvor jorden ikke er snødekt eller har tele, og ikke mellom 30 april og 14 oktober. Private tun er regnet som innmark, og der er det ferdsel forbudt hele året. Det er flere steder hvor f.eks. en driftsveg i skogbruket, en traktorvei fører inn i et tun, og det er derfor ikke lov til å gå eller sykle igjennom.</p>	<p>Det vurderes en informasjonskampanje om pliktene og rettighetene som følger Allemannsretten og informasjon om landbruks- og skogsdrift i Asker. Informasjonsarbeidet sees i sammenheng med tilsvarende arbeid nasjonalt. Om det skal gjennomføres en lokal kampanje er det ønskelig med et samarbeid med grunneierrepresentantene i dette arbeidet.</p> <p>Forskrifter og PEFC Skogstandard gjelder. Ut over dette stilles det ikke ytterligere krav til rydding av stier og løyper. Se også Merkehåndboka.no Det er satt inn flere utdrag fra Allemannsrettens plikter i planen. Kommunen vil samarbeide med grunneiere arbeide for å legge turveier utenom gårdstun der grunneier ønsker dette.</p>
<p>14. Tofte og Filtvet vannverk SA</p>	<p>Kommunedirektørens kommentarer</p>
<p>Drikkevannskilden for Tofte og Filtvet er Husebyvannet som ligger i et område med ferdselsårer, og vannverket ønsker ikke at dette kan bli et turmål i handlingsplanen.</p>	<p>Husebyvannet vil ikke bli markedsført som et turmål.</p> <p>Det er ønskelig å merke for gjennomfart med sykkel på grusvei 200-400 m fra</p>

<p>Regler for aktivitet ved Husebyvannet: Innenfor sikringssonen er det forbudt med all ferdsel og aktiviteter som kan medføre at drikkevannet blir forurenset. Følgende er uansett ikke tillatt:</p> <ol style="list-style-type: none"> All ferdsel på og i vannet/drikkevannskilden, herunder også bading, vading, skøyter, båt, kajakk etc. (Forbudet gjelder også husdyr.) Fisking, pilking etc. Vasking av gjenstander Slå leir/raste (telt, hengekøye, brenne bål, campingvogn mv.) nærmere vannkanten enn 50 meter. Etterlate seg søppel/avfall Riding nærmere vannkanten enn 100 meter Utslipp av helseskadelige vesker og stoffer (fra f.eks. maskiner, biler, campingvogner eller lignende, ved vask, reparasjon, oljeskift etc.) <p>Forbudet gjelder hele året, også når vannet er islagt. Enkelte unntak kan gjelde der det er gitt særskilt tillatelse.</p>	<p>vannets sørside, altså utenfor restriksjoner for ferdsel. Varselskilt/forbudsskilt om ferdsel inn til vannet vil bli satt opp ved drikkevannskilder. På vannets nordside vil ferdsel på grusvei opprettholdes som tidligere år. Om nødvendig vil flere varselskilt kunne settes opp med henblikk på forbud om ferdsel på og i vannet/drikkevannskilden.</p>
<p>Regionale og statlige forvaltningsorgan</p>	
<p>15. Akershus fylkeskommune</p>	<p>Kommunedirektørens kommentarer</p>
<p>Fylkeskommunene vurderer at det er gjort et godt arbeid med planen, en god prosess og god detaljrikdom. Planen viser til et utfordringsbilde som viser en helhetlig og grundig gjennomgang av nå-situasjonen. Det er en spennende og ambisiøs plan som vil sikre en mangfoldig bærekraftig utvikling av friluftslivet i kommunen.</p> <p>Det er et viktig mål som Asker legger vekt på- å betrakte, utvikle og drifte friluftslivsanleggene på lik linje med idrettsanlegg.</p> <p>Vi merker oss at tilgjengelighet og friluftsliv for hele befolkningen er noe som trekkes fram i planen. Fylkeskommunen anbefaler derfor at Regjeringens handlingsplan for universell utforming «Bærekraft og like muligheter – et universelt utformet Norge (2021–2025)» henvises til som forankring i nasjonale føringer. Kartverkets Tilgjengelighetsmetodikk vises til i kunnskapsgrunnlaget, men det kan være oppklarende for planen og/eller kunnskapsgrunnlaget og inkludere DOK Tilgjengelighet som et lovpålagt kartgrunnlag som er relevant for både planen og målene den setter.</p> <p>Asker har flere regionale turruter som framkommer av fylkeskommunens kartlegging av regionale viktige turstier, turområder og utfartsområder. Disse kan inkluderes i kunnskapsgrunnlaget hvis kommunen ser det som hensiktsmessig.</p>	<p>Kommunen er glad for fylkeskommunens støtte til å betrakte, utvikle og drifte friluftsanleggene på lik linje med idrettsanlegg.</p> <p>Regjeringens handlingsplan for universell utforming «Bærekraft og like muligheter – et universelt utformet Norge (2021–2025)» skal henvises til som forankring i nasjonale føringer.” DOK tilgjengelighet” legges inn.</p> <p>Kartlegging av regionale turruter legges inn i kunnskapsgrunnlaget.</p>

<p>Fylkeskommunene er positive til at skilting og merking tilknyttet knutepunkt og holdeplasser er ivaretatt i planen. For å følge opp dette anbefaler vi videre å se sykkeltraseene som beskrevet i planen i sammenheng med hverdagstransporten. Planen henviser til gjennomgående sykkelruter som binder boligområder, skoler og nærmiljøanlegg sammen. Dette kan med fordel utvides til også å ses i sammenheng med knutepunkter/holdelasser, reise mellom hjem og daglige gjøremål, fritidsaktiviteter dvs. hele reisekjeden.</p>	<p>Arbeidet med friluftslivets ferdselsårer vil vurderes i forholdet til arbeidet med tilrettelegging for sykkel og gange der det er aktuelt for stiarbeidet. Dette gjelder spesielt rundturer i nærområdene og snarveier knyttet til disse.</p>
<p>16. Statsforvalteren</p>	<p>Kommunedirektørens kommentarer</p>
	<p>Uttalelse er ikke mottatt.</p>
<p>Private</p>	
<p>17. May Britt Eek, Filtvet</p> <p>Har sett på kart over sti/sykelsti over eiendommen, og ser at det er de samme som er pr. i dag.</p>	<p>Kommunedirektørens kommentarer</p> <p>Kommunedirektøren er glad for god dialog og vil gå i videre samtaler med grunneier om skilting etc.</p>
<p>18. Knut-Arne Ekern, Filtvet</p> <p>Er positiv til dialog om merking av dagens rundtur fra Ekrebukta, langs Røttervollveien, og tilknytning av sti nordfra.</p>	<p>Kommunedirektørens kommentarer</p> <p>Kommunedirektøren er glad for god dialog. Rundtur merkes på eksisterende stier/skogsbilvei. Kommunedirektøren vil gå i videre dialog med grunneier.</p>
<p>19. Hans Erik Rødby, Klokkarstua</p> <p>Han mener en grunneier kan bli negativt berørt på flere måter: Norsk PEFC standard for skog setter krav om ekstra rydding av skogstier med en viss størrelse (Merka som sti på turkart 1:50 000, eller har tilsvarende bruk, eller fremstår tydelig i terrenget). Merkede og kartfestede stier vil som oftest få økt bruksfrekvens. Han mener dette vil kunne utløse krav om ekstra rydding og dermed økt økonomisk byrde. Det er også begrensning på planting og skogforyngelse inntil merkede stier. Har man mange merkede stier på sin eiendom, kan denne begrensningen medføre tap av flere daa produktivt skogsareal som igjen går utover økonomi og verdi på eiendom.</p> <p>For de som bedriver jakt/jaktutleie vil økt tilrettelegging og bruk føre til nedsatt "jaktkvalitet" på området. Det er foreslått merking langs flere private skogsbilveier og traktorveier. Økt ferdsel langs disse veiene vil kunne komme i konflikt med den drift grunneier har i området, blant annet gjennom økte krav til skilting og varsling. Spesielt gjelder dette skogsdrift med maskiner.</p>	<p>Kommunedirektørens kommentarer</p> <p>Kommunen har ifølge Friluftsloven §35 rett til å merke stier og løyper i utmark uten forutgående skjønn. Grunneier skal varsles. Arbeidet gjøres planmessig og kan delegeres til utvalgte aktører som kommunen har avtale med. Et godt samarbeid med grunneier om tilrettelegging og merking som ivaretar begge parter er uansett ønskelig. Forskrifter og PEFC Skogstandard gjelder. Ut over dette stilles det ikke ytterligere krav til rydding av stier og løyper eller planting.</p> <p>Det vil i stor grad være merking av noen utvalgte <i>eksisterende</i> stier, gamle veifar, skogsbilveier og kortere stikoplinger (missing links) mellom disse, slik at det etableres et prioritert <i>hovednett</i> som ferdselen styres inn på. Slik begrenses ferdselen andre steder, samtidig som behovet for å rydde rundt stien begrenses.</p> <p>Dersom noen stier skal ryddes, gjøres dette i henhold til merkehåndboka.no, som blant annet Norges skogeierforbund, Norges bondelag og Statskog har vært med på å utarbeide, sammen med departementer og friluftslivorganisasjoner.</p>

<p>For de som bruker skogen til utmarksbeiting, vil økt tilrettelegging kunne skape konflikter med dyr. I arbeid med handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer, ber han kommunen være lydhøre og ha det ovenforstående m.m. med seg når de skal inngå avtaler med grunneiere. Det bør ikke være slik at den enkelte grunneier skal bære en stor økonomisk byrde for kommunal tilrettelegging av stier og løyper. Allemannsretten sikrer befolkningen tilgang til natur og friluftsliv. Slik bør det være, men ikke alle stier og veier behøver tilrettelegging i form av merking og kartfesting.</p>	<p>Rydebredde på sommerstier er enkel (ca. 1,5-2 m bredde) og grunnen opparbeides som regel ikke utover enkelte gangbaner ved våte partier. Det er utarbeidet en omforent avtalestandard om rydding og merking av stier med aktørene over. Stier som merkes har rodeansvarlige via DNT og andre, som jevnlig følger opp med hensyn til søppel og rydding langs stien.</p> <p>I planforslaget er det ikke lagt opp til å etablere flere skiløyper i utmarka. I tillegg er enkelte sammenhengende områder holdt uten sommer-merking.</p> <p>Kommunen anerkjenner behovet for at enkelte områder ikke har merkede stier og skiløyper, av hensyn til sårbare arter, f.eks. i et naturreservat. Samtidig bidrar merking til å styre ferdselen, fremfor at det etableres mange små uorganiserte stier i et område.</p> <p>Å ferdes til fots eller med sykkel på veg eller sti i utmark er tillatt i henhold til friluftslivets lov §2. Men dette må skje «... hensynsfullt og med tilbørlig varsomhet ...» På skogsbilveier må alle ferdes med henblikk på skogsdriften. Kommunen kan bistå med permanent varselskilt om at det jevnlig foregår motorisert ferdsel og skogsbruksaktivitet på mye benyttede skogsbilveier. I tillegg kan det være aktuelt å legge om stier midlertidig mens skogsdrift foregår.</p> <p>Kommunen har lang erfaring fra utmarksbeiting i områder med stor ferdsel, uten nevneverdige brukerkonflikter. Tilrettelegging skal ikke begrense driften. God dialog er viktig. Samarbeid mellom kommunen og grunneierrepresentanter om informasjon om båndtvang og hensynsfull atferd i forbindelse med drift, jaktperioder, plikter og rettigheter i Allemannsretten er viktig.</p>
<p>20. Ola Eltorn, Filtvet</p>	<p>Kommunedirektørens kommentarer</p>
<p>De markeringsforslagene som er inntegnet vil være til ulempe ved aktivt skogbruk og for utøvelse av gårdens jaktrettigheter på elg og rådyr. Han mener at mange av de markeringsforslagene kommunen har inntegnet, aldri har vært stier. En del er i plantefelt og gjengrodd av skog i dag.</p> <p>Det er ok for ham at Storsand skogsbilvei, hvor han er deleier, brukes til sykkelvei. Denne veitrase ligger der i dag og brukes som sykkelvei.</p>	<p>Kommunen har ifølge Friluftslivets lov §35 rett til å merke stier og løyper i utmark uten forutgående skjønn. Grunneier skal varsles. Et godt samarbeid med grunneier er uansett ønskelig for å komme frem til gode løsninger som fungerer godt for alle parter. Målet er å styre ferdselen.</p>

<p>Alle er velkomne til å gå i hans utmark/skog etter friluftsløven, men ingenting skal opplyses eller tilrettelegges/merkes mer enn vanlige kart.</p> <p>Videre synes han at hele Øst-Hurum bør ligge urørt, uten tilrettelegging og merking av stier. Dette er av hensyn til viltet og til glede for de mennesker som vil ferdes utenfor stier i urørt natur og i rolige omgivelser. Ber om at alt som er inntegnet på eiendommene i henhold til høringsforslagene tas ut. Ber om tilbakemelding på at dette blir utført.</p>	<p>Det er fint at grunneier er positiv til at Storsand skogsbilvei fortsatt brukes som sykkelvei.</p> <p>Kommunen har begrenset stiforslag i området.</p> <p>Kommunedirektøren ønsker å prioritere vedlikehold av den gamle historiske hovedveien, fra Bjørsand til Eltorntlia, som en alternativ kyststi, og to korte stiforbindelser (missing links) i utmarka i god avstand til gården.</p>
<p>21. Silje Jynge, Vollen</p>	<p>Kommunedirektørens kommentarer</p>
<p>Ønsker at (lys)løypa i Vollen kunne blitt preparert igjen. Lysene er ikke nødvendige, men en skiløype gjennom boligområdene hadde vært genialt.</p>	<p>Fremlagte plan prioriterer tilrettelegging for sommerstid og primært i Asker sør. Forslag om skiløype kan rettes til idrettslag eller Skiforeningen som et innspill til neste rullering av planen.</p>
<p>22. Harald Halvorsen (Eli H. Østbø), Storsand</p>	<p>Kommunedirektørens kommentarer</p>
<p>Grunneier er i utgangspunktet positive til handlingsplanen, men har noen momenter til innspill: Ønsker mer detaljerte kart til høringen.</p> <p>Vil, som det også er skrevet om, løfte frem at merking av turstier vil føre til ett større press på lokale veier, veilag, private parkeringsplasser, uønsket parkering på tømmerlunner som er i bruk etc.</p> <p>Utfartsparkeringer må tenkes nøye igjennom, både iht beliggenhet og størrelse. Halvorsen erfarer allerede at det er mye økning med bil og uønsket parkering på lokale grusveier som ikke er beregnet for denne trafikken. Eksempler på dette er parkering på steder det ikke skal stå biler som vanskeliggjør kjøring med traktor og redskap i drift, og parkering i vei-lommer som er beregnet som møteplass for biler, og ikke parkering.</p> <p>Sanitærforhold og søppelavhenting: - Her bør det tilrettelegges noe på p-plasser, litt avhengig av størrelse, f.eks. ved Freyborg.</p> <p>Rovfugl- og viltbestanden – hvordan vil denne påvirkes? Er positivt til at folk går på merket sti fremfor overalt, spesielt mht dyrelivet, men er det gjort en vurdering av hvordan de ulike stiene vil påvirke dyrelivet på Hurum, spesielt mht storfugl?</p>	<p>Det er flott at grunneier i utgangspunktet er positiv til planen.</p> <p>Detaljerte kart med forslag er sendt ut på forespørsel.</p> <p>Målet med planen er blant annet å regulere parkeringen i samarbeid med grunneier og etablere definerte utfartsparkeringer.</p> <p>Kommunedirektøren vil vurdere å inngå samarbeid med grunneierrepresentanter om kampanje for sporløs ferdsel og informasjon om Allemannsretten med tilhørende plikter.</p> <p>Kommunedirektøren er enig i at merking av hovedstier vil kunne styre ferdselen unna viktige lokasjoner for rovfugl og viltet. Kommunens viltforvalter og landbruksavdeling har gitt innspill i arbeidet.</p>
<p>23. Torunn Nyen, Slemmestad</p>	<p>Kommunedirektørens kommentarer</p>
<p>Der man kan få stor gevinst for liten investering er ved bygging av gang- og sykkelvei på Røykenveien, Fylkesvei 167, strekningen Andersdammen - Bøveien. Ca. 700 meter. Denne enkle løsningen vil kunne få syklister og fotgjengere fra Bødalen, Eikeleina, Auke, Morberg, Bergli, Sydsbogen, Bø, Fossum og Stokker, trygt til Heggedal stasjon på sykkel. Pr i dag er det tungtransport og vogntog på disse 700 meter som gjør reise med sykkel eller til fots livsfarlig.</p>	<p>Innspillet er interessant, men plan for friluftslivets ferdselsårer tar ikke for seg gang- og sykkelveier.</p> <p>Kommunedirektøren opplyser om at Røykenveien er en fylkesvei (167). Henvendelsen må rettes til fylkeskommunale myndigheter.</p>

<p>Bøveien er en forholdsvis trygg vei for gående og syklende med 40 og 50 km fartsgrense og delvis med fartsdumper. Syklende kan også bruke grusveien Bergliveien fra Bøveien ned til Slemmestadveien og slik forkorte turen til den del av bygda.</p> <p>OLDTIDSVEIEN krysser Bøveien ved Fossumveien så denne sykkelveien vil gjøre det mulig å komme seg til Oldtidsveien uten bil. Deler av Oldtidsveien er fin sykkelvei, men ikke strekningen Fossumveien - Mølleveien. Ved å bygge disse 700 meter, forebygges ikke bare ulykker, men man får samtidig en SAMMENHENGENDE SYKKELTRASEÉ helt fra Oslo, Bærum, Asker, Heggedal inn i Røyken til Bøveien over Sydskogen og Bødalen, og videre til Slemmestad, og langs kysten tilbake til Oslo.</p> <p>Nyen foreslår alternativt å forlenge gang/sykkelveien langs Røykenveien ca. 1200 meter helt frem til Mølleveien (Oldtidsveien). Som rundtur tilbake til Heggedal via Hallensskog sykler man også trygt på delvis grusvei. Oldtidsveien er også den korteste veien mellom Stokker/Fossum og Røyken sentrum. Samt Stokker/Fossum - Slemmestad. Sykler man til Hyggen, er det Mølleveien man bruker, IKKE Slemmestadveien som er meget trafikkfarlig.</p>	
<p>24. Jørgen Sæthre, Filtvet</p>	<p>Kommunedirektørens kommentarer</p>
<p>Generelt fører tilrettelegging av ferdselsårer til store fremtidige ulemper og kostnader for grunneiere og skognæringen. Defineres en landbruksvei over til å bli ferdselsåre for friluftslivet medfører det økte krav til landbruket med for eksempel kvistrydding eller sikkerhet, hvem tar disse kostnadene?</p> <p>Det finnes allerede traseer med eksisterende avtaler, vedlikehold heller de løypene og avtalene. Nye traseer utover dette vil ikke bli godtatt uten avtale.</p> <p>Vet ikke hva grunnlaget for å merke enda flere traseer i søndre Asker er da vi allerede har enklest tilgang på naturen i utgangspunktet.</p>	<p>Ingen innbygger bør merke stier i utmarka på eget initiativ. Det er kommunen som i henhold til Friluftsloven §35 har rett til å merke stier og løyper i utmark. Grunneier skal informeres. Et godt samarbeid og avtaler med grunneier er uansett ønskelig for å komme frem til gode løsninger som fungerer godt for alle parter.</p> <p>Kommunen har avtale med driftsoperatør som vedlikeholder merking og rydder stier og skiløyper ved behov. Sammen med ordinære regler for skogsdrift, kan sikkerhet og drift ivaretas gjennom et godt samarbeid mellom partene.</p> <p>Merking av stier er med på å styre ferdselen. Med nye innbyggere og friluftslivsbrukere, er dette blitt enda viktigere. Analog merking tilrettelegger for eldre brukere og styrker sikkerheten. Alle kan gå på stier og sykle på veier i utmarka på eget ansvar. Dette innebærer også, i henhold til friluftsloven, plikt til å opptre hensynsfullt og varsomt for å ikke volde skade eller ulempe for eier, f.eks. ved drift i skogen.</p> <p>Kommunen har begrenset flere stiforslag i området av hensyn til dyreliv. Det er ønskelig å merke en kortere eksisterende stiforbindelse mellom</p>

	<p>grusveien ved Høymosan og Husebyveien.</p>
<p>25. Solberg gård, Filtvet</p>	<p>Kommunedirektørens kommentarer</p>
<p>Mener nye merkede stier vil forstyrre driften og hjortedyrene. Er også opptatt av at en del av Asker er avsatt til å ha plass til de ville dyrene der ikke alle skogsområder er delt opp av merkede stier. Det er uaktuelt å gå inn på noen som helst slags avtale rundt stier og merking og kartfesting av stier på eiendommen. Alle er velkomne til å gå i skogen og på veier og stier, men ikke noe skal merkes eller kart festes på eiendommen.</p>	<p>Hjortedyrene vil ikke bli forstyrret. Kommunen har ifølge Friluftsløvsloven §35 rett til å merke stier og løyper i utmark uten forutgående skjønn. Grunneier skal varsles. Et godt samarbeid med grunneier er ønskelig for å komme frem til løsninger som fungerer godt for alle parter.</p> <p>Kommunedirektøren er glad for at alle er velkomne til å gå i skogen og på veier og stier hos grunneier. Vi ønsker dialog om å merke en del av den gamle hovedveien til Tofte som alternativ kyststi. Denne er kartfestet på historiske kart og går i utkanten av gårdens utmark</p>
<p>26. Nora Christine Lund Sørbøe, Kana</p>	<p>Kommunedirektørens kommentarer</p>
<p>Informerer om at det ikke foreligger noen grunneieravtale om kyststi eller merking av andre stier på eiendommen. Eventuell beliggenhet av sti og premisser/ kompensasjon kan være tema ved mulig dialog.</p> <p>Ønsker dialog rundt tema fysisk aktivitet og folkehelse. Er opptatt av nedbygging av dyrket mark i pressområder.</p> <p>Eiendommen har fra tidligere avstått større områder til vern, Sandbukta-Østnestangen. Den økonomiske kompensasjonen var lav. Registrerer store utbygginger i nærheten. Er opptatt av utfordringer som forsøpling, skogbrann og negativ påvirkning på skog, dyrket mark og annen drift.</p>	<p>Kommunen har ifølge Friluftsløvsloven §35 rett til å merke stier og løyper i utmark uten forutgående skjønn. Grunneier skal varsles. Arbeidet gjøres planmessig og kan delegeres til utvalgte aktører som kommunen har avtale med. Et godt samarbeid med grunneier om tilrettelegging og merking som ivaretar begge parter er uansett ønskelig.</p> <p>Kommunedirektøren vil gå i dialog med grunneier om merking av kyststien og en lavterskel rundtur på eksisterende stier på eiendommen. Kommunen legger vekt på å merke, for å styre ferdselen i god avstand fra gården. Det er ønskelig å tilrettelegge bedre parkeringsforhold i området. Kommunedirektøren er positiv til videre dialog.</p> <p>Kommunedirektøren vil vurdere å inngå samarbeid med grunneierrepresentanter om kampanje for sporløs ferdsel og informasjon om allemannspliktene og landbruk -og skogsdrift for å forebygge nevnte utfordringer.</p>
<p>27. Jens Erik Wittusen, Filtvet</p>	<p>Kommunedirektørens kommentarer</p>
<p>Inngikk i 2019 avtale med kommunen om tilrettelegging og merking av stier skiløyper, på to av eiendommene. Med de inngåtte avtalene har Wittusen et godt samarbeid med Hurum Turistforening. Høringsforslaget med kart, viser at det er tegnet inn mange stier/ferdselsårer på eiendommen/er. Disse stiene/ferdselsårene vil kunne medføre ulemper og konflikter i forhold til næringsutøvelse av aktiv jord og skogbruk. Fra 1. mars 2023 gjelder ny Norsk PEFC Skogstandard. Det blir økt fokus på framtidsskogen og skjerpa krav for å sikre artsmangfoldet og friluftslivet lokalt.</p>	<p>Kommunedirektøren er glad for gode erfaringer med tilrettelegging av skiløyper.</p> <p>Merking er med på å styre ferdselen og klargjøre hvor man bør gå. Kommunen har ifølge Friluftsløvsloven §35 rett til å merke stier og løyper i utmark, uten forutgående skjønn. Grunneier skal varsles. Et godt samarbeid med grunneier og gode avtaler om tilrettelegging og merking som tar hensyn til begge parter er uansett ønskelig.</p>

<p>Han mener at med forslaget til inntegning av kyststier vil ulempene bli betydelige. På eiendommen har han i flere tiår utført vedlikehold av badestrendene Vikene, Engersvik og stier ved Oslofjorden. Han opplever utfordringer med søppel, bruk av grill/bål, telting, manglende toalettforhold, manglende parkering, løse hunder og ridning med hest på stier og badestrendene. I de seneste 2 - 3 årene opplever han tråkk/ferdsel over kornåkeren som ligger ned mot Oslofjorden ved Engersvik. Han ønsker derfor ikke inntegning av flere stier/ferdselsårer eller kyststi på Gnr. 39, Bnr 1, uten at det inngås nye grunneieravtaler. Han gjør også oppmerksom på at det på noen kart er inntegnet kyststi over eiendommen Gnr. 339, Bnr. 64. Det foreligger ikke grunneieravtale for den inntegnede kyststien.</p>	<p>Forskrifter og PEFC Skogstandard gjelder. Ut over dette stilles det ikke ytterligere krav til rydding av stier og løyper el.</p> <p>Det er foreslått å merke to eksisterende stier på eiendommene i planperioden. Kommunen vil gå i videre dialog med grunneier om disse.</p> <p>Kommunen vil gå i dialog om utfordringer som gjelder drift av strendene som nevnes, og avtaler i forbindelse med merking av kyststien og rundturen.</p> <p>Kommunedirektøren foreslår at det settes opp skilt ved nevnte kornåker om forbud ferdsl over dyrket mark i henhold til reglene i Friluftsløven.</p>
---	--

Saksframlegg

Arkivsak
24/15679-1

Saksbehandler
Trine Beate Groven

Behandles av
Formannskapet
Kommunestyret

Møtedato
08.10.2024
15.10.2024

Møter i folkevalgte organer - møtekalender 2025

Ordførers forslag til vedtak:

1. Kommunestyret avholder sine møter slik:

- 28. januar
- 4. mars
- 1. april
- 6. mai
- 10. juni
- 7. oktober
- 11. november
- 9. desember

Møtestart kl. 18:00. Møtene 10.6. og 9.12. starter kl. 09:00.

2. Formannskapet avholder sine møter slik:

7. januar	19. august
21. januar	2. september
4. februar	16. september
25. februar	14. oktober
11. mars	28. oktober
8. april	18. november
29. april	2. desember
13. mai	16. desember (res)
3. juni	
17. juni (res)	

Møtestart kl. 12:00. Møtene 13.5, 3.6 og 2.12. starter kl. 09:00.

3. Utvalg for plan og byggesak avholder sine møter slik:

22. januar	20. august
26. februar	17. september
12. mars	8. oktober
9. april	29. oktober
7. mai	3. desember
4. juni	17. desember (res)
11. juni (res)	

Møtestart kl. 17:00.

4. Utvalg for oppvekst og Utvalg for velferd avholder sine møter slik:

14. januar	23. september
11. februar	21. oktober
18. mars	25. november
23. april (ons)	
20. mai	

Møtestart kl. 17:00.

5. Utvalg for samfunnstjenester og Utvalg for medborgerskap avholder sine møter slik:

16. januar	25. september
13. februar	23. oktober
20. mars	27. november
24. april	
22. mai	

Møtestart kl. 17:00.

6. Kontrollutvalget og klageutvalget fastsetter selv sin møtekalender.

1. Sammendrag og konklusjon

Ifølge kommuneloven § 11-2 skal folkevalgte organer avholde møter i samsvar med møteplan som er fastsatt av organet selv, eller av kommunestyret. For alle utvalg skal det ellers avholdes møte hvis organet selv vedtar det, hvis organets leder mener det er nødvendig eller hvis minst 1/3 av medlemmene krever det, jf. kommuneloven § 11-2 andre ledd.

Det er nødvendig å samordne møteplanen for de folkevalgte organene i hovedstrukturen (kommunestyre, formannskap, hovedutvalg) for å sikre en effektiv saksbehandling, med hensiktsmessig og rasjonell saksgang mellom organene. Forslaget som legges fram tar høyde for dette. Faste møtedager for kommunestyre, formannskap og hovedutvalg videreføres derfor uendret. Det samme gjelder tidspunktene for møtestart.

Kontrollutvalget og Klageutvalget vedtar selv sine møteplaner.

2. Ordførers vurdering

I den framlagte møteplanen er det ikke berammet møter 2. halvår før etter at Stortingsvalget er avholdt 8. september. Dette vil gi de folkevalgte mulighet til å prioritere valgkamp for sitt parti. Formannskapet, samt Utvalg for plan og byggesak, bør likevel ha et møte i august. Dette av hensyn til driften av kommunen, samt hensynet til berørte parter i påklagede byggesaker.

Ordfører bemerker at det er opp til leder for det enkelte organ å ta stilling til om et berammet møte skal avlyses dersom det er få saker som er satt opp til behandling. Hvert avholdt møte medfører en ikke ubetydelig kostnad for kommunen. Gitt den økonomiske situasjonen Asker kommune er i, bør møter med færre enn tre saker på sakslisten avlyses, dersom det ikke er nødvendig å behandle noen av sakene på grunn av tidspress/tidsfrister. Det bør under enhver omstendighet ikke avholdes møter som utelukkende består av protokoll, referatsaker, orienteringer, presentasjoner o.l.

I den vedlagte kalenderoversikten er det lagt inn HP-seminar for formannskapet 25. og 26. mars. Det er også lagt inn tentative møtedatoer for Partssammensatt utvalg (PSU) og Valgstyret (VGL). Det er satt av tid til gruppemøter hver måned, fortrinnsvis på mandager. Det er selvfølgelig opp til partigruppene å ha møter når de selv måtte ønske det.

Kontrollutvalget og Klageutvalget vedtar sin egen møtekalender. Møtekalenderen vil bli oppdatert når disse organenes møteplaner er vedtatt. Dette vil gi en utfyllende «Gul kalender» for de folkevalgtes virksomhet i 2025.

Lene Conradi
ordfører

Dokumentet er elektronisk godkjent.

Vedlegg:

Gul kalender 2025-utkast

Saksprotokoll

Arivsak
24/15679

Saksbehandler
Trine Beate Groven

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	08.10.2024	142/24
2 Kommunestyret	15.10.2024	68/24

Møter i folkevalgte organer - møtekalender 2025

Formannskapet har behandlet saken i møte 08.10.2024 sak 142/24

Behandling

Anders Nordmo (SV) fremmet følgende forslag:

Saken sendes tilbake, og ber om at ordfører tar en ny runde med gruppelederne for å diskutere muligheten for å redusere antall møter med tanke på den økonomiske situasjonen Asker kommune står i.

Nordmos forslag fikk 1 stemme (SV), og falt.

Innstillingen ble deretter enstemmig vedtatt.

Innstilling

1. Kommunestyret avholder sine møter slik:

- 28. januar
- 4. mars
- 1. april
- 6. mai
- 10. juni
- 7. oktober
- 11. november
- 9. desember

Møtestart kl. 18:00. Møtene 10.6. og 9.12. starter kl. 09:00.

2. Formannskapet avholder sine møter slik:

7. januar	19. august
21. januar	2. september
4. februar	16. september
25. februar	14. oktober
11. mars	28. oktober
8. april	18. november
29. april	2. desember
13. mai	16. desember (res)
3. juni	
17. juni (res)	

Møtestart kl. 12:00. Møtene 13.5, 3.6 og 2.12. starter kl. 09:00.

3. Utvalg for plan og byggesak avholder sine møter slik:

22. januar	20. august
26. februar	17. september
12. mars	8. oktober
9. april	29. oktober
7. mai	3. desember
4. juni	17. desember (res)
11. juni (res)	

Møtestart kl. 17:00.

4. Utvalg for oppvekst og Utvalg for velferd avholder sine møter slik:

14. januar	23. september
11. februar	21. oktober
18. mars	25. november
23. april (ons)	
20. mai	

Møtestart kl. 17:00.

5. Utvalg for samfunnstjenester og Utvalg for medborgerskap avholder sine møter slik:

16. januar	25. september
13. februar	23. oktober

20. mars
24. april
22. mai

27. november

Møtestart kl. 17:00.

6. Kontrollutvalget og klageutvalget fastsetter selv sin møtekalender.

Saksprotokoll

Arivsak
24/15679

Saksbehandler
Trine Beate Groven

Behandlet av	Møtedato	Saksnr.
1 Formannskapet	08.10.2024	142/24
2 Kommunestyret	15.10.2024	68/24

Møter i folkevalgte organer - møtekalender 2025

Kommunestyret har behandlet saken i møte 15.10.2024 sak 68/24

Behandling

Anders Nordmo (SV) fremmet følgende forslag:

1. Saken sendes tilbake, og ber om at Ordfører tar en ny runde med gruppelederne for å diskutere muligheten for å redusere antall møter med tanke på den økonomiske situasjonen Asker kommune står i.

2. Den kommunale middagen foreslått i 2025 tas ut av kalenderen.

Nordmos forslag, punkt 1, fikk 3 stemmer (SV), og falt.

Nordmos forslag, punkt 2, fikk 4 stemmer (SV,R), og falt.

Innstillingen ble deretter enstemmig vedtatt.

Vedtak

1. Kommunestyret avholder sine møter slik:

- 28. januar
- 4. mars
- 1. april
- 6. mai
- 10. juni
- 7. oktober

- 11. november
- 9. desember

Møtestart kl. 18:00. Møtene 10.6. og 9.12. starter kl. 09:00.

2. Formannskapet avholder sine møter slik:

7. januar	19. august
21. januar	2. september
4. februar	16. september
25. februar	14. oktober
11. mars	28. oktober
8. april	18. november
29. april	2. desember
13. mai	16. desember (res)
3. juni	
17. juni (res)	

Møtestart kl. 12:00. Møtene 13.5, 3.6 og 2.12. starter kl. 09:00.

3. Utvalg for plan og byggesak avholder sine møter slik:

22. januar	20. august
26. februar	17. september
12. mars	8. oktober
9. april	29. oktober
7. mai	3. desember
4. juni	17. desember (res)
11. juni (res)	

Møtestart kl. 17:00.

4. Utvalg for oppvekst og Utvalg for velferd avholder sine møter slik:

14. januar	23. september
11. februar	21. oktober
18. mars	25. november
23. april (ons)	
20. mai	

Møtestart kl. 17:00.

5. Utvalg for samfunnstjenester og Utvalg for medborgerskap avholder sine møter slik:

16. januar	25. september
13. februar	23. oktober
20. mars	27. november
24. april	
22. mai	

Møtestart kl. 17:00.

6. Kontrollutvalget og klageutvalget fastsetter selv sin møtekalender.

Møteplan 1. halvår 2025

Utkast

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lør	Søn	Uke
Januar			1	2	3	4	5	1
	6	7 F	8	9 Råd	10	11	12	2
	13 Gruppemøter	14 Utv OV / Utv VF	15	16 Utv MB / Utv ST	17	18	19	3
	20	21 F	22 Utv PB	23	24	25	26	4
Februar	27	28 KOM	29	30	31	1	2	5
	3	4 F/VLG	5	6 Råd	7	8	9	6
	10 Gruppemøter	11 Utv OV / Utv VF	12	13 Utv MB / Utv ST	14	15	16	7
	17 Vinterferie	18 Vinterferie	19 Vinterferie	20 Vinterferie	21 Vinterferie	22	23	8
Mars	24	25 F	26 Utv PB	27	28	1	2	9
	3	4 KOM	5	6	7	8	9	10
	10	11 F/ PSU/VLG	12 Utv PB	13 Råd	14	15	16	11
	17 Gruppemøter	18 Utv OV / Utv VF	19	20 Utv MB / Utv ST	21	22	23	12
	24	25 F (HP-seminar)	26 F (HP-seminar)	27	28	29	30	13
April	31	1 KOM	2	3	4	5	6	14
	7	8 F	9 Utv PB	10 Råd	11	12	13	15
	14	15	16	17	18	19	20	16
	21	22 Gruppemøter	23 Utv OV / Utv VF	24 MB / Utv ST	25	26	27	17
Mai	28	29 F/VLG	30	1	2	3	4	18
	5	6 KOM	7 Utv PB	8	9	10	11	19
	12	13 F kl 09.00 (Eierdag)	14	15 Råd	16	17	18	20
	19 Gruppemøter	20 Utv OV / Utv VF	21	22 Utv MB / Utv ST	23	24	25	21
Juni	26	27	28	29	30	31	1	22
	2	3 F / PSU (kl 09.00)	4 Utv PB	5	6	7	8	23
	9	10 KOM (kl 09.00)	11 Utv PB (res)	12	13	14	15	24
	16	17 F (res)	18	19	20	21	22	25
	23	24	25	26	27	28	29	26

Kommunestyret (KOM) kl. 18.00

Formannskapet (F) kl 12.00

Utvalg oppvekst (Utv OV) kl. 17.00

Utvalg velferd (Utv VF) kl. 17.00

Utvalg medborgerskap (Utv MB) kl. 17.00

Utvalg samfunnstjenester (Utv ST) kl. 17.00

Utvalg plan- og byggesak (Utv PB) kl. 17.00

Ungdomsrådet (UR) Kl 16.00

Rådet for personer med funksjonsnedsettelse kl 16.00 (RPF)

Eldrerådet (ELR) kl 12.00

PSU kl 10.00

Valgstyre (VLG) Kl 12.00

	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag	Lør	Søn	Uke
August					1	2	3	31
	4	5	6	7	8	9	10	32
	11	12	13	14	15	16	17	33
	18	19 F	20 Utv PB	21	22	23	24	34
	25	26	27	28	29	30	31	35
September	1	2 F	3	4	5	6	7	36
	8 VALG	9 VLG	10 VLG	11	12	13	14	37
	15	16 F / PSU	17 Utv PB	18 Råd	19	20	21	38
	22 Gruppemøter	23 Utv OV / Utv VF	24	25 Utv MB / Utv ST	26	27	28	39
Oktober	29 Høstferie	30 Høstferie	1 Høstferie	2 Høstferie	3 Høstferie	4	5	40
	6	7 KOM	8 Utv PB	9	10	11	12	41
	13	14 F	15	16 Råd	17	18	19	42
	20 Gruppemøter	21 Utv OV / Utv VF	22	23 Utv MB / Utv ST	24	25	26	43
November	27	28 F	29 Utv PB	30	31	1	2	44
	3	4	5	6	7	8	9	45
	10	11 KOM	12	13	14	15	16	46
	17	18 F/PSU	19	20 Råd	21	22	23	47
	24 Gruppemøter	25 Utv OV / Utv VF	26	27 Utv MB / Utv ST	28	29	30	48
Desember	1	2 F (kl 09.00)	3 Utv PB	4	5	6	7	49
	8	9 KOM (kl 09.00)	10	11	12 Kommune- middag	13	14	50
	15	16 F (res)	17 Utv PB (res)	18	19	20	21	51
	22	23	24	25	26	27	28	52
	29	30	31					

Kommunestyret (KOM) kl. 18.00

Formannskapet (F) kl 12.00

Utvalg oppvekst (Utv OV) kl. 17.00

Utvalg velferd (Utv VF) kl. 17.00

Utvalg medborgerskap (Utv MB) kl. 17.00

Utvalg samfunnstjenester (Utv ST) kl. 17.00

Utvalg plan- og byggesak (Utv PB) kl. 17.00

Ungdomsrådet (UR) kl 16.00

Rådet for personer med funksjonsnedsettelse kl 16.00

(RPF)

Eldrerådet (ELR) kl 12.00

PSU kl 10.00

Valgstyre (VLG) kl 12.00